మాస్టర్ రైటర్

సూర్యదేవర రామ్ మోహన రావు

81st Novel of Your Favourite Novelist

ఏ దేశ మేగినా...

సత్యవాణి పబ్లికేషన్స్ ద్వారా విడుదలయిన
సూర్యదేవర రామ్ మోహనరావు ఇతర రచనలు

1. ప్రేమ
2. వసంతం
3. పెళ్ళికొడుకు లేచిపోయాడు
4. ముక్తేశ్వరి పునరాగమనం
5. నేడే విడుదల
6. గోడచాటు ముద్దు
7. సక్సెస్
8. లక్ష్యం
9. త్రివేణి

ఏ దేశమేగినా ....

పవిత్ర కృష్ణనదీ తీరంలోని అమరారామం.

అమరావతి!

శతాబ్ధాల చరిత్ర కలిగిన ప్రాచీన పట్టణం.

ఒకప్పటి రాజధానీ నగరం. అలనాటి వర్తక కేంద్రం. కొన్ని శతాబ్దాలపాటు విలసిల్లిన బౌద్ధపుణ్యక్షేత్రం. ప్రాచీన కాలంలో సముద్రంనుండి కృష్ణానదీ ముఖద్వారంలో ప్రవేశించి అమరావతివరకు వర్తక నౌకలు వచ్చేవనీ, విదేశీ వ్యాపారం సాగేదనీ చెప్తే కొందరు నమ్మకపోవచ్చు. కాని అది వాస్తవం.

అందుకే—

గతవైభవ ఘనకీర్తిని నెమరువేసుకుంటూ నేడు యిలా చిన్నగా ఒదిగిపోయిందా అన్పించే కృష్ణానదీ తీర రేవు పట్టణం ఈ అమరావతి. అమరనాధుడు కొలువై వున్న అమరాధామం.

ఉదయం పదకొండు గంటల సమయంలో—

గుంటూరునుంచి వచ్చిన ఎర్రబస్సు వూరిమొదటే వున్న ఆర్.టి.సి. బస్టాండ్ కట్టడం బయటే రోడ్డుమీద ఆగింది.

"బస్టాండ్‌లో దిగేవాళ్ళంటే దిగిపోండి" అంటూ అరిచాడు కండక్టరు.

చాలామంది అక్కడే దిగిపోతున్నారు.

అటు తుళ్ళూరువైపు వెళ్ళాలన్నా, యిటు తాళ్ళూరు, సత్తెనపల్లి వైపు వెళ్ళాలన్నా ఇక్కడ బస్సు మారాలి. పక్కన బస్టాండు కట్టడంలో చాలామంది ప్రయాణీకులు బస్సుల రాకకోసం ఎదురుతెన్నులు చూస్తున్నారు.

"అయ్యా కండక్టరుగారూ. ఈ బస్సు గుడివరకూ వెళుతోందా, ఇక్కడే ఆగిపోతోందా?" అంటూ ఎవరో అడిగారు.

కండక్టరు తలతిప్పి అటు చూశాడు.

అలా ప్రశ్నించిన పెద్దమనిషి రెండుసీట్ల అవతల కూచునున్నాడు. ఏభై సంవత్సరాల దాటిన బ్రాహ్మణోత్తముడు. నిండయిన విగ్రహం. నుదుట విభూదిరేఖలు, ఛాతీకి అడ్డంగా జంధ్యం పోగులు, పట్టుపంచి, భుజాన ఉత్తరీయం, షర్టు వేసుకోలేదు. భుజాన ఒక బర్మాసంచి, చేతిలో గుడ్డసంచి, చంకన గొడుగు. చూడగానే నమస్కరించాలనిపించే వేదపండితునిలా వున్నాడాయన.

"మీరు గుడిదాకా టికెట్ తీసుకున్నారు గదా?" అడిగాడు కండక్టరు.

"అవున్నాయనా!" చెప్పాడాయన.

"అయితే కూచోండి పంతులుగారూ. గుడికెళ్ళి వచ్చాకే బస్సు బస్టాండ్‌లోకి వెళుతుంది" అన్నాడు. అప్పటికి అక్కడ దిగాల్సినవాళ్ళు దిగిపోయారు. డోర్ మూసి "రైట్ రైట్" అనరిచాడు కండక్టరు.

కాస్త ముందుకెళ్ళి డౌన్‌లో దిగానే గీత గీచినట్టున్న రోడ్డుచివర అమరలింగేశ్వరుని ఆలయగోపురం దర్శనమిచ్చింది. భక్తితో నమస్కరించుకున్నారు పంతులుగారు.

చూస్తుండగానే బస్సు రాజగోపురం వద్దకు చేరుకుని రివర్స్ తీసుకుని ఆగింది. పంతులుగారితోపాటు మిగిలిన ప్రయాణీకులంతా బస్ దిగిపోయారు. అక్కడ వెయిట్ చేస్తున్న ప్రయాణీకులు కొందర్ని ఎక్కించుకుని తన దారిన వెళ్ళిపోయింది బస్సు.

బస్సు దిగినవారంతా ఆ వూరివాళ్ళే కాబట్టి తలోపక్క చెదిరి

పోయారు. పంతులుగారు మాత్రం దిక్కులు చూస్తూ అక్కడే నిలబడ్డారు.

అసలే వేసవికాలం.

ఎండలు మండిపోతున్నాయి.

నది దాటడంకోసం కొందరు గుడిపక్కనే వున్న రేవులోకి పోతున్నారు. నదిమీద ఎక్కడినుంచో లాంచీ ఇంజను శబ్దం విన్పిస్తోంది. చంకలో గొడుగుతీసి ఎండమీద పడకుండా గొడుగు వేసుకుని చుట్టూ చూసాడాయన.

కిందటిసారి వచ్చినప్పటికీ, ఇప్పటికీ గుడి పరిసరాల్లో పెద్దగా మార్పేమీ కన్పించలేదు. దలైలామావచ్చి బౌద్ధ మహాసభలు నిర్వహించాక అమరావతి లోకప్రసిద్ధమైంది. యాత్రికుల సందడి కన్పిస్తోంది. కాని తనకి కావలసిన మనిషి జాడమాత్రం లేదు.

ఎదురుగా సోడాబంకు వద్దకెళ్ళి సోడా తాగాడు.

"అయ్యా. ఇక్కడ శంకుశాస్త్రిగారి ఇల్లెక్కడో కాస్త చెబుతారా?" సోడా డబ్బులిస్తూ బంకులోని వ్యక్తిని అడిగాడు.

"ఏమిటి పంతులుగారూ, ఊరికి కొత్తా....?" పలకరించాడు అవను.

"అవునయ్యా. నన్ను రామశాస్త్రులు అంటారు. మాది ఏలూరు పట్టణం. శంఖుశాస్త్రి మా మేనల్లుడు."

"నాకిక్కడ చాలామంది శాస్త్రులు తెలుసుకాని, శంకుశాస్త్రి అని ఎవరూ లేరండి. ఆ పేరే ఎప్పుడూ వినలేదు. బహుశ ధరణికోటలో వున్నారేమో అటు వెళ్ళిచూడండి."

"ఆ వూరు ఇక్కడికి ఎంతదూరం నాయనా?"

"అయ్యో సామీ....అమరావతి ఇంతకు ముందున్నడూ రాలేదా మీరు?"

"ఎప్పుడో మహా శివరాత్రికి వచ్చానయ్యా. దర్శనం చేసుకుని వెళ్ళిపోయాను. వూరు పెద్దగా తెలీదు. మా శంకుశాస్త్రి. సంవత్సరంక్రితం ఇక్కడ

ఏదో గుడికి అర్చకుడిగా వచ్చివున్నాడు. పూజలు, వ్రతాలు చేయించటంలో దిట్ట. గుడిదగ్గర ఎవరినడిగినా చెప్తారన్నాడు."

"ఏ గుడి దగ్గర?"

"అదే మర్చిపోయాను. ఇంతకీ ధరణికోట అన్నావ్. ఎక్కడ వుంది?"

"భలేవారండి. ఎక్కడో ఏమిటి? అదీ యిక్కడే వుంది. ఇప్పుడు మనకి హైదరాబాదు, సికింద్రాబాద్‌లు ఎలా జంటనగరాలో, అలాగే ఇక్కడ అమరావతి, ధరణికోటలు రెండూ జంట వూళ్ళన్నమాట. అలా మల్లాది రోడ్‌లో కొంతదూరం వెళితే అమరావతి పోలీస్ స్టేషన్ కన్పిస్తుంది. ఆ స్టేషన్ ఇవతలివరకూ అమరావతి, దాటితే ధరణికోట...."

"అలాగా....ఇంతకీ మా శంకుశాస్త్రి...."

"ఓ పని చేయండి మీరు. గోపురం ముందురోడ్‌లో కొంచెం డౌన్‌లోకి వెళ్ళండి. అక్కడ సాయిబాబా గుడివస్తుంది. గుడిపక్కనే ధ్యాన ముద్రలో కూచున్న ఆంజనేయస్వామి ఎత్తయిన విగ్రహం చూడదగింది. అక్కడ పూజారుంటాడు. ఆయన్ని అడిగితే మీ శంకుశాస్త్రి అడ్రస్ దొరుకుతుంది." అన్నాడు బంకులోని వ్యక్తి.

"మంచిమాట చెప్పావు నాయనా. నీకు శుభం కలుగుతుంది"అంటూ సాయిబాబా గుడికి బయలుదేరాడు రామశాస్త్రులు.

నాలుగడుగులు వేశాడోలేదో—

ఇంతలో స్కూటర్ శబ్దం విన్పించింది.

ఆ వెనకే 'మామయ్యా' అంటూ పిలుపు కూడా విన్పించింది. తిరిగి చూసిన శాస్త్రులుగారికి మేనల్లుడు శంకుశాస్త్రి స్కూటర్‌మీద సమీపిస్తూ కన్పించాడు.

"భలేవాడివి మామయ్యా. నీకోసం అక్కడ బస్టాండ్‌లో నేను ఎదురుచూస్తున్నాను. నువ్విక్కడ బస్ దిగావా....? ఆ బస్‌లో గోపురం దగ్గరకు వచ్చేసుంటావనుకుని ఇటు రావటం మంచిదయింది" అన్నాడు పక్కన స్కూటర్ ఆపుతూ శంకుశాస్త్రి.

సమయానికి మేనల్లుడ్ని చూడగానే—

రామశాస్త్రులు ముఖంలో ఆనందం తొంగిచూసింది.

"బాగుంది శంకు. నువ్వు అక్కడ ఎదురుచూస్తుంటావని కలగన్నానా? సరాసరి గుడివద్దకు వచ్చేసాను. అవునూ. నీ పేరు అడిగితే తెలీదంటాడేమిట్రా ఆ సోడా బంకువాడు?" అనడిగాడు.

"శంకుశాస్త్రి అంటే మరీ పాతకాలం పేరులా వుందని, నేనే పేరు కొంచెం మార్చి యస్ శాస్త్రి అని మార్చుకున్నాను."

"ఏడ్చినట్టుంది. వెధవమార్పు నువ్వూను. పాతకాలం అంటే అంత చులకన పనికిరాదురా. లక్షణంగా శంకుశాస్త్రి అంటేనే బాగుంటుంది."

"మామయ్యా. కాలంతోబాటు మనమూ మారాలి...."

"నోర్మూయ్. కాలం మారలేదు. మనమే మారిపోతున్నాం...."

"ప్లీజ్ మామయ్యా. క్లాస్ తీసుకోవద్దు. భోజనం టైమవుతోంది. స్కూటర్ ఎక్కు. ఇంటికెళదాం."

పెద్దగా నిట్టూర్చి తన ఆవేశాన్ని అదుపు చేసుకుంటూ శంకశాస్త్రి వెనకాల కూర్చున్నాడు రామశాస్త్రులు. స్కూటర్ని ఇంటిదిశగా పోనిచ్చాడు శంకుశాస్త్రి.

* * * *

"ఇప్పుడు చెప్పరా అబ్బాయ్! రేపు జరగబోయే సీతారాముల కళ్యాణ మహోత్సవం రామనవమికి నన్ను ప్రత్యేకించి రమ్మని ఫోన్ చేశావ్. ఇంతకీ చూస్తే ఈ వూళ్ళో రామచంద్రులవారి గుడి ఎక్కడుందో కనబడలేదు" త్రేవ్‌మని త్రేన్చి, వీధి అరుగుమీదకు వస్తూ మేనల్లుడు శంకుశాస్త్రిని అడిగాడు రామశాస్త్రులు.

అంతక్రితమే మేనమామ, మేనల్లుళ్ళు ఇద్దరూ భోజనాలు ముగించారు. భార్య, ఇద్దరు పిల్లలతో అమరావతిలో అర్చకుడిగా వుంటున్న శంకుశాస్త్రికి మంచి పేరు వుంది. భార్య గుణవతి, అన్యోన్య దాంపత్యం. రాక రాక వచ్చిన రామశాస్త్రులను ఎంతో మర్యాదగా చూసుకున్నారు.

అరుగు మీద వేసిన చాపమీద తల దిళ్ళను ఆనుకుని విశ్రాంతిగా కూర్చున్నారు యిద్దరూ.

"మామయ్యా! నిన్ను పిలిపించింది ఈ వూరి ఉత్సవాలకు కాదు.

రేపు ఉదయమే నది దాటి, ఆవలి తీరంలో వున్న మున్నలూరు అనే గ్రామం వెళ్ళాలి మనం. అక్కడ చక్కని రామాలయం వుంది" వక్కపలుకులు నోట్లో వేసుకుంటూ చెప్పాడు శంకుశాస్త్రి.

ఆశ్చర్యంగా చూసాడు రామశాస్త్రిలు,

అంతక్రితమే ముద్దపప్పు, చారెడు నేతితో బాటుగా గుంటూరుజిల్లా స్పెషల్ పండుమిరప పచ్చడితో కలిపి తిన్న భోజనం మరోసారి త్రేన్పు రప్పించిందాయనకు.

"మున్నలూరా....ఎక్కడుందా వూరు?" త్రేన్చిన తర్వాత అడిగాడు.

"ఇక్కడే మావయ్యా! అమరావతికి తిన్నగా అవతలే వుంది. ఆ వూరికి కుడిపక్కగా కృష్ణానది వుండగా, ఎగువనుంచి దక్షిణంగా వస్తున్న మున్నేరు అనే ఉపనది అక్కడ కృష్ణలో కలుస్తుంది. ఈ రెంటి సంగమ ప్రదేశం మూలమీదనే వుందీ వూరు.

కొన్ని దశాబ్దాల క్రితం రాజా వాసిరెడ్డి వెంకటాద్రినాయుడుగారు కట్టించిన సంగమేశ్వర ఆలయం మున్నలూరు ఒడ్డున వుంటే, ఇటు అమరావతి ఒడ్డున అమరలింగేశ్వరుడి ఆలయం వుందన్నమాట!

మున్నలూరును చుట్టి సుమారు రెండువేల ఎకరాల సుక్షేత్రాలయిన వరి పండే మాగాణి భూములున్నాయి. అప్పట్లో డాక్టర్ కె.ఎల్.రావుగారు కట్టించిన పంపింగ్ స్కీమ్ మూలంగా ప్రధానంగా మున్నలూరుతో బాటు మోగులూరు, కునికినపాడు మొదలయిన గ్రామాలకు చెందిన పొలాలు సాగవుతున్నాయి.

నువ్వు చెబుతూంటావే మన తూర్పు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాల్లో పల్లెటూళ్ళలో కూడ పట్నం వాసన వేస్తోంది. చూద్దామంటే దుక్కిటెద్దులు కన్పించటంలేదు. మన గ్రామీణ కళలు అడుగంటిపోతున్నాయి అని. అవి నువ్వు చూడాలంటే మున్నలూరు వెళ్ళాల్సిందే, మన గ్రామీణ సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు ఇప్పటికీ ఈ ప్రాంతాల్లో చెక్కుచెదరలేదు" అంటూ వివరించాడు శంకుశాస్త్రి.

ఈ విషయాలు రామశాస్త్రిల్ని నిజంగానే ఆశ్చర్యపరిచాయి.

"నువ్వు చెప్పిందే నిజమైతే ఆ వూరు తప్పకుండా చూడాల్సిందేరా అల్లుడూ. కాని దయ, జాలి, దానగుణం లాంటి సుగుణాలు లేకపోతే ఏ వూరయినా నిరర్థకమే. మరి నువ్వు చెప్పిన వూళ్ళో...."

"మంచివాళ్ళున్నచోట దేవతల ఆశీస్సులు ఎప్పుడూ వుంటాయి మావయ్యా. అందుకే ఆయా వూళ్ళు సుభిక్షంగా వుంటాయి. మున్నలూరు వాసులు చాలా మంచివారు. దాతృత్వంగల వాళ్ళు. ముఖ్యంగా ఆ వూళ్ళో తలమానికంగా చెప్పుకోతగిన వారు నిమ్మగడ్డ అన్నపూర్ణేశ్వరిగారు. నిజంగా ఆవిడ కాశీ అన్నపూర్ణ అంటే అతిశయోక్తి కాదు. ఇప్పటికీ వారిది ఉమ్మడికుటుంబం అంటే నమ్ముతావా?"

"నమ్మను. అస్సలు నమ్మను. పల్లె పట్టుల్లో కూడా ఇలా పెళ్ళవగానే అలా వేరుపడిపోతున్న కొడుకులున్న ఈ రోజుల్లో ఉమ్మడికుటుంబాలా....ఆ వైభవం నా చిన్నతనంలో చూసా. అంతే– కాలంతోబాటు మనుషులూ వేగంగా మారిపోతున్నారు. స్వార్థం పెరిగిపోతోంది. డబ్బు ముందు ఆత్మీయతలూ, అనుబంధాలూ తీసి రాజంటున్నాయి. చిన్నకుటుంబము అనే కొత్త రోజులు వచ్చాయి. ఎక్కడో నూటికో కోటికో ఉమ్మడి కుటుంబాలు ఉంటే వుండవచ్చు గాని. మన రాష్ట్రంలో ఉన్నాయంటే నమ్మకములేదు."

"మున్నలూరు వస్తే నమ్మితీరుతావ్ మావయ్యా! రేపు నువ్వే చూస్తావ్‌గా!"

"నువ్వు చెప్పిందే నిజమైతే ఆ కుటుంబాన్ని తప్పకుండా చూడాలిరా. ఇంతకీ ఆ అన్నపూర్ణేశ్వరిగారి వివరాలేమిటి?"

"సీతారాములని, రాధాకృష్ణులని, శివపార్వతులని ఇలా భార్యాభర్తల పేర్లు కలవటం చాలా అరుదైన విషయం. కాని కాశీ విశ్వేశ్వరయ్య అన్నపూర్ణేశ్వరిల జంట అలా పేర్లు కూడా చక్కగా కలిసిన దంపతులు. వారిది మున్నలూరు. వారిది వ్యవసాయ కుటుంబం. ఉన్న పదెకరాల కొంద్రి పండించుకుంటూ అన్యోన్యంగా వుండేవారు. ఆ దంపతులకి ముగ్గురు సంతానం పెద్ద కొడుకు రామలింగేశ్వరరావు, రెండో కొడుకు గోపాల్, మూడోది కూతురు. ఆవిడ పేరు భ్రమరాంబ.

దురదృష్టం ఏమంటే, పిల్లలు చిన్నవాళ్ళుగా వుండగానే పాపం అన్నపూర్ణేశ్వరికి భర్త వియోగం సంభవించింది. కాశీ విశ్వేశ్వరయ్యగారు కాలం చేసారు అయినా ఆమె అధైర్యపడకుండా పిల్లల కోసం గుండె నిబ్బరం చేసుకుని జీవన పోరాటం సాగించారు. స్వయంగా తమ వ్యవసాయాన్ని చూసుకుంటూ పాడిపశువుల్ని అభివృద్ధి చేసుకుని, రాత్రి పగలు కష్టపడి పిల్లల్ని పెద్దవాళ్ళని చేసారు. పెద్ద చదువులు చదివించారు. పదెకరాల మాగాణిని పాతిక ఎకరాలు చేసారు. ఏభై పాడిపశువులు, పదిమంది జీతగాళ్ళు. వూళ్ళో పెద్దరికం ఆవిడదే. ఆవిడ మాట కాస్త కటువుగా వుంటుంది గాని మనసు వెన్న. నీతి నిజాయితీలకు పెద్దపీట వేస్తుంది. ఖచ్చితంగా మాట్లాడుతుంది గాబట్టి కొందరు ఆవిడను గయ్యాళి అని ఆడిపోసుకుంటారు. ఆ గయ్యాళితనంలోనూ ఎంతో మంచితనం వుంది.

ఆకలి అని ఎవరు వచ్చినా అన్నం పెడుతుంది. బీద బిక్కా కష్టంలో వుంటే ఆదుకుంటుంది. ముఖ్యంగా మన ఆచార వ్యవహారాలు, సాంప్రదాయాలు అంటే ఆవిడకు ఎంతో ఇష్టం. అంతరించిపోతున్న మన గ్రామీణ కళల గురించి చెప్పి బాధపడుతుంది" అంటూ చెప్పటం ఆపి, నాలుగు వక్కపలుకులు తిరిగి నోట్లో వేసుకున్నాడు శంకుశాస్త్రి.

చాలా ఆసక్తిగా వింటున్నారు రామశాస్త్రులుగారు.

"నువ్వు ఇంతగా చెపుతుంటే ఆ మహాతల్లిని ఓసారి చూడాలని వుందిరా అబ్బాయ్. ఇంతేనా ఇంకా ఏమన్నా విశేషాలున్నాయా?" అంటూ కుతూహలంగా అడిగాడు.

"అప్పుడేనా....ఇంకా చాలా వున్నాయి మావయ్యా" అంటూ తిరిగి చెప్పటం ఆరంభించాడు శంకుశాస్త్రి.

"అదే– మున్నలూరు గ్రామం నడిబొడ్డున ఒక రామాలయం వుంది అది అన్నపూర్ణేశ్వరి పూర్వీకులు కట్టించిన గుడి. అద్భుతమైన ఆలయం అనుకో. ఆలయ నిర్వహణ బాధ్యత ఇప్పటికీ ఆవిడదే. శ్రీరామనవమి వేడుకలు ఘనంగా జరిపిస్తుంది. సీతారాములకళ్యాణ మహోత్సవం చూసి తీరాల్సిందే. పైగా అన్నదాన కార్యక్రమంలో చిన్న లోపం కూడా రాకుండా జరిపిస్తుంది. గత సంవత్సరం కళ్యాణ మహోత్సవానికి నేనే పౌరోహిత్యం వహించాను సంతృప్తికరమైన సంభావనలు ముట్టాయి.

ఇంతకీ అసలు విషయం ఏమంటే– వారం క్రితకి నేను పనిమీద వెళ్ళినప్పుడు అన్నపూర్ణేశ్వరిగారి ఇంటికి వెళ్ళాను. మాటల సందర్భంలో నీ గురించి చెప్పాను. నీ పేరు ఎవరో చెప్పగా విందట. ఏలూరు రామశాస్త్రులుగారు నీ మేనమావా నాయనా' అంటూ ఆశ్చర్యపోయారు. నువ్వు పౌరోహిత్యంలో దిట్టవేనని, అలాగే జాతకచక్రాలు చూసే జ్యోతిష్య పండితుడివనీ కూడా ఆమె విన్నదట. ఇంకేముంది....సీతారాముల కళ్యాణ మహోత్సవానికి ఎలాగూ ముగ్గురు పురోహితుల్ని పిలుస్తున్నాం గదా. ఈసారి నీతోబాటు రామశాస్త్రులుగారిని తీసుకురావలసిందేనంటూ పట్టు బట్టారామె. అందుకే నిన్ను ప్రత్యేకించి పిలిపించాను" అంటూ వివరించాడు శంకుశాస్త్రి.

కొంచెం అసంతృప్తిగా చూసారు రామశాస్త్రులుగారు.

"అంతా బాగానే వుంది గాని శంకుశాస్త్రీ! ఇంతకీ అన్నపూర్ణేశ్వరి గారి ఫ్యామిలీ విషయాలు పూర్తిగా చెప్పలేదు నువ్వు" అనడిగారు.

"అక్కడికే వస్తున్నాను మావయ్యా! అన్నపూర్ణేశ్వరికి ముగ్గురు సంతానం అని చెప్పుకున్నాం కదా! పెద్దకొడుకు పేరు రామలింగేశ్వరరావు. ఆయన భార్య పేరు మహాలక్ష్మి. అన్యోన్య దాంపత్యం. కొడుకు గాని, కోడలు గాని ఈ రోజుకీ అన్నపూర్ణేశ్వరి మాట జవదాటరు. అగ్రికల్చరల్ బి.ఎ. గోల్డ్ మెడలిస్ట్ ఆయన. ప్రస్తుతం తమ వ్యవసాయ అభివృద్ధిలో తల్లికి కుడిభుజం ఆ కొడుకు.

అయితే చాలాకాలం వరకు ఆ దంపతులకు పిల్లల్లేరు. వివాహమైన చాలాకాలం తర్వాత ఇద్దరు కొడుకులు కలిగారు. పెద్దకొడుకు వయసు పదిహేను, రెండోవాడి వయసు పదమూడు. ప్రస్తుతం హైస్కూలు చదువుల్లో వున్నారు."

"అలాగా....మరి రెండో కొడుకు సంగతేమిటి?"

"రెండో కొడుకు గోపాల్ అని చెప్పానుగదా. ఈయన గురించి ఎంత చెప్పినా తక్కువే. డాక్టర్ గోపాల్ నిమ్మగడ్డ. ప్రస్తుతం అమెరికా

లోని డెట్రాయిట్ నగరంలో స్థిరపడిన గొప్పడాక్టర్. "అమ్మా!నేను డాక్టర్ చదవాలనుకుంటున్నాను అని అడిగినందుకు కొడుకును డాక్టర్ని చేసిందా తల్లి. అతను అమెరికాలో స్థిరపడి తల్లికిచ్చిన మాట నిలబెట్టుకుని వూరికి, దేశానికి పేరు తెచ్చాడు.

డాక్టర్ గోపాల్ గారి భార్య పేరు సత్యవతి. సుగుణవతి. డిగ్రీవరకు చదివినా ఏ వ్యాపకం లేకుండా భర్తకుతగ్గ భార్యగా, ఇంటిఇల్లాలుగా పేరు తెచ్చుకుంది. అమెరికాలో వుంటున్నా కూడా భార్యాభర్తలిద్దరికీ అన్నపూర్ణేశ్వరి అంటే ఎంతో భయం, మర్యాద. దూరంగా వున్నామన్న బాధ తెలీకుండా వారంలో రెండుమూడుసార్లయినా ఇంటర్నెట్ వీడియో ఫోన్లో కొడుకు, కోడలుతో ఒకర్నొకరు చూసుకుంటూ మాట్లాడుకుంటారు.

కంచికచర్ల మండలంలో ఎవరన్నా అమెరికా వెళుతున్నారంటే చాలు. వాళ్ళచేత బలవంతంగానయినా ఒప్పించి మరీ అరిసెలు, బూరెలు, కారప్పూసని, పచ్చళ్ళని ఇలా రకరకాల సంప్రదాయ వంటకాలను అమెరికాలోని కొడుకు కుటుంబం కోసం పంపిస్తుందావిడ.

అటువంటి డాక్టర్ దంపతులకు అబ్బాయి, అమ్మాయి సంతానం. అన్న రామలింగేశ్వరరావు దంపతులకు లేటుగా పిల్లలు పుడితే....ఈ గోపాల్ దంపతులకు ఎర్లీగానే పిల్లలు పుట్టారు. కొడుకు పేరు ఆనంత సాయి. వయసు ఇరవైమూడు. డెట్రాయిట్ లోనే మేనేజ్మెంట్ కోర్స్ చదువుతున్నాడు.

కూతురు పేరు సాయిశివాని. వయసు ఇరవై ఒక్కటి. ఈ అమ్మాయి కూడా అక్కడే అన్నతోబాటు మేనేజ్మెంట్ చదువుతోంది.

ఇక చెప్పుకోవలసింది భ్రమరాంబ గురించి. ఈవిడ అన్నపూర్ణేశ్వరి గారి ఆఖరి సంతానం. ఆవిడ భర్తపేరు రఘునాధ్. వీరిదీ అదే వూరు. పైగా అన్నపూర్ణేశ్వరిగారి పక్కింట్లే. కూతురు ఎప్పుడూ తన కళ్ళముందే తిరుగుతూ వుండాలని దగ్గర సంబంధం చేసిందావిడ.

రఘునాధ్ కూడా శ్రీరామచంద్రుడిలా సుగుణాలరాముడు. భ్రమరాంబ, రఘునాధ్లది కూడా అన్యోన్య దాంపత్యం. భార్యాభర్తలు తాము

వుండేది పక్క ఇంట్లోనే అయినా అన్నపూర్ణేశ్వరిగారి ఇంట్లోనే ఎక్కువగా కన్పిస్తూంటారు.

ఈ దంపతులక్కూడా ఇద్దరే సంతానం. ఒక కొడుకు, ఒక కూతురు. కొడుకు పేరు నవీన్. వయసు ఇరవై నాలుగు. కుర్రాడు బుద్ధిమంతుడు. బి.ఎ. చదువుతున్నాడు.

కూతురు పేరు మహేశ్వరి. అంతా మహీ అని పిలుస్తారు. చాలా హుషారయిన అమ్మాయి. బి.కామ్. చదువుతోంది. అన్నాచెల్లెళ్ళు ఇద్దరూ నందిగామ డిగ్రీ కళాశాలలో చదువుకుంటున్నారు.

అలా పెద్దకొడుకు, కోడలు, వాళ్ళ పిల్లలు అంతా ఒకే ఉమ్మడి కుటుంబంలా కలిసిమెలిసి వుంటూ సుఖంగా వుంటున్నారు. రెండో కొడుకు డాక్టర్ గోపాల్ కుటుంబం.

విదేశంలో వున్నందుకు అన్నపూర్ణేశ్వరికి కాస్త బాధగానే వున్నా తరచూ వీడియో కాన్ఫరెన్స్లా కొడుకు కుటుంబంతో మాట్లాడుతూనే వుంది గాబట్టి ఆ దిగులు కూడా లేదావిడకు.

ఇదీ మావయ్యా ఆ కుటుంబ విశేషాలు. ఒంటిచేత్తో సంసారాన్ని లాక్కొచ్చి బిడ్డల్ని ప్రయోజకుల్ని చేసిందంటే ఆవిడ కృషిని అభినందించాలి. తల్లి తమకోసం పడిన కష్టం, తపన ఏమిటో బిడ్డలకు తెలుసుగాబట్టే ఆమె మనసును నొప్పించే ఏ పనీ వాళ్ళు చేయరు.

రేపు ఉదయం మనం రేవు దాటి మున్నలూరు వెళుతున్నాం. రంగరంగ వైభవంగా జరిగే సీతారామ కళ్యాణ మహోత్సవంలో మనకు సంభావనలకు లోటు వుండదు.

నీ జ్యోతిష పాండిత్యంతో అన్నపూర్ణేశ్వరిగారిని మెప్పించగలిగితే కానుకలకు కొదవే వుండదు" అంటూ మేనమామకు సవివరంగా తెలియజెప్పాడు శంకుశాస్త్రి.

ఆ వివరాలు విన్న తర్వాత—

తనూ మున్నలూరు గ్రామాన్ని వీక్షించాలన్న కోరిక రామశాస్త్రిలు గారితో అధికరించింది.

* * * *

మేనమామ మేనల్లుళ్ళయిన రామశాస్త్రులు, శంకుశాస్త్రీ యిద్దరూ ఉదయం ఆరుగంటలకి ఇంట్లో కాఫీ తాగి మున్నలూరుకు ప్రయాణమయ్యారు. అమరేశ్వరాలయంని ఆనుకొని వున్న కృష్ణానదీ రేవులోకి వచ్చేసరికి లాంచీ ఒకటి బయలుదేరటానికి సిద్ధంగా వుంది. అప్పటికీ లాంచీలో చాలామంది ప్రయాణీకులున్నారు. ఇద్దరూ లాంచీ ఎక్కి కూర్చున్నారు.

ఎగువన ఎక్కడో వర్షాలు పడుతున్నాయని వార్తాపత్రికల్లో రాసారు. అందుకే కామోసు నదిలో నీటిమట్టం పెరిగింది. ఉల్లాసం కలిగిస్తున్న ఆ ఉదయపు వాతావరణంలో డగ డగ డగమంటూ ఇంజను శబ్దంతో లాంచి బయలుదేరింది. నీటిని చీల్చుకుంటూ ఆవలి తీరంవైపు ప్రయాణం ఆరంభించింది.

"మావయ్యా....మన ప్రాంతాల్లో ఉప్పుటేరుమీద తప్పితే మరెక్కడా లాంచీలు కనబడవు కదూ?" దారిలో అడిగాడు శంఖుశాస్త్రి.

"ఎందుక్కనబడవురా? రాజమండ్రి వెళితే గోదావరిమీద బేషుగ్గా కనబడతాయి. నీకు తెలీదుగాని శంకుశాస్త్రి మా చిన్నతనంలో జలమార్గం ఎంత సౌఖ్యంగా వుండేదో తెలుసా?

ఇంచుమించుగా పెద్ద కాలవలన్నిటా లాంచీలు, రహదారి పడవలు, సరుకునావలు తిరిగేవి. తక్కువ ఖర్చుతో ప్రయాణాలకు, సరుకురవాణాకు అనుకూలంగా వుండేది.

కాకినాడనుండి చెన్నై నగరంవరకు బకింగ్‌హామ్ కెనాల్ వెంట రవాణా జరిగేదంటే నమ్ముతావా? అశ్రద్ధ చేసారు. పాలకులు నీటిపారుదల శాఖ మన ప్రభుత్వాలు అంతా జలమార్గాల్ని పూర్తిగా అశ్రద్ధ చేసారు. దాని ఫలితం ఇప్పుడు అనుభవిస్తున్నాం. పూర్తిగా బస్సులు, రైళ్ళమీద ఆధారపడటంతో ప్రయాణాలు తలకు మించిన భారంగా పరిణమించాయి" అంటూ భారంగా నిట్టూర్చాడు రామశాస్త్రులు.

"అయితే మావయ్యా! మన జలమార్గాల్ని అభివృద్ధిపరిచే అవకాశాలే లేనంటావా?" ఆసక్తిగా అడిగాడు శంకుశాస్త్రి.

"అప్పుడెప్పుడో ఏర్పడ్డ తుఫానుకు పూడుకుపోయిన బకింగ్‌హామ్

కెనాల్‌ను పూడిక తీసి అభివృద్ధి చేయాలంటే నలభైకోట్ల రూపాయలు ఖర్చవుతుందిట. ఆ లెక్కన మన రాష్ట్రంలోని ప్రధాన జలమార్గాల్లోని కాలువల్ని బాగుచేసి రవాణాకు అనుకూలంగా మార్చాలంటే కొన్నివేల కోట్లు ఖర్చవుతుంది.

వేసిన రోడ్డు సంవత్సరం తిరక్కముందే శిధిలమైనా పట్టించుకునే నాధుడు లేడు. అవినీతి, లంచగొండితనంతో కంపుకొడుతున్న నేటి వ్యవస్థలో షోయింగ్‌కున్న ప్రాధాన్యత నాణ్యతకు ఇవ్వటంలేదు.

రోడ్ల పరిస్థితే అలాగుంటే ఇక కాలువల గురించి పట్టించుకునేదెవరు? ఇరిగేషనంటే వ్యవసాయానికి నీరందించటం వరకేగాని జలమార్గాలకోసం కాదనే అభిప్రాయంతో పూర్తిగా కాలువల్ని విస్మరించారు. ఫలితంగా ఈ రోజు ఏళ్ళతరబడి పూడిక తీయక ఎన్నో కాలువలు లోతు తగ్గిపోయాయి.

ఫలితంగా కొద్దిపాటి వర్షానికూడా గట్లు గండ్లుపడి నీరు వూళ్ళమీదకు వస్తోంది. బహుశా మన రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి చెందిన జలరవాణా మార్గాల్ని మనతరం వాళ్ళు చూడలేరనుకుంటా" అన్నాడు బాధగా రామశాస్త్రులు.

ముందుగా రేవుకి దగ్గరలోనే వున్న సంగమేశ్వర ఆలయంలోకి వెళ్ళి అక్కడ సంగమేశ్వరుడి దర్శనం చేసుకుని తర్వాత యిద్దరూ మున్నలూరు వీధుల్లోకి ప్రవేశించారు.

ఊరంతా చక్కని పండుగ వాతావరణం నెలకొని వుంది.

ప్రతి ఇల్లు శోభాయమానంగా అలంకరించారు.

ఇళ్ళముందు రంగవల్లికలు కనువిందు చేస్తున్నాయి.

ఇళ్ళలో బంధుమిత్రుల సందడి కనిపిస్తోంది.

ఊరి మధ్యలోని రామాలయం వద్దనుంచి మైకులో లవకుశ సినిమాలోని పాటలు విన్పిస్తున్నాయి. వీధుల్లో నూతన వస్త్రాలతో పిల్లల ఉత్సాహపూరితమైన పరుగులు, కేరింతలు ముచ్చటేస్తోంది.

మేనల్లుడు చెబుతున్న కబుర్లు, విశేషాలు వింటూ అతడితోబాటే

రామాలయం వీధిలోకి ప్రవేశించాడు రామశాస్త్రులు. కన్నుల పండువుగా దర్శనమిస్తోంది రామాలయం.

చక్కటి శిల్ప సంపదతో కూడిన ఎత్తయిన ఆలయం. ఆలయాన్ని చుట్టివున్న ఖాళీస్థలం వెంట తాటాకు చలువ పందిళ్ళు వెలిసాయి. తొమ్మిది న్నర గంటలకి సీతారాముల కళ్యాణ మహోత్సవం. ఆ వేడుకల కోసం అంతా సిద్ధం చేయటంలో తమ ఇంట్లో వివాహ వేడుకలా అనేకమంది స్త్రీ పురుషులు పందిళ్ళకింద పనులు చేస్తూ సిద్ధంగా వున్నారు.

వివాహ వేదికను పూలతో అద్భుతంగా అలంకరించారు.

ఒకపక్క బెల్లం తరిగి యాలకులు, మిరియాలపొడి కలిపి పానకం చేయటంలో కొందరు తీరిక లేకుండా వుంటే, మరో చెంత వంటవాళ్ళు, గ్రామ మహిళలు అన్నదాన కార్యక్రమానికి వంటకాలు తయారించటంలో బిజీగా వున్నారు. వూరు మొత్తానికి ఇవాళ రామాలయం వద్ద భోజనాలు. వచ్చినవారు వారు, వీరని లేకుండా భోజన సమయానికి ఎవరు వచ్చినా భోజనం వడ్డించాల్సిందే.

ఇదంతా ఒక ఎత్తయితే—

ఇక వివాహ వేడుకలకి కళ్యాణవేదిక చెంత పసుపు, తమల పాకులు, అక్షింతలతో సహా ఏదీ లోటు రాకుండా ముందుగానే అన్నీ సిద్ధం చేస్తూ వివాహ మండపం దగ్గర కొందరి హడావుడి కన్పిస్తోంది. మరో వంక ఆలయంలో దర్శనం కోసం వస్తున్న భక్తుల సంఖ్య తక్కువేమీ కాదు. ఇక ఈ వేడుకలమధ్య ముసిముసి నవ్వులతో, పట్టు దుస్తుల్లో ఛెంగు చెంగున తిరిగే అమ్మాయిలు, వాళ్ళని ఆటపట్టిస్తూ కొంటె చేష్టలు చేస్తున్న వరసయిన సరదా కుర్రాళ్ళ సరసాలకూ తక్కువలేదు.

అలా కళకళలాడుతున్న కళ్యాణమండపం వద్దకు శంకుశాస్త్రి, రామశాస్త్రులు చేరుకునేసరికి సరిగ్గా ఉదయం ఎనిమిది గంటలు సమయం.

"ఏరా శంకుశాస్త్రి! నువ్వు చెప్పిన ఆ అన్నపూర్ణేశ్వరిగారి జాడ లేదేమిటి? ఇంట్లో వున్నారంటావా? ఇల్లెంత దూరం? ఓసారి ఇంటికి వెళ్ళి ఆవిడ దర్శనం చేసుకుని వద్దామా?" అంటూ అడిగాడు రామశాస్త్రులు.

ఇంతలోనే—

"ఇదిగో శంఖం! నీకసలు బుద్ధుందటయ్యా?" అంటూ కంచు గంటలా ఎవరో స్త్రీమూర్తి కంఠం వినబడి మావా అల్లుళ్ళు ఖంగు తిన్నారు.

"మావయ్యా! ఆవిడ ఇక్కడే వున్నారు. ఇటే వస్తున్నారు" అంటూ రామశాస్త్రుల్ని హెచ్చరించి ఆ గొంతు విన్పించినవైపు చూసాడు శంకుశాస్త్రి.

అప్పటికే యిద్దర్నీ సమీపించేసింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

డెబ్భై దాటిన వయసులో కూడా బుబ్బపుష్టితో ఆరోగ్యంగా అలనాటి సినిమా గయ్యాళి సూర్యకాంతంను తలపించేలా వున్నా, చూడగానే నమస్కరించాలనిపించే ఒక ప్రత్యేక ఆకర్షణతో వెలిగిపోతున్న అన్న పూర్ణేశ్వరిని చూస్తూ తనకు తెలీకుండానే "అమ్మా? నమస్కారం" అన్నాడు రామశాస్త్రులు.

"నువ్వాగవయ్యా! ఏమయ్యా శంఖం! అడుగుతోంది నిన్నే. ఇప్పుడా రావటం?" వస్తూనే శంకుశాస్త్రుని నిలదీసిందావిడ.

"అమ్మా! నా పేరు శంఖం కాదు. శంకుశాస్త్రి" గుర్తుచేసాడు.

"అయితే ఏమిటి? నేను శంఖం అనే పిలుస్తాను. పలకవా? నీకు చెప్పిందేమిటి? నువ్వు చేసిందేమిటి? మీ సాటి బ్రాహ్మడేగా? దూరంగా వున్న కంచికచర్ల నుంచి చీకటితోనే వచ్చి చేరుకుని ఇక్కడి ఏర్పాట్లు చూస్తున్నాడు. ఏరుదాటి ఇవతలికి వూడిపడ్డానికి నీకు తెల్లారి ఎనిమిది అయింది. ఇదేనా పద్ధతి? ఇక్కడి పనులన్నీ ఎవరు చూస్తారనుకున్నావ్?" ఆమె వాగ్ధాటికి భయపడుతూ—

"అమ్మా! క్షమించాలి. ఇంటికి బంధువులొస్తే కాస్త ఆలస్యం సహ జమే గదా! మీకు చెప్పటం మరిచాను. ఇదో! వీరు మా మావయ్య రామ శాస్త్రులుగారు. ఏలూరు నుంచి పిలిపించాను మీరు చెప్పారని. ఇవాళ ఈ కళ్యాణ మహోత్సవంలో పాలుపంచుకుంటాడు" అంటూ మేనమామను ముందుకు తోసి పరిచయం చేసాడు శంఖుశాస్త్రి.

అతని పాచిక పారింది.

రామశాస్త్రుల్ని చూడగానే ఆమె కోపం మాయమైంది.

"భలేవాడివయ్యా శంఖం! ఆ మాట చెప్పవే? నమస్తే రామశాస్త్రిలుగారూ!" అంటూ ముఖంనిండా నవ్వులు పులుముకుంటూ నమస్కరించిందావిడ.

"అయ్యయ్యో! అమ్మా! మీరు పెద్దవారు. మాకు మీ ఆశీస్సులు కావాలి. నమస్కారాలు కాదు. మీ గురించి మావాడు అంతా చెప్పాడు. మీ దర్శనం కోసమే పనులన్నీ వదులుకుని వచ్చాను" అన్నాడు.

"అయ్యో! ఇక్కడ మాత్రం పనులు లేవా ఏమిటి శాస్త్రిలుగారూ! మీరు జాతకాలు కూడా చెప్తారని ఇంతకుముందే మీ గురించి విన్నాను. మీరు మా శంకుశాస్త్రికి మేనమామ కావటం శాస్త్రి అదృష్టం. ఈ సంవత్సరం ఇక్కడి కార్యక్రమమంతా మీ చేతులమీదుగా జరిపించండి. ఏమీ లోటూ రాకూడదు. ఈ హడావుడి పూర్తయ్యాక మీరు మా యింటికి రావాలి. మా పిల్లల జాతకాలు చూడాలి."

"ఎంత మాట తల్లీ! తప్పకుండా వస్తాను. మీరిక నిశ్చింతగా వుండండి. అంతా మేం చూసుకుంటాంగా" అంటూ భరోసా ఇచ్చాడు రామశాస్త్రిలు.

అన్నపూర్ణేశ్వరి శంకుశాస్త్రి వంక చూసింది.

అతను కంగారుపడ్డాడు.

"ఇంకా ఇక్కడే వున్నావేమిటి శంఖం! మావయ్యను కళ్యాణ మండపంలోకి తీసుకెళ్ళి అక్కడి ఏర్పాట్లు సరిగా వున్నాయో లేదో చూడు. అయ్యా శాస్త్రిలుగారూ! శంఖం మా అబ్బాయిలాంటివాడు. అందుకే చనువుకొద్దీ కోప్పడుతుంటాను. మీరేమీ అనుకోకండి" అందామె.

"అనుకోవడం కాదమ్మా! వీడికి బద్ధకం వదిలేలా నాలుగు తిట్టండి. సంతోషిస్తాను. లేజీ ఫెలో!" అంటూ నవ్వేసాడు రామశాస్త్రిలు.

"మావయ్యా!" అంటూ ఆయన్ని మండపంలోకి లాక్కుపోయాడు శంకుశాస్త్రి.

వాళ్ళటు వెళ్ళగానే తను గుడి వెనకతట్టున ఏర్పాటుచేసిన వంటశాలవైపు గునగునా అడుగులేసింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

ఇక్కడ అక్కడా అని లేకుండా—

ఉదయంనుంచి బొంగరంలా ఆ ప్రాంతాల్లో తిరుగుతూ ఏర్పాట్లను ఎప్పటికప్పుడు పర్యవేక్షిస్తూ లోటుపాట్లను సమీక్షిస్తూ బిజీగా ఉందావిడ. ఆలయ కమిటీకి చెందిన సభ్యులు కొందరు ఆమెకు సాయంగా వున్నారు. ఆమె చెప్పింది చెప్పినట్టు చేయటం వాళ్ళ డ్యూటీ.

శ్రీరామనవమి వేడుకలు వూళ్ళో ఘనంగా జరిపిస్తారని వూళ్ళోనే కాదు. కంచికచర్ల మండలంలోనే అందరికీ తెలిసిన విషయం. నవమి తొమ్మిదిరోజులూ రాత్రిళ్ళు హరికథలు, బుర్రకథలు, పౌరాణిక నాటకాలు, వీధి భాగవతం ఇలా రోజుకొకటి చొప్పున మన జానపద కళా రూపాల ప్రదర్శన వుంటుంది. ఇవాళ కూడా ఆఖరి రోజు గాబట్టి రాత్రికి తెనాలి వారిచే గయోపాఖ్యానం నాటక ప్రదర్శన వుంది.

ఇంత ఘనంగా జరుగుతాయి కాబట్టే—

సంక్రాంతికి రాకపోయినా శ్రీరామనవమికి మాత్రం ఇతర ప్రాంతాల్లో వుంటున్న చుట్టాలు, పక్కాలు అంతా గ్రామానికి వస్తారు. వంటశాలవైపు పోతున్న అన్నపూర్ణేశ్వరికి కొంచెం దూరంలో మనవరాలు మహేశ్వరి కన్పించింది. కూతురు భ్రమరాంబ గారాలపట్టి మహేశ్వరి. బి.కాం. చదువుతున్నా పట్టులంగా, ఓణీలే ధరిస్తుంది. సింపుల్‌గా పంజాబీ డ్రస్ వేసుకుందామన్నా భయమే బామ్మ తిడుతుందని. లంగా, ఓణీలో ముద్దమందారంలా ముద్దొస్తున్న మనవరాలిని, ఆమె పొడవాటి వాలుజడని చూసి మురిసిపోయింది అన్నపూర్ణేశ్వరి. వయసులో వుండగా తన వాలుజడ కూడా అంత బారున వుండేది. మిగతా విషయాలు ఎలావున్నా మనవరాలి వాలుజడ మాత్రం తన వారసత్వమేనని ఆవిడ నమ్మకం.

మహేశ్వరితోబాటు కొందరు అమ్మాయిలున్నారు. వాళ్ళలో చాలా మంది గ్రామానికి చెందిన ఇతర ప్రాంత నగరాల్లో నివశిస్తున్న వారి సంతానం. ఒకమ్మాయి జీన్స్, టీషర్టులో వుంటే మరో అమ్మాయి స్కర్టు, స్లీవ్‌లెస్ జాకెట్. మరోపిల్ల పంజాబీడ్రస్సూ, ఇంకో పిల్ల జుత్తు కత్తిరించుకుని వంటికి అంటుకుపోయే టైట్ డ్రస్‌లో—

సాంప్రదాయంగా వుండే ఫ్యాషన్లంటేనే అన్నపూర్ణేశ్వరికి నచ్చు

తుంది. లేటెస్ట్ ఫ్యాషన్ అనీ, ట్రెండ్ అనీ, స్టయిల్ అనీ చెప్పి ధరించే పిచ్చి పిచ్చి డ్రస్సులంటే ఆవిడకు వళ్ళు మంట.

"ఏయ్ మహీ! ఇలా రావే" అంటూ మనవరాల్ని పిలిచింది.

"అమ్మమ్మా!" అంటూ లేడిపిల్లలా పరుగెత్తుకు వచ్చింది మహేశ్వరి.

"ఏం చేస్తున్నావిక్కడ?" అడిగింది.

"వాళ్ళు సిటీల్లో కాలేజీ కబుర్లు చెప్తుంటే వింటున్నాను."

"విన్నది చాలు. వాళ్ళని చూస్తుంటే ఎక్కడో ఫారిన్‌లో పుట్టాల్సిన వాళ్ళు పొరబాటున ఇక్కడ పుట్టారనిపిస్తోంది. ఇలాంటివాళ్ళ మూలంగానే మన సంప్రదాయాలు మట్టికొట్టుకుపోతున్నాయి. కబుర్లు చెప్పుకోడం కాదు, పనిచేయాలి. ఇది దేవుడి కళ్యాణం. మనం చేసే సేవలు వృథాపోవు. పందిట్లోకి వెళ్ళి అక్కడ అయ్యవార్లకు ఇంకా సరంజామా ఏమన్నా అవసరమేమో అడిగి ఆ ఏర్పాట్లు చూడు. వెళ్ళు."

మారుమాటాడకుండా—

కళ్యాణమండపంవైపు వెళ్ళిపోయింది మహేశ్వరి.

ఇంతలో మనవడు నవీన్ ఆవిడను వెదుక్కుంటూ అక్కడికొచ్చాడు. అతను మహేశ్వరి అన్న. భ్రమరాంబ కొడుకు. అమ్మమ్మ అంటే పంచప్రాణాలు నవీన్‌కి.

"ఏమిట్రా....ఏమైంది? నాన్న పందిట్లో కన్పించటంలేదు. పొలాన్నుంచి ఇంకా రాలేదా?" అనడిగింది మనవడ్ని.

"డాడీ రావటం లేటవుతుంది అమ్మమ్మా...."

"డాడీ ఏమిట్రా....ఎన్నిసార్లు చెప్పాలి. మనం తెలుగువాళ్ళం. లక్షణంగా నాన్న అని పిలవలేవా?"

"సరిసరి. నీకు ఇంగ్లీషంటే ఎంత కోపమో తెలిసి కూడా అప్పుడప్పుడూ మర్చిపోతూంటాను. క్షమించెయ్. నన్నడిగితే ఇంగ్లీషువాళ్ళని దేశంనుంచి తరిమికొట్టడానికి మహాత్మాగాంధీ ఉద్యమాలు నడిపినట్టు ఇంగ్లీషు భాషను ఈ దేశంనుంచి తరిమికొట్టడానికి నువ్వేదన్నా ఉద్యమం ఆరంభిస్తే బాగుంటుంది అమ్మమ్మా" అన్నాడు నవ్వేస్తూ.

"నోర్ముయ్యరా భడవా!" నవ్వేసిందావిడ.

"నువ్వనుకుంటున్నట్టు నేను భాషలకు వ్యతిరేకం కానురా. నాలుగు భాషలు నేర్చుకుంటేనే లోకజ్ఞానం పెరుగుతుంది. ప్రపంచంలో ఏ మూలకు వెళ్ళినా బ్రతగ్గలడు. నా బాధ ఇతర భాషల మోజులోపడి మాతృభాషను అలక్ష్యం చేయటం ఫ్యాషన్నపేరుతో సాంప్రదాయాల్ని కాలరాయటం ఇవి నాకు నచ్చదు.

మనం తెలుగువాళ్ళం. తెలుగువాళ్ళలానే వుండాలి. అదే సమయంలో ఇతర భాషల్ని లోకజ్ఞానాన్ని కూడా పెంచుకుందాం. ప్రపంచంలో ఎక్కడవున్నా తెలుగువాడు తెలుగువాడిగానే గుర్తింపబడాలిగాని తెలుగును మర్చిపోయి అక్కడి స్థానికుల్లో ఒకడిగా కలిసిపోకూడదు. అర్థమైందా?"

"అమ్మో....నీ ఆశయం మంచిదేగాని అమ్మమ్మ. ఇప్పుడు ఎక్కువగా విదేశాలకు పోతోంది నీ వయసువాళ్ళు కాదు. మా వయసు యూత్. అదే యువతరం. నువ్వు చెప్పినవన్నీ గుర్తుపెట్టుకుని పోటీప్రపంచంలో ముందుకు దూసుకుపోవాలంటే కష్టమే.

అయినా ఇవన్నీ నాకెందుగ్గాని అక్కడ పానకం తయారుచేస్తున్న వాళ్ళు ఇంకో పదికిలోల బెల్లం అవసరం పడుతుందంటున్నారు. ఉన్న వాంతో సరిపుచ్చమంటే వినటంలేదు.

ఓసారి అటు వెళ్ళి చూడు. అరిటాకుల బండి ఇంతవరకు వూళ్ళోకి రాలేదు. నేనోసారి బైకమీద అలా తోటవరకు వెళ్ళి చూసొస్తాను" అంటూ వెళ్ళిపోయాడు నవీన్.

అలా హడావుడిగా మరో గంట గడిచింది.

మండపంలో సీతారాముల కళ్యాణవేడుకలు ఆరంభం కాగానే ఆలయం ముందున్న పందిళ్ళలో కిటకిటలాడే జనం. ఉద్దండులైన వేద పండితుల సారథ్యంలో రంగరంగ వైభవంగా సీతారాముల కళ్యాణం జరిగింది. తర్వాత భోజన కార్యక్రమాలు ముగించి అంతా సర్దుకునేసరికి సాయంకాలం మూడు గంటలయింది.

సాయంత్రం నాలుగు గంటలకు—

రామశాస్త్రులు శంకుశాస్త్రి కోసం గుడివద్దకి కబురుపంపి ఇంట్లో

తీరికగా కూర్చుంది అన్నపూర్ణేశ్వరి. పాతమాను పెట్టెలోంచి తీసిన పిల్ల జాతకచక్రాల కట్ట ఆవిడ ముందు వుంది.

* * * *

"అమ్మా! మరొక్క కాఫీ!"

చూస్తున్న జాతకచక్రాల్ని పక్కన వుంచి—

తలెత్తి చూస్తూ అడిగాడు రామశాస్త్రిలు.

రామాలయం వద్ద కళ్యాణమహోత్సవాలు ముగిసిన తర్వాత మూడు గంటల ప్రాంతంలో అన్నపూర్ణేశ్వరి ఇంటికి చేరుకున్నాడాయన. అప్పటి నుంచి అరడజను కాఫీలు అయ్యాయి. రిజల్టు మాత్రం ఇంకా రాలేదు.

"ఒక్కటి గాకపోతే పది కాఫీలు తాగండి శాస్త్రిలుగారూ! అమ్మాయ్ మహాలక్ష్మీ! శాస్త్రిలుగారికి కాఫీ తీసుకురా" అంటూ పెద్ద కోడలు మహాలక్ష్మికి చెప్పి ఆయనవంక చూసింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"రెండు గంటలుగా వీటిని మీరు పరిశీలిస్తున్నారు. అందరి జాతకాలు భేషుగ్గా వున్నాయన్నారు. ఇది అంతా చెప్తున్నమాటే. కాని ఈ చక్రాలు మీకు అర్థంగావటం లేదో, లేక వాటికి మీరు అర్థంగావటంలేదో నాకు మాత్రం అర్థంగావటంలేదు. నా ప్రశ్న అలాగే వుండిపోయింది" అంది.

"అమ్మా, ఒక్క నిముషం" అంటూ ఆవిడ మాటలకు అడ్డువస్తూ మహాలక్ష్మి అందించిన కాఫీకప్పు అందుకున్నాడు. రామశాస్త్రిలు.

శంకుశాస్త్రికి అన్నపూర్ణేశ్వరి గురించి బాగా తెలుసు. ఆవిడ యక్ష ప్రశ్నలకు బదులుచెప్పటం సామాన్యులవల్ల కాదు. అందుకే అతడు వుళ్ళో కొంచెం పనుంది. ఇప్పుడే వస్తా అంటూ వెళ్ళినవాడు ఇంతవరకు పత్తా లేడు. ఒకరు కాదు, యిద్దరు కాదు, మూడు కుటుంబాలు వెరసి పన్నెండు జాతకాలు.

"ఈ కాఫీ కోసమైనా మీ యింటికి అప్పుడప్పుడూ రావాలనిపిస్తోంది తల్లీ. ఇంత అద్భుతమైన కాఫీ తాగటం ఇదే మొదటిసారి" అంటూ కాఫీ కప్పు పక్కన పెట్టి సాలోచనగా ఆవిడవంక చూసాడు శాస్త్రిలు.

"అమ్మా....తూర్పు, పడమర కలిసిపోయాయని ఎవరన్నా జోస్యం

చెప్పగలరా? ఉత్తరం, దక్షిణం దగ్గరవుతాయని జాతకం చెప్పగల వాళ్ళున్నారా? మీరడిగిన ప్రశ్న కూడా అలాంటిదే" అన్నాడు.

"అంటే....నా కోరిక తీరదా శాస్త్రిలుగారూ?" అనుమానంగా అడిగిందావిడ.

"మీరలా అధైర్యపడకూడదు. నా మాటలకు అర్థం కష్టసాధ్యమనే గాని, అసాధ్యమని కాదు. అమెరికాలో వుంటున్న మీ రెండో కొడుకు డాక్టర్ గోపాల్ నిమ్మగడ్డవారి పిల్లలిద్దరికీ, ఇటు మీ కుమార్తె భ్రమరాంబ గారి పిల్లలిద్దర్నీ ఇచ్చి కుండమార్పిడి పద్ధతిలో పెళ్ళిళ్ళు జరిపించాలని అలా ఆ అన్నాచెల్లెళ్ళ బంధుత్వం శాశ్వతం కావాలని మీ మనోవాంఛ. జాతకాలయితే కలుస్తున్నాయి కాని పిల్లల అభిరుచులు కలుస్తాయా అనేదే సంశయం.

ముందే చెప్పాగదా తూర్పు, పడమర అని. వారి పిల్లలేమో అమెరికాలో అక్కడి నాగరికతకు అలవాటుపడినవాళ్ళు. మీ అమ్మాయిగారి పిల్లలేమో మన సాంప్రదాయాల్లో పుట్టిపెరిగినవాళ్ళు.

ఈ కాలంలో అమ్మాయిలు, అబ్బాయిలు ఒకరొకరు యిష్టపడితే తప్ప, పెళ్ళిళ్ళు చేయలేం గదా. జాతకాలు కలిసినా వారి మనసులు కలుస్తాయా? అన్నదే నా అనుమానం" అంటూ మనసులోని సందిగ్ధాన్ని బయటపెట్టారు శాస్త్రిలుగారు.

ఆ మాటలు వినగానే అన్నపూర్ణేశ్వరి ముఖంలో తిరిగి ఎప్పటి కళ వచ్చేసింది. ఉత్సాహంగా చూస్తూ "అయితే జాతకాలు కలిసాయంటారు. కరక్ట్ కదా?" అనడిగింది.

"అందులో సందేహించాల్సిన అవసరంలేదు."

"ఇద్దరు ముగ్గురు పండితులు చూసి జాతకాల్లో దోషంలేదుగాని, కలవ్వ అని చెప్పారు. అందుకే అడుగుతున్నాను."

"అలా చెప్పివుండొచ్చు. వారి లెక్కలు తప్పని నేను చెప్పనుగాని జాతకఫలాలు వివరించేప్పుడు పరిగణనలోకి తీసుకుని లెక్కించాల్సిన విషయాలు కొన్ని వున్నాయి.

చాలామంది వాటిని అశ్రద్ధచేస్తుంటారు. అందుకే ఖచ్చితమైన ఫలితా

లను చెప్పలేకపోతూంటారు....జాతకాలు అద్భుతంగా కలిసాయి. స హం అక్కర్లేదు.

కాని ఇందాక నేను చెప్పినట్టు వారి అభిరుచులు, అలవాట్లు క నందున పెళ్ళిళ్ళకు ఆటంకాలు ఎదురయ్యే అవకాశాలు కన్పిస్తున్నాయి

"నాకు అర్థమైంది శాస్త్రిలుగారూ! నా కొడుకు పిల్లలు అమెరికా వుంటున్నారు గాబట్టి వీళ్ళని ఇష్టపడకపోవచ్చని మీ సందేహం. అయి ఇక్కడ మీకు తెలీని విషయం ఒకటుంది.

అదేమంటారా? వాళ్ళు అమెరికాలో వున్నా మన సాంప్రదాయా వదులుకోలేదు. ఇక్కడ నా కూతురి బిడ్డలు ఏ క్రమశిక్షణలో పెరిగా అదే తరహాలో వాళ్ళూ అక్కడ పెరిగారు.

కాబట్టి అభిరుచులు, అలవాట్లు కలవవనే సందేహమే అక్కర్లే జాతకాలు కలిస్తే చాలు. నా కోరిక మేరకు వాళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు వైభవంగా పించగలను" అంటూ ధీమా వ్యక్తం చేసిందావిడ.

ఆ మాటలకు చిన్నగా నవ్వారు శాస్త్రిలుగారు.

"లేదమ్మా, నేను ముందే చెప్పినట్టు కష్టంసాధ్యంగాని అసాధ్ కాదు. మీరనుకున్నంత సులువుకాదు. ఆ రెండు జంటల్ని కలపటం. మ చూస్తూనే వుంటాం. ఒక్కోసారి చాలా సులువుగా అయిపోతుందనుకు విషయం జటిలమై కూర్చుంటుంది. ఎంతో కష్టమనుకున్న పని సులువు అయిపోతూ వుంటుంది. కాబట్టి సమయాసమయాల్ని బట్టి ఆయా ఫలి లుంటాయి. వారి వివాహాలు జరుగుతాయి. కాని మీరనుకున్నట్టు సులువు కాదు. చాలా సమస్యలు వస్తాయి. వాటిని పరిష్కరించి వారిని ఒకటి చే టానికి చాలా ఇబ్బందులు తప్పవు" అన్నాడు స్థిరంగా.

ఆ మాటలకు అన్నపూర్ణేశ్వరి ముఖంలో—

కొంత ఆందోళన చోటుచేసుకుంది.

"మీరింతగా చెప్తున్నారంటే నాకేదో అనుమానంగా వుంది. పో దోషాలు, అరిష్టాలవంటివి ఏమన్నా వుంటే చెప్పండి. ఎంత ఖర్చయి ఫరవాలేదు. దోషనివారణకు శాంతులు, హోమాలు అవసరమైతే జ పిద్దాం" అనడిగింది.

తల అడ్డంగా ఊపాడు రామశాస్త్రిలు.

"అలాటివి వుంటే ముందే నేను చెప్పేవాడ్ని. ఎవరన్నా చెప్పినా నమ్మి డబ్బు వృథా చేయకండి. జాతక దోషాలంటూ ఏమీలేవు. కొన్ని ఇబ్బందుల తర్వాత ఈ పెళ్ళిళ్ళు జరుగుతాయి. మీరు నిశ్చింతగా వుండండి" అంటూ తన బిచాణం సర్దుకోనారంభించాడాయన.

"సరి సరి శాస్త్రిలుగారూ! మీరింతగా చెప్తున్నారు గాబట్టి నమ్ముతాను" అందామె.

"నమ్మాలి. ఎన్నో జాతకాలు చూసి ఫలితాలు చెప్పిన వాడ్ని. నా వాక్కు ఎన్నడూ వృథాపోలేదమ్మా! చెప్పింది జరుగుతుంది. మీరే చూస్తారుగా!"

"చూడ్డం కాదు— మీరు చెప్పినట్టు జరగాలిగాని, ఆ శుభకార్యాలు కాస్తా మీ చేతుల మీదుగానే జరిపించాలి. ఈ రోజు సీతారాముల కళ్యాణం జరిపించినంత వైభవంగా మీరు దగ్గరుండి నా మనవలు, మనవరాళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు చేయాలి" అంటూ వెయ్యినూటపదహార్లు కానుకగా యిచ్చుకుందావిడ.

ఇంతలో శంకుశాస్త్రి కూడా రావటంతో–

అన్నపూర్ణేశ్వరి వద్ద శెలవు తీసుకుని–

మేనల్లుడితో అమరావతికి బయలుదేరాడు రామశాస్త్రిలు.

* * * *

మరునాడు ఉదయం—

ఆ రోజు ఆదివారం కావటంతో పిల్లలు కూడా యింటిదగ్గరే వున్నారు.

సుమారు తొమ్మిది గంటల సమయంలో—

"ఒరే పెద్దోడా. ఏం చేస్తున్నావ్‌రా?" అంటూ తల్లి పిలుపు విని హాల్లోకొచ్చాడు పెద్దకొడుకు రామలింగేశ్వరరావు. అతడి వెనకే తనూ వచ్చి ఎడంగా నిలబడింది భార్య మహాలక్ష్మి.

"అమ్మా! ఏం కావాలి?" అనడిగాడు వస్తూనే.

ఆవిడ కొడుకు, కోడల్ని మురిపెంగా చూస్తూ దగ్గరకొచ్చింది.

"కావలసింది నాక్కాదురా– మీకు....రేపటి రోజుకో విశేషం వుంది. గుర్తులేదా?" అనడిగింది.

అర్థంగానట్టు భార్య ముఖంలోకి చూసాడు రామలింగేశ్వరరావు.

అత్తగారి ఉద్దేశం మహాలక్ష్మికి తెలుసు. అయినా తానుగా చెప్పకుండా ముసిముసిగా నవ్వి వూరుకుంది.

"ఏమిట్రా అటు చూస్తావ్? రేపు మీ పెళ్ళిరోజు. ప్రతి సంవత్సరం నేనే మీకు గుర్తుచేయాలి. వెళ్ళండి. కారు తీసుకుని మహాలక్ష్మితో బెజవాడ వెళ్ళిరా...."

"అదికాదమ్మా....ఇవాళ చాలా పనులున్నాయి!"

"ఉంటాయిరా....సంవత్సరం పొడవునా పనులుంటూనే వుంటాయి. మనకన్నా పనులెక్కువ కాదు. చెప్పింది చెయ్యి.. మీ ఇద్దరూ కొత్తబట్టలు తెచ్చుకోండి. దానికి బహుమతిగా ఏం కొనిస్తావో నీ ఇష్టం. అమ్మాయ్ మహాలక్ష్మీ! వీడు పిసినారోడు గాని, ఖర్చు గురించి ఆలోచించక. నీకు నచ్చింది కొనిపించుకో. వెళ్ళిరండి."

"అత్తయ్యా! మీరే మాకు పెద్ద బహుమతి. మాకు వేరే బహుమతులు కావాలా? కొండంత అండగా మీరు మాకున్నారు. దేవుడి దయ వలన ఏ లోటు లేకుండా సుఖ సంతోషాలతో వున్నాం. ఇది చాలదా?" అంది మహాలక్ష్మి.

"అదేకదా....నాకూ వయసు ఏభై దాటింది. అదీ ఏభైకి దగ్గర పడింది. పిల్లలు లేటుగా పుట్టినంతమాత్రాన మేమూ చిన్నపిల్లలం అనుకుంటే ఎలా? పెళ్ళిరోజని చెప్పి అనవసర ఖర్చులు అక్కర్లేదు" దొరికిన అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకుంటూ భార్యను సమర్థించాడు రామలింగేశ్వరరావు.

"మీకు అక్కర్లేకపోవచ్చు. కాని నాకు అవసరం. పెళ్ళిరోజు పండుగలా చేసుకుని కొడుకు, కోడలు కళ్ళముందు తిరగాలి. చూసి నేను ఆనందించాలి. ప్రతి సంవత్సరంలాగే ఈ సంవత్సరమూ. పిచ్చివేషాలేయక చెప్పింది చేయండి. బయలుదేరండి" అంటూ కోప్పడింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

ఇక ఎంత చెప్పినా ఆవిడ వినదని వాళ్ళకి తెలుసు.

అప్పటికప్పుడు రామలింగేశ్వరరావు, మహాలక్ష్మిలు ప్రయాణమై, కొడుకులు రమేష్, సతీష్‌లను వెంటబెట్టుకుని కార్లో వెళ్ళిపోయారు.

ఇంతలో మనవరాలు మహేశ్వరి లేడిపిల్లలా లోనకు పరుగెత్తుకు వచ్చింది.

ఆమెను తరుముకుంటూ వచ్చిన అన్న నవీన్ హాల్లోనే వున్న అమ్మమ్మను చూసి కంగారుగా డోర్‌లోనే ఆగిపోయాడు.

"ఏమిటే? ఏమైంది? ఆ పరుగులేమిటి? వాడు మళ్ళీ నిన్ను కొడుతున్నాడా?" కోపంగా అడిగిందావిడ.

మొదట కాదన్నట్టు తల అడ్డంగా వూపింది మహేశ్వరి. తర్వాత అవునన్నట్టు తలాడించింది.

కళ్ళు విశాలం చేసి చూస్తూ, ఆయాసపడుతున్న ఆమెను చూస్తుంటే చిన్నప్పటి తన ప్రతిబింబమే తన ముందున్నట్టు భావిస్తోంది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"ఏయ్ మహీ...." అంటూ చెప్పొద్దన్నట్టుగా డోర్‌లోంచే కళ్ళతో సైగ చేశాడు నవీన్.

"ఏరా....అది నీ తోడబుట్టిన చెల్లెలేగా? ఎవరన్నా చెల్లెల్ని కొడతార్రా?" కోపంగా అడిగింది మనవడ్ని.

"అది చెల్లెలా....రాక్షసి" అక్కసుగా అరిచాడు నవీన్.

"పళ్ళు రాలగొడతాను వెధవా. బంగారంలాంటి పిల్లని రాక్షసి అంటావా?"

"నిన్ననలేదుగా. దాన్నే అంటున్నాను. రాను రాను దీని అల్లరితో చచ్చిపోతున్నాను.

"అందుకని కొడతావా?"

"మాకు వేరే పని లేదండి. చెల్లెల్ని పట్టుకుని కొట్టడం తప్ప. ఇదేమన్నా సాధారణ ఆడపిల్లా. అన్నపూర్ణేశ్వరిగారి మనవరాలు...రెక్కల గుర్రం. మాటకు దొరకదు, దెబ్బకు అందదు. ఓరి దేవుడా! నాకిలాంటి

చెల్లెల్నిచ్చావేంటిరా?" అంటూ ఆకాశం వంక చూసి దండం పె
నవీన్.

అది చూసి ఫక్కున నవ్వింది మహేశ్వరి.

మరింతగా ఉడుక్కున్నాడు నవీన్.

"ఆ వెక్కిరింపేమిటి? ఆగాగు. బయటకు రాకపోతావా? అప్
చెప్తా" అంటూ పోబోయాడు.

"అదేమిట్రా అన్నయ్యా వెళ్ళిపోతున్నావ్? సిగరెట్ల గు
నేనింకా అమ్మమ్మకు చెప్పందే" అంది గుడుసుగా.

అంతే....ఉన్నవాడున్నచోటే నిలబడి___

అరచేత్తో నుదురు కొట్టుకున్నాడు నవీన్.

అన్నపూర్ణేశ్వరి కళ్ళెర్రచేసి మనవడ్ని చూసింది.

"ఒరే....రారా....లోనకురా!" అంటూ పెద్దగా అరిచింది.

"అదికాదు అమ్మమ్మా....అసలేమైందంటేనూ...."

"ముందు నువ్వు లోనకు రారా. వచ్చి ఇక్కడ నిలబడి నీ స
ధానం చెప్పు."

తప్పదన్నట్టు లోనకొచ్చాడు నవీన్.

ఎందుకయినా మంచిదని ఆవిడ చేతికి అందనంత దూరంలోనే
బడ్డాడు. సందేహం అక్కర్లేదు. తప్పు చేసాడని తెలిస్తే ఇప్పటికీ ఆ
మనవడి చెంప ఛెళ్ళుమనిపిస్తుంది.

"ఏరా....సిగరెట్లు కాలుస్తున్నావా?" అడిగింది.

"లేదు" అన్నాడు.

"అన్నయ్య అబద్ధం చెపుతున్నాడు అమ్మమ్మా! ఈ సిగరెట్ పె
ఎక్కడిదో అడుగు?" అంటూ తన చేతిలోని పాకెట్‌ను అమ్మమ్మ చేతి
పెట్టింది మహేశ్వరి.

"ఎక్కడిదిరా యిది?" అడిగిందామె.

"నాకేం తెలుసు. తెచ్చింది మహీ. దాన్నే అడుగు."

"అమ్మమ్మా! నేనేమన్నా దుకాణంలోంచి కొనుక్కొచ్చానా
అన్నయ్య జేబులోంచే గదా తీసాను" అంది గారాబంగా మహేశ్వరి.

"అర్థమైంది. సిగరెట్లు కాల్చే అలవాటు మన ఇంటా వంటా లేదు. నీ మావయ్యను చూసయినా బుద్ధితెచ్చుకోరా....అమెరికాలో గొప్ప డాక్టరు. ఇంత వయసొచ్చినా ఒక్క సిగరెట్ కాల్చడు. నీ పెదమావయ్యను చూడు వాడు సిగరెట్ కాల్చటం ఎప్పుడన్నా చూసావా?"

"తప్పుచేసే వాళ్ళని నేను చూడను. నాకే పాపం తెలీదు. ఆ సిగరెట్ పాకెట్‌తో నాకు సంబంధంలేదు."

"ఇలా నిజం చెప్పవుగాని వెళ్ళి గోడకు నిలబడి చేతులెత్తు. వెళ్ళు నేవచ్చేవరకు అలాగే నిలబడు. త్వరగా."

ఆమె ఆర్డరంటే అది తిరుగు లేనిది.

గోడకు నిలబడి రెండుచేతులూ పైకెత్తాడు.

ఆమె పెరటివైపు వెళ్ళింది.

"ఏయ్ మహీ....అనవసరంగా నన్నిరికించావేమిటే....ప్లీజ్....మా చెల్లాయికదూ....బుజ్జికదూ....ఏదోచేసి కాపాడవే...." లోగొంతుకతో చెల్లెల్ని అర్థించాడు.

"అలా రా దారికి...." అంటూ వాలుజడ ముందుకేసుకుని దగ్గర కొచ్చి విజయ విలాసంగా కళ్ళెగరేసింది.

"ఇప్పుడు చెప్పుమరి సిగరెట్లు కాలుస్తున్నావా?" అడిగింది.

"నీమీద ఒట్టు సరేనా? నాకా అలవాటే లేదు."

"మరి ఈ పాకెట్ నీ షర్టు జేబులోకి ఎలా వచ్చింది?"

"అదేమరి. ఆ గోపిగాడు వాళ్ళ తాతయ్య వస్తున్నాడని కంగారులో నా జేబులో పడేసాడు. తర్వాత దీని సంగతి మర్చిపోయాం. అది కాస్తా నీకంటపడింది."

"నిజంగానా....?"

"అవునంటున్నాగా...."

"అలాగా....ఓ.కె. సిగరెట్లు కాల్చే ఫ్రెండ్స్‌ని వదిలేస్తానని మాట ఇవ్వు. నిన్ను వంపించేస్తాను."

"అదెలా....ఈ లోకంలో ఏ అలవాటూలేని మనిషి వుండడు. అలాగని వదిలేయటం మొదలుపెడితే ఒక్క ఫ్రెండూ మిగలడు."

"వదిలేస్తావా లేదా?"

"సరే వదిలేస్తాను...."

"అయితే వెళ్ళిపో.... అమ్మమ్మకి నేను చెప్పుకుంటాను. త్వరగా వెళ్ళిపో."

"బ్రతికించావ్ తల్లీ...." అంటూ అక్కడినుంచి వేగంగా బయటికెళ్ళిపోయాడు నవీన్.

అతడు వెళ్ళిన వెనకే హాల్లోకొచ్చిన అన్నపూర్ణేశ్వరికి తిరిగ్గా కూచున్న మనవరాలు కన్పించిందిగాని, గోడదగ్గర మనవడు కనపడలేదు.

"ఎక్కడే వాడు....నా మాటకాదని వెళ్ళిపోతాడా....వాడి సంగతి చెప్తా...." అంది కోపంగా.

"అమ్మమ్మా. వాడి తప్పులేదని తెలిసింది. అందుకే పంపించేసా. ఆకలిగా వుంది. తినటానికేమన్నా పెట్టు" అంది మహేశ్వరి.

"వాతలు పెడతా....వాడు బతిమాలుకోగానే అన్నమీద జాలి పుట్టుకొచ్చిందా? సిగరెట్లు తాగటం ఎంత ప్రమాదమో తెలుసా....వాడ్ని కాదు. నిన్ననాలి."

"అబ్బా. నా మాటవిను అమ్మమ్మా. అసలు విషయం చెప్పాడుగా. మంచిపనులు చేస్తున్నవాళ్ళని మనం అభినందించాలి."

"సిగరెట్లు కాల్చటం మంచిపనా?"

"సిగరెట్ అలవాటు మాన్పించటం మంచిపని. మనవూళ్ళో చదువుకుంటున్న కుర్రాళ్ళంతా ఒక సంఘంగా ఏర్పడి, ఊరిలో చుట్ట, బీడీ, సిగరెట్లను వూదిపారేస్తున్న పొగరాయిళ్ళను చైతన్యపరిచి, పొగతాగే అలవాటు మాన్పించటంకోసం అవగాహన సదస్సులు ఏర్పాటుచేసి పొగతాగితే ఏర్పడే నష్టాలు వివరిస్తున్నారు. అన్నయ్య ఆ సంఘానికి నాయకుడు. ఇప్పటికే వీళ్ళు చాలామందిచేత ఈ అలవాటు మాన్పించారు."

"అలాగా....నాకు తెలీదే."

"ఎలా తెలుస్తుంది? మంచిపనికి గుర్తింపు రావటం కష్టంగదా. ఆ సిగరెట్ పాకెట్ అన్నయ్య జేబులోచూసి నేనే పొరబాటు పడ్డాను. నిజానికది సిగరెట్ల వ్యతిరేక ప్రచార ఉద్యమంలో నలుగురికీ చూపించటంకోసం ఉంచిందిట...."

"ఇదంతా నిజమా కట్టుకథా?"

"అన్నయ్య గురించి అబద్ధం చెప్పాల్సిన అవసరం నాకేమిటి? అయినా నాకయితే బుద్ధిలేదు. పొరబాటుపడి అన్నయ్యమీద ఏదో చెప్పాననుకో. ఆ మాత్రానికే చెట్టంత మనవడ్ని గోడకు నిలబెడతావా?"అంటూ దబాయిస్తున్న మనవరాలి తలమీద ఒక్క మొట్టికాయ ఇచ్చి, ముచ్చటగా నవ్వేసింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"ఇంకెప్పుడూ వాడిని వెనకేసుకురాకు. నిజంగా వాడు సిగరెట్లు తాగుతున్నాడని తెలిస్తే ముందుగా నీకు పడతాయి వాతలు. వెళ్ళు" అంది నవ్వుతూ.

'నువ్వు అమ్మమ్మవి కాదు. పెద్ద రాకాసివి' అని మనసులోనే అనుకుంటూ పైకి మాత్రం ఓ పిచ్చినవ్వు విసిరి ఎలా వచ్చిందో, అలా తూనీగలా జారుకుంది మహేశ్వరి.

పిల్లల మనస్తత్వం అన్నపూర్ణేశ్వరికి బాగా తెలుసు.

వాళ్ళని ఎలా అదుపులో వుంచాలో కూడా తెలుసు.

అయితే—

మనవలు, మనవరాళ్ళలో అప్పుడప్పుడూ కనిపించే తిరుగుబాటు ధోరణి ఆమెకు బాధగా వుంటుంది.

పిల్లలు ఎప్పుడూ తమ అదుపు ఆజ్ఞల్లోనే, కనుసన్నల్లోనే వుండాలని కోరుకోవటం కూడా స్వార్థమే అవుతుంది. పిల్లలకూ కొంత స్వేచ్ఛనివ్వాలి. ఆ స్వేచ్ఛ పెడదోవ పట్టి పాడవకుండా, జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి.

తను వున్నంతవరకూ వీళ్ళని అదుపు చేయగలదు. చెడు అలవాట్లు, చెడు పద్ధతులవైపు ఆకర్షితులు గాకుండా ఎప్పటికప్పుడు జాగ్రత్తలూ తీసుకోగలదు. కాని తర్వాత పరిస్థితి ఏమిటి?

కంటికి రెప్పలా వీళ్ళందర్నీ చూసుకునేదెవరు?

తరతరాల వారసత్వంగా వస్తున్న మన తెలుగు సంప్రదాయాలు, మన

ఆచార వ్యవహారాలు క్రమంగా తరిగిపోతున్నాయి. చుట్టూ మారిపోతున్న ప్రపంచ వాతావరణంలో మనదైన శైలిలో, మన పిల్లల్ని గర్వపడేలా ఉత్తమ ఆంధ్రా పౌరులుగా తీర్చిదిద్దటం ఎంతవరకూ సాధ్యం? తనలాంటి పాతతరం వాళ్ళని ఎందరినో కలవర పరుస్తున్న సమస్య యిదే. అమ్మానాన్నల చదువుల్ని అటకెక్కించి, మమ్మీ డాడీ చదువులకు పట్టం కడుతున్నారు.

తనయితే అదృష్టవంతురాలేగాని, ధనిక కుటుంబాల్లో కూడా చూసే వాళ్ళులేక, వృద్ధాశ్రమాల పాలవుతున్న పెద్దల గురించి వింటుంటే మనసు వేదన పడుతూంటుంది.

డబ్బు సంపాదనకోసం పరుగులుతీసే పోటీ ప్రపంచంలో కొడుకులు, కూతుళ్ళు, మనవలు, మనవరాళ్ళకు దూరమై, పలకరించే ఆత్మీయులు కరువై అందరికీ దూరంగా అనాథల్లా ఆశ్రమాల్లో బ్రతకటం కట...కటా.. ఎంత దుర్లభం?

స్వార్థం వెర్రితలలు వేసి, ఉమ్మడి కుటుంబ వ్యవస్థను నాశనం చేసుకుని, మనిద్దరం మనకిద్దరు అనే కొత్త వ్యవస్థ వచ్చింది. దీని పర్యవసానంగా వృద్ధాప్యంలో అడుగుపెట్టిన వాళ్ళను చూసీ, పట్టించుకునేవాళ్ళు కరువైపోతున్నారు. బిడ్డల్నికని, పెంచి విద్యాబుద్ధులు చెప్పించి, ఉద్యోగాల్లో స్థిరపరిచి యిలా జీవితమంతా కుటుంబంకోసం, బిడ్డలకోసం తమ జీవితాన్ని ధారపోసిన వృద్ధదంపతులకు రెక్కలొచ్చి ఆ బిడ్డలు దూరమై తమను పట్టించుకోపోతే, వాళ్ళుపడే వేదన వర్ణనాతీతం. అందులోనూ దంపతుల్లో ఒకరుపోయి, ఒంటరిగా మిగిలిన వారి పరిస్థితి మరీ దుర్లభం. అంతా వుండికూడా ఎందుకీ ఒంటరిబ్రతుకు భగవంతుడా అని చావుకోసం ఎదురుచూస్తున్న వృద్ధుల్ని చూస్తుంటే కడుపు తరుక్కుపోతోంది.

ఈ పరిస్థితి పూర్వం పట్టణాల్లో ఉండేది. ఇప్పుడీ విషసంస్కృతి పల్లెటూళ్ళకూ పాకుతోంది. డబ్బు సంపాదనలో పరుగులు తీస్తున్న మనిషికి మనం ఎటు పోతున్నాం అని క్షణం ఆలోచించే తీరికకూడ చిక్కటం లేదు.

చిన్న కుటుంబ వ్యవస్థలో—

ఈరోజు అదుపు తప్పిన పిల్లలతో ఎన్ని కుటుంబాలు అవస్థలు పడుతున్నాయో చూస్తూనే వున్నాం. ఉమ్మడి కుటుంబ వ్యవస్థలో ఇంట్లో పెద్దవాళ్ళకు పిల్లలమీద అదుపు వుండేది. పిల్లలు ఏం చేస్తున్నారు? టైంకి స్కూలుకి వెళ్ళివస్తున్నారా, క్రమం తప్పకుండా ట్యూషన్లకు వెళ్తున్నారా? వేళకు తిండి తింటున్నారా? వాళ్ళ స్నేహితులు ఎవరు? మంచివాళ్ళేనా? బయటకు వెళ్ళినప్పుడు వీళ్ళు ఎక్కడెక్కడ తిరుగుతున్నారు. చెడు సావాసాలు ఏమన్నా వున్నాయా....? ఇలా ఆయా సందర్భాల్నిబట్టి పిల్లలమీద నిఘావుంచి, తప్పుచేస్తే నయానో, భయానో సరిదిద్ది క్రమపద్ధతిలో పెంచేవారు. ఇలా నాయనమ్మలు, తాతయ్యలకు అన్యోన్యంగా సంబంధాలు వుండేవి.

సాధారణంగా పదోతరగతి వరకు పిల్లలమీద తల్లిదండ్రులకు అదుపు వుంటుంది. ఇంటర్ నుంచి పిల్లల్లో స్వతంత్ర భావాలు ఆరంభమవుతాయి. ఈ వయసులో చేసే స్నేహాలూ, అలవాట్లే అవి మంచివి అయినా, చెడువయినా పిల్లలమీద అధిక ప్రభావం చూపిస్తాయి. టెన్త్ వరకూ ఫస్ట్‌క్లాస్ మార్కులు తెచ్చుకున్న పిల్లలు కూడా ఇంటర్ నుంచి గాడితప్పి జీరోలయ్యే ప్రమాదమూ వుంది. దురదృష్టవశాత్తు తల్లిదండ్రులు ఇద్దరూ కూడా ఉద్యోగ బాధ్యతల్లో వుంటే, పెద్దలెవరూ ఇంట్లో లేకుంటే ఇక పిల్లలమీద అదుపు పూర్తిగా పోతుంది. కాలేజీ కెళ్ళిన పిల్లలు క్లాసులు ఎగ్గొట్టి సినిమాలకు పోయినా, కాలరెగరేసి అమ్మాయిల వెంటపడుతున్నా, మరొకడుగు ముందుకేసి చెడు స్నేహాలతో కొకైన్, హెరాన్ వంటి మాదక ద్రవ్యాలకు అలవాటుపడుతున్నా పట్టించుకునేవాళ్ళు వుండరు. తమ పిల్లలు బుద్ధిమంతులు, సక్రమంగానే చదువుకుంటున్నారన్న గుడ్డి నమ్మకంతో తల్లిదండ్రులు ఉపేక్షించటంతో పరిస్థితులు చేయిదాటిపోతున్నాయి. తర్వాత లబోదిబోమన్నా లాభం వుండదు.

మనిషికున్న అనేక బాధ్యతల్లో డబ్బు సంపాదన కూడా ఒక బాధ్యత. అంతేగాని డబ్బు సంపాదన ఒక్కటే బాధ్యత కాదు. డబ్బుంటే అన్నీ ఉన్నట్టే అనే ధీమా చాలామందిలో కన్పిస్తూంటుంది. ఇది చాలా పొరబాటు. డబ్బుతోబాటు వుండాల్సినవి ఇంకా చాలా వున్నాయి. అవన్నీ

వుంటేనే నిండయిన సంతృప్తికరమైన జీవితాన్ని గడిపినట్టు లెక్క.

ఇవాళ వృద్ధులయిన తల్లిదండ్రుల్ని ప్రేమగా చూసుకుంటేనే వృద్ధాప్యంలో తమ పిల్లలూ తమని అలా చూసుకుంటారనే ఇంగితం కొ వడుతోంది దీని ఫలితం నేడు తమ తల్లిదండ్రులు పడే బాధకన రెట్టింపు బాధల్ని భవిష్యత్తులో తాము అనుభవించాల్సి వుంటుందని తెల్సు లేకపోతున్నారు.

మన దేశం గురించి, మన ఆచార వ్యవహారాల గురించి, కట్టు గురించి ఎంతో గొప్పగా చెప్పుకుంటాం. కానీ ఆచరణలో వాటికి నూ వంతు కూడా ప్రాధాన్యత ఇవ్వలేకపోతున్నాం.

వృద్ధులయిన మాతాపితలను కావడిలో మోసుకుంటూ ఎన్నో పు క్షేత్రాలు తిప్పి చూపించిన సుపుత్రుడు ఒకడయితే, తండ్రి ఆనతికి క బడి తల్లి శిరస్సునే నరికి తిరిగి తండ్రి వరంతో తల్లిని బ్రతికించుక తనయుడొకడు.

తండ్రి వరించిన కాంతతో ఆయన వివాహం జరిపించటం కో అజన్మ బ్రహ్మచారిగా చరితార్థుడయిన భీష్ముడు ఒకడయితే, తండ్రి మా నిలపడం కోసం భార్యతోనూ, సోదరునితోనూ కలిసి పధ్నాలుగు సంవ రాలు అరణ్యవాసం చేసిన ఆదర్శమూర్తి ఒకడు. అంతెందుకు? త యవ్వనాన్ని తృణప్రాయంగా భావించి తన తండ్రికి దానమిచ్చి ఆయ వృద్ధాప్యాన్ని తను సంతోషంగా స్వీకరించిన ఉత్తమ కుమారుడ్ని చూపి పుణ్యభూమి ఇది.

ఇదంతా చెప్తే వీటిని పుక్కిటి పురాణాలుగా కొట్టిపారేసే కుస స్కృతి మన జాతిని ముందుకు నడిపించే యువతరంలో బాగా ప్రబ పోయింది. జాతి ఎలావుంటే సుఖ శాంతులతో మనుగడ సాగించవచ్చో మన పూర్వీకులు పురాణాల్లో, ఇతిహాసాల్లో, జానపద గాథల్లో సూచి చారు. వాటిని పక్కన పెట్టడంవల్లే యువత పెడదోవ పట్టి ఆఖరికి మన సంస్కృతి కూడా సంకరమైపోతున్న దురవస్థ దాపురించింది.

రాయప్రోలువారు ఏమన్నారు? ఏ దేశమేగినా, ఎందుకాలిడినా మాతృభూమిని పొగిడి నీ జాతి గౌరవాన్ని చాటిచెప్పమన్నారు. కాని మన

వాళ్ళు అనేకంగా చేస్తోందేమిటి? ఏ దేశం వెళితే ఆ దేశంలో వాళ్ళ సంస్కృతికి అలవాటుపడి మాతృభూమిని విస్మరిస్తున్నారు. ఇది క్షంతవ్యం కాదు. నేను భారతీయుడ్ని. తెలుగువాడిని అని చెప్పుకుంటే సరిపోదు. విదేశీ సంస్కృతిలో కూడా నీ స్వదేశీ సంస్కృతిని చాటి చెప్పేలా నీవు నీవుగా వుండాలి. నీ పిల్లల్ని ఉంచాలి. అప్పుడే తెలుగు జాతి గర్వపడుతుంది.

అయినా తన పిచ్చిగాని, విదేశాల సంగతి అలావుంచితే, అసలు ఇక్కడ సంగతేమిటి? పూర్వం నగరాలకు, పల్లెలకు జీవన సరళిలో వ్యత్యాసం కొట్టొచ్చినట్టు కన్పించేది. క్రమేపీ ఆ వ్యత్యాస రేఖ చెరిగిపోతోంది. అలాగని నగరాలు నగరాలుగాను, పల్లెలు పల్లెటూళ్ళుగానే వుండాలని నా ఉద్దేశం కాదు. అన్ని ప్రాంతాలూ అభివృద్ధి చెందాల్సిందే. అయితే నగరాల పిచ్చి సంస్కృతులు నాగరికత పేరిట పల్లెలకూ వ్యాపించి యువతను భ్రష్టు పట్టించటం బాధ కలిగించే అంశం. రానురాను చదువులకిస్తున్న ప్రాధాన్యత సంస్కారానికి ఇవ్వటంలేదు. అందుకే ఈరోజు యువతలో నేర ప్రవృత్తి, ధిక్కార ధోరణి దుర్వసనాలకు బానిసలుగా మారటం, వివాహ వ్యవస్థ చిన్నాభిన్నం కావటం లాంటి ప్రమాదకర ధోరణులు ప్రబలిపోతున్నాయి.

ఇదే సమస్య గురించి ఆలోచిస్తూ అన్నపూర్ణేశ్వరి—

అక్కడ హాల్లోనే చాలాసేపు ఒంటరిగా కూర్చుండిపోయింది. అంతలో పక్కింట్లోంచి కూతురు భ్రమరాంబ లోనకు రావటంతో ఆవిడ ఆలోచనలు చెదిరిపోయాయి. పెద్ద స్టీలు కారేజి ఒకటి తీసుకుని వస్తోందామె. ముఖంలో విసుగు కన్పిస్తోంది.

"ఆ కారేజి ఏమిటి?" లేచి కూతురుకి ఎదురువస్తూ అడిగింది.

"మా చిన్నత్తగారు జున్ను పంపించారు. లోనపెట్టు" అంటూ కారేజి టీపాయ్‌మీద వుంచి సోఫాలో కూర్చుంది భ్రమరాంబ.

"అలా వున్నావే?" ఎదురుగా కూర్చుంటూ అడిగింది.

"ఎలా ఏమిటి? వీళ్ళతో వేగలేక ఛస్తున్నాను. వాళ్ళిద్దరికీ నువ్వ

భయం చెప్పకపోతే బాగుండదు చెప్తున్నాను."

"ఎవరిద్దరే?"

"ఇంకెవరు....నీ మనవడు, మనవరాలూను."

"ఇప్పుడేగా ఇక్కడ్నుంచి వచ్చారు?"

"వచ్చారు ఇల్లుపీకి పందిరేయటానికి. తామింకా చిన్నపిల్లల కుంటున్నారు. ఎప్పుడు చూడు గిల్లికజ్జాలు. ఆదివారాలు కూడా కాలే వుంటే ప్రాణం హాయిగా వుండేది."

"ఇంతకీ ఏం చేసారో చెప్పవేమిటి?"

"ఇక్కడినుంచి వస్తూనే టి.వి. గోల మొదలయింది. వాడేమో క్రికెట్ చూడాలంటాడు. అదేమో సినిమా చూస్తానంటుంది. ఛానల్ మార్చటంలో ఇద్దరికీ పోటీ. అమ్మమ్మ ఇంట్లోకెళ్ళి ఒకళ్ళు టి.వి. చూడండా అంటే వినరు. నీతో వేగలేరట. గొడవ పడుతూనే వున్నారు. నేనిలా వచ్చేసాను. ఇంట్లో వున్నారంటే సంతగోల చేస్తారు" అంటూ అసలు విషయం చెప్పింది భ్రమరాంబ.

అంతా విని తేలిగ్గా నవ్వేసింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"అమ్మా! నాకు చికాగ్గా వుంటే నీకు నవ్వులాటగా వుందా?" అంది విసుక్కుంటూ భ్రమరాంబ.

"లేకపోతే మరేమిటే పిచ్చిమొద్దు. ఈమాత్రానికే అంత విసుగైతే ఎలా?"

"ఈ మాత్రానికా....అమ్మా! నువ్వేనా మాట్లాడేది? క్రమశిక్షణ, అదీ అంటూ చెవులెక్కదీసే నువ్వు...."

"అంటే నీ ఉద్దేశం ఏమిటి? క్రమశిక్షణ అంటే మరీ మిలిటరీ తర హాలో ప్రతి చిన్న విషయాన్నీ సీరియస్‌గా తీసుకుని దండించటం కాదు. అతి గారాబం ఎంత చెడ్డదో, అతిగా దండించటం అంతకన్నా చెరు చేస్తుంది. చాలామంది తల్లిదండ్రులు ఈ వ్యత్యాసం తెల్సుకోలేకే పిల్లలు చెడిపోడానికి తామూ కొంత కారణమవుతున్నారు. ఆరోగ్యకరమైన అల్ల రిని మనమూ తేలిగ్గా తీసుకుని వాళ్ళకి సర్దిచెప్పాలిగాని విసుగు, కోపం ప్రదర్శించకూడదు. మిమ్మల్ని ఎలా పెంచానో నీకు తెలియదా?"

"తెలుసు. మమ్మల్నేమిటి, మా పిల్లల పెంపకం కూడా నువ్వే చూసుకుంటున్నావ్ గాబట్టి మేం నిశ్చింతగా వున్నాం. కానీ వీళ్ళలా అన్నయ్యాలూ, నేనూ ఎప్పుడూ గొడవలు పడలేదు. నీకేం తెలుసు వీళ్ళ ద్దరి అల్లరి?"

"నాకు తెలీకుండానే వీళ్ళు పెరిగారా ఏమిటే? ఎందుకంత బాధపడి పోతావ్? కాసేపు పోటీపడి వాళ్ళే సర్దుకుపోతారు. మనం పట్టించుకో కూడదు. నీకు తెలుసో లేదో? ఓసారి చుట్టుపక్కల పిల్లల్ని గమనించు. ఆదివారం వచ్చిందంటే చేతికి దొరకరు. ఎక్కడ తిరుగుతారో, ఏం ఘన కార్యాలు వెలగపెడతారో వాళ్ళకే తెలియాలి. కానీ నీ కొడుకు, కూతురు ఆదివారం కూడా బయట వృథాగా తిరక్కుండా ఇంటిపట్టునే వుంటారు. అల్లరి చేస్తారు, చదువుకుంటారు. సంతోషించు. వాళ్ళ అల్లరితో నువ్వూ పోటీపడితే సంతోషిస్తారు. కావాలంటే చూడు. నువ్వు వెళ్ళి వాళ్ళిద్దర్నీ వక్కడు నెట్టి క్రికెట్ లేదు, సినిమా లేదు. సీరియల్ చూసేదాకా టి.వి. వదలనని చెప్పు. దెబ్బకు వాళ్ళిద్దరూ ఇక్కడికి పరిగెత్తుకొచ్చి కామ్‌గా టి.వి. ముందు కూర్చోకపోతే అడుగు" అంటూ వివరించిందామె.

తనకు జ్ఞానోదయం అయినంత సంభ్రమంగా తల్లివంక చూసింది భ్రమరాంబ. "అయ్యబాబోయ్! అమ్మా! ఇన్ని చిట్కాలు ఎక్కడ నేర్చు కున్నావ్?" అనడిగింది.

"తప్పు....ఇది నేర్చుకుంటే వచ్చే విద్యకాదు. పిల్లల వయసునీ, మనసునీ నువ్వు అర్థంచేసుకోగలిగితే వాళ్ళ తగవులు తీర్చే చిన్నిచిన్ని అద్భుత చిట్కాలు నీకూ బోలెడు తడతాయి.

అనుమానం ఎందుకు? వెళ్ళి నేను చెప్పినట్టు చేసిచూడు. వాళ్ళిద్దరూ వచ్చి కామ్‌గా ఇక్కడ కూర్చోపోతే అడుగు. గోలచేస్తే ఇక్కడ బామ్మ రాక్షసి చెవులెక్కదీస్తుందని వాళ్ళకి తెలుసు" అంటూ వికవికా నవ్వేసింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

భ్రమరాంబ తల్లి చెప్పిన చిట్కాను ప్రయోగించి చూసేదో, లేదో తెలీదుగాని ఇంతలో బయట ఎవరో వస్తున్న అలికిడి గావటంతో తల్లీ

కూతుళ్ళ ఇద్దరి దృష్టి అటు మళ్ళింది.

*   *   *   *

వాడి పేరు వెంకటేశులు.

వాడితోబాటుగా వాడి పెళ్ళాం సరస, ఆ యిద్దరి ఆరేళ్ళ వాళ్ళ ముగ్గురివెంట వాళ్ళ తాలూకు పదిమంది ఆడమగ అంతా రావటం విశేషమే. ఏదో కారణం లేనిదే వాళ్ళలా రారు. బయట చూసి అదే అడిగింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"ఏమిట్రా వెంకటేశులూ! అంతా కలిసి కట్టకట్టుకుని మరీ సారి దండయాత్రకి వచ్చారు ఏంటి సంగతి?" ముగ్గుబుట్టలా తెల్ల జుట్టుని లాగి ముడివేసుకుని కళ్ళజోడు సవరించుకుంటూ అడిగింది.

బుర్ర గోక్కుంటూ కాస్త ఇబ్బందిగా చూసాడు వెంకటేశులు.

"అదేం లేదండమ్మా. మీ దర్శనం కోసమే వచ్చాం" అ విషయాన్ని నాన్చుతూ.

"ఏరా. దర్శనం ఇవ్వటానికి నేనేమన్నా గుళ్ళో అమ్మ ఏంటిరా...."

"మాకు అంతకన్నా ఎక్కువమ్మా మీరు...."

"సరిసరి చాలు. విషయానికిరా ఏమైంది?"

"మా మొగుడూ పెళ్ళాల మద్దె సిన్న తగువు. మీరే తీ సెప్పాల."

"తగువయితే వూరి పెద్దలున్నారు. అక్కడికెళ్ళండిరా. నేనేమ ప్రయివేట్ కోర్టు పెట్టానా, తీర్పులు చెప్పటానికి."

"అదికాదమ్మా. ఇది కుటుంబ కలహం. పంచాయితీకి ఎక్కితే పరువు వీధినపడుద్ది. మీ పొలాల్ని నమ్ముకుని బతుకుతున్నోళ్ళం. పెద్దదిక్కు మీరే. మా కష్టసుఖాలు తమకేగా సెప్పుకుంటాం. మీరే సక్కబెట్టాల."

"సరిసరి ఇంతకీ ఎందుకొచ్చింది కీచులాట మీకు? ఏమే సరసా మళ్ళీ పుట్టింటికి పోతానంటూ వాడ్ని బెదిరిస్తున్నావా?" సరసను గు గుచ్చి చూస్తూ అడిగింది.

దించిన తల ఎత్తలేదు సరస.

పెదవి విప్పి పలుకలేదు.

వెంకటేశులు కల్పించుకుంటూ "సెప్పవే. మౌనం దేనికి? అమ్మగారు అడుగుతున్నారు సెప్పరాదూ. నా తప్పుంటే ఇక్కడే సెప్పుతో కొట్టినా పడతాను. సెప్పు" అన్నాడు కాస్త దురుసుగా.

"నువ్వాగరా" అంటూ మెట్లుదిగి కిందికొచ్చి సరసముందు నిలబడింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"ఏమిటే నీ మౌనం? ఆడవాళ్ళ పరువు తీయకు. మీరు గొడవపడింది నిజమేగదా?" శాంతంగా అడిగింది.

"అవునన్నట్టు తలూపింది సరస.

"తలతో కాదు. నోటితో బదులుచెప్పాలి. తప్పు నీదే అయివుంటుంటే. అందుకే మాట రావటంలేదు. ఈ మున్నలూరులో ఎవరినడిగినా చెప్తారు నా గురించి. ఆ సంగతి నీకూ తెలుసు. కాదంటే పొరుగూరునుంచి కొత్తగా ఇక్కడ అడుగుపెట్టావ్ గాబట్టి నీకు నేనంటే లెక్కలేదు. అంతేనా?"

"లేదమ్మా. ఇందులో నా తప్పులేదు" అంది కంగారుగా సరస.

"పోనీ వాడి తప్పేమిటి? అదయినా చెప్తావా?"

"రోజూ తాగొచ్చి గొడవ సేత్తన్నాడమ్మా. అందుకే పుట్టింటికెళ్ళిపోతానన్నాను."

"అవును. పుట్టింటికెళ్ళిపోడానికి ఏదో కారణం వుండాలిగా. వుంటదే....కాని నువ్వు అసలు కారణం చెప్పటంలేదు."

"నేను చెప్పింది నిజమే."

"అబద్దాన్ని నిజంచేయాలని చూడకు. చెంప పగులుతుంది. తాగుబోతు ఎవడూ మా ఆవరణలో అడుగుపెట్టలేరు. మా పని వాళ్ళలో ఒక్కడు కూడా తాగుబోడు లేడు. నువ్వేమిటి కొత్తగా వాడు తాగితందనాలాడుతున్నాడంటావ్? సాక్ష్యం ఎవరినన్నా తెచ్చావా? ఏమయ్యా మీరెవరన్నా చూసారా?" వెంటవచ్చినవాళ్ళని అడిగింది.

"ఆదియ్యా. నువ్వు అంది ఒక వృద్ధుడ్ని.

"తాగినట్టు తెలీదమ్మా. ఆ పిల్ల పుట్టింటికి పోతానంటుంటే పేచీపడ్డాడు. మేం ఎంత నచ్చచెప్పినా గొడవ సర్దుబాటుగాక మీ కొచ్చిన" చెప్పాడతను.

"విన్నావ్‌గా. ఇప్పుడన్నా నిజం చెప్పు. పుట్టింటికి ఎందుకెళ్ల లనుకున్నావ్?" కోపంగా అడిగింది.

దాంతో కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంది సరస.

"మీతో అబద్ధం చెప్పటం తప్పేనమ్మా. ఆడి సంపాదన గొ బత్తెడు తోకనాగుంది. అప్పులు పెరిగిపోయాయి. అప్పులబాధ ప పోతుండా. అందుకే మా ఊరెళ్ళిపోతా" అంది.

తలపంకిస్తూ సరసను ఎగాదిగా చూసిందామె.

"ఓ మాటడుగుతాను చెప్పు. వెంకటేశుల్ని ఇష్టపడే పెళ్ళి కున్నావా, లేక మీవాళ్ళు బలవంతంగా కట్టబెట్టారా?" అనడిగింది.

"ఇష్టపడే చేసుకున్నానమ్మా" అంది సరస.

"మరి వదిలేసి పోతానంటావ్ నీకిదేం రోగమే? కష్టసుఖాల్లో పంచుకుంటానని ప్రమాణం చేసే గదా వాడికి పెళ్ళాం అయ్యావ్? ప నిలబెట్టుకోవా? సుఖంలో మాత్రం మొగుడు కావాలి. కష్టాల్లో మా అక్కర్లేదు. వదిలేస్తావ్. అంతేనా?"

సరస బదులు చెప్పలేకపోయింది.

వెంకటేశులు కల్పించుకుంటూ, "అసలు మా కష్టాలకు కార ఏందో దాన్నే అడిగి సూడండి అమ్మగారూ!" అన్నాడు.

"దాన్ని అడగటం కాదురా. నిన్ను తన్నాలి. చవటా....పెళ్ళా ప్రేమగా చూసుకోడం తప్పుకాదు. అలుసిచ్చి నెత్తికెక్కించుకోడం తప అందుకేరా ఈ పరిస్థితి వచ్చింది" అంటూ మండిపడిందావిడ.

"మీ మాట నిజమేనండమ్మా! కాని ఏం చేయను? నా సంపా నంతా ఇది కొన్న వస్తువులకి వాయిదాలు చెల్లించడానికే సరిపోతో ఇల్లు గడవడం ఎలా? అవసరం వున్నా, లేకపోయినా వీధిలో వాయి బండి వస్తే పాపం ఏదో ఒక వస్తువు పుచ్చుకోవడం, వారం వారం వా డబ్బు కట్టడం.

ఇదంతా నాకు తెలీకుండా జరిగింది. ఇంట్లో కొత్త వస్తువులు చూసి ఎక్కడివే అంటే- ఏదో చెప్పేది. చివరికి ఇంటి కర్చుల కిచ్చిన డబ్బులు కూడా అయిపోయి రాత్రి పస్తులున్నాం. తెల్లారేసరికి వాయిదాల వాళ్ళ గొడవ. నేను నిలదీసి అడిగానని పుట్టింటికి బయలుదేరిపోయింది. మీరు చెప్పండమ్మా! ఇందులో నా తప్పేమన్నా వుందా?" అంటూ వాపోయాడు వెంకటేశులు.

"ఏమిటే యిది సరసా? తప్పంతా నీ దగ్గర పెట్టుకుని, నేరం వాడి మీద వేస్తావ్. ఇదేమన్నా బాగుందా? నీ మొగుడి సంపాదన ఎంతో తెలుసు కుని, అందుకు తగ్గట్టుగా ఖర్చుచేస్తే కష్టాల నుంచి తప్పించుకోవచ్చు. మీలాగే వాయిదాల పద్ధతిలో విలాసంగా గడపటానికి అనవసరమైన వస్తు వుల్ని కొని, బాకీలు కట్టలేక కుప్పకూలిన కుటుంబాలెన్నో వున్నాయి.

నీ కష్టార్జితంలో వందరూపాయల వస్తువు కొంటే, అదే వస్తువుని వాయిదా దారుడు రెండువందలకి అమ్ముతాడు. వారం వారం సులువుగా కట్టేయొచ్చు అనుకుని ఆ వూబిలో దిగబడిపోతున్నారు.

మరి వాడిని అప్పులపాలు చేసింది నువ్వేగదా? నువ్వు పుట్టింటికి పారిపోతే వాడి గతేమిటి? కొడుకుని ఏం చదివిస్తావ్? ఏం ప్రయోజకుడ్ని చేస్తావ్? సంసారమంటే ఇదేనా?" అన్నపూర్ణేశ్వరి నిలదీసి అడుగుతుంటే సమాధానం చెప్పలేక ఏడ్చేసింది సరస.

"నాది తప్పేనమ్మా! బుద్ధి వచ్చింది. వాయిదా సరుకులతో ఇల్లు నింపాలనుకునే నాలాంటి అమాయకురాళ్ళకి ఇదో గుణపాఠం. ఇదెంత నరకమో అనుభవిస్తున్నాను. చూడ్డానికి చిన్న చిన్న బాకీలే. కాని అన్నీ కలిపితే గుండె బేజారవుతోంది. నా మూర్ఖత్వమే మా కుటుంబాన్ని అప్పుల వూబిలో పడేసింది. నాకు బుద్ధి వచ్చిందమ్మా. కాని కష్టాల్లోంచి బయట పడే దారే కన్పించటం లేదు" అంది ఏడుస్తూనే.

"సరి. చేతులు కాలాక ఆకులు పట్టుకుని ఏం లాభం? ఈ బుద్ధి ముందు వుండాలి. పుట్టింటి మంత్రం జపించకుండా లక్షణంగా కాపురం చేసుకుంటానని మాటివ్వు. నీకోసం గాకపోయినా మా వెంకటేశులు కోస మైనా ఏదో ఒక ఏర్పాటు చేస్తాను" అంటూ పెద్దమనసుతో వాళ్ళకి హామీ

యిచ్చింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

వెంకటేశులు దంపతులే కాదు—

వచ్చిన పెద్దలు కూడా తమ చెవుల్ని నమ్మలేకపోయారు.

ఏవో నాలుగు నీతులు చెప్పి సర్ది పంపించేస్తుంది అనుకున్నా గాని, తను బాధ్యత తీసుకుని వాళ్ళని ఆదుకుంటుందని ఎవరూ వూహి లేదు. అందుకే ఒక్కసారిగా కూలబడి ఆవిడ కాళ్ళకు చుట్టుకుపో పెద్దగా ఏడ్చేసింది సరస.

"వెళ్ళనమ్మా! ప్రాణం పోయినా నా మొగుడ్ని, బిడ్డను వ వెళ్ళను. నా మొగుడు సానా మంచోడు. నాకు తెలుసు. పాపిష్టిదా సరదాలకుపోయి సంసారాన్ని అప్పులపాలు చేసుకున్నాను. బుద్దొచ్చి దమ్మా. ఇకనుంచి రూపాయి రూపాయి కూడబెట్టుకుని కొనుక్కుంటాగా వాయిదా వస్తువుల జోలికి పోను. ఈ గండం నుంచి మమ్మల్ని బయ వదేయండమ్మా. మీ రుణం తీర్చుకుంటాం" అంది ఏడుస్తూనే.

"అలాగే....ముందులే చెప్తాను" అంటూ సరసను భుజాలు ప లేపి ఆప్యాయంగా కన్నీరు తుడిచింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"ఏడవకు. ఇకనుంచయినా బుద్ధిగా కాపురం చేసుకో. నీ మొగుడి నువ్వే మర్యాద యివ్వకపోతే, బయట వాళ్ళు ఎందుకిస్తారు? తప్పు నువ్ చేసి, నింద వాడిమీద వేసి, పుట్టింటికి పోతానంటూ యాగీ చేయటం సరై పద్ధతి కాదు. మొగుడి సంపాదనను అనుసరించి పొదుపుగా సంసార చేసుకోటం తెలిసిన ఏ ఆడపిల్లకూ కష్టాలు, కన్నీళ్ళు వుండవు. అ మైందా?" అంటూ నచ్చచెప్పింది.

అర్థమైందని తలూపింది సరస.

"అరే వెంకటేశులు! మీ బాకీల వాళ్ళని నా వద్దకి పంపించు. వాళ్ నేను సెటిల్ చేస్తాను. నీ జీతంలో నెల నెలా కొంత మినహాయించు కుంటాలే. ఇంకెప్పుడూ మీరు గొడవలు పడకండి. ఏమంటావ్?" అంటూ వెంకటేశుల్ని అడిగిందావిడ.

"అంతా మీ దయ తల్లి. మా పెద్దదిక్కు తమరే గదా. మీరు సెప్పి నట్టే నడుచుకుంటాం. మీరు చేస్తున్న సాయానికి ఏం చెప్పాలో కూడా

తెలీటం లేదమ్మా. మా సంసారాన్ని నిలబెట్టారు" అంటూ చెమర్చిన కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు.

"పిచ్చోడా....మీరు మా పనోళ్ళురా. మీరు సంతోషంగా వుంటేనే మాకూ సంతోషం. ఇక బాధపడకండి. అమ్మాయ్ భ్రమరాంబా! జీతం డబ్బులు బాకీలకు కట్టేసి, వీళ్ళు పస్తులుంటున్నట్టున్నారు. వీడికి వెయ్యి రూపాయలిచ్చి పంపించు. తర్వాత లెక్క చూసుకుందాం" అంది కూతురుతో.

భ్రమరాంబ లోనకెళ్ళి వెయ్యిరూపాయలు తెచ్చి వెంకటేశులుకి అందించింది.

భార్యా భర్త లిద్దరూ కృతజ్ఞతతో పెద్దావిడకు సమస్కరించి తమ బిడ్డతో వెను తిరిగారు.

వెంట వచ్చిన పెద్దలు కూడా వెంకటేశులు కుటుంబాన్ని ఆదుకున్న అన్నపూర్ణేశ్వరి మంచి మనసుకు ముగ్ధులై నమస్కారాలు పెట్టి వెను తిరిగారు.

వాళ్ళు వెళ్ళిపోగానే లోనకొచ్చి—

హాల్లో కూచుంది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

భ్రమరాంబ మాత్రం అక్కడ ఇంట్లో నవీన్, మహేశ్వరిలు ఏం గోల చేస్తున్నారో తెలీక కంగారుపడుతూ అటు వెళ్ళిపోయింది.

ఇంతలో ఇరుగు పొరుగున ఉండే అన్నపూర్ణేశ్వరి స్నేహితురాళ్ళు నలుగురు ఆమెను చూడ్డం కోసం లోనకొచ్చారు. వాళ్ళంతా అరవై దాటిన వయసు వాళ్ళే.

కాస్సేపు పిచ్చాపాటీ మాట్లాడుకుంటూ కూచున్నారు.

కాస్సేపు మాటమంతీ అయాక—

మాటల సందర్భంలో సిటీల నుంచి గ్రామానికి వచ్చిన వాళ్ళు వాళ్ళ పిల్లల గురించి ప్రస్తావన వచ్చింది. మాటలు ఫ్యాషన్ల వైపు మళ్ళాయి.

"ఏం ఫ్యాషన్లో ఏమిటో విన్నిగారు. చూస్తుంటే సిటీల్లో పిల్లలు మరీ పాడయిపోతున్నారని పిస్తోంది. వచ్చింది సొంత పల్లెటూరు. కనీసం

పండగ రోజుల్లోనయినా మంచి డ్రస్సులు వేసుకోవాలన్న ఇంగితం కూ
వుండటం లేదు" అంది ఒకావిడ.

"సరి సరి. పిల్లలదాకా వెళ్ళావ్. కరణంగారి కోడల్ని చూసా
వాళ్ళు ఢిల్లీలో వుంటున్నారు. ఇద్దరు పిల్లల తల్లి. లక్షణంగా చీర క
వేసుకోకుండా పంజాబీడ్రస్సులోనే తిరిగింది. ఆ లావుకీ డ్రస్సుకీ....
అసహ్యంగా లేదూ?" అంది మరొకామె.

అవునన్నట్టుగా తలూపింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"నిజమే.... సౌకర్యం చూసుకుంటున్నారు గాని, సంప్రదా
గురించి ఆలోచించటం లేదెవరూ. నాయుడుగారి అబ్బాయి కుటుం
ముంబాయి నుంచి వచ్చారు. వాళ్ళ పిల్లలు ఎలా వున్నారో చూసారు గ
మనవడు, మనవరాళ్ళు అంతా నిన్న రాములవారి కళ్యాణ ఉత్సవం
తిరుగుతుంటే చూసాను. ఆ అమ్మాయి చంకలు కనబడేలా చేతులు
జాకెట్టు వేసుకుని తల్లి, అర్థనగ్నం డ్రస్సులతో అదే ఫ్యాషననుకుం
కూతుళ్ళు, ఆ కొడుకులేమో జుత్తు పెంచుకుని పిచ్చి పిచ్చి డ్రస్సు
అబ్బబ్బ! చూళ్ళేకపోయాననుకో.

ఎంత సిటీలో ఉంటే మాత్రం ఇదేం నాగరికతో అర్థంగావ
లేదు. వాళ్ళే కాదు- ఈ వారం రోజులుగా సిటీల నుంచి మన ఊరికొచ్చి
చాలా కుటుంబాల్ని చూసాను. సిటీల్లో వుంటే మన సాంప్రదాయాల్ని మ
పొమ్మని వుందా? హిందూ సంస్కృతి సంప్రదాయాల్ని మంటకలిపే
న్నారు. వాళ్ళని చూస్తేనే అసహ్యం వేసింది" అంది బాధగా.

ఆవిడ బాధ చూసి సుభద్ర అనే పొరుగింటావిడ తమాషా
నవ్వుతూ—

"ముంబాయి, ఢిల్లీల్లో ఉంటున్న వాళ్ళ ఫ్యాషన్లు చూసే బాధప
పోతున్నావ్ ఆన్టీ. ఇక అమెరికాలో ఉంటున్న నీ మనవడు, మనవరా
ఇంకెంత ఫ్యాషన్‌గా ఉంటారో ఎప్పుడన్నా ఆలోచించావా? అమెరికా
డ్రస్సులకే కాదు, శీలానికీ విలువలేదంటారు మరి" అంటూ గుర్తుచేసింది

ఆవిడ ఆ మాటల్ని తమాషాకి అన్నా కూడా—

అన్నపూర్ణేశ్వరి గుండెల్ని కలుక్కుమనేలా చేసాయి.

అందుకే వెంటనే ఆవిడ బదులు చెప్పలేకపోయింది.

ఈలోపల మరొకామె కలుగజేసుకుంటూ—

"ఆ మాట నిజమే గదా! ఇక్కడి వాళ్ళ గురించి మాట్లాడుకోడం కాదు గాని, ఎక్కడో పదివేల మైళ్ళ దూరంలో అమెరికాలో ఉంటున్న నీ మనవడు, మనవరాలు ఇంకెంత నాగరీకంగా ఉంటారో వూహించుచవచ్చు" అంది.

"లేదు లేదు. నా మనవడు. మనవరాలు అలాంటి వాళ్ళు కాదు" అంది వాళ్ళ అభిప్రాయాల్ని ఖండిస్తూ అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"నువిక్కడున్నావ్. వాళ్ళు ఎక్కడో వున్నారు. అలాంటి వాళ్ళు కాదని ఎలా చెప్పగలవ్?" అడిగింది సుభద్ర.

"ఖచ్చితంగా చెప్పగలను. నా పెంపకం మీద నాకున్న నమ్మకం అలాంటిది. నా కొడుకు క్రమశిక్షణలో పెరిగాడు. నా మనవడు, మనవరాళ్ళు కూడా అలాగే పెరుగుతున్నారు. కావాలంటే చూడండి. వాళ్ళ ఫోటోలు పట్టుకొచ్చి చూపిస్తాను" అంటూ లేచి విసవిసా లోనకెళ్ళింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

కాస్సేపటికే అరడజను ఫోటోలు తెచ్చి వాళ్ళ ముందు పడేసింది.

"చూడండి. నా మనవడు, మనవరాళ్ళు అమెరికాలోని డెట్రాయిట్ నగరంలో వుంటున్నారు. అయినా మన సంప్రదాయాల్ని, ఆచారాల్ని ఎప్పుడూ విడిచిపెట్టలేదు. ఎంత లక్షణంగా వున్నారో చూడండి" అంది గర్వంగా.

తలో ఫోటోని తీసుకుని అన్ని ఫోటోల్ని మార్చి మార్చి చూసారు వాళ్ళంతా.

"అబ్బాయి పేరు అనంతసాయి. అమ్మాయి పేరు సాయి శివాని. అన్నా చెల్లెళ్ళిద్దరూ ఎంతో అందంగా, చక్కగా వున్నారు..... మనవడు నీట్‌గా ప్యాంట్ షర్టులో హుందాగా కన్పిస్తున్నాడు. మనవరాలు చక్కగా లంగా జాకెట్‌లో, వాలుజడ, కాళ్ళకు పట్టీలు, చేతులకు గాజులతో చూడ్డానికి లక్ష్మీదేవిలా వుంది.

"చూసారుగా. మావాళ్ళు అమెరికాలో వుంటున్నారు. అయినా

ఎంత పద్ధతిగా వున్నారో చూడండి. మన ఆచారాలు, కట్టుబాట్ల మీద నమ్మకము వుండాలేగాని, ఏ దేశంలో వున్నా మనం మనంగానే గొప్పగా బ్రతకొచ్చు. మనం తెలుగు వాళ్ళమని సగర్వంగా చెప్పుకోవచ్చు" అంది ఫోటోల్ని తిరిగి తీసుకుంటూ అన్నపూర్ణేశ్వరి.

ఆవిడ మాటలకు సుభద్ర పెద్దగా నిట్టూర్చింది.

"ఫోటోలు బాగానే వున్నాయి గాని, ఇంత సంస్కారంగా వాళ్ళక్కడ వుంటున్నారంటే నాకు నమ్మకం కలగటంలేదు" అంది.

ఆ మాటలకి విసుగ్గా చూసింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"అలా ఎందుకనుకుంటున్నావు? నా మనవరాల్ని చూసావ్ గదా... యు.యస్.ఎ.లో ఉన్నా వాలుజడ వేసుకుని, పట్టుపరికిణీలు కడుతోంది. కాళ్ళకి వెండిపట్టీలు, వాలుజడలో పూలు, చేతులకి గోరింటాకు, నుదుట బొట్టు, కళ్ళకు కాటుక, నిండుగా జాకెట్ వేసుకుంటుంది. చక్కగా తెలుగు మాట్లాడతారు. ఇంతకన్నా ఏం కావాలి?" నిలదీసింది.

"లేదు ఆన్టీ! నిజంగా మీరు చెప్పినట్టు ఈ ఫోటోల్లో వున్నట్టు వాళ్ళు లక్షణంగా వుంటే సంతోషమే. కానీ....మనం పెద్దతరం వాళ్ళం. ప్రతి విషయాన్నీ సులువుగా నమ్మేస్తాం. ఏమో– నువ్వు బాధపడతావని ఇలా పిల్లల్ని నీట్ గా తయారు చేయించి ఫోటోలు తీసి, నీ తృప్తికోసం పంపించారేమో....నిజంగా ఈ ఫోటోల్లో వున్నట్టు వాళ్ళక్కడలేరేమో! ఆలోచించావా?" అనడిగింది మరొకామె.

ఈ మాటలు అన్నపూర్ణేశ్వరిని ఆలోచింపచేసాయి.

ఆలోచనలో మునిగిపోయింది.

అవును అన్నపూర్ణేశ్వరి....నీ తృప్తికోసం ఇలా ఫోటోలు తీయించి పంపినా ఆశ్చర్యంలేదు. ఏదైనా కళ్ళతో చూస్తేగాని నమ్మలేంగదా. అయినా నీకేం తక్కువని. హాయిగా అమెరికా వెళ్ళి నీ రెండో కొడుకు యింట్లో ఆరుమాసాలు ఉండిరావచ్చుగదా. వాళ్ళను చూసినట్టు వుంటుంది. వాళ్ళ పద్ధతులు ఎలా వున్నాయో కూడా తెలుసుకోవచ్చు" అంటూ సలహా యిచ్చింది మరొకావిడ.

"ఎలా వెళ్ళేది? నాకూ, ఓసారి వెళ్ళి వాళ్ళందర్నీ చూసి రావాలని

వుంది. అమెరికానుంచి వచ్చిన వాళ్ళు నా కొడుకు గొప్పతనం గురించి చెప్తుంటే చాలా ఆనందంగా ఉంటుంది. గొప్ప డాక్టరుగా. మంచి పేరు, గొప్ప గొప్పవాళ్ళే మా వాడితో మాట్లాడానికి క్యూలో ఉంటారట. కోట్లు సంపాదిస్తున్నాడు.

కొద్ది రోజులు అక్కడ వుండి రావాలని నాకూ వుంది. వాడూ రమ్మని అడుగుతూనే వున్నాడు. కాని ఎలా వెళ్ళగలను? ఇక్కడ పొలం పుట్రా గొడ్డూ గోదా ఈ పనులు నా పెద్దకొడుకు ఒక్కడి నెత్తిన పడేసి నేను అమెరికా వెళ్ళి కుర్చుంటే ఎలాగని బాధగా వుంటుంది" అంది.

"అంత బాధదేనికి? ఇవాళపోతే రేపయినా ఇదంతా వాళ్ళు చూసుకోవాల్సిందేగా. ఇప్పుడుగాకపోతే అమెరికా ఇంకెప్పుడు వెళ్తావు. ఎనభయ్యేళ్ళ పడిలోపడితే ఉన్న వూరు దాటి బయటకు పోలేం. తర్వాత నీ యిష్టం, ఎందుకొచ్చిన జంజాటంగాని ఓ సారి అమెరికా వెళ్ళొచ్చెయ్" అంటూ సలహాయిచ్చింది సుభద్ర.

కాస్సేపు కూర్చుని వాళ్ళంతా వెళ్ళిపోయారు.

కాని అన్నపూర్ణేశ్వరి మాత్రం ఆలోచనల్లోంచి—

బయటపడలేకపోయింది.

"నిజంగా ఫోటోలు తీయించి పంపి తన కొడుకు కోడలు తనను మోసం చేసారా లేక నిజంగానే వాళ్ళిద్దరూ సాంప్రదాయంగా పెరుగుతున్నారా....వెళ్ళి చూస్తేనే బాగుంటుందేమో....నిజం తెలుసుకోవాలంటే మరో మార్గంలేదు" ఆ రాత్రంతా కూడా ఆవిడ ఆలోచిస్తూనే వుంది.

ఆవిడ మనవలు మనవరాళ్ళ విషయంలో ఇంతగా బాధపడిపోడానికి తగిన కారణం వుంది.

తన కూతురి బిడ్డలిద్దరికీ కొడుకు బిడ్డలిద్దర్నీ యిచ్చి పెళ్ళి చేయాలని ఆమె చిరకాల వాంఛ. ఇక్కడ కూతురి బిడ్డలిద్దరూ తన అదుపులో సాంప్రదాయంగా పెరిగి పెద్దవాళ్ళయ్యారు. కాని అమెరికాలో కొడుకు బిడ్డలు ఇద్దరి పరిస్థితి అర్థంకావటంలేదు. వాళ్ళు అక్కడ పద్ధతులకి అలవాటుపడిపోయివుంటే ఖచ్చితంగా వీళ్ళని చేసుకోరు.

తన కోరిక కోరిగ్గానే మిగిలిపోయింది. అలా జరక్కుండా వుండా

అంటే కళ్ళుమూసుకుని కూర్చోవటంకన్నా ఒకసారి అమెరికా వెళ్ళటమే మంచిది? ఇలా ఆ రాత్రి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాకగాని ఆవిడకు నిద్రపట్టలేదు. ఈ పరిస్థితిలో అక్కడ అమెరికాలో డాక్టర్ గోపాల్ నిమ్మగడ్డ కుటుంబ పరిస్థితి ఎలావుందో ఓసారి చూస్తే బాగుంటుంది.

* * * *

డెట్రాయిట్ నగరం!

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాల్లో ఒక రాష్ట్రమైన ఇలినాయిస్ రాష్ట్రంలోనిదీ నగరం.

నగర పురాతన వైభవాన్ని చాటిచెప్పే కట్టడాలు అక్కడక్కడా కన్పిస్తున్నా అధునాతనంగా ఎంతో అభివృద్ధి చెందిన నగరం. ఆకాశ హర్మ్యాలు అందమైన భవంతులు, విశాలమైన రోడ్లు అత్యాధునిక వసతులతో అలరారే అందమైన నగరం డెట్రాయిట్.

ప్రస్తుతం డాక్టర్ గోపాల్ నిమ్మగడ్డ నివాసం ఈ మహానగరంలోనే. బైపాస్ సర్జరీ ఆపరేషన్ చేయటంలో ఆయనకు గొప్ప అనుభవం, పేరుప్రఖ్యాతులువున్నాయి. గుండె జబ్బులకు ఆయన స్పెషలిస్టు.

ఆయనకు ఒక్క ఇలినాయిస్ రాష్ట్రంలోనే కాదు. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రాల్లోనే గొప్ప డాక్టర్‌గా పేరు ప్రఖ్యాతలు గడించాడు. సెనెటర్లు రాష్ట్రాల గవర్నర్లు కూడా ఆయన అపాయింట్‌మెంట్ కోసం ఎదురు చూస్తారంటే అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఆయన ఎంత బిజీగా వుంటాడో

ఆయన ఒక పని రాక్షసుడు.

ఎప్పుడూ పని....పని....పని....

క్షణం తీరిగ్గా వుండటం అంటే ఏమిటో ఆయనకు తెలీదు. రాత్రింబవళ్ళు ఎప్పుడూ వృత్తిలో నిమగ్నమై వుంటాడు.

తనేమిటో తన వృత్తి ధర్మం ఏమిటో బాగా తెలిసిన వ్యక్తి గోపాల్. ఆపైన క్రిందస్థాయి నుంచి కష్టపడి పైకివచ్చిన వ్యక్తి. అంతకు మించి ప్రాణం విలువ ఏమిటో తెలిసిన మనిషి.

ప్రాణంపోసే పవిత్రమైన డాక్టర్ వృత్తి తనది. ఆ వృత్తిలోపని చేయటం ఆయనకు పరిపూర్ణ సంతృప్తినిస్తోంది. ఒక మనిషిని బ్రతికించినప్పుడు అతని కళ్ళలోను, అతని బంధువులు, ఆత్మీయుల కళ్ళలోనూ కన్పించే ఆనందం, కృతజ్ఞతలు, అభిమానం అవి వెలకట్టలేనివి.

ఒక్క నిముషం ఆలస్యమైనా ఒక్కోసారి పేషంట్ ప్రాణాలు పోగొట్టుకునే అవకాశం వుంది. అందుకే తన వృత్తిధర్మంలో ఆలస్యం అనే పదానికి ఎప్పుడూ ఆయన తావివ్వడు.

ఒక్క డెట్రాయిట్‌లోనేకాదు. లాస్‌ఏంజిల్స్, న్యూజెర్సీ, న్యూయార్క్, ఇండియానా, చికాగో టెక్సాస్ బోస్టన్, కెంటకీ వాషింగ్టన్ డిసి, డల్లాస్, పెన్సిల్వేనియా మొదలయిన నగరాలు వెంట నిరంతరం విమానాల్లో ప్రయాణిస్తూ ఆపరేషన్లు నిర్వహించి వస్తుంటాడు.

ఆయనలో వున్న మరో సుగుణం ఏమంటే—

ఆయనకీ ఫ్యామిలీ అటాచ్‌మెంట్ కూడా ఎక్కువే.

స్వతహాగా ఆయన ఒక చక్కని ఉమ్మడికుటుంబంలోంచి అమెరికా వచ్చి స్థిరపడిన వ్యక్తి. అయినవాళ్ళందరికీ దూరంగా తను ఇక్కడ భార్యాబిడ్డలతో వుంటున్నాడు. తను ప్రముఖ డాక్టర్ మాత్రమే కాదు, ఒక భార్యకు భర్త, యిద్దరు బిడ్డలకు తండ్రికూడా. కాబట్టి పనుల వత్తిడిలో పడి కుటుంబాన్ని అశ్రద్ధచేసే అలవాటు ఆయనకు లేదు.

లేదంటే కుటుంబానికి ఒక టైమంటూ కేటాయించలేకపోతున్నాడనే చిన్న లోటుతప్ప తన కాళీ సమయాన్నంతా కుటుంబానికే కేటాయిస్తాడు ఆయన. ఏ నగరానికి వెళ్ళినా ఆపరేషన్స్ పూర్తికాగానే వెంటనే దొరికిన ఫ్లయిట్ పట్టుకుని డెట్రాయిట్‌లోని తమ ఇంటికి వచ్చేస్తాడు.

ఒక్కోసారి అర్ధరాత్రి దాటాక ఇంటికి చేరుకునే సందర్భాలు కూడా ఉంటాయి. పగలు రాత్రి అనే భేదంలేదు. పనికాగానే ఇంటికి చేరుకోవడం లోనే ఆయన ఆలోచనలుంటాయి. పని తప్ప మరో వ్యాపకం ఆయనకు లేదు.

అందుకే ఆయనది విపరీతమైన సంపాదన.

డెట్రాయిట్ నగరంలో విలాసవంతమైన ఒక ఏరియా వుంది. దానికి బ్లూమ్‌ఫీల్డ్ అని పేరు ఎంతో ఖరీదయిన ఆ ప్రాంతంలో సుమారు పది ఎకరాల సువిశాలమైన తోట మధ్య వుంటుంది. అద్భుతమైన ఇంద్ర

భవనంలా మెరిసే సొగసైన సౌధం. అదే డాక్టర్ గోపాల్ … నివాసం.

ఆడ మగ కలసి ఇరవై మంది పనివాళ్ళు ఎప్పుడూ ఆ కోట… భవంతిని కనిపెట్టుకుని వుంటారు. వాళ్ళలో నీగ్రోలు, రెడ్ ఇండియ… కొందరు శ్రీలంకవాసులు కూడా వున్నారు. అంతా చాలా నమ్మకమైన… వాళ్ళు. వీళ్ళుగాక సెక్యూరిటీవాళ్ళు వేరే వుండనే వున్నారు.

అలా అమెరికా వచ్చి డాక్టర్ వృత్తిలో స్థిరపడి కోట్లకు ప… లెత్తిన డాక్టర్ గోపాల్ నిమ్మగడ్డ కుటుంబం ఎంతో పేరు ప్రఖ్యాతు… విలాసవంతంగా జీవిస్తోంది.

డాక్టర్ గోపాల్ మితభాషి, సౌమ్యుడు, స్నేహశీలి, ఆదర్శభా… గల వ్యక్తి. విసుగు విరామం లేకుండా వృత్తిలో రాణించడం అనేది ఆ… నకు తల్లి అన్నపూర్ణేశ్వరినుంచి వారసత్వంగా లభించిందంటే ఆశ్చ… లేదు.

తనను పెంచి పెద్దచేసి ఉన్నత చదువులు చదివిస్తూ మరో… ఒంటిచేత్తో ఇంటిని, అటు వ్యవసాయాన్ని లాక్కొచ్చిన తల్లి గొప్పతనా… అతను ఇప్పటికీ గుర్తుచేసుకుంటూ ఉంటాడు.

ఇక ఆయన ఇంత అభివృద్ధిని సాధించాడంటే ఆ ఘనతలో … భాగం ఆయన అర్ధాంగి సత్యవతికే చెందుతుందంటే ఆశ్చర్యంలేదు. భ… తగిన ఇల్లాలు ఆమె.

తన భర్తను, ఆయన వృత్తిని అర్థంచేసుకుని తన వంతు సహ… రాన్ని, మద్దతును పూర్తిగా యివ్వటంవల్లనే ఆయనకి అంత అభి… సాధ్యపడింది. ఉన్నత శిఖరాలు అధిరోహించిన ప్రతి పురుషుడి వె… ఒక స్త్రీ ఉందంటారు. ఆ మాట నిజమే. తన అభివృద్ధికి తన భార్య స… వతి తోడ్పాటు, సహకారమే కారణం అంటాడు డాక్టర్ గోపాల్.

డెట్రాయిట్‌లో తెలుగు కుటుంబాలు చాలా వున్నాయి. అల… న్యూజెర్సీ, లాస్ ఏంజిల్స్, న్యూయార్క్, పెన్సిల్వేనియా మొదలయి… రాష్ట్రాల్లో కూడా తెలుగువారు అధికంగానే వున్నారు. అక్కడ వు… ఆంధ్రులకు సుపరిచితుడు డాక్టర్ గోపాల్.

అలాగే—

డెట్రాయిట్ నగరంతోబాటు సమీప పట్టణాల్లో నివసిస్తున్న అనేక తెలుగు కుటుంబాలతో డాక్టర్ గోపాల్ కుటుంబానికి సన్నిహిత సంబంధాలున్నాయి. తానా సభల్లోగాని ఇతరత్రా తెలుగువారి కల్చరల్ ఆక్టివిటీస్‌లోగాని అప్పుడప్పుడూ తనూ చురుకైన పాత్ర పోషిస్తుంటాడాయన.

ఇక కుటుంబంలో చూస్తే—

అత్తగారు అన్నపూర్ణేశ్వరి అలవాట్లే కోడలు సత్యవతికి వచ్చాయంటే ఆశ్చర్యం లేదు. అమెరికాలో వుంటున్నా ఆవిడ కట్టు బొట్టు ఏమీ మారలేదు. ఇంట్లో హిందూ దేవుళ్ళకు పూజలు, నైవేద్యాలు శనివారం ఉదయమే వెంకటేశ్వర సుప్రభాతం వినటం, హైందవ సాంప్రదాయం ప్రకారం పండుగలు జరుపుకోవటం అంతా చక్కగా జరిగిపోతూ వుంటుంది.

అయితే డాక్టర్ దంపతులు పుట్టి పెరిగింది ఇండియాలో గాబట్టి అమెరికాలో వున్నా తమ ఆచారాలు అలవాట్లలో పెద్దగా మార్పుకి అవకాశం యివ్వకుండా వుండగలుగుతున్నారు.

కానీ పిల్లలు అనంతసాయి, సాయిశివానీల పరిస్థితి వేరు. వాళ్ళిద్దరూ అక్కడే పుట్టిపెరిగినవాళ్ళు. ఇప్పటికి ఏదో అరడజనుసార్లు ఇండియాకు నాయనమ్మ వాళ్ళ వూరు వచ్చి వెళ్ళుంటారు. చివరిసారిగా వచ్చి కూడా అయిదేళ్ళు కావస్తోంది. అన్నాచెల్లెళ్ళు ఇద్దరూ కూడా అక్కడి వాతావరణంలో పెరుగుతున్నవాళ్ళు. ప్రస్తుతం కాలేజి చదువులు చదువుతున్నారు. వాళ్ళకి అక్కడి సంస్కృతికి దూరంగా వుంచటం సాధ్యపడే విషయం కాదు. వాళ్ళే కాదు. అక్కడ వుంటున్న అనేక తెలుగు కుటుంబాలు ఎదుర్కొంటున్న సమస్య ఇది.

ఎంత కట్టడిచేసినా పిల్లల్ని స్థానిక నాగరికతకు, అలవాట్లకు దూరంగా వుంచటం సాధ్యమయ్యే పనికాదు. ఒక్క భారతదేశం నుంచే కాదు, ప్రపంచంలోని చాలా దేశాలనుంచి వచ్చి అమెరికాలో స్థిరపడిన వారున్నారు. ముఖ్యంగా యూరప్ దేశాలవారికి, అమెరికా కల్చర్‌కి

అంతగా వ్యత్యాసం వుండదు. కాని భారత్ నుంచి వచ్చినవారి పరి
వేరు. భిన్నత్వంలో ఏకత్వంలా వుండే భారతీయ సంతతి వారి అలవాట్లు
కట్టుబాట్లకు అమెరికాలోని పరిస్థితులకు చాలా వ్యత్యాసం వుంటుంది.
వారితే అక్కడి స్థానికుల మధ్య తిరగటం తప్పనిసరి గనుక పిల్ల
అక్కడి అలవాట్లు త్వరగా వచ్చేస్తాయి. నాగరికత పేరుతో ఫ్యాషన్
పుట్టిల్లయిన అమెరికాలో యువత గురించి ప్రత్యేకించి చెప్పక్కర్లే

ఆరోజు న్యూయార్క్‌లో రెండు శస్త్రచికిత్సలు ముగించు
లాస్ట్ ఫ్లయిట్‌లో డాక్టర్ గోపాల్ డెట్రాయిట్ ఏర్‌పోర్ట్‌లో దిగేసరి
రాత్రి పదకొండు దాటింది సమయం. ఏర్‌పోర్ట్ బయటికొచ్చేసరికి అత
కోసం రెడీగా వుంది కారు.

డ్రయివరు నీగ్రో. వినయంగా కారు వెనక డోర్ తెరిచాడు.
బ్రీఫ్‌కేస్ లోనపెట్టి ఎక్కి కూర్చోగానే డోర్ మూసి డ్రయివింగ్ సీట్లో
కొచ్చి కారు స్టార్ట్‌చేసాడు నీగ్రో.

ఇరవై నిముషాల ప్రయాణం తర్వాత కారు ఇంటికి చేరుకుం
లైటింగ్ సెన్సర్‌లతో పనిచేసే ఆటోమేటిక్ గేట్ డోర్స్ తెరుచుకు
కారులోనకు వెళ్ళగానే తిరిగి మూసుకున్నాయి.

పోర్టికోలో కారు దిగి లోనకొచ్చేసరికి పన్నెండు కావస్తోంది
సమయం. భర్త రాకకోసం ఎదురుచూస్తూ అప్పటికింకా మెలకువగానే
వుంది సత్యవతి. భర్తను చూసి లేచి చిరునవ్వుతో ఎదురువచ్చి ఆయన
బ్రీఫ్‌కేస్ అందుకుంది.

"భోంచేసావా?" టై విప్పి సోఫాలో కూర్చుంటూ అడిగాడు.

"లేదు. మీరు వచ్చేస్తున్నారని ఆగాను" అంది ఆయన షూస్‌ని
విప్పి పక్కన పెడుతూ.

ఆమెచేత ఈ అలవాటు మాన్పించాలని చాలాసార్లు ప్రయత్నించి
కూడా సాధ్యంగాక వదిలేసాడాయన. భర్త షూస్‌ని తనే విప్పి పక్కన
పెడితేనే ఆమెకు తృప్తి. తర్వాతే పక్కన కూర్చుంటుంది.

"నాకోసం ఎదురుచూస్తూ భోజనం మానొద్దని ఎన్నిసార్లు చెప్పాను!
ఇంకా మనం కొత్త దంపతులం అనుకుంటున్నావా? వేళకు తినకపోతే

ఆరోగ్యం పాడవుతుంది" అన్నాడు ఆప్యాయంగా భార్య చేతిని తన చేతి
లోకి తీసుకుంటూ.

"నా ఆరోగ్యానికేమీ భయంలేదు. ఎందుకంటే, నా భర్త డాక్టరు
గదా....మీరు అవునన్నా కాదన్నా ఒక్కటి మాత్రం నిజం. మనం
ఎప్పుడూ కొత్త దంపతులమే" అంటూ భుజంమీద తలవాల్చుకుంది.

"నిన్ను భార్యగా పొందటం నా అదృష్టం సత్యా!" అంటూ ఆమె
చెంపమీద చిన్న ముద్దు తీసుకున్నాడు.

"లేవండి భోంచేద్దాం" అంది.

"పిల్లలిద్దరూ ఎక్కడ? అప్పుడే నిద్రపోయారా?"

"ఇంకా రాలేదు."

"వ్వాట్?"

"ఇవాళ శలవు రోజుగదా. ఎక్కడో పార్టీ వుందని మధ్యాహ్నం
వెళ్ళినవాళ్ళు ఇంకా రాలేదు. ఇంతక్రితమే సెల్‌కి ఫోన్ చేశాను. వచ్చే
స్తున్నాం. అన్ ద వే అన్నాడు అనంత్" అంటూ విషయం చెప్పింది
సత్యవతి.

"అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరూ కలిసే వెళ్ళారా?" కొంచెం సీరియస్‌గానే
అడిగాడు.

"అవును. దానికి వాడు సపోర్ట్ కదా. ఈ పాడు అలవాట్లు వద్దురా
అంటే వినరు. పార్టీలకు వెళ్ళటం, తాగి రావటం అలవాటయిపోతుంది."

"వాడంటే మగాడు. కనీసం అమ్మాయి శివానినయినా ఇలాంటి అల
వాట్లకు దూరంగా వుంచటం మంచిది. నువ్వు చెప్పొచ్చుగదా?"

"అలవాట్లకు ఆడ, మగ తేడా ఏముంది? వాళ్ళు నా మాట వినరు.
మీరే చెప్పి చూడండి. ఇదే ఇండియాలో అయితే చెంప పగలగొట్టి బుద్ధి
చెప్పేదాన్ని. ఖర్మ! ఇక్కడ ఆ ఛాన్సు లేదే! ఇక్కడి చట్టాలు పిల్లల
హక్కుల్ని కాపాడ్డంలో ముందుంటాయి. ఇక్కడి చట్టం ప్రకారం పిల్లల్ని
తిట్టినా, కొట్టినా, బెదిరించినా, భయపెట్టినా, ఆఖరికి మందలించినా కూడా
నేరమే. ఏమన్నా అంటే మనమీదే రిపోర్టిచ్చేలా వున్నారు వీళ్ళు. ఏం
చేయమంటారు?" అంటూ అసహనంగా భార్య వివరిస్తుంటే ఆలోచిస్తూ

కాసేపు అలాగే కూచుండిపోయాడు డాక్టర్ గోపాల్.

ఇంతలో పోర్టికోలో కారు ఆగిన చప్పుడయింది.

ఇరవై మూడేళ్ళ కొడుకు అనంతసాయి, ఇరవై ఒక్క సంవ వయసు కూతురు సాయిశివాని ఇద్దరూ ఒకరి వెనక ఒకరు లోనకొ పూర్తిగా లోకల్ యూత్ స్టయిల్లో పిచ్చి పిచ్చి డ్రస్సుల్లో వున్నా పార్టీలో మందుకొట్టిన ఛాయలు ఇద్దరిలోనూ కన్పిస్తున్నాయి. "హాయ్ డాడ్....హాయ్ మామ్" అంటూ తల్లిదండ్రుల్ని విష్ చే

వాళ్ళ తీరు చూసి అసంతృప్తితో—

ముఖముఖాలు చూసుకున్నారు భార్యాభర్తలు.

"రండి భోంచేద్దాం" అంటూ లేచింది సత్యవతి.

"సారీ మమ్మీ! పార్టీలో మేం భోంచేసి వస్తున్నాం. మా చూడొద్దు. గుడ్‌నైట్" అంటూ తన గదిలోకి వెళ్ళి తలుపు వే కున్నాడు అనంతసాయి.

తనూ మమ్మీ డాడీలకి గుడ్‌నైట్ చెప్పి—

తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది శివాని.

"ఏమిటి వీళ్ళు....నాకేమీ అర్థంగావటంలేదు. వయసు వచ్చే మారతారని ఆశించాను. కానీ తాము భారత సంతతికి చెందిన వా స్పృహే వీళ్ళకు లేనట్టుంది. పూర్తిగా అమెరికా సంస్కృతికి అల వడిపోతున్నారు. తాగి అర్థరాత్రి కొంపకొచ్చి గుడ్‌నైట్ చెప్తున్న ఏం చెప్పాలి? వీళ్ళనిలా చూసిందంటే మా అమ్మ వీళ్ళనేమీ అనదు. తలంటు పోసేస్తుంది" అన్నాడు బాధపడుతూ.

"నా పెంపకంలో లోపముందంటారా?" అనుమానంగా అడి సత్యవతి.

"అలాగని నేనను.... పెంకంలో లోపం కాదు. వాళ్ళని ఆచార వ్యవహారాల పట్ల చైతన్యవంతుల్ని చేయటంలో విఫలమయ్ అనుకుంటున్నాను. ఇక్కడి నాగరికతలో బతుకుతూ మన నాగరిక బతికించుకోవాలని మనం తాపత్రయపడ్డంలో అర్థం వుంది. కాని ఇక్క పుట్టి పెరిగినవాళ్ళకి అంత త్వరగా మన నాగరికత మీద స్పృహ రా

ఇందులో నువ్వు నేను కూడా కొన్ని పొరబాట్లు చేసాం. చిన్నప్పట్నుంచి వాళ్ళని మన పద్ధతుల్లో తీర్చిదిద్దటంలో నువ్వు ఫెయిలయ్యావ్. విపరీతంగా సంపాదిస్తూ వాళ్ళకి చేతినిండా డబ్బులిచ్చి నేను తప్పుచేసాను. నీకు తెలీందేముంది? ఇక్కడి పద్ధతుల్లోనూ క్రమశిక్షణకు సంబంధించి కొన్ని మంచి పద్ధతులున్నాయి. అధిక శాతం తల్లిదండ్రులు పిల్లల్ని ఇక్కడ పదో తరగతి వరకే చదివిస్తారు. పై చదువులు చదవాలంటే పిల్లలు పార్ట్ టైమ్ జాబ్‌చేస్తూ ఆ డబ్బులతో పై చదువులు చదువుకోవాలి. డబ్బుపట్ల అవగాహన, కష్టం అంటే ఏమిటో తెలుస్తుందని, పిల్లలు తమ కాళ్ళమీద తాము నిలబడగలమన్న ఆత్మవిశ్వాసం పెరగటం కోసం అలా చేస్తారు. అందరిలాగే నేనూ వీళ్ళని అలా చదువుకోమంటే దారిలోకొచ్చేవారేమో.... కానీ వాళ్ళని కష్టపెట్టడం ఇష్టంలేక నేనలా చేయలేదు.

ఫలితం చూస్తున్నాంగదా. గాలితిరుగుళ్ళు, దుబారా ఖర్చులకి అలవాటుపడిన యువత బాగుపడటం కష్టం. ఏదో ఒకటిచేసి వీళ్ళని దారిలోకి తేకపోతే ముందుముందు చాలా ఇబ్బందిపడాలి" అంటూ భోజనానికి లేచాడాయన.

ఆయన చెప్పిన ఇబ్బందులేమిటో—

అవి సత్యవతికి తెలీనివి కాదు.

తన ఆడబడుచు భ్రమరాంబకి కొడుకు, కూతురు వున్నారు. చాలా చక్కగా వుంటారు. బావామరదళ్ళయిన ఈ రెండు జంటలకీ పెళ్ళిళ్ళు చేయాలనేది తన అత్తగారు అన్నపూర్ణేశ్వరి చిరకాలవాంఛ. చెల్లెలంటే గోపాలంకి ప్రాణం. అన్న రామలింగేశ్వరరావుగారంటే గౌరవం, అభిమానం. ముఖ్యంగా తనుగాని, ఆయనగాని అన్నపూర్ణేశ్వరిని కాదని తమ బిడ్డలకు బయట సంబంధం చేయలేరు.

ఈ పరిస్థితుల్లో ఇక్కడి పద్ధతులకు తమ కొడుకు, కూతురు పూర్తిగా అలవాటుపడిపోయి రేపు ఆ సంబంధం చేసుకోమని ఎదురుతిరిగితే అయిన వాళ్ళలోనే విభేదాలొస్తాయి.

బంధువుల్లో చెడ్డపేరు వస్తుంది. తమ పెంపకం సరిలేదనే అపవాదుగా భరించాలి. కాబట్టి ఈ సమస్యకు ఇప్పట్నుంచే పరిష్కారం ఆలో

చించకపోతే ముందుముందు చిక్కులు తప్పవు.

ఆ భవంతిలో ఎటుచూసినా రిచ్‌నెస్ కొట్టొచ్చినట్టు కనబడ్తు ఖరీదైన ఫర్నిచర్, విలువైన సామానులు, సొగసయిన అలంకరణ, డాక్టర్లతో వీడియో కాన్ఫరెన్స్‌కి అనువుగా థియేటర్, అత్యాధునిక నిక్ పరికరాలతో కంప్యూటర్‌కి అనుసంధానం చేయబడిన ఆటో డోర్స్ సిస్టం, ఆ భవంతిని అనుకొనే వెనక స్విమ్మింగ్‌పూల్, అ టెన్నిస్‌కోర్ట్, ఇలా అనేకవిధాలుగా అద్భుతమైన మహారాజ వుందా భవంతి.

పొడవాటి డైనింగ్ టేబిల్ ముందు—

భోజనానికి కూర్చున్నాడు గోపాల్.

ఆయనతోపాటు తనకూ వేడివేడి భోజనం, కూరలు వడ్డిం సత్యవతి. ఇద్దరూ భోజనానికి ఉపక్రమించారు. చాలాసేపటి తర్వాత స వతి ఆయనవంక చూసింది.

అప్పటికి భోజనం పూర్తికావచ్చింది.

ఆమె ఏదో చెప్పటానికి సంశయిస్తోందని గ్రహించి చి నవ్వాడు.

"ఏమిటి విషయం?" అడిగాడు.

"ఏం లేదు" అంది.

"ఏదో వుందని అర్థమవుతోంది. చెప్పు" అడిగాడు.

"భోంచేయండి చెప్తాను."

"నా భోజనం అయిపోయిందిగా."

"సాయంత్రం అత్తయ్య మాట్లాడారు."

"ఈజిట్?" నమ్మలేనట్టు చూసాడు.

"ఏమిటి సడెన్‌గా. వారం తిరక్కుండానే మళ్ళీ ఫోన్ చేసిం నమ్మలేనట్టు అడిగాడు.

"అవును. అమెరికా వస్తానంటోంది....మీరు రాగానే ఒకసా ఫోన్ చేయమని చెప్పమంది."

కాస్సేపు మౌనంగా వుండిపోయాడు గోపాల్.

తల్లి అమెరికా వస్తానని చెప్పినందుకు చాలా ఆనందంగా వుంది. గతంలో చాలాసార్లు ఆమెను అమెరికా తీసుకొచ్చి అంతా తిప్పి చూపించాలని ప్రయత్నించాడు. కాని ఆ పల్లెటూళ్ళో బాధ్యతలన్నీ వదిలిరావటానికి ఆవిడ ఇష్టపడేదికాదు. అలాంటిది ఇప్పుడు తానుగా వస్తానందంటే ఇంతకన్నా ఆనందం ఏముంటుంది?

కాని వున్న సమస్య అంతా తమ కొడుకు, కూతురుతోనే. వీళ్ళ అలవాట్లు మారకుండా ఆవిడవచ్చి వీళ్ళనిలా చూస్తే కొంప కొల్లేరవుతుంది. ఏం చేయాలి?

"నీ ఉద్దేశం ఏమిటి?" భార్యను అడిగాడు.

"ఆవిడవస్తే సంతోషమేగదా. ఆవిడ వున్నన్ని రోజులు పిల్లల్ని కంట్రోల్లో వుండేలా చూద్దాం. రేపు మీరు మాట్లాడండి. తర్వాత ఆలోచించొచ్చు. ఆవిడ రావాలంటే అన్నీ పూర్తిచేసుకుని బయలుదేరటానికి కనీసం మూడు మాసాలు పడుతుంది" అంది.

"ఆ మాట నిజమే" అంటూ భోజనం ముగించి లేచాడు గోపాల్.

* * * *

ఉదయం ఏడు గంటలు కావస్తోంది.

అయినా డెట్రాయిట్ నగరం ఇంకా పలుచని పొగమంచు తెరలో ఆదమరిచి గాఢనిద్ర పోతున్నట్టుంది. తూర్పుదిక్కున ఆకాశంలో ఉదయభానుడు పెద్ద సైజు బంగారుపళ్ళెంలా, పగలే వెన్నెల కురిపిస్తున్న పున్నమి చంద్రుడిలా కనువిందు చేస్తున్నాడు. నగరవీధుల్లో ఇప్పుడిప్పుడే వాహనాల సందడి మొదలవుతోంది.

ప్రశాంతమైన ఉషోదయవేళ ప్రతినిత్యం జాగింగ్ చేయటం డాక్టర్ గోపాల్‌కి అలవాటు. అలా జాగింగ్ మిత్రుల్లో ఇద్దరు తెలుగువారు కూడా వున్నారు. ఒకాయన డాక్టర్ చౌదరి గోపాల్‌కన్నా వయసులో పదేళ్ళు పెద్ద.

ఇక రెండో వ్యక్తి గోపాల్‌కన్నా పదేళ్ళు చిన్నవాడు. ఆయన పేరు జగన్మోహన్. సాఫ్ట్‌వేర్ ఇంజనీర్. చాలాకాలంగా ఇక్కడే వుంటున్నవాళ్ళు. గ్రీన్‌కార్డ్ హోల్డర్స్. జాగింగ్ ముగించుకుని తమ కార్ల

వద్దకు తిరిగిరాగానే కొద్దిసేపు విశ్రాంతిగా అక్కడే కూర్చుని
దేరటం అలవాటు. ఎప్పటిలాగే వచ్చి శాఖోపశాఖలుగా విస్తరించిన
మొదట్లోని తిన్నెమీద కూర్చున్నారు.

"డాక్టర్ గోపాల్! ఇవాళ మీరెందుకు కాస్త మూడీగా
న్నారు. వాట్ హేపెండ్?" అంటూ మనసులోని మాట దాచుకోలేక
సాడు డాక్టర్ చౌదరి. ఆయన గుంటూరు జిల్లానుంచి ఇక్కడకు
వ్యక్తి.

"దట్స్‌రైట్. రోజూ మీరు మాట్లాడుతుంటే మేం వినేవా
ఇవాళం మేం మాట్లాడుతున్నా మీరు మౌనంగా వున్నారు. ఏమై
డాక్టర్?" అంటూ చౌదరి మాటల్ని సమర్థిస్తూ తనూ అడిగాడు జగ
హన్. ఇతను చిత్తూరు జిల్లాకు చెందినవాడు.

వారి మాటలకు పెద్దగా నిట్టూర్చాడు గోపాల్.

"ఏంలేదు. పిల్లల సమస్య" అన్నాడు.

"మీకేమండీ! రత్నాల్లాంటి బిడ్డలు. అబ్బాయి, అమ్మాయి
బిజినెస్ మేనేజ్‌మెంట్ చదువుతున్నారు. సమస్య ఏముంది? అ
చాలామంది డాక్టర్లు తమ పిల్లల్ని కూడా డాక్టర్లుగానే చూడాలనుకుంటా
కాని మీరెందుకో ఈ విషయంలో మీ పిల్లల్ని రూటు తప్పించా
అన్నాడు చౌదరి.

"నేను తప్పించలేదు. నా అభిప్రాయాన్ని బలవంతంగా వాళ్ళ
రుద్దటం ఇష్టంలేక చదువు విషయంలో వాళ్ళకి ఇష్టమైన కోర్సులే తీసు
మన్నాను. అంతే" చెప్పాడు గోపాల్.

"అలాంటప్పుడు ఇక సమస్య ఏముందండి?" అర్థంగాక అడిగా
జగన్మోహన్.

"ఎందుకు లేదు? ఉన్న వూరు, కన్నతల్లి, అయినవాళ్ళు, అంద
వదులుకుని మనం ఎందుకొచ్చాం? ఒక్కసారి ఆలోచించండి. బాగా డ
సంపాదించాలని, వృత్తిలో ఉన్నతశిఖరాలు అధిరోహించాలని, పేరుప్రఖ
తులు సంపాదించాలని....

ఇలా ఒక లక్ష్యం కోసం ఎక్కడో వేలమైళ్ళ దూరంలోని అం

నుంచి వచ్చి ఇక్కడ స్థిరపడ్డాం. సంపాదించుకున్నాం. కాని మనం మనలాగా జీవించటం లేదేమోనన్న అసంతృప్తి అప్పుడప్పుడూ మనసులో బాధపెడుతూంటుంది."

"భలేవారండీ. మనం మనలాగే జీవిస్తున్నాం. ఎందుకు జీవించటం లేదు?" అంటూ పెద్దగా నవ్వేసాడు గోపాల్ మాటలు విన్న చౌదరి.

జగన్మోహన్ కూడా నొసలు ముడివేసి చూసాడు.

"మీరెందుకలా ఫీలవుతున్నారో అర్థంగావటంలేదు గోపాల్‌గారూ! మనం యిక్కడ హేపీగా వున్నాం. తెలుగువాళ్ళగానే జీవిస్తున్నాం. ఉగాది, దీపావళి మొదలయిన పండుగల్ని జరుపుకుంటున్నాం. మనకిక్కడ తెలుగువాళ్ళకి అసోసియేషన్ వుంది. తానా సభలు జరుగుతున్నాయి. అప్పుడప్పుడూ తెలుగువాళ్ళం ఏదో సందర్భంలో కలుసుకుంటూనే వున్నాం."

"సారీ జగన్మోహన్! మీరు మన గురించి మాట్లాడుతున్నారు. నేను పిల్లల గురించి మాట్లాడుతున్నాను. మనం పుట్టిపెరిగిన మాతృభూమిని వదిలి ఇక్కడికి వచ్చినవాళ్ళం గాబట్టి ఇండియా గురించి, తెలుగు నేల గురించి, మన వారసత్వ సంపదలయిన ఆచారాలు, కట్టుబాట్ల గురించి, మన తెలుగు సంస్కృతి గురించి మనకు బాగానే తెలుసు. ఇక్కడి అమెరికా నాగరికతలో మనం జీవిస్తున్నా మనం తెలుగు వాళ్ళం అనే స్పృహ మనకు ఎప్పుడూ వుంది....ఉంటుంది.

ఏదోరోజు స్వదేశానికివెళ్ళిపోయి మాతృభూమికి మన వంతు సేవ చేయాలనే ఆశకూడా ఇక్కడి వాళ్ళలో చాలామందిలో వుంది. అలా తిరిగి వెళ్ళి ఖరీదైన వైద్యాన్ని కూడా పేదలకు అందుబాటులోకి తెచ్చి ప్రజాసేవ చేస్తున్న విశాల హృదయులూ వున్నారు.

అయితే—

మన పిల్లలు మనలో తెలుగువాళ్ళం అనే స్పృహ కలిగి ఎంతమంది వుంటున్నారంటే మనకు సమాధానం దొరకదు. బయటివారి సంగతి ఎందుకు? మా పిల్లల్నే చూడండి. తెలుగు భాషకు అక్షరాలు ఎన్ని అంటే వాళ్ళకి సమాధానం తెలీదు. ఏదో కొద్దిపాటి చదవను రాయను వాళ్ళ అమ్మ నేర్పిందిగాబట్టి పట్టిపట్టి చదువుతారు. మనలా ఫ్రీగా తెలుగు మాట్లా

డటం వాళ్ళకిరాదు.

ఇంగ్లీషు స్టయిల్లో తెలుగు మాట్లాడతారు. బరువు బాధ్యతలు
తెలీదు. విచ్చలవిడిగా డబ్బు ఖర్చుపెడతారు. ఎప్పుడూ పార్టీలు, డ్ర
బీరు తాగటం, లోకల్ కల్చర్‌లో వాళ్ళు పూర్తిగా మునిగిపోతుం
చేయాలో అర్థంగావటంలేదు...." అంటూ తన బాధ వివ
గోపాల్.

"మీ బాధ నాకు అర్థమవుతోంది డాక్టర్ గోపాల్. దీన్ని మీర
స్యగా ఎందుకు తీసుకుంటున్నారు?" అనడిగాడు డాక్టర్ చౌదరి.

"ఇది సమస్య కాదంటారా?"

"కాదంటే కాదు. అవునంటే అవును. కొన్ని కావాలనుకున్న
కొన్నిటిని వదులుకోక తప్పదుగదా. బాగా డబ్బు సంపాదించాలి. మ
మన కుటుంబం సుఖసంతోషాలతో వుండాలని ఇంతదూరం వచ్చాం.
దిస్తున్నాం. పిల్లలు వాళ్ళకు నచ్చిన విధంగా హేపీగా వుండనీ
ప్రాబ్లం ఏమిటి? మా పిల్లల విషయంలోనూ నేనూ మొదట్లో తలప
ఆలోచించాను.

తర్వాత—రియలైజయ్యాను. మా ఆవిడకు చదువురాదు.
తీరికలేదు. మా పిల్లలకు తెలుగు చదవటం రాదు సరికదా, తెలుగు
మాట్లాడటం కూడా రాదు. అదే ఇంగ్లీష్, ఫ్రెంచ్, జర్మనీ ధారా
మాట్లాడతారు. ఏంచేస్తాం? తెలుగు బోధించటానిక్కూడా ఇక్కడ తె
స్కూళ్ళులేవుగదా. అయినా నీటిలో స్నానానికి మునిగాక చలికి భయ
లాభం ఏముంది చెప్పండి?

ఇక్కడ పుట్టి పెరిగిన పిల్లలు ఇక్కడి కల్చర్‌కు అలవాటు
కుండా ఎలా వుంటారు? వాళ్ళను ప్రత్యేకించి మన తరహాలో పెం
సాధ్యంగాని పరిస్థితులున్నాయి. ఈ సమస్య నుంచి బయటపడ్డం
కొందరు తమ పిల్లల్ని ఆంధ్రాలోని బంధువులవద్దే వుంచి చదివిస్తున్నా
అంచేత మనసానుకూలతను బట్టి సర్దుకుపోవటంతప్ప మనం చేయగలి
ఏముంది?" అంటూ తన అభిప్రాయాల్ని వివరించాడు డాక్టర్ చౌదరి.

"మా పిల్లలు చిన్నవాళ్ళు గాబట్టి ప్రస్తుతం నాకు పెద్ద సమస్య

లేదు. ఇక్కడి చదువులతోబాటు ఇంట్లో మేమే తెలుగు కూడా నేర్పుతున్నాం. కాని వయసుకొచ్చాక కూడ వాళ్ళని ఇక్కడి నాగరికతలో కలిసిపోకుండా మన సంస్కృతి, అలవాట్ల పట్ల అవగాహన కల్పించి అదుపులో వుంచగలమా? అంటే చెప్పలేను. ప్రస్తుతం గోపాల్ సమస్య ఏమిటో నాకిప్పుడు అర్థమవుతోంది. ఆలోచించాల్సినవిషయమే" అన్నాడు జగన్మోహన్.

మరోసారి పెద్దగా నిట్టూర్చి లేచాడు గోపాల్.

"చౌదరిగారూ! ఒకవిధంగా మీరుచెప్పింది కరక్టేమోగాని, నా వరకు అది సరికాదు. నేను అమెరికా వచ్చేముందు మా అమ్మగారు చెప్పినమాటలు ఇప్పటికీ నాకు గుర్తున్నాయి. నువ్వు అమెరికా వెళుతుంది డబ్బుసంపాదన కోసం. ఎంతయినా సంపాదించు. కాని తెలుగువాడిగానే బ్రతుకు. మనది తెలుగు కుటుంబమని, ఆంధ్రజాతి అని మర్చిపోకు. మర్చిపోవటమంటూ జరిగితే నువ్వు ఇండియా తిరిగిరావు. అక్కడివాళ్ళలో కలిసిపోతావు" అంది.

ఆవిడ పెద్దగా చదువుకోలేదు. కాని ఆ మాటల్లో ఎంత అర్థం వుందో ఆలోచిస్తే తెలుస్తుంది. చాలామంది ఇక్కడకు రాగానే ఇక్కడి సుఖవంతమైన జీవితానికి, విలాసాలకు అలవాటు పడిపోయి మనం తెలుగువాళ్ళమన్న సంగతే మర్చిపోతున్నారు. ఇక అలాంటి వాళ్ళ పిల్లలు సరేసరి నాలుగయిదు తరాలకు ముందు వచ్చేసిన కుటుంబాల్లో తాము భారత సంతతికి చెందిన వారమని, తమ జాతి మూలాలు ఇండియాలోనే వున్నాయని తెలిసినా, తమ బంధువులు ఎవరో, ఎక్కడ వున్నారోకూడ తెలీని పరిస్థితి వుంది. ఒక్క అమెరికాలోనే కాదు, చాలా దేశాల్లో స్థిరపడిన భారత సంతతికి చెందినవారి పరిస్థితి ఇదే. మా పిల్లల్ని అలాంటి పరిస్థితికి వెళ్ళనీయటము నాకు ఇష్టంలేదు.

వాళ్ళని సరైన మార్గంలో పెట్టడం ఎలాగనేదే నా సమస్య....పరిష్కారం లభిస్తుందనే ఆశిస్తున్నాను. చూద్దాం" అంటూ నవ్వేసాడు.

"మీ బాధ అర్థమైంది గోపాల్‌గారూ. మాతృభూమిని, మాతృభాషని మర్చిపోవటం కన్నతల్లిని మర్చిపోవటం అంతతప్పని నాకుతెలుసు. కాని,

అయాం హెల్ప్‌లెస్. మీ ప్రయత్నం ఫలించాలని ఆశిస్తాను" అ
డాక్టర్ చౌదరి.

"బెస్టాఫ్ లక్" అంటూ లేచి తన కారువైపు వెళ్ళిపోయారు
న్మోహన్.

డాక్టర్ చౌదరి జగన్మోహన్‌ల కార్లు వెళ్ళిపోగానే—

తన బెంజ్ కార్లో బయలుదేరాడు గోపాల్.

ఆ కారు విశాలమైన రోడ్‌లోకి తిరిగి వేగం పుంజుకొంటు
అదే సమయంలో పెద్ద గండభేరుండపక్షిలా పాన్ అమెరికా వి
ఒకటి డె్ట్రాయిట్ ఎయిర్‌ఫీల్డ్‌వైపు దూసుకుపోతూ కన్పించింది.

* * * *

భర్త జాగింగ్ నుంచి ఇంటికి రాగానే కాఫీకప్పుతో హాల్లోకివచ్చి
సత్యవతి. ఆ రోజు శనివారం గావటంతో తలారస్నానంచేసి చీర
కడిగిన ముత్యంలా మెరిసిపోతోందావిడ. పూజాగదిలోంచి సాంబ్రాణిధూ
అగరువత్తుల ఘుమఘుమలతోబాటు, సౌండ్ సిస్టంనుంచి మనసును
పరిచి భక్తిభావాన్ని మేల్కొలిపేలా వెంకటేశ్వర సుప్రభాతం మం
స్థాయిలో వినవస్తోంది.

"సో....నీ పూజాకార్యక్రమాలు ముగిసినట్టేగా?" కాఫీకప్పు అం
కుని సోఫాలో కూర్చుంటూ భార్యను అడిగాడు గోపాల్.

"అలా అడక్కపోతే ఓసారి మీరు కూడా పూజగదిలోకొచ్చి
పూజా కార్యక్రమంలో పాలు పంచుకోవచ్చుగదా....?" తనూ సర
అడిగిందామె.

"అప్పుడప్పుడూ ఆ పనికూడ చేస్తున్నాగా. అయినా నా తరఫు
కూడా అన్నిపూజలూ నువ్వు చేసేస్తున్నావ్‌గా. అర్ధాంగివి కాబట్టి నీ పూ
ఫలంలో నాకూ వర్తిస్తుంది. కాదంటావా?"

"ఆగండాగండి, పూజలు చేయటమేగాని, ఫలితాల గురించి అంత
నాకు తెలీదు. మున్నలూరు ఫోన్‌చేసి అత్తయ్యగారినడిగి చెప్తాను."

"ఏయ్....ఆ పని చేయకు నీకు పుణ్యం వుంటుంది. అమ్మచే
నన్ను తిట్టించాలనే ఆలోచన ఎప్పట్నుంచి నీకు?" అంటూ నవ్వేసా

గోపాల్.

తనూ నవ్వుతూవచ్చి పక్కన కూచుంది సత్యవతి.

"నాకు ఎలాంటి ఆలోచనలూ లేవుగాని, కనీసం స్నానంచేసాకనైనా ఓసారి మీరు పూజగదిలోకొచ్చి దేవుడికి దణ్ణం పెట్టుకుంటే నాకు తృప్తిగా వుంటుంది. మీరేమో ఎప్పుడూ హడావుడిగా బయలుదేరిపోతారు."

"ఆగాగు" అంటూ ఖాళీకప్పు టీపాయిమీద వుంచి భార్య కళ్ళలోకి ప్రేమగా చూశాడు గోపాల్.

"అంటే నీ ఉద్దేశం ఏమిటి? నా మనసులో దేవుడిపట్ల భక్తి,భార్య పట్ల ప్రేమ లేవనా?" అనడిగాడు.

"మనం దేవుడి గురించి మాట్లాడుకుంటున్నాం. మధ్యలో ప్రేమ విషయం లాగకండి."

"అంతేగా. భక్తిలేని మనిషిలో ప్రేమకూడ వుండదని కొందరి అభిప్రాయం."

"అదెలా?....నాస్తికులు దేవుడ్ని నమ్మరుకాని, వాళ్ళలో ప్రేమానురాగాలు లేవా? రెంటికి సంబంధంలేదు. అయినా మీరు నాస్తికులు కాదని నాకు తెలుసు."

"అవును కదా?....నా వృత్తే నాకు దైవం. నేను నమ్మే వెంకటేశ్వరుడు నా మనసులో ఎప్పుడూ వుండి, నా వృత్తిలో నాకు సహకరిస్తున్నాడు. నేను ఆరాధించే, ప్రేమించే నా ఇల్లాలు నువ్వు నా పక్కన వున్నావు. ఇక నాకేమిటి లోటుచెప్పు" అంటూ ఆమెను దగ్గరకు తీసుకోబోతుంటే అటుగా వస్తున్న పనిమనిషిని చూసి ఆయన్ని వారించింది.

"నా గురించి చెప్పారు. పిల్లల గురించి చెప్పలేదు" కాస్త ఎడంగా జరుగుతూ గుర్తుచేసింది.

"సారీ. మర్చిపోయాను. వాళ్ళిద్దరూ ఎక్కడ? నిద్రలేచారా లేదా?" అడిగాడు.

"రాత్రి పార్టీనుంచి ఆలస్యంగా వచ్చారుగా....ఇంకా లేవలేదు."

"ఆలస్యంగా లేపటం, కాలేజి టైమైందని హడావుడిగా వెళ్ళిపోవటము. వాళ్ళతో మాట్లాడాలి వుండమని చెప్పు. ఇంకో గంటలో నేను

ఆస్పత్రికి వెళ్ళాలి. అక్కడి నుంచి ఏర్‌పోర్ట్‌కు చేరుకుని
ఎక్కాలి. న్యూజెర్సీలో రెండు ఆపరేషన్స్ వున్నాయి. రాత్రికి
వీలుపడకపోవచ్చు. రేపు సాయంత్రానికి ఇక్కడికి చేరుకుంటాను.
లేవు. ఈలోపల నేను స్నానంచేసి వస్తాను" అంటూ లేచాడు.

"మొన్నలూరు ఫోన్ చేస్తానన్నారు. మర్చిపోయారా?"
దావిడ.

"అవును కదూ. రామరి.... నువ్వు కూడా మాట్లాడుదువు
అమ్మా సంతోషిస్తుంది" అంటూ వీడియో ఫోన్ వున్న గదిలోకి
సహా అరుగు పెట్టాడాయన.

* * * *

ఇక్కడ ఇండియాలో—

రాత్రి సుమారు ఎనిమిది గంటల సమయం.

తల్లి గదిలోని వీడియో ఫోన్ మోగుతుంటే, అటుగా వచ్చిన
కొడుకు రామలింగేశ్వరరావు గమనించి ఫోన్ ముందుకొచ్చాడు.

వీడియో స్క్రీన్ మీద అన్నదమ్ము లిద్దరూ ఒకరికొకరు
యంగా చూసుకున్నారు.

"తమ్ముడూ! ఎలా వున్నారక్కడ? అంతా బాగున్నారు
అంటూ అమెరికాలో వున్న తమ్ముడు గోపాల్‌ని పలకరించాడు
లింగేశ్వరరావు.

"అంతా బాగున్నాం అన్నయ్యా! వదిన, పిల్లలు ఎలా వున్నారు

"బాగున్నాంరా,"

ఇంతలో గోపాల్ పక్కకొచ్చిన సత్యవతి బావగారిని
మర్యాద పూర్వకంగా నమస్కరించింది.

"ఏమ్మా....పిల్లలు, మీరు అంతా బాగున్నారు గదా?"
పలకరించాడు.

"అంతా బాగున్నాం బావగారూ!" అంది సత్యవతి.

"చెల్లాయి భ్రమరాంబ, బావగారు, వాళ్ళ పిల్లలు అంతా
వున్నారు?" అడిగాడు గోపాల్.

"అంతా బాగున్నాంరా....నిన్న అమ్మ మీకు ఫోన్ చేసింది...."

"సత్యవతి చెప్పింది. ఆ విషయం అడగాలనే ఫోన్ చేసాను. నిజమేనా? నిజంగా అమ్మ అమెరికా వస్తానంటోందా?"

"అవున్రా! మొదట నేనూ నమ్మలేదు. ఎప్పుడూ వూరొదిలి ఎక్కడికీ వెళ్ళనేది. సడెన్‌గా మిమ్మల్ని చూడాలని గొడవచేస్తోంది."

"అమ్మ వస్తానంటోందంటే నాకు చాలా ఆనందంగా వుందన్నయ్యా. ఆ ఏర్పాట్లేవో త్వరగా చూడు."

"ఆ పనిమీదే వున్నాన్రా. ఒకటి రెండ్రోజుల్లో అమ్మకి పాస్‌పోర్టుకి అప్లయ్ చేయిస్తున్నాను. ఒక నెల్లో వచ్చేస్తుంది. పాస్‌పోర్ట్ రాగానే వీసాకి అప్లయ్ చేస్తాం. నువ్వు పూనుకుంటే వీసా తొందరగా వస్తుంది."

"డోంట్ వర్రీ. వీసాకి అప్లయ్ చేసేముందు ఓసారి నాకు ఫోన్ చెయ్యి. ఆ విషయం నేను చూసుకుంటాను. ఇంతకీ అమ్మ ఎక్కడ?"

"అదో....వస్తోంది. మాట్లాడు. అమ్మా! తమ్ముడు లైన్లో వున్నాడే. వచ్చి మాట్లాడు" అంటూ అప్పుడే లోనకొస్తున్న అన్నపూర్ణేశ్వరికి వినబడేలా అరిచి చెప్పాడు రామలింగేశ్వరరావు.

ఆ మాట వినగానే గునగునా ఫోన్ ముందుకొచ్చేసింది అన్నపూర్ణేశ్వరి. కొడుకు, కోడల్ని ఆప్యాయంగా చూసింది. పలకరింపులు కాగానే—

"అవున్రా అబ్బాయ్! ఏమిటో ఉన్నట్టుండి మీ మీద బాగా దిష్టి తిరిగిందిరా. అక్కడికొచ్చి మీతో కొద్ది రోజులు వుండి రావాలనిపిస్తోంది. అందుకే రావాలని నిర్ణయానికొచ్చేసాను" అంది.

"అదే గదా! ఇప్పటికయినా రావాలనుకున్నావ్. నాకు చాలా ఆనందంగా వుంది. అన్నయ్య ఆ ఏర్పాట్లు చూస్తాడు. రెండు మాసాల్లో మా దగ్గరుంటావ్. సరేనా...."

"అలాగే! కానీ వాళ్ళెక్కడరా? అనంతసాయి, సాయిశివాని...." మనవడు, మనవరాలు కన్పిస్తారేమోనన్న ఆశతో అడిగిందావిడ.

"వాళ్ళు కాలేజికి వెళ్ళిపోయారమ్మా! ఈసారి ఫోన్ చేసినప్పుడు మాట్లాడతారులే. చెల్లాయి వాళ్ళు ఎలా వున్నాయి?"

"అంతా బాగున్నా(నా. అదో....(భమరాంబ వస్తోంది. మళ్లీ
అంది.

అమెరికా నుంచి ఫోన్ వచ్చిన విషయం తెలీగానే (భమ
ఆమె భర్త, కొడుకు నవీన్, కూతురు మహేశ్వరి, ఇటు రామ
(రావు, భార్య మహాలక్ష్మి అంతా అక్కడికి వచ్చేసారు. కాస్సేపు
దరితో ముచ్చటించి అవతల లైన్ కట్ చేసాడు డాక్టర్ గోపాల్.

* * * *

వీడియో ఫోన్ ఆఫ్ చేసి—

కాస్సేపు అక్కడే మౌనంగా కూచుండిపోయాడు డాక్టర్ గో

సత్యవతి కూడా భర్త పక్కన కూచుంది.

"ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నారు?" అడిగింది.

"మా అమ్మ వస్తోందంటే ఎందుకో నాకు భయంగా
చిన్నగా చెప్పాడు.

"భయమా?" అంటూ నవ్వేసింది సత్యవతి.

"ఎందుకు భయం? అత్తాకోడళ్ళం పోట్లాడుకుంటామనా లేక
దల్లో లోటు పాట్లు జరుగుతాయనా? అత్తయ్యంటే నాకెంతిష్టమో
తెలీదా?" అంది నవ్వుతూనే.

"నా భయం అందుక్కాదు. నీకు తెలీని విషయం ఏముంది?
ప్పుడే మా నాన్న పోయారు. తను ఒక్కతీ కష్టపడి మమ్మల్ని
వించింది. ఏలోటూ రాకుండా పెంచింది. ఒంటిచేత్తో అటు వ్యవసాయ
ఇటు ఇంటిని నెట్టుకొచ్చింది.

ఈ రోజు మేమింత ఉన్నత స్థితిలో ఉన్నామంటే ఇదంతా
చలవే. నేనిక్కడ కోట్లు గడిస్తున్నా ఏ రోజూ వాళ్ళు నా నుంచి
రూపాయి కూడా ఆశించలేదు. పాత మండువాలోగిలి పడగొట్టించి
కట్టిస్తానంటే ఒప్పుకోలేదు.

మా నాన్న కష్టపడి కట్టిన యిల్లు అది. తనున్నంతవరకు
అలా వుండాల్సిందే అంది. దేవుడి దయవలన అంతా బాగున్నా
అన్న, నీ బావగారు కూడా బాగానే సంపాదిస్తున్నారు. నువ్వు

డబ్బు పంపిస్తే విలాసాలు పెరిగి, బాధ్యత మర్చిపోవటమే కాదు- ఆ
డబ్బుకి కాపలా ఎవరుంటారు? అంటూ ఒక్క పైసా కూడా నన్ను పంప
నీయలేదు.

అలాంటి అమ్మ మనసులో ఎప్పట్నుంచో ఓ కోరిక వుంది.
మనమూ, మనపిల్లలూ మన సం(పదాయాల్లోనే వుండాలంటూ అమ్మ పదే
పదే చెప్పడానికి కారణం కూడా అదే. మా చెల్లెలు (భమరాంబ పిల్లలకూ,
మన పిల్లలకూ కుండమార్పిడి పద్ధతిలో ఒకేసారి పెళ్ళిళ్ళు చేసి చూడాలని
అమ్మ చిరకాల వాంఛ.

వీళ్ళు పుట్టినప్పుడే అలా అనుకున్నాం కూడాను. నీకు గుర్తుండే
వుంటుంది. అక్కడికీ అమ్మను నమ్మించటానికి మన పిల్లల్ని సాం(ప
దాయ దుస్తుల్లో ఫోటోలు తీసి అమ్మకు పంపించి నమ్మించాం. ఇప్పుడు
కూడా వాళ్ళు లోపల ని(దపోతోంటే, వాళ్ళు కాలేజీకి వెళ్ళిపోయారని
అమ్మతో అబద్ధం చెప్పాను.

అమెరికా అంటేనే ఫ్యాషన్లకు నిలయమని లోకమంతా తెలుసు.
పద్ధతులు మారిపోతే మగపిల్లలు మా చెల్లాయి పిల్లల్ని చేసుకోడానికి ఇష్ట
పడకపోవచ్చు. మనల్ని, మన పిల్లల పద్ధతుల్ని గమనించటం కోసమే
అమ్మ ఇక్కడికి రాబోతోందని నా అనుమానం. అందుకే భయం. మన
పిల్లల అలవాట్లు చూస్తే అమ్మ చాలా బాధపడుతుంది. ఆవిడ ఇక్కడ
వున్నన్ని రోజులూ వీళ్ళని పద్ధతిగా ఉంచటం సాధ్యపడుతుందంటే నాకు
నమ్మకం కుదరటంలేదు" అంటూ మనసులో మాటను బయటపెట్టాడు
గోపాల్.

అంతా విని మౌనంగా వూరుకుంది సత్యవతి.

"ఏమిటి మాట్లాడవు? సాధ్యం కాదంటావా?" అడిగాడు.

"కాకపోవచ్చు. అయినా మన పిల్లలు పద్ధతిగా వున్నారని ఆవిడను
నమ్మించడానికి (ప్రయత్నించటం మోసమవుతుంది. దానికన్నా వీళ్ళని
మార్చి, సరైన దారిలో పెట్టడం మంచిది. నాకూ చాలా బాధగానే వుంది.
పార్టీలని, (ఫెండ్స్ అని వూరు మీద తిరిగి అర్ధరా(త్రప్పుడో కొంపకి చేర

టము, బీరు తాగటం, ఫ్యాషన్ల పేరిట పిచ్చి పిచ్చిగా డ్రస్సులు వేసు
టము. మనం తెలుగు వాళ్ళమనే సంగతే క్రమంగా వీళ్ళు మర్చి
న్నారు. డేటింగ్ అనే వెధవ సంప్రదాయం ఒకటి ఏడ్చిందిక్కడ.
నయం. అలాంటి పెడ ధోరణి ఇంకా వీళ్ళకు సోకలేదు. అది కూ
గితే పరిస్థితి పూర్తిగా మన చేయి దాటిపోయినట్టే. అందుకే నాకు
గానే వుంది. మన పద్ధతులు పట్టించుకోకుండా మన సంప్రదా
పాటించకుండా బాధ్యతలు మర్చిపోయిన వీళ్ళు....ఎంతకాలమిలా...
ఒకటి చేయాలి" అంది బాధగా.

"ఏం చేద్దాం? అదే అర్ధంగావటం లేదు" అన్నాడు నిస్సహా

"ఈ టైంలో అత్తయ్య ఇక్కడకు రావటం ఇదీ ఒక మ
అన్పిస్తోంది నాకు. అత్తయ్య మూలంగా వీళ్ళని పద్ధతుల్లో పె
మనకీ ఒక అవకాశం కలిసి రావచ్చు. ఏమంటారు?"

"నాకూ అదే అన్పిస్తోంది. మా చెల్లాయి పిల్లలు నవీన్, మ
శ్వరిలను చూసావ్‌గా, వాళ్ళమీద నీ అభిప్రాయం ఏమిటి?"

"అభిప్రాయాలు కాసేపు పక్కన పెడదాం. ముందు నా సంశ
ఒకటి తీర్చండి."

"ఏమిటా సందేహం?"

"మీ డాక్టర్లే సలహాలిస్తున్నారు. బావామరదళ్ళు, మేనరికాలు
దగ్గర సంబంధాలు చేసుకుంటే మంచిది కాదని, పుట్టబోయే బిడ్డల్లో ఆరో
సమస్యలు, ఏవో లోపాలు తలెత్తే ప్రమాదం వుందని.... ఇది ఎంతవ
నిజం?"

"నీ భయం నాకు అర్థమైంది. కాని దగ్గర సంబంధాలు చేసు
వాళ్ళందరికీ లోపాలతో వుండే పిల్లలు పుడతారని అర్థంకాదు.
చోట అలా జరిగే అవకాశాలున్నాయి. జరిగాయి. ప్రివెన్షన్ ఈజ్ బె
దెన్ క్యూర్ అన్నారు గదా. వ్యాధిని నయం చేయటంకన్నా అసలు
రాకుండానే జాగ్రత్తలు తీసుకోవటం మంచిదంటారు. అందుకే
దగ్గర సంబంధాలు చేసుకోవద్దని హెచ్చరిస్తారు. మా వంశానికి సంబం
నంతవరకూ అలాంటి సమస్యలు లేవు. భవిష్యత్తులో కూడా వుంటా

కోను. ఇంతకీ నా ప్రశ్నకు నువ్వు సమాధానం చెప్పలేదు."

"ఏ ప్రశ్న?"

"అదే. నా మేనల్లుడు నవీన్, మేనకోడలు మహేశ్వరి మీద నీ అభిప్రాయం అడిగానుగదా?"

"మీ అభిప్రాయానికి ఎప్పుడైనా నా అభిప్రాయం భిన్నంగా వుంటుందా?"

"నువ్వు నా అర్థాంగివని ప్రత్యేకించి గుర్తుచేయక్కర్లేదుగాని సింపుల్‌గా నీ మనసులో ఏముందో చెప్పవోయ్!"

"వూ! మొత్తానికి నా మనసులో మాట చెప్పందే వదలరు. అంతేగా? వాళ్ళకేమండి, లక్షణంగా వున్నారు. వాళ్ళు ఇష్టపడి అతను మన అల్లుడు, ఆ అమ్మాయి మన కోడలు అయితే అంతకన్నా ఏం కావాలి? సమస్య అటునుంచి కాదు, ఇటునుంచి. వాళ్ళను చేసుకోడానికి మన పిల్లలు ఇష్టపడతారా? చూడండి, మీ బావగారే వీళ్ళకి మామగారయితే సంవత్సరం తిరిగేలోపు పాపం కట్టుబట్టలతో వీధిన పడాలి" అంటూ నవ్వేసింది సత్యవతి.

ఆమె నవ్వుతో తనూ శృతి కలిపాడు గోపాల్.

భార్య మాటలు అసత్యం కాదని గోపాల్‌కి తెలుసు.

ఇక్కడ తమ పిల్లలు డబ్బులో పుట్టి పెరిగారు.

డబ్బు విలువ, ఆకలి బాధ వీళ్ళకి తెలీదు.

ఎప్పుడూ ఫ్రండ్స్ అనీ, పార్టీలనీ, డ్యాన్సులనీ అర్థం పర్థంలేని ఖర్చులకు అలవాటుపడినవాళ్ళు. వీళ్ళని తట్టుకోవటం తన బావగారు రఘువీర్‌కి కష్టమే. ఏది ఏమైనా ఇప్పటికిప్పుడు తమ పిల్లలిద్దరిలో మార్పు కోరుకోవటం కూడా దురాశే అవుతుంది....ప్రయత్నించి చూడాలి.

"ఓ.కె. సత్యా! నాకు టైమవుతోంది. స్నానానికి వెళ్తున్నాను. ఈ లోపల వాళ్ళని లేపు" అంటూ లేచి స్నానానికి వెళ్ళిపోయాడు గోపాల్.

ఉదయం టిఫిన్‌కి డైనింగ్ టేబుల్ వద్ద అంతా సమావేశమయ్యారు. సత్యవతి వెళ్ళి లేపటంతో తండ్రికి కోపం రాకూడదని చకచకా స్నానాలు ముగించి బయటికొచ్చారు అనంతసాయి, సాయిశివానీలు.

"మీరేమిటి? అర్ధరాత్రికా ఇంటికొచ్చేది? ఏమైంది మీకు?"
చేస్తూ కొడుకుని, కూతుర్ని చూస్తూ సంజాయిషీ అడిగాడు గోపాల్.

అన్నాచెల్లెలిద్దరూ ముఖముఖాలు చూసుకున్నారు.

"సారీ డాడ్....మా ఫ్రండ్ బర్త్‌డే పార్టీలో....లేటయిపో
చిన్నగా చెప్పాడు అనంత్.

"మీ సంజాయిషీలు కాదు నాక్కావలసింది. రాత్రి తొమ్మి
కుండా ఇంట్లో వుండాలి" ఆర్డర్ వేస్తున్నట్టు చెప్పాడు.

బుద్ధిగల పిల్లల్లా తలలూపారు ఇద్దరూ.

"డాడ్....మమ్మీనడిగి...." శివాని ఏదో చెప్పబోతుంటే
మినిట్" అంటూ కూతుర్ని ఆపాడు గోపాల్.

"చూడమ్మా! మనం తెలుగువాళ్ళం. మనకంటూ ఒక సంస్
సంప్రదాయాలు వున్నాయి. ఇకనుంచయినా అవి తెలుసుకునే ప్రయ
చేయండి. బయట ఎంతగా ఇంగ్లీషులో మాట్లాడినా, ఇంట్లో తెలుగు
డాలి. చాలాసార్లు మీకు చెప్పాను తండ్రిని నాన్నా అని, తల్లిని
అని పిలవటం మన ఆచారం. మమ్మీ డాడీల్ని వదిలేసి ఇంట్లో
నాన్నా అని పిలవటం అలవాటు చేసుకోండి. అంతేకాదు. మన పద్
డ్రస్ చేసుకోవటం కూడా ఇప్పట్నుంచే మొదలుపెట్టండి. ఎందు
త్వరలో మీ నాయనమ్మ ఇక్కడికి వస్తోంది. ఆవిడ మీ పద్ధతుల
దంటే మిమ్మల్ని కాదు. నా చెంప పగలగొడుతుంది. చెప్పేది
అంటూ భార్యకు సూచించి లేచాడాయన.

నాయనమ్మ రాబోతుందన్న వార్తకి అనంతసాయి, శివాని
య్యారు. కాని తమను బెదిరించటానికే డాడీ అలా చెప్తున్నారు అ
కాదు అనుకున్నారు.

ఈలోపల డాక్టర్ గోపాల్ తన కార్లో ఆస్పత్రికి వెళ్ళిపో
ఆయన్ని సాగనంపి లోనకొస్తున్న తల్లిని చూస్తూ "మమ్మీ!
గ్రానీ ఇండియానుంచి వస్తోందా?" నమ్మలేనట్టు అడిగింది శివాని.

"ఆ మాట నిజమే. ఆవిడసలే ముక్కోపి. మీ పిచ్చివేషాల
చెంప పగలగొడుతుంది. ఇప్పట్నుంచే మీరు పద్ధతి మార్చుకో

మంచిది" అంటూ సలహా ఇచ్చి లోనకెళ్ళిపోయింది సత్యవతి. తల్లి మాటల్ని కూడా తేలిగ్గా తీసుకుని నవ్వుకుంటూ కాలేజీకి బయలుదేరారు అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరూ.

* * * *

అన్నపూర్ణేశ్వరి అమెరికా వెళ్ళాలని నిర్ణయం తీసేసుకుంది గాబట్టి ఆ విషయంలో ఇక ఆలస్యం చేయలేదు రామలింగేశ్వరరావు. వయసయిన తల్లి అమెరికా వంటి దూరదేశంలో కొద్దిరోజులు చిన్నకొడుకు ఇంట్లో వాళ్ళతో కొంతకాలం గడిపి వస్తే వాళ్ళ గురించిన బెంగ లేకుండా సంతోషంగా వుంటుందని అతడి ఉద్దేశం. అందుకే వెంటనే తల్లి చేత పాస్‌పోర్ట్‌కి అప్లయ్ చేయించాడు.

నిజానికి డాక్టర్ గోపాల్ అందరితో ఫోన్‌లో మాట్లాడిన మరునటి రోజు రాత్రే మరోసారి ఇండియాకు ఫోన్‌చేసి అన్న రామలింగేశ్వరరావుతో మాట్లాడాడు. అమ్మకి వయసయింది గాబట్టి ఒంటరిగా రావటానికి ఇబ్బంది పడుతుంది. పైగా ఎప్పుడూ విమానం కూడా ఎక్కలేదావిడ. అందేత అమ్మతోబాటు వదిన, నువ్వు. పిల్లలు కలిసిరండి. మరోసారి చెల్లాయి వాళ్ళ ఫామిలీ వస్తారు అంటూ మనసులో మాట చెప్పాడు. కానీ ఈ ఆఫర్‌కి రామలింగేశ్వరరావు ఒప్పుకోలేదు.

"అమ్మ గురించి నాకు బాగా తెలుసు. తను వచ్చేస్తుంది, భయం లేదు. ఇప్పటికిప్పుడు అందరికీ పాస్‌పోర్ట్‌లు, వీసాలు అంటే జరిగే పని కాదు ఆలస్యమవుతుంది. పైగా ఇక్కడి పనులన్నీ బావగారిమీద వదిలేసి మేం అంతా అక్కడికి రావటం కూడా బాగుండదు. ప్రస్తుతానికి అమ్మను పంపిస్తున్నాను. మరోసారి మేం వస్తాంలే" అంటూ తమ్ముడికి నచ్చచెప్పాడు.

"అమ్మమ్మా! నేనో మాట అడగనా?" ఆరోజు సాయంకాలం పెరట్లో వున్న అన్నపూర్ణేశ్వరి పక్కకొచ్చి కూర్చుంటూ అడిగింది మహేశ్వరి.

"ఒకటేమిటే, వంద అడుగు. అమెరికా వెళుతున్నాగా. నీ బావకి ఏదన్నా లవ్ లెటర్ పంపించాలనా?" అంటూ మనవరాలిని వేళాకోళం

చేసిందావిడ.

"సర్లే. అమెరికా బావకి ఈ పల్లెటూరమ్మాయి ఎక్కడ
టుందిగాని ఇప్పుడు ఉన్నట్టుండి ఈ వయసులో నీకీ అమెరికా ప్రయా
అవసరమా?" అంటూ అడిగింది.

"అదేమిటే....వాళ్ళు మాత్రం నా పిల్లలు కాదా? వాళ్ళని
లని నాకు మాత్రం వుండదా?" ఆశ్చర్యంగా అడిగింది అన్నపూర్ణే

"ఉంటే వాళ్ళనే రమ్మంటే వచ్చి వెళతారు కదా. నువ్వె
వెళ్ళటం?"

"అదేదో చాలా గొప్ప దేశమంటగదా అమెరికా. ఎంత గొ
వుంటుందో చూద్దామని."

"అంతేనా? ఇంకేం లేదా?"

"ఉంది. వాళ్ళు అమెరికాలో వుంటూ అమెరికా పద్ధతుల్లోకి
పోయారా, లేక మనలాగే వుంటూ వాళ్ళ మధ్య పద్ధతిగా వుంటున్నా
తెలుసుకుందామని?"

"తెలుసుకుని ఏం చేస్తావ్?"

ఓసారి మనవరాల్ని నిశితంగా చూసి—

పెద్దగా నిట్టూర్చింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"నువ్వు మరీ గుచ్చిగుచ్చి అడక్కు నాకు తిక్కరేగుతుంది.
పుట్టినప్పుడే అనంతసాయికి నువ్వు పెళ్ళానివని, నవీన్‌కి సాయి
పెళ్ళామనీ నిర్ణయించుకున్న విషయం. నేను చచ్చేలోగా మీ రెండు జం
ఆశీర్వదించి చావాలని నా కోరిక. మీరు పెద్దవాళ్ళయ్యారు. మా
కంలో పెరిగిన మీ అన్నాచెల్లెళ్ళ గురించి నాకు దిగుల్లేదు. కానీ అమె
కాలో వుంటున్న అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరూ ఏ పద్ధతిలో వున్నారో కూడా
లని ఆశపడుతున్నాను" అంటూ మనసులో మాట చెప్పేసిందావిడ.

"ఒకవేళ వాళ్ళ పద్ధతులు నచ్చకపోతే ఏం చేస్తావ్?" వెం
మరో ప్రశ్నని బాణంలా సంధించింది శివాని.

"వాళ్ళని మార్చటానికి ప్రయత్నిస్తాను."

"మారకపోతే?"

"వాళ్ళ ఖర్మ అని వూరుకుంటాను. ఇక్కడ నా కూతురు బిడ్డలు రత్నాలని నాకు తెలుసు. వాళ్ళని గులకరాళ్ళకిచ్చి బలవంతంగా పెళ్ళి చేసేంత బుద్ధిలేనిదాన్ని కాను."

"లేదు బామ్మా! నీ సంతతిలో ఎవరూ గులకరాళ్ళు కాదు. వాళ్ళు కూడా మాలాగే మంచి పద్ధతుల్లో పెరిగారనే ఆశిస్తాను. చిన్నప్పట్నుంచీ నాకు బావంటే ఇష్టం. ఆ ఇష్టం ఎప్పుడూ అలాగే వుంటుంది. భవిష్యత్తులో కూడా మారదు" అంటూ వున్నట్టుండి లేచి వెళ్ళిపోయింది మహేశ్వరి.

వెళుతున్న మనవరాల్ని చూస్తూ బుగ్గన వేలేసుకుని అలా చూస్తూండిపోయింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

'ఏమిటీ పిల్ల....ఎందుకొచ్చింది? ఏం మాట్లాడింది, ఎందుకు వెళ్ళిపోతుంది? దీన్ని అర్థంచేసుకోవటం కష్టమే. గడుసుపిండం' అనుకుంది మనసులో.

నిజానికి మనవరాలి మనసులో ఏముందో ఆవిడకు తెలీని విషయం కాదు. అనంతసాయి అంటే మహేశ్వరికి చాలా ఇష్టం. ఇష్టం అనేకన్నా ప్రేమ అంటేనే బాగుంటుంది. చిన్నప్పట్నుంచి బావే నీ మొగుడు అంటూ పదిగురూ ఆటపట్టించిన మాటలు ఆమె మనసులో బాగా నాటుకుపోయాయి. అందుకే ఆ స్థానంలో మరో మగాడ్ని ఎప్పుడూ వూహించుకోలేదామె. వయసుకొచ్చాక సహజంగానే బావమీది తీపి వూహలు, ఆశలు మనసు నిండా అల్లుకుపోయాయి. తనలాగే బావకూడా తనను గుర్తుంచుకుంటాడని, ఏదోరోజు తనకు ఫోన్‌చేసి పలకరిస్తాడని, ప్రేమగా మాట్లాడతాడని ఆశ పడింది. కానీ ఇంతవరకూ అనంతసాయి నుంచి ఎన్నడూ ఫోన్ రాలేదు. కనీసం అమెరికా వెళుతున్న అమ్మమ్మయినా తన మనసులో మాట బావతో చెప్తుందనే ఉద్దేశంతో అలా మాట్లాడి వెళ్ళిపోయింది మహేశ్వరి.

మనవరాలు వెళ్ళిపోయిన కాసేపటికే మనవడు నవీన్ ఎందుకో పెరట్లోకి వచ్చాడు. మనవడ్ని చూడగానే వాడి మనసులో కూడా ఏముందో తెలుసుకోవాలనుకుంది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"ఒరే నవీన్! ఇలా రారా!" అంటూ పిలిచింది.

ఆమె పిలిచేదాకా ఆమెను చూడలేదు నవీన్.

"అయ్యబాబోయ్! ఏమిటే అమ్మమ్మా! ఒక్కదానివీ ఇక్క రిగా కూర్చున్నావ్? కొంపదీసి తాతయ్య గుర్తొచ్చాడా?" అం కిస్తూ దగ్గరకొచ్చాడు.

"తాతయ్య పేరెత్తితే పళ్ళు రాలగొడతాను భడవా! రా కూర్చో" అంటూ మనవడ్ని కసురుకుంది.

"సరే కూర్చున్నాను. ఏమిటి సంగతి? నాలుగు మాసా దగ్గర వుండవు. నీచేత తిట్లుతినే ఛాన్సు మిస్సవుతాం. కాబట్టి అ వెళ్ళేలోపు ఓ సంవత్సరానికి సరిపడా తిట్లు తిట్టేసి వెళ్ళు" అ నవ్వుతూ

"వద్దులేరా. నేను తిట్టి మిమ్మల్నెందుకు బాధపెట్టడం?"

"ఇదెప్పట్నుంచి? ఇంత వయసొచ్చినా నువ్వు తిడితే మా నోరెత్తడు. మా అమ్మ కిక్కురుమనదు, ఇక మేం సరే.... మేం పడ ల్సిన పనేమిటి అమ్మమ్మా.... నువ్వేం చేసినా మా మంచికోసమే చే నువ్వు తిట్టినా మా మంచి కోరి తిడతావ్. మా తప్పుల్ని సరిదిద్దడం తిడతావ్. నీ తిట్లేగదా మాకు దీవెనలు. నీ నోరు గయ్యాళి అ మనసు అమృతం అమ్మమ్మా! మాకు తెలీదా?" అన్నాడు నవ్వుతూ.

మనవడి మాటలకు మురిసిపోతూ "మా నాయనే" అంటూ ప్రే నవీన్ నుదుట ముద్దాడింది అన్నపూర్ణేశ్వరి పక్కన కూర్చుని ఆవిడ చే తన చేతిలోకి తీసుకుని ముఖంలోకి చూశాడు నవీన్.

"నువ్వు ఉత్తినే పిలవ్వని తెలుసు అమ్మమ్మా! విషయం ఏమి అడిగాడు.

"ఏం లేదురా. మిమ్మల్నందర్నీ వదిలి అమెరికా వెళ్ళి కొద్దిరో వుండాలంటే బాధగానే వుంది. కానీ తప్పదు. వెళ్ళిరావాలి. వెళ్ళేము నాకో విషయం తెలియాలి. చిన్నప్పట్నుంచీ మేం అనుకుంటున్న మావయ్య కూతురు శివాని నీ పెళ్ళాం అని. నీ ఉద్దేశం ఏమిటో తెలు కుందామని పిలిచాను" అంది.

చేయి వదిలేసి ఎడంగా జరిగి కూర్చున్నాడు నవీన్.

ఇరవై సెకన్ల వరకూ ఏం మాట్లాడలేదు.

"ఏరా? శివానిని చేసుకోవడం నీకిష్టంలేదా?" ఆందోళన పడుతూ అడిగిందావిడ.

"అమ్మమ్మా! మా చిన్నప్పుడు మీరేవో అనుకున్నారు. కాదనటం లేదు. కానీ మా చిన్నప్పటి రోజులు, పరిస్థితులు వేరు. ఈరోజు పరిస్థితులు వేరు. నేను మీ పెంపకంలో పెరిగాను. ప్రాక్టికల్ మనిషిని. ఊహల్లో జీవించే అలవాటు లేదు. మావయ్య కుటుంబానికి, మనకు తూర్పు పడమర అంత వ్యత్యాసం వుంది. ఈరోజు ప్రపంచాన్ని శాసించగల స్థితిలో ఎంతో అభివృద్ధి చెందిన అమెరికాలో వుంది మావయ్య కుటుంబం. ఇంకా చెప్పాలంటే కోట్లకు పడగలెత్తిన కుటుంబం ఆయనది. ఆయన పిల్లల జీవన విధానం కూడా ఆ రేంజ్‌లోనే వుంటుంది. అంచేత మన సంబంధం చేసుకోవటం మావయ్యకు ఇష్టమైనా, ఆయన కూతురుగాని, కొడుకుగాని మన సంబంధం చేసుకోవడానికి ఇష్టపడతారని నేననుకోను. అంచేత వాళ్ళమీద మాకెలాంటి ఆశలూ లేవు. నువ్వు ప్రయత్నించి చూస్తానంటే మాకు అభ్యంతరం లేదు" అంటూ కుండ బద్దలుకొట్టినట్టు మనసులో మాట బయటపెట్టేసాడు నవీన్.

ఇందులో మహేశ్వరి తన అభిప్రాయం వ్యక్తంచేసిన పద్ధతికి, నవీన్ చెప్పిన విధానానికి వ్యత్యాసం వుంది. ఆ తేడాను స్పష్టంగా గమనించింది అన్నపూర్ణేశ్వరి. మనసులో ఎన్ని సందేహాలున్నా, మహేశ్వరి బావను ఇష్టపడుతోంది. ఆమె మనసులో బావ చేసుకుంటాడనే ఆశ తొంగి చూస్తోంది. కానీ నవీన్‌లో ఆ ఆశ లేదు సరికదా కనీసం మరదలు శివాని అంటే ఇష్టమన్న అభిప్రాయాన్ని కూడా ఎక్కడా ఛాయామాత్రంగా కూడా కన్పించకుండా జాగ్రత్తపడ్డాడు. అందుకే ఉండబట్టలేక అడిగేసింది ఆవిడ.

"ఏరా, శివాని అంటే నీకిష్టంలేదా?" అంటూ.

"ఏమిటే అమ్మమ్మా పిచ్చి ప్రశ్నా నువ్వూను" అంటూ విసుక్కున్నాడు నవీన్.

"అది నా మరదలు. నా మేనమామ కూతురు. ఇష్టపడకుండా ఎలా వుంటాను? కాని ఇష్టమనేది రెండువైపులా వుండాలి. నేను ఇష్టపడితే సరి

పోయిందా? ఇప్పుడు అది ఎలావుందో, దాని అభిప్రాయాలు ఏ ఎలాంటి భర్తను కోరుకుంటుందో, నేనంటే ఇష్టం వుందో, లేదో అక్కర్లేదా? ఒక్కటి మాత్రం గుర్తుంచుకో. నీ మాట జవదాట ఇక్కడ ఎవరూ లేరు. కట్టరా తాళి అంటే కట్టేస్తాను. నీమీద, నీ పె మీద మాకున్న అభిమానం, గౌరవం అలాంటిది కానీ తాళికట్టిన త అది బాధపడకూడదు.

పెద్దవాళ్ళు. మీ మనసుల్లో ఎన్నో వుంటాయి. కానీ ఈ పిల్లలు స్వతంత్రభావాలు గలవాళ్ళు. ఆ మార్పు ఇప్పుడు మన దేశ స్పష్టంగా కనబడుతోంది. ఇక ఎంతో అభివృద్ధి చెందిన అమెరికా దేశంలో పిల్లల సంగతి వేరే చెప్పక్కర్లేదు. అంచేత ఏ కారణం యినా నువ్వనుకున్నట్టు మా పెళ్ళిళ్ళు జరక్కపోయినా నువ్వేం బా పడాల్సిన పనిలేదు. నాకో మంచి పెళ్ళాం, చెల్లాయికో మంచి మొగు దొరక్కపోరు. అర్థమైందా? నువ్వు వెళ్తోంది మావయ్య కుటుం చూడ్డానికి, వాళ్ళ పిల్లల పద్ధతులు గమనించి మనకి వాళ్ళు సూటబు లేదా నిర్ణయం తీసుకోడానికేగాని నచ్చచెప్పటానికి మాత్రం కాదని గుర్తుంచుకో. ఇంతకుమించి నేను చెప్పక్కర్లేదనుకుంటా" అన్నాడు.

అతడి మాటలు వింటున్న అన్నపూర్ణేశ్వరికి అతను మాట్లా తున్నాడా, తనకు జ్ఞానోదయం చేస్తున్నాడా అర్థంకాలేదు. చచ్చి ఏలో వున్నాడోగాని తన భర్త కాశీవిశ్వేశ్వరయ్యగారు గుర్తొచ్చారు. ఆయ ఇంతే! ఏ విషయాన్నీ అతిగా ఆలోచించేవాడు కాదు. మాటలు నిర్మొహమా టంగా వుండేవి. పరిస్థితుల్ని బట్టి అప్పటికప్పుడు అంచనాలు వేయట గాని ముందే పెద్దగా అంచనాలు వేసుకుని, అవి జరక్కపోతే దిగాలు అలవాటు ఆయనకు లేదు. ఏదన్నా సమస్య వస్తే ఇలానే తనను దగ్గ కూర్చోబెట్టుకుని ఉపదేశిస్తున్నట్టు వివరంగా చెప్పేవారు. అందుకే... క్షణంలో భర్త గుర్తురాగానే ఆవిడ కళ్ళలో నీళ్ళు నిలిచాయి. అది గ నించి కంగారుపడ్డాడు నవీన్.

"అమ్మమ్మా! ఏమైందని? నేనేమన్నా తప్పుగా మాట్లాడానా?" అ గాడు.

"లేదురా. నువ్వు సరిగానే మాట్లాడావు" అంటూ చెమర్చిన కళ్ళు పైటచెంగుతో తుడుచుకుని చిన్నగా నవ్వింది.

"నీ మాటలు వింటుంటే మీ తాతయ్య గుర్తొచ్చాడు. నీలాగే లోతుగా ఆలోచించి మాట్లాడేవాడు. ఇక్కడ నువ్వో విషయం మర్చిపోతు న్నావ్‌రా. మీ పెళ్ళిళ్ళు చేయాలన్నది నా ఒక్కదాని పట్టుదలో, నిర్ణ యమో కాదు. నీకు నీ చెల్లెలంటే ఎంత ప్రేమో, నీ మావయ్య లిద్దరికీ తమ చెల్లెలంటే అంత ప్రేమ. ఇక్కడున్న నీ పెదమావయ్యగాని, అమెరికాలో వున్న నీ చినమావయ్య గాని మీ అమ్మని ఎంత గారాబంగా చూసేవారో నాకు తెలుసు.

ఇప్పటికీ వాళ్ళ మధ్య ఆ అనురాగం తగ్గలేదు. అందుకు తగ్గట్టే నాకూ రత్నాల్లాంటి కోడళ్ళు వచ్చారు. నాతో బాటు అందరి ఆశ కూడా మీ రెండు జంటలు ఒకటయి ఉమ్మడికుటుంబంలా అందరం కలిసే వుండా లని. అందుకే మీ కోసం బయట సంబంధాల గురించి మేం ఎప్పుడూ ఆలో చించలేదు. అందుకే ఈ విషయంలో మరోలా జరుగుతుందని నేననుకోవ టంలేదు. అయినా నువ్వన్నట్టు ముందే పెద్దగా అంచనాలు వేసుకోకూడదు గనుక్ అమెరికా వెళ్ళి వాళ్ళను చూసాకే ఓ నిర్ణయానికొస్తాను. సరేనా?" అంది.

"అలాగే అమ్మమ్మా! ఏది ఏమైనా నేను నీకిచ్చే సలహా మాత్రం ఒక్కటే. ఈ విషయంలో నువ్వు ఎక్కువగా ఆలోచించి మాత్రం మనసు పాడుచేసుకోకు. నీది మంచిమనసు. అంతా మంచే జరుగుతుందని ఆశిద్దాం" అంటూ లేచి వెళ్ళిపోయాడు నవీన్.

నెలరోజులు గడిచిపోయాయి.

మారిన పాస్‌పోర్టు రూల్స్ ప్రకారం నెల తిరిగే సరికి అన్న పూర్ణేశ్వరి పాస్‌పోర్టు చేతికి వచ్చేసింది. ఇక వీసా వస్తే అమెరికా ప్రయా ణము ఖరారయినట్టే.

అయితే మిగిలిన దేశాలకన్నా అమెరికా వీసా దొరకటం కష్టం. నిబంధనల విషయంలో చాలా ఖచ్చితంగా వుంటారు.

అమెరికాలో వున్న డాక్టర్ గోపాల్‌కి ఈ విషయాలన్నీ తెలుసు

కాబట్టి, ఇటు పాస్‌పోర్టు చేతికొచ్చేలోపలే అటు అమెరికా నుంచి దరఖాస్తు చేసేప్పుడు అవసరమైన పేపర్స్‌ని, లెటర్ పంపించాడు.

మామూలుగా అమెరికాను చూడ్డానికి టూరిస్ట్‌గా వెళుతూ వీసా కావాలని అప్లయ్ చేస్తే వీసా రావటం చాలా ఆలస్యమవు కష్టం కూడా. అదే అమెరికాలో వున్న బంధువులో, మిత్రులో స్పా చేస్తూ, అక్కడి ఖర్చులనీ తాము భరించి, రిటర్న్ టికెట్ కూడా కొన్ని టైం లోపల వెనక్కి పంపిస్తామని అఫిడవిట్ లెటర్ని, గల అమెరికాలోని ఆదాయాన్ని, ఆస్తుల్ని తెలిపే పత్రాలను పంపిస్తే పని సులువవుతుంది.

ఆ విధంగా తమ్ముడు గోపాల్ పంపించిన లెటరు, ఇతర పే పాస్‌పోర్టులో తల్లిని చెన్నైలోని అమెరికన్ కన్సులేట్‌కి తీసుకెళ్ళి అప్లయ్ చేయించాడు రామలింగేశ్వర్రావు. లక్కీగా వెంటనే వీసా కింది.

అలా నెలా పదిహేను రోజుల్లోనే ఒక ఘట్టం పూర్తయింది. హేను రోజుల్లోపల ప్రయాణానికి ఏర్పాట్లు చేసుకుని బయల్దేరా అక్కడినుంచి ఇంట్లో ఒకటే హడావిడి. వెంట అమెరికాకు ఏం వెళ్ళాలి? ఏం వద్దు అని అన్నపూర్ణేశ్వరి ఒకటే హైరాన.

మామూలుగా అయితే డైరక్ట్‌గా న్యూయార్క్‌కి ఫ్లయిట్ నప్పుడు లండన్‌లో ఫ్లయిట్ మారేలా టికెట్ తీసుకుంటారు. ఎప్పుడూ వదిలి వెళ్ళలేదు అన్నపూర్ణేశ్వరి. పైగా ఆమెకు తెలుగు మరే ఇతర భాషా రాదు.

లండన్ ఏర్‌పోర్ట్‌లో దిగి, మరో విమానం ఎక్కటం సాధ్యమయ్యే పని కాదు. అందుకే కాస్త లేటయినా....అంటే ఇండియా విమానంలో బొంబాయి నుంచి పరాసరి న్యూయార్క్‌కి టిక్కెట్ కన్‌ఫర్మ్ కావటానికి పక్షం రోజులు పట్టింది. అదీ హైదరా లోని ట్రావెలింగ్ ఏజన్సీ ద్వారా ప్రయత్నించబట్టి.

బొంబేలో ఫ్లయిట్ ఎక్కడానికి మూడు రోజుల ముందే కొడుకు రామలింగేశ్వర్రావుతో బయలుదేరింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

అమెరికా వెళుతోందంటే మున్నలూరు గ్రామం గ్రామమే తరలి వచ్చి వీడ్కోలు చెప్పింది.

తమ కారులోనే తల్లితో హైదరాబాద్ చేరుకున్నాడు రామలింగేశ్వర్రావు. తమ బంధువుల ఇంట్లో ఆ రాత్రి వుండి ఉదయం తమ కారును అక్కడే వుంచి, టాక్సీలో ఏర్‌పోర్ట్‌కు చేరుకుని బొంబే వెళ్ళే విమానం ఎక్కారు. అక్కడ ఒక రోజు గడిచాక మరునాడు రాత్రి తెల్లవారుజామున మూడు గంటలకి ఫ్లయిట్.

రామలింగేశ్వర్రావుకి ఎప్పుడూ ఫారెన్ వెళ్ళకపోయినా లోకల్ విమాన సర్వీసుల్లో ప్రయాణించిన అనుభవం వుంది. పైగా తమ్ముడు అమెరికా నుంచి వచ్చిన ప్రతిసారి వాళ్ళని విమానం ఎక్కించటానికి బొంబేదాకా వచ్చేవాడు.

కాబట్టి తల్లి విషయంలో అన్ని జాగ్రత్తలూ దగ్గరుండి చూసుకున్నాడు ఫ్లయిట్ ప్రయాణంలో ఎలా వుండాలో జాగ్రత్తలు చెప్పాడు. ఆవిడ లగేజి తనే బుక్ చేసాడు.

లక్కీగా అదే విమానంలో ప్రయాణించాల్సిన భార్యా భర్త లిద్దరు ఏర్‌పోర్ట్ లాంజ్‌లో కలిసారు. వాళ్ళిద్దరూ తెలుగు వాళ్ళు. అమెరికాలోని న్యూజెర్సీలో స్థిరపడ్డారు. ఆయనకు ఏభై, ఆవిడకు నలభై అయిదు సంవత్సరాలుంటాయి.

ఏదో టెక్నాలజీకి సంబంధించిన ల్యాబ్‌లో ఆయన హెడ్‌గా పని చేస్తున్నాడు. బంధువుల్ని చూడ్డానికి ఆంధ్రా వచ్చి, అమెరికా తిరిగి వెళ్ళిపోతున్నారు.

డాక్టర్ గోపాల్ నిమ్మగడ్డతో ఆయనకు పరిచయం వుంది. వారి పరిచయంతో విమాన ప్రయాణంలో అన్నపూర్ణేశ్వరికి మంచి తోడు దొరికినట్లయింది. మొదటిసారి ప్రయాణం అంటున్నారు గాబట్టి, ఆవిడ విషయంలో తాము కేర్ తీసుకుంటామని ఆ దంపతులు మాటివ్వటంతో రామలింగేశ్వర్రావుకి చాలా సంతోషం కలిగింది.

మూడు గంటలకు విమానం బయలుదేరుతుందనగా రెండున్నర గంటలకే బోర్డింగ్‌కు అనౌన్స్‌మెంట్ వచ్చింది. ఎప్పుడూ విడిచి ఉండ

లేదేమో కొడుకును కౌగిలించుకుని కన్నీళ్ళుపెట్టుకుంది అన్నపూర్ణే ఆమెకు ధైర్యం చెప్పి పంపించాడు రామలింగేశ్వరరావు. అవిడను నాశ్రయంలో గాని, విమానంలో గాని పద్ధతులు అనుభవం లేదుగా పరిచయమైన దంపతులిద్దరూ ఆమెను తమ వెంటబెట్టుకుని, లోపలికి కెళ్ళారు.

ప్రయాణీకులు తప్ప, లోపలకు ఇతరులు పోకూడదు. ఇమ్మి షన్ చెకింగ్ కస్టమ్స్ చెక్కింగ్ దాటి, విమానంలోకి చేరుకునే వ అన్నపూర్ణేశ్వరికి తెలుగు దంపతుల తోడుంది గాబట్టి ఇబ్బంది పడ ఏమీ వుండదు గాబట్టి, వాళ్ళు కనుమరుగు కాగానే వెనక్కి వచ్చి లా కాస్సేపు కూచున్నాడు రామలింగేశ్వరరావు.

సరిగ్గా తెల్లవారుజామున మూడు ఇరవై నిముషాలకు న్యూ ర్క్‌కి బయలుదేరిన ఎయిర్ ఇండియా జంబో జెట్ విమానం స సహార్ ఇంటర్నేషనల్ ఎయిర్‌పోర్టులో టేకాఫ్ తీసుకుంది.

విమానం వెళ్ళిపోయినా—

రామలింగేశ్వరరావు అక్కడే కూచున్నాడు.

ఎందుకంటే- తను హైదరాబాద్ వెళ్ళిపోడానికి ఉదయం గంటలకి ఫ్లయిట్ వుంది. అందుకే తల్లితో బాటు హోటల్ గది కా తన సూట్‌కేస్‌తో ఏర్‌పోర్ట్‌కి వచ్చేసాడు.

విమానం బయలుదేరి వెళ్ళిన పావుగంట తర్వాత తన సెల్ అమెరికాలోని తమ్ముడికి ఫోన్ చేసాడు. వెంటనే లైన్‌లోకొ గోపాల్.

"ఏమైందన్నయ్యా? అమ్మ బయలుదేరిందా?" అడిగాడతను.

"విమానం బయలుదేరి పావుగంటయింది. నేనింకా ఇక్కడే పోర్ట్‌లో వున్నాను. ఆరుగంటలకి హైదరాబాద్ ఫ్లయిట్ వుంది. అం ఇంటికెళ్ళిపోతున్నాను. యస్.కె. రావు అని భార్యా భర్తలిద్దరు తె వాళ్ళు అదే విమానంలో వస్తున్నారు. అమ్మను జాగ్రత్తగా చూసుకు మన్నారు. ఆయనకు నువ్వు తెలుసని కూడా చెప్పాడు. కాదంటే సు ఇరవైనాలుగ్గంటలు విమాన ప్రయాణంలో అమ్మకి ఎలా వుంటుందో

నా భయం" అంటూ వివరించాడు.

"ఏం భయంలేదన్నయ్యా! క్షేమంగా ఇక్కడికి వచ్చేస్తుంది. విమా నము రావటానికి గంట ముందే మేం న్యూయార్క్ ఏర్‌పోర్ట్‌లో వుండి రిసీవ్ చేసుకుంటాం. అక్కడినుంచే ఫోన్ చేసి అమ్మతో మాట్లాడిస్తాగదా. డోన్ట్‌వర్రీ" అంటూ ధైర్యం చెప్పాడు గోపాల్.

"అలాగే తమ్ముడూ! అయితే ఒక్కమాట నీతో చెప్పాలనుకుంటు న్నాను."

"చెప్పన్నయ్యా! ఏమిటది?"

"బిడ్డలు ఎంత గొప్పవాళ్ళయినా తల్లికి వాళ్ళు చిన్నవాళ్ళుగానే కన్పిస్తారు. అమ్మ స్వభావం నీకు బాగా తెలుసు. మనకోసం ఎంతో కష్ట పడింది. ఇప్పటికీ కష్టపడుతోంది. కష్టపడటమే జీవితం అంటుంది. తీరికగా కూర్చుని సుఖంగా వుండే స్వభావం కాదు.

మనమంటే ప్రాణం అమ్మకి. పైగా మీరు అమెరికాలో వుంటు న్నారు. అక్కడి పరిస్థితులు అమ్మకు అసలు తెలీవు. అందుకే చెప్తున్నాను. అమ్మ మనసు కష్టపెట్టకుండా చూసుకో తమ్ముడూ...."

"అన్నయ్యా! నువ్వింతగా చెప్పాలా. నీకే కాదూ. నాకూ అమ్మంటే ప్రాణం. అటువంటి తల్లి కడుపున పుట్టడం మన అదృష్టం. అమ్మ యిక్క డికి వస్తోందంటేనే మా అందరికీ ఎంత సంతోషంగా వుందో తెలుసా? నిశ్చింతగా వుండన్నయ్యా. వూళ్ళో ఎంత సంతోషంగా వుందో అంత కన్నా ఎక్కువ సంతోషంగా మా దగ్గరా వుంటుంది. నువ్వే చూద్దూగాని. బై...."

"బై...."

లైన్ కట్‌చేసి సెల్ జేబులో వేసుకున్నాడు రామలింగేశ్వరరావు. అక్కడే మరికొంతసేపు కూర్చున్నాడు. తల్లిని అంత దూరం పంపిస్తున్నం దుకు బాధగానే వుంది, కాని తప్పదు.

అక్కడినుంచి లేచి బయటికొచ్చి కాఫీ స్టాల్లో కాఫీ తాగాడు. పక్కనే వున్న డొమెస్టిక్ ఏర్‌పోర్ట్‌లోకి అడుగుపెట్టి అక్కడి లాంజ్‌లో పనికిపాట్లు పడుతూ చాలాసేపు కూర్చున్నాడు. ఉదయం అయిదున్నర

కంతా అతను ఎక్కాల్సిన విమానం వచ్చింది. విమానం ఎక్కి కూర్చున్నాడో, లేదో అలా నిద్రపట్టేసింది.

తిరిగి హైదరాబాద్ చేరుకున్నాక గాని మెలుకువ రాలేదు.

* * * *

అమెరికా—

డెట్రాయిట్ నగరంలో చీకటిపడకముందునుంచే సన్నగా పడుతోంది. కార్ల పరిశ్రమ పేరెన్నికగన్న నగరం ఇది. కార్ల కంపెనీలు మాత్రమే కాదు. ఆటోమొబైల్ ఇంజనీరింగ్‌కు సంబంధించిన కాలేజీలున్నాయి.

నగరం ఒకపక్క ఎంత ప్రశాంతంగా వుంటుందో, మరోపక్క అంత హడావుడిగా వుంటుంది. ఇక్కడ క్రైంరేట్ కూడా తక్కువే. ఆంధ్రానుంచి వచ్చి ఇక్కడ ఆటోమొబైల్ ఇంజనీరింగ్ ఇంకా కోర్సుల్లో చదివే తెలుగు స్టూడెంట్స్ కూడా వుంటారు.

డాక్టర్ గోపాల్ నిమ్మగడ్డ నివసించే విలాసవంతమైన ఆ భవనంలో దేదీప్యమానంగా లైట్లు ప్రకాశిస్తున్నాయి. బొంబే ఏర్‌పోర్టులో తెల్లవారు జామున సుమారు నాలుగు గంటలకు అన్న రామలింగేశ్వరరావు ఫోన్ చేసిన సమయానికి అక్కడ సాయంత్రం నాలుగుదాటింది. ఆసుపత్రిలో ఎమర్జెన్సీ ఆపరేషన్ ఒకటి ముగించుకుని బయటికొస్తుంటే ఆ ఫోన్‌కాల్ వచ్చింది.

అన్నతో మాట్లాడిన వెనకే తన కారులో బయలుదేరి కొచ్చేసాడాయన. అప్పటికింకా పిల్లలిద్దరూ యింటికి రాలేదు.

ఎప్పటిలాగే భర్త ఇంటికొచ్చి హాల్లో కూర్చోగానే ఆయనకు తీసుకొచ్చి ఇచ్చింది సత్యవతి.

"కూర్చో....మనం కాసేపు మాట్లాడుకోవాలి" అన్నాడు అందుకుంటూ.

"ఏదన్నా విశేషమా ఏమిటి?" ఎదురుగా కూర్చుంటూ అడిగింది.

"అలాంటిదే.... చెప్పుకో చూద్దాం" అన్నాడు కాఫీ సిప్‌చేస్తూ.

"అర్థమైంది. అత్తయ్య బయల్దేరారు. అంతేగా" అంది వుత్సాహంగా.

అవునన్నట్టు తలూపాడు.

కాఫీకప్పు టీపాయ్‌మీద వుంచి టై లూజ్ చేసుకుని రిలాక్స్‌గా సోఫాకు జేరబడ్డాడు. సత్యవతి ఆయన షూస్ విప్పి పక్కన పెట్టి తిరిగి ఎదురుగా సోఫాలో కూర్చుంది.

"ఎప్పుడు బయలుదేరారు?" అడిగింది.

"గంటక్రితం అన్నయ్య బొంబే ఏర్‌పోర్ట్‌నుంచి ఫోన్ చేసాడు. ఎయిర్ ఇండియా విమానంలో వస్తోంది. మనం న్యూయార్క్ ఏర్‌పోర్ట్‌కి వెళ్ళి రిసీవ్ చేసుకుందాం. కారులో వెళదాం" ఉత్సాహంగా చెప్పాడు.

"అలాగే...." అంది.

"వీళ్ళిద్దరూ కాలేజ్‌నుంచి ఇంకా రాలేదా?"

"శివాని వచ్చేసింది. గదిలో వుంది. అనంత్ ఇంకా రాలేదు. వచ్చే టైమైంది. ఆరులోపలే ఇంటికి చేరుకోవాలని స్ట్రిక్ట్‌గా చెప్పాను. వచ్చేస్తాడు" అంది.

"నాకు తెలుసు, ఏదో పార్టీ వుందని లేట్ చేయొచ్చు. ఎందుకయినా మంచిది. వాడి సెల్‌కి ఫోన్‌చేసి మరోసారి హెచ్చరించు. వాళ్ళిద్దరితో మనం ప్రత్యేకించి మాట్లాడాలి. బట్ ఇప్పుడు కాదు. భోజనాలయ్యాక" అంటూ లేచి స్నానానికి వెళ్ళిపోయాడాయన.

రాత్రి ఏడు గంటలకి అనంత్‌సాయి కారు పోర్టికోలో ఆగింది.

అప్పటికి బయట వర్షం జోరు కూడా అధికరించింది.

వాతావరణం చాలా చలిగా వుంది.

"మమ్మీ....దిస్‌ఈజ్ నాట్ గుడ్. పార్టీ మిస్సయ్యాను, నీ మూలంగా. అర్జంటు పనేముందని, ఇంటికి రమ్మని ఫోన్ చేసావ్?" వస్తూనే తల్లిమీద అలిగాడు అనంత్.

"డాడీ ఇంట్లో వున్నారు. మీతో మాట్లాడాలంటున్నారు. కాసేపు

నోరుమూసుకుని డ్రస్ ఛేంజ్ చేసుకురా" అంది ఆర్డర్ వేస్తున్నట్టు సత్యవతి.

డాడీ ఇంట్లో వున్నారనగానే ఇక మాట్లాడలేదు అనంత్.

రాత్రి ఎనిమిది గంటలకు భోంచేసారంతా.

భోజనాల తర్వాత తీరిగ్గా హాల్లో కూర్చున్నాక అప్పుడు పిల్లల్ని పిలిచాడు గోపాల్. బుద్ధిమంతుల్లా వచ్చి తల్లిదండ్రుల ఎదురుగా సోఫాలో కూర్చున్నారు అనంతసాయి, సాయిశివాని ఇద్దరూ.

"మీ ఇద్దరికీ ఒక ముఖ్యవిషయం చెప్పాలి, అందుకే పిలిచాను" అన్నాడు గోపాల్.

"యస్ డాడ్, చెప్పండి" అన్నాడు అనంత్.

"మీ నాయనమ్మ మనింటికి వస్తోంది. రేపు మీ అమ్మ, నేను న్యూయార్క్ వెళ్ళి మా అమ్మను రిసీవ్ చేసుకుని తీసుకొస్తాం. ఆవిడ ఇక్కడ వున్నంతకాలం మీ ఇద్దరూ బుద్ధిగా వుండాలి. మన పద్ధతులు పాటించాలి. అర్ధమైందా?"

"యస్ డాడ్...."

"డాడీ మమ్మీలను కొద్దిరోజులు పక్కన పెట్టండి. నేను ఇంతకు ముందే మీకు చెప్పాను. మా అమ్మకు మన సంస్కృతి, సంప్రదాయాలంటే చాలా యిష్టం. మనం తెలుగువాళ్ళం. ఆంధ్రులం. మనకంటూ ఆచారాలు, కట్టుబాట్లు, పద్ధతులు వున్నాయి.

వాటిలో నేను పెరిగి పెద్దవాడ్నయ్యాను గాబట్టే ఈ రోజు మనం ఈ స్థితిలో వున్నాం. మమ్మీని, అమ్మా అని పిలవాలి. డాడీని నాన్నా అని పిలవాలి. బయటికి వెళ్ళినప్పుడు మనం ఇక్కడి పద్ధతుల్లో నడుచుకున్నా ఇంట్లో మాత్రం మన సాంప్రదాయం ప్రకారం నడుచుకోవాలి.

పిచ్చిపిచ్చి డ్రస్సులు వేయటం పార్టీలు, పిక్నిక్‌లని తిరిగి అర్ధరాత్రి కొంపకు చేరటం, ముఖ్యంగా డ్రింక్ చేయటం మా అమ్మకు అసలు నచ్చవు. ఇంతకుముందు మీకు మన పద్ధతుల్లో డ్రస్సులువేసి ఫోటోలు తీసి నాయనమ్మకు పంపించాం.

ఇప్పుడు ఆవిడే ఇక్కడకు వస్తున్నారు. కాబట్టి ఫోటోలు దిగినట్టుగానే ఇక్కడ మీరూ ఆవిడకు కనబడాలి" అర్థమైందా?" అంటూ హెచ్చరించాడు.

"సారీ డాడ్! లంగా, ఓణీలు, చీర జాకెట్లు, చెవులకీ, కాళ్ళకి నగలు. వాట్ నాన్సెన్స్. జిప్సీస్‌లా వేషం వేస్తే ఇక్కడివాళ్ళు నన్ను చూసి నవ్వుతారు. ఐ కాన్ట్ డూయిట్" అంది అసహనంగా శివాని.

"యూ విల్ డూయిట్. మీరు పద్ధతిగా వుంటేనే మా అమ్మకు నచ్చుతుంది అనంత్. నువ్వు ఇకనుంచి నీట్‌గా డ్రస్ చేసుకోక తప్పదు. శివానీ! నీ విషయంలో ఇంట్లో అలా వుండక తప్పదు. కాలేజీకి వెళ్ళేప్పుడు మామూలుగా వెళ్ళొచ్చు" అన్నాడు గోపాల్.

"అయినా నాయనమ్మ ఇప్పుడే రావాలా? నాకు నచ్చలేదు."

"పోనీ మీకు నచ్చేలా ఎప్పుడు రమ్మంటారో చెప్పండి. ఏర్‌పోర్టు నుంచే మరో విమానంలో ఇండియాకు పంపించేస్తాను" అన్నాడు చిరాగ్గా గోపాల్.

పిల్లల పద్ధతి సత్యవతి క్కూడా కోపం రప్పించింది.

"మీరాగండి. ఏరా అనంత్! ఆవిడ వచ్చాక కూడా ఇలాగే పెడసరంగా ప్రవర్తిస్తారా? రాకరాక నాయనమ్మ అంతదూరంనుంచి మనల్ని చూడటానికి వస్తోందంటే మీకు సంతోషంగా లేదా?" అంటూ అన్నాచెల్లెళ్ళ వైపు చూస్తూ అడిగింది.

"సంతోషంగా లేదని ఎందుకంటాం మమ్మీ. కాని ఇండియా పద్ధతుల్లో ఇలా ఉండాలి, అలా చేయకూడదు అంటేనే మాకు ఇబ్బందిగా వుంది. అంతేగా సిస్టర్" అంటూ చెల్లెలివంక చూశాడు అనంతసాయి.

"యస్. దటీజ్ మెయిన్ ప్రాబ్లమ్. మన పద్ధతుల్లో మనం వుంటే నాయనమ్మకు వచ్చిన నష్టం ఏమిటి?" అంది శివాని.

"నష్టం చాలా వుంది. అర్ధంచేసుకోవటానికి ప్రయత్నించండి. ఆవిడ మన దగ్గర ఉన్నన్నిరోజులూ సంతోషదేలా ప్రవర్తించండి.... ప్రవర్తించటంకాదు ఆమెకు నచ్చిన పద్ధతుల్లోనే ఉండాలి. అదే మీరు నాకు యిచ్చే గౌరవం" అన్నాడు శాసిస్తున్నట్లు గోపాల్.

కాస్సేపటికి ఏమనుకున్నారో ఏమోగాని—

అనంతసాయి రాజీకివస్తూ "ఒ.కె. డాడీ" అన్నాడు.

"డాడీ కాదు. తెలుగులో నాన్నగారు అనాలి" గుర్తుచేసి... వతి.

"అలాగే నాన్నగారు" అన్నాడు.

"నీ సంగతేమిటి? కూతుర్ని అడిగాడు గోపాల్.

"అలాగే....నాన్నగారూ" అంది శివాని వత్తిపలుకుతూ.

"బాగుంది. ఇంట్లో మీరు యిలాగే అమ్మా నాన్నా అ... వాలి. ఇంగ్లీషు బయట మాత్రమే వుపయోగించాలి. అర్థమైంది! ... నాయనమ్మ రాగానే ఎలా పలకరిస్తావో చెప్పు" అంటూ ... కూతుర్ని.

"హలో గ్రానీ....హౌ ఆర్ యు అంటూ షేక్‌హాండ్ ... అంది ఉత్సాహంగా శివాని.

ఆ మాటతో సత్యవతికి నవ్వాగక పెద్దగానే నవ్వేసింది.

శివాని ముఖం చిన్నబుచ్చుకుంది.

గోపాల్‌కి కూడా నవ్వాగలేదు.

"నాకు అనుమానంగానే వుంది సత్యా. మా అమ్మ ముం... తంగా వీళ్లు మన పరువుతీసేట్టున్నారు" అన్నాడు నవ్వాపుకుంటూ.

"పోనీ ఎలా పలకరించాలో చెప్పొచ్చుగా. అలాగే ... అన్నాడు అనంత్.

"ముందు మీరు తెలుసుకోవలసిన ముఖ్య విషయం ... తెలుసా? మా అమ్మకి తెలుగు తప్ప ఇంకో భాషరాదు. అందుచేత ఏం మాట్లాడినా ఆవిడతో తెలుగులోనే మాట్లాడాలి. చెప్పు సత్యా, ... ఇప్పటినుంచే అలవాటు చేయకపోతే మా అమ్మ నెలతిరక్కు... ఇండియా వెళ్ళిపోతానంటుంది. పేచీపెడుతుంది" అన్నాడు భార్య...

"ఆ సమస్య ఉండదులెండి. మన పిల్లలు మంచివాళ్ళు, చె... వింటారు. ఏరా అనంత్, వింటారుగా?"

"అర్థంఅయ్యేలా చెప్తే తప్పకుండా వింటాం మమ్మీ."

"మమ్మీ కాదు. అమ్మా అనే పిలవాలి. ఆవిడ రాగానే నాయ...

...బాగున్నారా. మనవాళ్ళంతా ఎలా వున్నారు? పెదనాన్న, పెద్దమ్మా క్షేమ సమాచారాలు ఏమిటి? పిల్లలు బాగున్నారుకదా? మావయ్య, అత్తయ్య, వాళ్ళ పిల్లలు ఏంచేస్తున్నారు? అంటూ యిలా పేరుపేరునా అందర్నీ అడిగి యోగక్షేమ సమాచారాలు అడిగి తెలుసుకోవాలి. ఇవన్నీ ఒక్కరే అడగనక్కరలేదు. శివాని నువ్వు మార్చి మార్చి అడగొచ్చు. ఇంకా వ్యవసాయం ఎలా వుంది? వూళ్ళో అంతా బాగున్నారా? నీ ఆరోగ్యం ఎలా వుంటోంది? ఇలా ఎన్నో కుశలప్రశ్నలు అడగొచ్చు.

కూర్చోండి నాయనమ్మా. ఏం తీసుకుంటారు? అంటూ ప్రేమగా మాట్లాడితే ఆవిడ సంతోషిస్తుంది" అంటూ వివరించింది సత్యవతి.

"మరో ముఖ్య విషయం ఏమిటో తెలుసా? అత్తయ్యా మావయ్యల గురించి అడిగాక నవీన్ మహేశ్వరి గురించి అడగటం మర్చిపోకూడదు. నవీన్ శివానికి బావ అయితే మహేశ్వరి నీకు మరదలు. మీకు పెళ్ళిళ్ళు చేయాలని నాయనమ్మ ఆశ. మేమంతా చిన్నప్పట్నుంచి అనుకున్నదే" అంటూ హెచ్చరించాడు గోపాల్.

తండ్రి మాటలకు అన్నా చెల్లెళ్ళు యిద్దరూ—

ఇబ్బందిగా ఒకరి ముఖం ఒకరు చూసుకున్నారు.

ఉన్నట్టుండి లేచాడు అనంతసాయి.

"నాన్నగారు. వాళ్ళు మన బంధువులు కావలసినవాళ్ళు. అంతవరకే. పెళ్ళి విషయంలో మాత్రం నాకు స్వతంత్రం కావాలి. మరదలని ఎక్కడో ఇండియాలో వున్న పిల్లని చేసుకోమంటే ఐకాన్ట్" అంటూ లేచి తన గదికి వెళ్ళిపోయాడు. అతడు కనీసం తన అభిప్రాయం చెప్పి వెళ్ళాడు.

కాని శివాని పెదవి విప్పకుండా లేచి కోపాన్ని అదుపుచేసుకుంటూ తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

వాళ్ళ తీరు నచ్చని డాక్టర్ గోపాల్, సత్యవతి దంపతులు తలలు పట్టుకుని అలాగే కూర్చుండిపోయారు.

* * * *

ముంబైలో అన్నపూర్ణేశ్వరి ఎక్కిన ఎయిర్ ఇండియా విమానం సుమారు ఇరవై నాలుగు గంటలు ప్రయాణం చేసి అమెరికా తీరపట్టణ

మైన న్యూయార్క్ జాన్ ఎఫ్ కెనడీ అంతర్జాతీయ విమానా లాండ్ అయ్యేసరికి అమెరికా టైం ప్రకారం మధ్యాహ్నం గంటలు.

ఇండియా టైంకి అమెరికా టైంకి పన్నెండు గంటల వుంటుంది. మనకి ఇక్కడ ఉదయం ఆరుగంటలయితే అమె సాయంత్రం ఆరుగంటలు సమయం. అక్కడ సూర్యాస్తమయం సమయంలో ఇంచుమించు ఇక్కడ సూర్యోదయం అవుతుంది.

మరో ముఖ్య విషయం ఏమంటే. మనకి ఇండియాలో స్టాం ఒకటే. తూర్పు తీరానికి పశ్చిమతీరానికి కొద్ది నిముషాల వ్యత్యాసం వుండదు.

కాని అమెరికన్ భూభాగం ఇండియాకన్నా నాలుగురెట్లు అందుచేత ఒక్క అమెరికాలోనే నాలుగు టైం జోన్స్ వున్నాయి తీరంనుంచి పశ్చిమతీరానికి గంటల్లో వ్యత్యాసం వుంటుంది. ఆయా లకు వెళ్ళినప్పుడు స్థానికకాలమాన ప్రకారం గడియారంలో ముళ్ళ చేసుకోవాల్సిందే.

అంతే కాదు–

విమానం తూర్పునుంచి పశ్చిమంగా ప్రయాణం చేయటంలో డితోబాటే ప్రయాణించడం చేత ఎంత దూరం .పయాణించినా కన్పిస్తూనే వుంటాడు.

ఈ విషయం తెలీనివాళ్ళకి, మొదటిసారిగా పశ్చిమదేశాలకి ణిస్తున్న వాళ్ళకి అక్కడి టైం విషయంలో కొంత అయోమయం వుంటుంది.

మొదటిసారిగా అమెరికా వస్తున్న తన తల్లి అన్నపూర్ణే రిసీవ్ చేసుకోటానికి భార్య సత్యవతితో కలిసి డెట్రాయిట్ నుంచి నంలో న్యూయర్క్‌కి రెండుగంటలముందే చేరుకున్నాడు డాక్టర్ గో విమ్మగడ్డ.

మొదట కార్లో వద్దామనుకున్నారుగాని ఇంత దూరం ప్రయాణంలో వచ్చిన అన్నపూర్ణేశ్వరికి కారు ప్రయాణం సౌకర్యంగా

దనే ఉద్దేశంతో విమానంలో వచ్చారు. వచ్చీరాగానే తిరిగి డెట్రాయిట్‌కి తల్లితోబాటు ముగ్గురికీ లోకల్ ఎయిర్ వేస్‌లో టిక్కెట్లు బుక్‌చేసాడాయన.

ఎయిర్ ఇండియా విమానం ల్యాండ్ అయినట్లు అనౌన్స్‌మెంట్ వినగానే అరైవల్ గేట్‌వద్ద భార్యతో రెడీగా వున్నాడు గోపాల్. వయ సయిన తల్లి అంత దూరం నుంచి ఒంటరిగా ఎలా వస్తోందో ఎలా వుందో నని అంతటి డాక్టర్‌లో కూడా కంగారు ఆత్రుత కన్పిస్తున్నాయి.

భర్త ఆందోళన గమనించి అతని చేయి అదిమి చిరునవ్వుతో ధైర్యం చెప్పింది సత్యవతి.

అంతలో—

కస్టమ్స్ చెకింగ్ ముగించుకుని ప్రయాణీకులు ఒక్కొక్కరే బయ టకు రావటం ఆరంభమైంది. సుమారు అరగంట తర్వాత ట్రాలీ మీద తన సూట్‌కేస్‌తో హేండ్‌బేగ్ నెమ్మదిగా తోసుకుంటూ బయటకు వస్తున్న అన్నపూర్ణేశ్వరి కన్పించింది.

తల్లిని చూడగానే ఒక్కసారిగా ప్రకాశవంతమైంది గోపాల్ ముఖం. ఆయనతోబాటు సత్యవతి కూడా ఆవిడకు చేయి వూపి తమ ప్రజన్స్‌ను సూచిస్తూ చిరునవ్వులు నవ్వారు.

ఆవిడ ప్రక్కనే ప్రయాణంలో ఆమెకు అన్నివిధాలా సహాక రించిన ఆంధ్రా దంపతులు ఇద్దరూ తమ సామాన్లతో ట్రాలీలు తోసు కుంటూ వస్తున్నారు. వాళ్ళను చూడగానే గోపాల్ గుర్తుపట్టాడు. తెలిసిన వాళ్ళే. నిజానికి విమానం ఎక్కినప్పట్నించి దిగి బయటకు వచ్చేవరకు వారి సహాయం మరువలేనిది.

వాళ్ళంతా బయటకు రాగానే—

గోపాల్ సత్యవతిలు వేగంగా ఎదురు వెళ్ళారు.

కొడుకు కోడల్ని చూడగానే—

అన్నపూర్ణేశ్వరికి ఆనందంతో మాటలు కరువయ్యాయి.

వాళ్ళిద్దర్నీ కౌగిలించుకుని చిన్నగా ఏడ్చేసింది.

మాటలకి అందని ఉద్వేగభరితమైన క్షణాలవి. ఒకటి కాదు రెండు కాదు. గోపాల్ కుటుంబం ఇండియా వెళ్ళి అయిదేళ్ళయింది. ఎప్పుడూ

తన వృత్తిలో బిజీగా వుండే గోపాల్‌కి ఈమధ్యకాలంలో ఇండియా
టానికి తీరికే దొరకలేదు. వీడియో ఫోన్‌లో ఒకర్నొకరు చూ
మాట్లాడుకోవటమే జరుగుతూ వచ్చింది ఇంతకాలం.

"ఎలా వున్నావురా నాన్నా....ఇక్కడంతా చూస్తుంటే ఏదో
లోకంలోకి అడుగుపెట్టినట్టుంది" అంది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"మేం బాగున్నాము అమ్మా! ఇంతకాలానికయినా మమ్మల్ని
లనిపించి వచ్చావ్. చాలా సంతోషంగా వుంది" అన్నాడు చెమర్చిన
తుడుచుకుంటూ ఆనందంగా గోపాల్.

పలకరింపులు కాగానే అంతసరకూ తమ పక్కనే ఆగిన
వాళ్ళయిన దంపతులకు కృతజ్ఞతలు చెప్పాడు గోపాల్. రొటీన్‌గా
పలకరించి అన్నపూర్ణేశ్వరికి శుభాకాంక్షలు చెప్పి బయలుదేరారు
తుల్ని ఓసారి తమ ఇంటికి రమ్మని ఆహ్వానించాడు గోపాల్. వాళ్ళ
నని చెప్పి తమ విజిటింగ్ కార్డు ఇచ్చి బయటకు దారితీసారు.

తల్లి చేతిలోంచి ట్రాలీ తను తీసుకున్నాడు గోపాల్.

అత్తగారి చేయి పుచ్చుకుని నడిపించింది సత్యవతి.

"అదేమిట్రా అబ్బాయ్! బయలుదేరినప్పట్నుంచి రాత్రే కాదు
సూర్యుడు కన్పిస్తూనే వున్నాడు. ఈ దేశంలో చీకటి పడదా?" అన
కొడుకు పక్కనే నడుస్తూ అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"అలాంటిదేం లేదమ్మా" అంటూ నవ్వేశాడు గోపాల్.

"మనలాగే ఇక్కడా పగలూ, రాత్రి వున్నాయి. కాదంటే
ప్రయాణించిన విమానం సూర్యుడితోబాటే పశ్చిమంగా ప్రయాణం చేయ
చేత నీకు పొద్దు కనబడుతూనే వుంది. ఇప్పుడు మనకిక్కడ మధ్యాహ్న
టైమ్‌గదా. ఇదే టైంలో మనకక్కడ ఇండియాలో అర్థరాత్రి సమయ
అంటూ వివరించాడు.

"ఇంతకీ మనం వుండేది ఈ ఊరేనా?" అడిగింది అనుమాన

"లేదమ్మా! ఇక్కడికి చాలా దూరం. నిన్ను రిసీవ్ చేసుకోవ
వచ్చాం. ఇది న్యూయార్క్ నగరం. మేం వుండేది డెట్రాయిట్.
ఇప్పుడు పక్క ఏర్‌పోర్ట్‌లో ఆ వూరికి మరో విమానం ఎక్కాలి."

"మళ్ళీ విమానమా.... అమ్మో! నావల్ల కాదురా తండ్రీ! నిద్ర ముంచుకొస్తోంది, మన వూళ్ళో నిద్రపోయే టైంగదా. కళ్ళు మూతలు పడుతున్నాయి" అంది ఇబ్బందిగా చూస్తూ.

అప్పటికి ఏర్‌పోర్ట్‌లోంచి బయటికొచ్చారంతా.

ఏంచేద్దాం అన్నట్టు భార్య ముఖంలోకి చూశాడు గోపాల్.

"ఓ పనిచేద్దాం. టిక్కెట్స్ కాన్సిల్ చేయండి. అద్దెకారులో వెళ్ళిపోదాం" అంది సత్యవతి.

"మళ్ళీ కారు ఎందుకురా డబ్బు దండగ? ఇక్కడినుంచి మీ వూరికి బస్సుండదా?" అనడిగింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"లేదు అత్తయ్యా! మన దేశంలోలాగ ఇక్కడ పబ్లిక్ బస్ సర్వీస్ ఉండవు. మన అవసరాన్ని బట్టి బస్సయినా, కారయినా బుక్ చేసుకోవాల్సిందే. టాక్సీలు దొరుకుతాయిగాని రేటెక్కువ. అందుకే ఈ దేశంలో కారు లేకుండా ఎవరూ వుండరు. మన ఇంట్లోనే నాలుగు కార్లున్నాయి" అంది సత్యవతి.

ఈలోపల గోపాల్ తనకు తెలిసిన ట్రావెలింగ్ ఏజన్సీస్‌కి ఫోన్ చేసి డ్రయివర్‌తో సహా కారు పంపించమని చెప్పి తల్లిని, భార్యని అక్కడే వుండమని చెప్పి డొమెస్టిక్ ఏర్‌పోర్టులోకి వెళ్ళి తమ ఏర్ టికెట్స్ కాన్సిల్ చేయించుకుని వచ్చాడు.

ఫోన్ చేసిన పావుగంటలోనే కారు ఏర్‌పోర్ట్‌కి వచ్చి రెడీగా ఉంది. గోపాల్ తిరిగి వచ్చేసరికి సత్యవతి, అన్నపూర్ణేశ్వరి కారువద్ద నిలబడి వున్నారు. లగేజి కారులోకి చేర్చాడు డ్రయివరు. అతను గోపాల్ కుటుంబానికి తెలిసినవాడే. నీగ్రో యువకుడు.

అంతా కారులో కూర్చున్నారు.

కారు బయలుదేరింది.

అది ఖరీదైన కారు.

ప్రయాణం చాలా సుఖంగా వుంది.

"పిల్లలిద్దర్నీ కూడా తీసుకురావలసింది" అంది రిలాక్స్‌గా సీటుకి జేరబడుతూ ఆవిడ.

"వాళ్ళిద్దరూ ఇంటిదగ్గర మనకోసం ఎదురుచూస్తుంటా చూస్తావ్‌గా" అన్నాడు గోపాల్.

న్యూయార్క్ వీధుల్లో ప్రయాణిస్తుంటే ఆకాశాన్ని ట్టున్న ఆ భవనాలు, అక్కడి రోడ్లు, ప్రజల్ని అబ్బురంగా ఆవిడ. నగరం దాటేసరికి నాలుగు లైన్లు, ఎనిమిది లైన్ల రో కుదుపు కూడా లేని కారు ప్రయాణంలో క్రమంగా నిద్రలోకి అన్నపూర్ణేశ్వరి.

కారు వేగంగా డెట్రాయిట్ నగరం దిశగా దూసుకుపో

* * * *

న్యూయార్క్ సిటీ దాటకముందే మగతగా నిద్రలోకి అన్నపూర్ణేశ్వరికి తిరిగి మెలకువ వచ్చేసరికి కారు డెట్రాయిట్ వీధుల్లో ప్రయాణిస్తోంది.

బాగా నిద్రపోవటంచేత అలసట తగ్గి ముఖం కాంతివం కొత్త ఉత్సాహం ఏర్పడింది. లేచి సరిగా కూర్చుంటూ వాటర్ కొంచెం మంచినీరు తీసి ముఖం తుడుచుకుని నీరు తాగింది.

"ఏరా అబ్బాయ్! ఏ వూరురా ఇది?" అనడిగింది ఆ వీధిలో పోతున్న ఎత్తయిన భవనాల్ని, అక్కడి జనాన్ని చూస్తూ ఆమెకు బదులిచ్చింది.

"డెట్రాయిట్ నగరం వచ్చేసాం అత్తయ్యా! కాసేపట్లో చేరుకుంటాం" అంది.

"అబ్బ! ఏం వూరు, ఏం లోకమే తల్లీ! నూరుకాని వూరు గాని దేశంలో ఇక్కడ ఎలా వుంటున్నారోగాని, చూద్దామంటే చీరకట్టిన ఆడాళ్ళే లేరు. ఎక్కడ చూసినా గౌన్లు, ఫ్రాకులు, ఇంతకీ నా మనవడు, మనవరాలు లక్షణంగా మన పద్ధతుల్లోనే లేక ఇక్కడి పిల్లల్లా ఆ పిచ్చిపిచ్చి డ్రస్సులేనా?" కూపీలాగుతు అడిగింది.

"అమ్మా! మా పిల్లలు మాలాగే వుంటారు. మన పద్ధతుల్లో గారు. నువ్వే చూస్తావ్‌గా?" అంటూ గోపాల్ జవాబు చెప్పాడు.

"ఈ వూళ్ళో మన తెలుగు కుటుంబాలు ఇంకా ఏమన్నా వున్నాయా మీరు ఒక్కళ్ళే వుంటున్నారా?" మరో ప్రశ్న.

"ఇక్కడ ఏభై కుటుంబాల వరకూ వున్నారు. వీళ్ళుగాక చదువుకోడానికి వచ్చిన స్టూడెంట్స్ కూడా వుంటారు. మనకు కావలసిన కుటుంబాలు వదివరకూ వున్నాయిక్కడ. నీకు కాలక్షేపానికి ఇబ్బంది ఉండదులే. కొందరు నీ వయసు వాళ్ళు కూడా వున్నారు" అంటూ నవ్వాడు గోపాల్.

మాట్లాడుతూ వుండగానే—

కారు తమ ఇంటి గేటును సమీపించింది.

ఆటోమాటిక్‌గా తెరుచుకున్న గేటు తలుపులు, కారు లోనకు వెళ్ళగానే వాటికవే మూసుకున్న తలుపులు, విశాలమైన తోట మధ్యలో రాజభవనంలాంటి ఆ ఇల్లు అంతా తన కళ్ళను నమ్మలేనంత ఆశ్చర్యంగా చూస్తోందావిడ.

"ఏమిటే అమ్మాయ్ సత్యవతీ! మన ఇంటికి వెళుతున్నామన్నారు. చూస్తే ఇదేదో ఖరీదైన హోటల్లా కనబడుతోంది" అంటూ ఉండబట్టలేక అడిగేసింది కూడా.

"హోటల్ కాదులే అత్తయ్యా! ఇదే మన ఇల్లు. చుట్టూ పదెకరాల ఈ తోట, భవనం అన్నీ మనవే. అదో.... పోర్టికోలో అనంతసాయి, సాయిశివానీలు మనకోసం ఎదురుచూస్తున్నారు చూడు" అంటూ అటు చూపించింది.

చూస్తున్నంతలోనే రివ్వున వచ్చి—

పోర్టికోలో ఆగింది కారు.

అన్నాచెల్లెళ్ళు ఇద్దరూ పోర్టికోలో నిలబడి ఎదురుచూస్తున్న మాట నిజమే. అనంత్ సింపుల్‌గా జీన్స్‌పాంటు, షర్టులో నీట్‌గా తయారయి వున్నాడు. శివాని చక్కగా పూల డిజైన్‌తో కూడిన లంగా, ఓణీలో పుత్తడిబొమ్మలా మెరిసిపోతోంది.

ఎంతో ముచ్చటగా వున్న మనవడు, మనవరాలిని చూసి– మురిసిపోయింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

అంతా కారు దిగారు.

అనంతసాయి, సాయిశివాని ఇద్దరూ వచ్చి "నాయనమ్మా! బా న్నావా?" అంటూ వంగి పాదాలకు నమస్కరించారు. ఇద్దర్నీ "వందేళ్ళు చల్లగా ఉండం(డ్రా.... నాకేంరా, గుం(డాయిలా వున్నా చూస్తున్నారుగా" అంటూ (ప్రేమగా మనవడి నుదుటిమీద, మనవ నుదుటిమీద ముద్దులు తీసుకుంది.

"నాయనమ్మా! పెదనాన్న, పెద్దమ్మ, వాళ్ళ పిల్లలు అంతా బా న్నారా?" అడిగింది శివాని.

"బాగున్నారమ్మా! మీ అందర్నీ అడిగినట్టు మరీ మరీ చె మన్నారు."

"మరి మావయ్యా, అత్తయ్యా ఎలా వున్నారు? మహేశ్వరి బా చదువుతోందా?" అడిగాడు అనంత్.

"అవును నాయనమ్మా! నవీన్ ఎలా వున్నాడు. ఇప్పుడూ అల్ చేసి, తన్నులు తింటున్నాడా?" అనడిగింది నవ్వుతూ శివాని.

వాళ్ళిద్దరూ తమ వాళ్ళందర్నీ గుర్తుపెట్టుకొని అలా అడుగుతు చాలా మురిసిపోయింది అన్నపూర్ణేశ్వరి. అనవసరంగా వాళ్ళు, అంటున్న మాట విని వీళ్ళిక్కడ అమెరికా పద్ధతిలో పెరిగి మన బొట్లు, పద్ధతులు వదిలేసారేమోనని భయపడింది.

అదేం లేకుండా మన పద్ధతుల్లో పెరిగారు అనుకుంది మనసు అయితే పాపం తల్లిదం(డుల (ప్రోద్బలం చేతనే వాళ్ళిద్దరూ చిలక కుల్లా వల్లెవేస్తూ పరామర్శిస్తున్నారని, అలా మాట్లాడుతున్నారని అన్న పూర్ణేశ్వరికి తెలీదు.

మనవడు, మనవరాలితో బాటు కోడలి వెంట ఆమె లోనకు చింది.

(డ్రయివరు కారు డిక్కీలోంచి లగేజ్‌ను బయటపెట్టాడు. గోపాల్ వద్ద పేమెంట్ తీసుకుని కారు స్టార్ట్ చేసుకుని వెళ్ళిపోయా ఇద్దరు నీ(గో నౌఖర్లు వచ్చి లగేజి లోనకు తెచ్చారు.

మేడ పైకి ఆమె నడవలేదనే ఉద్దేశంతో హాలునానుకునే వు బెడ్‌రూంలో లగేజి పెట్టించాడు గోపాల్.

సత్యవతి స్వయంగా అందరికీ కాఫీ చేసి తీసుకొచ్చింది. కాఫీ తాగుతూ కబుర్లలో పడిపోయారంతా. ఊళ్ళో విశేషాలు, తమ బంధువుల పరిస్థితులు అన్నీ అన్నపూర్ణేశ్వరి చెప్తూంటే ఆసక్తిగా విన్నారు. మధ్యలో ఆవిడ తనకిచ్చిన గదిలోకెళ్ళి సూట్‌కేసు తెరిచి (ప్రత్యేకంగా తయారుచేసి ప్యాక్‌చేసి తెచ్చిన సున్నుండల పార్శిలు తెచ్చింది. అంతా తలొకటి తీసుకున్నారు.

"అమ్మా....మీరు మాట్లాడుతూ వుండండి. నేను బయటికెళ్ళాలి" అంటూ లేచాడు మధ్యలో గోపాల్.

"బయట చీకటి పడుతోంది. ఇప్పుడు ఎక్కడికిరా?" కొంచెం ఇబ్బందిగా చూస్తూ అడిగింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"అర్జంట్ ఆపరేషన్ ఒకటి వుందమ్మా! వెళ్ళాలి. ఫ్లయిట్‌లో వెళ్ళి రావటం. ఉదయానికి వచ్చేస్తాను" అంటూ తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

అతని వెనకే సత్యవతి వెళ్ళింది.

అరగంట లోపలే స్నానం చేసి (డ్రస్ మార్చుకుని తన (బ్రీఫ్‌కేస్‌తో బయటికొచ్చాడు. తన కార్లో బయలుదేరి వెళ్ళిపోయాడు.

తను వచ్చిన రోజు కూడా ఇంటిపట్టున వుండకుండా. ఎంత గొప్ప డాక్టరయినా ఇలా బయలుదేరి కొడుకు వెళ్ళిపోవటం ఎందుకో వెలితిగా అనిపించింది అన్నపూర్ణేశ్వరికి.

"మీరేం అనుకోకండి అత్తయ్యా! ఆయన ఎంత బిజీనో నాకు తెలుసు. నిజానికి ఈ ఆపరేషన్ కోసం ఉదయమే వెళ్ళాలి. మీరు వస్తున్నారని (ప్రో(గాం ఛేంజ్ చేసుకుని ఆగారు. మనదేశంలోలా కాదు ఇక్కడ.

టైంకి చాలా విలువ యిస్తారు. ఒక్కసారి (ప్రో(గాం ఫిక్సయ్యాక మార్చటం కష్టం. సమయపాలన చాలా ముఖ్యం. పది అంటే పది గంటలకి అక్కడ వుండాల్సిందే. మనదేశంలో అయితే కాస్త ఆలస్యమైనా ఫరవాలేదనుకుంటాం.

ఇక్కడ వీలుకాదు. పైగా మీ అబ్బాయికి ఇక్కడ గొప్ప పేరు

ప్రతిష్ఠలున్నాయి. గొప్ప గొప్ప వాళ్ళే ఈయన అప్పాయింట్మెంట్ కోసం ఎదురు చూస్తుంటారు. రేపు మనం ఆ ఆస్పత్రికి వెళదాం. మీరు స్వయంగా చూద్దూగాని" అంటూ అత్తగారి మనసు కనిపెట్టి వివరించింది సత్యవతి.

ఆ రాత్రి సత్యవతి తనే మున్నలూరులోని తమ ఇంటికి ఫోన్ చేసి వీడియోఫోన్‌లో అక్కడ అందరిచేత మాట్లాడించింది.

పెద్దకొడుకు రామలింగేశ్వరరావు, కోడలు మహాలక్ష్మి, వాళ్ళపిల్లలు అలాగే అల్లుడు రఘునాధ్, కూతురు భ్రమరాంబ, వాళ్ళ కొడుకు [illegible] కూతురు మహేశ్వరి అంతా అన్నపూర్ణేశ్వరితో మాట్లాడారు. క్షేమంగా చేరుకున్నందుకు వాళ్ళంతా సంతోషించారు.

ఆ రాత్రి సంతోషంగా గడిచిపోయింది.

* * * *

అన్నపూర్ణేశ్వరి డెట్రాయిట్ నగరం వచ్చి—

వారం రోజులు ఇట్టే గడిచిపోయాయి.

ఇంట్లో వున్న పూజామందిరం ఆవిడకు ఎంతో నచ్చింది. ఇంట్లో మన దేవుళ్ళకు యధా విధిగా పూజలు పునస్కారాలు జరగటం ఆమెకి ఎంతో ఆనందాన్నిస్తున్న విషయం.

అలాగే ఇంట్లో ఉపయోగించే పండ్లూ, కూరగాయలు తమ తోటలో పండుతున్నవే. పది ఎకరాల సువిశాలమైన తోటలో రెండెకరాలు ఇంటి పూలకు తీసేస్తే, మిగిలిన ప్రాంతం అంతా పండ్లు కాచే చెట్లు, కూరగాయాల తోట ఆక్రమించుకున్నారు.

ఇరవై మంది పనివాళ్ళున్నారు. కాని వాళ్ళలో ఒక్కరూ తెలుగు వాళ్ళు లేరు. అంచేత వాళ్ళ భాష ఈవిడకు తెలీదు, ఈవిడ భాష వాళ్ళకి తెలీదు. వాళ్ళతో ఏదన్నా పని వుంటే సైగలు చేసి చెప్పాల్సిందే!

ఇక అక్కడ దొరికే పండ్లు, కూరగాయల్లో ఆవిడకు కొన్ని మాత్రమే తెలుసు. ఎందుకంటే, అవి ఇండియాలో దొరుకుతాయి గాబట్టి. మిగిలినవన్నీ ఆమెకు కొత్తే.

అత్తగార్ని వెంటబెట్టుకుని రోజూ సాయంత్రంవేళ తోటంతా తిప్పి

చూపిస్తూంటుంది సత్యవతి.

డెట్రాయిట్‌లో ఉండటానికి ఇండియాకు చెందిన వారి కుటుంబాలు ఇరవై వరకు వున్నా, వాటిలో పది కుటుంబాలు మాత్రమే తెలుగు వాళ్ళవి. మిగిలిన వాళ్ళు పంజాబీలు, గుజరాతీయులు, కేరళ, కన్నడ రాష్ట్రాలకు చెందిన వాళ్ళు.

డాక్టర్ గోపాల్ కుటుంబంతో ఎంతో సన్నిహితంగా వుంటారు వాళ్ళంతా.

సత్యవతి రోజూ ఏదో టైంలో అత్తగార్ని తన కారులో ఆయా ఇళ్ళకు తీసుకెళ్ళి పరిచయం చేసేది.

తెలుగు కుటుంబాలు తను చూసినంతలో తన కొడుకు కుటుంబమే మార్పు లేకుండా తెలుగుదనంతోనే జీవిస్తున్నారనిపించిందామెకు. మిగిలిన కుటుంబాల్లో పెద్దళ్ళు, పిల్లలు కూడా అమెరికన్ పద్ధతులకే పూర్తిగా అలవాటు పడిపోయారు.

కొందరు పిల్లలకు తెలుగు మాట్లాడటం కూడా రాదు. పరాయి భాష [illegible]నట్టు పట్టి పట్టి మాట్లాడుతున్నారు.

ఇక ఈలోపల—

అనంతసాయి, సాయిశివానీలకు పరీక్షలు దగ్గర పడుతున్నాయి గాబట్టి, వాళ్ళు పూర్తిగా చదువులో మునిగిపోయారు. నాయనమ్మ ఇంట్లో [illegible] గాబట్టి డ్రస్సుల విషయంలో జాగ్రత్తగానే వుంటున్నారు. నీట్‌గా మన పద్ధతుల్లోనే డ్రస్ చేసుకుంటున్నారు.

లంగా ఓణీలు, పంజాబీ డ్రస్‌లు వేసుకుంటోంది శివాని. అయితే శివాని తన కారులో డ్రస్సు తీసుకెళ్ళి దారిలో పంజాబీడ్రస్‌లో నుంచి తొడలు కన్పించేలా ఫ్రాక్, జబ్బలు కనబడేలా స్లీవ్‌లెస్ స్కర్టులోకి మారి పోతోందన్న సంగతి అన్నపూర్ణేశ్వరికి తెలీదు.

పదిరోజుల వరకు డెట్రాయిట్ నగరం నుంచి బయటికి తీసుకెళ్ళి ఎవరూ ఏమీ చూపించలేదు. అమెరికాలో చూడతగ్గవి ఎన్నో వున్నాయి. చూడాలని ఆవిడకు లేకపోయినా వెంటబెట్టుకు తీసుకెళ్ళి చూపించాలన్న బాధ్యత తనకుంది.

రేపు ఇండియా వెళ్ళాక అమెరికా వెళ్ళి ఇంట్లోనే వున్నానని ఆవిడ చెప్తే అంతా నవ్వుతారు. ఈ విషయం డాక్టర్ గో తెలుసు. తనకు తల్లిని వెంటబెట్టుకుని తీసుకెళ్ళే తీరిక ఎల గాబట్టి ఆ బాధ్యతను సత్యవతికి కేటాయించాడు. డబ్బుకి గు తిరిగి చూపే ఓపికే కావాలి.

అలా కోడలి వెంట వెళ్ళి ఓసారి న్యూయార్క్‌లోని స్టేచ్యూరి, అక్కడి ఆకాశ కట్టడాల్ని తిలకించింది అన్నపూర్ణే సారి హాలీవుడ్ అక్కడి డిస్నీలాండ్‌ని, సినిమా స్టూడియో ర్శించింది.

మరోసారి వెళ్ళి అమెరికా, కెనడా దేశాల సరిహద్దులో నయాగరా జలపాతాన్ని చూసింది.

ఇక కొడుకు ఆస్పత్రి ఇంటికి రెండుకిలోమీటర్ల దూరంలో ఆ ఆస్పత్రిలో కొందరు డాక్టర్లు సహాయంగా పనిచేస్తున్నారు. వచ్చే కేసుల్ని ఆస్పత్రి స్టాఫ్ చూసుకుంటారు. ఆపరేషన్ కేసుల మూలంగా తరచూ ప్రయాణాలు చేస్తూంటాడు గోపాల్. ముఖ్యనగరాల్లోని ఆస్పత్రులు ఆయన్ని కాంటాక్ట్ చేస్తుంటాయి.

వచ్చిన నెలరోజులలోనూ అయిదు రోజులు మాత్రం కాస్సేపు తీరిగ్గా మాట్లాడగలిగింది అన్నపూర్ణేశ్వరి. మిగిలిన ఒక్కసారి అతని ముఖం చూడ్డం కూడా గగనమే. కొడుకు పేర ష్టలు గౌరవం వింటుంటే ఆ తల్లికి ఆనందమే.

కాని డబ్బు పేరు ప్రతిష్టల కోసం కొడుకు యిలా దూరంగా తిరుగుతుండటం మాత్రం ఆవిడకు బాధనిపించింది. యాన్ని కోడలు సత్యవతితో మాట్లాడి చూసింది.

"ఏమిటే అమ్మాయ్. సంపాదించింది చాలాదా? ఇంకా యిలా యిల్లుపట్టకుండా తిరుగుతూ వాడు కష్టపడాలి. ఇక్కడే పత్రిలోనే స్థిరంగా ఉండి వేళకు వుళ్ళి రావచ్చుగదా. అది చాలదా" అడిగింది.

ఆ మాట నిజమే అత్తయ్యా. నేను చాలాసార్లు చెప్పిచూశాను. కాని ఆయన వినటంలేదు. వయసుంది ఓపిక ఉంది. సంపాదించటంలో తప్పేం వుంది? పైగా నాది డాక్టర్ వృత్తి.

ఆపరేషన్‌తో ఒక్కో రోగిని బ్రతికించిన ప్రతసారీ వాళ్ళ వాలో తృప్తిని చూస్తారు. ఆ కుటుంబం కళ్ళలో కనిపించే ఆనందం అది మాటల కందనిది. నేను కేవలం డబ్బు కోసమే డాక్టర్ వృత్తి చేయటంలేదు.

రోగుల్ని బ్రతికుంచటం కోసం చేస్తున్నాను. ప్రజలకోసమే ఎందరో ఎన్నో త్యాగాలు చేసారు. మన సంతోషాన్ని రోగులకోసం కొంత త్యాగం చేస్తే తప్పులేదు అంటారు.

ఇంకేం చెప్పను. అందుకే ఆయన ఇష్టానికి నేను వ్యతిరేకంగా ఏమీ మాట్లాడను" అంది సత్యవతి.

మొత్తానికి పరాయిదేశంలో వున్నాననే భావనరాకుండా ఆవిడకు రోజులు సంతోషంగా గడిచి పోతున్నాయి! ఈలోపల అనంతసాయి శివానీ ల పరీక్షలు కూడా అయిపోయాయి.

వాళ్ళ పెళ్ళి ప్రస్తావన తీసుకురావాలని అన్నపూర్ణేశ్వరికి మనసులో వుంది. కాని కొడుకు ఇంటిపట్టున సరిగా దొరికితేగదా మాట్లాడటానికి.

ఇలా ఉండగా సత్యవతి అత్తగార్ని తీసుకుని వాషింగ్‌టన్ సిటీకి తీసుకువెళ్ళింది. అమెరికా అధ్యక్షుడి నివాసం అక్కడే పెంటగాన్ అని పిలవబడే రక్షణాకార్యాలయం కూడా అక్కడే వుంటుంది.

వైట్‌హౌస్, అక్కడి ఇతర విషయాలు చూసి తిరిగి వస్తూన్నప్పుడు కోడలి దగ్గర ఈ విషయాన్ని ప్రస్తావించింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"ఏమిటే అమ్మాయ్. గోపాల్ మనసులోగాని, నీ మనసులోగాని ఏముందో నాకు తెలీదు. పిల్లలు చిన్నప్పట్నుంచి అనుకుంటున్న విషయమే. మీ పిల్లల్ని నా కూతురు పిల్లలకి ఇచ్చి పెళ్ళిచేయాలన్నది నా ఆశ. ఇప్పుడు చూస్తే పిల్లలు పెద్దవాళ్ళయ్యారు.

కాని నేను వచ్చినరోజు ఏదో లాంఛనంగా నవీన్ మహేశ్వరుల గురించి వాళ్ళు అడిగారుగాని తర్వాత ఆ వూసేలేదు. వాళ్ళ మనసులో

గాని మీ మనసులోకాని ఏముందో తెలీదు.

మీ అంతస్థు ఐశ్వర్యం చూశాక ఇప్పుడు నాకు భయం వేస్తో నా కూతురు సంబంధం మీకు తగదనే అభిప్రాయం ఏమన్నా ఉం ముందే చెప్పు. లేకపోతే నేను బయలుదేరే రోజు మీరు మాట చెపితే త తట్టుకోలేకపోవచ్చు" అంది బాధగా.

"అత్తయ్యా! మీరు కూడా ఇలా సందేహిస్తే నేనేం చెప్ప చెప్పండి. మీ అబ్బాయి గురించి నాకన్నా మీకే ఎక్కువ తెలుసు. స్వ తంగా డబ్బు ఆస్తులు సంపాదించినంత మాత్రాన మేం మీకు పరాయివా ఎలా అవుతాం.

ఆయన ఎప్పుడూ మీ సంతోషాన్నే ఆశిస్తారు. నవీన్ మా ఇం అల్లుడు. మహేశ్వరి మా యింటి కోడలు. ఇందులో ఎలాంటి మార్పు లే ఇక అనంత్ గాని శివాని గాని నవీన్ మహేశ్వరుల గురించి మాట్లా పోవటానికి ప్రత్యేకమైన కారణాలేవీలేవు.

ఇప్పుడేగా వీళ్ళకి పరీక్షలు అయ్యాయి. వీలు చూసి వీళ్ళ కొంతకాలం మున్నలూరు పంపించి వుంచామనుకోండి. అప్పుడు ఒక కొకరు అర్థంచేసుకుంటారు. కాదా?" అంది సత్యవతి.

"అవును. కొంతకాలం వీళ్ళు కలిసి మెలిసి తిరిగితేగాని ఒకరి ఒకరిలి ఇష్టం ఏర్పడదు" అంది ఉత్సాహంగా అన్నపూర్ణేశ్వరి.

అయినా కూడా——

ఆమెను మనసులో ఇంకా ఇదీ అని చెప్పలేని ఏదో వెలితి ఇబ్బ పెడుతూనే వుంది. అదేమిటో ప్రస్తుతం అర్థంచేసుకోలేదుగాని అర్థమవ్వ సమయం దగ్గర పడుతోందనిమాత్రం ఆమెకు తెలీదు.

* * * *

అమెరికా వచ్చినందుకు——

ప్రయోజకుడయిన కొడుకు, గుణవతి అయిన, కోడలు, బుద్ధిమం లయిన మనవడు మనవరాళ్ళు వీళ్ళందరి మధ్య నెలరోజులు ఎలా గడి పోయాయో కూడా గుర్తులేదు అన్నపూర్ణేశ్వరికి.

ఇంట్లో నలుగురికి తలో కారు వుంది.

అన్నీ ఖరీదైన బెంజ్ కార్లు.

ఇవిగాక ఇంటి అవసరాలకోసం పనివాళ్ళు వెళ్ళిరావటానికి రెండు కార్లు కూడా ఉన్నాయి. కాలు బయటపడితే కార్లు, విమానాల్లో ప్రయాణం. కొడుకుతో కలిసి ఇంచుమించు చూడదగ్గ ప్రదేశాలు ఎన్నో చూసింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

ఆకాశాన్నంటే స్కై స్క్రేపర్స్‌గా పిలువబడే ఎన్నో అంతస్థుల భవం తులు, ఫోర్ లైన్ ఎయిర్ లైన్ల విశాలమైన హైవేలు ధనవంతమైన అమె రికా వైభోగాలు చూసి అన్నపూర్ణేశ్వరి ఆశ్చర్యపోయింది ఆనందించింది.

ఇంట్లో ఐకమత్యంతో అంతా సజావుగాను ఆనందంగాను గడిచి పోతున్నప్పటికీ కొడుకు విషయంలో ఆవిడ మనసులో కించిత్తు బాధగానే వుంది.

ధనసంపాదనే ధ్యేయంగా మరీ వృత్తికి అంకితమైపోయి యాంత్రి కంగా కొడుకు పడే శ్రమ చూస్తుంటే ఆవిడకు చాలా బాధగా వుంది. మరీ పిల్లల్ని పట్టించుకోకుండా ఇంటి బాధ్యతలన్నీ భార్య సత్యవతికి వదిలేయటం కూడా ఆవిడకు నచ్చలేదు.

అమెరికా రావటంలో తప్పులేదు.

సంపాదించటంలోనూ తప్పులేదు.

కాని సంసార బాధ్యతల్ని విస్మరించటం ఎంత వరకు న్యాయం?

ఇదే విషయాన్ని ఓ రోజు కోడల్ని అడిగింది ఆవిడ.

"మీరు అలా అనుకోవడంలో తప్పులేదు అత్తయ్యా! ఎందుకంటే ఇక్కడి మనుషుల పద్ధతుల గురించి మీరు తెలియను గదా. ఇక్కడ టైంకి చాలా ప్రాధాన్యత యిస్తారు. ఇవాళ పని రేపు చేద్దాం అనుకోరు.

ఖాళీగా కూర్చోవడానికి ఎవరూ యిష్టపడరు. శ్రమ దోపిడీ వుండదు. పన్నెండేళ్ళు రాగానే పిల్లలు పార్ట్‌టైం జాబ్‌చేసి సంపాదిస్తూ తమ చదువులకు తామే చదువుకుంటారు.

చదువులకోసం తల్లిదండ్రులు అధిక మొత్తాల్లో డబ్బులు ఖర్చు చేయ వలసిన పనిలేదు. వారమంతా కష్టపడి పనిచేసి వారంతా శలవురోజుల్లో ఆనం దంగా గడుపుతారు. వీళ్ళ సంపాదనలో చాలావరకు విందులు, వినోదాలకే

ఖర్చు పెట్టేస్తూంటారు. కాని సంపాదించుకోవడానికే ఇక్కడి
మనలాంటివాళ్ళు అందినంత వరకూ సంపాదించుకోవడానికే
టారు. అలాగే మీ అబ్బాయి కూడా వృత్తిని అలక్ష్యం చేయ
టికీ పనిచేస్తున్నారు. సంపాదిస్తున్నారు.

ఇక్కడి ప్రజల సంస్కృతి ఆచారాల్లో కూడా చాలా
తులు వున్నాయి. కొన్ని మనకి నచ్చనివీ వున్నాయి. అంత
వాటిని తప్పుపట్టాల్సిన అవసరం లేదు.

అమెరికా వచ్చిన ప్రతి తెలుగు కుటుంబం ఎదుర్కొనే
మూకూ వున్నాయి. ముఖ్యంగా అడుగు బయట పెడితే మనం
సంస్కృతిలోనే తిరగాలి.

ఆ ప్రభావం మన మీద మన కుటుంబం మీద పడకుండా
లోనే మనం జీవించాలనే తపన మాలాంటి వాళ్ల అందరిలోనూ
కాని ఆచరణలో అది చాలా కష్టమని తెలిసినా తగిన జాగ్రత్త
కుంటాం. ముఖ్యంగా పిల్లల విషయంలో.

ఇక మీ అబ్బాయి అంటారా. ఆయన మన కుటుంబం కోసం
పడుతున్నారు. అందుకే నేనూ సర్దుకుపోడానికి అలవాటు పడ్డా.
చాలా సంతోషంగా వున్నాం। మీరు చూస్తున్నారుకదా.

ఈ విషయంలో మీరేమీ దిగులు పడక్కర్లేదు" అంటూ
గారికి నచ్చచెప్పింది సత్యవతి. అయితే ఆమె వివరణ అన్నపూర్ణే
సంతృప్తి కలిగించలేదు.

ఈ పరిస్థితిలోనే ఆరోజు—

మనవరాలి అసలు వేషం అనుకోకుండా—

ఆవిడ కంటబడిపోయింది.

నాయనమ్మ లోపల ఎక్కడో వుందనుకున్న శివానీ తన
టోయే ముందు పైన వేసుకున్న పంజాబీ డ్రస్సుతీసి పనిమనిషి
సింది. ఈ సంఘటన చూసాక తొలిసారిగా మనవడు మనవరా
యంలో ఆమెకు అనుమానం ఆరంభమైంది.

తనను నమ్మించడానికి మనవడు మనవరాలు

ష్టాల మార్చుకునే పద్ధతిలో వున్నట్లునటిస్తున్నారని నిజానికి వాళ్ళు
క్కడి పద్ధతులకి అలవాటుపడిపోయారనే అనుమానం క్రమంగా ఆవిడలో
క్రమంగా బలపడసాగింది. అందుకే చూసిందంతా గుడ్డిగా నమ్మకుండా
గ్రత్తగా గమనించటం ఆరంభించింది ఆవిడ.

అత్తగారు గమనించటం ఆరంభించిన సంగతి సత్యవతికి గానీ
పిల్లలు అనంత్‌సాయి సాయిశివానీలకు గాని తెలీదు.

మమ్మీ డాడీలను బాధపెట్టడం యిష్టంలేక నాయనమ్మను నమ్మిం
చటం కోసం అన్నా చెల్లెళ్ళు యిద్దరూ ఇరవై రోజులపాటు పద్ధతిగానే
వున్నారు.

నీట్‌గా మన పద్ధతి ప్రకారం డ్రస్ చేసుకుని కాలేజీకి వెళ్ళటం
సాయంకాలం పెందరాడే ఇంటికి చేరుకుని నాయనమ్మకు కాలక్షేపం కలిగిం
చటం డ్రింక్స్ జోలికి పోకుండా బుద్ధిగా వుండటం చేశారు.

షాంపేన్ బీర్‌లు కామన్‌గా అంతా తాగుతారు ఇక్కడ. ఇతర
త్తపానీయాలు సరేసరి. దాహంవేస్తే మంచినీటికి బదులు డ్రింక్స్ తాగు
తారు తాగుడు అనేది సర్వసాధారణమైన విషయమక్కడ.

అలాగని శృతిమించి తాగరు. ప్రతిదీ ఒక పద్ధతి ప్రకారం నడుచు
కోవటం అమెరికన్స్ అలవాటు.

అప్పటికి అన్నపూర్ణేశ్వరి అమెరికా వచ్చి అయిదు వారాలు గడిచి
పోయాయి. రోజులు గడిచేకొద్దీ మనవడు మనవరాలు తమ పాత అలవాట్ల
వైపు జారిపోవడం మొదలయింది.

ఆరుగంటలలోపు ఇంటికి రావడం మానేసి క్రమంగా తొమ్మిది, పది
గంటలకు రావడం, లైట్‌గా డ్రింక్ తీసుకొని వచ్చి నాయనమ్మ కంటపడ
కుండా తమ గదులలోకి వెళ్ళి నిద్రపోవడం జరుగుతుంది. అంతా గమని
స్తూనేవుంది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

ఈ పరిస్థితుల్లోనే ఓ రోజు రాత్రి—

అప్పటికి ఇంకా మనవడు మనవరాలు ఇంకా ఇంటికి రాలేదు.
అన్నపూర్ణేశ్వరి రైంకి ఫోంచేసి వెళ్ళి తన గదిలో పడుకుంది. ఎందుకో
అర్ధరాత్రి ఆవిడకు మెలకువ వచ్చింది. హాల్లో అలికిడి వినబడి తలుపు

ఓరగా తెరిచి చూసింది.

అనంతసాయి శివానీలు తాగిన స్థితిలో లోపలికి వస్తూ
సత్యవతి ఇంగ్లీష్‌లోనే పిల్లలమీద కోప్పడింది. వాళ్ళు కూడా ఇంగ్లీ
బదులుచెప్పి తమ గదుల్లోకి వెళ్ళిపోయారు.

ఈ సంఘటన చూసినా—

మరునాడు ఎవరినీ ఏమీ అడగలేదావిడ.

మౌనంగా తన పని తాను చేసుకుపోతూ వుండిపోయింది.

డాక్టర్ గోపాల్ రెండ్రోజులుగా డెట్రాయిట్‌లో లేడు.
లాస్ ఏంజల్స్‌కి వెళ్తున్నాడు. రావటానికి ఇంకో రెండ్రోజులు
తండ్రి వూళ్ళో లేకపోవటం అటు పరీక్షలు కూడా అయిపోవటంతో
విడుపుగా అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరూ పూర్తిగా తమ పాత అలవాట్లలో
పోయారు.

నాయనమ్మ కూడా పట్టించుకోవటంతో మరునాడు కూడా
స్థితి ఎదురయింది.

అన్నపూర్ణేశ్వరికి పరిస్థితి చాలావరకు అర్థమైపోయింది.

తల్లిదండ్రులు గోపాల్, సత్యవతి మన తెలుగు సాంప్రదాయ
ఆచారాన్ని కొంతవరకయినా పాటిస్తున్నారు. కాని పిల్లలు
పూర్తిగా వాటికి దూరమయ్యారు.

కట్టుబాటులో వున్నట్లు నటించి కొన్నిరోజులు తనను
అంతే. నిజానికి వీళ్ళకి మాతృ భాషాభిమానం లేదు. ఆచారవ్యవ
మీద మమకారంలేదు.

పిచ్చిపిచ్చి డ్రస్సులు, అర్ధరాత్రిదాకా పార్టీలు, మందుతాగ
జీవితం అనుకుంటున్నారు. పూర్తిగా అదుపుతప్పిపోయారు.

ఇదే విషయం గమనించి బాధపడుతూ—

మరునాడు రాత్రి నిద్రకు దూరమైంది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

అర్థరాత్రికి షరామామూలే.

అన్నా చెల్లెళ్ళిద్దరూ సుమారు ఒంటిగంట ప్రాంతంలో
వచ్చారు. పిల్లలు టైంకి ఇంటికిరాలేదన్న ఆతృతగానీ, కంగారుగానీ

స్థితిలో లేదు. వాళ్ళకోసం ఆమె ఎదురుచూడనూలేదు. తన గదిలో హాయిగా
నిద్రపోతోంది. పనివాళ్ళు తలుపుతీశారు.

కావాలనే లేచి హాల్లోకి వచ్చింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

అన్నాచెల్లెళ్ళు యిద్దరూ చూశారు. కాని చూడనట్టే తూలుతూ
జాగ్రత్తగా ఎవరి గదిలోకి వారు వెళ్ళిపోయి పడుకున్నారు.

ఆ టైంలో తను నోరువిప్పి ఏమన్నా అడిగినా....

అది లేనిపోని గొడవలకు దారితీయవచ్చు అన్న భయంతో తిరిగి
తన గదిలోకి వచ్చేసిందావిడ. మిగిలిన రాత్రి ఆవిడకు నిద్రపట్టలేదు.
కొడుకు కుటుంబపరిస్థితి ఏమిటో ఇప్పుడు ఆవిడకు స్పష్టంగా అర్థమవు
తోంది.

ఇల్లుపట్టని తండ్రి, తనపనేదో తాను చేసుకుపోయే తల్లి, బాధ్య
తలు మరిచి విందులు, వినోదాలు తాగుడుతో కాలక్షేపంచేసే పిల్లలు. పైగా
పిచ్చి పిచ్చి డస్సులు.

తను ఆడపిల్ల అనే సంగతి మార్చిపోయి అరకొర దుస్తులతో
తిరిగే మనవరాలు. ఏమిటి వీళ్ళ జీవితం? ఎంతో పద్ధతుల్లో అక్కడ ఇండి
యాలో తన పెంపకంలో పెరిగిన తన కూతురు భ్రమరాంబ పిల్లలు
పవన్, మహేశ్వరులు ఎక్కడ?....వీళ్ళు ఎక్కడ?....

నక్కకి నాగలోకానికి ఉన్నంత తేడా వుంది. అసలయిన సువాస
నలు వెదజల్లే పూలకీ, కాగితం పూలకీ వున్నంత తేడా వుంది. ఇలాంటి
సంస్కారరహితంగా పెరిగిన కొడుకు పిల్లలకే తన కూతురుపిల్లల్ని యిచ్చి
పెళ్ళిచేయాలనుకుంది.

తన కొడుకు కూతుళ్ళ రెండు కుటుంబాలు దగ్గరకావాలని పిల్లలకి
పెళ్ళిళ్ళు చేయాలని ఆశపడింది. అది నెరవేరేలాలేదు. ఇక్కడ తన మాట
ఎవరు వింటారు?....

తను ఇండియా వెళ్ళిపోవడం మంచిది. ఈ కుటుంబాన్ని బాగు
చెయ్యడం తనవల్ల అయ్యేపనికాదు.

కొంతసేపు తనలో తను కుమిలిపోతూ—

కాస్సేపు ఏడుస్తూ—

కాస్సేపు ఆలోచిస్తూ—

అలా మిగిలిన రాత్రంతా భారంగా గడిచిపోయింది. తెల్లవారు జామున ఎప్పుడో నిద్రపోయిందామె. దాంతో తెల్లవారినా ఆవిడ కనురెప్పలు తెరుచుకోలేదు.

సత్యవతికి ఒకటే టెంషన్.

తెల్లవారుజామునే లేచి స్నానం చేసి పూజలు పునస్కారాలతో ఇల్లంతా సందడిచేసే అత్తగారు ఉన్నట్టుండి తెల్లారినా బయటకు రాకపోడం ఆమెకు కంగారు పుట్టించింది. పదిగంటల తర్వాత గట్టిగా తలుపు కొడితే అప్పుడు మెలుకూ వచ్చిలేచింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

అప్పుడు కూడా తనకు ఒంట్లో బాగలేదని కంగారుపడాల్సింది లేదని చెప్పిందిగాని తలుపు తీయలేదు. మామూలుగా స్నానపానాలు ముగించుకుని తిరిగి పడుకుంది.

సత్యవతి ఎంత బ్రతిమాలుకున్నా—

గదితలుపు మాత్రం తీయలేదావిడ.

* * * *

ఏం జరిగింది?" నాలుగోరోజు ఇంటికి రాగానే ముందుగా సత్యవతిని గోపాల్ అడిగిన ప్రశ్న అది.

నిన్నంతా అత్తగారు బయటకు రాలేదు. ఏమీ తినలేదు. పస్తులు వుంది. అప్పుడప్పుడూ ఏడుస్తూనేవుంది. కిటికీగుండా అంతా గమనిస్తూ వుంది. సత్యవతి ఎంత బ్రతిమాలినా ఆవిడ అలకపాన్పు దిగలేదు.

కారణం కూడా అర్థంకాలేదు. దాంతో ఎందుకయినా మంచిదని రాత్రి లాస్ఏంజిల్‌లో వున్న భర్త గోపాల్‌కు ఫోన్‌చేసి పరిస్థితి వివరించింది ఆమె. దాంతో సాయంకాలానికి రావలసినవాడుకాస్తా ప్రోగ్రాం కాన్సిల్ చేసుకుని ఉదయం ఫ్లయిట్‌కు తిరిగి వచ్చేశాడు.

"మాట్లాడవేమిటి సత్యా? ఏం జరిగింది? అమ్మను చూసేముందు అసలు ఏం జరిగిందో నాకు తెలియాలిగదా మాట్లాడానికి?" అనడిగాడు.

"ఏం చెప్పను? ఏం జరిగిందో నాకు తెలిస్తేకదా చెప్పటానికి!... ఒకటి మాత్రం చెప్పగలను. పిల్లలు యిద్దరూ నా మాటకూడా లెక్కచేయకుండా

కూడా పాత పద్ధతుల్లోనే తాగి అర్థరాత్రి యింటికి వస్తున్నారు. ఆవిడ చూసి వుంటుంది.

అందుకే ఆవిడ కోపంతో యిలా చేస్తోంది అనుకుంటున్నాను. మీరు వెళ్ళి మాట్లాడండి. విషయం తెలుస్తుంది" అంది.

"వాళ్ళిద్దరూ ఎక్కడ?" సీరియస్‌గా అడిగాడు.

"ఉదయమే బయటికి వెళ్ళిపోయారు. ఫోన్‌చేసి పిలవమంటారా?"

"వద్దు" అంటూ లేచి తల్లి గదిముందుకు వెళ్ళి తలుపు కొట్టాడు.

"అమ్మా....తలుపు తియ్యి" అంటూ పిలిచాడు.

కొడుకు పిలుపు వినిపించిన కొద్దిసేపటికి—

ఆవిడ నీరసంగా లేచి వచ్చి తలుపు తీసింది.

కొడుకు ఏమీ మాట్లాడలేదు.

మౌనంగా వెళ్ళి ఎప్పటిలా బెడ్‌మీద పడుకుంది.

వచ్చి తల్లి పక్కన మంచంమీద కూర్చున్నాడు.

సత్యవతి వచ్చి డోర్‌లో నిలబడింది.

"నిన్నటినుంచి ఏమీ తినలేదు, బయటకు రాలేదని చెప్పింది నీ కోడలు. చెప్పమ్మా, ఆరోగ్యం బాగాలేదా?" మృదువుగా అడిగి చూశాడు.

"నా ఆరోగ్యం బాగానేవుంది. ఇంటిదగ్గర వాళ్ళంతా ఎలా వున్నారోనని బెంగగా వుంది. ఇండియా వెళ్ళిపోతాను. నన్ను పంపించెయ్యి" అలా అంటున్నప్పుడు ఆమె గొంతులో బాధని అర్థంచేసుకోగలిగాడు గోపాల్.

"అలాగే....అంతగా వెళ్ళిపోవాలనుంటే నిన్ను ఆపను. అందుకోసం నువ్విలా ఏమీ తినకుండా నీలో నువ్వే బాధపడితే మేము చూడలేం. నా మాట విను. లేచి రామ్మా, భోంచేద్దాం" అంటూ తల్లి చేయి పట్టుకున్నాడు.

చేయి వెచ్చగా వుంది.

కంగారుగా నుదుటిమీద చేయి వుంచాడు.

వెచ్చగా కాలిపోతున్నట్టుంది.

"మైగాడ్! అమ్మా! ఇంత జ్వరం ఉంచుకుని మౌనంగా ఎలా

వున్నావ్? సత్యా! ఏమిటిది? అమ్మకు జ్వరంగా వున్న సంగతి కూ తెలీదా?" అన్నాడు అసహనంగా.

"ఎలా తెలుస్తుంది? కనీసం మనసులో ఏముందో కూడా చె లేదు. గది వదిలి బయటకు ఎంత పిలిచినా రాలేదు. నాకెలా తెలుస్తుం అంది నొచ్చుకుంటూ సత్యవతి.

"వద్దురా. మీరు కంగారు పడక్కర్లేదు. మనసులో బాధ జ్వరం ఎక్కువేమీ కాదు. అదే తగ్గిపోతుంది" అంటూ కళ్ళు మూసు అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"ఓ.కె....ఇలా జ్వరంతో వుండి నువ్వు ఇండియా వెళ్ళ జ్వరం తగ్గితేగాని ప్రయాణం ఏర్పాట్లు చేయటం సాధ్యంకాదు. టాబ్లె వేసుకొని పాలు తాగు" అంటూ తనే జ్వరం మాత్రలు మింగించి పా తాగేవరకూ దగ్గర కూర్చున్నాడు గోపాల్.

మూడు రోజులపాటు తీవ్రమైన జ్వరంతో బాధపడింది అన్నపూర్ణే శ్వరి. వారం రోజులకుగాని ఆమె ఆరోగ్యం కుదుటపడలేదు. గో తోను, కోడలుతోను ఏదో నామమాత్రంగా మాట్లాడ్డమేగాని, మన మనవరాలితో అయితే అసలు మాట్లాడలేదామె. వాళ్ళు దగ్గరకొచ్చి ప రించినా పలకలేదు.

ఆవిడ ఆరోగ్యం బాగాలేదని తెలిసి—

అక్కడ ఇండియాలో మున్నలూరు నుంచి రోజూ ఫోన్‌చేసి కొడుకు, అల్లుడు, కూతురు అంతా విచారిస్తున్నారు వాళ్ళంతా ఈ వ చాలా బాధపడుతున్నారు, కంగారుపడుతున్నారు. ఆవిడ మనసులో ఏ దనే విషయం మాత్రం ఎవరికీ తెలీదు. ఆవిడ ఆరోగ్యం కుదుటపడే డాక్టర్ గోపాల్ తన ప్రోగ్రామ్స్‌ని కుదించుకోవలసి వచ్చింది.

ఆరోగ్యం కుదుటపడగానే ముందుగా మున్నలూరులోని కొడుక్కి ఫోన్ చేయించి తను తిరిగి వచ్చేస్తున్నట్టు చెప్పింది అన్నపూర్ణే శ్వరి. కారణం ఏమిటని అడిగిన రామలింగేశ్వరరావుకి ఇక్కడ నచ్చలే మాత్రం చెప్పి వూరుకుంది.

ఆరోజు సాయంత్రం పెందరాళే ఇంటికొచ్చేశాడు గోపాల్.

గానమే కాదు. బయట ఎక్కడో డ్యాన్స్‌హాల్లో వున్న కొడుకు, కూతురికి ఫోన్‌చేసి వెంటనే ఇంటికి రావలసిందిగా ఆర్డర్ వేశాడు.

అలా రాత్రి ఎనిమిది గంటలకి—

కుటుంబ సభ్యులందరితో సమావేశం ఏర్పాటు చేశాడు గోపాల్. అన్నపూర్ణేశ్వరి కూడా వచ్చి కూర్చుంది.

"నేను ఇండియా వెళ్ళిపోతాను ఆ ఏర్పాట్లు ఎంతవరకూ వచ్చాయి?" కొడుకును అడిగిందావిడ.

"అమ్మా! నిన్ను వెనక్కి పంపించేయటం పెద్ద సమస్య కాదు. కానీ నువ్వీ నిర్ణయానికి రావటానికి బలమైన కారణం ఏదో వుంది. అది ఎంత నిష్ఠురమైనా ఫరవాలేదు. నువ్వు చెప్పాలి. చెప్పకుండా వెళ్ళిపోతే మేం చాలా బాధపడతాం" అడిగాడు.

"లేదురా. చెప్పేంత బలమైన కారణం ఏమీలేదు. వెళ్ళిపోతాను. అంతే" అంది.

"నీకు నచ్చని విషయాలు ఇక్కడ ఏం జరిగాయి?"

కొడుకు ప్రశ్నతో అన్నపూర్ణేశ్వరిలోని సహనం ఒక్కసారిగా అడుగంటి విసుగు, కోపం కళ్ళలో తొంగిచూశాయి.

"ఏం జరిగాయి కాదురా, ఏం జరగలేదని అడుగు. ఇది సంసారమా? సంసారంలాగా వుందా? వుండటానికి లంకంత కొంప వుంది. ఏం లాభం? దయ్యంలా కొంప నంటిపెట్టుకుని వుండి ఎవరెటు పోయినా తనకు పట్టనట్టుంటుంది నా కోడలు. ఇల్లు పట్టకుండా సంపాదన కోసం ఊళ్ళమ్మట తిరుగుతావు నువ్వు. ఇక నీ పిల్లల దృష్టిలో ఈ ఇల్లు ఒక హోటలు. రాత్రి ఏదో టైంకి వచ్చి పడుకుంటారు. తెల్లారగానే వూరిమీదపడి తిని, తాగి చిందులేస్తూ అడ్డగాడిదల్లా బాధ్యత లేకుండా తిరుగుతారు. ఇదీ మీ బతుకు. ఇది చూడ్డానికేనా నేను వేలమైళ్ళ దూరంనుంచి ఇక్కడికొచ్చాను?" సూటిగా నిలదీసింది.

ఆవిడ మాటలకు తుపాకిదెబ్బ తిన్న పక్షుల్లా భార్యాభర్తలిద్దరూ విలవిల్లాడారంటే ఆశ్చర్యం లేదు. ఆ షాక్‌నుంచి వాళ్ళు కోలుకోకముందే తిరిగి మాట్లాడింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"మీరు నన్ను మోసం చేసారు. ఎందుకు అని నేనడగను. మీ అమెరికా వచ్చేముందు నేను చెప్పిన మాటల్ని పెడచెవిన పెట్టారు. అవి ఇరవై సంవత్సరాల క్రితం మాటలు. మీకింకా గుర్తుంటాయని అనుకోను. కాని మీ పిల్లలు పద్ధతిగానే పెరుగుతున్నారని నన్ను నమ్మించటం కోసం వాళ్ళతో అలా ఫోటోలు తీసి ఇండియా పంపించారు. కానీ వాళ్ళు మన పద్ధతుల్లో పెరగలేదు. నేను ఇక్కడికి వచ్చాక కూడా నన్ను నమ్మించటం కోసం వాళ్ళ ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా పద్ధతుల్లో వున్నట్టు నటింపజేశారు అంతే.... ఇదో.... నువ్వు వూళ్ళోలేని ఈ నాలుగు రోజుల్లో వీళ్ళ అసలు రూపాలేమిటో నాకు బాగా తెలిసిపోయింది.... ఆ దుస్తులేమిటి, ఆ తిరుగుళ్ళు ఏమిటి, తప్పతాగి అర్ధరాత్రి ఇంటికి రావటమేమిటి? ఇదే మా వూళ్ళో అయితే చెంప పగలగొట్టేదాన్ని. ఇదా పిల్లల్ని పెంచే లక్షణం!" అన్నదావిడ.

అప్పుడు కూడా భార్యాభర్తలిద్దరూ—
మౌనమే సమాధానంగా నేలచూపులు చూస్తూ వుండిపోయారు.
కాని ఆవిడ మాటలకు రోషం పొంగుకొచ్చి—
కోపంగా చూశాడు అనంతసాయి.

"ఇట్స్ టూమచ్. నాయనమ్మా! నువ్వు ఇండియా నుంచి వచ్చావ్. ఇక్కడి పద్ధతులు నీకు తెలీదు...." అంటూ ఏదో చెప్పబోయాడు.

"పద్ధతుల గురించి నువ్వు మాట్లాడితే పళ్ళు రాలగొడతాను. బుద్ధి లేని ఛడవా! చెల్లెలికి బుద్ధిచెప్పాల్సింది పోయి నువ్వూ పనికిమాలిన వెధవలా తయారయ్యావ్. సిగ్గులేదూ? ఏమిటీ పద్ధతులు? ఇల్లువదిలి అర్ధరాత్రిదాకా బార్ లలోనూ, పార్టీల్లోనూ పిల్లలు తిరగాలని మీ అమెరికా ప్రభుత్వం చట్టం ఏమన్నా చేసిందా? దాని అవతారం చూసావా? తొడలు కనబడేలా ఫ్రాకులు, చంకలు కనబడేలా జాకెట్లు, నడుం కనబడేలా డ్రస్సులు. ఇదా ఫ్యాషను? ఇదా సంస్కృతి? మన దేశంలో యిలాంటి డ్రస్సులు సినిమాల్లో వేస్తారు. ఇళ్ళలో కాదు. తెలుగువాళ్ళ పిల్లలు మీలో చూద్దామంటే ఒక్కటయినా తెలుగు లక్షణం కనబడుతోందా?" గద్దించింది.

"ఏమిటి తెలుగు లక్షణం? ఒళ్ళంతా కప్పుకుని కంట్రీ ఉమెన్ లా తిరగటమా? ఏయ్ ఓల్డ్ లేడీ ఐ డోంట్ లైక్ యు. డాడీ! గాండ్ హర్ బాక్ టు ఇండియా. యూ నో....గ్రానీ వాంట్స్ టు మేడ్ మి లైక్ ఎ జంగిల్ ఉమన్. వాటీస్ దిస్ శారీ, బాంగిల్స్, అర్నమెంట్స్. బ్లడీ ట్రెడిషనల్. నాన్సెన్స్! ఐ డోంట్ లైక్ ఆల్ దిస్" అంటూ పిచ్చిపట్టినట్టు పెద్దగానే అరిచేసి లోనకు పోబోయింది శివాని.

"ఆగవే....అక్కడే ఆగు" అంటూ హెచ్చరించింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

డాక్టర్ గోపాల్ కి కొడుకు, కూతురు ఇద్దరి మాటలు, చేతలు చాలా బాధ కలిగించేవిగా వున్నాయి. వస్తున్న కోపానికి లేచి వాళ్ళిద్దరి చెంపలు పగలగొట్టాలనుంది. కానీ తనూ రెచ్చిపోతే ఇంట్లో పెద్ద సీన్ క్రియేటవుతుందనే ఉద్దేశంతో మౌనంగా వూరుకున్నాడు.

ప్రతి సమస్యకు ఏదో సరైన పరిష్కారం వుంటుంది. దాన్ని కనిపెట్టాలిగాని గొడవ పడినంత మాత్రాన ఇప్పటికిప్పుడు తమ పిల్లలు బుద్ధిమంతులు కాలేరు.

అతడి ఆలోచనలు ఓ కొలిక్కి రాకముందే—
అన్నపూర్ణేశ్వరి సోఫాలోంచి లేచి— మనవరాలి ముందుకెళ్ళింది.
మనవరాలి కళ్ళలో ఆవేశం, కోపం గమనించి తనూ గంభీరంగా చూసింది.

"ఏమటే? చెప్పు. నీ అమ్మాబాబుతో నువ్వు ఇంగ్లీష్ లో మాట్లాడితే వాళ అర్థంకాకపోవచ్చు. కాని నీ మనసులో ఏముందో తెలుసుకోలేని పిచ్చిదాన్ని కాను. మీరు ఆడింది ఆటగా, పాడింది పాటగా బాధ్యత లేకుండా తిరిగితే నీ అమ్మా బాబు వూరుకోవచ్చు. కాని నేనూరుకోను. మీ కాళ్ళు విరగ్గొట్టి చేతిలో పెడతాను. వయసయిపోయిన ముసలిది ఏం చేస్తుందిలే అనుకుంటున్నావేమో, పేడపిసికి పిడకలు చరిచిన చేతులివి. వీటి బలం గురించి మీకన్నా మీ నాన్నకే ఎక్కువ తెలుసు. అలాగని ఇక్కడే వుండిపోయి, మిమ్మల్నేదో ఉద్ధరించాలనే ఉద్దేశం నాకు లేదు. మీ యిష్టం వచ్చినట్టుండండి. నేను మా వూరు వెళ్ళిపోతున్నాను. కాని ఒక్కటిమాత్రం

మర్చిపోవద్దు. మీ గురించి ఆశ వదులుకునే వెళ్ళిపోతాను. భవిష్యత్తులో మీరేకాదు, మీ సంతతి వాళ్ళు మేంకూడా భారత సంతతికి చెందినవాళ్ళమే అని చెప్పుకోడానికి తప్ప ఇండియాలో మీకంటూ బంధువులెవరూ లేకుండా కలిసిపోండి. మీరంతా అమెరికా వాళ్ళతో కలిసిపోయి, సంతోషంగా వుండి పొండి" అంటూ ఇక ఆపైై ఏం మాట్లాడాలో తెలియక, కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుంటూ తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయి తలుపు మూసుకుంది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

శివాని, అనంత్‌లు తమ గదుల్లోకి వెళ్ళిపోయారు.

చాలాసేపు భార్యాభర్తలిద్దరే—

అక్కడ మిగిలారు.

"మీరు మౌనంగా వుంటారనుకోలేదు. పిల్లలమీద కనీసం కోప్పడాల్సింది" అంది బాధగా సత్యవతి.

పెద్దగా నిట్టూర్చి భార్యవంక చూసాడు గోపాల్.

"లేదు సత్యా! వాళ్ళమీద కోప్పడటం ఈ సమస్యకు పరిష్కారం కాదు. ప్రస్తుతం వాళ్ళనేమీ అనకు. మా అమ్మతో విపులంగా మాట్లాడాల్సి వుంది. ఆ తర్వాతే ఒక నిర్ణయం తీసుకుందాం. నువ్వెళ్ళి పిల్లలతో ప్రస్తుతానికి వాళ్ళని సపోర్ట్ చేస్తున్నట్టే మాట్లాడి సమాధానపర్చు, ఈ లోపల నేను మా అమ్మతో మాట్లాడతాను. వాళ్ళని ఆ గదిపక్కకు రానీకు" అంటూ లేచాడు.

"ఏం మాట్లాడతారు?" అడిగింది సత్యవతి.

"నువ్వు కూడా పక్కనుండాలనుకుంటున్నావా?"

"అలాగని కాదు. కాని నాకెందుకో ఈ పరిస్థితులు కంగారుపెడుతున్నాయి."

"కంగారు దేనికి? ఓ.కె. ఓ పనిచెయ్యి, వాళ్ళిద్దర్నీ గదులనుంచి బయటకు రాకుండా తాళంపెట్టిరా. మన మాటలు వాళ్ళు వినటం ప్రస్తుతం మంచిదికాదు."

"వాళ్ళు గొడవ చేస్తారేమో."

"చేయనీ....ఇబ్బందేమీలేదు. ప్రస్తుతానికి వాళ్ళని సపోర్ట్ చేస్తున్నట్టు మాట్లాడటం మర్చిపోకు."

"అలాగే" అంటూ తనూ సోఫాలోనుంచి లేచింది సత్యవతి. అంతలోనే ఏదో అనుమానం వచ్చి భర్తవంక చూసింది.

"ఏమిటి సత్యా. ఇంకా సందేహమా?" అడిగాడు.

"అంటే....ఇప్పుడు మనతో మాట్లాడటానికి ఆవిడ సిద్ధంగా ఉందా? మీ అమ్మగారికోపం తెలీంది కాదు."

"ఆవిడ నా తల్లి. నాతో మాట్లాడటానికి ఎప్పుడూ అభ్యంతరం చెప్పదు. నువ్వువెళ్ళి త్వరగా రా" అంటూ తల్లి గదివైపు అడుగులు వేసాడు గోపాల్,

వెళుతున్న భర్తను చూస్తుంటే సత్యవతికి అర్థమైపోయింది. ఆయన ఇప్పటికే ఏదో ఒక నిర్ణయానికి వచ్చేసాడని, ఆ విషయాన్ని చర్చించడానికే తల్లిదగ్గరకు వెళుతున్నాడని వూహించింది. తనూ దగ్గర వుంటే మంచిది కదా....

భర్త చెప్పినట్టు ముందు కొడుకు కూతురిని సమాధానపర్చి, బయటకు రాకుండా వాళ్ళిద్దర్నీ గదుల్లోనే వుంచి తాళంవేసి వచ్చే వుద్దేశ్యంతో వేగంగా అటు నడిచింది.

* * * *

గోపాల్ అన్నపూర్ణేశ్వరి గదిలోకి వెళ్ళేసరికి—

ఆవిడ భారంగా కళ్ళు మూసుకుని—

ఈజీ ఛైర్లో పడుకుని వుంది.

ఆమె కళ్ళముందు—

తనను అసహ్యంగా చూస్తూ మనవరాలు ఇంగ్లీష్‌లో తన మమ్మీతో మాట్లాడిన దృశ్యమే పదే పదే గుర్తుకొస్తోంది. ఆమె చెంపలవెంట కన్నీరు ప్రవహిస్తోంది.

ఒక ఛైర్ దగ్గరకు లాక్కుని—

తల్లి పక్కన కూర్చున్నాడు గోపాల్.

ఆమె కళ్ళు తెరిచి చూసింది.

తల్లి చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుని___

బాధగా ఆమె ముఖంలోకి చూసాడు.

"నువ్విలా బాధపడితే నేను చూడలేను. చెప్పమ్మా! ఇప్పుడు నన్ను ఏంచేయమంటావ్?" అనడిగాడు.

"నేనిక్కడ వుండలేన్రా నాయనా వెంటనే ఇండియాకు పంపు చెయ్యి. ఇంతకుమించి ఏమీ చేయనక్కరలేదు" అంటూ ముఖం కప్పుకుని కన్నీరు తుడుచుకుంది.

ఈ లోపల—

అక్కడికొచ్చిన సత్యవతి కూడా అత్తగారి మాటలు విని గుమ్మంలోనే నిలబడిపోయింది.

"నువ్వు కన్నీళ్ళు పెట్టుకుని వెనక్కి వెళ్ళిపోడం మంచిదంటావా? ఇక్కడ మేం సంతోషంగా వుండగలమా? నీ ఆశీస్సులేకదమ్మా మాకు బలం, ధైర్యం అన్నీను. తప్పుచేస్తే ఇక్కడ ఎవరినయినా తిట్టే అధికారం నీకుంది...." తల్లికి నచ్చచెప్పాలని చూసాడు.

కాని ఆవిడ అతని మాటల్ని ఖండిస్తూ కొడుకు చేతిలోంచి చెయ్యి వెనక్కి తీసుకుంది.

"సంతోషమా....ఎక్కడుందిరా అది? నీకు డబ్బు పిచ్చి, స్వార్థం అడ్డం పెట్టుకుని వూళ్ళు తిరిగి డబ్బు సంపాదించటం నీకు ఆనందం. పిల్లలకు జల్సాగా డబ్బు తగలేస్తూ, బాధ్యత లేకుండా ఇల్లు పట్టకుండా తిరగటం సంతోషం. నీ పెళ్ళానికి ఇంటిని కనిపెట్టుకుని వుండటం సంతోషం. ఇదా....ఇదా మీరు కోరుకునే సంతోషం. నిజమైన సంతోషం అంటే యిదే అనుకుంటున్నారా?"

"అదికాదమ్మా...."

"మాట్లాడకు. ఇంకేమీ చెప్పకు. మీ విషయంలో నా అంచనా తప్పి పోయిందని నాకు బాగానే అర్థమైంది. నేను ఆశించిన విధంగా జరగలేదు. అంతా తారు మారయింది.

మీరిప్పుడు ఒక పద్ధతి ప్రకారం జీవించే అమెరికావాళ్ళు గాదు. అలాగని ఆచారాలు పాటించి ఆదర్శంగా నిలిచే తెలుగువాళ్ళుకాదు. రెంటికీ చెందని విచిత్రకుటుంబం మీది" అంటూ తిరిగి కళ్ళు తుడుచుకుంది.

తల వంచుకున్నాడు గోపాల్.

సత్యవతి వచ్చి మరో కుర్చీని భర్త పక్కకు లాగి కూచుంది.

అత్తగారి మాటలు అసత్యంకాదని తెలుసు ఆమెకు. ఆవిడకు ఏం సమాధానం చెప్పాలి?

విదేశాల్లో వుంటూ అనేక ఆంధ్రా కుటుంబాలు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యనే తమ కుటుంబం కూడా ఎదుర్కొంటుంది. ఆంధ్రానుంచి వలస వచ్చిన కుటుంబాల్లో మొదటి తరంవాళ్ళు ఆంధ్రులుగానే జీవించాలని, విదేశాల్లో కూడా తమ ఆంధ్రా మార్కు సంస్కృతి ప్రతిబింబించాలని తాపత్రయ పడతారు.

కాని—

యువతరం వచ్చేసరికి స్థానిక సంస్కృతికి అలవాటు పడిపోతారు. వాళ్ళని సరిదిద్దాలనుకునేలోపలే పరిస్థితి చేయి దాటిపోతుంది. ఈ సమస్యను దూరదృష్టితో ముందే వూహించగలిగిన వాళ్ళు మాత్రం పిల్లలు తమను తాము తెలుసుకునే వరకు ఇండియాలోనే వుంచి చదివిస్తున్నారు. కాని అలాంటి వాళ్ళు చాలా తక్కువ.

అమెరికాలో, నివసించటం, సంపాదించుకోవటం పిల్లలు కూడ అమెరికా సంస్కృతిలోనే పెరగట ఇదంతా ఒక స్టేటస్‌గా భావించి, మాతృదేశాన్ని, మాతృభాషను విస్మరించి విశ్వాస ఘాతకులూ వున్నారు. అలాంటివాళ్ళు అప్పుడప్పుడూ మేమూ తెలుగువాళ్ళం అని చెప్పుకోడానికి తప్ప, వాళ్ళ జీవితాల్లో తెలుగుదనం ఎక్కడా కన్పించదు. మాతృభూమిని మాతృభాషను మర్చిపోయే అలాంటివాళ్ళు ఎంత గొప్పవాళ్ళయినా క్షమార్హులు కారు.

"అమ్మా! జరిగినదానికి బాధ పడుతున్నాను. సిగ్గుపడుతున్నాను. మనవడు, మనవరాలిమీద కోపం నామీద చూపించడం న్యాయమంటావా? పరిస్థితి నువ్వు చూస్తున్నావ్‌గా. ఏదన్నా మార్గం చెప్పు. నన్నేం చేయమంటావో చెప్పు...." దీనంగా తల్లి ముఖంలోకి చూస్తూ అడిగాడు గోపాల్.

ఆవిడ కన్నీళ్ళు తుడుచుకుని—

పేలవంగా నవ్వింది.

"ఏమిట్రా ఇది? నువ్వు గొప్ప డాక్టర్‌వి. మనుషుల గుండెలు మార్చే గొప్ప డాక్టర్‌వి. ఈ తల్లి గుండెలో ఏముందో తెలీదా? ఏం చేయమంటావని నన్నడిగితే ఏం చెప్పగలను? మీ నాన్న పోయేటప్పటికి మీరు ముగ్గురూ చిన్నపిల్లలు. ఒంటరి ఆడదాన్ని. అయినా నేను ఎవరి సలహాలూ అడగలేదు.

పిల్లల భవిష్యత్తుకోసం కుటుంబగౌరవం కోసం ఏంచేస్తే బాగుంటుందో అలా చేసాను. ఎప్పుడూ పదిమందికి చెప్పటమేగాని ఎప్పుడూ ఒకరిచేత చెప్పించుకోలేదు. కఠోరశ్రమను అలవర్చుకున్నాను. నా శ్రమ వృథా పోలేదు. బిడ్డలు ప్రయోజకులయ్యారు.

వ్యవసాయంలో డిగ్రీచేసి గోల్డుమెడల్ సాధించాడు నా పెద్దకొడుకు. కొత్త కొత్త పద్ధతుల్లో అధిక దిగుబడిని సాధించాడు. సొంతంగా కొత్త వరివంగడాల్ని కనిపెట్టి ఆదర్శరైతు అవార్డు పొందాడు. ఉత్తమ రైతుగా రాష్ట్రపతి చేతులమీదుగా బహుమతి తీసుకుని మున్నలూరు గ్రామపేరు పడేలా చేసాడు.

నా రెండో కొడుకు డాక్టరయ్యాడు. అమెరికా వెళ్ళాడు. గొప్ప పేరు సంపాదించుకుంటున్నాడు. అమెరికాలో గొప్ప పేరు సంపాదించుకున్నా నా కొడుకు ఏదోరోజు మన గ్రామానికి వస్తాడు. పెద్ద ఆసుపత్రి కడతాడు.

ఖరీదైన గుండెజబ్బు చికిత్సలు పేదలక్కూడా అందుబాటులోకి తీసుకొచ్చి మున్నలూరు పేరు మారుమోగేలా చేస్తాడని ఇంతకాలం అందరికీ గర్వంగా చెప్పుకునేదాన్ని. ఇప్పుడా ఆశ నాకు పూర్తిగా అడుగంటింది" అంటూ పెద్దగా నిట్టూర్చింది.

"అదికాదమ్మా. నేను చెప్పేది విను...." ఏదో చెప్పబోయాడు కాని ఆమె వారించింది.

"చెప్పకు. నువ్వు చెప్పాలనుకొన్నా నేను వినటానికి సిద్ధంగాలేను. నీకు ఇక్కడే బాగుంది. ఈ జీవితమే బాగుంది. నువ్వు ఇండియా వచ్చే వరికి నేను వుంటానో, లేదో కూడా నాకు తెలీదు. మీరు అమెరికా రావటం

వల్లే మీ పిల్లలు ఇలా తయారయ్యారు...."

"అమ్మా! నా మాట విను. అంతా నువ్వనుకున్నట్టే జరుగుతుంది. మా అందరికోసం నువ్వుపడ్డ శ్రమ, తపన నాకు తెలుసమ్మా? అమ్మ రుణం, పుట్టిన వూరు రుణం తప్పకుండా తీర్చుకుంటాను. ఆ దిశగా ప్రయత్నాలు త్వరలో మొదలుపెడతాను. అన్నిటికన్నా ముందు పిల్లల్ని మంచి పద్ధతుల్లో తీర్చిదిద్దుతాను. నా మాట నమ్ము."

"ఎలా నమ్మను? చెప్పరా? నీకు క్షణం తీరిక వుండదు. నీకు సంపాదన, హోదాలు, పేరుప్రతిష్ఠలే ముఖ్యమైపోయాయి. ఇక నువ్వేం పట్టించుకుంటావ్‌రా వాళ్ళని....చూసావ్‌గా? నీ కూతురికి చీరలంటే గిట్టదు. గాజులంటే అసహ్యం. అదంతా అనాగరికం అనుకుంటోంది. డబ్బు ఇవాళ వుంటుంది. రేపు పోతుంది.

కాని మన ఆచారాలు, సంప్రదాయాలు తరతరాలుగా మనకు వస్తున్న తెలుగువాళ్ళ వారసత్వ సంపదరా అది. అది వదులుకుంటే మీరు తెలుగువాళ్ళు ఎలా అవుతారు? ఎవరో తెలీని సంకరజాతిగా మిగిలిపోతారు. ఇంతకన్నా బాధ కలిగించే విషయం ఇంకోటి వుంటుందా?

విదేశీయులే మన కట్టుబొట్టు ఆచారాలకు ఆకర్షితులయి మెచ్చుకుంటుంటే నీ పిల్లలు ఇక్కడివాళ్ళలో కలిసిపోతామంటున్నారు. ఇదేనా నువ్వు మీ పిల్లలకు నేర్పిన సంస్కృతి?

నాకు పెద్దగా చదువులేదు. కాని లోకజ్ఞానం కావలసినంత వుంది. నువ్వు చెమటోడ్చి కోట్లు కూడబెట్టి నీ కుటుంబాన్ని, నీ పిల్లల్ని సంతోషపెట్టటంకాదు. పదికాలాలు నీ పేరు నిలిచిపోయేలా ప్రజల్ని కూడా సంతోషపెట్టి శెభాష్ అన్పించుకోవాలి. పిల్లలు అయోగ్యులయితే నువ్వెంత సంపాదించి ఇచ్చినా నాశనం చేసుకుంటారు.

నువ్వెప్పుడయినా గమనించావా? తరాలు మారినా కొన్ని కంపెనీలు, సంస్థలు చెక్కుచెదరకుండా నిలబడటమే కాదు. వ్యాపారాలు విస్తరించుకుంటున్నాయంటే కారణం కేవలం డబ్బేకాదు. క్రమశిక్షణతో పెరిగిన ఆయా సంస్థల వారసులు. బిర్లాలుగాని, టాటాలు గాని, అంబానీలుగాని వారి జీవితాన్ని పరిశీలించినా నీకీ విషయం స్పష్టంగా బోధపడుతుంది.

అమెరికా సంపాదనే కాదు. మన భారతీయ సంస్కృతి కూడదు. మనమే కాదు. ఎవరు ఏ దేశం వెళ్ళినా తమతమ సంస్కృతి, ఆచారాల్ని మర్చిపోకూడదు. అలాచేస్తే కన్నతల్లికి చేసినట్టే.

కష్టాలు పేదరికంలోంచి వచ్చే పిల్లలకు బ్రతుకుపట్ల, పట్ల భయం వుంటుంది. బాగుపడాలనే తపన వుంటుంది. ప్రతి అవకాశాన్ని వుపయోగించుకుని కష్టపడి చదివి శ్రమించి వున్నతస్థానాలకు అందుకొనే కృషిచేస్తారు.

అదే అధికారం. డబ్బు వున్న ఉన్నత కుటుంబాల్లో బ్రతుకుపట్ల ధైర్యం, విశ్వాసం వుంటాయి. డబ్బులో పుట్టిపెరిగిన వాళ్ళకి కష్టమంటే ఏమిటో తెలీదు.

జీవితమంటే విలాసలు సంతోషాలే అనుకుంటారు. అందుకే వర్గంలో పిల్లలు తక్కువ స్థాయిలోనే వున్న విద్యాస్థాయికి తారు.

మనిషికి చదువు అనేది మూడోకన్ను లాంటిది. చదువుంటే జ్ఞానం బాగా వస్తుంది. కాని చదువుకున్నవారే సంపాదించగలరు, చదువులేనివాళ్ళు సంపాదించలేరనుకోవటం కూడా పొరబాటే.

లోకజ్ఞానం, అవగాహనా వుండి పెద్దగా ఆ మాటకొస్తే చదువే రానివాళ్ళు కూడా గొప్పగా సంపాదించిన వాళ్ళున్నారు. చదువు కొలబద్ద అనుకోవటం కూడా పొరబాటే.

ప్రతితరం అప్రమత్తంగా వుండాలి. ఉన్నప్పుడే ఆయా గాని, ఆస్థులుగాని నిలకడగా వుంటాయి. ఏ తరం కూడా చెడిపో బిల్‌గేట్స్, వారెన్‌బఫెట్, లక్ష్మీమిట్టల్, ధీరూభాయి అంబానీ పబ్బుల కార్సన్‌భాయ్ పటేల్, ఈనాడు గ్రూపు అధినేత రామోజీ గారు, స్వాతి బలరాంగారు, ముళ్ళపూడి హరిశ్చంద్రప్రసాద్‌గారు ఎందరో గొప్పవారు. అంతా కష్టాలనుంచి ఎదిగి ఉన్నతస్థాయి వాళ్ళే.

వారి వారసులు కూడా తండ్రి, తాతల అంతటి సమర్థులే.

జంషెడ్జీ టాటా తర్వాత జె.ఆర్.డి. టాటా. ఇప్పుడు రతన్ టాటా.

బిర్లాలను చూడు. జె.కె. బిర్లా తర్వాత ఆదిత్య బిర్లా... కుమార మంగళం బిర్లా....రామోజీరావుగారి పిల్లలు, కిరణ్, సుమన్‌లు, స్వాతి బలరాంగారి కుమార్తె మణిచందన. ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతే ఎందరో వున్నారు.

ఆస్థులుగాని, సంస్థలుగాని సంపాదించినంత మాత్రాన, స్థాపించి నంత మాత్రాన సరిపోదు. దక్షత కలిగిన వారసుల్ని కూడా అందించాలి. నా వారసులు, నా పిల్లలు. నా పేరు నిలబెట్టడానికి నా కొడుకులు మీరు వున్నారు.

మీ పేరు నిలబెట్టటానికి మీ పిల్లల్ని సమర్థులుగా తీర్చిదిద్దాల్సిన బాధ్యత మీకు లేదా? ఈ వయసులో కూడా రోజూ నేను ఈనాడు చదువు తాను. పేపరు చదివితే లోకజ్ఞానం పెరుగుతుంది.

ఇంతసేపు ఇన్ని విషయాలు నేను మాట్లాడగలిగానంటే కారణం చిన్ననాటి న్యూస్‌పేపర్ చదివే అలవాటే. నేను వచ్చి ఇన్ని రోజులయినా మీ పిల్లలు ఒక్కరోజు కూడా ఇక్కడ పేపరు చదువుతూండగా నేను చూడలేదు. అసలు వాళ్ళకి ఇంటిపట్టున వుండే తీరిక ఎక్కడది?

నా కూతురు పిల్లలకీ, వీళ్ళకీ పెళ్ళిళ్ళు జరిపించి మురిసిపోవాలని ఎంతో ఆశపడ్డాను. ఇప్పుడు అర్థమవుతోంది. నా కూతురు, పిల్లలు వీళ్ళ దరికి చేరరని.

ఒక్కటి మాత్రం నిజం. మీరిలాగే కళ్ళు మూసుకునివుంటే ఏదో రోజు అనంతసాయి ఏ అమెరికా పిల్లనో తెచ్చి ఇదే మీ కోడలంటాడు. శ్రేహ ఏ జర్మనీ వాడినో తీసుకొచ్చి వాడే మీ అల్లుడంటుంది. అంతటితో ఇక ఇండియాలో అడుగుపెట్టే అర్హతని మీరు శాశ్వతంగా కోల్పోతారు. ఈ చుట్టుపక్కలలో మీ ముఖం చూసే వాళ్ళుండరు" అంటూ ఆవేశంతోను, బాధతోను చాలా సుదీర్ఘంగా మాట్లాడిందావిడ.

అంతా శ్రద్ధగా విన్నారు భార్యాభర్తలిద్దరూ.

ఆవిడ మాటలు పూర్తికాగానే—

ముఖముఖాలు చూసుకున్నారు.

పెద్దగా నిట్టూర్చి లేచాడు గోపాల్.

"అమ్మా, నాకు అంతా అర్థమైంది నాకు మూడురోజుల టైం... ఈ సమస్యకు పరిష్కారం నేనే చెప్తాను" అంటూ లేచి బయటకి... సాడు వేగంగా.

* * * *

మూడు రోజులు గడిచిపోయాయి.

కొడుకు ఏ నిర్ణయం తీసుకోబోతున్నాడో అన్నపూర్ణేశ్వ... తెలీదు.

అనంతసాయి, సాయిశివానీల దినచర్యల్లో మార్పేమీ లేదు... వాయనమ్మకు తెలిసిపోయిందన్న ధీమాతో ఇప్పుడు మరింత స్వే... తిరుగుతున్నారు. రాత్రి ఎప్పటికో ఇంటికి వస్తున్నారు.

వాళ్ళకి డాక్టర్ గోపాల్ ఏమీ ఆంక్షలు విధించలేదు. ఆ... ప్రయత్నం కూడా చేయలేదు.

వాళ్ళను దారిలో పెట్టడం ఎలాగూ వీళ్ళకు సాధ్యంకాదు... ఇండియా వెళ్ళిపోవటమే మంచిదనే నిర్ణయానికి వచ్చేసిందావిడ.

సత్యవతి కూడా భర్త మనసులో ఏముందో తెలియక సత... పడింది.

ఈ పరిస్థితిలో నాలుగో రోజు మధ్యాన్నం సడెన్‌గా ఫోన్... ఇంటికి వచ్చేసాడు గోపాల్. అతను వచ్చిన టైంలో పిల్లలిద్దరూ ఇం... లేరు. గంట క్రితమే బయటకు వెళ్ళిపోయారు.

అతను సరాసరి వచ్చి తల్లి గదిలో కూచున్నాడు. పిలవగానే స... వతి కూడా లోనకొచ్చి అత్తగారి పక్కన కూచుంది.

"ఏరా....నన్ను ఇండియా పంపించేస్తున్నావ్‌గా?" అడి... అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"ఇండియా పంపిస్తున్నానమ్మా. కాని నిన్ను కాదు" అన్నా... గోపాల్.

"నన్ను కాదా....ఇంకెవర్ని?" విస్తుపోతూ అడిగిందామె.

పెద్దగా నిట్టూర్చి భార్య వంక, తల్లి వంక చూసాడు.

"పిల్లల విషయంలో నేనో నిర్ణయం తీసుకున్నాను. అది మీకూ నచ్చుతుందని ఆశిస్తున్నాను. అనంతసాయి, సాయిశివానీని ఇండియా పంపించాలని నిర్ణయం తీసుకున్నాను. వాళ్ళిద్దరూ కొన్నాళ్ళపాటు మన్న దగ్గర వుంటే తప్పకుండా నిశ్చితంగా మార్పు వస్తుంది. ఇంతకుమించి మరో మార్గం లేదు. మీరేమంటారు?" అనడిగాడు.

ఆ మాటకు సంతోషించింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"వాళ్ళు మున్నలూరు వస్తానంటే అంతకన్నా సంతోషం ఏముం టుంది. కొంతకాలంపాటు మాతో వుంటే, మన పద్ధతులన్నీ వాళ్ళకీ తెలు స్తాయి. వాళ్ళ అమెరికా ఫ్యాషన్ల మత్తు వదిలించేయొచ్చు. నాతో బాటు వాళ్ళనీ తీసుకుపోతాను. ఏమంటావ్ సత్యవతి?" అనడిగింది కోడల్ని.

"నాదేముంది అత్తయ్యా! మీరే నిర్ణయం తీసుకున్నా నాకు సంతో షమే" అందామె.

"ఒక్కనిముషం" అంటూ అడ్డు వచ్చాడు గోపాల్.

"అమ్మా.... నేను ఇండియా పంపించాలనుకుంది పిల్ల లిద్దరినీ మాత్రమే. నువ్వు మాతో కొంతకాలం యిక్కడే వుంటావు" అంటూ వివ రించాడు.

"ఉండను....నావల్ల కాదు. వాళ్ళతోబాటే నేనూ వెళ్ళిపోతాను.

"ఉండాలి....వల్లకాదంటే ఎలా? అక్కడ లేనిపోని సమస్యలు రాకూడదనే నేనీ నిర్ణయం తీసుకున్నాను. అన్నయ్యతోను, బావగారితోనూ వివరంగా మాట్లాడాను. వాళ్ళు కూడా ప్రస్తుతానికి నిన్ను మా వద్దనే వుంచమన్నారు. అనంత్, శివానీల విషయంలో వాళ్ళు అన్ని జాగ్రత్తలూ తీసుకుంటారు. వీళ్ళు వెళ్ళిన నెల తర్వాత ఓసారి నేను వెళ్ళి పరిస్థితి స్వయంగా చూసి వస్తాను. ఇంకేం కావాలి" అంటూ తన వ్యూహం వివ రించాడు.

ఒకటికి రెండుసార్లు వివరించాక—

అన్నపూర్ణేశ్వరి, సత్యవతి ఇద్దరూ తమ అంగీకారం తెలిపారు.

ఇందులో తమాషా ఏమంటే, వారం రోజుల్లోనే ప్రయాణం.

కొడుకు, కూతురు ఇద్దరికీ న్యూయార్క్ నుంచి హైదరాబాద్ టిక్కెట్లు కూడా బుక్ చేసేసాడాయన.

మొదట ఉండను వెళ్ళిపోతానంటూ గొడవ చేసినా, పోడానికి అన్నపూర్ణేశ్వరి ఒప్పుకుంది.

తల్లితోబాటు తన భార్య కూడా ఓ.కె. చెప్పటంతో తీసుకున్నాడు గోపాల్.

అయితే ఈ విషయం రాత్రి వరకూ అనంత్, శివానీలకు

రాత్రి ఎనిమిది గంటలకు ఆస్పత్రి నుంచి కారులో ఇంటి కొడుకు, కూతుళ్ళు ఇద్దరికీ ఇంటికి వెంటనే రావలసిందిగా ఆర్డర్ గోపాల్.

ఆ టైంలో ఎక్కడో సిటీ హాల్లో ప్రఖ్యాత పాప్ సింగర్ షోలో వున్నారు వాళ్ళిద్దరూ. అయిష్టంగానే బయలుదేరి ఇంటికొచ్చే రాత్రి తొమ్మిదిగంటలకు భోంచేసాక అందర్నీ హాల్లోకి పిలిచి చూస్తూ గోపాల్.

"మీకో ముఖ్య విషయం చెప్పాలి. మీ ఇద్దరూ ఇండియా వె తున్నారు. నాలుగు రోజుల్లో ప్రయాణం...." అంటూ ఇద్దరి ముఖ చూసాడు.

"ఇండియాకా....వై?" షాక్‌తో పెద్దగా అరిచింది శివానీ.

"నేను వెళ్ళను" అన్నాడు అనంతసాయి.

"వెళ్ళాలి. టికెట్స్ కూడా బుక్ చేసేసాను. మీకు అవసరమై పేపర్స్ కూడా రెడీ. పెదనాన్న హైదరాబాద్‌లో వచ్చి మిమ్మల్ని చేసుకుంటాడు" మృదువుగా వివరించాడు.

"ఓ డాడ్! అమెరికా చూడాలని అక్కడి వాళ్ళిక్కడకు వస్తుం టారు. మేం అక్కడికి వెళ్ళటం ఏమిటి నాన్సెన్స్. ఏముందని అక్కడ విసుగ్గా అరిచాడు అనంతసాయి.

"ఏముందో వెళ్ళి చూస్తేనేగదా తెలుస్తుంది? మీ అమ్మ, నా మైన మేము పుట్టిపెరిగిన పవిత్ర భూమి అది. మీకు నాన్సెన్స్‌గా ఉంద షేమ్ టూ యూ. ఏమనుకుంటున్నారు మీరు? ఆస్తులు, ఐశ్వర్యాలు

జల్సాగా తిరగటాలు ఇవే జీవితం అనుకుంటున్నారా? బంగారం, వజ్రాలు కార్లు, ఎస్టేట్‌లు, షేర్లు, ఫామ్‌హౌస్‌లు వీటన్నిటికీ మించిన గొప్ప విషయాలు చాలా వున్నాయి. అవి మీరు తెలుసుకోవాలి. నేర్చుకోవాలి. బిజినెస్ సెటిల్‌మెంట్ చేశారు. బాధ్యతలు మాత్రం గుర్తించలేకపోతున్నారు. మీరు అవునన్నా, కాదన్నా తప్పదు. ఇండియా వెళ్తున్నారు. మీరు వెంట తీసుకెళ్ళటానికి ఏం కావాలో ఆ ఏర్పాట్లు చూసుకోండి" అంటూ వివరించాడు గోపాల్.

ఆ మాటలు వింటుంటే—

ఇదేదో నాయనమ్మ చేసిన కుట్రలా తోచింది వాళ్ళిద్దరికి. అలాగని ఎదురుతిరిగే ప్రయత్నం చేయలేదు. డాడీ ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటే ఇక అందులో మార్పులు, చేర్పులు వుండవని వాళ్ళకి తెలుసు. అయిష్టంగానే ఒప్పుకున్నారు.

ఆ రాత్రి నిద్రపోయేముందు—

అన్న గదిలోకొచ్చి కాసేపు కూర్చుంది శివాని.

"ఏమిటన్నయ్యా ఇది....వీళ్ళేమిటి బలవంతంగా మనల్ని ఇండియా పంపిస్తున్నారు? నాకు వెళ్ళాలని లేదు. ఆ పల్లెటూళ్ళలో మనం వుండగలమా?" అంది.

"డోన్ట్‌వర్రీ చెల్లాయ్! వెళ్ళలేదనే చెడ్డపేరు మనకెందుకు? వెళ్ళి చూద్దాం నెలరోజులు వుండేసరికి మనల్ని భరించలేక వాళ్ళే మనల్ని వెనక్కి పంపించేస్తారు. ఇక్కడి జీవితానికి అలవాటుపడ్డ మనకి అక్కడ వుండటం ఇబ్బందే. కానీ తప్పదు" నచ్చచెపుతూ అన్నాడు అనంతసాయి.

ఆ మరునాటినుంచే ప్రయాణానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు మొదలు అయ్యాయి, అన్నపూర్ణేశ్వరి మున్నలూరు ఫోన్‌చేసి పెద్దకొడుకు, అల్లుడు, మిగిలిన వాళ్ళతో మాట్లాడింది. పిల్లల విషయంలో తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు సూచించింది. గోపాల్ కూడా వాళ్ళతో మాట్లాడాడు.

ఈ క్రమంలో తాము వెంట లేకుండా పిల్లలిద్దర్నీ ఇండియాకు పంపించే విషయంలో సత్యవతి మనసులో చాలా బాధగా వుంది. కానీ

పైకి చెప్పుకోలేకపోయింది. పిల్లలు పెద్దవాళ్ళయినా, ఆమె దృష్టిలో పిల్లలే....

మరునాడు ఉదయం న్యూయార్క్ నుంచి ఎయిర్ ఇండియా విమానం ఢిల్లీకి బయలుదేరుతోంది. అది ముంబై చేరగానే హైదరాబాద్ ప్రయాణీకుల్ని మరో విమానంలో హైదరాబాద్‌కు పంపిస్తారు.

రాత్రి భోంచేయగానే అనంతసాయి, సాయిశివానీలను తీసుకుని బయలుదేరాడు గోపాల్. లగేజీ మొత్తం నాలుగు సూట్‌కేస్‌లు. చెరో హేండ్‌బాగ్ వేరే వున్నాయి. మూడు సూట్‌కేస్‌లు కేవలం వాళ్ళకే సరిపోయాయి. నాలుగో సూట్‌కేసులో అక్కడ అందరికీ ఇవ్వటం కోసం వుంచిన గిఫ్ట్ ఆర్టికల్స్ వున్నాయి.

అన్నపూర్ణేశ్వరి, సత్యవతిలు వీడ్కోలు చెప్పగా గోపాల్ కారు బయలుదేరింది. డెట్రాయిట్ ఎయిర్‌పోర్ట్ పార్కింగ్‌లో కారు వదిలేసి విమానం ఎక్కారు. న్యూయార్క్ ఏర్‌పోర్ట్‌లో దిగిన కొద్దిసేపటికే ఇండియా వెళ్ళే ఏర్ ఇండియా విమానంలోకి బోర్డింగ్‌కాల్ అనౌన్స్‌మెంట్ వచ్చింది.

బహుశ తండ్రిని వదిలి దూరం వెళుతున్నందువల్ల కాబోలు "డాడీ" అంటూ తనను చెరోవక్క కౌగిలించుకుని కన్నీళ్ళు పెట్టుకున్న కొడుకు, కూతురు ఇద్దర్నీ అక్కున చేర్చుకుని కన్నీళ్ళు తుడిచాడు గోపాల్.

"నాకు తెలుసు. మమ్మల్ని వదిలి మీరు ఒంటరిగా ఎప్పుడూ ఇంత దూరం వెళ్ళలేదు. జాగ్రత్తగా వెళ్ళిరండి. ఒక్కమాట గుర్తుంచుకోండి. నాకంటూ ఒక లక్ష్యం వుంది. ఇప్పటికీ ఆ లక్ష్యాన్ని నేను చేరుకోలేదనే బాధ వుంది. ఆ లక్ష్యం నెరవేర్చడం కోసం నా కృషి కొనసాగుతూనే వుంది. కానీ మీరు.... ఒక లక్ష్యమంటూ లేకుండా జీవితాన్ని వృథా చేసుకుంటున్నారు.... ఇది పద్ధతి కాదు. మిమ్మల్ని మీరు తెలుసుకోవాలనే మిమ్మల్ని అక్కడికి పంపిస్తున్నాను. అక్కడ మిమ్మల్ని ఎంతో బాగా చూసుకుంటారు. మీరు కూడా వారిపట్ల అలాగే వుండాలి. దేశాలు మారినా బంధాలు మారవు. ఆప్యాయతలు, అనుబంధాలు జీవితానికి నిండుతనాన్ని, పట్టు

నిస్తాయి. అందరితో కలిసి మెలిసి వుండండి. అనంత్.... చెల్లాయిని జాగ్రత్తగా చూసుకో" అంటూ యిద్దరికీ హితబోధ చేసి పంపించాడు గోపాల్.

విమానం బయలుదేరేవరకూ ఉండి—

ఏర్‌పోర్ట్‌నుండి వెనుతిరిగాడు.

* * * *

అమెరికా నుంచి తమ్ముడి పిల్లలు ఇండియా వస్తున్నారంటే సహజంగా ఎవరికయినా కలిగే ఆనందమే రామలింగేశ్వరరావుకీ కలిగింది. తను వాళ్ళకి పెదనాన్న. వాళ్ళు ఇక్కడ వున్నన్ని రోజులూ వాళ్ళ మంచి చెడులు తను కాకపోతే ఎవరు చూస్తారు?

పైగా వాళ్ళు సకల సౌఖ్యాలతో—

చిన్నప్పట్నుంచీ అల్లారుముద్దుగా పెరిగినవాళ్ళు.

వాళ్ళకి ఇక్కడ ఏ లోటూ రాకూడదు.

ఆయన ఎంతగా ఆనందంలో మునిగిపోయాడంటే తమ్ముడు గోపాల్ చేసిన హెచ్చరికల్ని కూడా మర్చిపోయాడు.

"అన్నయ్యా! వాళ్ళిద్దరూ చదువుకున్నారు. పెద్దవాళ్ళయ్యారు. కాని జీవితమేమిటి, తమ బాధ్యతలేమిటి అనేది ఇంకా గుర్తించటంలేదు. అమెరికా పద్ధతులు కూడా వాళ్ళకి అలవడలేదు. జల్సాగా ఖర్చు చేయటం, సరదాగా తిరగటమే జీవితం అనుకుంటున్నారు. మన సాంప్రదాయాలు, అలవాట్లు పూర్తిగా వాళ్ళకి తెలీదు. వాళ్ళు మారాలి. పద్ధతుల్లోకి రావాలి. అందుకే మీ వద్దకు పంపిస్తున్నాను. వాళ్ళ మంచి చెడ్డలు ఇక మీవి" అంటూ చెప్పాడు.

కానీ ప్రస్తుతం రామలింగేశ్వరరావుకి—

తమ్ముడి మాటలు ఏవీ గుర్తురాలేదు.

వస్తున్న తమ్ముడి బిడ్డల్ని ఇక్కడ ఎంత బాగా చూసుకోగలమా అనే దానిమీదే ఆయన ధ్యాస. ఆయనే కాదు, ఆయన భార్య మహాలక్ష్మి, చెల్లెలు భ్రమరాంబ, ఆవిడ భర్త రఘునాధ్ అందరికీ సంతోషమే.

ఇక్కడ చెప్పుకోవలసిన మరో ముఖ్య విషయం ఏమంటే మహా

శ్వరికి చిన్నప్పట్నుంచి కూడా బావ అనంతసాయి అంటే చాలా ఇష్టం. ఇష్టమే కాదు, బోలెడంత ప్రేమ కూడా. ఎప్పుడో తను పెద్దమనిషి కాక ముందు వాళ్ళు మున్నలూరు వచ్చినప్పుడు బావను చూసింది. ఇప్పుడు తన వయసు ఇరవై ఒకటి. బావ వయసు ఇరవై అయిదు. బావ వస్తున్నాడంటే ఆమె మనసు పురివిప్పిన నెమలిలా నాట్యం చేస్తోంది. తనను చూసి ఏమంటాడో? అమెరికా అబ్బాయిగదా. నచ్చలేదంటాడేమో.... ఇలా రకరకాలుగా ఆలోచిస్తూ వూహల్లో తేలిపోతూ చాలా సంతోషంగా వుంది మహేశ్వరి.

పైగా వాళ్ళు వస్తున్న సంగతి వూళ్ళో కూడా తెలిసిపోవటంతో ఆమె బయటికెళ్తే చాలు తన ఈడు అమ్మాయిలు "నీకేమమ్మా, అమెరికా నుంచి నీ బావ వస్తున్నాట్టగా....ఇక మేం కనబడంలే" అంటూ ఉడికిస్తుంటే అసలే అందమైన మహేశ్వరి బుగ్గలు మరింత సిగ్గుతో మొగ్గలయ్యేవి.

కానీ ఈ విషయంలో చెల్లెలికి పూర్తిగా వ్యతిరేకి అన్న నవీన్. అతనికి మరదలు సాయిశివానీ అంటే యిష్టం వుంది కాని, ఆశ వున్న లేదు. ఎవరన్నా ఈ విషయాన్ని తీసుకొచ్చినా మండిపడేవాడు.

"అది అమెరికా పిల్ల. మనం ఇండియాలో పల్లెటూరివాళ్ళం. దానికీ మనకూ పడదని ఎప్పుడో నిర్ణయించేశా. పిచ్చి పిచ్చిగా వాగకండి" అని స్నేహితులమీద కోప్పడేవాడు.

అందుకే వాళ్ళు అన్నా చెల్లెళ్ళు ఇద్దరూ వస్తున్నారంటే ఆ ఇంట్లో పెద్దగా అంచనాలతో ఆనందించని మనిషి నవీన్ ఒక్కడే. పైగా వాళ్ళ కోసం ఇక్కడంతా పెద్దగా ఆలోచించటం కూడా అతనికి చికాకు కలిగించేది.

వాళ్ళు అక్కడ అమెరికాలో బయలుదేరటానికి వారం రోజుల ముందునుంచే ఇక్కడ హడావుడి మొదలయింది.

వాళ్ళక్కడ పెద్ద పెద్ద భవంతుల్లో—
ఎ.సి. కార్లలో తిరిగిన పిల్లలు.

ఇక్కడ వాళ్ళకి ఏ విధమైన అసౌకర్యం కలుగకుండా వుండటానికి బస ఏర్పాటు చేయటం ఎలా? ఇది ప్రధాన సమస్య.

తమది పాతకాలం మండువా లోగిలి.

వాళ్ళు ఇందులో ఉండటానికి ఇష్టపడకపోవచ్చు.

ఇక పక్కన తమ చెల్లెలు భ్రమరాంబ వాళ్ళది రెండంతస్థుల భవంతి. బాగానే వుంటుంది. కాని భ్రమరాంబ పిల్లలకి వీళ్ళని యిచ్చి పెళ్ళి చేయాలనేది తమ తల్లి అన్నపూర్ణేశ్వరి చిరకాల ఆశ.

మరి వయసుకొచ్చిన వీళ్ళంతా ఒకే యింట్లో వుండటం కూడా పద్ధతిగా వుండదు. కాబట్టి తమ మండువాలోగిట్లోగాని చెల్లెల్ని భవంతిలోగాని వాళ్ళకి వుండేందుకు వసతి ఏర్పాటు చేయటం సాధ్యంకాదు.

ఇక మిగిలింది తను. ఇంటికి ఎడంపక్కన ఉన్న తమ డాబాయిల్లు. అప్పట్లో అక్కడ స్థలం ఖాళీగా వుంచడం ఎందుకని డాబాయిల్లు వేసారు. కాని అందులో ఎవరూ కాపురం వెళ్ళలేదు.

ప్రస్తుతం దాన్ని తమ పశువులదాణాను అందులో స్టోర్ చేయటానికి ఉపయోగిస్తున్నారు. అంతా ఆలోచించి దాన్ని ఉపయుక్తంగా మార్చడమే మంచిదని నిర్ణయానికి వచ్చారు.

అంతే....

మరునాడు ఉదయమే అందులోని పశువుల దాణాను వేరేచోటుకి తరలించేశారు. చిన్న చిన్న మరమ్మతులుంటే చేయించేసి మూడు రోజుల్లోనే ఆ డాబా యింటికి రంగులు వేయించి సర్వాంగ సుందరంగా తీర్చిదిద్దారు.

నాలుగో రోజుకు ఫర్నిచర్ వచ్చింది. అన్నకి, ఒక గది చెల్లెలికి ఒక గది, అటాచ్డ్ బాత్ రూంలు టాంక్ వాటర్ విశాలమైన హాలు చుట్టూ చక్కటి పూలమొక్కలతో కొత్త పెళ్ళికూతురులా ముస్తాబయింది డాబా ఇల్లు.

అయిదో రోజు పడగ్గదులు, ఇంటికి ఎయిర్ కండిషన్ మెషిన్లు వచ్చేసాయి. అలా వారం తిరక్కముందే అన్నాచెల్లెళ్ళు ఉండటానికి అన్ని వసతులతో యిల్లు సంసిద్ధమైంది.

అంతేకాదు. రెండు పడగ్గదుల్లోను రెండు కలర్ టి వి లు, రెండు వి.సి.డి ప్లేయర్లు, అలాగే మంచి తెలుగు సినిమాలు వున్న వంద సిడిలు

కూడా సమకూర్చారు.

ఇలా వాళ్ళు అమెరికానుంచి రాకముందే ఇక్కడ అన్నిఏర్పాట్లు చేసుకుని ఎదురుచూస్తున్నారు అంతా. ఈ హడావుడి చూసి నవీన్ [..] సార్లు చిరాకుపడ్డాడు.

చివరకు ఆరోజు రానే వచ్చింది.

ముంబైలో తెల్లవారుజామున విమానం దిగ్గానే పెదనాన్న రామలింగేశ్వరరావు సెల్‌కు ఫోన్ చేశాడు అనంతసాయి. మరో రెండు గంటల్లో ముంబయ్ నుంచి హైదరాబాద్ వస్తున్న ఇండియన్ ఎయిర్‌లైన్స్ విమానంలో హైనరాబాద్ వస్తున్నట్లు చెప్పాడు.

"మీరేం కంగారు పడవక్కర్లేదురా అనంత్. నేనూ మావయ్య యిద్దరం మీకోసం ఎయిర్‌పోర్టులో వుంటాం" అని చెప్పాడు రామలింగేశ్వరరావు.

ఆ ఫోన్ వచ్చిన సమయంలో వాళ్ళిద్దరూ హైదరాబాద్‌లోని హోటల్లో నిద్రపోతున్నారు. ఎందుకయినా మంచిదని గతరాత్రే బావ, బామరదలు యిద్దరూ హైదరాబాద్ వచ్చి ఒక ఎయిర్ కండిషన్ కారు బుక్ చేసుకుని అక్కడే హోటల్లో నిద్రపోయారు.

మొదట తమ కారులోనే వస్తున్న యిద్దర్నీ రిసీవ్ చేసుకోవటానికి హైదరాబాద్ వెళ్ళాలని నవీన్‌ని వెంటరమ్మని అడిగాడు రామలింగేశ్వరరావు. తనకు వీలుకాదని చెప్పాడతను.

"పెదమావయ్యా, రానంటున్నానని ఏమీ అనుకోకు. నాకు [..] ముఖ్యం. పరీక్షలయిపోయాయని కాళీగా తిరిగే మనిషిని కాదు నేను. [..] తెలుసు. పత్తిచేలో పనులు అలాగే వుండిపోయాయి.

రేపు నాకు కాళీ వుండదు. ఇలాంటి వాటికి మా నాన్నే బెటర్ ఆయన్నే తీసుకెళ్ళు" అన్నాడు నిర్మొహమాటంగా.

"అంటే నీ ఉద్దేశ్యం ఏమిట్రా? నువ్వు మాత్రం కష్టపడేవాడివి[..] నాన్నమాత్రం బేవార్సుగా తిరిగేవాడనా?" అంటూ నిలదీశాడు రామలింగేశ్వరరావు.

""కొడుకు చేతికందొస్తే ప్రతిబాబు అలాగే తిరగాలనుకుంటా[డు]. [..] కొడుకు పెద్దాడయ్యాక నువ్వు చేసేపనీ అదే. అడుగు. మా నాన్న [..] వచ్చి ఎన్ని రోజులయిందో. ఆయన పక్కనే వున్నారుగా?" [అన్నా]డు కొంచెం కూడా తొణక్కుండా నవీన్.

వెంటనే రఘునాధ్ కల్పించుకుంటూ – "బావా! వాడో పని రాక్ష[సుడు]. అంతా వాడి అమ్మమ్మ పోలికే. వాడితో పెట్టుకుంటే మన పరువే [పో]తుంది. నే వస్తాగా పద" అంటూ రామలింగేశ్వరరావుని పక్కకు తీసు[కెళ్ళి]పోయాడు రఘునాధ్.

ఆ తర్వాత తమ కారు తీసుకువెళ్ళే ఆలోచన విరమించుకుని [..]ల్లో హైదరాబాద్ వచ్చి ఎ సి కారు బుక్‌చేసుకుని వుంచుకుని ఆ రాత్రికి హోటల్ గదిలో నిద్రపోయారు.

సుమారు ఉదయం ఎనిమిది గంటల ప్రాంతంలో ముంబయ్ నుంచి వచ్చిన విమానం డొమెస్టిక్ ఏర్‌పోర్ట్‌లో ల్యాండ్ అయింది.

మరో కొద్దిసేపట్లోనే అరైవల్స్ గేట్‌లోంచి చెరో ట్రాలీ తోసుకుంటూ బయటకి వచ్చారు అనంత్ సాయి, సాయి శివానీ యిద్దరూ.

అన్నాచెల్లెళ్ళు యిద్దర్నీ చూసి ఉత్సాహంగా చేతులు వూపారు బావమరుదులు యిద్దరూ. పరస్పర పలకరింపులు, యోగక్షేమాలు అనంతరం అంతా ఎ సి కారులో మున్నలూరుకు బయలుదేరారు.

* * * *

ఎ సి కారు హైదరాబాద్ నుంచి మున్నలూరు చేరుకునేసరికి సుమారు మధ్యాహ్నం పన్నెండు దాటిపోయింది సమయం.

వూరిలోకి వస్తుంటే పచ్చటి పొలాలు, తలలూపుతున్న చెట్లు, ఎగిరే పక్షులు తమకు ఆహ్వానం పలుకుతున్నట్లున్నాయి. అన్నా చెల్లెళ్ల ఇద్దరికీ సొంతవూరికి రావటం ఆహ్లాదంగానే వుంది.

కారు సరాసరి వచ్చి అన్ని హంగులతో సిద్ధంచేసి వుంచిన డాబా ఇంటిముందు ఆపించాడు రామలింగేశ్వరరావు.

కారు దిగుతున్న అనంతసాయిని, సాయిశివానిని చూడ్డానికి ఆ వీధిలో జనం చాలామంది గుమిగూడారు. ముఖ్యంగా ఆడవాళ్ళు, పిల్లలు అధికసంఖ్యలో చేరారు.

అన్నపూర్ణేశ్వరి మనవడు మనవరాలు అనీ, అమెరికా రాజకుమారుల్లాగే వున్నారని చెవులు కొరుక్కోసాగారు. శివానీని చూస్తుంటే సినిమా హీరోయిన్‌ని చూస్తున్నంత సంభ్రమానికి గురయ్యారంతా.

అప్పటికే అక్కడి సిద్ధంగా వున్న మేనత్త భ్రమరాంబ... దిగిన మేనల్లుడు, మేనకోడలు ఇద్దరికీ ఎర్రనీళ్ళ దిష్టితీసి పిలిచింది. గోడ వెనుక నిలబడి దొంగచూపులు చూస్తున్న మరదలు మహేశ్వరిని గుర్తుపట్టాడు అనంతసాయి.

పెద్దమ్మ మహాలక్ష్మి వాళ్ళ పిల్లలు, భ్రమరాంబ, మహేశ్వరి... గుమ్మంలోనే పలకరించారు. యోగక్షేమాలు అయ్యాక అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరినీ లోపలకు తీసుకువెళ్ళారు.

కారు డ్రయివర్ లగేజి తీసుకెళ్ళి లోపలపెట్టి వచ్చాడు. కామేశ్వరరావు పేమెంట్ ఇచ్చేసి అతడ్ని పంపించి లోనకు వచ్చాడు. ... అమెరికాలో వున్న తమ్ముడి సెల్‌కు ఫోన్‌చేసి పిల్లలిద్దరూ క్షేమంగా ఇంటికి చేరుకున్నట్లు చెప్పాడు. అక్కడ ఇప్పుడు అర్థరాత్రి సమయం.

ఆ ఎఫెక్ట్ అనంతసాయి సాయిశివానీల ముఖాల్లో స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. అక్కడ నిద్రపోయే టైంలో ఇక్కడ పట్టపగలు. ఈ మార్పుకి శరీరాలు అలవాటుపడ్డానికి కొంత టైంపడుతుంది.

వాళ్ళంతా తమని ఇంత ఆదరంగా చూస్తుంటే అనంత్‌కి చాలా ఆనందంగా వుంది. అయితే అక్కడ నవీన్ లేని విషయం అనంతసాయి గుర్తుపట్టి అడిగాడు.

"అత్తయ్యా! బావ నవీన్ కన్పించటంలేదు ఎక్కడ?" అంటూ.

"వాడు పొలం పనుల్లో బిజీగా వున్నాడయ్యా. సాయంత్రం వస్తాడు" అంది భ్రమరాంబ.

రెండు సూట్‌కేసులు అనంతసాయి గదిలోనూ రెండు సూట్‌కేసులు సాయిశివానీ గదిలోను వుంచారు. వాళ్ళిద్దరూ తమ గదుల్లోకి వెళ్ళి స్నానం చేసి డ్రస్సులు మార్చుకుని వచ్చేవరకూ అంతా అక్కడే హాల్లో వున్నారు.

తర్వాత అంతా అన్నపూర్ణేశ్వరి మండువాలోగిట్లోకి వచ్చి...

అక్కడే అంతా భోజనాలు చేశారు. ఎంతో రుచిగా కమ్మగా చేసిన వంటకాలు కూడా అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దర్నీ మెప్పించలేకపోయాయి.

ఎందుకంటే వాళ్ళకి హాట్ డాగ్స్, పిజ్జాలు ఇతర అమెరికన్ ఫుడ్స్‌కి అలవాటుపడిన వాళ్ళు. ఇవే కూరలు, వంటలు అప్పుడప్పుడూ తమ ఇంట్లో కూడా అమ్మ చేస్తుంది. కాని వాటిని తినటం అలవాటు చేసుకోలేదు. ఏదో భోజనం చేశాం అనిపించుకుని లేచారు.

అమెరికానుంచి తాము తెచ్చిన బహుమతుల్ని పేరు పేరున అందరికీ అందజేశారు. వాటిలో ఖరీదయిన ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలు, వాచీలు, బ్రాస్‌లెట్స్, బట్టలు, ఆటవస్తువులు, నగలు ఇలా చాలానే వున్నాయి.

డాడీ డాక్టర్ గోపాల్ సత్యవతులు ప్రత్యేకించి ఎవరికి ఏవి ఇవ్వాలో కొని పేర్లురాసి మరీ పాక్ చేయించి పంపించటంచేత ఎవరివి వాళ్ళకు అందచేయటంలో ఏ ఇబ్బందీ ఎదురుకాలేదు. నవీన్‌కు పంపించిన రోలెక్స్ వాచీ మాత్రం వుండిపోయింది. దాన్ని శివాని దగ్గరే వుంచేసాడు అనంతసాయి.

సాయంత్రం అయ్యేసరికి అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరూ నిద్రను తట్టుకోలేక పోయారు. తలుపులు బిడాయించి పడుకున్నవాళ్ళు కాస్తా మరునాడు ఉదయం వరకూ లేవనేలేదు. దాంతో చీకటి పడుతుండగా పొలంనుంచి ఇంటికొచ్చిన నవీన్‌కి వాళ్ళిద్దర్నీ చూసే అవకాశమే రాలేదు.

* * * *

మరునాడు ఉదయం—

ఏడుగంటలకు ముందుగా అనంతసాయి నిద్రలేచాడు.

అప్పటికి అరడజనుసార్లు వాళ్ళు లేచారేమో చూడ్డానికి ఎవరో ఒకరు వచ్చి చూసి పోతూనే వున్నారు. కానీ ఎవరూ వాళ్ళ నిద్రకు భంగం కలిగించలేదు. తను బ్రష్ చేసుకుని స్నానంచేసి రెడీఅయాక వెళ్ళి బెడ్ రూమ్ తలుపుకొట్టి చెల్లెలు సాయిశివానిని నిద్రలేపాడు.

ఇంతలో వాళ్ళని పిలవటం కోసం—

మహేశ్వరి లోనకొచ్చింది.

పొద్దుటే తలారా స్నానం చేసినట్టుంది.

వదులుగా జడవేసుకుని గులాబి తురిమింది,

చీర, జాకెట్‌లో కడిగిన ముత్యంలా మెరిసిపోతూ లోపలికొచ్చిన మరదల్ని చూసి కాసేపు రెప్పవేయటం మర్చిపోయాడు అనంత్. ఆమె బుగ్గలు సిగ్గుతో ఎర్రబారగా ఎడంగా సోఫానానుకుని నిలబడిపోయింది.

"బావా! అమ్మ మీ ఇద్దర్నీ టిఫిన్‌కి పిలుచుకు రమ్మంది" అంటూ వచ్చిన పని చెప్పింది.

"ఓహో! అమ్మ చెప్తే వచ్చావన్నమాట. నువ్వుగా రాలేదు" అన్నాడు నవ్వుతూ.

"ఎందుకు రావాలి?" గడుసుగా ఎదురు ప్రశ్నించింది.

"ఏం, రాకూడదా?"

"అదే ఎందుకని అడుగుతున్నాను. అమెరికానుంచి నువ్వెప్పుడైనా నాకు ఫోన్‌చేసి ఒక్క మాట మాట్లాడావా? కనీసం నాకోసం చిన్న గిఫ్ట్ అయినా తెచ్చావా? అవున్లే. అమెరికా వాళ్ళకి మాలాంటి పల్లెటూరివాళ్ళు గుర్తుంటామా ఏమిటి?" అంది అక్కడ తామిద్దరే వున్నారన్న ధైర్యంతో.

"అబ్బో! నీకు మాటలే సరిగా రావనుకున్నాను. బాగానే మాట్లాడుతున్నావ్."

"బాగుంది. తెలుగు మాటలు రాకపోడానికి మేమేమన్నా విదేశాల్లో వున్నామా?"

"మాకు సరిగా తెలుగు మాట్లాడటం రాదని వెక్కిరింపా! ఏం చేస్తాం? అక్కడ కాలు బయటపెడితే అంతా ఇంగ్లీషే. ఇంట్లోనే ఏదో మాత్రం తెలుగు మాట్లాడుకుంటాం. అంచేత ఇంగ్లీషు మాట్లాడినంత ఫ్రీగా తెలుగు మాట్లాడలేం. అవునూ! మమ్మీ నీకోసం గిఫ్ట్ పంపించింది కదా, పాతికవేలు ఖరీదుచేసే డైమండ్ నెక్లెస్. ఏం తేలేదంటావేమిటి?"

"అది నాకు అత్తయ్య పంపించారు. నేనడిగింది నీ సంగతి."

"ఓ.కె. ఓ.కె. మనమిలా పోట్లాడుకోవడం బాగాలేదుగాని ఒక్క నిముషం ఆగు" అంటూ తన బెడ్‌రూమ్‌లోకి వెళ్ళి చిన్న పాకెట్ తీసుకువచ్చాడు.

"ఏదో మాటవరస కన్నాను. ఇప్పుడు నాకేమీ అక్కర్లేదు" అంది ...

"నీకు అక్కర్లేకపోవచ్చు. కాని తెచ్చింది ఇవ్వకపోతే ఎలా?"

"నా కోసమే తెచ్చావా?" ఒక్కసారిగా మహేశ్వరి కళ్ళలో ...

"అవును. వాళ్ళందరి ముందు ఇస్తే వేళాకోళం చేస్తారని ఇన్నాళ్ళూ ఇవ్వలేదు" అంటూ పాకెట్ చేతిలో వుంచాడు.

"ఏముంది ఇందులో?" ఆసక్తిగా అడిగింది.

"తీసి చూడు, నీకే తెలుస్తుంది" చెప్పాడు.

పాకెట్ విప్పింది మహేశ్వరి.

లోన అందమైన చిన్న ప్లాస్టిక్ బాక్సు ఉంది.

ఆతృతగా తెరిచి చూసింది.

లోన ముద్దుగా, ఖరీదైన లేడీస్ రిస్ట్‌వాచ్ వుంది.

చాలా చాలా బావుంది.

"నాకేనా?" అనుమానంగా అడిగింది.

"ఏమిటా పిచ్చిప్రశ్న? నీక్కాకపోతే నీ చేతికిస్తానా? మేం ఇక్కడ వున్నన్ని రోజులూ మనం బెస్ట్ ఫ్రెండ్స్‌గా వుండాలి. మన స్నేహానికి గుర్తుగా ఈ వాచీ ఎప్పుడూ నీ చేతికి వుండాలి" అన్నాడు.

ఆ మాటలతో ఒక్కసారిగా—

ఆమె ముఖంలో రంగులు మారిపోయాయి.

తీసిన వాచీని తిరిగి ప్లాస్టిక్ బాక్స్‌లో పెట్టి మూసేసి విసురుగా అతని చేయిలాగి చేతిలో పెట్టేసింది.

"నీ చెల్లెలు రెడీ అవగానే ఇద్దరూ వచ్చి టిఫిన్ చేయండి" అంటూ వెనక్కి తిరిగింది. అనంతసాయికి అర్థంకాలేదు.

"ఏయ్ మహీ....వాచ్ తిరిగి ఇచ్చేసావేమిటి?" వెనకనుంచి అడిగాడు. ఆమె గుమ్మంవరకూ వెళ్ళి ఆగి తిరిగి చూసింది.

"నాకు ఫ్రెండ్స్ దగ్గర్నుంచి బహుమతులు తీసుకునే అలవాటు లేదు. సారీ" అంటూ మరో మాటకు అవకాశం యివ్వకుండా విసవిసా

బయటకు వెళ్ళిపోయింది.

అనంతసాయికి ఆమె మనసు అర్థంకాలేదు.

మొదట ఎందుకు తీసుకున్నట్టు, తర్వాత ఎందుకు [illegible] నట్టు? (ఫ్రెండ్స్‌గా వుందామనటం తప్పా? ఇదే విషయాన్ని [illegible] చాలాసేపు సోఫాలోనే కూర్చుండిపోయాడు.

ఇంతలో తనూ రెడీ అయి—

సాయిశివానీ తన గదిలోంచి బయటికొచ్చింది.

"ఇంతక్రితం మహేశ్వరి వచ్చి వెళ్ళింది కదూ?" అంటూ [illegible] రుగా కూర్చుని తన హేండ్‌బేగ్ అందుకుంటూ.

"మా మాటలు విన్నావన్నమాట?" అడిగాడు.

"ఊ! వినబడ్డాయిలే. వాచీ తీసుకోకుండానే వెళ్ళిపోయింది"

"అదే అర్థంగావటంలేదు."

"నీకు బుద్ధిలేదు. అది నిన్ను ప్రేమిస్తోంది. ఐ లవ్ యూ [illegible] చెప్పి ఇస్తే తీసుకునేదేమో! ఫ్రెండ్‌షిప్ అనగానే పారిపోయింది" [illegible] ఫక్కున నవ్వింది.

"లవ్వా....ఈ కంట్రీ గరల్‌తోనా? నెవ్వర్!"

"అయితే ఆ వాచీని సూట్‌కేస్‌లో పడేయ్. ఏ సమస్యా [illegible] ఇక్కడ నెలరోజులుండేసరికే మన పనయిపోతుంది. ఏదో [illegible] ఎంత త్వరగా అమెరికా పారిపోతే అంత మంచిది."

"నాకూ అలాగే అన్పిస్తోంది. చూద్దాం. వెళ్ళి టిఫిన్ చేద్దాం" అంటూ లేచాడు.

ఇంతలో పెదనాన్న రామలింగేశ్వరరావు లోనకొచ్చారు.

"హమ్మయ్య! లేచి రెడీ అయ్యారుగదా, రండి రండి. టిఫి[illegible] టానికి మీకోసం ఎదురుచూస్తున్నారంతా" అన్నాడు.

"అదేమిటి పెదనాన్నా! మాకోసం దేనికి? వాళ్ళు చేసేయ్య[illegible]" అంది శివాని.

"లేదమ్మా! మాకా అలవాటు లేదు. టిఫినుగాని, భోజనాలు [illegible] కెంకి ఇంట్లో ఎవరెవరున్నా అంతా ఒకేసారి డైనింగ్‌టేబుల్ [illegible]

[illegible]డే. అంతా కలిసి కూర్చుని తిన్న ఆ సంతోషం వేరు. ఉమ్మడి [illegible]బం గదా. మా అమ్మ నేర్పిన అలవాట్లలో ఇదొకటి. భోజనాలు [illegible] టిఫినయినా గాని కలిసే తీసుకుంటాం. మీకివి అలవాటవ్వాలంటే [illegible] టైమ్ పడుతుంది. రండి" అంటూ ఇద్దర్నీ వెంటబెట్టుకుని ముందువా[illegible]గిల్లోకి తీసుకెళ్ళాడు.

అంతా భోజనాల గదిలో పొడవాటి టేబిల్‌ను చుట్టి కూర్చున్నారు. [illegible] ఓసారి అందర్నీ చూసింది. అక్కడ అంతా వున్నారు, [illegible] తప్ప. ఆ ఒక్కరూ నవీన్.... నిన్న కనబడలేదు. ఇప్పుడూ [illegible]లేదు. ఏమయ్యాడు? ఆరేళ్ళక్రితం వచ్చినప్పుడు కూడా ఇలాగే [illegible] పట్టనట్టే వుండేవాడు.

"అత్తయ్యా! అంతా వచ్చేసినట్టేనా?" భ్రమరాంబను చూస్తూ అడి[illegible].

"ఆ....ఇక్కడే వున్నారుగా. ఎందుకలా అడిగావ్?" కుతూ[illegible] చూసింది భ్రమరాంబ.

"ఏంలేదు. ఒక మెంబరు తగ్గినట్టుంటేనూ?" నసిగింది.

"అవును. నవీన్ గురించేగా? మిరపతోటకు పురుగులమందు [illegible]టానికి చీకటితోనే పొలం వెళ్ళాడు. వాడు రావటం ఆలస్యం అవు[illegible]" అంది.

'వీళ్ళకు పనితప్ప ఇంకేమీ వ్యాపకం వుండదనుకుంటాను' మనసు[illegible] అనుకుంది.

ఈ సందర్భంలో రామలింగేశ్వరరావు కల్పించుకుంటూ—

"అయినా ఇదేం బాగాలేదు బావా....ఎంత పనుంటే మాత్రం? మా [illegible] అమెరికా నుంచి వచ్చారు. కనీసం వీళ్ళకి ముఖం చూపించాలని [illegible] కొడుక్కి ఆలోచన లేదు. ఏమనుకుంటున్నాడు వాడు?" అంటూ [illegible]గా మాట్లాడాడు.

"ఊహూ. ఈ మాట మమ్మల్ని అడిగి ఏం లాభంలేదు. బావ [illegible] వాడినే అడిగి చూడు. వాడి అమ్మమ్మ చిన్నప్పుడు వాడికి ఏ పని [illegible] పట్టించిందో గాని, ఎప్పుడూ పనిలో మునిగి తేలుతూంటాడు.

వాడికి పని తర్వాతనే ఏదయినా" అన్నాడు రఘునాథ్.

టిఫిన్లు కానిస్తూనే మాట్లాడుకుంటున్నారంతా.

వేడి వేడి ఇడ్లీలు, దోసెలు, పూరీలు, స్వీట్లు ఆలా [illegible] వున్నాయి. చట్నీల కారం తట్టుకోలేక చెరో రెండు ఇడ్లీల [illegible] స్వీట్స్‌తో సరిపెట్టుకున్నారు అనంత్, శివానీలు.

"బావ బాగా చదువుకున్నాడని విన్నాను. పొలం పను[illegible] ఏమిటి?"

చెల్లెలి మనసులో వున్న అభిప్రాయాన్నే తను [illegible] కున్నట్టు అడిగాడు అనంతసాయి.

"మన పని మనం చేసుకుంటే తప్పేముంది?" [illegible] రామలింగేశ్వరరావు.

"మీ నాన్నగాని, నేను గాని చదువుకుంటున్నామని ఏ[illegible] సాయాన్ని అశ్రద్ధ చేయలేదు. శెలవు దొరికిందంటే [illegible] సాయంగా మేమూ పొలంలోకి దిగి, పనిచేసినవాళ్ళమే. [illegible] మేనల్లుడు నవీన్‌కి వ్యవసాయమంటే ఇష్టం.

పనివాళ్ళతో పని చేయించటమే కాదు– తనూ చేలోకి [illegible] బాటు పని చేస్తాడు. చదువు మనోవికాశాన్నిస్తుంది. కాయకష్టం [illegible] ఆరోగ్యంగా వుంచుతుంది" అన్నాడు.

ఆ మాటలు అన్నా, చెల్లెళ్ళు ఇద్దరికీ రుచించలేదు.

టిఫిన్లు ముగించి లేచారంతా.

అక్కడే హాల్లో అమెరికా విశేషాలు వింటూ—

కబుర్లతో చాలాసేపు కాలక్షేపం చేసారు.

సుమారు పదకొండు గంటల ప్రాంతంలో ఇంటికొచ్చా[illegible] నుంచి నవీన్. రావటమే తమ మేడలోకి వెళ్ళి స్నానం చేసి [illegible] మార్చుకుని మండువా లోగిట్లోకి వచ్చాడు.

అతడ్ని గుర్తుపట్టడంలో అనంతసాయి గాని, సాయి[illegible] ఇబ్బందిపడలేదు.

నవీన్ కూడా సరాసరి వాళ్ళిద్దరి ముందుకు వచ్చి ఆప్యా[illegible]

[illegible]రించాడు.

"మాకిక్కడ పనుల హడావుడి. అందుకే నిన్నటి నుంచి మీకు కని[illegible]పించలేకపోయాను. ఎలా వున్నారు మీరు? ప్రయాణం బాగా సాగిందా?" అంటూ పద్ధతి పూర్వకంగా పలకరించి, రెండు మాటలు మాట్లాడి టిఫిన్ కోసం భోజనాల గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

అదే రోజు సాయంకాలం—

ఏదో పనిమీద బయటకు బయలుదేరిన నవీన్, తన బైక్ తీయబోతుండగా.

"హే మేన్....కం....కంహియర్?" అంటూ ఎవరో పిలవటం విన్పించి తిరిగి చూసాడు. శివానీ వరండాలో నిలబడి కన్పించింది.

"ఏమిటి....? నన్నేనా పిలిచావ్?" అంటూ వినవిసా దగ్గర కెళ్ళాడు.

"నిన్నే....చూడు నవీన్...." అంటూ ఆమె ఏదో చెప్పబోతుంటే వారిస్తూ—

"తర్వాత చూదొచ్చుగాని, ఏమిటా పిలుపు...నీ అమెరికా ఇంగ్లీషు ఇక్కడ ఉపయోగించకు. పిలవాలనుంటే బావాని పిలు ఇంకా మర్యాదగా పిలవాలనుకుంటే బావగారూ అని పిలు. ఇలా ఏ మేన్ సీయూ....అంటూ మరోసారి నా దగ్గర ఇంగ్లీషు మాట్లాడితే మర్యాదగా వుండదు. మరో మాట. ఇప్పుడు నువ్వున్నది అమెరికా కాదు- మున్నలూరు గ్రామం. నువ్విలా అమెరికా స్టయిల్లో డ్రస్సులు వేసుకుంటే, జనం విరగబడి చూస్తారు.

నీ పరువుతో బాటు మా పరువులూ మట్టికొట్టుకుపోతాయ్. కొంచెం పద్ధతిగా డ్రస్సులేసుకోవటం అలవాటు చేసుకో. అర్థమైందా?" అంటూ హెచ్చరించాడు.

"ఇట్స్ టూమచ్. నువ్వు చెప్పినట్టు నేను వినాలా?" కోపంతో అరిచింది.

"వినకపోతే పోవే...." అంటూ బైక్ స్టార్ట్ చేసుకుని, తన దారిన వెళ్ళిపోయాడు నవీన్.

"యూ కంట్రీ బోయ్....స్టుపిడ్...." అంటూ ముస్సలీనా అదురుతుండగా, కోపంతో నేలను తన్ని విసురుగా లోనకు వెళ్ళిపోయింది శివాని.

మూడు రోజులు.

మూడంటే మూడే రోజులు అన్నా చెల్లెళ్ళిద్దరూ బుద్ధిగా వున్నారు. ఒకరోజు సాయంత్రం మాత్రం మహేశ్వరి వెంట అలా పొలాలకు వెళ్ళి చూసి వచ్చారు. తర్వాత తెలుగు, హిందీ, ఇంగ్లీషు ఇలా వీడియోలు వేసుకుని టి.వి.లో సినిమాలు చూసారు.

కుక్కతోక వంకర అంటారు.

ఆ వంకర తీయటం అంత సులువేమీ కాదు.

అలాగే పూర్తిగా అమెరికా సంస్కృతికి అలవాటుపడిపోయిన అన్నా, చెల్లెళ్ళిద్దరికీ కుదురుగా మున్నలూరులో వుండటం సాధ్యం కాలేదు.

ముఖ్యంగా ఇద్దరికీ షాంపేన్, బీర్ల వంటివి తాగటం అలవాటు. డిస్కోథెక్‌లు, పబ్‌లు, మ్యూజిక్‌షోలు వంటివి ఇక్కడ వుండవు. గోళ్ళు గిల్లుకుంటూ, కబుర్లు చెప్పుకుంటూ వుండటం అసాధ్యమైపోయింది. పైగా ఇక్కడి వాతావరణంలో వేడి కూడా వాళ్ళకి ఇబ్బందికరంగా వుంది.

నాలుగో రోజు తాము బయటికెళ్ళటానికి ఎ.సి. కారు కావాలని పెదనాన్న రామలింగేశ్వర్రావుని అడిగారు.

ఆయన వెనకా ముందూ చూడకుండా విజయవాడలోని ట్రావెల్స్ కంపెనీకి ఫోన్ చేసి, మంచి ఎ.సి. కారుని రప్పించారు. ఉదయం పది గంటలకి కారులో విజయవాడ వెళ్ళి చక్కగా బీర్ తాగి, ఖరీదైన హోటల్‌లో లంచ్ తీసుకుని, డిస్కో డాన్సుల్లో పాల్గొని రాత్రి పదిగంటలకి ఇంటికి చేరుకున్నారు. ఖర్చు ఎనిమిదివేలు.

ఇక అది మొదలు ఎ.సి. కారు రప్పించుకుని అప్పుడప్పుడూ బయటకు వెళ్ళిపోవటం ఆరంభించారు.

మొదట విజయవాడ వరకే వెళ్ళేవారు. తర్వాత హైదరాబాద్

కూడా వెళ్ళటం మొదలుపెట్టారు.

పది రోజులు గడిచిపోయాయి.

అమెరికా నుంచి అన్నపూర్ణేశ్వరి ఫోన్ చేస్తే అంతా బాగానే వుంది. పిల్లల్లో మార్పు వస్తోందని అబద్ధం చెప్పాడు రామలింగేశ్వర్రావు. నిజానికి వాళ్ళ సంగతి ఎలా వున్నా, అనంతసాయి, సాయిశివానీలకు ఇక్కడ వుండటం ఇష్టంలేదు.

తమకు అలవాటయిన పద్ధతుల్ని వదులుకోమని, ఇక్కడి పద్ధతులు నేర్చుకోమని పెద్దనాన్న రామలింగేశ్వర్రావు, పెద్దమ్మ మహాలక్ష్మి, అటు నానమ్మ భ్రమరాంబ తమకు బుద్ధులు చెప్పటం వాళ్ళకి ఇష్టంలేదు,

అందుకే ఏదా పెడా ఖర్చులు వాయించేస్తే భరించలేక వీళ్ళే తమను తిప్పి పంపించేస్తారన్న ఆలోచనలతో మరింత స్వేచ్ఛగా ప్రవర్తించటం ఆరంభించారు.

ఇక్కడివాళ్ళందరూ అమెరికా నుంచి వచ్చారన్న ఒకే ఒక్క కారణంతో అనంతసాయి, సాయిశివానీలను మరీ నెత్తికెత్తుకుని అపురూపంగా చూడటం మహేశ్వరికి నచ్చలేదు.

వాళ్ళని చూస్తుంటే ఆమెకు అసూయగా వుంది. కొంచెం కూడా తన గురించి పట్టించుకోని అనంత్ మీద పీకలదాకా కోపంగా వుందామె. శివానీ అయితే వీళ్ళని పట్టించుకోవడం మానేసాడు.

ఇరవై రోజులు గడిచిపోయాయి.

పరిస్థితిలో మార్పులేదు.

ఎవరు చెప్పినా వినే పరిస్థితి లేదు.

మున్నలూరు ఎప్పుడు వస్తారో, ఎప్పుడు వెళతారో తెలీనంతగా అన్నా, చెల్లెళ్ళిద్దరూ తమ సరదాల్లో మునిగి తేలుతున్నారు. తరచూ హైదరాబాద్ వెళ్ళిపోతున్నారు. అప్పుడప్పుడూ చెన్నై కూడా వెళ్ళొస్తున్నారు. మంచినీళ్ళలా డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నారు.

ఏం చేసినా, ఏం చెప్పినా వాళ్ళలో మార్పు రానందుకు అంతా బాధపడుతుంటారు. అమెరికా నుంచి ఫోన్ చేసిన తమ్ముడు గోపాల్‌కి ఇదే విషయం చెప్పాడు రామలింగేశ్వర్రావు. అంతా బాధపడ్డమే కాదు, కోపం

ముంచుకొచ్చింది అతనికి పిల్లల మీద.

"అన్నయ్యా! ఈ విషయాలు అమ్మకు తెలీనీయకు. ఫో... వాళ్ళు చాలా మారిపోయారని, పద్ధతుల్లోకి వచ్చేసారని చెప్పు... చూసుకుని అక్కడికొస్తాను. వచ్చాక ఏం చేయాలో ఆలోచిద్దాం" ... సూచించాడు.

తల్లి ఫోన్ చేస్తే అదే విధంగా చెప్తూ వచ్చాడు రామలింగేశ్వ...

ఇక్కడ మరో ముఖ్య విషయం వుంది.

మంచి పద్ధతులు అలవర్చుకోమనిచెప్పి కొడుకుని, కో... ఇండియా పంపించిన మరునాడే డాక్టర్ గోపాల్ ముందుచూపుతో ఒ...యం తీసుకున్నాడు. అక్కడ తమ ఇంటి ఫోన్ల నంబర్లూ, ఆస్పత్రి... నంబర్లు, ఇతర సెల్ నంబర్లను కూడ మార్పించేశాడు. తన స... సెల్ నంబర్ తప్ప, మిగతావన్నీ మారిపోయాయి. మారిన నంబర్ల... రామలింగేశ్వరరావుకి మాత్రమేచెప్పి, పొరబాటున కూడా కొత్తనంబ... అనంత్, శివానీలకు యివ్వొద్దని చెప్పాడు.

ఎందుకంటే___

పొరబాటున వాళ్ళు అమెరికాలోని తమ ఇంటికి ఫోన్‌చేసి ... పతితోగాని, అన్నపూర్ణేశ్వరితోగాని మాట్లాడితే, వాళ్ళు మారలేదని ... పోయి తిరిగి తన తల్లి బెంగతో మంచానపడే ప్రమాదం వుంది. అం... ఆ విషయంలో ముందే జాగ్రత్తపడ్డాడు గోపాల్.

ఈ పరిస్థితుల్లోనే___

అయిదు వారాలు గడిచిపోయాయి.

అక్కడ అమెరికాలో___

* * * *

"ఏమిట్రా గోపాల్ హడావుడి? ఎక్కడికన్నా ప్రయాణ... రాత్రి తొమ్మిది గంటల ప్రాంతంలో ప్రయాణానికి సిద్ధమవుతున్న గో... కును చూసి అడిగింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"అవునమ్మా! ప్రపంచ గుండెజబ్బు నిపుణుల సదస్సు ఒకటి జర్మనీ... లోని బెర్లిన్ నగరంలో జరుగుతోంది. దానికి హాజరవ్వాలి నాలుగురోజు...

...దస్సు అది. వారంరోజుల్లో తిరిగివచ్చేస్తాను" చెప్పాడు.

"మరిచెప్పావ్ కాదేరా? యూరప్ కూడా చాలా బాగుంటుందటగా. అమెరికా చూపించావు. ఇండియా వెళ్ళేలోన యూరప్ చూదొద్దా? చెప్తే తోబాటు నేనూ వచ్చేదాన్నిగా" అంది ఉత్సాహంగా ఆవిడ.

ఇండియా వెళ్ళిన పిల్లలు పద్ధతుల్లోకి వచ్చేస్తున్నారని తెలిసినప్పట్నుంచి ఆవిడ ఆరోగ్యం కుదుటపడింది ఉత్సాహంగా ఎప్పటిలా వుంటోంది.

తల్లి కోరిక విని చిన్నగా నవ్వాడు.

"అమ్మా! నేను వెళ్ళేది కాన్ఫరెన్స్‌కి. యూరప్‌ట్రిప్‌కి కాదు. నేను వచ్చాక నిన్ను, కోడలిని పంపిస్తాను. హేపీగా చూసిరావచ్చు" అంటూ నచ్చచెప్పాడు.

నిజానికి గోపాల్ బయలుదేరింది ఇండియాకు.

జర్మనీకి కాదు.

ఇండియా అని చెప్తే వెంట వచ్చేస్తానని అన్నపూర్ణేశ్వరి గొడవ చేస్తుందని జర్మనీ వెళుతున్నట్టు అబద్ధం చెప్పాడు.

"అంతా బాగానే వుందిగాని, పిళ్ళెమిత్రా. అనంత్‌గాని, శివానీగాని ఇక్కడికి ఫోన్ చేయటంలేదేమిటి? ఏమాత్రం మార్పు వచ్చిందో తెలుసుకుందామంటే పిలుకావటంలేదు. ఇక్కడనుంచి ఫోన్‌చేస్తే అంతా బాగానే వుందంటాడు పెద్దోడు. (పెద్దకొడుకు రామలింగేశ్వరరావు) పిల్లల్ని పిలవమంటే బయటకెళ్ళారు. వచ్చాక ఫోన్ చేయిస్తానంటాడు చేయడు. ఇక్కడ చూస్తే ఫోన్ నంబర్లు మారిపోయాయి."

"అమ్మా, నీకంతా చాదస్తం. అన్నయ్య చెపుతూన్నాడుగా. ఇంకా ఎందుకు కంగారు? మారిన ఫోన్ నంబర్లు వాళ్ళకి తెలుసు. చేస్తార్లే. నేను జర్మనీనుంచి రాగానే మాట్లాడదాం. నాకు ఫ్లయిట్‌కి టైమైంది వస్తాను. సత్యా, టేకేర్. వారంరోజుల్లో వచ్చేస్తాను" అన్నాడు భార్యతో.

"అలాగే. ఆరోగ్యం జాగ్రత్త" అంది సత్యవతి.

తల్లితోబాటు తన భార్య వీడ్కోలు చెపుతుండగా, కారు స్టార్టు చేసుకుని ఏర్‌పోర్ట్‌కి వచ్చేసాడు గోపాల్.

కారుని డ్రయివర్ వెనక్కి తీసుకుపోయాడు.

గోపాల్ తన సూట్‌కేస్, హేండ్‌బేగ్‌తో న్యూయార్క్ ఫ్లైట్ ఎక్కి అర్ధరాత్రి దాటిన కొద్దిసేపటికి న్యూయార్క్ చేరుకున్నాడు. తెల్లవారుజాము నాలుగు గంటలకి అతను ఎయిర్ ఇండియా విమానంలో వున్నాడు.

విమానం లండన్ హీత్రో విమానాశ్రయంలో ఆగినప్పుడు ఇండియాకు ఫోన్‌చేసి తను వస్తున్నట్టు అన్న రామలింగేశ్వరరావుకి చెప్పాడు. గంట విరామం తర్వాత విమానం గాల్లోకి లేచింది.

* * * *

డాక్టర్ గోపాల్ ఇండియా వస్తున్న సంగతి ఆ ఇంట్లో రామలింగేశ్వరరావు ఒక్కడికే తెలుసు. ఈ విషయం సీక్రెట్‌గా వుంచమని గోపాల్ చెప్పటంతో తనూ ఎవరికీ చెప్పలేదతను. పనిమీద తిరుపతి వెళుతున్నట్టు ఇంట్లో చెప్పి తన కారు తీసుకుని రాత్రికి రాత్రే హైదరాబాద్ వచ్చేశాడతను.

ఎప్పటిలాగే మిగిలిన రాత్రి హోటల్లో గడిపి ఉదయం ఎనిమిది గంటలకు స్నానాదికాలు ముగించుకుని టిఫిన్‌చేసి రెడీ అయ్యాడు. హోటల్ బిల్లు క్లియర్‌చేసి కారులో ఏర్‌పోర్టుకి చేరుకున్నాడు.

అతను వచ్చిన అరగంటలో బొంబేనుంచి వచ్చిన విమానం ల్యాండ్ అయింది. కష్టమ్స్ చెకింగ్ ముగించుకుని బయటకొచ్చిన తమ్ముడ్ని ప్రేమగా కౌగిలించుకున్నాడు రామలింగేశ్వరరావు. పరస్పర యోగక్షేమాలు మాట్లాడుకుంటూనే వచ్చి కారులో కూర్చున్నారు. కారు స్టార్ట్ చేశాడు రామలింగేశ్వరరావు.

"నువ్వు చాలా అలసినట్టు కన్పిస్తున్నావు. విశ్రాంతి తీసుకుంటా నంటే చెప్పరా. హోటల్లో స్టే చేద్దాం. మధ్యాహ్నం భోంచేసి బయల్దేరి వచ్చు" దారిలో తమ్ముడ్ని అడిగాడు.

"అదే బెటరనుకుంటున్నాను" అన్నాడు గోపాల్.

దగ్గరలోని త్రీస్టార్ హోటల్లో రూం తీసుకున్నాడు రామలింగేశ్వరరావు. గోపాల్ స్నానంచేసి వచ్చాక టిఫిన్ తీసుకునేవరకు పెద్దగా

కబుర్లేమీ మాట్లాడుకోలేదు ఇద్దరూ. రిలాక్స్‌గా కూర్చున్నాక అడిగాడు గోపాల్.

"ఏమిటన్నయ్యా. వాళ్ళలో మార్పు రాలేదంటే బాధగా వుంది. మారే అవకాశం లేదంటావా?" అనడిగాడు బాధగా.

"అదే అర్థంగావటంలేదు. మాట్లాడితే ఎ.సి. కారు తెప్పించుకుంటారు. హైదరాబాద్ తరచూ వస్తుంటారు. అప్పుడప్పుడూ చెన్నై వెళుతుంటారు. యువతలోని విదేశీ వ్యామోహాన్ని కేష్ చేసుకోడానికి ఇక్కడా నగరాల్లో అటువంటి సౌకర్యాలు కల్పిస్తున్నారు.

వీళ్ళకి ఫైవ్‌స్టార్ హోటళ్ళలో డిన్నర్లు కావాలి. డిస్కోటెక్‌లు క్లబ్‌లలో చేరి తాగటం పిచ్చిపట్టినట్టు ఆడటం, పాడటం, అర్ధనగ్నంగా చిందులు. ఛీ....ఛఛ. ఇంతగా వీళ్ళు డబ్బు దుబారా చేస్తున్నారంటే నాకే ఆశ్చర్యంగా వుంది.

ఇప్పటికి అప్పుడే వీళ్ళు చేసిన ఖర్చు పదిలక్షలు. నాకో డౌటు తమ్ముడూ! ఇలా అల్లరిచిల్లరగా తిరిగి దుబారా ఖర్చులు చేస్తేనే భరించలేక నేను వెనక్కి పంపించేస్తాననే ఆలోచనలో వీళ్ళున్నారని అనుమానంగా వుంది, ఏంచేయాలో నువ్వే చెప్పాలి" అంటూ పరిస్థితిని తమ్ముడికి క్లుప్తంగా వివరించాడు.

అంతా విని భారంగా నిట్టూర్చాడు గోపాల్.

"లేదన్నయ్యా. వీళ్ళు ఎన్ని పిచ్చివేషాలు వేసినా వీళ్ళలో మార్పు రానంతవరకు వెనక్కి తీసుకెళ్ళే ప్రసక్తిలేదు" అన్నాడు స్థిరంగా.

"అయితే ఎంతకాలం ఇలా? లక్షలకు లక్షలు మంచినీళ్ళలా ఖర్చవటము తప్ప వుపయోగం ఏమీ వుండదు. అలాగని వాళ్ళడిగిన డబ్బు ఇవ్వకుండానూ వుండలేం."

"లేదులేదు. డబ్బు ఇవ్వటం ఆపకు. ఎంత అవసరమైనా నేను పంపిస్తాను."

"ఇదే....అమెరికాలో కూడా ఇలాగే వాళ్ళకు డబ్బిచ్చి నువ్వే వాళ్ళని బాధ్యతలేకుండా చేసినట్టున్నావ్."

"వూహూ. అమెరికాలో పరిమితంగానే ఖర్చుచేసేవాళ్ళు. అయినా

అదీ ఎక్కువే అనుకో. నేనివ్వకపోతే పార్ట్‌టైం జాబ్‌చేసి సంపాదించుకుని ఖర్చుచేసేవాళ్ళు. ఇక్కడా ఛాన్స్‌లేదు. నువ్వన్నది కరెక్టే. ఇష్టారీతంగా ఖర్చుచేస్తే తట్టుకోలేక అమెరికా పంపించేస్తారని వాళ్ళిద్దరూ ఇలా చేస్తున్నారు. వాళ్ళని ఎలా దారికి తేవాలో నాకు తెలుసు."

"ఏమిట్రా నీ మొండితనం? ఎందుకొచ్చింది అమెరికా తీసుకెళ్ళి. వాళ్ళకి నచ్చిన పద్ధతిలోనే వాళ్ళు హేపీగా వుంటారు. పెళ్ళయితే వాళ్ళ పద్ధతిలోకి వస్తారు."

"పెళ్ళి ఎలా చేయమంటావ్? ఫారెన్ కోడల్ని, ఫారెన్ అల్లుణ్ణి తెచ్చుకోమంటావా?"

"అదికాదురా తమ్ముడూ...."

"అన్నయ్యా, ఇంకేం చెప్పకు. చెల్లాయికి మాటిచ్చాను. వాళ్ళ పిల్లలతోనే మా పిల్లల పెళ్ళిళ్ళు జరుగుతాయని. ఇక అమ్మ ఆశ నీకు తెలుసు. వీళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు చూడటమే తన జీవితాశయం అంటుంది. కాని వీళ్ళిలా అమెరికా స్టయిల్ వెలగబెడుతుంటే చూస్తూచూస్తూ చెల్లాయి పిల్లలకిచ్చి ఎలా పెళ్ళిచేయటం...."

"వద్దురా....నేను చూస్తూనే వున్నాగదా. అనంత్‌లోగాని, శివానీలోగానీ మేమంతా ఎంత చెప్పినా కూడా ఆవగింజంత కూడా మార్పు రాలేదంటే ఇకముందయినా వస్తుందన్న నమ్మకం నాకులేదు. చెల్లాయితో కూడా చెప్పేస్తాను. వాళ్ళగాని, మీరుగాని బయటి సంబంధాలే చూసుకోండి. సమస్యలు రావు."

"అది జరగదు. నీకో ముఖ్య విషయం చెప్పాలన్నయ్యా. మేం అమెరికాలో ఇంకో అయిదేళ్ళు మాత్రం వుంటాం. ఈలోపల వీళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు జరిపించి నవీన్‌ని, మహేశ్వరిని కూడా మాతోబాటు అమెరికా తీసుకెళ్ళి కొంతకాలం మా దగ్గరే వుంచుకుంటాం.

మేం అక్కడ్నుంచి వచ్చేలోపలే ఇక్కడ పెద్ద హాస్పిటల్ కట్టాలి. ఆ హాస్పిటల్‌ని అమ్మ చేతులమీదుగా ఓపెన్ చేయించాలి. పేద, మధ్యతరగతి ప్రజలకి నా వైద్యసేవలు అందుబాటులోకి తేవాలి. అమ్మ ఆశీస్సులతో ఈ స్థితికి ఎదిగాను.

అమ్మ ఆశల్ని నెరవేర్చటం మన బాధ్యత. నవీన్‌ని అమెరికాలో డాక్టర్ చదివిస్తాను. ఇష్టపడితే మహేశ్వరి కూడా డాక్టర్ కోర్సులో చేరుతుంది. అనంత్, శివానీలు ఇద్దరికీ బిజినెస్ మేనేజ్‌మెంట్ అంటే ఇష్టం. హాస్పిటల్ నిర్వహణ బాధ్యతలు వాళ్ళు చూసుకుంటారు. ఇవన్నీ చూసుకోబోయే అనంత్, శివానీలకు తమ బాధ్యతలు తెలియాలి. తెలిసేలా చేస్తా" అంటూ మనసులో మాటను అన్నగారికి వివరించాడు గోపాల్.

అంతా విని బాధగా తల విదిలించాడు రామలింగేశ్వరరావు.

"నువ్వు చెప్పింది బాగానే వుంది. కాని వీళ్ళు దారికొస్తారన్న నమ్మకం నాకులేదు. [illegible]గా. ప్రయత్నించి చూడు" అన్నాడు చివరకు.

మధ్యాహ్నం భోజనం కూడా హోటల్లోనే తీసుకుని రెండు గంటల ప్రాంతంలో తిరిగి బయలుదేరారు. వాళ్ళు ప్రయాణిస్తున్న కారు హైదరాబాద్ నుంచి మన్నెలూరు చేరుకునేసరికి ఆరు గంటలు కావస్తోంది. శీతాకాలం కావటంతో అప్పటికే చీకటిపడింది.

అమెరికానుంచి గోపాల్ వస్తున్న సంగతి—

ఇక్కడ ఎవరికీ తెలీదు.

పొరబాటున అమెరికానుంచి తన తల్లిగాని, భార్యగాని ముందు ఫోన్‌చేస్తే తను బయలుదేరింది జర్మనీకాదు, ఇండియా అని వాళ్ళకు తెలిసిపోతుందన్న వుద్దేశంతో ముందే రామలింగేశ్వరరావుని హెచ్చరించటం వల్ల అతను కూడా ఇంట్లో ఎవరికీ ఈ విషయం చెప్పలేదు. అందుకే సడెన్‌గా వచ్చిన గోపాల్‌ని చూడగానే అందరికీ ఒకటే షాక్.

ఒక్కసారిగా అక్కడ హడావుడి మొదలయింది.

ఆ సమయంలో బావ రఘునాథ్ చెల్లెలు భ్రమరాంబ అంతా అక్కడే వున్నారు. కుశలప్రశ్నలు, పలకరింపులు అవగానే గోపాల్, తన పిల్లలు అనంత్‌సాయి, సాయిశివానీల కోసం చూసాడు. వాళ్ళక్కడ లేరు.

"వీళ్ళిద్దరూ ఎక్కడ?" వదిన మహాలక్ష్మిని అడిగాడు.

"ఉదయం బయటికెళ్ళినవాళ్ళు భోజనానిక్కూడా ఇంటికి రాలేదు. మధ్యాహ్నం అనంత్ సెల్‌కి ఫోన్ చేసాను. విజయవాడలో వున్నాం పిన్నీ, సాయంత్రానికి వచ్చేస్తామన్నారు. కానీ ఇంతవరకు రాలేదు.

ఏమిటో వీళ్ళ పద్ధతులు అర్ధంగావటంలేదు. ఎంత చెప్పినా వినటం అంటూ మరిదితో చెప్పి బాధపడిందావిడ.

ఇంతలో రామలింగేశ్వరరావుకి ఫోన్ వచ్చింది.

ఫోన్ చేసింది విజయవాడలోని డి.వి. మినార్ హోటల్ మేనేజర్. విషయం ఏమంటే అనంత్, శివానీలు ప్రస్తుతం ఆ హోటల్లో వున్నారు. బిల్లు పేచేయమని రిక్వెస్ట్.

విషయం తెలీగానే గోపాల్‌కి కోపం ముంచుకొచ్చింది.

ఆ కోపంలోనే వేగంగా బయటికొచ్చి—

కారు స్టార్ట్ చేసుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

రామలింగేశ్వరరావు వెనకనుంచి పిలుస్తున్నా వినిపించుకోలేదు. ఎందుకయినా మంచిదని వెనకే తనూ బైక్ తీసుకుని విజయవాడ వచ్చేసాడు. కేవలం మూడు నిముషాల వ్యవధిలోనే యిద్దరూ హోటల్ డి.వి. మినార్‌కు చేరుకున్నారు.

వస్తూనే హోటల్ తాజ్‌లోనూ, రిసెప్షన్ హాల్లోనూ చూశాడు గోపాల్. అక్కడ వాళ్ళిద్దరూ కనబడలేదు. చివరకు డిస్కో హాల్లో బీరు తాగి డాన్సు చేస్తున్న జంటలమధ్య వాళ్ళిద్దరూ ఎవరితోనో డాన్స్ చేస్తూ కన్పించారు.

ఆయనకొస్తున్న కోపానికి అక్కడే లోనకు వెళ్ళి వాళ్ళ చెంపలు పగలగొట్టాలన్నంతగా ఆవేశం ముంచుకొచ్చింది. లోనకి వెళ్ళి పోయాడు కూడ. కానీ ఇంతలో వెనకే వచ్చేసిన రామలింగేశ్వరరావు తమ్ముడి భుజంమీద చేయివేసి వెనక్కి తీసుకొచ్చేశాడు.

"మనం ఇక్కడ గొడవపడితే పోయేది మన పరువే. ప్రశాంతంగా ఉండు తమ్ముడూ! వాళ్ళని నేను పిలుచుకొస్తాను" అంటూ అతన్ని రిసె ప్షన్ హాల్లోని సోఫాలో కూర్చోబెట్టి హోటల్ మేనేజర్ని పిలిచాడు.

"మావాళ్ళు కట్టాల్సిన బిల్లు ఎంత?" అడిగాడు.

"మీరే చూడండి" అంటూ బిల్లు చేతికిచ్చాడు మేనేజర్.

చూస్తే కళ్ళుతిరిగే అమౌంట్ వుంది బిల్లులో.

ఇరవై వేలకి కొంచెం తక్కువ. అంతే!

ఒక్కరోజు కాదు. ఉదయం నుంచి ఇప్పటికి అంటే సుమారు పది పన్నెండు గంటల లోపలే ఇరవై వేలు ఖర్చుచేసారంటే ఇంతకన్నా బాధ్యతా రాహిత్యం మరోటి వుండదు. ఆ బిల్లులో ఇక్కడ పరిచయమైన ఫ్రెండ్స్‌కోసం తాగటానికి, తినటానికి అయిన ఖర్చే చాలావుంది అందులో.

ఆ బిల్లు చూసి తలపట్టుక్కూర్చున్నాడు గోపాల్.

రామలింగేశ్వరరావు బిల్లు డబ్బులు కట్టేశాడు.

వెయిటర్‌ని డాన్స్ హాల్లోకి పంపించి అనంతసాయి, సాయిశివానీలను పిలిపించాడు. అప్పుడు కూడా పెదనాన్న వచ్చాడనే అనుకున్నారు కాని తండ్రి అమెరికానుంచి వచ్చిన విషయం అన్నాచెల్లెళ్ళకు తెలీదు. అందుకని వస్తూనే అక్కడ పెదనాన్నతోబాటు తండ్రిని చూసి షాక్ అయ్యారు.

"డాడీ! మీరు ఎప్పుడు వచ్చారు?" అంటూ దగ్గరకొచ్చాడు అనంత్.

"డాడీ!" అంటూ ఆనందంతో పరుగున దగ్గరకొచ్చింది శివానీ.

ఇద్దర్నీ అసహ్యంగా చూస్తూ—

చివ్వున లేచాడు గోపాల్.

"అన్నయ్యా! వీళ్ళిద్దర్నీ వచ్చి కారెక్కమను" అంటూ కనీసం వాళ్ళ ముఖం కూడ చూడకుండా బయటికొచ్చేసి కార్లో కూర్చున్నాడు.

కిక్కురుమనకుండా—

తండ్రి వెనకే వచ్చి కార్లో కూర్చున్నారు ఇద్దరూ.

కారు బయలుదేరగానే—

బైక్ స్టార్ట్‌చేసి తనూ కారును అనుసరించాడు రామలింగేశ్వరరావు.

* * * *

"ఇక్కడికి మీ ఇద్దర్నీ ఎందుకు పంపించాను, ఇక్కడికొచ్చి మీరు చేస్తున్నదేమిటి? సిగ్గుపడాలి.... షేమ్ టూ యూ!" తనలోని అసహనాన్ని, కోపాన్ని మాటల్లో ప్రస్ఫుటింపచేస్తూ అడిగాడు గోపాల్.

అప్పటికే రాత్రి పదిగంటలు దాటింది సమయం.

డాబా ఇంట్లో హాల్లో సోఫాలో కూలబడివున్నారు గోపాల్.

ఎదురుగా ఎడంగా నిలబడున్నారు అనంత్. శివానీలు.

వాళ్ళిద్దరి దుస్తుల తీరూ, స్టయిలూ చూడ్డానికి ఫారినర్స్‌లా [illegible] తప్పితే భారతీయ పద్ధతులు గాని, తెలుగు సంప్రదాయంగానీ [illegible] కూడా కన్పించటంలేదు. వాళ్ళలో ఇక్కడికొచ్చాక కూడా అణుమాత్రమైనా మార్పు రాకపోవటం డాక్టర్ గోపాల్‌కి చాలా బాధ కలిగిస్తోంది.

అన్న రామలింగేశ్వరరావు, బావ రఘునాథ్‌లు వేరు వేరు సోఫాల్లో కూర్చున్నారు. మిగిలిన కుటుంబ సభ్యులంతా అక్కడే వున్నారు, [illegible] నవీన్ తప్ప. అతడు ఏదో పనిమీద గుంటూరు వెళ్ళి యింకా [illegible] రాలేదు.

చీమ చిటుక్కుమన్నా విన్పించేంత నిశ్శబ్దంగా వుందక్కడ.

"నేను వచ్చింది మీలో ఎంతవరకూ మార్పు వచ్చిందో చూద్దామని....మీలో కొంచెం కూడా మార్పు రాలేదని అర్థమవుతోంది. [illegible] మీ పద్ధతి మార్చుకోరా? ఎందుకిలా చేస్తున్నారు?" తిరిగి తనే వాళ్ళని నిలదీస్తున్నట్టు అడిగాడు.

వాళ్ళు మౌనమే సమాధానంగా—

అలాగే నిలబడున్నారు.

"జాలీగా తిరగటం, మంచినీళ్ళలా డబ్బు ఖర్చుచేయటం ఇదే [illegible] మనుకుంటున్నారా? మనం అమెరికాలో వున్నా, మన పునాదులు ఇక్కడే వున్నాయి. ఇవి తెలుసుకుని ఆచరించాల్సిన బాధ్యత మీకు లేదా!" అ[illegible] గాడు.

"సారీ డాడ్! మేం అమెరికాలో ఎలా వున్నామో, ఇక్కడా అలాగే వున్నాం. లేదంటే ఇక్కడ మాకు నచ్చిన వసతులు లేకపోవటంతో నగరాలకు వెళ్ళి రావలసి వస్తోంది. ఖర్చులు పెరుగుతున్నాయి. [illegible] క్కడ నచ్చలేదు. మీవెంట అమెరికా వచ్చేస్తాం" అన్నాడు అనంత[illegible].

"అవును. ఇక్కడ వుండటం మావల్ల కాదు. మేము వచ్చేస్తాం" అంటూ అన్నయ్య ప్రతిపాదనను బలపర్చింది శివానీ.

"షటప్....పొరబాటు చేశాను. చాలా పెద్ద పొరబాటు చేశాను. [illegible] వదిలి వుండలేనని మీ అమ్మ బాధపడుతుంటే చూడలేక మిమ్మల్ని [illegible] వుంచుకుని పెద్దవాళ్ళని చేసి చాలా పెద్ద తప్పుచేసాను. మీ [illegible] మిమ్మల్ని యిక్కడ వదిలేసి మా దారిన వెళ్ళిపోయుంటే [illegible] పెరిగి వుండేవాళ్ళు. చూడండి. వారసత్వంగా మీకివ్వటానికి అవ[illegible] డబ్బు, ఆస్తులు సంపాదించాను గాని, తరతరాల మన తెలుగు [illegible] మీకు ఇవ్వలేకపోయాను. అవి మీరు నేర్చుకుంటారనే ఇక్క[illegible]. నేర్చుకోవాలి. అంతే!"

"మాకు అమెరికా సంస్కృతే బాగుంది. అది చాలు మాకు" [illegible] చెప్పాడు అనంత్.

"మాకు చాలదు. మీలో మార్పు రావాలి. అది నాకు ముఖ్యం. [illegible] మనవాళ్ళు. వీళ్ళంతా ఎలా వుంటున్నారో చూస్తూ కూడా ఇక్కడి [illegible] నేర్చుకునే తెలివితేటలు మీకు లేవంటే మీరు నా పిల్లలని చెప్పు[illegible] సిగ్గుపడుతున్నాను. నా పెంపకం మిమ్మల్నింత అధ్వాన్నంగా [illegible] చాలా బాధపడుతున్నాను."

"అదికాదు డాడీ!" ఏదో చెప్పబోయాడు అనంత్.

"ఇంకేం చెప్పకు" అంటూ అతడి మాటల్ని ఖండించాడు గోపాల్.

"మీరేం చెప్పినా వినటానికి నేను సిద్ధంగా లేను" హెచ్చరించాడు.

"వినకపోతే ఎలా డాడీ, అమెరికాలో మన ఫోన్ నంబర్లు, ఇ-మెయిల్ అడ్రసులు అన్నీ మార్చేసారు. దేనికిదంతా?" నిష్ఠూరంగా [illegible] శివానీ.

"మీ మంచి కోరే అంతా. ఇంతకుమించి మీకు వివరణ ఇవ్వాల్సిన [illegible] లేదు. నేను రేపే వెళ్ళిపోతున్నాను. ఫైనల్‌గా మీకు ఇంకో అవ[illegible] ఇస్తున్నాను. నెల తర్వాత మళ్ళీ నేను ఇండియా వస్తాను. నేను [illegible] మీలో మార్పు రావాలి. మన సంస్కృతిని, సంప్రదాయాల్ని [illegible] కోవాలి. ఖర్చు తగ్గించుకోవాలి. ఒక మంచి పద్ధతిలో సక్రమంగా [illegible] అలవర్చుకోవాలి. అలా ఇవన్నీ మీరు నేర్చుకోలేదంటే ఈసారి [illegible] నేనేం చేస్తానో నాకే తెలీదు. జాగ్రత్త" అంటూ గట్టిగా

హెచ్చరించాడు గోపాల్.

తర్వాత అంతా భోజనానికి లేచారు.

వాళ్ళు భోంచేస్తుండగానే గుంటూరు నుంచి తిరిగి వచ్చి [illegible] నవీన్‌గాని, మహేశ్వరిగాని ఆ అన్నాచెల్లెళ్ళ నడవడిక ఎంతో [illegible]సింది. అంతా కలిసి భోజనాలు చేసి లేచేసరికి రాత్రి పదకొం[illegible] పోయింది

నిజానికి మరునాడే వెళ్ళిపోవాలనుకున్నాడు గోపాల్. [illegible] దూరంనుంచి వచ్చి మరునాడే వెళ్ళిపోతే ఎలా అంటూ [illegible]రంతా. తండ్రి ఇక్కడున్న మూడురోజులూ అనంతసాయి, [illegible] బుద్ధిమంతుల్లా ఇంటిపట్టునే వున్నారు.

నాలుగోరోజు తండ్రి అమెరికాకు ప్రయాణం కాగానే [illegible] వచ్చేస్తామంటూ అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరూ మరోసారి గొడవ [illegible] నయానో, భయానో సర్దిచెప్పి అటు బావగారితోను, ఇటు [illegible]తోను విడివిడిగా మాట్లాడి అందరివద్ద శలవు తీసుకుని బయలే[illegible] గోపాల్.

రామలింగేశ్వర్రావు తమ్ముడ్ని కారులో హైదరాబాద్ [illegible] ముంబై విమానం ఎక్కించి వచ్చాడు.

• • • •

చెప్పినట్టుగానే వారం తిరిగే లోపల—

డెట్రాయిట్‌లోని తమ ఇంటికి చేరుకున్నాడు డాక్టర్ గో[illegible] జర్మనీ ట్రిప్పు చాలా బాగా జరిగిందని చాలా సంతోషంగా [illegible] గురించి, అక్కడ కాన్ఫరెన్స్ గురించి ఉన్నవీ లేనివీ [illegible] చెప్పాడు.

తల్లి అన్నపూర్ణేశ్వరి, భార్య సత్యవతి అతడి మాటల్ని [illegible]ర్యంగా విన్నారుగాని అతడి ముఖంలో మునుపటి ఉత్సాహంగాని [illegible] లేకపోవటం వాళ్ళని ఆశ్చర్యపరిచింది. మనిషి చాలా అలసిపో[illegible] కన్పిస్తున్నాడు. నవ్వులో జీవం లేదు.

కొడుకు వృత్తికి అంకితమైన మనిషి కాబట్టి తిరకేసి [illegible]

[illegible] అలావున్నాడని సరిపెట్టుకుంది అన్నపూర్ణేశ్వరి. అతడ్ని ఏమీ [illegible]. కాని సత్యవతి విషయం వేరు. పెళ్ళయినప్పట్నుంచి నీడలా [illegible] భర్తవెంట వున్న స్త్రీ ఆమె. అతడి గురించి బాగా తెలుసు. [illegible] అతను ఏదో విషయాన్ని కావాలని దాస్తున్నాడని వూహించేసింది. [illegible] అడగలేదుగాని—

ఆ రాత్రి బెడ్‌రూమ్ తలుపులు మూసాక భర్త పక్కన కూర్చుని [illegible] చూసింది. అప్పుడు కూడా దీర్ఘాలోచనలోనే వున్నాడు [illegible].

"ఏం జరిగింది?" సున్నితంగా అడిగింది.

"ఏమిటి?" ఆలోచనలనుంచి బయటపడుతూ అడిగాడు.

"మీ జర్మనీ ట్రిప్పు మీరు చెపుతున్నంత హేపీగా లేదని నాకు [illegible]. నిజం చెప్పండి. మీరు జర్మనీకే వెళ్ళారా?"

"అవును. నీకెందుకొచ్చిందీ అనుమానం?"

"మిమ్మల్ని చూస్తే ఎవరికయినా అనుమానం వస్తుంది. పిల్లలిద్దర్నీ [illegible] ఇండియా పంపిస్తున్నప్పుడు కూడ బాధలేదు. కాని ఇప్పుడు [illegible] చూస్తుంటే బాధగా వుంది. మీలో దిగులు, నిరాశా కనబడుతోంది. [illegible] మన కాపురంలో ఎప్పుడూ మిమ్మల్నిలా చూళ్ళేదు" అంది బాధ[illegible].

భార్యాభర్తల అనుబంధం ఎంతో పవిత్రమైంది. అమెరికాలో వున్నా [illegible] వివాహ వ్యవస్థమీద వున్న నమ్మకం వారిద్దరిలోనూ చెక్కు[illegible].

ఒకరంటే ఒకరికి ఎనలేని ప్రేమ.

ఆమె మానసికంగా ఇప్పటికే పిల్లలు దూరంగా వున్నందుకు నలిగి [illegible]. ఇప్పుడు తన గురించి కలత చెందుతోంది. భార్యాభర్తలమధ్య [illegible] వుండకూడదంటారు.

తను కొన్ని విషయాలు ఆమెకు చెప్పకుండా దాచి తప్పుచేస్తున్నా[illegible] అన్పించింది ఆఖరికి—

తను వెళ్ళింది జర్మనీకి కాదు. ఇండియావెళ్ళి పిల్లల్ని చూసి

వచ్చాను. అని భార్యకు చెప్పేయాలని నోటిచివరివరకు వచ్చిన మాట మింగేసి___

పేలవంగా చిన్న నవ్వు నవ్వేసి వూరుకున్నాడు.

"మీరు నవ్వితే నాకేమీ అర్థంకాదు. నిజం చెప్పండి..." అంది సత్యవతి.

పెద్దగా నిట్టూర్చి ఆమె ముఖంలోకి చూసాడు.

"నా మాటమీద నీకు నమ్మకంలేదా....? నేను వెళ్ళింది ... అందులో సందేహించాల్సింది ఏమీలేదు. ట్రిప్పు కూడా చాలా బా... గింది" అన్నాడు.

"అంత బాగా జరిగితే మరెందుకు మీలో నిరుత్సాహం?" అను... నివృత్తికోసం అడిగింది.

"నిరుత్సాహం కాదు. దిగులు....బాధ. బెర్లిన్‌లో వుండగా ... గాని ఓసారి ఇండియా ఫోన్‌చేసి అన్నయ్యతో మాట్లాడాలని... ఫోన్ చేసాను. నేను ఫోన్ చేసిన సమయానికి పిల్లలు మున్నలా... లేరు....

హైదరాబాద్ వెళ్ళారట. వాళ్ళకి మనం పుట్టిపెరిగిన ఊరు ... లేదు. వాళ్ళ విందులు, వినోదాలు, విలాసాలకోసం హైదరాబాదు, ... విజయవాడ అంతా బయట వూళ్ళకు వెళ్ళివస్తున్నారు. అమెరికా ... నుంచి బయట పడలేకపోతున్నారు. డబ్బు దుబారా చేయటం, ... గటం అదే జీవితం అనుకుంటున్నారు.

అన్నయ్య, బావగారు, వదిన, మా చెల్లెలు అంతా....ఎంత ... వాళ్ళలో కొంచెం కూడా మార్పు రాలేదట. బాధ్యత లేకుండా ... ఎవరుమాత్రం హర్షిస్తారు చెప్పు? వీళ్ళని భరించటం నావల్ల కాదు ... వెనక్కి పంపించేస్తాను అని అన్నయ్య అక్కడి విషయాలు చెప్తుంటే ... నాకు చాలా బాధ కలిగింది.

ఇక్కడ అమ్మ దిగులు పడుతుందనే ఉద్దేశంతో వాళ్ళలో ... మార్పు వస్తోంది, పద్ధతిలోకి వస్తున్నారంటూ ఫోన్ చేయించి ... అబద్ధాలు చెప్పించాను.

అది నిజంకాదని అమ్మకు తెలిస్తే, ఎంత బాధపడుతుందోనని భయంగా వుంది. వాళ్ళని దారిలోకి తేవటం ఎలాగో అర్థంకావటంలేదు" అన్నాడు బాధగా.

"పోనీ వాళ్ళని వెనక్కి పిలిపించేయండి. ఆ ప్రయత్నాలేవో మనం ఇక్కడే చేద్దాం. వాళ్ళని ఎక్కడో దూరంగా వుంచి మనం ఇక్కడ బాధ పడటం దేనికి?"

"నిజమే. పిలిపించవచ్చు. కాని అలా వాళ్ళు వెనక్కి వచ్చిన మరుక్షణం మా అమ్మ ఇండియాకు బయలుదేరి వెళ్ళిపోతుంది. వీళ్ళు మారరు. వీళ్ళలో మార్పువస్తే తప్ప మా చెల్లెలి పిల్లలతో పెళ్ళిళ్ళు జరగవు. అమ్మ ఇండియా వెళ్ళినా సంతోషంగా వుండలేదు. వీళ్ళ పెళ్ళిళ్ళ గురించి బెంగ పెట్టుకుంటుంది.

అప్పుడు సమస్యలింకా పెరుగుతాయిగాని తరగవు. నీకు తెలీదు సత్యా. వాళ్ళని ఇప్పుడే వెనక్కి రప్పించటం మంచిదికాదు. కొద్దిరోజులు పోతే వాళ్ళే దారికి వస్తారు. అదే అన్నయ్యతోచెప్పి, జాగ్రత్తగా చూసుకోమన్నాను" అన్నాడు.

"ఒకవేళ....వాళ్ళలో మార్పు రాకపోతే ఏంచేయాలి....?" అతడి ముఖంలోకి సూటిగా చూస్తూ బాధగా అడిగింది. ఆమె కళ్ళలో దూకటానికి సిద్ధంగా వున్న కన్నీళ్ళను చూడగానే గోపాల్ మనసు చెదిరింది.

ఆమెను ఒళ్ళోకి తీసుకుని కన్నీరు తుడిచాడు.

"నీ బాధ అర్థం చేసుకోగలను. మనం ఏంచేసినా వాళ్ళ మంచి కోసమే చేస్తున్నాం. కొద్దిరోజుల్లోనే వాళ్ళు మారతారన్న నమ్మకం నాకు వుంది. కష్టసుఖాల్లో నా వెన్నంటి నడిచి వచ్చినదానివి. ఈ విషయంలో కూడా నీ సహాయం నాక్కావాలి. నాకు వాళ్ళంటే ఎంత ప్రేమో నీకు తెలీదా?" అడిగాడు లాలనగా.

"నేనెప్పుడూ మీ వెన్నంటే వున్నాను. నా భయం అత్తయ్య గురించే. ఆవిడకు నిజం తెలిస్తే క్షణం ఇక్కడ వుండరు" అంది.

"అమ్మకు నిజం తెలియకుండా చూసుకోవలసిన బాధ్యత నీది. సరేనా? కొద్దిరోజులుపోతే అన్నీ చక్కబడతాయి" అంటూ ఆమెను కౌగిట

బంధించేసాడు. భర్త కౌగిట్లో గువ్వపిట్టలా ఒదిగిపోతూ బావుర్మని ఏడ్చి పోయింది సత్యవతి.

రోజులు గడిచిపోతున్నాయి.

పది రోజుల తర్వాత—

మున్నలూరు ఫోన్ చేసాడు గోపాల్.

రామలింగేశ్వరరావు మాట్లాడాడు.

"లేదురా. వాళ్ళు మారతారన్న ఆశ అడుగంటింది. ఆ పెళ్లి తీసుకుపోలేదని నీమీద బాగా అలిగినట్టున్నారు. ఆ కోపంలో విపరీతంగా ఖర్చులు చేస్తున్నారు. ఏం చేయాలో అర్థంకావటంలేదు" అంటూ పరిస్థితి వివరించి బాధపడ్డాడు.

"అన్నయ్యా. అమ్మ ఫోన్‌చేస్తే వాళ్ళు పూర్తిగా మారిపోయారని అబద్ధం చెప్పు. అమ్మకి అనుమానం రాకుండా చూసుకో. మరో వారం పది రోజుల్లో మళ్ళీ నేను మీవద్దకొస్తున్నాను. ఏం చేయాలో అప్పుడు ఆలోచిద్దాం. కాని నేను అక్కడికి వచ్చినట్టుకాని, మళ్ళీ రాబోతున్నట్టుగాని అమ్మకిగాని, సత్యవతికిగాని తెలీకూడదు...."

"ఎంతకాలంరా యిలా? ఎందుకొచ్చింది! వాళ్ళిద్దరికీ ఇక్కడ పని లేదు. అమెరికా పంపించేస్తాను."

ఆ పనిమాత్రం చేయకు. వాళ్ళు అక్కడే వుండాలి. నేను వస్తున్నా గదా. జాగ్రత్త" అంటూ లైన్ కట్ చేసాడు.

ఇదే విషయం గురించి గోపాల్ తీవ్రంగా ఆలోచిస్తూనే వున్నాడు. ఎంతగా అంటే—ఇప్పుడతను అమెరికాలోని ఇతర నగరాల్లో ఆపరేషన్లు ఒప్పుకోవటంలేదు. డెట్రాయిట్‌లోని తన ఆస్పత్రికే పరిమితమయ్యాడు. అవసరమైన ఆపరేషనులు ఏవో యిక్కడే చేస్తున్నాడు. ఇండియానుంచి వచ్చాక డెట్రాయిట్ నగరం వదలి బయటకుపోలేదు గోపాల్. కాస్త తీరిక దొరికితే చాలు. పిల్లల గురించే ఆలోచన.

ఈ పరిస్థితుల్లోనే ఓ రోజు ఉదయం—

ఎప్పటిలానే తమ ఇంటినుంచి కారులో ఆస్పత్రికి బయలుదేరాడు గోపాల్.

ఆస్పత్రికి రాగానే తన ఛాంబర్‌లో కూచుని కాస్సేపు పేపర్ చూడటం అతని అలవాటు. న్యూయార్క్ టైమ్స్ వాషింగ్‌టన్ పోస్ట్‌లాంటి ప్రముఖ అమెరికా పత్రికలే గాకుండా, బ్రిటన్ జర్మనీలకు చెందిన కొన్ని ప్రముఖ పత్రికలు కూడా ఆస్పత్రికి తెచ్చి వుంచుతారు.

తన ఛాంబర్‌లోకి వచ్చి కూచోగానే ముందుగా వాషింగ్‌టన్ పోస్ట్ తీశాడు. పత్రిక తెరిచీ తెరవగానే ముందుగా షేర్లమార్కెట్‌కు సంబంధించిన విశేషాలు చూడటం అతనికి అలవాటు.

అందుకు తగిన కారణం కూడా వుంది.

డాక్టర్ గోపాల్ తను అమెరికాలో సంపాదన ఆరంభించిన నాటి నుంచే షేర్ మార్కెట్‌మీద గల ఇంట్రస్ట్‌కొద్దీ షేర్లు అమ్మటం, కొనటం సాగించేవాడు.

అదృష్టంకొద్దీ ఏ షేర్లుకొన్నా అవి లాభాలపంట పండించేవి. ఓ పక్క డాక్టర్ వృత్తిలో వుంటూనే చాలాకాలం షేర్ల వ్యాపారం చేసాడు. తర్వాత డాక్టర్ వృత్తిలో క్షణం తీరికలేని బిజీ క్షణాలు మొదలవటంతో షేర్ల వ్యాపారం ఆపేసి, తన పెట్టుబడి మొత్తాన్ని జీన్ లేబొరేటరీస్ షేర్లమీద పెట్టాడు.

ఆ డబ్బు ఇండియా కరెన్సీలో సుమారు అయిదువందల కోట్ల రూపాయలు వుంటుంది. అందుకే పేపర్ తీయగానే ముందుగా ఆయన్ని పరిశీలించేది షేర్ల మార్కెట్టే.

దురదృష్టవశాత్తూ షేర్ల బిజినెస్ పేజీలోకి చూడగానే పిడుగులాంటి వార్త కన్పించింది. వూహించని వార్త అది. ఆ వార్త సారాంశం ఏమంటే, జీన్ కంపెనీ కుప్పకూలిపోయింది. నిన్నటివరకూ వంద డాలర్లు పలికిన జీన్ లేబొరేటరీస్ షేర్ విలువ ఒక్కసారిగా అయిదు డాలర్లకు పతనం కావటంతో ఆ కంపెనీ దివాళా తీసింది.

కాసేపు ఆ వార్తా వివరాలు, జీన్ కంపెనీ దివాళా తీయటానికి దారి తీసిన పరిస్థితులు చదువుతూ అలాగే వుండిపోయాడు. తర్వాత పెద్దగా కేకేస్తూ ఉన్నట్టుండి టేబిల్‌మీదకు వాలిపోయాడు. ఆ కేక వింటూనే స్టాఫ్ పరుగెత్తుకువచ్చారు. ఒక్కసారిగా కలకలం రేగిందక్కడ. అత్య

పనరంగా అతన్ని స్పెషల్ వార్డుకు తరలిస్తూ ఈ విషయాన్ని
ఫోన్‌చేసి సత్యవతికి తెలియపర్చారు డాక్టర్లు. అత్తగార్ని
వెంటనే తన కారులో ఆస్పత్రికి బయలుదేరింది సత్యవతి.

* * * *

కలిమి లేములు కావడికుండలోయ్ అన్నాడో సినీకవి.

జీవితంలో వెలుగునీడల్లా సుఖదుఃఖాలు వస్తుంటాయి, పోతుంటాయి
అన్నాడో పెద్దమనిషి.

భవబంధాల విషయంలో మనిషి తామరాకుమీద నీటిబొట్టులా ప్రవ
ర్తించాలని, అన్నిటినీ సమదృష్టితో చూడాలని గీతా సారాంశం. ఆ
పోట్లకు తట్టుకొంటూ నది తన ఉనికిని ఎలా కాపాడుకుంటుందో అలా
మనిషి కూడా అన్నిటినీ తట్టుకుని నిబ్బరంగా మనుగడ సాగించాలని
తలపండిన అనుభవజ్ఞులు.

అయితే ఇదంతా వినడానికో, చెప్పుకోడానికో బాగానే వుంటుం
గాని ఆయా సమయాల్లో కష్టాల్ని, బాధల్ని ఎదుర్కొంటున్నవాళ్ళకి
స్తుంది అసలయిన ఆ బాధేమిటో.

ఒకటి కాదు, రెండు కాదు.

ఎడారిలో ఒక్క తుఫాను వచ్చి ఇసుకమేటను ఎగరేసుకుపోయి
నట్టు అయిదువందల కోట్ల సంపద ఒక్కసారిగా కుప్పకూలితే ఆ మని
కూడా కుప్పకూలక ఎలా వుండగలడు? ప్రస్తుతం డాక్టర్ గోపాల్ పరి
అదే!

అదృష్టంకొద్దీ ప్రాణాలతో మిగిలాడుగాని—
లేదంటే మనిషి కూడా దక్కేవాడు కాదు.

విషయం తెలీగానే అత్తాకోడళ్ళిద్దరూ హడలిపోతూ కార్లో బయ
దేరి ఆస్పత్రికి వచ్చేసారు. అయితే వచ్చిన అరగంట వరకూ గోపాల్ని
చూడ్డానికి డాక్టర్లు అనుమతించలేదు. తర్వాత ఆయనకొచ్చిన ప్రమాద
ఏమీ లేదని లోనకు పంపించారు.

ఎ.సి. స్పెషల్ రూంలో తలదిండుకు జేరబడి బాధగా కళ్ళుమూసు
కుని వున్నాడు గోపాల్. పది లంఖణాలు చేసినట్టు వాడిపోయి వున్నా

డు. మనిషి బాగా దిగాలుపడిపోయినట్టు కన్పిస్తున్నాడు. వస్తూనే భర్త
పక్కన కూర్చుని అతడి చేయి తన చేతిలోకి తీసుకుని ఏడ్చేసింది సత్య
వతి. ఒక కుర్చీ కొడుక్కి దగ్గరగా లాక్కొని కూర్చుని చెమరుస్తున్న
కళ్ళు తుడుచుకుంది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"నాకేం కాలేదు. నేను బాగానే వున్నాను. మీరు దిగులుపడకండి"
అన్నాడు ఇద్దర్నీ చూస్తూ పొడి మాటలతో.

"ఏం జరిగిందిరా....ఎందుకిలా?" దుఃఖాన్ని ఆపుకుంటూ అడిగింది
అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"టైమ్ బాగాలేదమ్మా! ఏం చేయను? నేను షేర్లలో పెట్టిన నా
సంపాదన, నా ఆస్థి అయిదువందల కోట్ల రూపాయలు కొట్టుకుపోయాయి.
నేను షేర్లు కొన్న కంపెనీ దివాళా తీసింది. అంత డబ్బు తిరిగి సంపాదించ
గలనా? నా జీవితం తిరిగి ఇరవై యేళ్ళు వెనక్కి వెళ్ళిపోయింది. మన
వూళ్ళో ఆస్పత్రి కట్టాలని ఇంతకాలం ఆ డబ్బుని షేర్ల రూపంలోనే
వుంచేసాను. నేను చేయాలనుకున్న మంచి పని ఆ దేవుడికి నచ్చనట్టుంది.
దెబ్బ బాపుదెబ్బ తీశాడు. ఆ షాక్‌లోనే లైట్‌గా గుండెపోటు వచ్చింది.
ఇప్పుడు ఫర్వాలేదు" అన్నాడు బాధగా.

"పరాయి దేశంలో అయినవాళ్ళకి దూరంగా బతుకుతున్నాం. మీకే
మన్నా అయితే మేం ఏమైపోవాలి?" అంటూ భర్త భుజంమీద తలాన్చు
కుని ఏడ్చేసింది సత్యవతి.

"అంత డబ్బు పోవటం బాధ కలిగించే విషయమే. అంతమాత్రాన
మరీ ఇంతగా ఎందుకు దిగులుపడ్డావో అర్థంగావటంలేదురా. మేమింకా
బతికేవున్నాంరా.... నీకేం లోటని.... డబ్బుపోతే సంపాదించుకుంటాం.
ప్రాణంపోతే తెచ్చుకోగలమా....డబ్బుమీద నీకెంత మమకారం వుందో
ఇప్పుడు అర్థమవుతోంది" అంది కోపంగా అన్నపూర్ణేశ్వరి

"అమ్మా! ఏమిటి నువ్వంటున్నది?" అన్నాడు ఆశ్చర్యపడుతూ
గోపాల్.

"అవున్రా. పోతే పోయింది వెధవ డబ్బు. దానికి నువ్విలా గుండె
పోటు తెచ్చుకోవాలా? చిన్నపిల్లాడివా? కోట్లకు పడగలెత్తినా చచ్చేప్పుడు

ఒక్క రూపాయి కూడా వెంటరాదని తెలీదా? మనకి ఎంత ప్రాప్తి అంతే వుంటుంది. నీకేం లోటని? ఇక్కడ ఆస్తులన్నీ అమ్మేసి బాకీలు తీర్చిపడేసి నాతో వచ్చేసినా అక్కడ మిమ్మల్ని బంగారంలా చూసుకోవ నికి మేమంతా బ్రతికే వున్నాంరా. కావాలంటే మన పొలాలన్నీ అమ్మి పారేసి నీకు ఆస్పత్రి కట్టిస్తాను. వెనకా ముందు ఎవరూ లేని అనాథవు కున్నావురా, గుండెపోటు తెచ్చుకుని ఇలా బెడ్‌మీద పడ్డానికి?" తల్లి కోపం తోనే నాలుగు ఓదార్పు మాటలు చెబుతున్నా గోపాల్‌కి మాత్రం పోయిన డబ్బు గురించి చింత పోలేదు. తోటి డాక్టర్లు, తెలిసినవాళ్ళు వచ్చి పరా మర్శించారు, ధైర్యం చెప్పారు.

అయినా కూడా—

వారం రోజులపాటు ఆస్పత్రిలోనే వున్నాడు గోపాల్.

ఈ విషయాన్ని ఇండియాకు ఫోన్‌చేసి బావ రామలింగేశ్వర్రావుకి తెలియపర్చింది సత్యవతి. జరిగిన నష్టం గురించి, గోపాల్ ఆస్పత్రిలో వున్న సంగతి తెలిసి అక్కడ కుటుంబ సభ్యులంతా తీవ్ర ఆందోళన గురయ్యారు. రెండ్రోజులు సరిగా భోంచేయలేకపోయారు. ఉదయం, సాయంత్రం కూడా ఫోన్‌చేసి పరిస్థితి తెలుసుకుంటూనే వున్నారు. కానీ అనంతసాయి, సాయిశివానీలు మొక్కుబడిగా మూడుసార్లు ఫోన్‌చేసి నాన్న పరిస్థితి అడిగి తెలుసుకున్నారంతే. తర్వాత ఫోన్లు చేయలేదు.

మొత్తానికి ఎనిమిదో రోజున ఆస్పత్రినుంచి యింటికి వచ్చేశాడు గోపాల్.

అక్కడ ఇండియాలో—

* * * *

ఆరోజు రాత్రి సుమారు ఎనిమిది గంటలకు ఇంటికొచ్చారు అన్నా చెల్లెళ్ళు. ఉదయం వెళ్ళినవాళ్ళు ఇదే రావటం. బహుశా విజయవాడలోనే సరదాగా గడిపి వుండాలి. వాళ్ళు వచ్చేసరికి డాబా ఇంట్లోనే వాళ్ళకోసం ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నాడు రామలింగేశ్వర్రావు.

ఇన్ని రోజులూ తెలియనితనంతో వీళ్ళిద్దరూ ఇలా బాధ్యత లేకుండా తిరుగుతున్నారనుకున్నాడు. తెలియచెప్పినా అర్థంచేసుకోలేకపోతున్నారను

కున్నాడు. కానీ ఇప్పటి పరిస్థితి వేరు. అక్కడ అమెరికాలో తన తమ్ముడికి పెద్ద ప్రమాదం తప్పింది. కూడబెట్టిన కోట్లాది రూపాయలు పోయి నాడు మంచంపట్టిన దశలో కూడా వీళ్ళకి చీమ కుట్టినట్టు కూడా లేదంటే ఏమనుకోవాలి? తండ్రి గురించిగాని, తల్లి గురించిగాని తమ ఇంట్లో వున్న నాయనమ్మ గురించిగాని వీళ్ళకి చింతలేదు. ఎప్పటిలానే తిరుగుతున్నారు. విచ్చలవిడిగా డబ్బు ఖర్చు చేస్తున్నారు ఆ విషయంగా మాట్లాడాలనే రామ లింగేశ్వర్రావు ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నాడు.

ఆయన ఇక్కడ వున్నట్టు ఇంట్లో ఎవరికీ తెలీదు. అందుకే డాబా ఇంటివైపు ఎవరూ రాలేదు. లోనకొస్తూనే పెదనాన్నను చూసి అన్నా చెల్లెళ్ళిద్దరూ ముఖముఖాలు చూసుకున్నారు.

"రండి మీకోసమే చూస్తున్నాను" అంటూ పిలిచాడు.

"ఏమిటి పెదనాన్నా! ఏదన్నా విశేషమా?" అంటూ వచ్చి ఎదురుగా సోఫాలో కూర్చున్నాడు అనంతసాయి. మౌనంగా వచ్చి అన్నయ్య పక్కన కూర్చుంది శివానీ.

"విశేషమే....అక్కడ అమెరికాలో పరిస్థితులు బాగాలేదని తెలిసి కూడా మీరిలా పాత పద్ధతిలోనే తిరగటం, ఖర్చులు చేయటం విశేషమే గదా. ఏరా అనంత్! అదంటే ఆడపిల్ల. నీకన్నా చిన్నది. దానికి తెలీక పోవచ్చు. కానీ నీకేమైంది? చదువుకున్నావ్. నాలుగు మంచి పద్ధతులు అలవాటు చేసుకుంటారని ఆశించి వాళ్ళు మిమ్మల్ని మా వద్దకు పంపించారు. అవి ఎలాగూ నేర్చుకోలేదు. కనీసం కష్టకాలంలో నయినా డాడీ గురించి మీకు బెంగలేదా? ఫోన్‌చేసి మంచి చెడ్డలు విచారించాలని తెలీదూ? మీరు పద్ధతుల్లోకి వస్తే వాళ్ళు ఆనందిస్తారు గదా. వాళ్ళని సంతోషపెట్టే ఆలోచనే మీకు లేదా?" అంటూ కొంత ఘాటుగా, కొంత మెత్తగా వాళ్ళిద్దర్నీ మందలిస్తున్న ధోరణిలో అడిగాడు రామలింగేశ్వర్రావు.

"పెదనాన్నా.... మాకు తెలుసు. డాడీ చాలా సంపాదించారు. పోయిన అయిదువందల కోట్లు మాకో లెక్కకాదు. డాడీ తలుచుకుంటే రెండేళ్ళలో తిరిగి సంపాదించగలరు. పైగా డాడీ కోలుకున్నారు గదా. ఊరికే ఇక్కడినుంచి ఫోన్లుచేసి అడిగి ప్రయోజనం ఏమిటి?" అంటూ

ముంచుకొచ్చింది అతనికి పిల్లల మీద.

"అన్నయ్యా! ఈ విషయాలు అమ్మకు తెలీనియకు ... వాళ్ళు చాలా మారిపోయారని, పద్ధతుల్లోకి వచ్చేసారని చెప్పు ... చూసుకుని అక్కడికొస్తాను. వచ్చాక ఏం చేయాలో ఆలోచిద్దాం ... సూచించాడు.

తల్లి ఫోన్ చేస్తే అదే విధంగా చెప్తూ వచ్చాడు రామలింగేశ్వ...

ఇక్కడ మరో ముఖ్య విషయం వుంది.

మంచి పద్ధతులు అలవర్చుకోమనిచెప్పి కొడుకుని, ... ఇండియా పంపించిన మరునాడే డాక్టర్ గోపాల్ ముందుచూపుతో ... యం తీసుకున్నాడు. అక్కడ తమ ఇంటి ఫోన్ల నంబర్లూ, ... నంబర్లు, ఇతర సెల్ నంబర్లను కూడ మార్పించేశాడు. తన ... సెల్ నంబర్ తప్ప, మిగతావన్నీ మారిపోయాయి. మారిన నంబర్లు ... రామలింగేశ్వరరావుకి మాత్రమేచెప్పి, పొరబాటున కూడా ... అనంత్, శివానీలకు యివ్వొద్దని చెప్పాడు.

ఎందుకంటే—

పొరబాటున వాళ్ళు అమెరికాలోని తమ ఇంటికి ఫోన్ ... పతితోగాని, అన్నపూర్ణేశ్వరితోగాని మాట్లాడితే, వాళ్ళు మారలేదని ... పోయి తిరిగి తన తల్లి బెంగతో మంచానపడే ప్రమాదం వుంది. ... ఆ విషయంలో ముందే జాగ్రత్తపడ్డాడు గోపాల్.

ఈ పరిస్థితుల్లోనే—

అయిదు వారాలు గడిచిపోయాయి.

అక్కడ అమెరికాలో—

* * * *

"ఏమిట్రా గోపాల్ హడావుడి? ఎక్కడికన్నా ప్రయాణ... రాత్రి తొమ్మిది గంటల ప్రాంతంలో ప్రయాణానికి సిద్ధమవుతున్న ... కును చూసి అడిగింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"అవునమ్మా! ప్రపంచ గుండెజబ్బు నిపుణుల సదస్సు ఒకటి ... లోని బెర్లిన్ నగరంలో జరుగుతోంది. దానికి హాజరవ్వాలి నాలుగో...

...స్సు అది. వారంరోజుల్లో తిరిగివచ్చేస్తాను" చెప్పాడు.

"సరిచెప్పావ్ కాదేరా? యూరప్ కూడా చాలా బాగుంటుందటగా. అమెరికా చూపించావు. ఇండియా వెళ్ళేలోన యూరప్ చూదొద్దా? చెప్తే ...తోబాటు నేనూ వచ్చేదాన్నిగా" అంది ఉత్సాహంగా ఆవిడ.

ఇండియా వెళ్ళిన పిల్లలు పద్ధతుల్లోకి వచ్చేస్తున్నారని తెలిసినప్ప ట్నుంచి ఆవిడ ఆరోగ్యం కుదుటపడింది ఉత్సాహంగా ఎప్పటిలా వుంటోంది.

తల్లి కోరిక విని చిన్నగా నవ్వాడు.

"అమ్మా! నేను వెళ్ళేది కాన్ఫరెన్స్‌కి. యూరప్‌ట్రిప్‌కి కాదు. నేను వచ్చాక నిన్ను, కోడలిని పంపిస్తాను. హేపీగా చూసిరావచ్చు" అంటూ నచ్చచెప్పాడు.

నిజానికి గోపాల్ బయలుదేరింది ఇండియాకు.

జర్మనీకి కాదు.

ఇండియా అని చెప్తే వెంట వచ్చేస్తానని అన్నపూర్ణేశ్వరి గొడవ చేస్తుందని జర్మనీ వెళుతున్నట్టు అబద్ధం చెప్పాడు.

"అంతా బాగానే వుందిగాని, పిళ్ళేమిట్రా. అనంత్‌గాని, శివానీగాని ఇక్కడికి ఫోన్ చేయటంలేదేమిటి? ఏమాత్రం మార్పు వచ్చిందో తెలుసు కుందామంటే పిలుకావటంలేదు. ఇక్కడనుంచి ఫోన్‌చేస్తే అంతా బాగానే వుందంటాడు పెద్దోడు. (పెద్దకొడుకు రామలింగేశ్వరరావు) పిల్లల్ని పిలవ మంటే బయటకెళ్ళారు. వచ్చాక ఫోన్ చేయిస్తానంటాడు చేయడు. ఇక్కడ చూస్తే ఫోన్ నంబర్లు మారిపోయాయి."

"అమ్మా, నీకంతా చాదస్తం. అన్నయ్య చెపుతూన్నాడుగా. ఇంకా ఎందుకు కంగారు? మారిన ఫోన్ నంబర్లు వాళ్ళకి తెలుసు. చేస్తార్లే. నేను జర్మనీనుంచి రాగానే మాట్లాడదాం. నాకు ఫ్లయిట్‌కి టైమైంది వస్తాను. సత్యా, టేకేర్. వారంరోజుల్లో వచ్చేస్తాను" అన్నాడు భార్యతో.

"అలాగే. ఆరోగ్యం జాగ్రత్త" అంది సత్యవతి.

తల్లితోబాటు తన భార్య వీడ్కోలు చెపుతుండగా, కారు స్టార్టు చేసు కుని ఏర్‌పోర్ట్‌కి వచ్చేసాడు గోపాల్.

కారుని డ్రయివర్ వెనక్కి తీసుకుపోయాడు.

గోపాల్ తన సూట్‌కేస్, హేండ్‌బేగ్‌తో న్యూయార్క్ ఫ్లైట్ ఎక్కి అర్ధరాత్రి దాటిన కొద్దిసేపటికి న్యూయార్క్ చేరుకున్నాడు. తెల్లవారుజాము నాలుగు గంటలకి అతను ఎయిర్ ఇండియా విమానంలో వున్నాడు.

విమానం లండన్ హీత్రో విమానాశ్రయంలో ఆగినప్పుడు ఇండియాకు ఫోన్‌చేసి తను వస్తున్నట్టు అన్న రామలింగేశ్వర్రావుకి చెప్పాడు. గంట విరామం తర్వాత విమానం గాల్లోకి లేచింది.

* * * *

డాక్టర్ గోపాల్ ఇండియా వస్తున్న సంగతి ఆ ఇంట్లో రామలింగేశ్వర్రావు ఒక్కడికే తెలుసు. ఈ విషయం సీక్రెట్‌గా వుంచమని గోపాల్ చెప్పటంతో తనూ ఎవరికీ చెప్పలేదతను. పనిమీద తిరుపతి వెళుతున్నట్టు ఇంట్లో చెప్పి తన కారు తీసుకుని రాత్రికి రాత్రే హైదరాబాద్ వచ్చేశాడతను.

ఎప్పటిలాగే మిగిలిన రాత్రి హోటల్లో గడిపి ఉదయం ఏడింటి గంటలకు స్నానాదికాలు ముగించుకుని టిఫిన్‌చేసి రెడీ అయ్యాడు. హోటల్ బిల్లు క్లియర్‌చేసి కారులో ఏర్‌పోర్టుకి చేరుకున్నాడు.

అతను వచ్చిన అరగంటలో బొంబేనుంచి వచ్చిన విమానం ల్యాండ్ అయింది. కష్టమ్స్ చెకింగ్ ముగించుకుని బయటకొచ్చిన తమ్ముడ్ని ప్రేమగా కౌగిలించుకున్నాడు రామలింగేశ్వర్రావు. పరస్పర యోగక్షేమాలు మాట్లాడుకుంటూనే వచ్చి కారులో కూర్చున్నారు. కారు స్టార్ట్ చేశాడు రామలింగేశ్వర్రావు.

"నువ్వు చాలా అలసినట్టు కన్పిస్తున్నావు. విశ్రాంతి తీసుకుంటానంటే చెప్పరా. హోటల్లో స్టే చేద్దాం. మధ్యాహ్నం భోంచేసి బయల్దేరి వచ్చు" దారిలో తమ్ముడ్ని అడిగాడు.

"అదే బెటరనుకుంటున్నాను" అన్నాడు గోపాల్.

దగ్గరలోని త్రీస్టార్ హోటల్లో రూం తీసుకున్నాడు రామలింగేశ్వర్రావు. గోపాల్ స్నానంచేసి వచ్చాక టిఫిన్ తీసుకునేవరకు విషయాలేమీ

విషయాలేమీ మాట్లాడుకోలేదు ఇద్దరూ. రిలాక్స్‌గా కూర్చున్నాక అడిగాడు గోపాల్.

"ఏమిటన్నయ్యా. వాళ్ళలో మార్పు రాలేదంటే బాధగా వుంది. మారే అవకాశం లేదంటావా?" అనడిగాడు బాధగా.

"అదే అర్థంగావటంలేదు. మాట్లాడితే ఎ.సి. కారు తెప్పించుకుంటారు. హైదరాబాద్ తరచూ వస్తుంటారు. అప్పుడప్పుడూ చెన్నై వెళుతుంటారు. యువతలోని విదేశీ వ్యామోహాన్ని కేష్ చేసుకోడానికి ఇక్కడా నగరాల్లో అటువంటి సౌకర్యాలు కల్పిస్తున్నారు.

వీళ్ళకి ఫైవ్‌స్టార్ హోటళ్ళలో డిన్నర్లు కావాలి. డిస్కోటెక్‌లు క్లబ్‌లలో చేరి తాగటం పిచ్చిపట్టినట్టు ఆడటం, పాడటం, అర్ధనగ్నంగా డాన్సులు. ఛీరు....ఛఛ. ఇంతగా వీళ్ళు డబ్బు దుబారా చేస్తున్నారంటే నాకే ఆశ్చర్యంగా వుంది.

ఇప్పటికి అప్పుడే వీళ్ళు చేసిన ఖర్చు పదిలక్షలు. నాకో డౌటు తమ్ముడూ! ఇలా అల్లరిచిల్లరగా తిరిగి దుబారా ఖర్చులు చేస్తేనే భరించలేక నేను వెనక్కి పంపించేస్తాననే ఆలోచనలో వీళ్ళున్నారని అనుమానంగా వుంది, ఏంచేయాలో నువ్వే చెప్పాలి" అంటూ పరిస్థితిని తమ్ముడికి క్లుప్తంగా వివరించాడు.

అంతా విని భారంగా నిట్టూర్చాడు గోపాల్.

"లేదన్నయ్యా. వీళ్ళు ఎన్ని పిచ్చివేషాలు వేసినా వీళ్ళలో మార్పు రానంతవరకు వెనక్కు తీసుకెళ్ళే ప్రసక్తిలేదు" అన్నాడు స్థిరంగా.

"అయితే ఎంతకాలం ఇలా? లక్షలకు లక్షలు మంచినీళ్ళలా ఖర్చవటము తప్ప వుపయోగం ఏమీ వుండదు. అలాగని వాళ్ళడిగిన డబ్బు ఇవ్వకుండానూ వుండలేం."

"లేదులేదు. డబ్బు ఇవ్వటం ఆపకు. ఎంత అవసరమైనా నేను పంపిస్తాను"

"ఇదే....అమెరికాలో కూడా ఇలాగే వాళ్ళకు డబ్బిచ్చి నువ్వే వాళ్ళని బాధ్యతలేకుండా చేసినట్టున్నావ్."

"వూహూ. అమెరికాలో పరిమితంగానే ఖర్చుచేసేవాళ్ళు. అయినా

అదీ ఎక్కువే అనుకో. నేనివ్వకపోతే పార్ట్‌టైం జాబ్‌చేసి సంపాదిం
కుని ఖర్చుచేసేవాళ్ళు. ఇక్కడా ఛాన్స్‌లేదు. నువ్వన్నది కరెక్ట్, ఇష్ట
రీతంగా ఖర్చుచేస్తే తట్టుకోలేక అమెరికా పంపించేస్తారని వాళ్ళిద్దరూ భ
చేస్తున్నారు. వాళ్ళని ఎలా దారికి తేవాలో నాకు తెలుసు."

"ఏమిట్రా నీ మొండితనం? ఎందుకొచ్చింది అమెరికా తీసుకెళ్ళి
వాళ్ళకి నచ్చిన పద్ధతిలోనే వాళ్ళు హేపీగా వుంటారు. పెళ్ళయితే వాళ్ళ
పద్ధతిలోకి వస్తారు."

"పెళ్ళి ఎలా చేయమంటావ్? ఫారెన్ కోడల్ని, ఫారెన్ అల్లుణ్ణి
తెచ్చుకోమంటావా?"

"అదికాదురా తమ్ముడూ...."

"అన్నయ్యా, ఇంకేం చెప్పకు. చెల్లాయికి మాటిచ్చాను. వాళ్ళ
పిల్లలతోనే మా పిల్లల పెళ్ళిళ్ళు జరుగుతాయని. ఇక అమ్మ ఆశ నాకు
తెలుసు. వీళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు చూడటమే తన జీవితాశయం అంటుంది. కానీ
వీళ్ళిలా అమెరికా స్టయిల్ వెలగబెడుతుంటే చూస్తూచూస్తూ చెల్లాయి పిల్లల
కిచ్చి ఎలా పెళ్ళిచేయటం...."

"వద్దురా.... నేను చూస్తూనే వున్నాగదా. అనంత్‌లోగాని, శివానీలో
గానీ మేమంతా ఎంత చెప్పినా కూడా అవగింజంత కూడా మార్పు రాలే
దంటే ఇకముందయినా వస్తుందన్న నమ్మకం నాకులేదు. చెల్లాయితో కూడా
చెప్పేస్తాను. వాళ్ళుగాని, మీరుగాని బయటి సంబంధాలే చూసుకోండి. సమ
స్యలు రావు."

"అది జరగదు. నీకో ముఖ్య విషయం చెప్పాలన్నయ్యా. మేం
అమెరికాలో ఇంకో అయిదేళ్ళు మాత్రం వుంటాం. ఈలోపల వీళ్ళ
పెళ్ళిళ్ళు జరిపించి నవీన్‌ని, మహేశ్వరిని కూడా మాతోబాటు అమెరికా
తీసుకెళ్ళి కొంతకాలం మా దగ్గరే వుంచుకుంటాం.

మేం అక్కడ్నుంచి వచ్చేలోపలే ఇక్కడ పెద్ద హాస్పిటల్ కట్టాలి.
ఆ హాస్పిటల్‌ని అమ్మ చేతులమీదుగా ఓపెన్ చేయించాలి. పేద, మధ్య
తరగతి ప్రజలకి నా వైద్యసేవలు అందుబాటులోకి తేవాలి. అమ్మ ఆశీస్సు
లతో ఈ స్థితికి ఎదిగాను.

అమ్మ ఆశల్ని నెరవేర్చటం మన బాధ్యత. నవీన్‌ని అమెరికాలో
చదివిస్తాను. ఇష్టపడితే మహేశ్వరి కూడా డాక్టర్ కోర్సులో చేరు
తుంది. అనంత్, శివానీలు ఇద్దరికీ బిజినెస్ మేనేజ్‌మెంట్ అంటే
ఇష్టం. హాస్పిటల్ నిర్వహణ బాధ్యతలు వాళ్ళు చూసుకుంటారు. ఇవన్నీ
జరగాలంటే అనంత్, శివానీలకు తమ బాధ్యతలు తెలియాలి. తెలిసేలా
చేస్తా" అంటూ మనసులో మాటను అన్నగారికి వివరించాడు గోపాల్.

అంతా విని బాధగా తల విదిలించాడు రామలింగేశ్వర్రావు.

"నువ్వు చెప్పింది బాగానే వుంది. కాని వీళ్ళు దారికొస్తారన్న నమ్మ
కం నాకులేదు. పర్వాలేదు. ప్రయత్నించి చూడు" అన్నాడు చివరకు.

మధ్యాహ్నం భోజనం కూడా హోటల్లోనే తీసుకుని రెండు గంటల
ప్రాంతంలో తిరిగి బయలుదేరారు. వాళ్ళు ప్రయాణిస్తున్న కారు హైదరాబాద్
నుంచి మన్నలూరు చేరుకునేసరికి ఆరు గంటలు కావస్తోంది. శీతాకాలం
కావటంతో అప్పటికే చీకటిపడింది.

అమెరికానుంచి గోపాల్ వస్తున్న సంగతి—

ఇక్కడ ఎవరికీ తెలీదు.

తెల్లవారుజామున అమెరికానుంచి తన తల్లిగాని, భార్యగాని ముస్న
లూరు ఫోన్‌చేస్తే తను బయలుదేరింది జర్మనీకాదు, ఇండియా అని వాళ్ళకు
తెలిసిపోతుందన్న వుద్దేశంతో ముందే రామలింగేశ్వరరావుని హెచ్చరించ
టం వలన అతను కూడా ఇంట్లో ఎవరికీ ఈ విషయం చెప్పలేదు.
అందుకే సడెన్‌గా వచ్చిన గోపాల్‌ని చూడగానే అందరికీ ఒకటే షాక్.

ఒక్కసారిగా అక్కడ హడావుడి మొదలయింది.

ఆ సమయంలో బావ రఘునాథ్ చెల్లెలు భ్రమరాంబ అంతా
అక్కడే వున్నారు. కుశలప్రశ్నలు, పలకరింపులు అవగానే గోపాల్, తన
పిల్లలు అనంత్‌సాయి, సాయిశివానీల కోసం చూసాడు. వాళ్ళక్కడ లేరు.

"వీళ్ళిద్దరూ ఎక్కడ?" వదిన మహాలక్ష్మిని అడిగాడు.

"ఉదయం బయటికెళ్ళినవాళ్ళు భోజనానిక్కూడా ఇంటికి రాలేదు.
మధ్యాహ్నం అనంత్ సెల్‌కి ఫోన్ చేసాను. విజయవాడలో వున్నాం
ఫ్రెండ్స్‌తో, సాయంత్రానికి వచ్చేస్తామన్నారు. కానీ ఇంతవరకు రాలేదు.

ఏమిటో వీళ్ళ పద్ధతులు అర్థంగావటంలేదు. ఎంత చెప్పినా వినటం
అంటూ మరిదితో చెప్పి బాధపడిందావిడ.

ఇంతలో రామలింగేశ్వర్రావుకి ఫోన్ వచ్చింది.

ఫోన్ చేసింది విజయవాడలోని డి.వి. మినార్ హోటల్ మేనే
విషయం ఏమంటే అనంత్, శివానీలు ప్రస్తుతం ఆ హోటల్లో ఉన్నా
బిల్లు పేచేయమని రిక్వెస్ట్.

విషయం తెలీగానే గోపాల్‌కి కోపం ముంచుకొచ్చింది.

ఆ కోపంలోనే వేగంగా బయటికొచ్చి—

కారు స్టార్ట్ చేసుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

రామలింగేశ్వర్రావు వెనకనుంచి పిలుస్తున్నా వినిపించుకో
ఎందుకయినా మంచిదని వెనకే తనూ బైక్ తీసుకుని విజయవాడ వ
సాడు. కేవలం మూడు నిముషాల వ్యవధిలోనే యిద్దరూ హోటల్ డి
మినార్‌కు చేరుకున్నారు.

వస్తూనే హోటల్ తాజ్‌లోనూ, రిసెప్షన్ హాల్లోనూ చూశా
గోపాల్. అక్కడ వాళ్ళిద్దరూ కనబడలేదు. చివరకు డిస్కో బా
బీరు తాగి డాన్సు చేస్తున్న జంటలమధ్య వాళ్ళిద్దరూ ఎవరితోనో డ
లేస్తూ కన్పించారు.

ఆయనకొస్తున్న కోపానికి అక్కడే లోనకు వెళ్ళి వాళ్ళి
చెంపలు పగలగొట్టాలన్నంతగా ఆవేశం ముంచుకొచ్చింది. లోనకు వె
పోయాడు కూడ. కానీ ఇంతలో వెనకే వచ్చేసిన రామలింగేశ్వ
తమ్ముడి భుజంమీద చేయివేసి వెనక్కి తీసుకొచ్చేశాడు.

"మనం ఇక్కడ గొడవపడితే పోయేది మన పరువే. ప్రశాంత
ఉండు తమ్ముడూ! వాళ్ళని నేను పిలుచుకొస్తాను" అంటూ అతన్ని రి
ప్షన్ హాల్లోని సోఫాలో కూర్చోబెట్టి హోటల్ మేనేజర్ని పిలిచాడు.

"మావాళ్ళు కట్టాల్సిన బిల్లు ఎంత?" అడిగాడు.

"మీరే చూడండి" అంటూ బిల్లు చేతికిచ్చాడు మేనేజర్.

చూస్తే కళ్ళుతిరిగే అమౌంట్ వుంది బిల్లులో.

ఇరవై వేలకి కొంచెం తక్కువ. అంతే!

ఒక్కరోజు కాదు. ఉదయం నుంచి ఇప్పటికి అంటే సుమారు పది పన్నెండు గంటల లోపలే ఇరవై వేలు ఖర్చుచేసారంటే ఇంతకన్నా బాధ్యతా రాహిత్యం మరోటి వుండదు. ఆ బిల్లులో ఇక్కడ పరిచయమైన ఫ్రెండ్స్‌కోసం తాగటానికి, తినటానికి అయిన ఖర్చే చాలావుంది అందులో.

ఆ బిల్లు చూసి తలపట్టుక్కూర్చున్నాడు గోపాల్.

రామలింగేశ్వర్రావు బిల్లు డబ్బులు కట్టేశాడు.

వెయిటర్‌ని డాన్స్ హాల్లోకి పంపించి అనంతసాయి, సాయిశివానీలను పిలిపించాడు. అప్పుడు కూడా పెదనాన్న వచ్చాడనే అనుకున్నారు గాని తండ్రి అమెరికానుంచి వచ్చిన విషయం అన్నాచెల్లెళ్ళకు తెలీదు. అందుకని వస్తూనే అక్కడ పెదనాన్నతోబాటు తండ్రిని చూసి షాక్ అయ్యారు.

"డాడీ! మీరు ఎప్పుడు వచ్చారు?" అంటూ దగ్గరకొచ్చాడు అనంత్.

"డాడీ!" అంటూ ఆనందంతో పరుగున దగ్గరకొచ్చింది శివానీ.

ఇద్దర్నీ అసహ్యంగా చూస్తూ—

విస్సున లేచాడు గోపాల్.

"అన్నయ్యా! వీళ్ళిద్దర్నీ వచ్చి కారెక్కమను" అంటూ కనీసం వాళ్ళ ముఖం కూడ చూడకుండా బయటికొచ్చేసి కార్లో కూర్చున్నాడు.

కిక్కురుమనకుండా—

తండ్రి వెనకే వచ్చి కార్లో కూర్చున్నారు ఇద్దరూ.

కారు బయలుదేరగానే—

బైక్ స్టార్ట్‌చేసి తనూ కారును అనుసరించాడు రామలింగేశ్వర్రావు.

* * * *

"ఇక్కడికి మీ ఇద్దర్నీ ఎందుకు పంపించాను, ఇక్కడికొచ్చి మీరు చేస్తున్నదేమిటి? సిగ్గుపడాలి.... షేమ్ టూ యూ!" తనలోని అసహనాన్ని, కోపాన్ని మాటల్లో ప్రస్ఫుటింపచేస్తూ అడిగాడు గోపాల్.

అప్పటికే రాత్రి పదిగంటలు దాటింది సమయం.

డాబా ఇంట్లో హాల్లో సోఫాలో కూలబడివున్నాడు గోపాల్.

ఎదురుగా ఎడంగా నిలబడున్నారు అనంత్, శివానీలు.

వాళ్ళిద్దరి దుస్తుల తీరూ, స్టయిలూ చూడ్డానికి ఫారినర్స్‌లా తప్పితే భారతీయ పద్ధతులు గాని, తెలుగు సంప్రదాయంగానీ ఏమాత్రం కూడా కన్పించటంలేదు. వాళ్ళలో ఇక్కడికొచ్చాక కూడా అణుమాత్రమైనా మార్పు రాకపోవటం డాక్టర్ గోపాల్‌కి చాలా బాధ కలిగిస్తోంది.

అన్న రామలింగేశ్వరావు, బావ రఘునాధ్‌లు వేరు వేరు సోఫాల్లో కూర్చున్నారు. మిగిలిన కుటుంబ సభ్యులంతా అక్కడే వున్నారు, ఒక్క నవీన్ తప్ప. అతడు ఏదో పనిమీద గుంటూరు వెళ్ళి యింకా తిరిగి రాలేదు.

చీమ చిటుక్కుమన్నా విన్పించేంత నిశ్శబ్దంగా వుందక్కడ.

"నేను వచ్చింది మీలో ఎంతవరకూ మార్పు వచ్చిందో చూద్దామని....మీలో కొంచెం కూడా మార్పు రాలేదని అర్థమవుతోంది. చెప్పండి మీ పద్ధతి మార్చుకోరా? ఎందుకిలా చేస్తున్నారు?" తిరిగి తనే వాళ్ళిద్దర్నీ నిలదీస్తున్నట్టు అడిగాడు.

వాళ్ళు మౌనమే సమాధానంగా—

అలాగే నిలబడున్నారు.

"జాలీగా తిరగటం, మంచినీళ్ళలా డబ్బు ఖర్చుచేయటం ఇదే జీవిత మనుకుంటున్నారా? మనం అమెరికాలో వున్నా, మన పునాదులు ఇక్కడే వున్నాయి. ఇవి తెలుసుకుని ఆచరించాల్సిన బాధ్యత మీకు లేదా!" అడిగాడు.

"సారీ డాడ్! మేం అమెరికాలో ఎలా వున్నామో, ఇక్కడా అలాగే వున్నాం. లేదంటే ఇక్కడ మాకు నచ్చిన వసతులు లేకపోతే నగరాలకు వెళ్ళి రావలసి వస్తోంది. ఖర్చులు పెరుగుతున్నాయి. మాకిక్కడ నచ్చలేదు. మీవెంట అమెరికా వచ్చేస్తాం" అన్నాడు అనంత్.

"అవును. ఇక్కడ వుండటం మావల్ల కాదు. మేము వచ్చేస్తాం" అంటూ అన్నయ్య ప్రతిపాదనను బలపర్చింది శివానీ.

"షటప్....పొరబాటు చేశాను. చాలా పెద్ద పొరబాటు చేశాను. పిల్లల్ని వదిలి వుండలేనని మీ అమ్మ బాధపడుతుంటే చూడలేక మిమ్మల్ని దగ్గరే ఉంచుకుని పెద్దవాళ్ళని చేసి చాలా పెద్ద తప్పుచేసాను. మీ చిన్నప్పుడే మిమ్మల్ని యిక్కడ వదిలేసి మా దారిన వెళ్ళిపోయుంటే బాగా పెరిగి వుండేవాళ్ళు. చూడండి. వారసత్వంగా మీకివ్వటానికి అవసరమైన డబ్బు, ఆస్తులు సంపాదించాను గాని, తరతరాల మన తెలుగు సంస్కృతిని మీకు ఇవ్వలేకపోయాను. అవి మీరు నేర్చుకుంటారనే ఇక్కడికి పంపించాను. నేర్చుకోవాలి. అంతే!"

"మాకు అమెరికా సంస్కృతే బాగుంది. అది చాలు మాకు" ఖచ్చితంగా చెప్పాడు అనంత్.

"మాకు చాలదు. మీలో మార్పు రావాలి. అది నాకు ముఖ్యం. ఇక్కడా మనవాళ్ళు. వీళ్ళంతా ఎలా వుంటున్నారో చూస్తూ కూడా ఇక్కడి పద్ధతులు నేర్చుకునే తెలివితేటలు మీకు లేవంటే మీరు నా పిల్లలని చెప్పుకోవటానికే సిగ్గుపడుతున్నాను. నా పెంపకం మిమ్మల్నింత అధ్వాన్నంగా మార్చినందుకు చాలా బాధపడుతున్నాను."

"అదికాదు డాడీ!" ఏదో చెప్పబోయాడు అనంత్.

"ఇంకేం చెప్పకు" అంటూ అతడి మాటల్ని ఖండించాడు గోపాల్.

"మీరేం చెప్పినా వినటానికి నేను సిద్ధంగా లేను" హెచ్చరించాడు.

"వినకపోతే ఎలా డాడీ, అమెరికాలో మన ఫోన్ నంబర్లు, ఇ-మెయిల్ అడ్రసులు అన్నీ మార్చేసారు. దేనికిదంతా?" నిష్ఠూరంగా అడిగింది శివానీ.

"మీ మంచి కోరే అంతా. ఇంతకుమించి మీకు వివరణ ఇవ్వాల్సిన అవసరం లేదు. నేను రేపే వెళ్ళిపోతున్నాను. ఫైనల్‌గా మీకు ఇంకో అవకాశం ఇస్తున్నాను. నెల తర్వాత మళ్ళీ నేను ఇండియా వస్తాను. నేను వచ్చేసరికి మీలో మార్పు రావాలి. మన సంస్కృతిని, సంప్రదాయాల్ని నేర్చుకోవాలి. ఖర్చు తగ్గించుకోవాలి. ఒక మంచి పద్ధతిలో సక్రమంగా జీవించటం అలవర్చుకోవాలి అలా ఇవన్నీ మీరు నేర్చుకోలేదంటే ఈసారి వచ్చినప్పుడు నేనేం చేస్తానో నాకే తెలీదు. జాగ్రత్త" అంటూ గట్టిగా

హెచ్చరించాడు గోపాల్.

తర్వాత అంతా భోజనానికి లేచారు.

వాళ్ళు భోంచేస్తుండగానే గుంటూరు నుంచి తిరిగి వచ్చి [illegible] నవీన్‌గాని, మహేశ్వరిగాని ఆ అన్నాచెల్లెళ్ళ నడవడిక ఎంతో [illegible] సింది. అంతా కలిసి భోజనాలు చేసి లేచేసరికి రాత్రి పదకొండు [illegible] పోయింది

నిజానికి మరునాడే వెళ్ళిపోవాలనుకున్నాడు గోపాల్. [illegible] దూరంనుంచి వచ్చి మరునాడే వెళ్ళిపోతే ఎలా అంటూ [illegible] రంతా. తండ్రి ఇక్కడున్న మూడురోజులూ అనంతసాయి, [illegible] బుద్ధిమంతుల్లా ఇంటిపట్టునే వున్నారు.

నాలుగోరోజు తండ్రి అమెరికాకు ప్రయాణం కాగానే [illegible] వచ్చేస్తామంటూ అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరూ మరోసారి గొడవ [illegible] నయానో, భయానో సర్దిచెప్పి అటు బావగారితోను, ఇటు [illegible] తోను విడివిడిగా మాట్లాడి అందరివద్ద శలవు తీసుకుని [illegible] గోపాల్.

రామలింగేశ్వరరావు తమ్ముడ్ని కారులో హైదరాబాద్ [illegible] ముంబై విమానం ఎక్కించి వచ్చాడు.

• • • •

చెప్పినట్టుగానే వారం తిరిగే లోపల—

డెట్రాయిట్‌లోని తమ ఇంటికి చేరుకున్నాడు డాక్టర్ [illegible] జర్మనీ ట్రిప్పు చాలా బాగా జరిగిందని చాలా సంతోషంగా [illegible] గురించి, అక్కడ కాన్ఫరెన్స్ గురించి ఉన్నవీ లేనివీ [illegible] చెప్పాడు.

తల్లి అన్నపూర్ణేశ్వరి, భార్య సత్యవతి అతడి మాటల్ని [illegible] ర్యంగా విన్నారుగాని అతడి ముఖంలో మునుపటి ఉత్సాహంగాని, [illegible] లేకపోవటం వాళ్ళని ఆశ్చర్యపరిచింది. మనిషి చాలా [illegible] కన్పిస్తున్నాడు. నవ్వులో జీవం లేదు.

కొడుకు వృత్తికి అంకితమైన మనిషి కాబట్టి [illegible]

[illegible] అలావున్నాడని సరిపెట్టుకుంది అన్నపూర్ణేశ్వరి. అతడ్ని ఏమీ [illegible]. కాని సత్యవతి విషయం వేరు. పెళ్ళయినప్పట్నుంచి నీడలా [illegible] భర్తవెంట వున్న స్త్రీ ఆమె. అతడి గురించి బాగా తెలుసు. [illegible] అతను ఏదో విషయాన్ని కావాలని దాస్తున్నాడని వూహించేసింది. [illegible] అడగలేదుగాని—

ఆ రాత్రి బెడ్‌రూమ్ తలుపులు మూసాక భర్త పక్కన కూర్చుని [illegible] చూసింది. అప్పుడు కూడా దీర్ఘాలోచనలోనే వున్నాడు [illegible].

"ఏం జరిగింది?" సున్నితంగా అడిగింది.

"ఏమిటి?" ఆలోచనలనుంచి బయటపడుతూ అడిగాడు.

"మీ జర్మనీ ట్రిప్పు మీరు చెపుతున్నంత హేపీగా లేదని నాకు [illegible]. నిజం చెప్పండి. మీరు జర్మనీకే వెళ్ళారా?"

"అవును. నీకెందుకొచ్చిందీ అనుమానం?"

"మిమ్మల్ని చూస్తే ఎవరికయినా అనుమానం వస్తుంది. పిల్లలిద్దర్నీ [illegible] ఇండియా పంపిస్తున్నప్పుడు కూడ బాధలేదు. కాని ఇప్పుడు [illegible] చూస్తుంటే బాధగా వుంది. మీలో దిగులు, నిరాశా కనబడుతోంది. [illegible] మన కాపురంలో ఎప్పుడూ మిమ్మల్నిలా చూళ్ళేదు" అంది బాధ [illegible].

భార్యాభర్తల అనుబంధం ఎంతో పవిత్రమైంది. అమెరికాలో వున్నా [illegible] వివాహ వ్యవస్థమీద వున్న నమ్మకం వారిద్దరిలోనూ చెక్కు [illegible].

ఒకరంటే ఒకరికి ఎనలేని ప్రేమ.

ఆమె మానసికంగా ఇప్పటికే పిల్లలు దూరంగా వున్నందుకు నలిగి [illegible]. ఇప్పుడు తన గురించి కలత చెందుతోంది. భార్యాభర్తలమధ్య [illegible] వుండకూడదంటారు.

తను కొన్ని విషయాలు ఆమెకు చెప్పకుండా దాచి తప్పుచేస్తున్నా [illegible] అన్పించింది ఆఖరికి—

తను వెళ్ళింది జర్మనీకి కాదు. ఇండియావెళ్ళి పిల్లల్ని చూసి

వచ్చాను. అని భార్యకు చెప్పేయాలని నోటిచివరివరకు వచ్చిన పల్కు మింగేసి—

పేలవంగా చిన్న నవ్వు నవ్వేసి వూరుకున్నాడు.

"మీరు నవ్వితే నాకేమీ అర్థంకాదు. నిజం చెప్పండి..." అంది సత్యవతి.

పెద్దగా నిట్టూర్చి ఆమె ముఖంలోకి చూసాడు.

"నా మాటమీద నీకు నమ్మకంలేదా....? నేను చెప్పింది అక్షరాలా నిజం. అందులో సందేహించాల్సింది ఏమీలేదు. ట్రిప్పు కూడా చాలా బాగా జరిగింది" అన్నాడు.

"అంత బాగా జరిగితే మరెందుకు మీలో నిరుత్సాహం!" అంటూ నివృత్తికోసం అడిగింది.

"నిరుత్సాహం కాదు. దిగులు....బాధ. బెర్లిన్‌లో వుండగా ఒకసారి గాని ఓసారి ఇండియా ఫోన్‌చేసి అన్నయ్యతో మాట్లాడాలని ఫోన్ చేసాను. నేను ఫోన్ చేసిన సమయానికి పిల్లలు ముగ్గురూ లేరు....

హైదరాబాద్ వెళ్ళారట. వాళ్ళకి మనం పుట్టిపెరిగిన వూరు నచ్చటం లేదు. వాళ్ళ విందులు, వినోదాలు, విలాసాలకోసం హైదరాబాద్, విజయవాడ అంతా బయట వూళ్ళకు వెళ్ళవస్తున్నారు. అమెరికా సంస్కృతి నుంచి బయట పడలేకపోతున్నారు. డబ్బు దుబారా చేయటం, షికార్లు తిర గటం అదే జీవితం అనుకుంటున్నారు.

అన్నయ్య, బావగారు, వదిన, మా చెల్లెలు అంతా....ఎంత చెప్పినా వాళ్ళలో కొంచెం కూడా మార్పు రాలేదట. బాధ్యత లేకుండా తిరుగుతుంటే ఎవరుమాత్రం హర్షిస్తారు చెప్పు? వీళ్ళని భరించటం నావల్ల కాదు. వెనక్కి పంపించేస్తాను అని అన్నయ్య అక్కడి విషయాలు చెప్తుంటే నాకు చాలా బాధ కలిగింది.

ఇక్కడ అమ్మ దిగులు పడుతుందనే ఉద్దేశంతో వాళ్ళలో కొంత మార్పు వస్తోంది, పద్ధతిలోకి వస్తున్నారంటూ ఫోన్ చేయించి అమ్మకి అబద్ధాలు చెప్పించాను.

అది నిజంకాదని అమ్మకు తెలిస్తే, ఎంత బాధపడుతుందోనని భయంగా వుంది. వాళ్ళని దారిలోకి తేవటం ఎలాగో అర్థంకావటంలేదు" అన్నాడు బాధగా.

"పోనీ వాళ్ళని వెనక్కి పిలిపించేయండి. ఆ ప్రయత్నాలేవో మనం ఇక్కడే చేద్దాం. వాళ్ళని ఎక్కడో దూరంగా వుంచి మనం ఇక్కడ బాధ పడటం దేనికి?"

"నిజమే. పిలిపించవచ్చు. కాని అలా వాళ్ళు వెనక్కి వచ్చిన మరు క్షణం మా అమ్మ ఇండియాకు బయలుదేరి వెళ్ళిపోతుంది. వీళ్ళు మారరు. వీళ్ళలో మార్పువస్తే తప్ప మా చెల్లెలి పిల్లలతో పెళ్ళిళ్ళు జరగవు. అమ్మ ఇండియా వెళ్ళినా సంతోషంగా వుండలేదు. వీళ్ళ పెళ్ళిళ్ళ గురించి బెంగ పెట్టుకుంటుంది.

అప్పుడు సమస్యలింకా పెరుగుతాయిగాని తరగవు. నీకు తెలీదు సత్యా. వాళ్ళని ఇప్పుడే వెనక్కి రప్పించటం మంచిదికాదు. కొద్దిరోజులు పోతే వాళ్ళే దారికి వస్తారు. అదే అన్నయ్యతోచెప్పి, జాగ్రత్తగా చూసు కోమన్నాను" అన్నాడు.

"ఒకవేళ....వాళ్ళలో మార్పు రాకపోతే ఏంచేయాలి....?" అతడి ముఖంలోకి సూటిగా చూస్తూ బాధగా అడిగింది. ఆమె కళ్ళలో దూకటానికి సిద్ధంగా వున్న కన్నీళ్ళను చూడగానే గోపాల్ మనసు చెదిరింది.

ఆమెను ఒళ్ళోకి తీసుకుని కన్నీరు తుడిచాడు.

"నీ బాధ అర్థం చేసుకోగలను. మనం ఏంచేసినా వాళ్ళ మంచి కోసమే చేస్తున్నాం. కొద్దిరోజుల్లోనే వాళ్ళు మారతారన్న నమ్మకం నాకు వుంది. కష్టసుఖాల్లో నా వెన్నంటి నడిచి వచ్చినదానివి. ఈ విషయంలో కూడా నీ సహాయం నాక్కావాలి. నాకు వాళ్ళంటే ఎంత ప్రేమో నీకు తెలుసా?" అడిగాడు లాలనగా.

"నేనెప్పుడూ మీ వెన్నంటే వున్నాను. నా భయం అత్తయ్య గురించే. ఆవిడకు నిజం తెలిస్తే క్షణం ఇక్కడ వుండరు" అంది.

"అమ్మకు నిజం తెలియకుండా చూసుకోవలసిన బాధ్యత నీది. సరేనా? కొద్దిరోజులుపోతే అన్నీ చక్కబడతాయి" అంటూ ఆమెను కౌగిట

బంధించేసాడు. భర్త కౌగిట్లో గువ్వపిట్టలా ఒదిగిపోతూ బాధల్ని మర్చిపోయింది సత్యవతి.

రోజులు గడిచిపోతున్నాయి.

పది రోజుల తర్వాత—

మున్నలూరు ఫోన్ చేసాడు గోపాల్.

రానులింగేశ్వరరావు మాట్లాడాడు.

"లేదురా. వాళ్ళు మారతారన్న ఆశ అడుగంటింది. అమెరికా తీసుకుపోలేదని నీమీద బాగా అలిగినట్టున్నారు. ఆ కోపంలో విపరీతంగా ఖర్చులు చేస్తున్నారు. ఏం చేయాలో అర్థంకావటంలేదు" అంటూ పరిస్థితి వివరించి బాధపడ్డాడు.

"అన్నయ్యా. అమ్మ ఫోన్‌చేస్తే వాళ్ళు పూర్తిగా మారిపోయారని అబద్ధం చెప్పు. అమ్మకి అనుమానం రాకుండా చూసుకో. మరో వారం పది రోజుల్లో మళ్ళీ నేను మీవద్దకొస్తున్నాను. ఏం చేయాలో అప్పుడు ఆలోచిద్దాం. కాని నేను అక్కడికి వచ్చినట్టుకాని, మళ్ళీ రాబోతున్నట్టుగాని అమ్మకిగాని, సత్యవతికిగాని తెలీకూడదు...."

"ఎంతకాలంరా యిలా? ఎందుకొచ్చింది! వాళ్ళిద్దరికీ ఇక్కడ నష్టం లేదు. అమెరికా పంపించేస్తాను."

ఆ పనిమాత్రం చేయకు. వాళ్ళు అక్కడే వుండాలి. నేను వస్తున్నాగదా. జాగ్రత్త" అంటూ లైన్ కట్ చేసాడు.

ఇదే విషయం గురించి గోపాల్ తీవ్రంగా ఆలోచిస్తూనే వున్నాడు. ఎంతగా అంటే—ఇప్పుడతను అమెరికాలోని ఇతర నగరాల్లో ఆపరేషన్లు ఒప్పుకోవటంలేదు. డెట్రాయిట్‌లోని తన ఆస్పత్రికే పరిమితమయ్యాడు. అవసరమైన ఆపరేషనులు ఏవో యిక్కడే చేస్తున్నాడు. ఇండియానుంచి వచ్చాక డెట్రాయిట్ నగరం వదలి బయటకుపోలేదు గోపాల్. కాస్త తీరిక దొరికితే చాలు. పిల్లల గురించే ఆలోచన.

ఈ పరిస్థితుల్లోనే ఓ రోజు ఉదయం—

ఎప్పటిలానే తమ ఇంటినుంచి కారులో ఆస్పత్రికి బయలుదేరాడు గోపాల్.

ఆస్పత్రికి రాగానే తన ఛాంబర్‌లో కూచుని కాస్సేపు పేపర్ చూడటం అతని అలవాటు. న్యూయార్క్ టైమ్స్ వాషింగ్‌టన్ పోస్ట్‌లాంటి కేవలం అమెరికా పత్రికలే గాకుండా, బ్రిటన్ జర్మనీలకు చెందిన కొన్ని ప్రముఖ పత్రికలు కూడా ఆస్పత్రికి తెచ్చి వుంచుతారు.

తన ఛాంబర్‌లోకి వచ్చి కూచోగానే ముందుగా వాషింగ్‌టన్ పోస్ట్ పేపర్ తీగాదు పత్రిక తెరిచీ తెరవగానే ముందుగా షేర్లమార్కెట్‌కు సంబంధించిన విశేషాలు చూడటం అతనికి అలవాటు.

అందుకు తగిన కారణం కూడా వుంది.

డాక్టర్ గోపాల్ తను అమెరికాలో సంపాదన ఆరంభించిన నాటినుంచే షేర్ మార్కెట్‌మీద గల ఇంట్రస్ట్‌కొద్దీ షేర్లు అమ్మటం, కొనటం సాగించేవాడు.

అదృష్టంకొద్దీ ఏ షేర్లుకొన్నా అవి లాభాలపంట పండించేవి. ఓ పక్క డాక్టర్ వృత్తిలో వుంటూనే చాలాకాలం షేర్ల వ్యాపారం చేసాడతను. తర్వాత డాక్టర్ వృత్తిలో క్షణం తీరికలేని బిజీ క్షణాలు మొదలవటంతో ఆ వ్యాపారం ఆపేసి, తన పెట్టుబడి మొత్తాన్ని జీన్ లేబొరేటరీస్ షేర్లమీద పెట్టాడు.

ఆ డబ్బు ఇండియా కరెన్సీలో సుమారు అయిదువందల కోట్ల రూపాయలు వుంటుంది. అందుకే పేపర్ తీయగానే ముందుగా ఆయన్ని ఆకర్షించేది షేర్ల మార్కెట్టే.

యథాలాపంగా షేర్ల బిజినెస్ పేజీలోకి చూడగానే పిడుగులాంటి వార్త కన్పించింది. వూహించని వార్త అది. ఆ వార్త సారాంశం ఏమంటే, జీన్ కంపెనీ కుప్పకూలిపోయింది. నిన్నటివరకూ వంద డాలర్లు పలికిన జీన్ లేబొరేటరీస్ షేర్ విలువ ఒక్కసారిగా అయిదు డాలర్లకు పతనం కావటంతో ఆ కంపెనీ దివాళా తీసింది.

కాస్సేపు ఆ వార్తా వివరాలు, జీన్ కంపెనీ దివాళా తీయటానికి దారి తీసిన పరిస్థితులు చదువుతూ అలాగే వుండిపోయాడు. తర్వాత పెద్దగా కేకేస్తూ ఉన్నట్టుండి టేబిల్‌మీదకు వాలిపోయాడు. ఆ కేక వింటూనే స్టాఫ్ పరుగెత్తుకువచ్చారు. ఒక్కసారిగా కలకలం రేగిందక్కడ. అత్య

వసరంగా అతన్ని స్పెషల్ వార్డుకు తరలిస్తూ ఈ విషయాన్ని ఫోన్ చేసి సత్యవతికి తెలియపర్చారు డాక్టర్లు. అత్తగార్ని వెంటబెట్టుకుని వెంటనే తన కారులో ఆస్పత్రికి బయలుదేరింది సత్యవతి.

* * * *

కలిమి లేములు కావడికుండలోయ్ అన్నాడో సినీకవి.

జీవితంలో వెలుగునీడల్లా సుఖదుఃఖాలు వస్తుంటాయి, పోతుంటాయి అన్నాడో పెద్దమనిషి.

భవబంధాల విషయంలో మనిషి తామరాకుమీద నీటిబొట్టులా ప్రవర్తించాలని, అన్నిటినీ సమదృష్టితో చూడాలని గీతా సారాంశం. బలమైన పోట్లకు తట్టుకొంటూ నది తన ఉనికిని ఎలా కాపాడుకుంటుందో అలాగే మనిషి కూడా అన్నిటినీ తట్టుకుని నిబ్బరంగా మనుగడ సాగించాలంటారు తలపండిన అనుభవజ్ఞులు.

అయితే ఇదంతా వినడానికో, చెప్పుకోడానికో బాగానే ఉంటుంది గాని ఆయా సమయాల్లో కష్టాల్ని, బాధల్ని ఎదుర్కొంటున్నవాళ్ళకి తెలుస్తుంది అసలయిన ఆ బాధేమిటో.

ఒకటి కాదు, రెండు కాదు.

ఎడారిలో ఒక్క తుఫాను వచ్చి ఇసుకమేటను ఎగరేసుకుపోయినట్టు అయిదువందల కోట్ల సంపద ఒక్కసారిగా కుప్పకూలితే ఆ మనిషి కూడా కుప్పకూలక ఎలా వుండగలడు? ప్రస్తుతం డాక్టర్ గోపాల్ పరిస్థితి అదే!

అదృష్టంకొద్దీ ప్రాణాలతో మిగిలాడుగాని—
లేదంటే మనిషి కూడా దక్కేవాడు కాదు.

విషయం తెలీగానే అత్తాకోడళ్ళిద్దరూ హడలిపోతూ కార్లో బయలుదేరి ఆస్పత్రికి వచ్చేసారు. అయితే వచ్చిన అరగంట వరకూ గోపాల్ని చూడ్డానికి డాక్టర్లు అనుమతించలేదు. తర్వాత ఆయనకొచ్చిన ప్రమాదం ఏమీ లేదని లోనకు పంపించారు.

ఏ.సి. స్పెషల్ రూంలో తలదిండుకు జేరబడి బాధగా కళ్ళుమూసుకుని వున్నాడు గోపాల్. పది లంఖణాలు చేసినట్టు వాడిపోయి ఉంది

ముఖం. మనిషి బాగా దిగాలుపడిపోయినట్టు కన్పిస్తున్నాడు. వస్తూనే భర్త పక్కన కూర్చుని అతడి చేయి తన చేతిలోకి తీసుకుని ఏడ్చేసింది సత్యవతి. ఒక కుర్చీ కొడుక్కి దగ్గరగా లాక్కుని కూర్చుని చెమరుస్తున్న కళ్ళు తుడుచుకుంది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"నాకేం కాలేదు. నేను బాగానే వున్నాను. మీరు దిగులుపడకండి" అన్నాడు ఇద్దర్నీ చూస్తూ పొడి మాటలతో.

"ఏం జరిగిందిరా....ఎందుకిలా?" దుఃఖాన్ని ఆపుకుంటూ అడిగింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"టైమ్ బాగాలేదమ్మా! ఏం చేయను? నేను షేర్లలో పెట్టిన నా సంపాదన, నా ఆస్థి అయిదువందల కోట్ల రూపాయలు కొట్టుకుపోయాయి. నేను షేర్లు కొన్న కంపెనీ దివాళా తీసింది. అంత డబ్బు తిరిగి సంపాదించగలనా? నా జీవితం తిరిగి ఇరవైయేళ్ళ వెనక్కి వెళ్ళిపోయింది. మన ఊళ్ళో ఆస్పత్రి కట్టాలని ఇంతకాలం ఆ డబ్బుని షేర్ల రూపంలోనే ఉంచేసాను. నేను చేయాలనుకున్న మంచి పని ఆ దేవుడికి నచ్చనట్టుంది. నన్ను చావుదెబ్బ తీశాడు. ఆ షాక్‌లోనే లైట్‌గా గుండెపోటు వచ్చింది. ఇప్పుడు ఫర్వాలేదు" అన్నాడు బాధగా.

"పరాయి దేశంలో అయినవాళ్ళకి దూరంగా బతుకుతున్నాం. మీకేమన్నా అయితే మేం ఏమైపోవాలి?" అంటూ భర్త భుజంమీద తలాన్చుకుని ఏడ్చేసింది సత్యవతి.

"అంత డబ్బు పోవటం బాధ కలిగించే విషయమే. అంతమాత్రాన మరీ ఇంతగా ఎందుకు దిగులుపడ్డావో అర్థంగావటంలేదురా. మేమింకా బతికేవున్నాంరా.... నీకేం లోటని.... డబ్బుపోతే సంపాదించుకుంటాం. ప్రాణంపోతే తెచ్చుకోగలమా....డబ్బుమీద నీకెంత మమకారం వుందో ఇప్పుడు అర్థమవుతోంది" అంది కోపంగా అన్నపూర్ణేశ్వరి

"అమ్మా! ఏమిటి నువ్వంటున్నది?" అన్నాడు ఆశ్చర్యపడుతూ గోపాల్.

"అవున్రా. పోతే పోయింది వెధవ డబ్బు. దానికి నువ్విలా గుండెపోటు తెచ్చుకోవాలా? చిన్నపిల్లాడివా? కోట్లకు పడగలెత్తినా చచ్చేప్పుడు

ఒక్క రూపాయి కూడా వెంటరాదని తెలీదా? మనకి ఎంత ప్రాప్తి అంతే వుంటుంది. నీకేం లోటని? ఇక్కడ ఆస్తులన్నీ అమ్మేసి బాకీలు తీర్చిపడేసి నాతో వచ్చేసినా అక్కడ మిమ్మల్ని బంగారంలా చూసుకోవ నికి మేమంతా బ్రతికే వున్నాంరా. కావాలంటే మన పొలాలన్నీ అమ్మి పారేసి నీకు ఆస్పత్రి కట్టిస్తాను. వెనకా ముందు ఎవరూ లేని అనాథవు కున్నావురా, గుండెపోటు తెచ్చుకుని ఇలా బెడ్‌మీద పడ్డానికి?" తల్లి కోప తోనే నాలుగు ఓదార్పు మాటలు చెబుతున్నా గోపాల్‌కి మాత్రం పోయిన డబ్బు గురించి చింత పోలేదు. తోటి డాక్టర్లు, తెలిసినవాళ్ళు వచ్చి పరా మర్శించారు, ధైర్యం చెప్పారు.

అయినా కూడా—

వారం రోజులపాటు ఆస్పత్రిలోనే వున్నాడు గోపాల్.

ఈ విషయాన్ని ఇండియాకు ఫోన్‌చేసి బావ రామలింగేశ్వరరావుకి తెలియపర్చింది సత్యవతి. జరిగిన నష్టం గురించి, గోపాల్ ఆస్పత్రిలో వున్న సంగతి తెలిసి అక్కడ కుటుంబ సభ్యులంతా తీవ్ర ఆందోళన గురయ్యారు. రెండ్రోజులు సరిగా భోంచేయలేకపోయారు. ఉదయం, సాయంత్రం కూడా ఫోన్‌చేసి పరిస్థితి తెలుసుకుంటూనే వున్నారు. కానీ అనంతసాయి, సాయిశివానీలు మొక్కుబడిగా మూడుసార్లు ఫోన్‌చేసి నాన్న పరిస్థితి అడిగి తెలుసుకున్నారంతే. తర్వాత ఫోన్లు చేయలేదు.

మొత్తానికి ఎనిమిదో రోజున ఆస్పత్రినుంచి యింటికి వచ్చేశాడు గోపాల్.

అక్కడ ఇండియాలో—

* * * *

ఆరోజు రాత్రి సుమారు ఎనిమిది గంటలకు ఇంటికొచ్చారు అన్నా చెల్లెళ్ళు. ఉదయం వెళ్ళినవాళ్ళు ఇదే రావటం. బహుశా విజయవాడలోనే సరదాగా గడిపి వుండాలి. వాళ్ళు వచ్చేసరికి డాబా ఇంట్లోనే వాళ్ళకోసం ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నాడు రామలింగేశ్వరరావు.

ఇన్ని రోజులూ తెలియనితనంతో వీళ్ళిద్దరూ ఇలా బాధ్యత లేకుండా తిరుగుతున్నారనుకున్నాడు. తెలియచెప్పినా అర్థంచేసుకోలేకపోతున్నారను

న్నాడు. కానీ ఇప్పటి పరిస్థితి వేరు. అక్కడ అమెరికాలో తన తమ్ముడికి పెద్ద ప్రమాదం తప్పింది. కూడబెట్టిన కోట్లాది రూపాయలు పోయి నాకు పెంచంపట్టిన దశలో కూడా వీళ్ళకి చీమ కుట్టినట్టు కూడా లేదంటే ఏమనుకోవాలి? తండ్రి గురించిగాని, తల్లి గురించిగాని తమ ఇంట్లో వున్న నాయనమ్మ గురించిగాని వీళ్ళకి చింతలేదు. ఎప్పటిలానే తిరుగుతున్నారు. విచ్చలవిడిగా డబ్బు ఖర్చు చేస్తున్నారు ఆ విషయంగా మాట్లాడాలనే రామలింగేశ్వరరావు ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నాడు.

ఆయన ఇక్కడ వున్నట్టు ఇంట్లో ఎవరికీ తెలీదు. అందుకే డాబా ఇంటివైపు ఎవరూ రాలేదు. లోనకొస్తూనే పెదనాన్నను చూసి అన్నా చెల్లెళ్ళిద్దరూ ముఖముఖాలు చూసుకున్నారు.

"రండి మీకోసమే చూస్తున్నాను" అంటూ పిలిచాడు.

"ఏమిటి పెదనాన్నా! ఏదన్నా విశేషమా?" అంటూ వచ్చి ఎదురుగా సోఫాలో కూర్చున్నాడు అనంతసాయి. మౌనంగా వచ్చి అన్నయ్య పక్కన కూర్చుంది శివానీ.

"విశేషమే....అక్కడ అమెరికాలో పరిస్థితులు బాగాలేదని తెలిసి కూడా మీరిలా పాత పద్ధతిలోనే తిరగటం, ఖర్చులు చేయటం విశేషమే గదా. ఏరా అనంత్! అదంటే ఆడపిల్ల. నీకన్నా చిన్నది. దానికి తెలీక పోవచ్చు. కానీ నీకేమైంది? చదువుకున్నావ్. నాలుగు మంచి పద్ధతులు అలవాటు చేసుకుంటారని ఆశించి వాళ్ళు మిమ్మల్ని మా వద్దకు పంపించారు. అవి ఎలాగూ నేర్చుకోలేదు. కనీసం కష్టకాలంలో నయినా డాడీ గురించి మీకు బెంగలేదా? ఫోన్‌చేసి మంచి చెడ్డలు విచారించాలని తెలీదూ? మీరు పద్ధతుల్లోకి వస్తే వాళ్ళు ఆనందిస్తారు గదా. వాళ్ళని సంతోషపెట్టే ఆలోచనే మీకు లేదా?" అంటూ కొంత ఘాటుగా, కొంత మెత్తగా వాళ్ళిద్దర్నీ మందలిస్తున్న ధోరణిలో అడిగాడు రామలింగేశ్వరరావు.

"పెదనాన్నా.... మాకు తెలుసు. డాడీ చాలా సంపాదించారు. పోయిన అయిదువందల కోట్లు మాకో లెక్కకాదు. డాడీ తలుచుకుంటే రెండేళ్ళలో తిరిగి సంపాదించగలరు. పైగా డాడీ కోలుకున్నారు గదా. ఊరికే ఇక్కడినుంచి ఫోన్లుచేసి అడిగి ప్రయోజనం ఏమిటి?" అంటూ

ఎదురు ప్రశ్నించాడు అనంతసాయి.

"అదేగదా. ఇప్పుడేమైందని? డాడీ బాగానేవున్నారు. అసలు ఆయనే మమ్మల్ని కూడా తీసుకుపోయివుంటే ఎవరికీ ఇబ్బంది వుండేది కాదు. మాకు ఇక్కడ నచ్చలేదన్నా వినిపించుకోలేదు. మాకు డాడీపై చాలా కోపంగా వుంది తెలుసా?" అంటూ అన్నను సమర్థిస్తూ మాట్లాడింది శివానీ.

వాళ్ళ మాటలు రామలింగేశ్వరరావుకి మనస్తాపం కలిగించాయి. పిల్లలంటే తమ్ముడికి ఎంత ప్రేమో అతడికి తెలుసు. తమ్ముడి పిల్లలు ఇంత బాధ్యతలేని చవటలుగా మారటం నిజంగా మనసును కృంగదీసే విషయం. అరె....నాన్న ఆరోగ్యం ఎలా వుందో ఫోన్‌లో అడిగి తెలుసుకుని వాళ్ళ కష్టాన్ని పంచుకునే తీరిక కూడా వీళ్ళకి లేదా?"

"మీది వితండవాదం. ఎవరూ మెచ్చరు. మీకు తెలుసో లేదో. మీ నాన్న ఇచ్చిన డబ్బు ఇప్పటికే మీరు ఖర్చుచేసేసారు. అదిగాక నేను ఇప్పటికే రెండు లక్షలకు పైగా మీకిచ్చాను.

అక్కడ చూస్తే మీ నాన్న డబ్బు పోగొట్టుకుని బాధపడుతున్నాడు. ఇక్కడ చూస్తే మీరు డబ్బు విలువ తెలీకుండా మంచినీళ్ళలా ఖర్చు చేస్తున్నారు. ప్రస్తుతం నేను మీకు డబ్బు సర్దుబాటు చేయగల స్థితిలో లేను. మీరు మాట్లాడితే హైదరాబాదని, చెన్నై అని వెళ్ళటం ఆపకపోతే చిక్కుల్లో పడతారు. ఆలోచించుకోండి" అంటూ హెచ్చరించాడు.

ఆ మాటలకు అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరూ ముఖముఖాలు చూసుకున్నారు.

"పెదనాన్నా....సమస్య చెప్పారు గాబట్టి ఇక మిమ్మల్ని డబ్బులు అడగం. మా దగ్గర పర్సనల్‌గా తెచ్చుకున్న డబ్బు పదిలక్షలవరకూ వుంది. మేం అమెరికా వెళ్ళేవరకూ అది సరిపోతుంది" అన్నాడు అనంతసాయి.

"మీ నాన్న నెలరోజుల్లో మళ్ళీ వస్తానని చెప్పి మరీ వెళ్ళారు. మర్చిపోయారా?" గుర్తుచేసాడు.

"రావటం దేనికి పెదనాన్నా! ఖర్చులు దండగ. మీరు మా పాస్‌పోర్టులు ఇచ్చేస్తే మేమే వెళ్ళిపోతాం. మాకు తెలుసు. డాడీ మా పాస్

పోర్టు వెంట తీసుకెళ్ళలేదు. మీ దగ్గరో, మావయ్య దగ్గరో దాచారు కదా" అంది గడుసుగా శివానీ.

"లేదు....ఆ విషయం నాకు తెలీదు. పాస్‌పోర్టులు అమెరికా పట్టుకుపోయాడనే అనుకుంటున్నాను. ఇంతకీ మీ సమాధానం ఏమిటి? మీ నాన్నేమో ఎప్పటికయినా ఇక్కడికి వచ్చేసి పెద్ద ఆస్పత్రి కట్టాలని చూస్తున్నాడు.

మీరు చూస్తే ఆంధ్రుల ఆచారాలంటే గిట్టనట్టుంటున్నారు. అమెరికాలోనే వుండిపోవాలనా?" అడిగాడు.

"అవును. ఇక్కడేముందని? డాడీకి ఇలాంటి ఆలోచనలెలా వచ్చాయో తెలీదు. ఈ పల్లెటూళ్ళో ఆస్పత్రి కట్టడం ఏమిటి? అమెరికాలో లైఫ్....

మేం అమెరికన్లుగానే వుండాలనుకుంటున్నాం. మాకు ఇక్కడి పద్ధతులు అక్కర్లేదు. డాడీ ఫోన్‌చేస్తే మేం వచ్చేస్తామని చెప్పండి" అంది నిర్మొహమాటంగా శివానీ.

వాళ్ళ మాటలు వింటే ఎలాంటి వాళ్ళకయినా కోపం వస్తుంది. రామలింగేశ్వరరావుకి కోపం వచ్చింది. కానీ ఓర్చుకున్నాడు. పెద్దగా నిట్టూర్చి చివరకు ఒకే మాటన్నాడు.

"ఎంతో తెలివైనవాడు నా తమ్ముడు గోపాల్. అలాంటివాడు ఇలాంటి పనికిమాలిన వాళ్ళని ఎలా కన్నాడో అర్థంగావటంలేదు. మిమ్మల్ని మార్చటం బహుశ ఎవరివల్లా కాదనుకుంటాను. మీ యిష్టం వచ్చినట్టుండండి. నన్ను మాత్రం ఇక డబ్బు అడగవద్దు. వచ్చి ఫోం చేయకండి" అంటూ చరచరా అక్కడ్నుంచి వెళ్ళిపోయాడు.

* * * *

శరీరానికి గాయమైతే కొద్దిరోజుల్లో తగ్గిపోతుంది.

ఆదే మనసుకు తగిలిన గాయమైతే అంత త్వరగా తగ్గదు. అలా తగ్గాలంటే ఎవరో ఒకరు ధైర్యం చెప్పాలి. మంచిచెడులు వివరించాలి. నాలుగు మంచిమాటలు చెప్పాలి.

జరిగింది మర్చిపోయి తిరిగి జీవితంపట్ల ఆశలు చిగురించేలా

చెయ్యాలి. ప్రస్తుతం డాక్టర్ గోపాల్ త్వరగా కోలుకోవాలంటే ఆ స్వాంతన కలిగించే నాలుగు మాటలు చెప్పే మనుషులు కావాలి.

ఇప్పుడు ఇక్కడ వున్న పెద్దదిక్కు తనే గాబట్టి—

ఆ బాధ్యతను తన భుజాలకెత్తుకుంది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

ఇంత భారీనష్టం కొడుక్కి సంభవించినందుకు ఆవిడ మనసుకి చాలా బాధగానే వుంది. కాని ఆ బాధను బయటకు తెలీకుండా జాగ్రత్త పడుతూ ప్రతిక్షణం కొడుక్కి ధైర్యం నూరిపోసే ప్రయత్నం చేసింది.

ఆస్పత్రినుంచి ఇంటికి వచ్చినా ఆయన మామూలు మనిషి కాలేక పోయాడు. ఎప్పుడూ ఏదో ఆలోచిస్తూ కూర్చుంటాడు. తన హాస్పిటల్ బాధ్యతను తన అసిస్టెంట్ కు వదిలేసి ఇంట్లోనే వుంటున్నాడు. మనిషిలో హుషారు లేదు, ఉత్సాహంలేదు.

ఎన్నో ఫోన్ కాల్స్ వస్తున్నాయి. కొత్తగా ఆపరేషన్స్ ఏమీ చేయ కోవటంలేదు. ఎప్పుడూ ఏదో ఆలోచిస్తూ ఒంటరిగా గడపటానికి ఇష్టపడు తున్నాడు. సాయంకాలంవేళ తమ తోటలోనే పిచ్చాడిలా తిరుగుతున్నాడు. ఇదంతా చూస్తూ తనలో తానే కుమిలిపోతోంది సత్యవతి. మనుమలు పిల్లలు కూడా దగ్గరలేకపోవటంతో ఆమె పరిస్థితి మరీ దారుణంగా వుంది.

ఇదంతా చూస్తున్న అన్నపూర్ణేశ్వరికి—

కొడుకుమీద కోపం కూడా వస్తోంది.

"ఏరా....వెధవ డబ్బుకోసం నువ్వు ఇంతగా దిగులుపడిపోవాలా?" అంటూ ఆ సాయంకాలం మేడమీద కూర్చున్న కొడుకు వద్దకెళ్ళి నిల దీసింది.

పేలవంగా నవ్వాడు గోపాల్.

"వెధవ డబ్బు కాదమ్మా అది. కష్టపడి సంపాదించిన డబ్బు" అన్నాడు.

"ఇంకా కష్టపడే వయసుంది. పిల్లలు చేతికి అందొచ్చినట్టే. ఇక

ఆ దిగులు? పోయినదాని గురించే జీవితాంతం బాధపడుతూ కూర్చుం టావా?"

"హు. పిల్లలు....వాళ్ళు ప్రయోజకులవుతారన్న నమ్మకం నాకు లేదమ్మా."

"అదేమిట్రా. వాళ్ళు చక్కగా మన పద్ధతులు నేర్చుకుంటున్నారని వాళ్ళలో చాలా మార్పు వచ్చిందని, పెద్దోడు ఫోన్‌లో చెప్తున్నాడుగా. ఎందుకు ప్రయోజకులు కారు?" నిలదీసింది.

తను నాలుక జారాడని గ్రహించి కంగారును అణచుకుంటూ తల్లి వంక చూసాడు గోపాల్. పాపం అమాయకురాలు. పిల్లల విషయంలో అన్నయ్యచేత తను అబద్ధం చెప్పిస్తున్న సంగతి వీళ్ళకి తెలీదు.

"అమ్మా! వాళ్ళు మన పద్ధతులు అలవర్చుకుంటే సరిపోయిందా.... వాళ్ళు ఉద్యోగాల్లో చేరాలి. డబ్బు సంపాదించాలి. వాళ్ళు ప్రయోజకులు కావటానికి ఇంకా చాలా టైముంది. ఇప్పట్నుంచే అంచనాలు వేసుకోవటం అనవసరమని నా ఉద్దేశం" అంటూ తన మాటల్ని సమర్థించుకున్నాడు.

"కావచ్చు. కాని నువ్విలా దిగులుపడి కూర్చుంటే చూడలేకపోతు న్నానా. వందలు కాదు, వేలకోట్లు రూపాయలు పోయినా మనిషి దిగులు పడకూడదు. పట్టుదలగా తిరిగి పైకి రావటానికి ప్రయత్నించాలి.

"అది కాదమ్మా...."

"ఇంకేమీ చెప్పకు. మీ నాయన పోయినప్పుడు నీలానే నేను దిగులు పడి మంచం ఎక్కుంటే మీరింత పెద్దవాళ్ళు అయివుండేవారా? మీరుచూశా రుగా. ఒంటిచేత్తో కుటుంబాన్ని నడిపాను.

మీ ముగ్గుర్ని చదివించాను. పెళ్ళిళ్ళు చేసాను. రెండు ఇళ్ళు కట్టిం చాను. పాతిక ఎకరాల మాగాణి కొన్నాను. ఈ రోజు ఏభై పాడిపశువులు, రెండు ట్రాక్టర్లు, కారు ఇరవై మంది జీతగాళ్ళు....

ఇదంతా ఎలా సాధ్యమైంది? నువ్వు ప్రయోజకుడివయినా నీ నుంచి రూపాయి తీసుకోలేదు. పెద్దోడు సాయం వచ్చాడు. దేవుడు కరుణించాడు, చల్లంగా వున్నాం.

మీకేమిట్రా లోటు? మీరు కట్టుబట్టలతో మన పూరు వచ్చేసినా బంగారంలా మీ స్థాయికి తగ్గకుండా చూసుకోగలను. మీ అమ్మ ఇంకా బ్రతికే వుందని మర్చిపోకు.

ఇంతవరకు ఇండియాలో చదివి అమెరికాలో నీ సేవలు అందించి సంపాదించుకున్నావ్ చాలు. లాభనష్టాలు పక్కన పడెయ్యి. మన వూరు వచ్చెయ్యి. ఆస్పత్రి నేను కట్టిస్తాను.

మన మున్నలూరు చుట్టుపక్కల వూళ్ళలో సరయిన వైద్యంలేక నగరాలకు పోలేక ఎందరో పేదలు, బడుగువర్గాలు బాధపడుతున్నారు. మోగులూరు, కునికినపాడు, చెవిటికల్లు, కంచికచర్ల, ఏటూరు చందర్లపాడు, ముప్పాళ్ళ, లింగాలపాడు, చంద్రాపురం, నందిగామ, అటు కృష్ణా నది అవతల అమరావతి చుట్టుపక్కల అనేక గ్రామాలున్నాయి.

అక్కడి పేదలకు ఉచితంగా వైద్యసేవలు అందించు. ఆ షిర్డీ సాయినాథుడి అనుగ్రహంతో మనందరం ధన్యులమవుతాం" అంటూ తన మనసులో మాట వివరించిందావిడ. అంతేకాదు.

"దైవానుగ్రహాన్ని కోల్పోయినా, మానవత్వాన్ని కోల్పోయినా మనం బాధపడాలిగాని, ఆస్తిపోతే బాధపడకూడదు. డబ్బు వస్తుంది. పోతుంది. దానికోసం ఎందుకు బెంగ?" అంటూ ధైర్యం చెప్పింది.

ఆవిడ మాటలు అమృతగుళికల్లా అతడిమీద పనిచేసాయి. కొడుకుని చంటిపిల్లాడిలా ఒళ్ళో పడుకోబెట్టుకుని ఓదార్చి, లాలించి, ధైర్యం చెప్పి అతడిలో తిరిగి ఆత్మవిశ్వాసం నింపింది.

అప్పుడప్పుడూ షిర్డీసాయి పారాయణగ్రంథాన్ని చదివి వినిపించేది. భగవద్గీతను చదివి విన్పించేది.

"అమ్మా.... సంపదమీద మమకారం లేని మనిషంటూ భూమ్మీద ఎవరయినా వుంటారా?" ఓ రోజు తల్లిని అడిగాడు గోపాల్.

"పిచ్చివాడా. మమకారం భార్యాబిడ్డలమీద వుండాలి. మనుషులమీద వుండాలి. మన కర్తవ్యాలు, విధులమీద వుండాలి. చేస్తున్న వృత్తిమీద వుండాలి! అంతేగాని నిలకడలేని సంపదమీద కాదు. ఈ భూమి, ఆకాశం సమస్త జగత్తు భగవంతుడిది. మనది కాదు.

మనకి ఏం వచ్చినా, ఏం పోయినా దైవనిర్ణయంతోనే జరుగుతుంది. స్వీయ సంపాదన ఆస్తిపాస్తులకు గర్వపడకూడదు. పోయిన సంపద గురించి విచారపడకూడదు.

మన చేతిలో వున్నంతవరకు మన విధిని సక్రమంగా నిర్వహించటం మన కర్తవ్యం" అంటూ కొడుకు అనుమానం నివృత్తిచేసే ప్రయత్నం చేసింది. అంతా విని—

"అమ్మా, నీ మాటల్లో నా ప్రశ్నకు సమాధానం దొరకలేదు" అన్నాడు గోపాల్.

"ఏరా, పెద్ద డాక్టర్వి ఈమాత్రం అర్థంకాలేదా నీకు?" అంటూ నవ్వింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"చూడు నాయనా. పుట్టుకతోనే మనిషిలో స్వార్థం వుంటుంది. ఈ స్వార్థం అదుపుతప్పిన వాళ్ళే విపరీతాలకు పాల్పడి కష్టాలపాలవుతుంటారు. తను బాగుండాలి. తన కుటుంబం బాగుండాలి. బాగా సంపాదించాలి. తన వాళ్ళంతా సుఖసంతోషాలతో వుండాలని అన్నిటా మమకారంతో సంసారంలో నిత్యం మునిగితేలేవాడు సామాన్యుడు.

డబ్బుమీద మమకారం లేనివాడు అలాంటివాడు సామాన్యుల్లా వుండరు. కాదంటే డబ్బు వున్నా, పోయినా ఒకేలా వుండేవాడు గొప్పవాడు.

దేనిమీదా మమకారం లేకుండా విశ్వశ్రేయస్సు ప్రజాశ్రేయస్సు కోసం భగవంతుని ధ్యానంలో మునిగితేలటం ఇవి మహాత్ములవల్లే సాధ్యం.

అంతేత సంపదమీద మమకారం లేని మహాపురుషులు ఎప్పుడూ వుంటూనే వుంటారు. వారి ఆశీస్సులే ఈ ప్రపంచాన్ని నిత్యనూతనంగా, పచ్చగా కళకళలాడేలా చేస్తోంది" అంటూ వివరించింది.

ఇలా అన్నపూర్ణేశ్వరి కొడుక్కి, కోడలికి ధైర్యం నూరిపోసి మామూలు మనుషుల్ని చేయటానికి పక్షం రోజులు పట్టింది. వాళ్ళు బాగా కోలుకున్నారు. ఇక్కడి లావాదేవీలు ముగించుకుని అంతా ఇండియా వెళ్ళి

పోదామని నిర్ణయానికొచ్చేసాడు గోపాల్. అతడి నిర్ణయం విని తల్లి భార్య ఇద్దరూ సంతోషించారు.

యథాప్రకారం ఆస్పత్రికి వెళ్ళిరావటం ఆరంభించాడు గోపాల్. నాలుగు రోజుల తర్వాత తల్లిని, భార్యను కూర్చోబెట్టి సమస్య చెప్పాడు.

"అమ్మా! ఇక్కడ మన ఆస్తులు అమ్మేసి, ఒప్పుకున్న సేవలు ముగించుకుని ఇక్కడినుంచి మనం ఇండియా వెళ్ళిపోదాం! కనీసం మూడు నెలలు పడుతుంది.

ఈలోపల కెనడాలో నాకు కొంత ఆస్తి వుంది. అది అమ్మేసి వచ్చేస్తాను. కనీసం రెండు మూడు వారాలు పడుతుంది రావటానికి. మీరేమీ కంగారుపడకండి" అంటూ వివరించాడు.

"అలాగే....ఏమిటమ్మాయ్. నీ అభిప్రాయం ఏమిటి? వీడు మామూలు మనిషయ్యాడు. చాలు. మంచి నిర్ణయమే తీసుకున్నాడు. ఆ దేశంలో ఆస్తులేవో వున్నాయంటున్నాడు. అమ్మకువచ్చేస్తేనే మంచి గదా?" అంటూ కోడల్ని అడిగింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"అలాగే అత్తయ్యా! అంతా సవ్యంగా జరిగి మనం ఇండియా వెళ్ళిపోతే అటు షిర్డీకి, ఇటు తిరుపతికి కూడా వెళ్ళొద్దాం" అంది సత్యవతి.

అలా వాళ్ళిద్దర్నీ ఒప్పించి కెనడాకు బయలుదేరాడు గోపాల్. అయితే అతడు నిజానికి ప్రయాణమైంది కెనడాకు కాదు. ఇండియాకు. ఆ విషయాన్ని అతడు చాలా గోప్యంగా వుంచాడు.

మరునాడే పెట్టె బేడా సర్దుకుని న్యూయార్క్ చేరుకున్న డాక్టర్ గోపాల్ ఎయిర్ ఇండియా విమానంలో ఇండియాకు బయలుదేరాడు.

• • • •

డాక్టర్ గోపాల్ మున్నలూరు వచ్చి వెళ్ళిపోయి నెల దాటిపోయింది. అయినా అతని పిల్లలు అనంతసాయి, సాయిశివానీల్లో మార్పురాలేదు. పైగా తండ్రి తమను వెంట తీసుకుపోలేదన్న కోపంతో మరింతగా డబ్బు ఖర్చుచేస్తూ తిరగసాగారు.

ఇప్పుడు వారంలో నాలుగురోజులు హైదరాబాద్‌కి వెళ్తున్నారు. అక్కడ ఫైవ్‌స్టార్ హోటల్స్‌లోను, డిస్కోథెక్‌లలోను గర్ల్

ఫ్రెండ్స్, కొత్త పరిచయాలు ఏర్పడ్డాయి.

అమెరికానుంచి వచ్చిన తమను వాళ్ళంతా పొగుడుతూ ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యతనిచ్చి మాట్లాడుతుంటే అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరూ అదంతా ఎన్నారైలుగా తమకిస్తున్న మర్యాదగా భావించారు.

వాళ్ళకోసం కూడా తామే ఖర్చుపెట్టసాగారు. అలాంటి ఫ్రెండ్స్‌లో ఒకరికి లక్ష, ఇంకొకరికి రెండులక్షల రూపాయలు అప్పుగా కూడా ఇచ్చారు. పెదనాన్నను డబ్బు అడగటం మానేసి తమ దగ్గరున్న పదిలక్షలు విచ్చలవిడిగా కరిగించేయసాగారు.

ఈ పరిస్థితుల్లోనే అక్కడ అమెరికాలో డాక్టర్ గోపాల్‌కి కోలుకోలేని దెబ్బ తగిలింది. జీన్ లేబొరేటరీస్ షేర్లు కుప్పకూలటంతో భారీనష్టం వచ్చి అయిదు వందల కోట్లు కొట్టుకుపోయి షాక్‌లో మంచానపడ్డాడు గోపాల్.

విషయం తెలిసి ఇక్కడవాళ్ళంతా దుఃఖంలో మునిగిపోయారు. ఫోన్‌చేసి అమెరికాలోని అన్నపూర్ణేశ్వరి, సత్యవతిలతో మాట్లాడుతూ గోపాల్‌ని జాగ్రత్తగా చూసుకోమని అవసరమైతే ఇండియా తీసుకు వచ్చేయమని సలహాలు, సూచనలు ఇచ్చారు.

ఈ విషయం తెలిసినా మొక్కుబడిగా రెండు మూడుసార్లు ఫోన్‌లో మాట్లాడి వూరుకున్నారు అన్నాచెల్లెళ్ళు. ఏమీ జరగనట్టే తమ దారిన తాము ఏ.సి. కార్లో హైదరాబాద్‌కి షికార్లు చేస్తున్నారు.

రామలింగేశ్వరరావు వాళ్ళ ధోరణికి విసిగి వాళ్ళని హెచ్చరించటం గాని, మందలించటంగాని చేయటంలేదు. డబ్బు ఇవ్వటంకూడా ఆపేసాడు. ఈ పరిస్థితుల్లోనే నెలరోజులు గడిచిపోయాయి.

ఆ రోజు శుక్రవారం ఒక విశేషం జరిగింది.

చేతిలో డబ్బులు తరిగిపోడంతో అన్నాచెల్లెళ్ళు ఇద్దరూ ఆ రోజు హైదరాబాదు వెళ్ళలేదు. ఇంట్లోనే వున్నారు.

సాయంత్రం నాలుగు గంటలప్పుడు మహేశ్వరి అనంతసాయివద్దకి వచ్చింది. గుడికి వెళ్ళడం కోసం చక్కగా పట్టుదుస్తుల్లో పగడాలబొమ్మలా వుంది.

"ఏమిటి మహీ యిలా వచ్చావ్?" అనడిగాడు.

"నీ కోసమే. గుడికెళుతున్నాను. నువ్వు రావాలి" అడిగింది.

"నేనెందుకు?"

"బావా....నిన్ను తీసుకుని గుడికి వస్తానని మొక్కుకున్నాను. రావాలి. అంతే."

"ఎందుకు మొక్కుకున్నావ్? నేను రాను."

"అదేమరి. అమెరికాలో మావయ్య ఆరోగ్యం చక్కబడితే నిన్ను తీసుకుని గుడికి వస్తానని మొక్కుకున్నాను."

కాస్సేపు వాదోపవాదాల తర్వాత ఆ పిల్లతో ఎందుకొచ్చిన గొడవ అనుకుంటూ తనూ బయలుదేరాడు.

అన్నాచెల్లెళ్ళు యిద్దరూ అమెరికానుంచి వచ్చి ఇన్నిరోజులైనా వాళ్ళు మున్నలూరు వీధుల్లో కాలినడకన తిరిగింది చాలా తక్కువనే చెప్పాలి.

ఎప్పుడూ కార్లలోనే తిరుగుతూంటారు గాబట్టి, గ్రామస్తుల వాళ్ళని చూసింది చాలా అరుదు.

అనుకోకుండా ఈరోజు బావామరదళ్ళు ఇద్దరూ కాలినడకన గుడికి బయలుదేరేసరికి వూళ్ళో అందరి చూపులు వాళ్ళమీదే వున్నాయి. బయలు దేరే ముందు చెల్లెలు శివానీని కూడా రమ్మని అడిగాడు అనంత్. అది టి.వి.లో ఏదో ఇంగ్లీషు సినిమాచూస్తూ రానని చెప్పటంతో తనే బయలు దేరాడు.

మహేశ్వరి పక్కన నడుస్తుంటే, ఏదో కొత్త అనుభూతి ఏర్పడు తోంది అతడిలో. ఇవాళ మహేశ్వరి సరికొత్తగా కన్పిస్తోంది. ఖరీదైన పట్టుచీర, జాకెట్టు ధరించింది. చెవులకు, దిద్దులు మెడలో సన్నటి బంగారు గొలుసు, వాలుజడ చివర జడకుచ్చులు, జడనిండుగా పూలు, ముఖంలో అమాయకత్వంతో కూడిన వింత అందం. ఆమె చేతి చేతి గాజుల గలగల శబ్దాలకు తాళం వేస్తున్నట్టు ఆమె పాదాల వెండి పట్టీలు. అమెరికా అమ్మాయిలకి, సంప్రదాయ కుటుంబాల్లోని తెలుగింటి అమ్మాయి లకి వున్న తేడా అర్థంగావటం ఆరంభమైంది. ముగ్ధమనోహరంగా పూల

సొగసితో కూడిన వెండి సజ్జతో తన పక్కనే నడుస్తున్న మహేశ్వరి పట్ల తెలియని ఆకర్షణ చిగురించటం మొదలుపెట్టింది.

ఊరిలో తెలిసినవాళ్ళు అనంత్ గురించి అడుగుతుంటే చిరునవ్వుతో జవాబిస్తూ గుడివీధివైపు అడుగులేస్తోంది మహేశ్వరి. బావపక్కన ఇలా నడుస్తుంటే వూరంతా తమని ప్రత్యేకంగా చూస్తుంటే ఆమెకు చాలా ఆనందంగాను, గర్వంగాను వుంది.

అమ్మలక్కల తమాషా మాటలకు ఆమె బుగ్గలు సిగ్గుతో కెంపులవు తుంటే, ఓరకంట ఆమెను గమనిస్తూనే వున్నాడు అనంత్.

ఇద్దరూ గుడికి చేరుకున్నారు.

గుడిలో మావయ్య గోపాల్ పేరిట అర్చన చేయించింది మహే శ్వరి. పూజానంతరం ప్రసాదం తీసుకుని వచ్చి గుడి మెట్లమీద కూచు న్నారు.

"కూచోవటం దేనికి? వెళ్ళిపోవచ్చుగా...." అన్నాడు పక్కనే కూచుంటూ.

"అయ్యో బావా, నీకేం తెలీదు. గుడికివచ్చి అలాగే వెళ్ళిపోకూడదు. కాస్సేపు కూచుని వెళ్ళటం సంప్రదాయం. ప్రసాదం తీసుకో" అంటూ ప్రసాదం అందించింది.

"బావా! తప్పోరైటో నాకు తెలీదు. ఓమాట అడుగుతాను: చెప్ తావా?" అతడికి కాస్త ఎడంగా ఒదిగికూచుంటూ అడిగింది.

"అడుగు. ఏమిటా మాట?" పరిసరాల్ని వీక్షిస్తూ అడిగాడు. శుక్ర వారం గావటంతో గుడికి అధికశాతం స్త్రీలే వస్తున్నారు. సాయంకాలంవేళ గుడిదగ్గర చాలా ఆహ్లాదంగా వుంది.

"శివానీ నీ చెల్లెలు. అది తప్పుచేస్తే నువ్వు బుద్ధి చెప్పాల్సిందిపోయి నువ్వు కూడ దాంతో చేరి యిలా నగరాలకు పోయి ఫైవ్‌స్టార్ హోటళ్ళలో తిప్పట్లు, తాగటం, డాన్సులు చేయటం ఇదేమన్నా బాగుందా? అక్కడ మావయ్య కష్టాల్లో వున్నాడని తెలిసికూడ మీ పద్ధతి మార్చుకోలేదు. ఇదే మన్నా మీకు న్యాయంగా వుందా....?" అడగాల్సిన మాట సూటిగానే అడిగింది.

తన మాటలకు అతడు కోప్పడతాడేమోనని భయపడింది. అలా జరగలేదు.

భారంగా నిట్టూర్చి ఆమెవంక చూసాడు అనంత్.

"మహీ....నువ్వు ఒళ్ళంతా కవర్ చేసుకుని ఈ సాంప్రదాయ దుస్తుల్లో అందంగానే వున్నావ్. అదే మా అమెరికా స్టయిల్లో స్కర్ట్ ఫ్రాకు, గౌను యిలా ఆ డ్రస్సు వేసుకుంటే మరింత అందంగా ఉంటావ్. నా చెల్లెలు ధరించే బట్టలు చూస్తున్నావ్‌గా. నువ్వు వాటిని ధరించగలవా!" అడిగాడు.

"ఛీ పాడు. సిగ్గులేకుండా ఒళ్ళు కనబడేలా అరకొర బట్టలేసుకు తిరగటం మీ అమెరికా అమ్మాయిలకు అలవాటేమోగాని, ఇక్కడ కాదు. నాకు అలాంటి దుస్తులంటే గిట్టదు" చెప్పింది.

"చూసావా?" దుస్తుల విషయంలోనే నీ పద్ధతి మార్చుకోనని ఖచ్చితంగా చెప్పావ్. మరి మేం పెరిగిన వాతావరణంలోని అలవాట్లు మాని ఎలా మార్చుకోగలం?"

"ప్రతి దేశంలోను వాళ్ళ వాళ్ళకి ప్రత్యేకంగా అలవాట్లు, ఆచారాలూ వుంటాయి. అంతమాత్రంచేత అవన్నీ మనం కూడ ఆచరించాలా? ఏ సమాజంలోనయినా మంచిచెడు రెండూ వుంటాయి. మంచిని తీసుకోవాలి. చెడును వదిలేయాలి. అత్తయ్యకూడ అక్కడేవుంటోందిగా. చీరలుమానేసి గౌనులు వేసుకోవటంలేదే. మీ తలిదండ్రులు ఎలా వున్నారో మీరు అలాగే వుండాలని ఎందుకు అనుకోరు?"

"ఇది వితండవాదం. మాకూ యిష్టాయిష్టాలు, స్వేచ్ఛ ఉన్నాయి గదా!"

"ఏదీ? బాబు సంపాదించాడు గాబట్టి లక్షలకు లక్షలు హారతి కర్పూరంలా హరించేయటమా? డబ్బు ఖర్చు పెట్టినంత సులువుకాదు, సంపాదించటం."

"నువ్వు పంతులమ్మవైతే బాగుంటుంది. పాఠాలు బాగా చెప్పగలవ్. అలవాట్లు మార్చుకోవటం మాటలు చెప్పినంత ఈజీ కాదు."

"తెలివైనవాళ్ళు ఎప్పుడూ ఒకరిచేత చెప్పించుకోరు. జీవితంలోంచే

...నేర్చుకుని ఎప్పటికప్పుడు తమను తాము సరిదిద్దుకొంటూ ...మీ అన్నాచెల్లెళ్ళు పద్ధతులు బాగాలేదని, అక్కడ అమెరికా ...ఇక్కడ మేము అంతా బాధ పడుతున్నాం. ఇవేమీ మీకు పట్టవా?" ...పుతున్నట్టు అడిగింది.

మౌనంగా వుండిపోయాడు అనంత్.

మహేశ్వరి ఇప్పుడు సరికొత్తగా కనబడుతోంది అతడికి. తాను ...నట్టు ఆమె పల్లెటూరి అమాయకురాలు కాదని అర్థమవుతోంది. ...ఆకళింపు చేసుకున్న ఆరిందాలా మాటాడుతోంది.

"బావా! నీకీ విషయం తెలుసా?" తిరిగి తనే అడిగింది.

"ఏ విషయం?" ముఖంలోకి చూసాడు.

"ఈ మధ్య పేపర్లలో కొన్ని విచిత్రమైన వార్తలు చదివాన్లే. ...పిల్లలకు, కుక్క పాలిస్తోందని, కుక్కపిల్లలకు పంది తన పిల్లలతో ...పాలిస్తోందనీ.... విచిత్రంగా లేదూ?"

"విచిత్రమే....అప్పుడప్పుడూ అలాంటి విచిత్రాలు జరుగుతూ ...యి."

"కాని ఇందులో ఒక విశేషం కూడా వుంది గదా. పందిపాలు తాగి ...మాత్రాన కుక్కపిల్లలు పందులుగా మారటంలేదు. కుక్కపాలు తాగి ...మాత్రాన పిల్లిపిల్లలు కుక్కపిల్లలుగా మారటంలేదు. స్వభావరీత్యా ...పిల్లలు కుక్కలుగానే ఎదుగుతున్నాయి. పిల్లిపిల్లలు పిల్లులుగానే ...పెరుగుతున్నాయి.

అమెరికాలో వున్నంతమాత్రాన తెలుగు వాళ్ళు మాత్రం అమెరికా ...వాళ్లలా ఎందుకు మారిపోవాలి?"

ఆమె మాటల గారడీకి నిశ్చేష్టుడయ్యాడు అనంతసాయి.

అటు తిప్పి యిటుతిప్పి విషయాన్ని తనకు అర్థమయ్యేలా—

ఆమె తన దృష్టికి తీసుకొచ్చిన తీరు అతడ్ని అప్రతిభుడ్ని ...చేసింది.

ఆమెలో అందమే కాదు.

అద్భుతమైన ప్రతిభ కూడ ఉందని స్పష్టమైంది.

అందుకే తనను తాను మర్చిపోయి—

కాస్సేపు ఆమెనే చూస్తుండిపోయాడు.

"ఏమిటి బావా? నేనేమన్నా అర్థంగాని భాషలో మాట్లాడా[illegible] రెప్పలాడిస్తూ తిరిగి అమాయంగా ఆమె అడుగుతుంటే [illegible] సాడు.

"ఏమో అనుకున్నాను. అసాధ్యురాలివే. ఏనీవే. నీ సలహా[illegible] థాంక్స్. మారటానికి ప్రయత్నిస్తాను" అన్నాడు."

"ఎప్పుడు? మారాలి బావా. నువ్వేకాదు, శివానీ కూడా మారా[illegible] అప్పుడే అందరం సంతోషిస్తాం."

"అందరూనా....నువ్వేనా?"

"అందరికన్నా నేను ఎక్కువ సంతోషిస్తాను."

"నన్ను మార్చి పెళ్ళిచేసుకోవాలన్న ఆశతోనా?"

ఈసారి ఆమె కళ్ళలో కొంచెం కోపం తొంగిచూసింది.

"నేనేమీ కొత్తగా ఆశపడ్డంలేదు. అలాగని నిన్ను ఇష్టం [illegible] పోయినా బలవంతంగా నన్ను పెళ్ళిచేసుకోమనీ అడగను. కాని ఒక్క[illegible] నిజం. చిన్నప్పట్నుంచి నువ్వే నా మొగుడివని వూహల్లో పెరుగు[illegible] వచ్చినదాన్ని. అందుకేనేమో నువ్వంటే నాకు పిచ్చి ప్రేమ. ఇది మా[illegible] నిజం" అంటూ చెమర్చిన కళ్ళు తుడుచుకుంది.

ఆమెకు ఏం బదులు చెప్పాలో అనంత్‌కి అర్థంకాలేదు.

"ఇక బయల్దేరదామా?" అంటూ లేచాడు.

మౌనంగా తలవూపి తనూ లేచింది మహేశ్వరి.

ఇద్దరూ మెట్లుదిగి నడక ఆరంభించారు.

ఇంతలో ముగ్గురు యువకులు వాళ్ళ ముందుకొచ్చారు.

వాళ్ళని చూడగానే మహేశ్వరి ముఖంలో రంగులు మారాయి.

వాళ్ళలో ఒకడు కొంచెం పొడుగ్గా, కొంచెం లావుగా, [illegible] వున్నాడు. మిగిలిన ఇద్దరూ ఓ మోస్తరుగా బలంగానే వున్నారు. వాళ్ళ[illegible] అనంత్ వయసు వాళ్ళే. మధ్య వున్నవాడు మెడలోని ఎరుపు [illegible]

[illegible]కుంటూ అనంతసాయిని ఎగాదిగా చూస్తూ దగ్గరకొచ్చాడు.

"ఏయ్ మహీ! వీడేనా అమెరికా నుంచి వచ్చిన నీ బావ?" అంటూ [illegible]గా మహేశ్వరిని అడిగాడు.

"ఏయ్! నోరు దగ్గర పెట్టుకో. తప్పుకో. పద బావా! వీడితో మన [illegible]" అంటూ అనంత్ చేయి పట్టుకుని తీసుకెళ్ళిపోవాలని చూసింది మహేశ్వరి. కాని వెళ్ళే ఉద్దేశం తనకు లేనట్టు ఆమె చేతిని మృదువుగా [illegible]న్నాడు అనంత్.

"ఆగు మహీ! అతిథులు మనకు బాగా కావలసిన వాళ్ళలా వున్నారు. కొంచెం పరిచయం చేసుకోనీ. హలో.... నా పేరు అనంత సాయి, ఫ్రమ్ అమెరికా. మహేశ్వరికి బావని. నీ సంగతేమిటి? ఎవరు నువ్వు?" అంటూ అడిగాడు.

అదేదో వినకూడని మాట విన్నట్టుగా "నేను ఎవరా?" అంటూ [illegible]గా నవ్వాడతను.

"ఏమిటే మహీ! చెప్పలేదా నా గురించి?" నవ్వాపుకుంటూ అడిగాడు.

అప్పటికే గుడికి వచ్చిన గ్రామ మహిళలు చాలామంది దూరంగా నుండి ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నారు. మహేశ్వరికి చాలా కంగారుగా [illegible].

"అరే బ్రదర్! నా పేరు గణపతి. ఈ వూరి ప్రెసిడెంటు కొడు[illegible]. ఈ మహేశ్వరికి కాబోయే మొగుడ్ని. అర్థమైందా? మేమంతా ఒకే కాలేజీలో చదివాంలే. ఇదంటే నాకు పిచ్చి ప్రేమ. పెళ్ళంటూ చేసుకుంటే [illegible] చేసుకోవాలని ఎప్పుడో నిర్ణయం తీసేసుకున్నాను. ఏమిటే? మన ప్రేమ గురించి నీ బావకి చెప్పలేదా?" అంటూ మరోసారి పగలబడి నవ్వాడు.

"ఇదన్యాయం. వాడు చెప్పిందంతా అబద్ధం" అని అరిచింది మహేశ్వరి.

"బావా! వీడు వట్టి రోగ్. వీడి మాటలు నమ్మకు. ప్రేమిస్తున్నాను, పెళ్ళిచేసుకుంటాను అంటూ నా వెంటబడి వేధించటం వీడికి అలవాటయి

పోయింది. నాన్నగారితోగాని, అన్నయ్యతోగాని చెప్తే వూళ్ళో గొడవలు పోతాయని ఓపిక పడుతుంటే వీడికి మరీ అలుసయిపోయింది. పద బావా. వెళ్ళిపోదాం" అంది ఉబుకుతున్న కన్నీళ్ళను తుడుచుకుంటూ.

"ఏమిటే వెళ్ళేది? నేనుగాక నీ మెడలో తాళికట్టే మగాడు వుండంటా? ఏరా అమెరికా? నీకేమన్నా అభిప్రాయం వుందా దీన్ని చేసుకోవాలని? నా సంగతి తెలీదు. ప్రాణాలతో అమెరికా వెళ్ళలేవ్ గుర్తుంచుకో" అంటూ కళ్ళెర్రజేసి హెచ్చరించాడు.

"మహీ! వీడ్ని నువ్వు ప్రేమిస్తున్నావా?" దరహాసంతో అడిగాడు అనంత్.

"నేను కోరుకునేది నిన్నే బావా! ఆ కుక్కని కాదు" అంది కోపంగా మహేశ్వరి.

"హలో గణపతి! విన్నావ్‌గా. మహేశ్వరి నిన్ను ఇష్టపడ్డంలేదు. ఇక వెళ్ళిపో" గణపతిని హెచ్చరించాడు అనంత్.

"అరే అమెరికా! పిల్లినడిగి మెళ్ళో గంట కడతామా....దాని ఇష్టం ఎవడికి కావాలి? వచ్చినదారినే అమెరికా వెళ్ళిపో. మహేశ్వరి నా జాగ్రత్త" అంటూ మరోసారి కళ్ళెర్రజేసాడు గణపతి.

"వెళ్ళకపోతే ఏం చేస్తావ్?"

"ఖచ్చితంగా నిన్ను చంపేస్తాను."

"అలాగా....మహీ! వీడ్ని నేను కొడితే వూళ్ళో గొడవలవుతాయంటావా?"

"నువ్వు నన్ను కొడతావా.... జోక్.... గొప్ప జోక్" అంటూ పగలబడి నవ్వాడు గణపతి.

"వద్దు బావా! రా వెళ్ళిపోదాం" అంటూ అనంత్‌ను వెనక్కి లాగబోయింది మహేశ్వరి.

"ఎలా వెళ్ళటం? ఈ కుక్క ఇక్కడ మొరుగుతూనే వుంటే వదిలేసి ఎలా వెళ్ళటం?"

"నన్ను కుక్క అంటావా? అయిపోయావురా. నిన్ను కుక్కని కొట్టినట్టు కొట్టకపోతే నా పేరు గణపతి కాదు" అంటూ కోపంతో ప

గా పిడికిళ్ళు బిగించి మీదకు వచ్చేసి అనంత్‌ను బలంగా కొట్టాడు గణపతి.

ఆ దెబ్బ తనకు తాకకుండా పక్కకు వంగుతూ తన పిడికిలితో వాడి ముఖంమీద ఒక్క గుద్దు గుద్దాడు అనంత్. వాడు ఎదురుచూడని దెబ్బ. ముఖం పగిలిపోయినంత బాధతో పెద్దగా అరిచాడు. వాడికి సపోర్టుగా వచ్చిన ఇద్దరూ ముందుకు దూకారు. దాంతో ఇక ఆగలేదు అనంత్. గాయపడిన చిరుతపులిలా వాళ్ళమీదకు విరుచుకుపడ్డాడు. అతడు కొడుతున్న ఒక్కొక్క దెబ్బకి ప్రత్యర్థులకు నక్షత్రాలు కన్పిస్తున్నాయి.

అప్పటిగ్గాని మహేశ్వరికి అసలు విషయం అర్థంకాలేదు. అనంత్ చూడ్డానికి సాదాసీదా యువకుడిలా వున్నాడు గాని నిజానికి అతను బాక్సింగ్‌లో మంచి ప్రవేశమున్న యువకుడు. అతడ్ని పడగొట్టడం అటుంచి, దెబ్బలనూ తప్పించుకోవటం వాళ్ళకి సాధ్యంకాలేదు. చుట్టూ జనం చేరిపోయి ఏం జరుగుతోందో అర్థంగాక కంగారుగా చూస్తున్నారు. మొదటినుండీ చూస్తున్న వాళ్ళకి తప్పెవరిదో తెలుసు కాబట్టి అనంత్‌ను బాగా వాళ్ళని చితగ్గొట్టమని అరుస్తున్నారు.

వాళ్ళని కొట్టడంలో అలా ఇలా కాదు.

నెత్తురు చిందేలా కొట్టాడు అనంత్.

వాళ్ళకు పారిపోయే అవకాశం కూడా ఇవ్వలేదతను.

అనంత్ కొట్టిన బాక్సింగ్ దెబ్బలకి—

గణపతికి కూసాలు కదిలిపోయాయి.

"వదిలెయ్....ఇక వదిలెయ్, చచ్చిపోతాను" అంటూ అరిచాడు.

"వదలాల్సింది నేను కాదురా....మహేశ్వరి. వెళ్ళి కాళ్ళమీద పడి క్షమాపణ అడుగు. అది వదిలేస్తే నిన్ను వదిలేస్తాను. లేదంటే నిజంగానే చంపేస్తాను. ఇష్టంలేదని చెప్పినా వెంటపడి అల్లరిచేసే నీలాంటి చదువుకున్న పశువుల్ని బతికుండగానే తోలు వలిచి బుద్ధి చెప్పాలి" అంటూ మరో నాలుగు దెబ్బలు వేశాడు.

ఇక తట్టుకోవడం వల్లకాక దొర్లుకుంటూ వచ్చి—

మహేశ్వరి కాళ్ళమీద పడిపోయాడు గణపతి.

"బుద్ధొచ్చింది మహేశ్వరి! ఇక పొరబాటున కూడా నీ జోలి రాను. నన్ను క్షమించు. వాడ్ని ఆగమని చెప్పు" అంటూ వేడుకున్నాడు.

ఇప్పుడు మహేశ్వరి ముఖంలో—

గర్వం తొణికిసలాడింది.

"ఏరా! నా బావ కొడితేనే మట్టి కరిచావ్. నా అన్నకు తెలిస్తే ఏమవుతుందో తెలుసా? బతికుండగానే నిన్ను గోతిలోపెట్టి పూడ్చేస్తాడు. మా పెదమావయ్యకు, మా నాన్నకు తెలిసిందంటే మీ పునాదులు కదిలిపోతాయి. ఏమనుకున్నావ్‌రా? మీ నాన్న మంచితనం చూసి మావాళ్ళు సపోర్ట్ చేస్తే మీ నాన్న వూరికి ప్రెసిడెంట్ అయ్యాడు. అది మర్చిపోయి ప్రెసిడెంటుననుకుంటూ వూళ్ళో రౌడీయిజం చేస్తున్నావ్. జాగ్రత్త! వెళ్ళిపోదాం పద బావా...." అంటూ అనంత్ చేయి పుచ్చుకుని లాక్కుపోయింది.

అంత దూరం వెళ్ళి ఆగి తిరిగి చూశాడు అనంత్.

"మరోసారి నా కంటపడే ప్రయత్నం చేయకు. అది నీకే మంచిది కాదు" అంటూ గణపతిని హెచ్చరించాడు.

రెండు వీధుల మలుపు తిరిగి తమ వీధిలోకి వచ్చేవరకూ ఇద్దరూ మాట్లాడుకోలేదు.

"నువ్వేం మాట్లాడవేమిటి?" ఇంటిని సమీపిస్తుండగా అడిగాడు.

"నాకు చాలా సంతోషంగా వుంది. అందుకే మాటలు రావటంలేదు" అంది మహేశ్వరి ఉత్సాహంగా.

"వాడ్ని కొట్టినందుకా?" పరిహాసంగా అడిగాడు.

అవునన్నట్టు తలూపింది.

"థాంక్స్ బావా! నీ మరదలినయినందుకు నా పరువు కాపాడావ్. ఈ సంఘటనతో నాకో విషయం అర్థమైంది" అంది.

"ఏమర్థమైంది?" కుతూహలంగా అడిగాడు.

"నువ్వు నన్ను ప్రేమిస్తున్నావో లేదో నాకు తెలీదుగాని నేనంటే నీకు చాలా ఇష్టమన్న విషయం అర్థమైంది. ఇది చాలు. నువ్వెప్పుడూ నా మనసులో నిలిచిపోడానికి" అంటూ అందంగా నవ్వి మరో మాటకు అవకాశం ఇవ్వకుండా తమ మేడలోకి వెళ్ళిపోయింది.

...! కొంపదీసి ప్రేమిస్తున్నానని నిర్ణయానికొచ్చేయలేదు ...మాత్రం సాధ్యంకాదులే' అనుకుంటూ మండువాలోగిట్లోకి ...

అప్పటికే సూర్యుడు అస్తమించి—

...ట్లు అలుముకోవటం ఆరంభించాయి.

అంతలో దగ దగలాడుతూ అవతల డాబా ఇంట్లోంచి మండువా ...! వస్తున్న చెల్లెలు సాయిశివానీని చూసి అక్కడే ఆగిపోయాడు ...

* * * *

అనంతసాయి, మహేశ్వరిలు ఇద్దరూ గుడికి బయలుదేరి వెళ్ళిన ...టికే పొలం నుండి తన బైక్‌మీద ఇంటికొచ్చాడు నవీన్. అనవ...షయాలు కల్పించుకోవటమో, మితిమీరి మాట్లాడటమో అతనికి ...లేదు.

ఏ రోజు పని ఆ రోజు పూర్తిచేయాలనే పట్టుదల ఎక్కువ. పని ...లో అతనికున్న శ్రద్ధ చూసి వూళ్ళో వాళ్ళే మెచ్చుకుంటారు. ఎంతో ...కూడా వ్యవసాయం పట్ల అతను చూపే మక్కువ మెచ్చుకో... పెదమావయ్య రాఘులింగేశ్వరరావు గాని, తండ్రి రఘునాధ్ గాని ...సాయం విషయంలో నిశ్చింతగా వుంటున్నారంటే కారణం నవీన్.

సాధారణంగా చీకటిపడితే గాని ఇంటికి రాని కొడుకు అయిదు ...కే తిరిగి రావటం చూసి భ్రమరాంబ ఆశ్చర్యపోయింది.

"ఏమిట్రా? పనయిపోయిందా?" అనడిగింది.

"లేదమ్మా! ఇంకా కొంతమేర మిగిలిపోయింది. మూడింటిలోను ...స్ప్రేయర్ పనిచేయటంలేదు" చెప్పాడు.

"పోన్లేరా.... పొద్దుట కొట్టొచ్చులే. పురుగులు మందులేగా, ఎప్పుడు ...కి ఏమైంది?" అంది తేలిగ్గా తీసుకుంటూ భ్రమరాంబ.

"మళ్ళీ రేపేమిటమ్మా! ఈ పూట అయిపోవాలి. మనింట్లో స్ప్రే... ...టార్చ్‌లైటు తీసుకెళదామని వచ్చాను. రేపంటే మళ్ళీ కూలీలకు ...ఇవ్వాలి. త్వరగా చూడు ఎక్కడున్నాయో."

"బాగుంది. టార్చిలైటు మీ నాన్న గదిలో వుంది. స్ప్రేయర్
ఇక్కడ లేదు. డాబా ఇంట్లో అటక మీద పెట్టిన గుర్తు."

"సరి. నేవెళ్ళి తెచ్చుకుంటాను. టార్చిలైటు తీసి వుంచు" అంటూ
వేగంగా డాబా ఇంట్లోకి వెళ్ళాడు.

అతను వెళ్ళేసరికి——

అక్కడ హాల్లో శివానీ ఒక్కతే కూచుని టి.వి.లో ఏదో
సినిమా చూస్తోంది. అనుకోకుండా లోనకొస్తున్న నవీన్‌ను చూసి
పడింది.

"ఏయ్....అన్నయ్య లేడు. ఇక్కడికెందుకొస్తున్నావ్?"
యించింది.

"ఏయ్ కాదు- పిలవాలనుకుంటే బావాని పిలు. ఆయ్ ఏయ్
ముఖం పగిలిపోతుంది" అంటూ హెచ్చరించాడు.

"అలాగే బావగారూ! ఎందుకొచ్చారు?" వెటకారంగా అడిగింది.

"ఆఁ! నీ అందం చూసి మురిసిపోదామని ముఖం చూడు. ఓ
చూసుకో" అంటూ కసురుకుని ఆ హాలు నానుకుని వున్న గదిలోకి
తలి స్టోర్ రూంలోకెళ్ళి అటక మీద లైట్ స్విచ్ వేసాడు.

విషయం ఏమిటో అర్థంగాక లేచి, తనూ లోనికొచ్చింది
నవీన్ నిచ్చెన అటకకు వేసి ఆమెను పిలిచాడు.

"వచ్చిందానివి ఎలాగూ వచ్చావు. జారిపోకుండా కాస్త ఈ
పట్టుకో. పైకి ఎక్కాలి" అన్నాడు.

"పైన ఏముంది?" కుతూహలంగా అడిగింది.

"చూడాలనుందా?"

"ఒక్క నిముషం ఆగు. నేను పైకెళ్ళి వచ్చేస్తాను. తర్వాత
వెళ్ళి చూద్దూగాని. నిచ్చెన పట్టుకో."

"ఓ.కె...." అంటూ నిచ్చెన పట్టుకుంది శివానీ.

తను చకచకా పైకి ఎక్కి అటకమీదికి వెళ్ళాడు.

తనకు అవసరమైన మోటార్ స్ప్రేయర్ పట్టుకుని
త్వరగానూ నిచ్చెన దిగి వచ్చేసాడు.

"ఏమిటి పైకి వెళ్ళి చూస్తావా?" అడిగాడు.

"ఏమున్నాయ్ అక్కడ? ఇలాంటివేనా?" అనుమానంగా అడిగింది.

"చాలా వున్నాయ్. వెళ్ళి చూడు."

"ఇది ఎందుకు?"

"పొలంలో పైరుకు మందులు కొట్టే స్ప్రేయరు. మీ అమెరికాలో
వుండవా?"

"ఉంటాయేమో! నాకు తెలీదులే. నిచ్చెన పట్టుకో. నేను పైకివెళ్ళి
చూస్తాను" అంటూ మూడు మెట్లు ఎక్కి, తిరిగి చూసింది.

"నాకు భయంగా వుంది. గట్టిగా పట్టుకో" హెచ్చరించింది.

"సర్లే. నీ బరువుకి నిచ్చెన విరుగుతుందని నేను భయపడు
తున్నాను."

"బావా! నన్ను ఉడికించాలని చూడకు. కోపం వస్తుంది. నేనేమీ
అంత బరువుకాదులే."

"మంచిదేగా. ఎక్కు."

"ఇదిగో- నీకో మాట చెప్పాలనుకొంటున్నాను. వాళ్ళేదో అంటు
న్నారని నన్ను పెళ్ళి చేసుకోవాలనేమీ ఆలోచన పెట్టుకోకు. నాకిష్టంలేదు.
అర్థమైందా?"

"ఆ చింతే నీకు అక్కర్లేదు బేబీ! దెయ్యాన్ని పెళ్ళిచేసుకోవాలనే
ఆలోచన నాకు లేదు."

"యూ....నేను దెయ్యాన్నా.... అందమంటే తెలీని మొద్దువి.
అందుకే ఐ డోన్ట్ లైక్ యూ."

"షటప్! ఐ డోన్ట్‌కేర్ యూ. అండర్‌స్టాండ్. నిచ్చెన విరిగేలా
వుంది. త్వరగా పైకివెళ్ళి చూసిరా" అంటూ నవ్వేసాడు.

"అదే- ఆ వంకర నవ్వంటే నాకు వళ్ళుమంట. ఆగు- వచ్చాక నీ
పని చెప్తా. నేను దెయ్యాన్నా....మైగాడ్!" అంటూ సణుగుకుంటూనే అల
వాటు లేని నిచ్చెన మెట్ల వెంట పాకుతూ పైకి వెళ్ళి అటక ఎక్కింది.

అటకమీద పనికి వచ్చేవి, పనికిరానివి వ్యవసాయ పనిముట్లు ఇతర

సామగ్రి చెల్లాచెదురుగా పడున్నాయి.

"ఏమిటి చూసావా?" కింద నుంచి అడిగాడు నవీన్.

"చూసాను గాని, ఏంటి బావా! పనికిమాలినవన్నీ ఇక్కడ పడేసా రేమిటి?" ఆశ్చర్యపోతూ అడిగింది.

"పనికొచ్చేవి ఏమన్నా వున్నాయేమో చూడు. నేను మళ్ళీ వస్తా" అంటూ అటక నుంచి నిచ్చెన తీసి పక్కన పడేసాడు.

అదిరిపడింది శివానీ.

"మైగాడ్! నిచ్చెన తీసావేమిటి? నేను దిగిపోతాను. నిచ్చెనవెయ్యి" భయం భయంగా కిందకు తొంగి చూస్తూ అరిచింది.

"వద్దులే. అక్కడే కూర్చో. టాటా....బై బై...."

"ఒరే బావా. చంపేస్తాను. నిచ్చెన వెయ్యరా."

"వెయ్యనుగాక వెయ్యను. ఏమిటీ? నేనంటే ఇష్టంలేదా...పైగా అందగత్తె దిగొచ్చిందండి. అమెరికా పొగరు. నీలాంటి దెయ్యం అటక మీద వుంటేనే అందంగా వుంటుంది. అక్కడే గంతులెయ్యి. ఏవో డాన్సులు చేస్తావ్‌గా?" అంటూ పెద్దగా నవ్వుతూనే బయటకొచ్చేసాడు.

ఏడుపు ముఖంతో అటకమీద నుంచి—

పెద్దగా కేకలు వేస్తూనే వుంది శివాని.

స్ప్రెయర్‌తో తమ ఇంటికొచ్చేసి తల్లి అందించిన టార్చిలైట అందుకుని బైక్ వద్దకు పోబోతూ ఆగాడు.

కొడుకు ముఖంలో నవ్వు చూడగానే ఏదో జరిగిందని కనిపెట్టేసింది భ్రమరాంబ.

"ఏమిట్రా ఆ నవ్వు....ఏమైంది?" అనడిగింది.

ఆ మాటతో నవ్వాపుకోలేక—

పైకే నవ్వేసాడు నవీన్.

"అమెరికా దెయ్యం అటకెక్కింది గాని, వెళ్ళి దించు. లేకపోతే రాత్రంతా ఏడుస్తూనే వుంటుంది" అంటూ గబగబా వెళ్ళి బైక్ స్టార్ట్ చేసాడు.

"ఒరె ఒరె! ఆగరా!" అంటూ తల్లి పిలుస్తున్నా వినకుండా వే

గంగా వెళ్ళిపోయాడు.

కొడుకు అరకొర మాటలు భ్రమరాంబకు అర్థంకాలేదు.

అర్థంకాగానే కంగారుపడిపోతూ డాబా ఇంటికి పరుగెత్తింది. ఆమె వెళ్ళేసరికే దిగటం ఎలాగో తెలీక అటక మీద కూచుని కేకలేస్తూ కని పించింది శివానీ.

వస్తున్న నవ్వుని ఆపుకుంటూ—

నిచ్చెన వేసింది భ్రమరాంబ.

"అత్తా! వాడెక్కడ? ఆ కోతి. ఆ రాక్షసుడు. వాడ్ని చంపేస్తాను. నన్ను అటకెక్కించి నిచ్చెన తీసేస్తాడా? పైగా నిన్ను పంపించాడా? ఎక్కడ వాడు?" అంటూ కోపంతో మండిపోతూ గబగబా మెట్లు దిగ బోయి మూడు మెట్లపైనే కాలుజారి పడిపోయింది. సమయానికి భ్రమ రాంబ పట్టుకుందిగాని లేకపోతే విరుచుకుపడేది.

మేనకోడలి అవస్థ చూసి ఇక నవ్వాపుకోవటం భ్రమరాంబకు సాధ్యంకాలేదు. పెద్దగా నవ్వేసింది. దాంతో మరింత వుడికిపోయింది శివానీ.

"అత్తా! నీ కొడుకు చేసిన వెధవపనికి నీకు నవ్వొస్తోందా? ఐ హేట్ యూ....ఐ హేట్ యువర్ సన్. వాడ్ని వదలను. ఎక్కడ వాడు?" అరిచింది.

"అదేమిటే....అసలు అటక ఎందుకెక్కావ్ నువ్వు?" నవ్వాపు కుంటూ అడిగింది భ్రమరాంబ.

"ఎందుకా....నీ కొడుకునే అడుగు. నేను దయ్యాన్నట....అసలేమను కుంటున్నాడు నా గురించి. గొప్ప అందగాడ్ననుకుంటున్నాడా....వాడు మొహం!"

"సరే. ఎక్కడున్నాడో వెళ్ళి నువ్వే చూడు" అంది భ్రమ రాంబ.

"చూస్తాను....వాడికి వుంది....చెప్తా" అంటూ విసవిసా బయటి కెళ్ళింది. ఆ కోపంలోనే ఆమె నవీన్‌ని వెదుకుతూ మండువా లోగిట్లోకి వెళ్ళింది. సరిగ్గా అప్పుడే అనంతసాయి లోనకొస్తూ కన్పించాడు.

"అన్నయ్యా....బావ కన్పించాడా?" కోపంగా అరిచింది.

"మేం వచ్చేసరికే బైక్‌మీద వెళ్ళిపోతుంటే చూసాను. [illegible]" ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు అనంత్.

"వెళ్ళిపోయాడా.... పారిపోయాడు. ఇంటికొస్తాడుగా. [illegible] చెప్తా" అంటూ అరిచింది.

"ఇంతకీ ఏమైందో చెప్పవేమిటి?" కసురుకున్నాడు.

"అరె అనంత్! నే చెప్తా విను" అంటూ వెనకే వచ్చింది భ్రమరాంబ. ఈలోపల మహేశ్వరి కూడా అక్కడికొచ్చింది.

చెప్పొద్దని అడ్డుపడింది శివానీ.

అయినా ఏం జరిగిందో చెప్పేసింది భ్రమరాంబ. అంతే. [illegible] సారిగా అక్కడ నవ్వులు విరిసాయి. బావామరదళ్ళ సరసాలు [illegible] వుంటాయి. నవీన్ చేసిన కొంటెపనికి శివానీకి చాలా కోపం వచ్చిన [illegible] నిజమే.

అంతా నవ్వుతుంటే మరింత కోపం వచ్చినమాట కూడా [illegible] కాని ఆ కోపంలోనే ఏదో తెలీని తమాషాని, ఒక ఇంపయిన అను[illegible] మనసు గ్రహించగలుగుతోంది.

ఒకరినొకరు టీజ్ చేసుకోడంలో వుండే కొత్త అనుభూ[illegible] ఆమె మనసు లోతుల్లో ఎక్కడో గిలిగింతలు పెడుతోంది. అం[illegible] కావచ్చు. కాస్సేపటికే ఆమె కోపం కాస్తా గాలికి ఆవిరయిన కర్పూరం[illegible] కరిగిపోయి అందరితోబాటు తనూ హాయిగా నవ్వేసింది.

* * * *

ఆ రాత్రి పది గంటలకి అనంతసాయి సెల్‌ఫోన్ రింగయింది. [illegible] ఈమధ్యనే హైదరాబాదులో పరిచయమైన ఫ్రెండ్స్ సర్కిల్లో గణ[illegible] అనే మిత్రుడిది. అతను రంగారెడ్డి జిల్లాకు చెందిన ఒక ఎం.పి. కొడు[illegible]

"హలో గణపతీ. ఏం చేస్తున్నారు?" అడిగాడు అనంత్.

"చాలా బాధగా వుంది మై ఫ్రెండ్. ఏమిటిది? మీరు హైదరాబా[illegible] వచ్చి మూడు రోజులయిపోయింది. ఏమిటి....రాకూడదనుకున్నావా? [illegible] ఏం చేస్తోంది?"

"[illegible]లో వుంది....నిద్ర పోతోందేమో....రావటం వీలుకాలేదు. [illegible]"

"[illegible] కాదు....ఎప్పుడొస్తున్నావో చెప్పు."

"[illegible] పట్టొచ్చు. డబ్బు టైట్."

"[illegible]....డబ్బు లేదని రావటం మానేసారా? మేం చచ్చిపోయా[illegible]రా?"

"అదికాదు గణపతి...."

"ఇక చెప్పకు. మనవాళ్ళు తీసుకున్న మూడు లక్షలు కూడా మీరు [illegible]ద్దామని రెడీచేసి వుంచారు. రేపు నా బర్త్‌డే పార్టీ వుంది. మీరు [illegible] పార్టీ కేన్సిల్. అర్థమైందా? మీ ఖర్చంతా నాదే. ఎంత కావాలో [illegible] రేపు రావాలి. అంతే!"

"ఓ.కె....ఎన్ని గంటలకి పార్టీ....ఎక్కడ?"

చెప్పాడు గణపతి.

"నా గర్ల్‌ఫ్రెండ్ కూడా వస్తోంది. పరిచయం చేస్తాను. గ్రాండ్[illegible] రావాలి" హెచ్చరించాడు.

"ఓ.కె! వస్తాం."

"[illegible]నీని పిలు. తనను పర్సనల్‌గా పిలవలేదని నిష్ఠూరం [illegible]"

"ఒక్క నిముషం."

[illegible]ఫోన్‌తో చెల్లెలి గదిలోకి వెళ్ళి సెల్‌ని శివానీకి అందించాడు [illegible]. ఆమె వస్తున్నట్టు ప్రామిస్ చేసాక అవతల లైన్ కట్ చేసాడు [illegible].

"ఏమిటన్నయ్యా! ఇక్కడ బోర్ కొడుతోంది. నో టీర్, నో [illegible]...రేపు ఎలాగయినా మనం వెళ్ళాలి" అడిగింది శివానీ.

"నేనూ అదే ఆలోచిస్తున్నాను. కాని ఎలా?"

"ఎలా అంటే ఎలా అన్నయ్యా. వెళ్ళకపోతే వాళ్ళు చాలా ఫీలవు[illegible] పైగా మనమిచ్చిన మూడు లక్షలు తిరిగి ఇవ్వటానికి రెడీగా వుంచా[illegible]న్నాడుగదా" ఆలోచిస్తూ గుర్తుచేసింది శివానీ.

"నిజమే! కానీ మనం బయలుదేరాలంటే కనీసం చేతిలో పదివేలు ఉం డాలి. ఎ.సి. కారు మాట్లాడుకోవాలి."

"కారుదేముందిలే. ఫోన్‌చేస్తే డ్రయివరుతో సహా వచ్చేస్తుంది. మూడు లక్షలు చేతికి రాగానే కారు రెంట్ ఇచ్చేయొచ్చు. ఓ పదివేలు పెదనాన్నని అడిగిచూస్తే?"

"ఇస్తాడని నాకు నమ్మకంలేదు. మొన్నే చెప్పేసాడుగా. వాడు అమెరికానుంచి వచ్చి లెక్కలడిగితే ఏం చెప్పాలో తెలీనంతగా ఇప్పటికే పదిలక్షలు తగలేసామని గొడవ చేసాడు."

"మరేం చేద్దాం?"

"ఓ పనిచేద్దాం. ప్రయత్నించి చూద్దాం. నేను పెదనాన్నను అడిగి చూస్తాను. నువ్వు నవీన్‌ని అడిగి చూడు...."

"బావనా...."

"అవును. నువ్వు ఎప్పుడూ అడగలేదుగా. కాదనడు."

"అడగను. ఇవాళ వాడు నన్ను చాలా ఏడ్పించాడు."

"బావేకదా. ఏమైందని? ఇలాంటివి సరదాగా తీసుకోవాలి. ఫోన్‌చేసి పిలిచి ఇక్కడే మాట్లాడు. ఈలోపల నేను పెదనాన్న దగ్గరకు వెళ్తాను. ఓ.కె?" అంటూ సలహా ఇచ్చి తను రామలింగేశ్వరావుని డబ్బు అడగటం కోసం మండువా లోగిల్లోకి వెళ్ళాడు.

శివానీ నైటీ సరిచేసుకుని జుట్టులాగి ముడివేసుకుని సెల్‌ఫోన్ అందుకుని హాల్లోకి వచ్చి కూర్చుంది.

నవీన్ సెల్‌కి ఫోన్ చేసింది.

"ఏమిటే ఈ టైంలో ఫోన్ చేసావ్?" అవతలినుంచి నవీన్ గొంతు విన్పించింది.

"బావా! నీతో మాట్లాడాలి. ఓసారిక్కడికి రాగలవా?" అడిగింది.

"రాలేనంటే నువ్వే ఇక్కడికి వచ్చేస్తావా?"

"ప్లీజ్ బావా! వేళాకోళం కాదు. ఒక్కసారి రావా?"

"నాకు నిద్రవస్తోంది. ఇప్పుడే పడుకున్నాను కూడా. పొద్దున వస్తాలే."

"పొద్దుటకాదు. ఇప్పుడే రావాలి."

"ప్రతీకారమా? నిన్ను అటకమీద వదిలేసానని ఏ కర్రతోనో నా బుర్ర పగలగొట్టాలనా?"

"నాకలాంటి ఉద్దేశం ఏమీలేదు. వస్తున్నావా లేదా?"

"రానంటున్నాగదా."

"ఒరే....విసిగించకురా బావా. రారా...."

"ఏమిటే....రానురాను మర్యాద తగ్గిపోతోంది....సరి. వస్తున్నాలే."

"ఎప్పుడు?"

"ఇప్పుడేగా రమ్మన్నావ్. మళ్ళీ ఎప్పుడంటావేమిటి?" అంటూ నవ్వుకుంటూ అవతల లైన్ కట్టేసాడు నవీన్.

మూడు నిముషాల తర్వాత—

లోపకొచ్చి ఎదురుగా కూర్చున్నాడు.

"చెప్పవే అమెరికా పిల్లా, ఎందుకు అర్జంటుగా పిలిచావ్?" అడిగాడు.

"నాకు నీ సాయం కావాలి" బుంగమూతి పెట్టి అడిగింది.

"డబ్బు సాయం తప్ప ఇంకే సాయమైనా అడుగు. చేస్తాను."

"నాకు డబ్బు సాయమే కావాలి."

"ఎందుకు?"

హైదరాబాద్ వెళ్ళాలి. మూడు లక్షలు ఫ్రెండ్స్ దగ్గరుంది. రేపు ఇచ్చేస్తారు. రాగానే నీ డబ్బు ఇచ్చేస్తాను."

"మూడులక్షలు నా దగ్గర ఎక్కడిది?"

"అంతక్కర్లేదు. పదివేలు చాలు."

"ఎవరా ఫ్రెండు?"

"వివరంగా చెప్తేగాని యివ్వవా? ఓ.కె" అంటూ అక్కడ ఫ్రెండ్స్ వివరాలు చెప్పింది శివాని.

ఒక్కనిమిషం ఆలోచించాడు నవీన్.

"ఓ.కె. మీకు డబ్బు విలువ తెలీదు. ఎంత తగలేసారో మీకు తెలుసు. పదివేలు యిస్తాను రాగానే యిచ్చెయ్యి. అనంత్ ఎక్కడ?"

"పెదనాన్న దగ్గరున్నాడు."

"పొద్దుట తొమ్మిదిగంటలకి బ్యాంకు తీయగానే డబ్బు తెచ్చిస్తా. ఎవరికీ చెప్పక. ఇంట్లోవాళ్ళు నన్ను తిడతారు. ఇకవెళ్ళనా?" అంటూ లేచాడు.

ఇంత సులువుగా నవీన్ సాయం చేస్తాడని శివానీ వూహించలేదు. అందుకే అతనిమీద అభిమానం ఏర్పడింది.

"బావా" అంటూ పిలిచింది.

గుమ్మం దాటబోతూ ఆగి తిరిగి చూసాడు నవీన్.

"థాంక్స్!" అంది ముచ్చటగా నవ్వుతూ.

"గుడ్‌నైట్" చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు నవీన్.

అతను వెళ్ళిన పది నిముషాలకు పెదనాన్నతో మాట్లాడి తిరిగి వచ్చాడు అనంత్‌సాయి. అతడి ముఖం చూస్తేనే అర్థమవుతోంది వెళ్ళిన పని కాలేదని.

"ఏమైంది అన్నయ్యా! పెదనాన్న ఏమన్నారు....?" ఆత్రంగా అడిగింది.

"మామూలే....డబ్బు లేదన్నారు. పైసా కూడా యివ్వలేనన్నారు. ఇప్పటికే మనకి చాలా యిచ్చాడట. నాయనమ్మనస్తే ఏం చెప్పాలో తెలీటం లేదు. ఇంకా డబ్బు ఎక్కడ్నించి తేగలను? అంటున్నారు" అంటూ నీర్సంగా సోఫాలో కూచున్నాడు.

"డోంట్‌వర్రీ! నేను బావనడిగాను. ఉదయం తొమ్మిదిగంటలకి బ్యాంకు తీయగానే డబ్బుతెచ్చి యిస్తానన్నాడు. ఈసారి హైదరాబాద్‌కెళ్ళి మనకి రావలసిన మూడులక్షలు తెచ్చుకుంటే, తర్వాత డాడీకి ఫోన్‌చేసి కొంత డబ్బు తెప్పించుకోవచ్చు" అంది శివాని.

"వద్దు. డాడీ పేరుచెప్పకు. నాకు చాలా కోపంగా వుంది. ఒకటి కాదు రెండుకాదు. ఐదువందలకోట్లు షేర్లమీద పెట్టి నాశనం చేసారు. షేర్ల వ్యాపారంచేసి దివాలా తీసారు. మనం ఏం కావాలనుకుని ఆ పని చేసారో అర్థంకావటంలేదు. మనకి డబ్బు పంపిస్తారన్న ఆశలేదు...." అన్నాడు ఆవేదనగా.

"అన్నయ్యా....డాడీ చేసింది తప్పే కావచ్చు. కాని తలుచుకుంటే

సంపాదించగలరు డాడీ. అమెరికాలో డాడీకున్న పేరు ప్రతిష్ఠలు ...గ్రవ్రుచికిత్సలో ఆయన తర్వాతే ఎవరైనా...."

"ఓ.కె. ఈ విషయంలో మనం వాదించుకోవటం అనవసరం. రేపు ...బాద్ వెళుతున్నాం. బావ డబ్బిస్తాడన్నావ్. కొత్త వూరట కలిగింది. ...వాలుగుకోజాలయింది. ఈ పల్లెటూళ్ళో పడేసి మనప్రాణం తీస్తు... బావకి థాంక్స్ చెప్పాలి."

"అవును. మొరటోడు అనుకున్నానుగాని. బావలోనూ కొన్ని మంచి ...ణాలున్నాయి. నాకు నిద్రవస్తోంది. పడుకుంటాను బై" అంటూ తన ...వెళ్ళిపోయింది శివానీ,

అనంతసాయి కూడ లేచి తన గదివైపు అడుగులేసాడు.

మరునాడు—

ఉదయం ఎనిమిది గంటలకే విజయవాడకి ఫోన్‌చేసాడు అనంత... ట్రావెల్ ఏజన్సీనుంచి ఏసి కారు పంపించమని.

ఇచ్చిన మాటప్రకారం నవీన్ బ్యాంకునుంచి పదివేలు డ్రాచేసి తెచ్చి ...శివానీ చేతికిచ్చాడు.

ఇంట్లో ఎవరికీ హైదరాబాద్ వెళుతున్నట్టు చెప్పలేదు. చెపితే ...ప్పటికే కోపంగా వున్న పెదనాన్న రామలింగేశ్వరరావు మొహంవాచేలా ...తిట్లు పెడతారని తెలుసు. ఈమధ్య మావయ్య రఘునాధ్ కూడా తమకు ...శ్రద్ధ లేదంటూ చిరాకు పడుతున్నాడు.

అందుకే—

కామ్‌గా కారెక్కి బయలుదేరిపోయారు. వెళుతున్న కారునుచూస్తూ ...ఇంటినుంచి బయలుదేరాడు నవీన్.

* * * *

రెక్కలు సాచి యూత్ విహంగం ఎగురుతుంటే లోకమంతా ...మయంగా కన్పిస్తుంది. ఆ ఆనందంలో ముందు వెనకా ఏముందీ ...కుండా పోతుంది. ఆనందం సంతోషం, కేరింతలు. కుప్పిగంతులు ఇదే ...కం అనుకునే పరువ రాగాలాపన.

...కు చింతలేని తమకోసం సృష్టించుకున్న ప్రత్యేక ప్రపంచం అను

కుంటారుగాని, స్వార్థం వె(రితలలు వేస్తున్న ఈ సమాజంలో ఇన్ని విషసర్పాలుంటాయని అమాయకుల్ని కాటు వేస్తాయని (గహించలేదు.

మధ్యాన్నానికే అన్నాచెల్లెళ్ళు అనంతసాయి, శివాని హైదరాబాద్ చేరుకున్నారు. (డయివర్‌కు పేమెంట్ ఇచ్చి పంపించేసారు. తమ (ఫెండ్సు గణపతితోబాటు నలుగురు యువకులు, ఇద్దరు అమ్మాయిలు వున్నారు. బర్త్‌డేపార్టీ సాయం(తం.ఏర్పాటు చేసినట్టు చెప్పాడు గణపతి. ఇవ్వాల్సిన మూడు లక్షలుకూడ రెడీగా వుంచినట్టు చెప్పాడు.

ఫైవ్‌స్టార్ హోటల్లో బీర్లు తాగారు. డ్యాన్సులు చేసారు. భోజనాలు చేసారు. ఒకటే ఆనందం, ఒకటే కోలాహలం. సాయంకాలం వరకూ సమయం ఎలా గడిచిపోయిందో తెలీలేదు.

సాయం(తం ఆరుగంటల (ప్రాంతంలో గణపతి బర్త్‌డే పార్టీకోసం అంతా అతడి గెస్ట్‌హౌస్‌కి చేరుకున్నారు.

అతడి తం(డి ఎంపి గదా! వాళ్ళకి సికిం(దాబాద్‌నుంచి సంగారెడ్డి వెళ్ళే దారిలో వుంది (ప్రశాంతమైన తోటలో అందమైన గెస్ట్‌హౌస్.

"ఏయ్ గణపతీ! ఇక్కడేదో భారీగా బర్త్‌డే ఏర్పాట్లున్నాయని చెప్పావ్. ఇక్కడ మనం తప్పఎవరూ లేరు" అనడిగాడు కారు దిగుతూ అనంతసాయి.

"అంతా వస్తే మనం ఎంజాయ్ చేయలేం. నా బెస్ట్(ఫెండ్స్ మీరంతా వున్నారు. ఇంకేం కావాలి? మనం తినటానికి ఏ లోటూ లేకుండా చక్కటి ఏర్పాట్లున్నాయి. చాలదా కమాన్" అంటూ లోనకు దారితీసాడు గణపతి.

అక్కడ యిద్దరు పనివాళ్ళున్నారు.

వాళ్ళు గెస్ట్‌హౌస్ హాలుని చక్కగా అలంకరించి వుంచారు. బర్త్‌డే కేక్‌తోబాటు, తినటానికి, తాగటానికి అన్ని ఏర్పాట్లు సిద్ధంచేసి వుంచారు. (ఫెండ్సు కేరింతల మధ్య కేక్ కట్‌చేసాడు గణపతి. మ్యూజిక్ సిస్టం ఆన్ చేసారు.

బీరు, విస్కీ, (బాందీ అన్నీ వున్నాయక్కడ. అన్నాచెల్లెళ్ళకి బీరు మా(తమే అలవాటు. అలాగే డాన్సుకూడా వాళ్ళు ఎవరికివారే

లే డాన్స్ చేస్తారు.

అమ్మాయిల జోలికి అనంత్ వెళ్ళడు. అబ్బాయిలతో చెట్టాపట్టాలేసుకుని డాన్స్‌చేసే అలవాటు శివానీకిలేదు.

నడుంమీద చేయి వేయనివ్వరు. ఆ ఛాన్సు తీసుకోవాలని ఆమె నడుం పట్టుకుని గిరగిరా తిప్పుతూ, డాన్స్ చేయాలని గణపతి చాలాసార్లు ఆశపడ్డాడుగాని, శివాని అవకాశం ఇవ్వలేదు. ఇప్పుడూ అంతే. కేకలు అరుపులతో ఉత్సాహంగా తిని, తాగుతూ చిందులేస్తున్నారు.

అప్పటికి బాగా చీకటి పడింది. గెస్ట్‌హౌస్‌లో లైట్లన్నీ పట్టపగల్లా వెలుగుతున్నాయి.

అంతలో—

తల తిరుగుతున్నట్టనిపించింది అనంతసాయికి. సోఫాలో కూలబడిపోయాడు.

అది చూసి పరుగెత్తుకు వచ్చింది శివాని.

"అన్నయ్యా! ఏమైంది?" అడిగింది గాభరాతో.

"ఏంలేదు. కొంచెం తల తిరుగుతున్నట్టుగా వుంది ఒళ్ళు తూలుతోంది" అన్నాడు.

అప్పటికే గణపతి వచ్చేసాడు దగ్గరకి.

"అనంత్! నువ్వు బాగా అలిసిపోయినట్టున్నావ్. నీకు వి(శాంతి అవసరం. కాస్సేపు పడుకుని కళ్ళుమూసుకుంటే అదే తగ్గిపోతుంది. రావ్" అంటూ భుజం పట్టుకుని లేపాడు. మి(తబృందం అతడ్ని విశాలమైన బెడ్‌రూమ్‌లోకి తీసుకొచ్చి అక్కడ సోఫాలో పడుకోబెట్టారు.

ఉన్నట్టుండి అనంత్‌కి ఏమైందో అర్థంగాక—

కంగారుగా నిలబడింది శివాని.

గణపతి మా(తం మిగిలిన వాళ్ళవంక చూసి వంకరగా నవ్వి కన్ను కొట్టాడు. దాంతో అంతవరకూ వాళ్ళతో వున్న అమ్మాయిలిద్దరూ ముసిముసిగా నవ్వుకుంటూ బయటికి వెళ్ళిపోయారు. ఒకడు వాళ్ళ వెనకే డోర్ వరకూ వెళ్ళి తలుపు మూసి గొళ్ళెం పెట్టేశాడు.

"ఏయ్! ఏం చేస్తున్నారు?" అనుమానంగా అరిచింది శివానీ. అంత

లోనే కళ్ళు గిర్రున తిరుగుతున్నట్టనిపించి ఇవతలి సోఫాలో కూలి పోయింది.

అది చూసి ఉత్సాహంగా నవ్వాడు గణపతి.

"నీకూ కళ్ళు తిరిగాయా? చూశావా? మేం మీరు తాగిన డ్రింక్లో కలిపిన మత్తుమందు ఎంత చక్కగా పనిచేస్తోందో....వాడు పడిపోయాడు, నువ్వూ పడిపోతున్నావ్. మా పని సులువయిపోతుంది" అంటూ వికటంగా మళ్ళీ నవ్వాడు.

ఆ నవ్వు చూస్తూనే ఏదో కుట్ర జరిగిందని గ్రహించేసింది శివాని. భయంతో శక్తినంతా కూడదీసుకుంటూ అనంత్ వద్దకెళ్ళింది.

"అన్నయ్యా....లేవరా....వీళ్ళు ఏదో దురుద్దేశంతో వున్నారు. లే అన్నయ్యా వెళ్ళిపోదాం" అంటూ అనంత్‌ని భుజాలు పట్టి కుదిపింది.

బలవంతంగా కళ్ళుతెరిచి చూసే ప్రయత్నం చేశాడు అనంత్. సాధ్యంకాలేదు. ప్రపంచం గిర్రున తిరుగుతున్నట్టుంది. వాళ్ళ మాటలు మాత్రం విన్పిస్తున్నాయి. లేవాలని వున్నా శరీరం సహకరించటంలేదు. శివానీకి అర్థమవుతోంది. తనూ తెలివితప్పే పరిస్థితి వస్తోందని. అన్నా చెల్లెళ్ళ పరిస్థితి చూసి వెకిలిగా నవ్వాడు గణపతి.

"ఏమిటే.... అమెరికానుంచి వచ్చావ్? అక్కడ డేటింగ్ చేస్తా రటగా అమ్మాయిలు? ఇక్కడ మాతో డేటింగ్ చేయకూడదా? ఈ గణపతి కన్ను పడ్డాక ఎలాంటి పిల్లయినా పక్కలోకి రావాల్సిందే. నువ్వేమిటే.... నేను తలచుకుంటే ఏ పిల్లా తప్పించుకోలేదు. ఇవాళ మా నలుగురికి విందు భోజనం నువ్వే. నా పుట్టినరోజు కానుగ్గా నా ఫ్రెండ్స్ నాతోపాటు నిన్ను పంచు న్నాను. రావే" అంటూ శివానీ చేయి పట్టుకుని అవతలికి లాగాడు.

శక్తినంతా కూడదీసుకుని___

గణపతి చెంపమీద కొట్టింది శివానీ.

ఇంతలో పరిస్థితి గ్రహించి చెల్లెల్ని కాపాడ్డంకోసం శక్తినంతా బిగబట్టి లేచే ప్రయత్నం చేశాడు అనంతసాయి. అదిచూసి మిగిలినవాళ్ళు అతడిమీద దాడిచేసి కొట్టారు. అశక్తుడై దెబ్బలుతిని మత్తుమందు ప్రభా

వంతో పూర్తిగా స్పృహ కోల్పోయాడు అనంతసాయి.

శివానీకి తను తప్పేమిటో అప్పటిగ్గాని అర్థంకాలేదు. పారిపోవాలని ప్రయత్నించినా ఒళ్ళు సహకరించటంలేదు. శక్తి కూడదీసుకోవటం అసాధ్యమైపోతోంది. తన అందమే తన శత్రువైంది. దుర్మార్గులు తన శీలాన్ని దోచుకోబోతున్నారు. నిలువునా మత్తు ఆవరిస్తోంది. ఆమె కళ్ళవెంట నీళ్ళు ప్రవహిస్తోంది. కాపాడమని అరవటానిక్కూడా శక్తి చాలటం లేదు. గణపతి ఆమెను ఎత్తి బెడ్‌మీద పడేశాడు.

ఆమెమీద పడేందుకు ముందుకు వంగాడు.

ఇంతలో వూహించని సంఘటన జరిగింది.

ఎక్కడో కిటికీ అద్దాలు భళ్ళున పగిలిన శబ్దం వినిపించింది. ఉలికి పడి అటు చూశారంతా. అద్దం పగిలింది పక్క గది కిటికీ దగ్గర.

"కిటికీ అద్దం పగలగొట్టిందెవరు? చూడండ్రా, ఆ గదిలోకెళ్ళి చూడండి" అనరిచాడు గణపతి. మిగిలినవాళ్ళు అటు కదిలేలోపలే తలుపు తీసుకుని లోనకొస్తూ కన్పించాడు అపరిచిత యువకుడు ఒకడు. చేతిలో కెమెరా సెల్‌ఫోన్‌ని జేబులో వేసుకుంటూ "హలో ఎవ్రీబడీ! హౌ ఆర్ యూ!" అంటూ చిరునవ్వుతో పలకరించాడు.

"ఎంత ధైర్యంరా నీకు? మా గెస్ట్‌హౌస్‌లోకి వచ్చి మమ్మల్నే పలకరిస్తున్నావ్, ఎవర్నువ్వు?" అంటూ శివానీని వదిలి కోపంగా ముందుకొచ్చాడు గణపతి.

"ధైర్యం గురించి మాట్లాడకు బ్రదర్. నీలాంటి గుంటనక్కలకి దొంగదెబ్బ తీయటం తప్పితే ధైర్యంగా పోరాడే దమ్ము ఎక్కడుంది? నా పేరు నవీన్. అది నా మరదలు. వాడు నా బావ. ఈ వివరాలు చాలను కుంటాను. నీకెంత ధైర్యం వుంటే ఆ పిల్ల వంటిమీద చేయి వేస్తావ్‌రా కుక్కా?" అంటూ వూహించని విధంగా పిడికిలి బిగించి గణపతి ముఖం మీద గుద్దాడు.

దెబ్బకు ముక్కు చితికి గొల్లున అరిచాడు గణపతి.

"రేయ్! ఎం పి. కొడుకుమీదే చేయివేస్తావా.... ప్రాణాలతో బయట పోలేవ్‌రా" అనరిచాడొకడు.

"అరేయ్! అరకపట్టి, పౌలందున్ని, రాటుదేలిన చేతుల్లా యిది. నా ప్రాణంతీసే సత్తా మీకెక్కడిది? ఎం.పి. కొడుకైతే నాకేమిటి? పి.యం. బామ్మర్దివైతే నాకేమిట్రా? మేం వున్నామన్న ధైర్యంతో మా మావయ్య వీళ్ళని మావద్దకు పంపించాడు. వీళ్ళని అమాయకుల్ని చేసి మోసం చేస్తే చంపేస్తాను. వీళ్ళకి ఎవరూ లేరనుకున్నార్రా మీయవ్వ, రండ్రా... ఏమాత్రం చంపుతారో చూస్తాను. రండి" అంటూ ఎడా పెడా యిద్దరి ముఖాల్ని పగలగొట్టాడు నవీన్.

బెడ్ మీద పడున్న శివానీకి తన బావ నవీన్ మాటలు వినబడు తున్నాయి. అతను ఇక్కడికి ఎలా వచ్చాడన్నది అలా వుంచితే తనను కాపాడ్డానికి బావ వచ్చాడన్న సంతోషం ఆమెను ఉక్కిరిబిక్కిరి చేసింది. ఆ సంతోషంలోనే ఆమె పూర్తిగా స్పృహ కోల్పోయింది. ఈలోపల గణపతి వర్గం ఎలాగయినా నవీన్‌ను పడగొట్టాలని అతన్ని చుట్టు ముట్టింది. చేతికి అందింది నోటికి అందలేదన్నట్టు శివానీ అందాలతో తన పుట్టినరోజును మిత్రులతో విందు చేసుకోవాలనుకున్న గణపతి ఆశకు విఘాతం కలగటంతో కోపంతో భగ్గుమన్నాడు. నలుగురూ నవీన్‌ని చుట్టు ముట్టి పడగొట్టాలని చూశారు.

అది సాధ్యంకాని పని అని కాస్సేపటికే వాళ్ళకి అర్థమైపోయింది. అంతదాకా దేనికి? స్పృహలో వుంటే అనంతసాయే వాళ్ళని మట్టికరిపించి ఉండేవాడు.

అయిదునిషాలసేపు ఆ గది అరుపులు, కేకలతో హోరెత్తింది. ఖరీదైన ఫర్నిచర్ ధ్వంసమైంది. గణపతి వర్గం నవీన్ చేతుల్లో బాగా దెబ్బలు తింది. కొట్టడంలో వెనకా ముందూ చూడలేదు నవీన్. విరగ్గొట్టి వదిలాడు. రక్తాలు చిందేలా కొట్టాడు. పారిపోయే అవకాశం కూడా ఇవ్వ లేదు.

నలుగుర్నీ లాగి ఒకచోట పడేశాడు.

"ఒరే ఎక్కడ్నుంచి వచ్చావ్‌రా.... మా డాడీకి ఒక్క ఫోన్ కొట్టానంటే చాలు. హైదరాబాద్ నుంచి నువ్వు ప్రాణాలతో బయటకు పోలేవు" ఉక్రోషంతో అరిచాడు గణపతి.

"ఇప్పుడు మీ నలుగుర్నీ చంపేసి మా వాళ్ళని తీసుకుని వెళ్ళి పోతేనో. అప్పుడు ఏ సమస్యా ఉండదుగా, ఓ.కె. చంపమంటావా?" ఇనుప రాడ్‌ను అందుకుంటూ అడిగాడు నవీన్. అతడి చూసి కంగారుగా వెనక్కి జరిగారు నలుగురూ.

"వద్దు....చంపొద్దు. ప్లీజ్!" అనరిచాడు.

"రేయ్! మీకన్నా ముదుర్నిరా. తప్పుచేస్తే జాయింట్లు తప్పించే నా అలవాటు. పెద్దింటి కుర్రాళ్ళని జాలిపడి ఇంతటితో వదిలేస్తు న్నా. ఇక అసలు విషయానికొచ్చేద్దాం. మావాళ్ళ దగ్గర మీరు తీసు న మూడు లక్షలు ఎక్కడున్నాయ్?"

"మూడు లక్షలా....లేదే....మాకేం తెలుసు?" నసిగాడు గణపతి. ఆ మాటలు పూర్తిగాకముందే నవీన్ చేతిలో ఇనుపవూచ దారుణంగా ముఖాన్ని తాకింది. ముఖం చీరుకుపోయి ప్రాణం పోతున్నట్టు అరి చాడు గణపతి.

"రేయ్ గణపతీ! బయట నీ పనిమనుషులు ఇద్దరు, ఆ అమ్మాయి లు వాళ్ళంతా స్పృహ లేకుండా పడున్నారు. ఇక్కడయితే మీ కీచక పర్వానికి బాగుంటుందని మా వాళ్ళని ఇక్కడికి నమ్మించి తీసుకొచ్చావ్. ఇప్పుడు ఇదేచోట మీరు అరిచినా, చచ్చినా మీ గోడు ఎవరూ వినరు. మూడు లక్షలు, అసలు దానికి వడ్డీగా ఓ యాభై వేలు. మొత్తం మూడు న్నర లక్షలు అరగంటలో ఇక్కడ వుండాలి. లేదంటే మీ నలుగుర్నీ చంపి మా వాళ్ళని తీసుకుని వెళ్ళిపోతాను. వెంటనే డబ్బుకి ఏర్పాటు చెయ్యి" అంటూ సోఫాలో కూర్చున్నాడు నవీన్.

ఇక తప్పించుకోవటం సాధ్యంకాదని గ్రహించాడు గణపతి.

"ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నావ్? ఫోన్‌చేసి డబ్బు పట్టుకురమ్మని చెప్పరా. డాడీకి ఫోన్ చేస్తావో, ఫ్రెండ్స్‌కి ఫోన్ చేస్తావో నీ యిష్టం. అర గంటలో డబ్బు ఇక్కడ వుండాలి. ఫోన్‌లో డబ్బు గురించి తప్ప ఇంకేం మాట్లాడినా ఛస్తావ్. ఫోన్ చెయ్యి" అంటూ హెచ్చరించాడు నవీన్.

గణపతి తన సెల్‌నుంచి ఎవడో ఫ్రెండ్‌కి ఫోన్ చేశాడు. మూడు న్నర లక్షలు తీసుకుని వెంటనే గెస్ట్‌హౌస్‌కి రమ్మని చెప్పాడు.

ఇరవై నిముషాల తర్వాత—

బయట అలికిడయింది.

నవీన్ తలుపు తీశాడు.

చేతిలో బ్రీఫ్‌కేస్‌తో ఒక యువకుడు లోనకొచ్చాడు. వాడిచ్చిన బ్రీఫ్‌కేస్ తెరిచి చూసాడు నవీన్. మూడున్నర లక్షలకి క్యాష్ వుంది.

వచ్చిన యువకుడు అక్కడి పరిస్థితి చూసి షాకయ్యాడు.

"నువ్వు ఎవరో మంచివాడిలా వున్నావ్. ఇలాంటి వెధవలతో స్నేహం చేస్తే ఓ రోజు నీ గతీ యింతే!" అంటూ కిటికీ అద్దం [illegible] మధ్యగది డోర్స్ లాక్ చేసాడు నవీన్.

మరదలు శివానీని ఎత్తి భుజంమీద వేసుకున్నాడు. [illegible] చేతిలోనే పట్టుకున్నాడు.

"పద....వాడు నా బావ. వాడ్ని భుజానికెత్తుకుని నాతోరా!" [illegible] యువకుడ్ని హెచ్చరించాడు.

అతను మరోసారి చెప్పించుకోలేదు.

అనంతసాయిని భుజంమీద వేసుకుని బయలుదేరాడు. ఇద్దరూ బయటకు రాగానే ఆ గదిలో నలుగుర్ని అలానే వుంచి, గదికి తాళం వేసి, గెస్ట్‌హౌస్‌లోంచి వీధిలో కొచ్చారు.

పక్కనే చెట్టుకింద చీకట్లలో వుంది ఇండికా కారు [illegible] కార్లో వెనక సీట్లో అనంతసాయిని పడుకోబెట్టించాడు. శివానిని [illegible] సీట్లో పడుకోబెట్టాడు. డబ్బుతో వున్న బ్రీఫ్‌కేస్ లోన పెట్టాడు.

"ఇక నువ్వు వెళ్ళిపో! ఆ వెధవల్ని బయటకు తీయకు. [illegible] మంచిదికాదు. నీ దారిన వెళ్ళిపో" అంటూ ఆ యువకుడికి [illegible] డ్రయివింగ్ సీట్లో కూర్చుని డోర్ మూసాడు.

కారు స్టార్టయి కన్ను మూసి తెరిచేలోన వీధి మలుపు తిరిగింది. నవీన్‌కి తెలుసు పరిస్థితి. పొరపాటున గణపతి తన తండ్రికి ఫోన్ చేసి చెప్తే, పోలీసులు నగరం దాటే లోపలే తన కారుని ఆపేస్తారు. [illegible] అవసరానికి ఫ్రెండు కారు తీసుకుని అన్నా చెల్లెళ్ళిద్దర్నీ [illegible]

[illegible] గంట్లో, శివానీ పెద్ద ప్రమాదం నుంచి సురక్షితంగా బయట [illegible] లేకపోతే పరిస్థితి ఏమిటి?

[illegible] ఎక్కడా పిటీలో ఆగలేదు నవీన్.

[illegible] గంట లోపలే కారు నగర సరిహద్దుల్ని దాటి బయటకు వచ్చే [illegible] దాబా హౌస్ దగ్గర కారాపి, కొద్దిగా టిఫిన్ తీసుకుని టీ తాగి [illegible] ప్రయాణమయ్యాడు. ఆ కారు మున్నలూరు చేరుకునేసరికి రాత్రి [illegible] రెండు గంటలు అయింది.

* * * *

అనంతసాయికి తిరిగి స్పృహ వచ్చేసరికి—

మరునాడు ఉదయం తొమ్మిది గంటలు దాటింది.

మొదట ఏం జరిగింది? తను ఎక్కడ వున్నాడు ఏమీ గుర్తుకు [illegible] కళ్ళు మంటలుపుడుతున్నాయి. చెవుల్లో హోరు. తలంతా సూదు[illegible] గుచ్చుతున్నంత నొప్పి. కళ్ళు తెరవటం కష్టమైంది. మూడు నిము[illegible] సంఘటన తర్వాత రాత్రి సంఘటనలు ఒక్కొక్కటే గుర్తుకురా[illegible]సాగాయి.

గణపతి పుట్టినరోజు అని చెప్పి గెస్ట్‌హౌస్‌కి తీసుకెళ్ళటం, మత్తు [illegible] కలిపిన బీర్ తాగటంతో తను తల తిరిగి కూలబడటం....శివానీ.... [illegible] శివానీ అని అర్థమైనా, తను ఏం చేయలేకపోయాడు. వాళ్ళు [illegible] దారుణంగా కొడుతూండగా స్పృహ తప్పింది తర్వాత....తర్వాత [illegible]...చెల్లాయి ఏమైంది?

శివాని గుర్తుకురాగానే ఒక్కసారిగా—

ఒకర్ని ఆవరించుకున్న మత్తు వీడిపోయినట్టయింది.

[illegible] లేచి కూచుని చుట్టూ చూసాడు.

ఆశ్చర్యం....ఇది గెస్ట్‌హౌస్ కాదు.

మున్నలూరు దాబా ఇంట్లోని తన బెడ్‌రూం.

ఏమిటది? తను ఇక్కడికి ఎలా వచ్చాడు? పైగా తన వంటి మీద

గాయాలకు ఆయింట్‌మెంట్ పూసారు. ఒకటి రెండు చోట్ల [illegible]
వేసారు.

తను ఎలా వచ్చాడిక్కడికి? చెల్లాయి ఏమైంది? ఒక్కసారిగా [illegible]
డిన టెంక్షన్‌లో శివానీ కోసం బెడ్ దిగాడు. కాని ఒంట్లో కొంచెం [illegible]
శక్తి లేనట్టు తూలి పడిపోయాడు. తనను తాను నిగ్రహించుకుంటూ [illegible]
కూడతీసుకుని లేచి నిలబడాలని ప్రయత్నించాడు.

సరిగ్గా అప్పుడే తలుపు తీసి గదిలోకొస్తున్న మహేశ్వరి [illegible]
దృశ్యం చూసి కంగారుపడింది.

"బావా....ఆగు. ఏమైంది?" అంటూ పరుగు పరుగున వచ్చి [illegible]
అతడు పడిపోకుండా అతన్ని పట్టుకుని లేపి, అతడి చేతిని తన [illegible]
వేసుకుంది.

కట్టలు తెంచుకోబోతున్న దుఃఖాన్ని బలవంతంగా ఆపుకున్నా[illegible]
అనంతసాయి.

"చెల్లాయి....చెల్లాయి ఎలా వుంది....ఎక్కడుంది?" అనడిగా[illegible]
తడబడుతూ.

"ఎలా వుండటం ఏమిటి బావా? తన గదిలో నిక్షేపంగా [illegible]
అయినా ఏమైంది నీకు? ఈ దెబ్బలేమిటి? రాత్రి ఇద్దరూ కలిసి రాలేదా"
అంటూ మహేశ్వరి అడుగుతుంటే, ఆశ్చర్యపోవటం అనంత్ [illegible]
యింది.

ఏదో అద్భుతం జరిగింది.
లేకపోతే తెల్లవారేసరికి తామిద్దరూ—
మున్నలూరులో వుండటం ఏమిటి?
"మహీ....ప్లీజ్! నన్ను శివానీ గదిలోకి తీసుకెళ్ళు" అడిగా[illegible]
"ఏమైంది బావా....పడతావ్ జాగ్రత్త" అంటూ తన [illegible]
అతడి చేతిని గట్టిగా పట్టుకుని, జాగ్రత్తగా నడిపించింది.
అలా జాగ్రత్తగా [illegible]
[illegible] అనంతరాగంలా వినిపించింది.

కొంచెం కూడా బిడియపడకుండా ఆమె తనని హత్తుకుని నడిపి
[illegible]. ఇది ఏడడుగుల సంబంధమా అనే అనుమానం కూడా కలిగింది.
[illegible] మరదళ్ళ అనుబంధంలో ఇంత తీపి బంధం ఏమిటో ఇప్పుడిప్పుడే
[illegible]తోంది.
మహేశ్వరి అతడ్ని హాల్లోకి తీసుకొచ్చి—
పక్కనే వున్న శివానీ గదిలోకి తీసుకెళ్ళింది.
అప్పటికే శివానీ లేచి ముఖం కడుక్కుని దీర్ఘాలోచనతో బెడ్‌మీద
[illegible]ంది. లోనకొస్తున్న ఇద్దర్నీ చూస్తూ లేచి కూచుంది.
"అన్నయ్యా....ఇప్పుడెలా వుంది ఒంట్లో" కంగారును అణచు
[illegible] అడిగింది.
"ఫరవాలేదు" అన్నాడు చిన్నగా.
అతడ్ని జాగ్రత్తగా తీసుకొచ్చి—
అక్కడే వున్న సోఫాలో కూర్చోబెట్టింది మహేశ్వరి.
"అసలేం జరిగింది రాత్రి? మీరు ఎప్పుడొచ్చారు? మీరేదో దాస్తు
[illegible]" అంది అనుమానంగా మహేశ్వరి.
"అదేం లేదు మహీ....రాత్రి కొంచెం బీరు ఎక్కువై తూలి
[illegible]. చిన్న చిన్న దెబ్బలు. నో ప్రాబ్లం. తలపోటుగా వుంది. కొంచెం
[illegible]స్తావా?" అనడిగాడు అనంత్.
"సరి. మాట్లాడుతూ వుండండి. ఇప్పుడే తీసుకొస్తా. బావా! ముందు
[illegible] ముఖం, కాళ్ళు చేతులు కడుక్కుని మంచినీరు తాగు. నీరసం తగ్గు
[illegible]" అంటూ సలహా యిచ్చి, అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోయింది మహే
[illegible].
మహేశ్వరి వెళ్ళగానే ఇక దుఃఖం ఆపుకోలేక—
చిన్నగా ఏడ్చేసింది శివాని.
"సారీ చెలాయ్! ఆ రాస్కెల్స్ మనల్నింత మోసం చేసారనుకో
[illegible]" అంటూ తనూ కన్నీళ్ళు
[illegible]డు అనంత్!
"సమయానికి బావ రాబట్టి పెద్ద ప్రమాదం నుంచి బయటపడగలి

గాను. లేకపోతే వాళ్ళ నిజం బయటపడుతుందని మన ప్రాణాలు తీ... ఆశ్చర్యంలేదు" అంది దుఃఖం ఆపుకుంటూ.

తన చెవుల్ని నమ్మలేనట్టు చూసాడు అనంత్.

"చెల్లాయ్....ఏమిటి నువ్వంటున్నది....బావ....నవీన్ ...కొచ్చాడా?" ఆత్రంగా అడిగాడు.

"రావటమే కాదు. వాళ్ళని కుక్కల్ని కొట్టినట్టు కొట్టాడు. ...వరకే తెలుసు. తర్వాత నేనూ తెలివితప్పిపోయాను. లేచి చూస్తే ...గదిలో వున్నాను. కనీసం థాంక్స్ చెప్పాలన్నా తెల్లారి నా ముఖం ...నికి రాలేదు" అంది బాధగా.

నవీన్ సమయానికి వచ్చి శివానీని కాపాడాడని తెలిగానే గుండె మీద పెద్ద బరువు తొలగిపోయినట్టు ఆనందంతో వూపిరి తీసుకున్నా... అనంత్. అయినా ఇంకా పీడని సందేహంతో- "ఆ గణపతి నిన్నేం ... లేదు గదా- బావ వచ్చేసరికి...." అంటూ నసిగాడు.

"అన్నయ్యా! నాకేం కాలేదు. గణపతి నా వంటిమీద చెయ్యి ... లోపే బావ లోనకొచ్చేశాడు. అంతా కలలా వుంది. ఖచ్చితంగా ... జరుగుతుందని వూహించి మన వెనకే బావ హైదరాబాద్ వచ్చి ... నీడలా అనుసరించి వుంటాడు. లేకపోతే చెప్పినట్టుగా సమయానికి ... హౌస్‌కి రావటం అసాధ్యం. నాకు ఇప్పుడిప్పుడే అర్థమవుతోందన్నయ్యా ... మనం తప్పు చేశాం. చాలా పెద్ద తప్పే చేశాం" అంది బాధపడుతూ.

"నిజమే....మనం వచ్చింది ఇండియా అని మర్చిపోయి ... కాలో వున్నట్టే ఇక్కడా వుండాలనుకోవటం తప్పే ముక్కూ ము... తెలీనివాళ్ళ మాట కలిపితే నమ్మి స్నేహం చేయటం అంతకన్నా ... తప్పు. థాంక్‌గాడ్! నవీన్ నిన్ను కాపాడాడు కాబట్టి సరిపోయింది. ... పోతే నా ముఖం ఎవరికీ చూపించలేకపోయేవాడ్ని" అన్నాడు ... అనంత్.

"నిజమే. ఇప్పుడు బావకి నా ముఖం ఎలా చూపాలో తెలీటం... మూడు లక్షలు వస్తుందిగదా బావ దగ్గర తీసుకున్న పదివేలు ఇచ్చేద్దా... కున్నాను. ఇక ఆ డబ్బు పోయినట్టే" అంది బాధగా శివాని.

...ంతలో మహేశ్వరి వస్తున్నట్టు అలికిడి గావటంతో అంతటితో ...మధ్యన సంభాషణ ఆగిపోయింది. ట్రేలో మూడు కప్పుల్లో టీ తీసు... మహేశ్వరి. అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరికీ చెరో కప్పు అందించి, తనొకటి ...ని అనంత్ పక్కనే కూర్చుంది.

"మహీ! నవీన్ ఎక్కడ?" టీ తాగుతూ అడిగాడు అనంత్.

"తెలీదు బావా! అన్నయ్య కూడా ఎక్కడికో వెళ్ళినట్టున్నాడు. ...త్రి కనబడలేదు. రాత్రి వచ్చాడంటోంది అమ్మ. కానీ ఉదయమే ...వెళ్ళాడట. ఎక్కడికో తెలీదు" అంది మహేశ్వరి.

జరిగిన వ్యవహారం ఏదీ నవీన్ ఇంట్లో చెప్పలేదని అన్నాచెల్లెళ్ళ... అర్థమైంది. చెప్పివుంటే ఈపాటికే పెదనాన్న, పెద్దమ్మ, ...య్య, అత్తయ్య అంతా చూడ్డానికొచ్చి తమని ముఖం వాచేలా తిట్టి ...వాళ్ళు.

ముగ్గురూ మాట్లాడుకుంటూ వుండగానే రామలింగేశ్వరరావు, రఘు..., మహాలక్ష్మి, భ్రమరాంబ ఒకరి తర్వాత ఒకరు లోనకొచ్చారు. ...హేశ్వరి టీ తీసుకురావటానికి వెళ్ళి అనంత్‌కి దెబ్బలు తగిలాయని ...త్రంతో వాళ్ళంతా పరామర్శించటానికి వచ్చారు. వాళ్ళని చూసి అనంత్ ...క్కనుంచి లేచి దూరంగా నిలబడింది మహేశ్వరి.

మొత్తానికి అసలు విషయం ఇంట్లో ఎవరికీ తెలీకుండా జాగ్రత్తపడ...ారు. వాళ్ళు వెళ్ళగానే అనంత్ తన గదిలోకి వచ్చేశాడు. స్నానం ...సి బట్టలు మార్చుకున్నాడు. శివానీ కూడా స్నానంచేసి పంజాబీడ్రెస్ ...సుకుంది. మహేశ్వరి వచ్చి పిలవకుండానే ముందువా ఇంట్లోకి వెళ్ళి అంద...తో కూర్చుని టిఫిన్ చేశారు.

నవీన్ జాడ మాత్రం తెలీదు.

సెల్‌కి ఫోన్ చేద్దామనుకుని కూడా—

శివానీ ఫోన్ చేయలేకపోయింది.

ఎన్నో సందర్భాల్లో తను అతన్ని అవమానించింది. కానీ అవేమీ మనసులో పెట్టుకోకుండా వచ్చి తనను కాపాడాడు. ఇప్పుడు అతన్ని ఎలా పలకరించాలి....అదే ఆమె బాధ. ఇలా రకరకాల ఆలోచనల మధ్య

సమయం వేగంగా గడిచిపోవటం తెలీలేదు. సరిగ్గా మధ్యాహ్నం భోజు వేళకి తన బైక్‌మీద ఇంటికి చేరుకున్నాడు నవీన్.

ఆ సమయానికి ఇంట్లో ఎవరెవరు వుంటే వాళ్ళంతా ఒకేసారి భోజనాలకూర్చోవటం అక్కడ అలవాటు. ఇది ఇవాళ, నిన్న కాదు అన్నపూర్ణేశ్వరి తన పిల్లలు చిన్నవాళ్ళుగా వున్నప్పట్నుంచి అలవాటు నేర్పించిన అలవాటు. ఆమె ఏర్పరచిన శాసనం. ఎవరు ఎక్కడ వున్నా భోజన సమయానికి ఇంటికొచ్చేయాలి. అలా రాలేని పరిస్థితిలో చెప్పి వెళ్ళాలి. మిగిలినవాళ్ళంతా ఒకేసారి భోంచేయాలి. ప్రస్తుతం ఆమె అమెరికాలో వున్నా ఇక్కడ మార్పులేదు. అదే శాసనం అమలు అవుతోంది. అందుకే—

"సారీ....లేటయిపోయింది" అంటూ వచ్చి తనూ భోజనానికి కూర్చున్నాడు. సరిగ్గా అతడికి ఎదురుగా శివానీ కూర్చునుంది.

యధాలాపంగా ఆమె వంక చూశాడు.

కళ్ళలో దూకటానికి సిద్ధంగా వుంది కన్నీరు.

ఏదో మాట్లాడాలని చూస్తోంది గాని—

గొంతు పెగలటంలేదు.

ఆమె మాట్లాడితే విషయం అందరికీ తెలిసిపోతుందన్న భయంతో కళ్ళతోనే నిశ్శబ్దంగా కూర్చోమన్నట్టు సైగచేశాడు. అనంత్‌ని కూడా అలాగే హెచ్చరించాడు.

"అరే నవీన్! ఏమిట్రా వీడు? అనంత్ రాత్రి కాదు దిగబోతూ తూలిపడిపోయాట్ట. ఆ దెబ్బలు చూడు. మాకేమీ అర్థంకావటంలేదు" అంటూరామలింగేశ్వరరావు మేనల్లుడ్ని చూస్తూ ఏదో చెప్పబోయాడు.

"ఆ మాట నిజమే మావయ్యా! ఇంచుమించు నేను వచ్చిన బైక్ వాళ్ళూ వచ్చారు. నేనే బావని లోపల పడుకోబెట్టి గాయాలకి మందు పూశాను" అన్నాడు.

"అలాగా....ఇంతకీ తెల్లారి వీడు ఎక్కడికెళ్ళాడో అడుగు బావ! రానురాను వీడికి ఇల్లు పట్టకుండా పోతోంది. కనీసం బయటికెళ్తే చెప్పి వెళ్ళాలన్న ఇంగిత జ్ఞానం కూడా వుండటంలేదు" అంటూ కొడుకుమీద

...శ్వరరావుకి ఫిర్యాదు చేశాడు రఘునాథ్.

"మావయ్యా! రాత్రి కొంచెం మందుకొట్టి గురకతీసి నిద్రపోయే ...దగ్గర టపాకాయలు పేల్చినా వినబడుతుందా చెప్పు? నేను ...తో వెళుతూ చెప్పాను. ఆయనకు వినబడకపోతే నా తప్పా? కావా ...మ్మనడగమను" అన్నాడు నవీన్.

"అవునన్నయ్యా! పనిమీద బెజవాడ వెళుతున్నాను, భోజనం ...చ్చేస్తాను అని చెప్పే వెళ్ళాడన్నయ్యా! వాడి తప్పులేదు" అంది ...ంబ.

"వాడి తప్పు లేదా....అంటే తప్పంతా నాదా? పైగా కొంచెం కూడా ...లేకుండా నేను మందు కొట్టానని చెప్తున్నాడు. బావా! ఇది భరించ ...అమ్మా, కొడుకు కలిసి నన్ను ఫూల్‌ని చేస్తున్నారు. ఇదేం బాగా ..." అన్నాడు ఉడికిపోతున్నట్టు ముఖంపెట్టి రఘునాథ్.

"అవునవును. అమ్మమ్మకు ఫోన్‌చేసి నువ్వు ఈమధ్య మందుకొడు ...న్నావని చెప్తేగాని నాకు బాగోదు. మావయ్యా! సాయంత్రం అమెరికా ...చేయాలి. నువ్వు కూడా పక్కన వుండి అవునని చెప్పాలి. అంతే!" ...రు నవీన్.

"ఒరే ఒరే....నేను తీసుకునేదే ఎప్పుడో ఓసారి. అదికాస్తా బయట ...పడవు తీయకురా నీకు పుణ్యం వుంటుంది" అంటూ రాజీకొచ్చేశాడు ...నాథ్.

"అదేమరి. వాడితో గొడవ వద్దండీ అంటే వింటారా? ఒరే! నువ్వు ...కోసి చెప్పరా" అంది నవ్వేస్తూ భ్రమరాంబ.

ఒక్కసారిగా అక్కడ నవ్వులు విరిసాయి.

ఉమ్మడి కుటుంబంలో అంతా ఒకచోట కూర్చుని భోంచేయటంలో ...రాలు, సంతోషాలు ఎలావుంటాయో, కష్టసుఖాలు ఎలా పంచు ...లో మొదటిసారిగా అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరికీ అర్థంకావటం ఆరంభమైంది. ...అందరూ ఒకేసారి భోంచేయాలి, ఎక్కడికెళ్ళినా చెప్పి వెళ్ళాలి, ...మాట్లాడకూడదు అంటూ ఏమిటీ రూల్సు? ఏమిటీ వెధవ సెంటి ...మెంట్లు అని విసుక్కునేవాళ్ళు. కానీ ఈ ఉదయం నుంచి ఆ యిద్దరిలో

విచిత్రంగా పాజిటివ్ ఆలోచనలు ఆరంభమయ్యాయి. తనుకు తెలియకుండానే అందరితోబాటు నవ్వేశారు.

ఫోంచేసాక అనంత్, శివానీలు డాబా ఇంట్లోకి వచ్చేసారు. నవీన్‌తో మాట్లాడాలని వుంది. అదీ ఒంటరిగా. కాని ఎలా...ఫోన్ చేసి పిలిస్తే?

పిలవాలని నిర్ణయించుకుని ఫోన్ అందుకునే లోపలే నవీన్ అక్కడికి వచ్చేశాడు. అతను సరాసరి రావటమే శివానీ గదిలోకి వచ్చాడు. పక్క గదిలోని అనంత్‌కి అతను వచ్చిన విషయం తెలీదు.

అతన్ని చూడగానే ఇక దుఃఖం ఆగలేదు శివానీకి.

ఒక్కసారిగా ముందుకొచ్చి అతడి ఛాతీని తన చేతులతో చుట్టి గుండెలమీద ముఖం ఆన్చుకుని చిన్నగా ఏడ్చేసింది. నవీన్ తన చేతిలోని బ్రీఫ్‌కేస్‌ని బెడ్‌మీద పడేసి ఆమె భుజాలు పట్టుకుని లేపాడు.

"ఏయ్! ఏమిటిది? నువ్వు సేఫ్‌గా వున్నావ్ చాలు. ఇంకెప్పుడూ అలాంటి వాళ్ళని నమ్మి స్నేహంచేసి వెంట వెళ్ళకండి. పూరుకో, ప్లీజ్" అన్నాడు కన్నీళ్ళు తుడుస్తూ.

"లేదు బావా! ఇవి కన్నీళ్ళు కాదు, ఆనంద భాష్పాలు. సమయానికి నువ్వు రాకపోతే...."

"ష్....పిచ్చిగా మాట్లాడకు. నేను రానిదెప్పుడు? నాకు తెలుసు మీ అన్నా చెల్లెళ్ళిద్దరూ అమాయకులు. సులువుగా నమ్మి మోసపోయేంత అమాయకులు. ఎందుకంటే అమెరికాలానే యిక్కడా వుంటారని నమ్మకం. మంచి, చెడు అనేవి ప్రతి దేశంలోనూ వుంటాయి. తెలుసుకుని మసలుకోవాలి. మీరు ఇల్లు వదిలిన ప్రతిసారి మీ వెనక నేను వుండే వచ్చాను. ఎందుకో తెలుసా? మమ్మల్ని నమ్మి బావ మీ ఇద్దర్నీ మీ దగ్గరికి పంపించాడు.

రేపు జరక్కూడనిది ఏమన్నా మీకు జరిగితే అమ్మకి, మావయ్యకీ, అత్తయ్యకి మేం ఏం బదులుచెప్పాలి? మీరు చూస్తే చెప్పిన మాట వినేలా లేరు.

అందుకే మీకు రక్షణకోసం నేను మీవెంట వస్తూనే వున్నాను.

ఈరోజు కూడా అలాగే ఇప్పుడూ జరిగింది. నేను వూహించిందే నిజమైంది. సమయానికి వచ్చి మిమ్మల్ని కాపాడుకోగలిగాను. ఇట్స్ మై డ్యూటీ. డోంట్ వర్రీ. బి హేపీ" అన్నాడు.

ఇంతలో అనంతసాయి లోనకు రావటంచూసి చటుక్కున నవీన్‌ను వదిలి దూరంగా జరిగి నిలబడింది శివానీ. అనంత్ వస్తూనే నవీన్ చేతులు పట్టుకుని కన్నీళ్ళతో అతడి ముఖంలోకి చూసాడు.

"మా అమాయకత్వాన్ని క్షమించు బావా. మా కోసం నువ్వు తీసుకున్న శ్రద్ధకి ఎలా కృతజ్ఞత చెప్పాలో అర్థంగావటంలేదు. చెల్లాయికి ఏమన్నా జరిగివుంటే నా ముఖం ఎవరికీ చూపించలేక ఖచ్చితంగా చచ్చిపోయి వుండేవాడ్ని" అన్నాడు బాధగా.

"ఏయ్! ఏం మాటలవి? మేం వుండగా మీ వంటిమీద ఈగ వాలదు. ఇదీ మన వూరు. ఇది మన ఇల్లు. మీకు అమెరికా మాత్రమే కాదు. ఇదీ మీ దేశం. మీ వూరు. ఇది మీరు తెలుసుకుంటే ఇకమీద పొరబాట్లు జరగవు. గణపతి నుండి మీకు రావలసిన మూడు లక్షలు వడ్డీగా ఏభై వేలు కూడా వసూలుచేసి తెచ్చాను.

డబ్బు ఈ బ్రీఫ్‌కేస్‌లో వుంది. తగలేస్తారో, జాగ్రత్తపెట్టుకుంటారో మీ ఇష్టం. ఏయ్ శివానీ! నిన్న నీకిచ్చిన పదివేలు నేను తీసేసుకున్నాను. ఆ డబ్బులో పదివేలు తగ్గుతాయి. అర్థమైందా? నేను వస్తాను" అంటూ వెనుతిరిగాడు నవీన్.

"బావా....ప్లీజ్ నన్ను తిట్టు....నా అసమర్థతను నిందించు. నేను ఒక ప్రయోజకుడ్ని. నువ్వు కొట్టాల్సింది గణపతి వాళ్ళని కాదు బావా! నన్ను కొట్టు. నాకు బుద్ధిరావాలి" అన్నాడు అనంత్.

"లేదు అనంత్! ఇది నువ్వు కావాలని చేసిన తప్పుకాదు. మత్తుమందు ఎఫెక్ట్ లేకపోతే నువ్వు ఒక్కడివే వాళ్ళందర్నీ మట్టి కరిపించే వాడివి. నాకు తెలుసు. ఇక ఆ విషయం మర్చిపోండి. రెండ్రోజులు మీరు ఎక్కడికీ వెళ్ళకుండా వుంటే మంచిది. త్వరగా కోలుకుంటావ్" అని హెచ్చరించి బయటకు వెళ్ళిపోయాడు నవీన్.

అయితే నవీన్ వూహించినట్టు ఈ వ్యవహారం ఇంతటితో ఆగలేదు.

సాయంత్రం నాలుగు గంటల ప్రాంతంలో రెండు పోలీస్ జీపులు దుమ్ము లూరు దూసుకొచ్చి అన్నపూర్ణేశ్వరి ఇంటిముందు ఆగాయి.

పోలీసుల వెంట గణపతితో బాటు వాడి ఫ్రెండ్స్ ముగ్గురూ వున్నారు. హైదరాబాద్ పోలీసుల్ని వెంటబెట్టుకొచ్చి లోకల్ పోలీసులతో కలిసి నవీన్‌ను అరెస్ట్ చేయటానికి ఏర్పాట్లతో వచ్చాడు గణపతి. లోకల్ యస్సై నవీన్‌కు బాగా తెలుసు.

జరిగిన విషయాన్ని ఇంట్లో ఎవరికీ తెలీకుండా ఇంతవరకూ జాగ్రత్త పడ్డాడు. వీళ్ళ రాకతో శివానీ గురించి వూళ్ళో తెలిసి పరువుపోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది. అయినా ఇప్పుడు కూడా విషయం బయటకు పొక్కకుండా జాగ్రత్తపడ్డాడు నవీన్.

వచ్చిన హైదరాబాద్ యస్సైని, లోకల్ యస్సైని లోనకు తీసుకెళ్ళి విడిగా మాట్లాడాడు.

"వాడు మీకిచ్చిన రిపోర్టు తప్పు. వాళ్ళని కొట్టి నేను డబ్బు దొంగ తనంచేసి తెచ్చాననేగా వాడు ఇచ్చిన రిపోర్టు" అసలు విషయం అదికాదు" అంటూ తను ఉదయం బెజవాడకెళ్ళి ప్రింట్లు వేయించి తెచ్చిన ఫోటోలని యస్సైల ముందుంచాడు.

"నిజానికి మేం కేసుపెట్టాలి. ఆడపిల్ల పరువు పోకూడదని కేసు పెట్టలేదు. వాళ్ళు ఎన్నారైలు. అమెరికా పౌరసత్వం వుంది. వాళ్ళకి హాని చేసినా మోసగించినా, నేరం రుజువైతే శిక్షలేమిటో మీకు తెలుసు. వాళ్ళని నేరస్తులుగా చూపటానికి అన్ని ఆధారాలు నా దగ్గరున్నాయి.

అంతేకాదు- విదేశీ యువతిపై ఎం.డి. రాజలింగం కొడుకు గణపతి అత్యాచార ప్రయత్నం అని తాటికాయలంత అక్షరాలతో కూడిన హెడ్డింగ్‌తో ఫోటోలను న్యూస్ పేపర్లలో చూడాలని వాళ్ళకి సరదా వుంటే ఓ.కె. అరెస్ట్ చేయండి. నేను రెడీ" అన్నాడు ఆవేశంగా నవీన్.

ఫోటోలు చూసాక నవీన్ మాటలు విన్నాక వచ్చిన పోలీస్ అధికారులకు తలతిరిగినంత పనయింది.

అదే సమయంలో నవీన్ అనంతసాయిని, సాయిశివానీని లోనకు

...న్యాచార కూడా జరిగింది చెప్పించాడు. అనంత్ గాయాలను కూడా ...చూపించాడు.

"మీకు తెలుసో లేదో అమెరికా సెనెట్‌లో పలుకుబడిగల గొప్ప ...మా మావయ్య డాక్టర్ గోపాల్. ఈ విషయం ఆయన నోటీస్‌కి ...అమెరికా లెవల్‌కి వచ్చే వత్తిడికి వాళ్ళు తట్టుకోగలిగితే ఇప్పుడే ...పోలీస్ స్టేషన్‌కి వస్తాను" అంటూ మరికొంచెం బెదిరించాడు.

డాక్టర్ గోపాల్ నిమ్మగడ్డ గురించి పోలీస్ అధికారులకి తెలుసు. ...ఇక్కడికొచ్చేవరకు అసలు విషయం తెలీదు కేసుపెడితే ఇది తమ ...చుట్టుకునే అవకాశం వుందని అర్థమైపోయింది. దాంతో ఏ విధమైన ...గొడవ లేకుండానే సారీచెప్పి వెనుతిరిగారు.

బయటికొచ్చాక గణపతి భుజంమీద చేయివేసి పక్కకు తీసుకెళ్ళాడు ...డు.

"రేయ్ గణపతి! పోటీ అంటూ వస్తే ఎదుటి వాడి ముఖం పగల ...గొట్టేవరకు నిద్రపోని మనస్తత్వం నాది. నాతో పెట్టుకోవాలని చూస్తే ...ఇక్కడ నీ బాబు పునాదులు కదులుతాయి.

మీ జాతకం నా చేతిలో వుంది. ఇకపైన అయినా బుద్ధిగా వుండు. ...జాగ్రత్తరావ్. వెళ్ళు. ఇంకెప్పుడూ నా కంటపడే ప్రయత్నం చేయకు" ...అంటూ హెచ్చరించి వదిలేసాడు.

చేయగలిగిందిలేక తల వంచుకుని—

పోలీసులతో వెనుతిరిగాడు గణపతి.

మరో పెద్ద గండం గడిచినందుకు—

అన్నాచెల్లెళ్ళు ఇద్దరూ తేలిగ్గా వూపిరి తీసుకున్నారు.

అయితే రామలింగేశ్వర్రావు, రఘునాధ్‌లు నవీన్‌ను నిలదీసి ఏం ...జరిగిందో చెప్పాలంటూ పట్టుబట్టారు. అప్పుడు కూడా అసలు విషయం ...బయటపెట్టకుండా దాచాడు నవీన్. నిందను తనమీద వేసుకున్నాడు.

"మీరు అనవసరంగా కంగారుపడకండి. వాడు ఎం.పి. కొడుకని ...తెలీక వాడేదో వెధవపని చేస్తుంటే అడ్డంపడి కొట్టాను. అది మనసులో ...పెట్టుకుని నా మీద పోలీసుకేసు పెట్టాలని చూసాడు. నేను జరిగింది చెప్ప

టంతో పోలీసులు వెళ్ళిపోయారు" అన్నాడు.

"నీకీ మధ్య అనవసర విషయాల్లో వేలుపెట్టడం ఎక్కువైపోతోంది నీ పద్ధతి మార్చుకో. ఇంటిపరువు వీధినపడే పరిస్థితి తీసుకొస్తే క్షమించను. ఇంతవరకు పోలీసులు మన గడప తొక్కలేదు" అంటూ కేకలేసాడు రామలింగేశ్వర్రావు.

తన పరువు పోకుండా అతడు తీసుకున్న జాగ్రత్తలకు శివానీ మనసుకు హత్తుకునేలా చేసాయి. నవీన్ అడ్డం పడకపోతే తమ పరువు ఎంతగా నాశనమయ్యేదో తలచుకుంటే శివానీకి భయం వేసింది. అందుకే—

ఆ రాత్రి భోజనాలు చేసాక బయటికొస్తున్న నవీన్‌ని చేయ్యిపట్టుకుని పెరట్లోకి లాక్కుపోయింది.

"ఏయ్ శివానీ, ఏమిటిది? ఏమైంది నీకు?" అంటూ నవ్వుతూ అడిగాడు.

"నాకు చాలా బాధగా వుంది బావా! తప్పుచేసాను. చాలా తప్పు చేసాను. అన్నయ్య నేను ఇక్కడికొచ్చి ఎంత మూర్ఖంగా వ్యవహరించామో తలుచుకుంటేనే బాధగా వుంది. మామూలుగా నువ్వు మాటలు పడాల్సివచ్చింది. నన్ను క్షమించు బావా" అంటూ చిన్నది ఏడ్చేసింది.

"మాటలు పడ్డందుకు నాకు బాధలేదు శివానీ! ముందు మీ పద్ధతులు మార్చుకోండి. అమ్మమ్మ, మావయ్యలు, అత్తయ్యలు, మా అమ్మానాన్న అంతా మీరెలా వుండాలని ఆశపడుతున్నారో ఆ విధంగా మారి చూపండి. అప్పుడు నేను క్షమించటం కాదు. ఆనందిస్తాను.

నిజమైన ఆనందం అంటే సరదాగా తిరగటం, మందుతాగి డాన్సు లేయటం కాదు. మీ అమెరికాలోని కుటుంబవ్యవస్థ వేరు. ఇక్కడి కుటుంబ వ్యవస్థ వేరు.

ముందు మన పద్ధతుల్లోకి రండి. అప్పుడు మీకు నిజమైన సంతోషం ఏమిటో అర్థమవుతుంది. వెళ్ళి నిశ్చింతగా పడుకో. మనసు ప్రశాంతం అవుతుంది" అన్నాడు.

విని మౌనంగా వూరుకుంది.

"ఏమిటి? అర్థమైందా?" అడిగాడు.

మౌనంగానే తల వూపింది.

"ఇంకేమిటి? వెళ్ళి పడుకో." అంటూ పోబోయాడు. అతడి చేయి పట్టి ఆపింది. ఏదో చెప్పాలని మనసులో వుంది. కానీ మాటలు బయటకు రావటంలేదు. చివరకు- "థాంక్స్ బావా! గుడ్ నైట్." అంటూ చరచరా అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోయింది.

చిన్నగా నవ్వుకుంటూ తనూ అక్కడినుంచి కదిలాడు నవీన్. ఆ సమయంలో రెండు కళ్ళు ఆసక్తిగా తమను గమనించిన సంగతి ఇద్దరికీ తెలీదు.

ఆ కళ్ళ తాలూకు మనిషి ఎవరో కాదు....

నవీన్ తల్లి భ్రమరాంబ!

* * * *

సరిగ్గా ఇక్కడ నవీన్, శివానీలు మాట్లాడుకుంటున్న సమయంలోనే అక్కడ రామలింగేశ్వర్రావు గదిలో తమ్ముడు గోపాల్‌తో ఫోన్‌లో మాట్లాడుతున్నాడు.

"అన్నయ్యా! నేను ఇండియా వస్తున్నాను. రేపు ఉదయం ఏర్‌పోర్ట్‌కిరా. నేను వస్తున్న సంగతి అమ్మకి, సత్యవతికి తెలీదు. అప్పుడే తెలీకూడదు. వచ్చాక మాట్లాడతాను, ఉదయం ఏర్‌పోర్ట్‌కిరా." అంటూ సింపుల్‌గా విషయం చెప్పి లైన్ కట్ చేశాడు అవతల గోపాల్.

రామలింగేశ్వర్రావు ఇక క్షణం కూడా ఆలస్యం చేయలేదు. 'తమ్ముడు ఎన్నో బాధల్లో వుండి యిక్కడికి వస్తున్నాడు. వాడికి ఏ ఇబ్బందీ కలక్కుండా చూసుకోవాలి' అనుకుంటూ అప్పటికప్పుడు ప్రయాణమయ్యాడు. ఇంట్లో ఎవరికీ గోపాల్ వస్తున్న సంగతి చెప్పలేదు. పనిమీద రాజమండ్రి వెళుతున్నట్టు చెప్పి రాత్రి పది గంటలకి కారు తీసుకుని హైదరాబాద్‌కి వెళ్ళిపోయాడు.

* * * *

మరునాడు—

డాక్టర్ గోపాల్ ఇంటికొస్తున్న సంగతి అతన్ని చూసేవరకు

ఇంట్లో ఎవరికీ తెలీదు.

రామలింగేశ్వరరావు ఎప్పటిలానే కారును ముందువా లోగిలి ముం ఆపాడు.

కారు ఆగిన వెంటనే మౌనంగా కారు దిగి లోపలకెళ్ళిపోయా గోపాల్. అప్పటికి సాయంత్రం నాలుగు దాటింది సమయం. గోపాల్ ముందుగా చూసింది వదిన మహాలక్ష్మి. ఆమె అతడ్ని చూడగానే ఆశ్చర్యా నికి గురైంది. మనిషి కొంచెం చిక్కి గడ్డం మాసి విషాద వదనంతో వున్న అతడ్ని చూడగానే ఏం మాట్లాడాలో, ఎలా మాట్లాడాలో, ఎలా పల రించాలో తెలీక బొమ్మలా నిలబడిపోయిందావిడ.

గోపాల్ ఎవరికోసమూ చూడలేదు. ఎవరితోనూ మాట్లాడలేదు. సరాసరి తన తల్లి అన్నపూర్ణేశ్వరి గదిలోకి వెళ్ళి బెడ్‌మీద అటు తిరి పడుకుండిపోయాడు.

ఈ లోపల కారు షెడ్‌లో పెట్టి, గోపాల్ లగేజ్‌తో వెనకే వచ్చాడు రామలింగేశ్వరరావు. మహాలక్ష్మి వెళ్ళి భ్రమరాంబను పిలుచు కొచ్చింది. క్షణంలో గోపాల్ వచ్చినట్టు అందరికీ తెలిసిపోయింది. రామ లింగేశ్వరరావు వెనకాలే రఘునాథ్, భ్రమరాంబ, మహాలక్ష్మి ఒక్కొక్కరే గదిలోకి వచ్చారు. కుర్చీ లాక్కుని కూర్చున్నాడు రామలింగేశ్వరరావు. ఆ సమయంలో నవీన్ ఇంటి దగ్గర లేదు. విషయం తెలీగానే అనంత్‌ని, శివానీని పిలుచుకురావటానికి దాబా యింట్లోకి పరుగెత్తింది మహేశ్వరి.

చిన్నన్నయ్యను చూస్తుంటే భ్రమరాంబకు దుఃఖం ఆగలేదు. బల వంతంగా కన్నీళ్ళు ఆపుకుంటూ— "అన్నయ్యా" అంటూ పిలిచింది. రెండు సార్లు పిలిచాక 'ఊఁ' అంటూ అటునుంచి యిటు కదిలి నెమ్మదిగా లేచి కూర్చున్నాడు.

"ఏమ్మా! ఎలా వున్నార్రా?" అంటూ పలకరించాడు.

"మేం బాగానే వున్నాం. అక్కడ అమ్మా, వదినా ఎలా వున్నారు?"

"బాగానే వున్నారు."

"ఏమిటన్నయ్యా! ఇలా నిన్ను చూస్తాననుకోలేదు" అంటూ ఇక

క అన్నయ్యను పట్టుకొని ఏడ్చేసింది భ్రమరాంబ.

"అయినా పోతేపోయింది వెధవ డబ్బు. మళ్ళీ సంపాదించు దానికోసం నువ్విలా బెంగపెట్టుకోవటం ఏమిటి బావా! నలుగు చెప్పాల్సినవాడివి-నువ్వే యిలా డీలా పడిపోతావనుకోలేదు" అన్నాడు రుస్తున్న ధోరణిలో రఘునాథ్.

వాళ్ళంతా సానుభూతి చూపిస్తున్నారు. ధైర్యం చెప్తున్నారు. అంతా నంగా వినటం తప్ప ఎక్కువ మాట్లాడలేదు గోపాల్. ఇంతలో గా మహేశ్వరి ఆ వెనకే అనంతసాయి, సాయి శివానీలు లోనకు రు.

"ఏరా? ఎలా వున్నారు?" కొడుకు కూతుర్ని చూసి పొడిగా పలక డు గోపాల్. ఆ పిలుపులో మునుపటి ప్రేమగాని, ఆప్యాయతగాని దు. లాంఛనంగా మాట్లాడినట్టుంది. ఏం చెప్పాలో తెలీక—

"డాడీ!" అంటూ చిన్నగా ఏడ్చేసింది శివానీ.

అనంత్ మాత్రం ముఖం మాడ్చుకుని "మేం బాగానే వున్నాం డీ...మమ్మీ, నాయనమ్మ ఎలా వున్నారు?" అంటూ అడిగాడు.

"ఉన్నారు.... కోలుకోలేని దెబ్బ తగిలింది. నా అదృష్టం ఓ రోజు ఇలా తిరగబడుతుందని కల్లోకూడా వూహించలేదు." అన్నాడు బాధగా.

"మీ అదృష్టమే కాదు డాడీ! మీతోబాటు మా అదృష్టాన్ని కూడా నాశనం చేశారు" అన్నాడు ఆవేశంగా అనంత్.

"ఒరే....ఏమిట్రా నువ్వంటున్నదీ? డాడీతో ఇలాగా మాట్లాడేది?" అంటూ వారించే ప్రయత్నం చేసాడు రామలింగేశ్వరరావు. కాని ఆగలేదు అనంత్.

"ఇంకెలా మాట్లాడమంటారు పెదనాన్నా! మేం ఖర్చుపెట్టేస్తున్నాం డబ్బు పాడుచేస్తున్నామనేగా డాడీకి మా మీద కోపం. ఇప్పుడు ఆయన చేసిందేమిటి? ఒకటి కాదు-రెండు కాదు అయిదు వందల కోట్లు. ఇంట్లో ఎవరికీ చెప్పలేదు. మొత్తం డబ్బు షేర్లలో మదుపుచేసి దివాళా తీసారు. మేం ఏమైపోవాలని చేశారు....మా భవిష్యత్తు గురించి ఆలోచన వుంటే ఇలా చేసేవారేనా?" అంటూ ఆవేశంతో నిలదీసాడు.

ఆ మాటలతో రఘునాథ్‌కి కోపం వచ్చేసింది.

"ఒరే! బుద్ధిలేకుండా మాట్లాడకు. మీచేత మాటలు పడ్డానికే ఇక్కడికొచ్చాడనుకుంటున్నారా? అక్కడ అమెరికాలో మనసు నాలుగు రోజులు ప్రశాంతంగా గడుపుదామని యిక్కడికొస్తే మాట్లాడేది?" అంటూ కేకలేసాడు.

"ప్లీజ్ మావయ్యా! అన్నయ్య మాట్లాడిందాంట్లో తప్పేముంది? తల్లిదండ్రులు పిల్లల భవిష్యత్తు గురించి ఆలోచించనక్కర్లేదా?" అంటూ అన్నయ్యను వెనకేసుకొచ్చింది శివానీ.

వాళ్ళిద్దరి ప్రవర్తనకు—

అక్కడివాళ్ళంతా నిర్ఘాంతపోయారు.

రఘునాథ్‌కి ఆమె మాటలు మరింత చికాకు రప్పించాయి.

"ఏమిటి తల్లీ! నువ్వు కూడా అదే మాటా? మీ అన్నాచెల్లెళ్ళ మెదడు మోకాళ్ళలో ఉందని ఇప్పుడు అర్థమవుతోంది. బాధ్యతల గురించి మీరు మాట్లాడుతున్నారా? సిగ్గులేదా మీకు?" ఆ తండ్రికి బిడ్డలుగా మీరు ఒక్కరోజయినా నడుచుకున్నారా? ఎప్పుడూ డబ్బు తగలేయటమేగాని ఆదా చేయటం అంటే ఏమిటో తెలీదు. మీ భవిష్యత్తు గురించి మీకే ఆలో చన లేదు. ఆయనెందుకు ఆలోచించాలి?" అంటూ ఆవేశంగా అరిచాడు రఘునాథ్.

ఇంతలో గోపాల్ కల్పించుకుంటూ—

"నువ్వాగు బావా! వాళ్ళ మనసులో ఏముందో మాట్లాడనీ. తొంద రెందుకు. చెప్పండ్రా. నిన్నటివరకు నా బిడ్డలు అమాయకులయిన చిన్న పిల్లలనుకున్నాను. హక్కుల గురించి మాట్లాడుతున్నారంటే నా అభి ప్రాయం తప్పని అర్థమవుతోంది. మీరు పెద్దవాళ్ళయ్యారు. సంతోషం. చెప్పండి. మీకు నేను చేసిన అన్యాయాలు ఇంకా ఏమన్నా వుంటే బయట పెట్టండి.... అన్నిటికీ ఒకేసారి సంజాయిషీ యిచ్చుకుంటాను. కమాన్."

అని అడిగాడు.

"ఒరే గోపాల్! ఏమిట్రా బాధ్యతలు, సంజాయిషీ అంటూ వాళ్ళ ముందు పెద్దపెద్ద మాటలు. తెలిసీ తెలీకుండా వాళ్ళేదో వాగుతుంటే నువ్వు

...వసరావేమిటి. ఊరుకో." అంటూ గోపాల్‌ని శాంతింపచేసే ప్రయ ...తాడు రామలింగేశ్వరరావు.

"తెలిసీ తెలీకుండానా. ఏమిటన్నయ్యా నువ్వు కూడానూ. అవి ...వాళ్ళు మాట్లాడే మాటలా....అడుగు" అన్నాడు ఆవేశంగా గోపాల్.

...వానీ, అనంత్‌లు తలలు వంచుకుని మౌనంగా నిలబడిపోయారు. ఇప్పుడున్న పరిస్థితిలో ఏం మాట్లాడినా ఆయన మరింత రెచ్చి ...నే భయంతో ఆపైన పెదవి కదపలేదు. కానీ వాళ్ళు అడిగిన రెండు ...బా గోపాల్‌ని బాగా కష్టపెట్టాయి అనటంలో సందేహం లేదు.

...కే గోపాల్ వాక్ప్రవాహం వరదలా బయటకు దూకింది.

"ఏం తక్కువ చేసాను వీళ్ళకి? ఏ తండ్రీ యివ్వనంత ప్రేమను ...ను. స్వేచ్ఛనిచ్చాను. డబ్బిచ్చాను. రేయింబవళ్ళు శ్రమించి సంపా ...ను. ఒక తండ్రిగా బిడ్డలు ఎలా వుండాలో చెప్పాను. కానీ వీళ్ళు ...రేనా మా అభీష్ట ప్రకారం నడుచుకున్నారా? వేలమైళ్ళ దూరంలో ...ఆ గడ్డమీద, పరాయి సంస్కృతి మధ్యలో వున్నాం. మనం ఇక్కడ ...నా, మన మూలాలు ఇండియాలో వున్నాయి.

మనం తెలుగు వాళ్ళం. పరాయి సంస్కృతి మధ్యలో కూడా మన ...తెలుగు సంస్కృతిని నిలబెట్టుకుని మనం మనంలా నిరూపించాలి. మన ...ప్రత్యేకతను చాటాలి అని చిలక్కి చెప్పినట్టు వీళ్ళకి చెప్పుకుంటూ ...చ్చాను. కాని వీళ్ళని చూడు. రెంటికి చెడ్డ రేవడిలా తయారయ్యారు. ...పూర్తిగా అమెరికా సంస్కృతి కాదు. పూర్తిగా తెలుగు సంస్కృతీ ...రదు.

తప్పు చేసాను. చాలా తప్పు చేసాను. వీళ్ళను చిన్నప్పుడే ఇక్కడ ...వదిలేసి పోయుంటే ఈ రోజు ఈ పరిస్థితి వచ్చేది కాదు. అమ్మ ఆ రోజే ...చెప్పింది. వినకపోవడం మా తప్పే" అంటూ బాధగా ముఖం తిప్పు ...కున్నాడు గోపాల్.

"అన్నయ్యా....వూరుకో! తర్వాత మాట్లాడుకోవచ్చు. నా మాట ...విను" అంటూ భ్రమరాంబ నచ్చచెప్పబోయినా ఆగలేదు గోపాల్. తిరిగి

అంతకన్నా ఆవేశంగా మాట్లాడాడు.

"నీకు తెలీదు చెల్లాయ్! నీ పిల్లలకి, వీళ్ళకి తేడా నీకు తెలి
లేదు. వీళ్ళు మూర్ఖులు. విన్నావ్‌గా ఏమంటున్నారో. డబ్బంతా పేర్చి
పెట్టి నాశనం చేసానట. వాళ్ళ భవిష్యత్తు గురించి ఆలోచించలే
బుద్ధున్న బిడ్డలు అడిగే మాటలేనా అవి.

సంసారమన్నాక సుఖాలు వస్తాయి. దుఃఖాలు వస్తాయి. కావాలి
ఎవరూ నాశనం చేసుకోరు. నేను కష్టంలో వున్నాను. ఈ సమయంలో
నాకు అండగా నిలబడి ధైర్యం చెప్పాల్సిన బిడ్డలు, అలా వుండకపోగా,
మాటలతో నా గుండెను గాయపర్చాలని చూస్తున్నారు. ఏం చెప్పాల
అన్నాడు నిస్సహాయంగా.

"అదికాదు డాడీ....!" అంటూ ఏదో చెప్పాలని చూసాడు అనిల్.
కాని అతనికా అవకాశం యివ్వలేదు గోపాల్.

"అమెరికా కల్చర్‌ను ఇష్టపడే మీరు. అమెరికా పద్ధతిలో ఎందుకు
నడుచుకోవడంలేదో చెప్తారా? ఇంటర్ వరకే చదివిస్తారు అక్కడి తల్లి
తండ్రులు. అక్కడనుంచి పార్ట్‌టైం జాబ్ చేసుకుంటూ పిల్లలు వాళ్ళ
చదువులు వాళ్ళే చదువుకోవాలి. ఎంత గొప్ప కుటుంబంలోని పిల్లలయినా
అదే పద్ధతి.

మీరలా చేయకుండా నా డబ్బుతో ఎందుకు చదువుకున్నారు!
అలాగే పిల్లలు కనీసం తమ ఆస్తికి పన్ను కట్టగల కనీసం సంపాదన
ఆర్జించగల అర్హత సంపాదించుకున్నప్పుడే తల్లిదండ్రుల ఆస్తి మీద
అక్కడ పిల్లలకు హక్కు వుంటుంది.

ఆ లెక్కన మీకింకా సంపాదన అంటే ఏమిటో తెలీదు. మీకు నా
ఆస్తిని అడిగే హక్కు ఎక్కడుంది? పైగా నేనేమీ పాడుచేసింది మీ నాయ
నమ్మ ఆస్తి కాదు. మీ అమ్మ పుట్టింటి వాళ్ళిచ్చింది కాదు. కష్టార్జితం. నా
కష్టార్జితం పోయింది.

అమెరికాలో బయలుదేరే ముందు అనుకున్నాను. డబ్బుపోతే
ఏమిటి? రత్నాల్లాంటి ఇద్దరు బిడ్డలున్నారు నాకు. వాళ్ళే నా ఆస్తి అని.
కాని నేను కన్నది రత్నాల్ని కాదు, వట్టి రాళ్ళనని ఇప్పుడు అర్థమైంది.

...ప్ఫుల్" అంటూ ఇక ఆపుకోలేక చిన్నగా ఏడ్చేసాడు.
అతడ్ని చూస్తున్న అందరి కళ్ళలోనూ నీళ్ళు తిరిగాయి.
ఇక ఎంత ఆపుకుందామన్నా శివానీకి దుఃఖం ఆగలేదు. పరుగున
...తండ్రిని కౌగిలించుకుని పెద్దగా ఏడ్చేసింది.
"అయాం సారీ డాడ్! క్షమించు....క్షమించండి" అంటూ బావురు
...

అంతవరకు శిలావిగ్రహంలా నిలబడిన అనంతసాయి కూడా తండ్రి
...ను చూడలేక వచ్చి కాళ్ళ దగ్గర కూచుండిపోయాడు.
"సారీ డాడ్! ఇంకెప్పుడూ మిమ్మల్ని బాధపెట్టే పని చేయం.
...!" అన్నాడు.
బిడ్డలు ఇద్దర్నీ లేపి గుండెలకు హత్తుకున్నాడు గోపాల్.
అంతా వాళ్ళని ఓదార్చారు.
ధైర్యం చెప్పారు.
ఇంతలో నవీన్ కూడా ఇంటికొచ్చాడు.
గోపాల్‌ని పలకరించాడు.
వాతావరణం కొంచెం తేలికపడ్డాక అందరికీ చెప్పాడు గోపాల్.
"నేను కెనడా వెళుతున్నానని వంకపెట్టి మనశ్శాంతి కోసం కొద్ది
రోజులు ఇక్కడ గడపాలని వచ్చాను. అంచేత అమ్మకి గాని, సత్యవతికి
గాని ఈ విషయం తెలీదు. తెలిస్తే వాళ్ళు ఇక్కడికి వచ్చేస్తారు. దయచేసి
అమెరికా నుంచి ఫోన్ వస్తే నేనిక్కడ వున్న విషయం వాళ్ళకి చెప్ప
కండి" అంటూ అందర్నీ హెచ్చరించాడు.
"తమ్ముడూ! ఏం ఫరవాలేదురా. నువ్విక్కడికి వచ్చిన సంగతి
వాళ్ళకి తెలీదు. సరేనా! ముందు దిగులు వదిలి సంతోషంగా వుండు"
అంటూ తమ్ముడికి అభయమిచ్చాడు రామలింగేశ్వరరావు.

* * * *

రాత్రి భోజనాలయిన కొద్దిసేపటి తర్వాత—
ఎందుకో పెరటి వైపు వచ్చాడు నవీన్.
అక్కడ కన్పించిన దృశ్యం చూసి ముగ్ధుడవుతూ—

కొద్దిసేపు డోర్‌లోనే నిలబడిపోయాడు.

పున్నమిరోజు—

అప్పటికే రెండు జారలు పైకి వచ్చేసాడు నిండు చంద్రుడు. మబ్బులు లేని వినీలాకాశం. వెండిదారాల్లా దూసుకొస్తున్న చల్లని వెన్నెల కిరణాలు.

పూల సుగంధాలను మోసుకొస్తున్న మందగాలుల స్పర్శ మనసును పులకింపచేస్తోంది. అయితే అతడ్ని పట్టి అక్కడ నిలబెట్టిన విషయం ఇదేదీ కాదు.

అంత దూరంలోని మల్లెపందిరి పక్కన—

ఒంటరిగా నిలబడుంది సాయిశివాని.

ఆమె సిల్కు నైటీతో అల్లరిగాలులు పరిహాసాలు, విరబోసిన అమె జుత్తు మీద పండువెన్నెల జలతారు జిలుగులు. నవీన్ కళ్ళను కని కట్టు చేసి రెప్ప వేయటం మర్చిపోయేలా చేసాయి.

ఇవాళ ఒక సరికొత్త శివానీ కన్పిస్తోంది అతడికి.

ఆమె పెరటి వైపు రావటం ఎప్పుడూ చూడలేదతను.

అలాంటిది ప్రశాంతమైన ఈ రేయిలో ఇలా ఒంటరిగా పెరట్లో కన్పించేసరికి నిజంగానే ఆశ్చర్యపోయాడు. చిన్నగా అడుగులు వేస్తూ దగ్గరగా వెళ్ళాడు. వెళ్ళాక అర్థమైంది అతడికి ఆమె వూరకే నిలబడ లేదని. తనలో తను దేనికో బాధపడుతూ అప్పుడప్పుడూ ముక్కు తుడుచుకుంటోంది.

అతడి మనసు ఆర్ద్రమైంది.

పక్కనే వున్న తిన్నె మీద కూచున్నాడు.

"మనసులో బాధ ఎవరితోనయినా చెప్పుకుంటే ఆ బాధ తగ్గుతుందంటారు. తప్పు లేదంటే నాతో చెప్పు. ఇప్పటికిప్పుడు నీకొచ్చిన కష్టం ఏమిటి? ఎవరన్నా ఏమన్నా అన్నారా? భయంలేదు చెప్పు" అన్నాడు మృదువుగా.

కళ్ళు తుడుచుకుని అతడి వంక చూసింది.

"నాకెందుకు బావా భయం. కాపాడ్డానికి నీడలాగా నా వెనకే నువ్వు

...గా?" అంది.

"అబ్బో! నా మీద ఆ నమ్మకం వుంచావ్ సంతోషం. ఇంతకీ విషయం ఏమిటి? మీ నాన్న తిట్టినందుకు బాధగా వుందా?"

లేదన్నట్టు తల అడ్డంగా వూపింది.

"లేకపోవటం ఏమిటి? అందుకే అయివుండాలి. అయినా పెద్దవాళ్ళు ...ళ్ళు తిట్టినా, కొట్టినా అది మన మంచికే గదా! ఈమాత్రానికే అంతగా ...వాలా? మీ అమెరికా అమ్మాయిలంతా ఇలాగే చీటికి మాటికి ఏడు...!" తమాషాగా అడిగాడు.

"బావా ప్లీజ్....!" అంటూ కళ్ళు తుడుచుకుని చిన్నగా నవ్వింది.

"నాకు బాధగా వుంటే నీకు వేళాకోళంగా వుందా?" అంటూ వచ్చి ...కి కొంచెం ఎడంగా తిన్నెమీద కూర్చుంది.

"విషయం చెప్పకపోతే అలాగే వుంటుంది మరి. నీకో విషయం ...హా? ఆడపిల్ల కంటతడిపెడితే ఇంట సిరి నిలవదని పెద్దలు చెప్తారు. ...టికే మీ నాన్నకు అయిదువందల కోట్లు నష్టం. నువ్విలా ఏడిస్తే ...కా నష్టపోతాడు. ఇక కన్నీరు ఆపేసి నీ ఏడుపుకి కారణం ఏమిటో ...ప్తే బాగుంటుంది."

"సర్లే! ఇప్పటికే డాడీ నష్టపోయింది చాలు. నా మూలంగా ఇంకా ...ు నష్టపోనక్కర్లేదు. ప్రత్యేకించి ఈ వెక్కిరింపులెందుకు?"

"అవున్లే. నువ్వు కోతివని వెక్కిరించాను. ముఖం చూడు."

"నేను కోతిని. నువ్వు కోతి బావవా? చాల్లే వెధవ పోలికలు."

"అంతేగాని విషయం ఏమిటో చెప్పనంటావ్."

భారంగా నిట్టూర్చి—

చెమర్చిన కళ్ళు తుడుచుకుంది శివానీ.

"ఏం చెప్పను బావా? డాడీని చూసినప్పట్నుంచి మనసు బాగాలేదు. ...పుడూ పెద్దపులిలా తిరిగే డాడీ ఇప్పుడిలా డబ్బు పోగొట్టుకుని తనే ...పేషెంట్‌లా మారటం చూస్తే గుండె తరుక్కుపోతోంది. సమయానికి ...వ్వు కాపాడటమే కాదు.

ఆ విషయం ఎవరికీ తెలీకుండా నువ్వు రక్షించకపోతే పరిస్థితి

ఏమిటి? డాడీ నన్నెంత అసహ్యించుకునేవారు? ఇప్పుడాలోచిస్తుంటే అన్నయ్య నేను ఎంత బాధ్యతారహితంగా ప్రవర్తించామో తెలిసి పడేలా చేస్తోంది, డాడీని తలుచుకుంటే నాకు దుఃఖం ఆగటంలేదు" అంది బాధగా,

"తెలివైనవాళ్ళు గతాన్ని తలుచుకుని బాధపడరు. చేసిన తప్పుల సరిదిద్దుకునే దిశగా ఆలోచిస్తారు. నీలో ఆత్మవిమర్శ మొదలవటం శుభ పరిణామం. మీ డాడీ ఆలోచించేది పోయిన డబ్బు గురించికాదు. మీ గురించి. మీకెందుకు డాడీ దిగులు?

మీకు అండగా మేం వున్నాంగదా అని మీ అన్నాచెల్లెళ్ళు ఒక్క మాటంటే చాలు. ఆయనకి కొండంత ధైర్యం వస్తుంది. పోయిన డబ్బు తిరిగి దొరికినంత ఆనందం కలుగుతుంది. మీరు మారిచూడండి. ఆయన సంతోషిస్తాడు."

"నీకు తెలీదు బావా! చిన్నప్పటినుంచి అమెరికా సంస్కృతిలో పెరిగాం. ఇప్పటికిప్పుడు మారిపోగలమా? అయినా ఏం మారాలి? ఎలా మారాలి?"

ఆమె ప్రశ్నకి విచిత్రంగా నవ్వాడు నవీన్.

"అవును. ఎలా మారటం? ఇది అమెరికాలో వుంటున్న డాక్టర్ గోపాల్ నిమ్మగడ్డ ఒక్కడి కుటుంబ సమస్యకాదు. సంపాదన కోసం దేశం వదలి పరాయి దేశాల్లో నివస్తున్న అనేక భారతీయ కుటుంబాల సమస్య.

విదేశీ సంస్కృతిలో నివసిస్తూ మన సంస్కృతిని కాపాడుకోవాలనే తాపత్రయంతో పెద్దవాళ్ళు, అక్కడి సంస్కృతిలో లీనమైపోతూ మన సంస్కృతిని మరిచే పిల్లలు, కొంతకాలం పోయేసరికి తమది ఆంధ్రజాతి అని తాము తెలుగువాళ్ళమనే సంగతే కొందరు మర్చిపోతున్నారు.

వేలాది సంవత్సరాల చరిత్ర కలిగిన గొప్పజాతికి గొప్ప సంస్కృతికి మనం వారసులం. దాన్ని పోగొట్టుకుంటే చరిత్ర మనల్ని క్షమించదు" అంటూ పెద్దగా నిట్టూర్చాడు.

"బాగుంది. వింటుంటే నువ్వే నన్ను క్షమించేలా లేవు. నువ్విలా

మాటలు మాట్లాడితే నాకు అర్థంకాదు బావా! కాస్త వివరంగా" అంది ఉత్సాహంగా శివానీ.

ఒక్కక్షణం ఆలోచించాడు నవీన్.

"వివరంగా చెప్పాలిగదా? ఓ.కె. నీటిలో చేపల్ని ఎప్పుడన్నా గమ...వా?" అడిగాడు.

"ఓ....బాలాసార్లు చూసాను."

"సముద్రంలో చేపల్ని చూసావా?"

"చూసాను బావా! కోరల్ రీఫ్స్‌వద్ద ఆక్సిజన్ సూట్‌లో నీటి... వెళ్ళి గుంపులుగుంపులుగా తిరిగే ఎన్నో చేపల్ని చూసాను...!"

"అవన్నీ కలిసే తిరుగుతాయా, విడివిడిగా తిరుగుతాయా?"

"...చ్చినా కలవ్వు తెలుసా? ఏ జాతికి ఆ జాతి చేపలే గుంపుకట్టి ...గుతాయి. కొన్ని ఇతర జాతిచేపలు పొరబాటున వీటితో కలసి తిరిగినా ... చిన్న అలికిడయితే చాలు వేగంగా ఈ గుంపును వదిలి తమ సొంత ...పులోకి పారిపోతాయి.

సముద్రంలోకి వెళితే అదో స్వప్నలోకంలా చాలా బాగుంటుంది ..." అంటూ ఉత్సాహంగా చెప్పుకొచ్చింది శివానీ.

"చేపలే కాదు. వలసపక్షులు చూడు. సైబీరియా ఎడారి ప్రాంతాల ..., ఇతర దేశాలనుంచి అనేక పక్షిజాతులు ఆయా కాలాల్లో ఇక్కడికి ... వస్తుంటాయి. ఉన్నంతకాలం అవి ఇక్కడి పక్షులతో సహజీవనం ...స్తాయి

ఆహారం సంపాదించుకుంటాయి. గుడ్లు పొదిగి పిల్లల్ని చేస్తాయి. ...గాని అవి ఇక్కడి పక్షిజాతుల్లో కలిసిపోతున్నాయా? లేదే....సీజను ...గానే గుంపుకట్టి తమ స్వస్థలాలకు ఎగిరిపోతున్నాయి.

వలసలు వెళ్ళే చేపలుగాని, పక్షులుగాని తమ జాతినో, తమ అల...నో తమ సొంత స్థలాలనో మర్చిపోవడం లేదు. మార్చుకోవడం లేదు. ... అన్నీ తెలిసిన మనిషి మాత్రం దేశం మారినంతమాత్రాన తన మాతృ...ని, తన జాతిని, తమ సంస్కృతిని అన్నీ మర్చిపోయి, తన ఉనికిని

కోల్పోయి పరాయిగుంపులో కలిసిపోవటం ఎంతవరకు న్యాయం చెప్పు ఇవన్నీ విదేశాలకు వెళ్ళే ప్రతి ఒక్కరు ఆలోచించాల్సిన విషయాలు.

ఈ రోజు ఇంగ్లీషు చదువుల్లో పడి తెలుగును అశ్రద్ధ చేస్తున్న వాళ్ళని చూస్తే అసహ్యం వేస్తోంది.

తెలుగు మాట్లాడటమే నామోషీగా భావించేవాళ్ళని చూస్తే చితక తన్నాలనిపిస్తుంది. మనిషి ఎన్ని భాషలు నేర్చుకున్నా తప్పులేదు. మాతృభాషను మర్చిపోవటం మాత్రం మహాతప్పు.

నేను విదేశాలకు వెళ్ళలేదు కాని అక్కడి పరిస్థితి వూహించగలను. నా వూహ కరక్టో, కాదో నాకు తెలీదుగాని విదేశీయులు సైతం ఇటాలియన్ ఆఫ్ ఈస్ట్ అని కీర్తించిన భాష, దేశభాషలందు తెలుగులెస్స అని చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణదేవరాయలు పొగిడిన భాష మనది.

ప్రవాసాంధ్రులు ఎక్కడ వున్నా మాతృభాషను మర్చిపోకూడదు. తమ మూలాలు ఇండియాలో వున్నాయి. ఇక్కడ బంధువులున్నారు. మనకో జాతి వుంది. చక్కని భాష వుంది. వాఙ్మయం వుంది. గొప్ప వారసత్వ సంస్కృతి ఆచార వ్యవహారాలున్నాయి.

విదేశంలో కూడా మన భాషాసంస్కృతుల్ని కాపాడుకున్నవాళ్ళే మేమూ తెలుగువాళ్ళమే అని రేపు సగర్వంగా చెప్పుకోగలుగుతారు. మన సాహితీసంపదల్ని ముందు తరాలకు అందించిన వాళ్ళవుతారు" అంటూ విపులీకరించాడు నవీన్.

అందులో కొన్ని శివానీకి అర్థమయ్యాయి.

మరికొన్ని అర్థంకాలేదు.

కాని అతడి మాటలు ఆమెని ఆలోచింపచేసాయి. అలా బావామరదళ్ళు చాలాసేపు కూర్చుని కబుర్లు చెప్పుకున్నారు. చివరకు శివానీ అడిగింది.

"ఇంతకీ బావా! నేను ఎలా వుంటే బాగుంటుందంటావ్?" అని.

ఆ ప్రశ్నకి పెద్దగా నవ్వేసాడు నవీన్.

"ఎందుకు నవ్వుతావ్?" అంటూ ఉడుక్కుంది శివానీ.

"రామాయణం అంతా విని రాముడికి సీత ఏమవుతుందని అడిగిం

టిలాంటి బుల్లెమ్మ. మరి నవ్వక ఏం చేయను? సరి. ఈ విషయం నన్నడిగేకన్నా మహేశ్వరిని అడిగితే బాగుంటుంది.

అన్ని విషయాల్లోనూ నువ్వు మా చెల్లాయిలా వుంటే అంతా మెచ్చేస్తారు. ముఖ్యంగా వంట-వార్పు, కట్టు-బొట్టు, నీ అందానికి చీర కడితే చూసేవాళ్ళు మూర్ఛపోతారు తెలుసా?" అన్నాడు.

"అబ్బో. నువ్వు మూర్ఛపోకుండా వుంటే చాల్లే" అంది తనూ నవ్వుతూ.

ఇంతలో—

మండువాలోగిలినుంచి డాబా ఇంటివైపు పోతున్న మేనమామ గోపాల్‌ని గమనించాడు నవీన్.

"శివానీ....మీ నాన్నగారు" అంటూ తిన్నె దిగాడు.

"ఎక్కడ బావా?" లేచి చూస్తూ అడిగింది.

"భుజాలమీదుగా శాలువా కప్పుకుని ఇప్పుడే డాబా ఇంట్లోకి వెళ్ళటం చూసాను. మీ కోసమే అయివుంటుంది పద."

"నువ్వూ రావచ్చుగదా."

"ఇప్పుడా....వద్దులే, నువ్వెళ్ళు" అంటూ ముందు ఆమెను పంపించి కాసేపు ఆగి తనూ బయలుదేరాడు నవీన్.

* * * *

"ఓ షిట్....స్టాపిట్ ప్లీజ్, మంట....ఓహ్...."

బాధతో పెద్దగా అరిచాడు అనంతసాయి.

అతని గాయానికి టించరువేసి అద్దుతున్న మహేశ్వరి కోపంతో మరికొంత గట్టిగా అదిమింది.

"ఏం? బీరుతాగి బోల్తా పడ్డప్పుడు తెలీలేదా మంట....? కొంచెం ఓర్చుకో అదే తగ్గిపోతుంది" అంటూ చేస్తున్న పని ముగించి కట్టుకట్టింది.

గణపతి బృందం కొట్టిన మిగిలిన దెబ్బలు తగ్గిపోయినా, మోకాలిమీద పుండు మాత్రం ఇంకా ఇబ్బంది పెడుతోంది.

ఇది తాగి పడ్డ దెబ్బకాదని అరిచి చెప్పాలని నోటిచివరకు వచ్చిన మాటల్ని బలవంతంగా మింగేశాడు.

"ఏయ్ మహీ...." అంటూ సోఫాకి జేరబడ్డాడు.

"ఏమిటి బావా....?" ఫస్ట్ఎయిడ్ బాక్స్ సర్దుతూ అతడివంక చూసింది.

"ఇంట్లో ఎవరికీ నా గురించి పట్టదు. నీకుమాత్రం నామీద ఎందుకింత శ్రద్ధ?" కుతూహలంగా అడిగాడు.

ఆమె చురచురా చూసి—

ఫస్ట్ఎయిడ్ బాక్స్ పట్టుకుని వెళ్ళిపోడానికి లేచింది.

"ఏమిటి నాకు బదులు చెప్పకుండా వెళ్ళిపోతున్నావ్....?" అడిగాడు.

"ఎవరికీ పట్టదని ఎందుకనుకుంటున్నావ్. నీకేం కావాలన్నా చూసుకోవడానికి నేనున్నాను. అందుకే వాళ్ళు పట్టించుకోరు. ఇది కూడా తెలీదా?" అంది కోపంగా.

"ఏదో చిన్న ప్రశ్న అడిగాను. దానికే ఇంత కోపంగా చూడాలా! నిన్ను నేను పట్టించుకోవటంలేదుగా. అయినా నీకింత శ్రద్ధ దేనికి? ప్రతి విషయంలోనూ నువ్వు నన్ను దబాయించటం నచ్చలేదు."

"అందుకు నన్నేం చేయమంటావ్? నీ పద్ధతి కూడా నాకు నచ్చలేదు. నచ్చనప్పుడు దబాయిస్తాను."

"నా పద్ధతి ఏం నచ్చలేదు?"

"ఏం నచ్చలేదా? అంతదూరం నుంచి మామయ్యవస్తే, డబ్బు పేర్ల మీద పెట్టి నాశనం చేసావంటూ, అసలే బాధల్లో వున్న ఆయన్ని మరింత బాధపెడతావా? బుద్ధున్నవాళ్ళు ఎవరన్నా అడగాల్సిన మాటలేనా అవి. అడగటానిక్కూడా ఓ సమయం సందర్భం వుండక్కర్లేదా? ఆయన గాబట్టి వూరుకున్నారు. నేనయితే చెంప పగలగొట్టేదాన్ని."

"ఓరిదేవుడా. ఇంత గయ్యాళివేమిటే నువ్వు- నా చెంప పగలగొడతావా?"

"తప్పు చేస్తే ఊరుకుంటారా? అమ్మమ్మ చేతి దెబ్బలు రుచి చూసాం గాబట్టే మా అన్నయ్య, నేనూ ఇలా వున్నాం. మామయ్య మిమ్మల్ని అతి గారాబంగా పెంచారు గాబట్టి మీరుఅలా వున్నారు. లేకపోతే ఇంత వయసు

...పేరు బాధ్యత లేకుండా, బీర్లుతాగి గంతులేస్తూ ఆకతాయిల్లా ...తయారవుతారు?

నిప్పుల్లో కాల్చి సుత్తితో కొడితేగాని బంగారమైనా నగ అవదు. ...చేతిలో దెబ్బలు తింటేనే పిల్లలు పద్ధతిగా పెరుగుతారు."

"చంపావ్ పో....నీ వరస చూస్తే, ఇప్పుడు నన్ను కొట్టి బుద్ధి ...లా వున్నావు. సరి ఇకనుంచి నా అవసరాలు నేనే చూసుకుంటాను. ...న్ను పట్టించుకోవద్దు."

"చూద్దామా? ఆ మాటమీదే వుండు" అంటూ కోపంగా నాలుగు ...గులు వేసింది.

అంతలోనే "ఏ మహీ" అంటూ పిలిచాడు అనంత్.

"మళ్ళీ ఏమిటి?" తిరిగి చూసి అడిగింది.

"ఏంలేదు. బోర్ కొడుతుంది. కొంచెం టి.వి. ఆన్‌చేసి వెళ్ళు" ...న్నాడు.

అంతే-ఆమెకు తన్నుకొచ్చేసింది కోపం.

"బోర్ కొడుతోందా? టివి ఆన్ చేయాలా? ఇప్పుడేగా పట్టించు ...వద్దని బడాయి కబుర్లు చెప్పావ్. నీ కంటికి ఎలా కనబడుతున్నాను?" ...లా చేతిలో ఫస్ట్ఎయిడ్ బాక్స్‌ని విసిరికొట్టింది కోపంగా.

సమయానికి పట్టుకున్నాడుగాని లేకపోతే ముఖం పగిలేది. ఆమె ...క్కవడం చూసి పెద్దగా నవ్వేసాడు. ఆ నవ్వును చూసి నిజంగానే ...కొట్టేయాలన్నంత కోపంతో వెనక్కి వచ్చిందిగాని, ఎవరో ...వస్తున్న అడుగుల చప్పుడు వినబడి ఆగిపోయి అటు చూసింది.

మామయ్య గోపాల్ లోనకొస్తూ కన్పించాడు.

"ఏమ్మా మహేశ్వరీ! ఏదో గొడవ పడుతున్నట్టున్నారు. ఏమైంది?" ...టూ లోనకొచ్చాడాయన.

"చూడు మామయ్యా! అనంత్ బావ ఎప్పుడుచూడు నన్ను ఉడికించి ...స్తూనే వున్నాడు...." అంటూ గబగబా ఎదురువెళ్ళి ఫిర్యాదు ...సింది.

"ఓసీసీ—నిన్ను ఏడిపించానా? ఆగు చెప్తా" అనుకుంటూ తండ్రిని

చూసి లేచి నిలబడ్డాడు అనంతసాయి.

"ఏమిట్రా అనంత్. ఏంపనిది?" కొడుకును అడిగాడు.

"అబ్బే. అదేంలేదు డాడీ" అన్నాడు బుద్ధిమంతుడిలా అనంత్.

"బావ మాటలు నమ్మకు మావయ్యా. ఇప్పుడే...మీరు వచ్చే ముందే—నీకు వంట చేయటం రాదని ఉడికిస్తూ వెకిలినవ్వు నవ్వాడు."

"ముందు వాడికి మన వంటలు తినటం వచ్చేమో అడుగు" అంటూ సోఫాలో కూర్చున్నాడు గోపాల్.

"నన్నిరికించాలని చూస్తావా!" అన్నట్టు కళ్ళతోనే బెదిరిస్తూ ఆయన చూడకుండా మహేశ్వరి నడుం మీద గిల్లాడు అనంత్.

కీచుగా అరిచింది మహేశ్వరి.

"ఏమైంది?" చటుక్కున తలెత్తి చూసాడు గోపాల్.

"అబ్బె- ఏం లేదు మావయ్యా! బొద్దింక....పాడు బొద్దింక.... అదంటే నాకు భయం. నే వస్తాను" అంటూ చిమ చిమలాడుతున్న నడుం మీద చేత్తో రుద్దుకుంటూ అనంత్‌ని కొరకొరా చూసి వేగంగా బయటికెళ్ళిపోయింది.

వస్తున్న నవ్వుని బలవంతంగా ఆపుకున్నాడు అనంత్.

"ఏరా! శివానీ ఎక్కడ?" అంటూ తండ్రి పిలవటంతో వెళుతున్న మహేశ్వరి నుంచి చూపులు తిప్పుకున్నాడు.

"ఇక్కడే ఎక్కడో వుంటుంది డాడీ. వచ్చేస్తుంది" చెప్పాడు.

"కూర్చో! మీతో మాట్లాడాలి."

ఎదురుగా సోఫాలో కూచున్నాడు అనంత్.

అంతలో శివానీ లోపలి కొచ్చింది.

"డాడీ! ఇంకా మీరు నిద్రపోలేదా?" అంటూ ఆయన పక్కన కూచుంది.

"ఇంకా లేదు. ఇంతసేపూ ఎక్కడున్నావ్?"

"పెరట్లో వెన్నెల్లో కూచున్నాను. మీరు రావటం చూసి వచ్చాను."

"అలాగా....ఏరా అనంత్! ఇక్కడ మీకు ఇబ్బందేమీ లేదుగా?"

"లేదు....లేదు డాడీ."

"సరి సరి. ఒక విషయం మిమ్మల్ని అడగాలి. అందుకే యిలా వచ్చాను. ఇప్పుడున్న పరిస్థితిలో నేను వెంట డబ్బులేమీ తెచ్చుకోలేకపోయాను. మీ దగ్గర డబ్బులేమన్నా వున్నాయా?"

ఆయన అలా అడగ్గానే—

అన్నా చెల్లెళ్ళిద్దరూ ముఖాలు చూసుకున్నారు.

తమ దగ్గిర డబ్బుంది.

హైదరాబాద్‌లో గణపతి నుంచి తమ బాకీ డబ్బు నవీన్ వసూలు చేసి తెచ్చిన మూడు లక్షల నలభై వేలతో బ్రీఫ్‌కేస్ అలానే వుంది. ఆ డబ్బు తండ్రికి ఇచ్చేస్తే ఇక తమ దగ్గర డబ్బుండదు. కాని తమకు చిన్నప్పట్నుంచి ఏది కోరితే అదిచ్చిన తండ్రి ఆయన. తమ పాకెట్ మనీగా లక్షలు లక్షలు ఇచ్చిన తండ్రి.

ఎప్పుడూ ఇప్పటమేగాని చేయి సాచి అడగని వ్యక్తి ఇవాళ తమనే అడగటం ఇద్దరికీ చాలా బాధనిపించింది.

క్షణం కూడా ఆలస్యం చేయకుండా లోనకెళ్ళి బ్రీఫ్‌కేస్ తెచ్చి తండ్రి ఎదురుగా టీపాయ్ మీద వుంచాడు అనంత్.

"ఏమిట్రా ఇది?" బ్రీఫ్‌కేస్‌ను చూస్తూ అడిగాడు గోపాల్.

"డబ్బు డాడీ! ఇందులో మూడు లక్షల నలభై వేలుంది. మా దగ్గర మిగిలిన డబ్బు ఇదే" చెప్పాడు అనంత్.

"అవును డాడీ! తీసుకోండి" అంది శివాని.

బాధగా చూసాడు గోపాల్.

"మీ దగ్గర డబ్బు వెనక్కి తీసుకోవటం బాధగానే వుందిరా. కాని తప్పటం లేదు. ఇక్కడికొచ్చిన మీ కోసం దాదాపు పదిలక్షలు ఖర్చు పెట్టాడు మీ పెదనాన్న. రేపు మా అమ్మ తిరిగొస్తే ఏం చెప్పాలో అర్థం కావటం లేదంటూ తెగ బాధపడిపోతున్నాడు.

అంతే! డబ్బు లేదంటే అయిన వాళ్ళు కూడా ఇబ్బందిగా చూస్తారు. అందుకే ఎంతో కొంత ఇచ్చేద్దామనుకున్నాను. కనీసం ఇదన్నా వుంచారు. సంతోషం. వాడి ముఖాన పడేస్తాను థాంక్స్!" అంటూ లేచి బ్రీఫ్‌కేస్ తీసుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

ఊహించని పరిస్థితులకు ఖిన్నులై—

శిలా విగ్రహాల్లా వుండిపోయారు అన్నా చెల్లెళ్ళు ఇద్దరూ.

* * * *

అమెరికా నుంచి గోపాల్ మున్నలూరు వచ్చేనాటికి అది జనవరి నెల. సంక్రాంతి పండుగ వారం రోజులే వుంది

అప్పటికే సంక్రాంతి నెల పట్టడంతో తెలుగునాట ప్రతి వూళ్ళో వుండే పండుగ వాతావరణమే మున్నలూరు గ్రామంలోనూ నెలకొని వుంది.

ముఖ్యంగా ఆడపిల్లలకు ప్రతిరోజూ హడావుడే.

ప్రతి ఇంటి ముందు పోటీపడి వేస్తున్న రంగు రంగుల ముగ్గులు, గొబ్బెమ్మల సందడితో అమ్మాయిలంతా ఒకే హడావుడి. వూరంతా పండుగ వాతావరణం కన్పిస్తోంది.

ఊళ్ళో హరిదాసు కీర్తనలు, గంగిరెద్దు హడావుడి, పగటివేష గాళ్ళ మాటల కోటలు ఇలా ఉదయం నుంచి సాయంత్రం వరకు వూళ్ళో సంక్రాతి దగ్గర పడుతున్న సరదాలు, సంబరాలు కన్పిస్తున్నాయి.

హైదరాబాద్‌లో ఎదురైన చేదు అనుభవం నుంచి తేరుకొనక ముందే అమెరికా నుంచి తండ్రి కూడా రావటంతో అనంతసాయి గాని, సాయిశివానీ గాని ఇక గ్రామం వదిలి బయటికెళ్ళే ప్రయత్నం చేయలేదు

ఇక చేతిలో డబ్బు కూడా తండ్రికిచ్చేసారు గాబట్టి వెళ్ళాలన్నా చేతిలో డబ్బులేదు. అందుకే బుద్ధిమంతుల్లా ఇంట్లోనే వుండిపోయారు అన్నా చెల్లెళ్ళిద్దరూ.

అంచేత ఇప్పుడు వాళ్ళ దృష్టి గ్రామంలో పండగ హడావుడి మీద పడింది. ఇంట్లో తమ ఈడువాళ్ళు నవీన్, మహేశ్వరి వున్నారు. ముందులా గాకుండా ఇప్పుడు వీళ్ళు కొంచెం కలిసి మెలిసి తిరగటం మొదలయింది. ఒక ప్రక్క నవీన్ శివానీలు, మరో పక్క అనంత్ మహేశ్వరిల మధ్య చనువు ఏర్పడింది.

ఒకరినొకరు అర్థంచేసుకునే అవకాశాలు ఏర్పడ్డాయి. ఇక బావ మరదళ్ళ మధ్య చిలిపి తగాదాలు, అల్లరి, ఒకరినొకరు సరదాగా ఉడి

...పటం. వంటి తమాషాలు చోటు చేసుకోనారంభించాయి.

ఆ రోజు కూడా అలాంటి చిలిపి తమాషా సంఘటన ఒకటి చోటు ...సుకుంది.

శుక్రవారం గావటంతో ఉదయమే అమెరికా నుంచి తెచ్చుకున్న ...న షాంపూతో తలార స్నానం చేసింది శివాని. ఇలా శుక్రవారం స్నానం చేసి, దేవుడికి పూజ చేసుకోవాలని మహేశ్వరి నుంచే నేర్చు... శివాని.

స్నానమైతే చేసి దేవుడికి దండం పెట్టుకుంది గాని, బాగా పొడవు ...గావటంతో తల కురులు చిక్కుబడి చిక్కు తీసుకోవటం తనవల్ల ...దు. దాంతో మహేశ్వరితో చిక్కు తీయించుకుందామని సరాసరి భ్రమ... వాళ్ళింటికెళ్ళింది శివాని.

తీరా అక్కడికి వెళ్ళేసరికి—

అక్కడ కనబడింది ఒక అపురూప దృశ్యం.

పేడమెట్లమీద పైన కూచుని తన తల్లి భ్రమరాంబకు తలదువ్వి ...వేస్తున్నాడు నవీన్.

భ్రమరాంబ ఖాళీగా లేదు. ఆమె ముందు కింద మెట్టుమీద కూచు... పెద్దమ్మ మహాలక్ష్మి. భ్రమరాంబ మహాలక్ష్మికి చిక్కు తీస్తోంది. ...హాలక్ష్మి తన ముందు కూచున్న మహేశ్వరికి చిక్కు తీసి జడవేస్తోంది. ...లా వాళ్ళ నలుగుర్ని చూడగానే శివానీకి చాలా ముచ్చటేసింది. పైగా ...కి చిక్కుతీసి, జడవేస్తున్న నవీన్‌ను చూస్తే నవ్వొచ్చింది.

"ఏమిటిది వరసగా రైలుపెట్టెల్లా కూచున్నారు?" అంది నవ్వేస్తూ.

"పడుచుదనం రైలుబండి పోతున్నదీ.... వయసువాళ్ళకందులో ...టున్నదీ" అంటూ తల్లికి జడవేస్తూ కూడ శివానీని ఉడికిస్తూ పాత ...మా పాటొకటి పాడాడు నవీన్.

"నీకు తెలీదేమో. ఈ రైల్లో ముసలాళ్ళు కూడా వున్నారు" అంది ...న్‌ను ఎద్దేవా చేస్తూ శివాని.

ఆ మాటతో అటు భ్రమరాంబ, ఇటు మహాలక్ష్మి కూడా శివానీని ...న చూసారు.

"ఏమిటే.... అప్పుడే మేం ముసలాళ్ళమైపోయామనుకుంటున్నావా? ఇంకా మనవల్ని ఎత్తుకోలేదులే" అంది మేనకోడల్ని వెక్కిరిస్తూ భ్రమరాంబ.

"అవును. ఇంకా నడివయసు రాలేదు. మేం ముసలాళ్ళమేమిటి?" అంటూ భ్రమరాంబను బలపర్చింది మహాలక్ష్మి.

"అయితే బావ ఆ పాట ఎందుకు పాడినట్టు? నాకు పెళ్ళే కాలేదు. నేను పడుచుపిల్లనుకానా?" దబాయించింది శివానీ.

"వయసుంటే చాలదే మరదలా. కాస్త చురుకుతనం వుండాలి. చలాకీ వుండాలి. వీళ్ళంతా తెల్లవారుజామునే లేచిపోతున్నారు. నీలా బారెడు పొద్దెక్కి లేచే వాళ్ళని మా వూళ్ళో పడుచువాళ్ళని అనరు. ముసలమ్మ లంటారు" అంటూ వెక్కిరించాడు నవీన్.

"ఓహో.... ఆడవాళ్ళకి జడ వేసే వాళ్ళని మా అమెరికాలో ఏమంటారో తెలుసా?"

"మీ అమెరికా సంగతి నాకు తెలీదుగాని, మావూళ్ళో మాత్రం బుద్ధిమంతుడు అంటారు. అయినా తల్లిదండ్రులకు సేవ చేయటంలో వున్న ఆనందం మీ అమెరికా వాళ్ళకేం తెలుసు పిచ్చిమొగమా, మొహమాటపడకు. కావాలంటే చెప్పు నీకూ చిక్కుతీసి జడవేసి పెడతాను. బావచేత సేవ చేయించుకోవాలంటే అదృష్టం వుండాలి. రా కూర్చో" అంటూ పిలిచాడు.

మూతి మూడు వంకర్లు తిప్పి వెక్కిరించింది శివాని.

"నీ సేవలేమీ నాకు అక్కర్లేదులే. నాకు మహీ జడేస్తుంది. ఏయ్ మహీ! నీ అన్నతో చెప్పు. ఆడాళ్ళ పనులు మగాళ్ళు చేయకూడదని" అంటూ దువ్వెనను మహేశ్వరికిచ్చి ఆమెముందు కింద మెట్టుమీద కూర్చుంది.

"మధ్యలో నన్నెందుకు లాగటం? ఆ మాటేదో నువ్వే చెప్పు" అంటూ శివానీ జుత్తు లాగి చిక్కుతీయటం ఆరంభించింది మహేశ్వరి.

"నేనే చెప్పేదాన్ని.... కానీ నేను పరాయి మగాళ్ళతో మాట్లా

డే" అంటూ పరాయి అనే పదాన్ని ఒత్తిపలికి నవీన్‌ని తనూ ఉడికించింది శివాని.

"అవునవును. మగాళ్ళతో మాట్లాడే అలవాటు నాకూ లేదు" అన్నాడు నవీన్.

"బావా! ఇట్స్ టూ మచ్. నీకంటికి నేను మగాడిలాకనిపిస్తున్నానా?"

"అది వేరే చెప్పాలేమిటి?"

"బావా.... ఆగు.... తర్వాత చెప్తా నీ పని" అంటూ మరింత ఉడుక్కుంది.

వాళ్ళిద్దరి మాటల యుద్ధాన్ని ముచ్చటగా గమనిస్తూనే వున్నారంతా. ఈలోగా తన తల్లికి జడ వేయటం ముగించిన నవీన్ మాట్లాడవద్దన్నట్టు మిగిలినవాళ్ళకి సైగచేస్తూ నిశ్శబ్దంగా లేచాడు. మహేశ్వరిని లేవమని సైగచేసి ఆమె చోట్లో తను కూర్చుని చిక్కుతీయటం ఆరంభించాడు.

చిక్కు తీయటానికి బదులు మరింత చిక్కుచేసి పిచ్చి పిచ్చి జడలు వేయటం ఆరంభించాడు. అదిచూసి నవ్వాపుకోలేక మిగిలినవాళ్ళు పెద్దగా నవ్వేశారు. వాళ్ళెందుకు నవ్వుతున్నారో తెలీక తలతిప్పి చూసిన శివానీకి తన వెనుక కూర్చున్న నవీన్ ముఖం కన్పించింది. జడ ముందుకు లాగి చూస్తే పిచ్చి జడ.... ఆమెకు కోపంతో పళ్ళు మండిపోయి చివ్వున లేస్తూ "బావా! జడేస్తావా.... నాకు జడేస్తావా.... నా జుత్తుని పాడుచేస్తావా? చంపేస్తాను. నిన్నూ...." అంటూ కొట్టబోతుంటే పెద్దగా నవ్వేస్తూ ఆమె దెబ్బలు తప్పించుకుని దూరంగా పరిగెత్తాడు నవీన్.

"ఏయ్ శివానీ.... నీ జుత్తు నేను సరిచేస్తాగాని రా!" అంటూ నవ్వాపుకుంటూ మహేశ్వరి పిలవటంతో చివరకు తనూ నవ్వేస్తూ వచ్చి ఆమె ముందు కూర్చుంది శివానీ.

ఇలాంటి చిలిపి పనులు, కొంటెచేష్టల మూలంగా ఏర్పడే ఆకర్షణ ఎంత బలమైందో శివానీకి ఇప్పుడిప్పుడే అర్థమవుతోంది. వద్దనుకున్నా ఆమె కళ్ళముందు తరచూ నవీన్ మెదులుతున్నాడిప్పుడు.

* * * *

సంక్రాంతి పండగ వచ్చింది, వెళ్ళిపోయింది.

మది దోచిన అనుభవాల్ని తీపిగుర్తుగా మిగిల్చింది.

నాలుగురోజుల సంక్రాంతి సంబరాలు దేశమంతా జరుపుకున్నట్టే మున్నలూరు వాసులూ ఘనంగా జరుపుకున్నారు. ఆ నాలుగురోజులు ఎలా గడిచిపోయాయో తెలీనంత ఆనందంగా గడిచిపోయాయి. పండక్కి ఇంటిల్లిపాదికీ కొత్తబట్టలు తీసుకోడానికి విజయవాడ వెళ్ళినప్పుడు సతీష్ ప్రత్యేకించి తనకోసం కొనిచ్చిన చీరను శివాని అపురూపంగా చూసు కుంది. తిరిగి వచ్చేప్పుడు తనకు తెలీకుండానే అతడి భుజంమీద తలాన్చు కుని నిద్రపోవటం అదో మధుర సంఘటన.

అటు అనంతసాయి, మహేశ్వరిల విషయంలోనూ ఇలాంటి మధుర సంఘటనలు చాలా చోటుచేసుకున్నాయి. మొత్తానికి ఉత్సాహ భరితంగా వచ్చి వెళ్ళిపోయింది సంక్రాంతి పండగ. అయితే డాక్టర్ గోపాల్ మాత్రం ఏమీ పట్టనట్టు తన గదిలోంచి ఎక్కువగా బైటకు రానేలేదు. ఆయన్ని మామూలు మనిషిని చేయటం మాత్రం ఎవరివల్లా కాలేదు.

పండగ వెళ్ళిన మూడోరోజు ఉదయం—

"నాకిక్కడ నచ్చలేదు. ఉండలేకపోతున్నాను" అన్నాడు గోపాల్.

"అదేమిట్రా....ఇక్కడ నీకేం లోటని?" అంటూ ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు రామలింగేశ్వరరావు.

"సమస్య లోటుపాట్ల గురించి కాదన్నయ్యా! వేసవి రాకముందే కరెంటుకోత మొదలయింది. ఈ ఉక్కపోత భరించలేను. బెజవాడ వెళ్ళాలనుకుంటున్నాను. అనంత్, శివానీలను తీసుకెళుతున్నాను" అన్నాడు గోపాల్.

"సాయంత్రానికి వచ్చేస్తారుగా?"

"ఆ వచ్చేస్తాం. కాస్త లేటయినా మీరేం కంగారుపడకండి. ఫోన్ చేస్తాలే, కారు తీసుకెళ్తాను."

"అలాగే!"

పదకొండు గంటల తర్వాత కొడుకు, కూతుర్ని తీసుకుని కారులో విజయవాడ బయలుదేరాడు గోపాల్. ఈ ప్రయాణం ఉద్దేశం ఏమిటో

...కపోయినా మౌనంగా వుండిపోయారు అన్నాచెల్లెళ్ళు ఇద్దరూ.

సుమారుగా భోజనం వేళకి—

...ఆ కారు విజయవాడ హోటల్ డి.వి. మేనర్ పార్కింగ్‌లో ...ది.

* * * *

...విజయవాడ వెళుతున్నాం అని తెలుసుగాని, ఎక్కడికని తెలీదు ...చెల్లెళ్ళకి. అందుకే స్టార్ హోటల్‌కి చేరుకోవటం ఏమిటో అర్థంగాక ...న ముఖంలోకి చూసింది శివాని. తనకీ ఏమీ అర్థంకావడం లేదన్నట్టు ...తిరిచాడు అనంత్. ఈలోపల ముందుగా కారుదిగిన డాక్టర్ ...పాల్ "ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నారు? దిగండి" అంటూ పిలిచాడు.

ముందుగా అనంత్, వెనకే శివాని కారు దిగారు.

కారు డోర్స్ లాక్‌చేసి తాళాలు జేబులో వేసుకుంటూ రిసెప్షన్ ...కి నడిచాడు గోపాల్.

"రండి సార్! రండి. వెల్‌కమ్" అంటూ ముఖంనిండా నవ్వులు ...ముకుంటూ ఆహ్వానించాడు రిసెప్షన్ క్లర్క్. పక్కనే హోటల్ ...నేజర్ కూడా వున్నాడు. ఆయనా "నమస్తే డాక్టర్!" అన్నాడు.

"నేను మీకు తెలుసా?" ఆశ్చర్యపోతూ అడిగాడు గోపాల్.

"తెలుసు సర్. ఇంతకుముందు ఒకసారి ఇక్కడకువచ్చి మీ పిల్లల్ని ...ళ్ళారు...."

"ఆ గుర్తొచ్చింది. వీళ్ళ బిల్లు కట్టలేకపోతే మేం వచ్చాం. మా ...ధ్యుడు డబ్బు కట్టాడు. బాగుంది."

"అమెరికాలో మీరు పెద్ద డాక్టరని కూడా తెలుసు సార్" అన్నాడు ...నేజరు.

"థాంక్యూ! నా గురించి మీరింతగా గుర్తుపెట్టుకున్నందుకు మెనీ ...క్స్! నాకు ప్రస్తుతం డబుల్ రూమ్ ఒకటి కావాలి. డబుల్ రూమ్‌తో ...హాల్ అయితే ఇంకా మంచిది" వచ్చిన పని చెప్పాడు గోపాల్.

"ష్యూర్ సర్! సూట్ తీసుకోండి. విత్ ఎ.సి. కంఫర్టబుల్‌గా ...టుంది."

"ఓ.కె. థాంక్యూ!"

మూడు వేలు అడ్వాన్స్ కట్టి రిజిస్టర్‌లో సంతకం చేసి కీస్ తీసుకున్నాడు గోపాల్. లగేజి లేకపోయినా సర్వీస్ బోయ్ ఒకరు లిఫ్ట్‌లో కూడా వచ్చి సూట్ చూపించి, లోనకు వచ్చి ఎ.సి. ఆన్‌చేసి వెళ్ళాడు. ముగ్గురూ హాల్లో సోఫాలో కూర్చున్నారు.

"డాడీ....ఎ.సి. సూట్ తీసుకుని ఇప్పుడు మనం ఇక్కడ ఉండటం అవసరమా?" మౌనంగా వుండలేక అడిగాడు అనంత్.

డాక్టర్ గోపాల్ భారంగా ఇద్దర్నీ చూశాడు.

"ఈ ప్రపంచంలో అంతా అవసరం వుంటేనే ఖర్చుపెట్టడంలేదు. అనవసరంగా ఖర్చులు చాలా చేస్తున్నారు" అన్నాడు.

ఆ మాటలు తమనుద్దేశించే ఎక్కుపెట్టిన బాణాలని ఇద్దరికీ అర్థమైంది. ఇంకేమన్నా ఆయనకు కోపం వస్తుందన్న భయంతో ముఖాలు దించుకున్నారు.

"మీకు తెలీదు. మీకు తెలీని విషయాలు అక్కడ చాలా జరుగుతున్నాయ్. ఆపైన కరెంట్ కోత వేరే? ఆ టార్చర్ భరించలేక అందుకే వచ్చేసాను" అన్నాడు.

"ఏం జరిగాయి డాడీ, ఏమైంది?" వెంటనే అడిగింది శివాని.

"ఏమైనా అవుతుందమ్మా! మనం అప్రయోజకులం అయినప్పుడు అయిన వాళ్ళకూడా లోకువైపోతాం. ఇక్కడికొచ్చి బాధ్యత లేకుండా డబ్బు పాడుచేసి మీరు, షేర్ల వ్యాపారంలో కోట్లు పోగొట్టుకుని నేను వాళ్ళకి లోకువైపోయాం. పైకి మాట్లాడుతున్నారు. అంతే....మీ అత్తయ్య అన్న మాటలు నా గుండెల్ని ముక్కలు చేశాయి. సొంత చెల్లెలయినా కూడా అలా అనటానికి నోరెలా వచ్చిందో అర్థంకావటంలేదు" అంటూ కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు.

తమకు తెలిసి అక్కడ గొడవలేమీ జరగలేదు.

మరి దేని గురించి ఆయన చెపుతున్నాడో అర్థంకాలేదు.

చూస్తుంటే అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరూ గొడవపడినట్టు అర్థమవుతోంది.

"డాడీ. అత్తయ్య ఏమన్నారు....?" కుతూహలంగా అడిగారు

…ట్.

"ఏమన్నా అంటుందిరా. మనం ఇప్పుడు ధనికులం కాదుగదా. …సందర్భంలో మీ పెళ్ళిళ్ళ గురించి ప్రస్తావన వచ్చింది. నా ముఖం …చూడకుండా ఏమందో తెలుసా? కుండమార్పిడి పెళ్ళిళ్ళు చేసుకుందా …మనుకున్నా మాకిష్టంలేదు.

ఇప్పుడు మీ దగ్గర ఏముందని పెళ్ళి చేయాలి? పైగా ఎలాగయితే …బాధ్యతలేని పిల్లల్ని. రేపు అమ్మవచ్చి చెప్పినా వినను. మాపిల్లల …ఆశలు పెట్టుకోవద్దు...." అంటూ కర్రె విరిచినట్టు ముఖంమీదే …చెప్పేసింది.

ఆ మాటలు వింటూ కూర్చున్నారంతే అన్నయ్యగాని, వదినగాని, …రఘునాథ్‌గాని ఎవరూ అడ్డు చెప్పలేదు. పైగా వాళ్ళే తగిన సంబం…ధాలు చూసి మీ పెళ్ళిళ్ళు చేస్తారట. ఇంత జరిగాక అక్కడ ఎలా వుండ…గలను, మీరే చెప్పండి" అన్నాడు ఆవేదనగా.

ఆ మాటలకు అనంత్ ఆవేశపడిపోయాడు.

"మీరు బాధపడకండి డాడీ. వాళ్ళ సంబంధం చేసుకోవాలనే ఆలోచ…న మాకు రాలేదు. మిమ్మల్ని అంతమాటన్నాక ఇక వాళ్ళ ముఖం చూడా…లనిపించటంలేదు" అన్నాడు ఆవేశపడిపోతూ.

కాని—

శివానికి ఇదంతా జరిగిందంటే నమ్మబుద్ధిగావటంలేదు. ఆమెకు …తేటలు ఎక్కువే.

"అదేమిటి....ఆ ఇంట్లో వాళ్ళకెంత హక్కుందో మనకీ అంతే …ఉంది. వాళ్ళేదో అన్నారని మనం బయటకు రావటం ఏమిటి? అమెరికాకి …ఫోన్‌చేసి నానమ్మతో మాట్లాడదాం" అంది.

"అదొక్కటే తక్కువా. ఇప్పటికే షేర్లలో డబ్బు పోగొట్టుకున్న …ట్టిపోస్తోంది. ఇప్పుడు ఫోన్‌చేసి తిట్లు తినాలా? ఏం ఫరవాలేదు. …ం బ్రతగ్గలం. అవునూ—నా దగ్గరున్న డబ్బంతా ఈ సూట్‌కి అడ్వాన్స్ …కట్టేసాను. ఇక ఒక్కరూపాయి కూడా లేదు. ఈ టెంక్షన్‌నుంచి …బయటపడాలంటే అర్జంటుగా నాకు స్కాచ్ మందుకావాలి. మనం ఇంకా

భోజనాలు చేయాలి. మీ దగ్గర డబ్బులున్నాయా?"

ఆయన ప్రశ్నలకు ముఖాలు తేలేసారు ఇద్దరూ.

"మా దగ్గర డబ్బులెక్కడివి డాడీ? ఉన్న డబ్బు ఇచ్చేసాంగదా" అన్నాడు అనంత్.

"అవునుకనూ....నో ప్రాబ్లం. పనిచేసి సంపాదించండి."

"పనా....ఏమిటి డాడీ. జోక్ చేస్తున్నారా?" అంది కంగారుప అణచుకుంటూ శివాని.

"ఇది జోక్ కాదమ్మా. సీరియస్. ఇంతకాలంగా మీకు ఏ కష్టం రాకుండా కష్టపడి పనిచేసి మిమ్మల్ని పెంచుకొచ్చిన తండ్రిని. ఇప్పుడు నేను కష్టాల్లో వున్నాను. కొద్దిరోజులు నన్ను పోషించలేరా? నా అవసరాలు తీర్చ లేరా....?

మీరు సామాన్యులనుకుంటున్నారా? మేనేజ్మెంట్ చదివారు. అమెరికాలో పెరిగారు కాబట్టి, ధారాళంగా ఇంగ్లీషు మాట్లాడగలరు. ఫ్రెంచ్, జర్మనీ భాషలూ వచ్చు. అవును—మీరు పని చేయాలి....చేయలేరా?"

"చేసినా ఇప్పటికిప్పుడు ఉద్యోగం ఎవరిస్తారు?"

"అవునుకదూ....ట్రయ్‌చేసి చూద్దాం. ముందు మనకి డబ్బు అవస రముకదా? కాస్సేపు కూచోండి. ఇప్పుడే వస్తాను...." వాళ్ళిద్దరినీ వదిలి గోపాల్ బయటకెళ్ళాడు.

సుమారు అరగంట తర్వాత తిరిగి వచ్చాడు.

వచ్చి ఉత్సాహంగా ఇద్దరి మధ్యన కూర్చున్నాడు.

"మనం బయలుదేరిన వేళావిశేషం మంచిదనుకుంటా. ఈ హోటల్ మేనేజర్‌తో మాట్లాడాను. మీకు ఉద్యోగాలివ్వటానికి వాళ్ళు ఒప్పుకున్నారు. అనంత్ సూపర్‌వైజర్ పోస్టు, నెలకి పదివేలు జీతం, శివానీకి రిసెప్షన్ అండ్ కంప్యూటర్....ఎనిమిదివేలు జీతం. అయిదువేలు అడ్వాన్సు అడిగాను.

రేపట్నుంచీ మీరు డ్యూటీలో చేరుతున్నారు. మరో విషయం. ఇక్కడ మేనేజర్‌కి చెందిన త్రిబెడ్‌రూం ఫ్లాట్ ఒకటి ఇక్కడికి దగ్గర్లోనే కాళీగా వుందట. అద్దె నెలకు అయిదువేలు. ఫర్నిచర్ తెచ్చుకోనక్కర్లేదు.

తో సహా అన్నీ వున్నాయిట. రాత్రికి మనం ఆ ఫ్లాట్‌లోకి వెళ్ళిపోతు న్నాం" అంటూ ఉత్సాహంగా చెప్పుకొచ్చాడు గోపాల్.

అంతలో—

సర్వీస్‌బోయ్ చిన్న ట్రాలీని లోనకు తోసుకొచ్చాడు. ట్రాలీమీద గ్గురికీ భోజనాలు. వాటితోబాటు స్కాచ్‌బాటిల్, ఇతర సరంజామా ంది. వాటిని టేబిల్‌మీద నీట్‌గా సర్ది వాడు వెళ్ళిపోగానే— అంతలో నేజరు లోనకువచ్చి అడ్వాన్సు డబ్బుపెట్టి అందర్నీ పలకరించి వెళ్ళి యాడు.

ఉత్సాహంగా స్కాచ్ బాటిల్ ఓపెన్ చేస్తున్న తండ్రిని చూస్తూ ంతా ఏమిటో అర్థంగాక, తలలు పట్టుకుని నీరసంగా కూర్చుండిపోయారు నంతసాయి, శివానీలు యిద్దరూ.

* * * *

గోపాల్ ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటే—

అందులో ఎంతమాత్రం మార్పు వుండదు.

ఆ విషయం అన్నాచెల్లెళ్ళు యిద్దరికీ బాగా తెలుసు.

తండ్రి తమను హోటల్లో ఉద్యోగాలకు నియమించటం యిద్దరికీ ష్టంలేదు. చాలా బాధగా వుంది. ఇంతకాలం ఆడింది ఆటగా, పాడింది టగా సర్వ స్వతంత్రంగా పెరిగారు వాళ్ళు. ఇప్పుడు ఒకరిచేతికింద ద్యోగంచేసి జీతాలు తీసుకునే పరిస్థితి రావటం ఇబ్బందిగా వుంది. అనంత సాయికి మరీ కష్టంగా వుంది.

కాని వెంటనే ఎదిరించలేకపోయాడు.

రాత్రే గోపాల్ హోటల్ సూట్ వదిలేసి దగ్గరలోని అద్దె ఫ్లాట్ లోకి మారిపోయాడు. చక్కగా ముగ్గురికీ మూడు గదులతో చాలా వసతిగా వుంది ఫ్లాట్. ఆ రాత్రి గడిచింది.

మరునాడు ఉదయం తన అయిష్టతను తండ్రిముందు వెల్లడించాడు అనంతసాయి.

"అయితే ఏమంటావ్‌రా? ఉద్యోగం చేయనంటావా?" సీరియస్‌గా అడిగాడు గోపాల్.

"తప్పదంటే నేను చేస్తాను. చెల్లాయిని మున్నలూరులోనే వుంచండి."

"అయితే నేనేమైనా మీకు ఫరవాలేదు. మీరు మాత్రం పనీపాటా లేకుండా తిని తిరుగుతారు. అంతేగా? నా మనసు బాగాలేదు. కొద్దిరోజులు నేను ప్రశాంతంగా వుంటేగాని కోలుకోలేను. అమెరికా వెళ్ళలేను. మున్నలూరులో వుందామంటే, వాళ్ళ సూటిపోటీ మాటలు భరించే శక్తి నాకు లేదు. ముఖ్యంగా మీ అత్తయ్య, మావయ్యలు తమ పిల్లలకు వలవేయటానికే మిమ్మల్ని అక్కడ వుంచానని తెగ బాధపడిపోతున్నారు. ఈ పరిస్థితిలో ఎక్కడుండాలి?

మనిషికి డబ్బు పోవచ్చు. కాని మానాభిమానాలు పోకూడదు. నాకు రోషం అభిమానం వున్నాయి గాబట్టే వచ్చేసాను. మీకు అవి లేకుంటే వెళ్ళి అక్కడే వుండండి. నా ఖర్మ ఎలావుంటే అలా జరుగుతుంది" అన్నాడు బాధగా.

"అదికాదు డాడీ...." అంటూ చెప్పబోతున్న అనంత్‌ని వారించాడు.

"నిర్ణయం మీది. ఆలోచించుకోండి. నో మోర్ ఆర్గ్యుమెంట్స్" అన్నాడు స్థిరంగా.

అంతవరకూ మౌనంగా వింటూ కూర్చుంది శివానీ.

చివరకు తను కల్పించుకుంటూ—"మీరేం బాధపడక్కర్లేదు డాడీ. మేం ఉద్యోగంచేసి డబ్బు సంపాదిస్తాం. మీరు కోరినట్టే మీకు ఏం కావాలో అన్నీ సమకూరుస్తాం. డోన్ట్‌వర్రీ. అన్నయ్యా! పద. హోటల్‌కెళ్ళి డ్యూటీలో జాయినవుదాం" అంటూ బయలుదేరింది.

వాళ్ళిద్దరూ హోటల్‌కి వెళ్ళగానే తను ఫ్లాట్‌కి తాళంపెట్టి కారులో మున్నలూరు వెళ్ళాడు గోపాల్. ఎవరితోనూ సరిగా మాటాడలేదు. తనతో బాటు అనంత్ శివానీల బట్టలు అవీ మూడు సూట్‌కేసులలో సర్ది, అదే కారులో విజయవాడ వస్తూ అన్న రామలింగేశ్వర్రావును తీసుకొచ్చారు. తమ లగేజ్ ఫ్లాట్‌లో పెట్టాక, కారును రామలింగేశ్వర్రావుకి వప్పగించేసాడు.

తమ్ముడికి నచ్చచెప్పాలని చూసిన రామలింగేశ్వర్రావు ప్రయత్నాలు ...లేదు. చేసేదిలేక కారు స్టార్టు చేసుకుని వెళ్ళిపోయాడతను.

నిజానికి గోపాల్ ఇంటికెళ్ళిన సమయానికి నవీన్ ఇంటిదగ్గర ... రబాయిల్లు ఖాళీచేసి తమ లగేజి తీసుకుని గోపాల్ వెళ్ళిపోవటం ...కి తెలీదు. మధ్యాహ్నం భోజనానికి ఇంటికొచ్చేసరికి చెల్లెలు మహే...మూలంగా విషయం తెలిసింది. అప్పటికే కారు తీసుకుని ఇంటికొచ్చే... పెదమావయ్య రామలింగేశ్వర్రావుని ఏం జరిగిందంటూ అడిగాడు.

"అదే అర్థంగావటంలేదు ఇక్కడ పవర్ కట్ కాబట్టి వుండలేక ...న్నాడనుకున్నానుగాని మనసులో ఏదో వుంచుకొని బెజవాడకు మకాం ...మస్తాడనుకోలేదు" అంటూ అంతకుమించి తనకేమీ తెలియదన్నట్టు ...బి విరిచాడాయన.

"మీరేదో దాస్తున్నారు. కారణం లేకుండా ఎలా వెళ్తారు?"

"ఎలా అంటే నేనేం చెప్పను? వీళ్ళ ధోరణి చూస్తే నాకే చిరాకే...ది. ఎక్కడోచోట వుండనీ. అంతకుమించి ఏం చేయగలం?"

"మీరు వెళ్ళేసరికి అనంత్, శివానీలు వున్నారా?"

"లేరు....షాపింగ్‌కెళ్ళారని చెప్పాడు."

"చేతిలో డబ్బు లేదు. షాపింగేమిటి మావయ్యా?"

"ఏమో! అది వాళ్ళకే తెలియాలి."

"వాళ్ళు ఎక్కడ వున్నారు?"

చెప్పాడు రామలింగేశ్వర్రావు.

"నేను వెళ్ళి ఏం జరిగిందో అడిగి వస్తాను" అంటూ వెనుతిరిగే...! ఎదురుగా తల్లి భ్రమరాంబ నిలబడుంది, కోపంగా చూస్తోంది.

"ఏం జరిగింది? ఇక్కడ ఎవరూ ఎవరితోనూ గొడవ పడినట్టు ...గా లేదు?" మనసులో ఆందోళనను అదిమిపట్టుకుంటూ తల్లిని అడి...గాడు.

"ఎవరూ చెప్పి గొడవపడరు. అకారణంగా నాతో గొడవ పెట్టు...కున్నాడు. సమయం, సందర్భం లేకుండా పెళ్ళి ప్రస్తావన తెచ్చాడు. ...గ్యతలేని అనంత్, శివానీలకు మా పిల్లల్నిచ్చి పెళ్ళి చేయటం ఇష్టం

లేదని చెప్పాను. అందుకే తమ దారిన వెళ్ళిపోయారు. ఇక ఆ విషయం వదిలేయండి" అంది.

"ఊహూ! నమ్మను. అసలు ఇది నమ్మే విషయంలా లేదు. నీకు పెదమావయ్యకన్నా చినమావయ్యే దగ్గరే చనువెక్కువ. మీ అన్నాచెల్లెళ్ళు గొడవ పడ్డారంటే నమ్మటానికి నేను సిద్ధంగా లేను. పైగా ఇది పెళ్ళి సమస్య. ఇష్టమో, కాదో చెప్పాల్సింది మీరు కాదు. మేము. నిజంగానే వాళ్ళకిష్టం లేకపోతే ఎవరూ ఏమీ చేయలేరు."

"అంటే మీకు ఇష్టమనేగా అర్థం?"

"అదేమిటి? ఈరోజు మేం కొత్తగా ఇష్టపడుతున్నామా? చిన్నప్పట్నుంచి శివానీ నా పెళ్ళాం అని, అనంత్ మహేశ్వరి మొగుడని మీరేగా ఏమీ తెలీని మా మనసులో ఆశలు రేపారు? ఇప్పుడు ప్రత్యేకించి అడగటం దేనికి?"

"దేనికో వేరే చెప్పాలా? అప్పటి పరిస్థితులు వేరు, ఇప్పటి పరిస్థితులు వేరు. కాలం బాగున్న రోజుల్లో మీరు అక్కర్లేకపోయారు వాళ్ళకి. ఇప్పుడు కాలం మారింది కాబట్టి మీతో స్నేహం పెంచుకోవాలని చూస్తున్నారు. మీకు బయటి సంబంధాలు చూస్తున్నాం. ఇక వాళ్ళ గురించి మర్చిపోవటం మంచిది" అంటూ అక్కడ్నుంచి వెళ్ళిపోయింది భ్రమరాంబ.

తన తల్లేనా ఇలా మాట్లాడుతోందని—

కాసేపు నివ్వెరపోయాడు నవీన్.

"పెదమావయ్యా! ఏమిటిది? ఉన్నట్టుండి ఏమైంది అమ్మకి....? మాకు బయటి సంబంధాలు చూడ్డం ఏమిటి?" నమ్మలేనట్టు అడిగాడు.

పెద్దగా నిట్టూర్చి పేలవంగా నవ్వాడు రామలింగేశ్వరరావు.

"ఏం చెప్పమంటావ్‌రా? అంతా డబ్బు మహిమ. ఇప్పుడు మావాళ్ళ దగ్గర ఆస్తులు, డబ్బులు లేవుగదా? మీ అమ్మకు బంధుత్వం కన్నా డబ్బే ముఖ్యమనుకుంటాను. మీ మధ్యలో నేనేం మాట్లాడకూడదు. అయినా మీ అన్నాచెల్లెళ్ళు ఇష్టపడితే సరిపోయిందా? ఆ అన్నాచెల్లెళ్ళు కూడా ఇష్టపడాలిగా? ప్రేమయినా, పెళ్ళయినా మనసులు కలిసేనే. మీమధ్య ప్రేమ, దోమలాంటివేమీ లేవుగాబట్టి మీ అమ్మా, నాన్న చెప్పినట్టు వింటే అంద

మంచిది" అన్నాడు.

"ఈ విషయం అమ్మమ్మకు తెలిస్తే వూరుకుంటుందనుకుంటు న్నావా?"

"వూరుకోక ఏం చేస్తుంది? మా అమ్మకు వయసైంది ఏమీ చేయలేదు. మీరు కూడా అలాంటి ఆశలు పెట్టుకోకుండా వుంటే మంచిది. వెళ్ళి చూసుకో."

"నాకు నచ్చలేదు మావయ్యా! నువ్వు కూడా ఏమిటి మీవాళ్ళు, వాళ్ళని విడదీసి మాట్లాడతావ్? ఇంతకుముందు ఎప్పుడన్నా ఇలా మాట్లాడావా?"

"అప్పటిదారి వేరు. ఇప్పటిదారి వేరు. ఇక ఈ విషయం నువ్వు మరిచిపోవటం మంచిది" అంటూ లేచి లోనకు వెళ్ళిపోయాడాయన.

నవీన్‌కి ఏమీ అర్థంకాలేదు.

ఒకే కుటుంబంలో ఇలా ఓ చిచ్చు రేగుతుందని వూహించలేదు. ఇప్పుడిప్పుడే తనకు శివానీ దగ్గరవుతోంది. ఆ విషయం అర్థమవుతూనే ఉంది. హైదరాబాద్ సంఘటన తర్వాతినుంచే ఆమెలో చాలా మార్పు వస్తుంది. ఒకరినొకరు అర్థంచేసుకోగలుగుతున్నారు. ఆమె మనసు తనను కోరుకుంటున్నట్టు సిగ్నల్స్ అందుతున్నాయి. ఈ స్థితిలో ఉన్నట్టుండి ఈ కొత్త ట్విస్ట్ ఏమిటో అర్థంగావటంలేదు.

ఇక ఈ విషయాన్ని ఇక్కడ చర్చించి లాభంలేదు. ఓసారి బెజవాడ వెళ్ళి రావటమే మంచిదనిపించింది. అనుకున్నది తక్షణం చేసేయటం అతని అలవాటు. చూద్దాంలే, చేద్దాంలే అని వాయిదా వేసే అలవాటు అతనికి లేదు. అందుకే అప్పటికప్పుడు ప్రయాణమై బైక్ తీశాడు. బైక్ స్టార్ట్ చేస్తుండగా వేగంగా వచ్చి అతడి వెనక కూర్చుంది మహేశ్వరి.

"ఏ సమస్యే నాదీను.... అంతా వింటూనే వున్నాగాని, ముందు బైక్ పోనీ. అమ్మ చూస్తే గొడవ చేస్తుంది" అంటూ తొందర చేసింది మహేశ్వరి.

ఆమె భయపడినట్టే జరిగింది.

భ్రమరాంబ బయటికొస్తూ ఇద్దర్నీ చూసేసింది. ఆమె అరుస్తున్నా

విన్పించుకోకుండా బైక్‌ను వేగంగా ముందుకు దూకించాడు నవీన్.

బైక్ కనుమరుగు కాగానే లోనకొచ్చి—

రిసీవర్ ఎత్తి ఒక నంబర్‌కి ఫోన్ చేసింది భ్రమరాంబ.

* * * *

మున్నలూరు వదిలి విజయవాడ దిశగా బైక్ పరుగుతీస్తుండగా ఉన్నట్టుండి ఒక చెట్టునీడన బైక్ ఆపేశాడు నవీన్.

"ఏమైందిరా అన్నయ్యా! బైక్ ట్రబులా?" తనూ బైక్ దిగుతూ అడిగింది మహేశ్వరి.

"ట్రబుల్ బైక్‌కి కాదే.... మనకే.... జరుగుతున్న పరిణామాలు నాకేమీ అర్థంకావటంలేదు. ఓ మాట చెప్పు. చినమావయ్య, అమ్మ ఇద్దరూ గొడవపడ్డం నువ్వు చూశావా?" ఆలోచిస్తూ అడిగాడు.

"గొడవా? మనింట్లో ఎవరన్నా, ఎప్పుడన్నా గొడవపడ్డం చూశావా? అలాంటిదేం లేదు. నేను ఇంట్లోనే వుంటాను. నాకు తెలీకుండా ఎప్పుడు గొడవపడ్డారు? అదీ సంబంధం విషయంగా....ఆ.... గొడవ కాదుగానీ, చినమావయ్య, అమ్మ రహస్యంగా అమ్మమ్మ గదిలో చాలాసేపు ఏదో విషయంగా చర్చించుకున్నారు. ఆ సమయంలో పెదమావయ్య, డాడీకూడా అక్కడే వున్నారు. అప్పుడేమన్నా అభిప్రాయ భేదాలు వచ్చాయేమో తెలీదు."

"ఏం జరిగిందో పెద్దత్తకు తెలిసివుంటుందా?"

"పెద్దత్త ఇలాంటివేమీ పట్టించుకోదన్నయ్యా! తన పనేమిటో అంతే. ఒకవేళ తెలిసినా చెప్పదు. మావయ్య గీచిన గీటు దాటే అలవాటు ఆమెకు ఎప్పుడూ లేదు."

"నిజంగానే మన పెళ్ళి గురించే వీళ్ళు గొడవ పడుంటారా?"

"గొడవ పడకపోతే మావయ్య తన పిల్లల్ని తీసుకుని బయటికెందుకు వెళ్ళిపోతాడు?"

"గొడవ కాదు....నాకెందుకో వీళ్ళంతా కలిసి ఏదో నాటకం ఆడుతున్నారనిపిస్తోంది."

"నాకేమీ అన్పించటంలేదే?"

"పిదో పట్టిబుర్ర" అంటూ చెల్లెలి తలమీద చిన్నగా మొట్టాడు

"ఆలోచించు నీకే అర్థమవుతుంది" అంటూ బైక్ వదిలి పక్కనే

మీద కూర్చున్నాడు.

వచ్చి పక్కన కూర్చుంది మహేశ్వరి.

గోరు కొరుకుతూ ఆలోచించింది.

తల విదిలించి అర్థంగానట్టు చూసింది.

"అవునన్నయ్యా! నాది మట్టిబుర్రే. అందుకే ఏమీ అర్థంగావటం

నువ్వే చెప్పు" అంది.

"మావయ్య ఇక్కడికి రాగానే అమెరికాలో వున్న అత్తయ్యకు,

మ్మకు తను ఇండియా వచ్చిన విషయం తెలీకూడదని మనందర్నీ

హెచ్చరించాడు. అవునా?" అడిగాడు.

"ఆ మాట కరక్టే గదా!"

"మావయ్య షేర్లలో కోట్ల రూపాయలు నష్టపోయిన సంగతి

అమ్మ ఓ రోజంతా ఏడ్చింది. మావయ్య రాగానే ధైర్యం చెప్పింది.

ఏం కావాలో చూసుకుంది. అనంత్, శివానీలను మరింత మంచిగా

చూసుకుంది. ఇప్పుడు సడెన్‌గా మారిపోయిందంటే ఇది నిజమైన మార్పు

అంటావా?"

"కాదంటావా?"

"అదేగా చెపుతున్నాను. అనంత్, శివానీల విషయంలో మావయ్య

మనసులో ఏదో వుంది. దానికి మనవాళ్ళు సహకరిస్తున్నారు. నా అంచనా

కరక్టయితే మనం వెళ్ళేసరికి మావయ్య వాళ్ళ ఫ్లాట్‌కి తాళం పెట్టి

వుంటుంది."

"ఎందుకుంటుంది?"

"మనం వస్తున్నట్టు అమ్మ ఫోన్ చేసి వుంటుంది."

"అమ్మ ఫోన్ చేయటం ఏమిటి?"

"అదంతే! వాళ్ళు నిజంగా పోట్లాడుకుంటేగా ఫోన్ చేయకపోవటానికి."

"అయ్యబాబోయ్ అన్నయ్యా! నీ మాటలు వింటుంటే నాకు బుర్ర తిరుగుతోంది. నేను బావను చూడాలి. అంతే! పద. పోదాం" అంటూ తిన్నె దిగింది మహేశ్వరి.

"అబ్బ- ఎంత తొందరే బాబు. అక్కడికేదో బావ నిన్ను ప్రేమిస్తున్నట్టు" అంటూ బైక్ స్టార్ట్ చేసాడు.

"ఆ వెక్కిరింపే వద్దుమరి. శివాని ఏమన్నా నీకు ఐ లవ్ యూ చెప్పిందా? అయినా నువ్వు చూడాలని తొందరపడ్డంలేదా?" అంటూ అతని వెనక కూచుంది.

"అవునులే. ఈ మధ్య బావతో చేరి నువ్వు ఎక్కువ మాటలు నేర్చావ్!" అంటూ బైక్ స్టార్ట్ చేసాడు.

ఇద్దరూ విజయవాడ చేరుకున్నారు.

"అయ్యబాబోయ్ అన్నయ్యా! ఇంత ఖచ్చితంగా ఎలా చెప్పగలిగావ్‌రా.....నిజంగానే ఫ్లాట్‌కి తాళంపెట్టి వీళ్ళు ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయారు" అంటూ ఫ్లాట్‌కి వేసిన తాళం చూసి పెద్దగా అరిచింది మహేశ్వరి.

"వెళ్ళిన వాళ్ళు రాకుండా ఉండరులే. కంగారెందుకు. కింద వెయిట్ చేద్దాంరా" అంటూ మెట్లు దిగి, అపార్ట్‌మెంట్ పార్కింగ్‌లోకి చెల్లెల్ని తీసుకుని కిందకు వచ్చేసాడు నవీన్.

సుమారు అరగంట ఎదురుచూసారు.

గోపాల్ జాడ లేదు.

అనంత్, శివానీలు ఏం చేస్తున్నారో తెలీదు.

ఓపిగ్గా మరో అరగంట ఎదురు చూసారు.

అంతలో___

హోటల్లో డ్యూటీ ముగించుకుని అనంతసాయి, సాయిశివానీలు ఇద్దరూ నడుచుకుంటూ వస్తూ కన్పించారు. శివానీ రూపురేఖలే మారిపోయాయంటే ఆశ్చర్యంలేదు.

చక్కని చీర, జాకెట్‌లో సాంప్రదాయంగా తెలుగింటి అమ్మాయిలా మెరిసిపోతోంది. వాళ్ళిద్దరూ దగ్గరకు వచ్చేవరకు నవీన్, మహేశ్వరిలను గమనించనేలేదు.

ముందుగా శివానీ నవీన్‌ను చూసింది.

చూడగానే ఆమె ముఖం చంద్రుడ్ని చూసిన కలువలా వికసిం..

"బావా!" అంటూ వడి వడిగా దగ్గరకొచ్చేసింది.

మహేశ్వరిని చూసిన సంతోషంలో ఉక్కిరిబిక్కిరవుతూ అనంత్ ..దగ్గరకొచ్చాడు.

"బావా....ఎంతసేపయింది మీరు వచ్చి?" అంటూ పలకరించాడు.

"ఆగండి" అంటూ నవీన్‌కి అడ్డంగా నిలబడింది మహేశ్వరి. ఆమె ..లో కోపం తొంగి చూస్తోంది

"మీ అన్నా, చెల్లెళ్ళిద్దరూ ఏమనుకుంటున్నారో మాకు తెలియాలి. ..చెప్పకుండా వచ్చేస్తారా? అంత పరాయి వాళ్ళం అయిపోయామా? ..ళ్ళి వెదుక్కుంటూ మేమిక్కడికి రావాలా? అసలేమనుకుంటున్నారు ..!" అంటూ నిలదీసింది.

"హలో....నాకు అర్థమవుతోంది. నువ్వడుగుతోంది నన్ను కాదు, ..య్యనని. అడుగుతోందిగా- చెప్పన్నయ్యా!" అంది నవ్వుతూ ..ని.

"నేను బావనే కాదు- మీ ఇద్దర్నీ కలిపే అడుగుతున్నాను" అంది ..త్ నుంచి చూపులు తిప్పుకుంటూ మహేశ్వరి.

"అవును. కాని చూపులు అటేగా."

"నన్నేం దబాయించక్కర్లేదు. మీ చూపుల సంగతి నాకు తెలీదా? ..బావ" అంటూ అనంత్‌ని కొంచెం దూరం లాక్కుపోయింది మహే..రి.

"నాకు అర్థంగావటంలేదు శివానీ. ఏం జరుగుతోంది? వాళ్ళేదో ..డపడ్డం ఏమిటి? మీరిలా మీ డాడీతో వచ్చేయటం ఏమిటి? ఏం చేస్తు..రిక్కడ?" అంటూ అడిగాడు నవీన్.

"ఉద్యోగం చేస్తున్నాం" అంది చిన్నగా శివానీ.

"ఉద్యోగం ఏమిటి?" అర్థంకానట్టు అడిగాడు.

"అవును. ఉద్యోగమే. హోటల్ డి.వి. మేనర్‌లో అన్నయ్య

సూపర్‌వైజర్, నేను రిసెప్షన్ ప్లస్ కంప్యూటర్. మా ఇద్దరికీ కలిపి పద్దెనిమిదివేలు జీతం. ఓవర్ టైం చేస్తే ఇంకొంచెం వస్తుంది. డాడీ దగ్గర డబ్బు లేదు. కొంతకాలం ఆయన్ని పోషించాలి. అమెరికా పంపించటానికి డబ్బు ఆదా చేయాలి."

"అందుకని ఉద్యోగమా...."

"తప్పదుగా బావా..అత్తయ్య మాటలు డాడీని బాగా కష్టపెట్టాయి. మిమ్మల్ని వలేసి పట్టి పెళ్ళి చేసుకోవాలనే మమ్మల్ని తెచ్చి ఇంట్లో ఉంచావంటూ మీ అమ్మ డాడీని నిందించిందట...."

"అర్థంలేని మాట. వలేయాల్సిన అవసరం ఏమిటి? బావామరదళ్ళ సంబంధం మామూలు సంబంధాలకు అతీతమైంది. మహేశ్వరికి అనంత్ అంటే ప్రాణం. అనంత్ ఇష్టపడితే చేయకుండా వుంటామా?"

"నేను ఇష్టపడితే నువ్వు చేసుకుంటావా?

"చేసుకోనని ఎప్పుడన్నా చెప్పానా? అమ్మమ్మ ఆశ కూడ అదే గదా? మన పెళ్ళిళ్ళు మీ అన్నా, చెల్లెళ్ళ నిర్ణయాల మీద ఆధారపడున్న విషయం. అలాగని మిమ్మల్ని బలవంతంగా ఒప్పించే ప్రయత్నం ఎవరూ చేయరు. మధ్యలో ఈ పెద్దాళ్ళ గొడవ ఏమిటో అర్థంగావటంలేదు. ఇంతకీ మీ డాడీ ఎక్కడ? ప్లాట్‌కి తాళం వేసుంది."

"బయటకెళ్ళుంటారు. రా బావా! లోనకెళ్ళి మాట్లాడుకుందాం. అటు చూడు వాళ్ళిద్దర్నీ" అంటూ నవ్వుతూ అనంత్, మహేశ్వరిలను చూపించింది.

మహేశ్వరి దేనికో పేచీ పెడుతోంది.

బహుశా ఏడుస్తుందేమో కూడ.

ఆమె చేయి పుచ్చుకుని బ్రతిమాలుకుంటున్నాడు అనంత్.

"డౌట్ లేదు. వాళ్ళిద్దరూ పడిపోయారు" అన్నాడు నవ్వుతూ.

"పడిపోవటం ఏమిటి?"

"అదే....ప్రేమలో పడిపోయారంటున్నాను."

"ఆ విషయం నాకు ముందే తెలుసు...." అంది ముసి ముసిగా నవ్వుతూ.

"నీ విషయమే నాకింకా తెలీలేదు."

"నిన్ను చూసి చాలా రోజులయినట్టుంది తెలుసా....ఇప్పట్లో నిన్ను చూడలేనేమోనని చాలా బాధపడ్డాను బావా. మీరే వచ్చారు. చాలా ఆనందంగా వుంది" అంటూ అతడి చేయి అందుకుంది.

"నాకయితే రాత్రి నిద్రపట్టలేదు తెలుసా? నీ గురించే ఆలోచన. పద- లోనకు వెళదాం" అంటూ ఆమె చేయి పట్టుకునే అపార్ట్‌మెంట్ లోనికి దారితీస్తూ అనంత్‌ను పిలిచాడు.

వాళ్ళిద్దరూ కూడ వచ్చారు.

రెండు జంటలు అపార్ట్‌మెంట్ మెట్ల వైపు పోతూండగా ఎటునుంచి వచ్చాడో గాని, సడెన్‌గా వాళ్ళ ముందు ప్రత్యక్షం అయ్యాడు శేఖర్ గోపాల్.

"ఆగండి- అక్కడే ఆగండి. ఒక్క అడుగు ముందుకు వేసినా ఊరుకోను" అంటూ కోపంగా అరిచాడు.

ఇంతసేపూ ఆయన ఎక్కడున్నాడు? ఇంత అకస్మాత్తుగా ఎలా వచ్చాడో అర్థంకాలేదు ఎవరికీ. మహేశ్వరి కంగారుపడి అనంత్ చేయి వదిలేసి నవీన్ పక్కకొచ్చేసింది. శివానీ, అనంత్ పక్కకు జరిగింది.

"ఏరా నవీన్! మీ అమ్మచేత మాటలు పడ్డాను చాలదా? ఇప్పుడు ఈవేళ కూడా నేను మాటలు పడాలా? ఎందుకొచ్చావిక్కడికి? లోనకు అడుగుపెట్టడానికి వీల్లేదు. ఇక్కడినుంచే వెనక్కి వెళ్ళిపోండి. త్వరగా" అంటూ హెచ్చరించాడు.

"మావయ్యా! నే చెప్పేది విను...." అంటూ నవీన్ ముందుకొస్తుంటే వారించాడు గోపాల్.

"ఇంకేం చెప్పకు నా పిల్లలు బుద్ధిమంతులు. బుద్ధిగా ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్నారు. బాధ్యతగా డబ్బు సంపాదించి నా అవసరాలు తీరుస్తూ నన్ను పోషిస్తున్నారు. అంతేగాని నీ అమ్మ అనుకుంటున్నట్టు మీ మీద వలేసి పెళ్ళిచేసుకోవాల్సిన ఖర్మ నా బిడ్డలకి లేదు. వెళ్ళి ఈ మాటే మీ అమ్మకి చెప్పండి. వెళ్ళండి."

"మాకు తల్లిగావటానికి ముందే ఆవిడ మీ చెల్లెలు. మర్చిపోయారా?" సూటిగా అడిగాడు నవీన్.

"అయితే?"

"మీ అన్నాచెల్లెళ్ళు తోడుదొంగలు. మీరు గొడవపడటం ఏమిటి? మీకు మాటపట్టింపులేమిటి? అంతా అబద్ధం. మీ మనసులో ఏదో వుంచుకుని ఇదంతా చేస్తున్నారు."

"ఓ.కె. అలాగే అనుకో! ఇక నా పిల్లల్ని కలుసుకోడానికి మీరు రావద్దు. మిమ్మల్ని కలుసుకోడానికి మావాళ్ళు రారు. ఇంకా చెప్పాలంటే, మున్నలూరులోనే అడుగుపెట్టం.

అటు మీ వాళ్ళకు, ఇటు నాకు కూడా ఇష్టంలేదుగాబట్టి మీ రెండు జంటలు ఇష్టపడినా మీ పెళ్ళిళ్ళు జరగవు. అర్థమైందా? తర్వాత ప్రేమ గీమ అంటూ తిరిగినా సహించాను. వెళ్ళిపొండి. ఏరా అనంత్! ఇంకా చూస్తావేమిటి? శివానీని తీసుకుని పైకి వెళ్ళిపో. వెళ్ళండి" అంటూ అరిచాడు గోపాల్.

"డాడీ...." అంటూ ఏదో చెప్పాలని ముందుకు రాబోయిన శివానీ ఆయన కళ్ళలో కోపం చూసి వెనక్కి తగ్గి కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంటూ వేగంగా మెట్లవైపు పరుగెత్తింది. వెనకే అనంత్ అనుసరించాడు.

మహేశ్వరి దుఃఖం ఆపుకోలేక—

నవీన్‌ను కౌగిలించుకుని ఏడ్చేసింది.

చెల్లెల్ని వెన్నుతట్టి ఓదార్చాడు నవీన్.

"ఏమిట్రా ఇంకా నిలబడే వున్నారు? నా పిల్లలు బుద్ధిమంతులు. నేను గీచిన గీటు దాటరు. మీరు కూడా బుద్ధిమంతులయితే మీవాళ్ళు చెప్పినట్టు వినండి. వెళ్ళిపొండి. మీ అమ్మతో చెప్పండి. నా గురించో, మా పిల్లల గురించో భయపడక్కర్లేదు.

ఇష్టం వచ్చిన సంబంధం చూసుకుని మీ పెళ్ళిళ్ళు జరిపించుకోవచ్చని చెప్పండి. మీకు రోషం, అభిమానం లాంటివి ఏమన్నావుంటే ఇంకెప్పుడూ ఇటు రాకూడదు. మా వాళ్ళను కలుసుకునే ప్రయత్నం చేయకూడదు. వెళ్ళిపొండి" అన్నాడు కటువుగా.

ఆ మాటలతో నవీన్‌కి కూడా కోపం ముంచుకొచ్చింది.

"ఓ.కె. డాక్టర్ గోపాల్! మీ పిల్లల్నే కాదు. ఈ రోజునుంచి ...హ మేనమామ అనే విషయాన్ని కూడా మర్చిపోతాం....వస్తాం" ...చెల్లెల్ని తీసుకుని వెనుతిరిగాడు.

బైక్‌మీద వాళ్ళిద్దరూ వెళ్ళిపోయేవరకు ఆగి—

తర్వాత వెనుతిరిగాడు డాక్టర్ గోపాల్.

* * * *

ఇట్టే నెల గడిచిపోయింది.

మున్నలూరునుంచి ఎవరూ ఇటు తొంగిచూడలేదు. ఇటునుంచి ... అటు వెళ్ళలేదు. నెల తిరిగేసరికి వాడకం పోను చేతికొచ్చిన డబ్బు ...పే.

ఇద్దరి సంపాదన చాలటంలేదు గాబట్టి ఓవర్‌టైంచేసి ఎక్కువ ...సంపాదించాల్సి వస్తోంది.

రోజు ఖరీదయిన మందు తాగటం, ఖరీదైన ఫుడ్ తినటం, ఎ.సి. ... నిద్రపోవటం, సరదా పుడితే ఏదో థియేటర్లో సినిమా చూస్తూ నర ...కాలక్షేపం చేయటం ఇదీ ప్రస్తుతం డాక్టర్ గోపాల్ దినచర్య. ఎంత ... బాలదని ఖర్చులు చూపిస్తూ పిల్లల్ని రాచిరంపాన పెడుతున్నా ... ఆశ్చర్యంలేదు.

ఒక్కోరోజు ఉదయం డ్యూటీకి వెళితే తిరిగి ఫ్లాట్‌కు చేరుకునేది ... ఏ పదింటికో.

ఇప్పుడు అన్నాచెల్లెళ్ళు ఇద్దరికీ—

డబ్బు విలువ ఏమిటో—

శ్రమ విలువ ఏమిటో—

ముఖ్యంగా క్రమశిక్షణ విలువ ఏమిటో—

బాలా బాగా అర్థమవుతోంది.

తండ్రిని సంతోషపెట్టగలుగుతున్నామన్న తృప్తి వుంది గాబట్టి ... సంబంధించిన శ్రమ వారిని అంతగా బాధించటంలేదు. కాని మాన...గా చాలా నలిగిపోతున్నారు.

నెల రోజులుగా మహేశ్వరిని చూడకపోవటంతో విరహవేదన ఎలా వుంటుందో అతడికి తెలిసివస్తోంది. ఆమెమీద ప్రేమ రెట్టింపు అయింది. రోజురోజుకి మరదల్ని చూడాలన్న కోరిక అధికరిస్తోంది. అమెరికా పద్ధతులకు అలవాటుపడి ఇంతకాలం ఆమెను తను పట్టించుకో లేదు.

తను ఆమెను ప్రేమించటం ఆరంభించి రెండు మాసాలు కాలేదు. ఈమాత్రానికే తను ఇంతగా బాధపడుతున్నాడు. చిన్నప్పట్నుంచి తనమీదే మనసు వుంచుకుని తననే ఆరాధిస్తూ వచ్చిన మహేశ్వరి ఈ పరిస్థితిని ఎలా తట్టుకుంటోంది? ఆమెను తలచుకుంటేనే మనసు భారమైపోతోంది అనంత్ కు.

ఇక శివానీ విషయం కూడా అంతే. తను పూర్తిగా బావమీద ప్రేమలో మునిగిపోయిన విషయం అర్థమైంది. బావను చూడాలన్న కోరిక ప్రతిక్షణం ఆమెను వేధిస్తోంది.

నవీన్ మీద కోపం కూడా వస్తోంది. డాడీ వద్దంటే మాత్రం ఓసారి హోటల్ కి తమను చూడటానికి రావచ్చుగదా. కనీసం ఫోన్ కూడా చేయ లేదు.

పోనీ తను ఫోన్ చేద్దామంటే పొరబాటున అత్తయ్యో, మావయ్యో ఫోన్ లిఫ్ట్ చేస్తే తిరిగి అదో రాద్ధాంతం అయి కూర్చుంటుంది. ఏం చేయాలి?"

ఈ సమస్య ఇలా వుంటే—

మనసులో మరో విషయం కూడా వేధిస్తోంది శివానీని.

అది అమెరికాలో వున్న అమ్మ సత్యవతి, నాయనమ్మ, అన్న పూర్ణేశ్వరిలను చూడాలని, మాట్లాడాలన్న కోరిక. ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల వాళ్ళకి తెలీవు. తెలిస్తే నాయనమ్మ వూరుకోదు. ఫోన్ చేద్దామంటే అక్కడ ఫోన్ నంబర్లు మారిపోయాయి. ఆ నంబర్లు తమకు తెలీదు. పెదనాన్న రామ లింగేశ్వరరావుకి తెలిసివుండాలి.

కాని చెప్పడు. డెట్రాయిట్ లోని ఇద్దరు ముగ్గురు ఫ్రెండ్స్ కి ఫోన్ చేసి చూసింది. కాని ప్రయోజనం లేకపోయింది. ఈమధ్యనే ఓసారి

అడిగింది శివానీ. అమెరికా ఫోన్ చెయ్యి డాడీ. మమ్మీతో మాట్లాడ కని.

"వాళ్ళు బాగానే వున్నారు, ప్రత్యేకించి మాట్లాడక్కర్లేదు" అంటూ చేయటానికి తిరస్కరించాడాయన. ఆరాత్రి చాలాసేపు తనలో తను స్తూనే వుంది శివానీ.

అక్కడ మున్నలూరులో నవీన్, మహేశ్వరిల పరిస్థితి కూడా విజయవాడ వచ్చి ఓసారి అనంత్, శివానీలను చూసివెళ్ళాలని ఇద్దరికీ కాని ఆ రోజు రోషంగా మేనమామకు ఇచ్చిన మాట గుర్తుకొచ్చి మౌనంగా వుండక తప్పలేదు.

కాని చెల్లెల్ని చూస్తుంటే జాలేస్తోంది. ఆమెలో పూర్వపు చలాకీ తనాని, ఉత్సాహంగాని లేదు, ఒంటరిగా, పరధ్యానంగా వుంటోంది. కనిపించకుండా ఏకాంతంలోకి పోయి కూర్చుంటోంది.

"మహీ! ఏమిట్రా యిది? మరీ ఆశ వదులుకున్నట్టు ఎందుకిలా పోతున్నావ్? ఎంతకాలం ఇలా?" లాలనగా దగ్గర కూర్చుని అడిగాడు

"అదే నేనూ అడుగుతున్నాను అన్నయ్యా! ఎంత కాలమిలా?" ఎదురుప్రశ్నించింది మహేశ్వరి.

"నావల్ల కావటంలేదు. బావను చూడకుండా వుండలేను. నువ్వు కోతావా, నన్నే వెళ్ళిపొమ్మంటావా?" అంది బాధగా.

"వద్దు. అలాంటి పిచ్చి ఆలోచన చేయకు" అంటూ వారించాడు.

"ఎందుకు చేయకూడదు? శివానీని చూడకుండా నువ్వుండగలవేమో బావను చూడకుండా నేను వుండలేను. ఇలాగే వుంటే నాకు పిచ్చిపడు డి చూస్తూండు."

"చెల్లాయ్ ప్లీజ్....ఆ రోజు మావయ్య ఎంత నిష్ఠూరంగా మాట్లా నువ్వు విన్నావ్ గదా. రోషం అభిమానం అనేవి వాళ్ళకే వున్నాయా? లేవా? ఇన్నిరోజులు అయింది. అన్నాచెల్లెళ్ళు ఇద్దరిలో ఒక్కర మనకు ఫోన్ చేసారా? ఎలా వున్నారని అడిగారా? మన గురించి ఆలోచించనప్పుడు వాళ్ళ గురించి మనం ఎందుకు ఆలోచించాలి?"

"ఆలోచించటంలేదని ఎందుకు అనుకుంటున్నావు? మావయ్యగ భయపడి వూరుకునుంటారు. ప్లీజ్ అన్నయ్యా. ఒకసారి హోటల్‌కి ఫోన్ చేసిచూడు. నంబరు నీకు తెలుసుగా?"

తెలుసన్నట్టు తలూపాడు నవీన్.

తనసెల్ అందుకుని ఫోన్ చేసేలోపలే—

అనుకోకుండా సెల్ రింగయింది.

సెల్‌లో పడిన నంబర్ చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు.

"ఎవరన్నయ్యా?" అడిగింది మహేశ్వరి.

"వెయిట్....హోటల్ డివిమేనర్ నుంచి ఎవరో ఫోను చేసారు. బహుశా అనంత్ కావచ్చు" అంటూ బటన్ అదిమి—

"హలో" అన్నాడు.

అవతలనుంచి జవాబులేదు.

"హలో. నవీన్ హియర్....హలో" మరోసారి పలికాడు.

అప్పుడు కూడా సమాధానం లేదు.

క్షణం తర్వాత అవతల ఎవరో దుఃఖాన్ని ఆపుకోడానికి ప్రయత్నిస్తున్నట్టు పెద్దగా వూపిరి ఎగబీల్చుకోవటం విన్పించింది. దాంతో అతని అనుమానం బలపడింది.

"శివానీ...." అంటూ పిచిచాడు.

"వూఁ" అంది అవతల బలవంతంగా శివానీ.

"ఏయ్. ఏమిటే యిది....ఎలా వున్నావ్?" మృదువుగా అడిగాడు.

అవతల చిన్నగా ఏడుస్తున్న శబ్దం.

"ఏం బావా? మర్చిపోయావా? నన్ను పూర్తిగా మర్చిపోయావా?" రుద్ధకంఠంతో అడిగింది శివానీ.

"అలా ఎందుకు అనుకుంటున్నావ్? నిన్ను మర్చిపోడం అంత సులువనుకుంటున్నావా?"

"అందుకేగా కనీసం ఫోన్ కూడా చేయలేదు.

"జరిగింది తెలిసి కూడా నువ్వు ఇలా నిష్ఠూరంగా మాట్లాడ్డం బాగా లేదు. ఇప్పుడే మహీ నేనూ ఆలోచించుకుని మీకు ఫోన్ చేద్దామని సెల్

...ను. ఇంతలో నువ్వే చేసావు. మహీ అనంత్‌ను చూడాలని గొడవ ...ంది. ఏడుపు ఒక్కటే తక్కువ దానికి. నాకూ నిన్ను చూడాలనుంది. ...ం బెజవాడ రావాలనుకుంటున్నాం."

ఇంటికొస్తే డాడీ గొడవచేస్తారు."

"ఓ.కె. పర్మిషన్ తీసుకుని ఒక గంట ముందుగా మీ యిద్దరూ ...టకు రాగలరా?"

"రావచ్చు....కానీ...."

"పక్కన అనంత్ వున్నాడా?"

"ఆఁ. వున్నాడు.

"ఫోన్ బావకి యివ్వు. మహీ మాట్లాడాలి అంటుంది."

క్షణం తర్వాత అనంత్ లైన్లోకి వచ్చాడు.

"బావా....మేం ఒక గంటలో బయలుదేరి అక్కడికి వస్తున్నాం. ...జీవ్‌గాంధీ పార్క్ ఎంట్రన్స్ దగ్గర మీ కోసం ఎదురుచూస్తుంటాం. ...ర్మిషన్ తీసుకుని మీరు యిద్దరూ ఒక గంట ముందుగా డ్యూటీ దిగి ...క్కడికి వచ్చేయండి. సరేనా?" అంటూ వెంటనే వివరించాడు నవీన్.

"అలాగే బావా. మేం సరిగ్గా నాలుగున్నకి అక్కడ వుంటాం" ...ంటూ హామీ ఇచ్చాడు అనంత్.

"ఓ.కె. మహీతో మాట్లాడు" అంటూ ఫోన్ మహేశ్వరికి ఇచ్చాడు ...వీన్.

కాస్సేపు వారిద్దరూ ఆప్యాయంగా పలకరించుకుని మాట్లాడుకున్నారు. ఆ తరువాత అరగంట ఆగి ఇంట్లో ఎవరూ చూడకుండా రెడీ ...యి బైక్ మీద విజయవాడకు బయలుదేరారు.

పండిట్ నెహ్రూ బస్టాండ్‌కు సమీపంలోనే వున్న రాజీవ్‌గాంధీ పార్క్ ఎంట్రన్స్ వద్దకు వాళ్ళిద్దరూ చేరుకున్న అరగంటలోపే అక్కడికి వచ్చి ఆటో దిగారు అనంత్, శివానీలు.

అప్పటికే నాలుగు ఎంట్రన్స్ టికెట్స్ తీసుంచాడు నవీన్. వాళ్ళు ...డా రావటంతో అంతా పార్కులోకి ప్రవేశించారు. వస్తూనే నవీన్ చేయి పట్టుకున్న శివానీ ఇక పార్కులోకి వచ్చినా ఆ చేయి వదల్లేదు. అనంత్

మహేశ్వరిల ఆనందానికి అయితే అవధుల్లేవు. ఉల్లాసంగా నడుచుకుంటూ ముందుకు వెళ్ళిపోతున్నారు వాళ్ళు.

"బావా. ఎక్కడన్నా కాస్సేపు ప్రశాంతంగా కూర్చుందాం" అంది అభ్యర్థనగా శివానీ.

"తొందరెందుకు? ఎక్కడో ఒక చోట వాళ్ళిద్దరూ కూర్చుంటారుగా మనమూ వెళ్ళి అక్కడ కూర్చుందాం" చెప్పాడు.

"అక్కడే కూర్చుని వాళ్ళని ఇబ్బంది పెట్టాలా? మనం వేరేచోట కూర్చుందాం. నీతో మాట్లాడాలి. మనసు విప్పి మాట్లాడాలి."

"నిజమే. ఇంతకుముందు చెల్లాయి మాత్రమే బావను ప్రేమిస్తోంది అనుకునేవాడ్ని. ఇప్పుడు బావ కూడా చెల్లాయిని ప్రేమిస్తున్నాడని అర్థమైంది. కాస్సేపు వాళ్ళని ఏకాంతంగా వదిలేస్తేనే మంచిది."

"వాళ్ళ సంగతి అలావుంచు. నువ్వు నన్ను ప్రేమించటంలేదా? లేదు....అంటే ఇన్నిరోజులయినా నా ధ్యాసే లేదు నీకు.

"అనవసరంగా నిందవేయకు. ఇవాళ కొత్తగా నిన్ను ప్రేమించాలా ఏమిటి? నా మనసులో ఎప్పుడూ నువ్వే ఉన్నావ్. లేదంటే నా ప్రేమకు ఆమోదముద్ర వేయాల్సిన అధికారం నీ చేతిలో వుంది. ఈ రోజుకీ నీ మనసులో ఏముందో ఖచ్చితంగా నాకు తెలీదు."

తనకు తెలీకుండానే నవీన్ కళ్ళలో కూడా నీరునిలిచింది.

ఈ క్షణం కోసమే—

ఈ మధురమైన క్షణంకోసమే—

అతడు ఇంతకాలంగా ఎదురుచూసింది

దొరకదనుకున్న పెన్నిధి దొరికినంత సంతోషంగా ఆమెను కౌగిట బంధించేసి ప్రేమగా ఆమె నుదురు ముద్దాడాడు.

"ఐ లవ్ యూ శివానీ ...నా చివరిశ్వాస వరకు నిన్ను ప్రేమిస్తూనే వుంటాను" అంటూ మాటిచ్చాడు.

అది పబ్లిక్ పార్కు అనే విషయం కూడా మర్చిపోయి—

కాస్సేపు అలానే కౌగిట ఒదిగి ఉండిపోయారు.

ఇంతలో ముందుకు వెళ్ళిపోయిన అనంత్, మహేశ్వరిలు వెనక్కి

...తో ఉలికిపడి తేరుకుంటూ కౌగిలి విడిపోయారు. నలుగురూ సమీపం ...పాదపక్కన పచ్చిక మీద కూర్చున్నారు. కొద్దిసేపు యోగక్షేమాలు, ...ప్రశ్నలతో గడిచిపోయింది.

అంతలో ఉన్నట్టుండి—

దిగులుగా ముఖం దించుకున్నాడు అనంత్.

"బావా. ఏమైంది?" కంగారుగా అడిగాడు నవీన్.

బాధగా చూసాడు అనంత్.

"సిగ్గుపడుతున్నాను బావా. అమెరికానుంచి వచ్చిన కొత్తలో మీ ...చెల్లెళ్ళని పల్లెటూరివాళ్ళని, ఫ్యాషనంటే తెలీదని చిన్నచూపు ...ం. అమెరికా మత్తు వదలక ఎంత అనుచితంగా ప్రవర్తించామో ...కుంటే చాలా బాధగావుంది.

ఇంతకుముందు మేం బతికిన విధానం వేరు, ఇప్పటి విధానంవేరు. ...మారిపోయాం. ఇంతగా మారిపోయామంటే నాకే ఆశ్చర్యంగా ...ది.

"అమెరికాలో వున్నంతవరకు చదువులు, స్నేహితులు, సరదాలు. ...జీవితం. మేమంటే ప్రాణమిచ్చే అమ్మమాట కూడా వినేవాళ్ళం కాదు. ...చెరువుకుని పిచ్చిపిచ్చి డ్రసులు వేసుకుని బార్లు, డిస్కోథిక్‌లు, ...ది, గుంపులుగా బైక్‌లమీద, కార్లలో తిరగటం, బీరుతాగి తెగ గంతు ...టం, అర్థరాత్రికి కొంప చేరటం. అలా బాధ్యతలు అంటే ఏమిటో ...కుండా పెరిగాం. అదే జీవితం, అదే ఆనందం అనుకునేవాళ్ళం. ఇక్క... ...చ్చాక కూడా మా అలవాట్లు మార్చుకోలేకపోయాం.

నిజమైన ఆనందం ఏమిటో ఇప్పుడిప్పుడే మాకు అర్థమవుతోంది. ...విషయంలో మేం చెడ్డవాడయినా కూడా ఎంపి. కొడుకు గణపతికి ...చెప్పాలి. వాడి బారినుంచి చెల్లాయిని, నన్ను నువ్వు సమయానికి ...కాపాడి వుండకపోతే, మాలో ఇంతమార్పు వచ్చేదికాదు. ఆ సంఘ ...తర్వాత నుంచే మాలో మార్పు ఆరంభమైంది. ఆలోచనలు మొదలు ...య్యాయి. పెదనాన్న, పెద్దమ్మ, అత్తయ్య, మావయ్య మీరు అందరూ ...ప్రేమాభిమానాల్ని అర్థం చేసుకోగలిగాం. ఎంతో కష్టంలో వుండి

మనశ్శాంతి కోసం డాడీ యిక్కడికొచ్చినా అర్థం చేసుకోకుండా మాటలతో ఆయన్ని బాధపెట్టామంటే మేమెంత మూర్ఖంగా ప్రవర్తించామో తలచుకుంటే సిగ్గేస్తోంది" అన్నాడు అనంత్.

"అవును బావా. అన్నయ్య చెప్పింది నిజం" అంది శివానీ.

"పెదనాన్న పెద్దమ్మ తమ సొంత బిడ్డల్లా మమ్మల్ని చూసుకున్నారు. అత్తయ్య మామయ్య కూడా ఎంతో బాగా చూసుకున్నారు. అవన్నీ ఇప్పుడు అర్థమవుతున్నాయి మాకు.

ఇన్ని బాధల్లో కూడా ఒక విషయం మాకు అర్థమైంది. అదేమిటో తెలుసా? ఆత్మీయుల్ని ప్రేమగా పలకరించటం అభిమానించటం, కష్ట సుఖాలు పంచుకోవటం, ఐకమత్యంలో వుండే సుఖసంతోషాలు ఇవన్నీ అర్థమయ్యాయి.

సంక్రాంతి పండుగ రోజుల్ని మర్చిపోలేను. తెలుగుతనం ఏమిటో తెలుగువారి ఆచార వ్యవహారాల్లోని గొప్పదనం ఏమిటో తెలిసొచ్చింది. అమెరికాలో వున్నా మన భాషనీ, సంస్కృతిని, మనఆచార వ్యవహారాల్ని కాపాడుకుంటూ మనం మనలాగే వుండాలని డాడీ ఎందుకంతగా చెప్పేవారో ఇప్పుడు అర్థమవుతోంది.

త్యాగం పరోపకారం, దైవభక్తి ఇతరులకి సాయం చేయటంలో వున్న ఆనందం ముఖ్యంగా ప్రేమంటే ఏమిటో తెలిసివచ్చింది" అంది.

"అవును బావా. అప్పట్లో మిమ్మల్ని - పెద్దవాళ్ళని లెక్కచేయకుండా మేం చేసిన అల్లరి మా ప్రవర్తనకి సిగ్గు పడుతున్నాం. నా తరపున, నా చెల్లెలి తరపున కూడా మీ అన్నాచెల్లెళ్ళను క్షమించమని అడుగుతున్నామ" అన్నాడు అనంత్.

"బావా! మనలో మనకు క్షమాపణలేమిటి? అంతా మన మంచికే జరిగింది అనుకుందాం. మనమిలా ఒకర్నొకరు యిష్టపడుతున్నామని తెలిస్తే అమ్మమ్మ ఎలా సంతోషిస్తుంది తెలుసా...." అన్నాడు నవ్వుతూ నవీన్.

"ఏం లాభం. ఇక్కడ పరిస్థితులు మారిపోయాయి. అంతా గందరగోళంగా తయారయింది. మొన్నటిదాకా వాళ్ళు, వీళ్ళు మన పెళ్ళి

ండి ఆలోచించకుండా కుండమార్పిడి పద్ధతిలో రెండు పెళ్ళిళ్ళుచేసి ...ర్పదించాలని ఆశపడ్డారు. తీరా మనం ఒకటయ్యేసరికి వాళ్ళు విసుసు...కుంటున్నారు. అదే కానటంలేదు" అంది మహేశ్వరి.

"మనకెందుకు అర్థంకావాలి? ఏం బావా. మనం బావా మరదళ్ళం. ...ప్రేమించుకున్నాం. పెళ్ళి చేసుకుంటాం. మనం ఇదే మాటమీద నిల...తే ఎవరేం చేస్తారు. నాయనమ్మ అమెరికానుంచి వచ్చేవరకూ ఓపిగ్గా ...దాం. వచ్చాక వీళ్ళ సంగతి తనే చూసుకుంటుంది. ఎవరు కాదన్నా ...యనమ్మ మన రెండు పెళ్ళిళ్ళు దగ్గరుండి జరిపిస్తుంది...." అంది ...నీ.

"ఓ.కె. పెళ్ళయ్యాక మా చెల్లాయి, నేనూ మీతోబాటు అమెరికా ...మనుకో. అక్కడ మాకేం చూపిస్తారు?" వాతావరణం తేలిక చేయ...టికి టాపిక్ డైవర్ట్ చేసాడు నవీన్.

"మీరు రావాలేగాని, ఒక్క అమెరికా ఏమిటిబావా! యూరప్ కూడా ...చూపించేస్తాం. ఏమంటావ్ అన్నయ్యా—?" అంది ఉత్సాహంగా ...నీ.

"అవును బావా! చెల్లాయికి నాకు చిన్నప్పట్నుంచి ప్రయాణాలంటే ...దా. మేం చూడని ప్రదేశాలులేవు తెలుసా?" అన్నాడు అనంత్. తిరిగి ...నే చెప్పాడు.

"అమెరికాలో ప్రసిద్ధి చెందిన న్యూయార్క్ తీరంలోని లిబర్టీ ...గ్రహం, న్యూయార్క్‌లోని గొప్ప భవంతులు, వ్యాపారకేంద్రాలు ...మెరికా, కెనడా సరిహద్దులోని నయాగార జలపాతం, హాలీవుడ్‌లోని ...డియోలు వార్ల్ డిస్నీవరల్డ్, ఫ్రాన్స్‌లోని ఐఫిల్ టవర్, లండన్‌లోని ...గ్‌బెన్, జర్మనీలోని బెర్లిన్‌గోడ ఒకటేమిటి? మొత్తం చుట్టి చూపించి ...స్తాం. కాని అప్పటికి డాడీ అమెరికాలో వుంటేనే ఇదంతా జరుగుతుంది" ...న్నాడు చివరికి.

"అదేమిటి బావా! మావయ్య ఇక అమెరికా వెళ్ళరా?" అను...మానంగా అడిగింది మహేశ్వరి.

"ఏమో! వెళ్ళినా మిగిలిన ఆస్తులు అమ్మేసి, ఆ డబ్బుతో అమ్మని,

నాయనమ్మని తీసుకుని ఇక్కడికే తీసుకువచ్చేస్తారేమోనని అనుమానంగా వుంది" చెప్పాడు.

"లేదు. ఇప్పట్లో అది జరగదు" అన్నాడు నవీన్.

"ఎందువల్ల?" వెంటనే అడిగింది శివానీ.

"ఎందుకంటే ఇప్పుడున్న పరిస్థితులు సహజంగాలేవు. మనకుతెలీని విషయం ఏదో వుంది. అది తెలిసేవరకు మనం కూడ ఎక్కడివాళ్ళం అక్కడ బుద్ధిగా వుంటే మంచిది. సమయంవస్తే వాటంతట అదే బయట పడతాయి. వాటిగురించి మనం అనవసరంగా బాధపడ్డంకన్నా అప్పుడప్పుడూ మనం కలుసుకుని సరదాగా గడపటం మంచిది...." అన్నాడు నవీన్.

సరదాగా చాలాసేపు పార్కులో తిరిగారు.

కావలసినవి కొనుక్కు తిన్నారు.

ఎన్నో ఊసులు—ఎన్నో కబుర్లు.

ఎనిమిది గంటలకు శివానీ, అనంత్‌లను ఆటోలో పంపించేసాక చెల్లెల్ని తీసుకుని బైక్‌మీద మున్నలూరు వెళ్ళిపోయాడు నవీన్. అది మొదలు. వారానికి రెండుసార్లు నవీన్ మహేశ్వరిలు విజయవాడ ఏదో వంకతో రావడం, అటు మున్నలూరులోగాని, యిటు డాక్టర్ గోపాల్‌కిగాని తెలీకుండా పార్కుల్లోను, సినిమా హాళ్ళవద్ద కలుసుకుని కబుర్లు చెప్పుకు వెళ్ళటం జరుగుతోంది.

దాంతో ఇప్పుడు అనంత్, శివానీలు మరింత ఉత్సాహంగా తమ డ్యూటీలుచేస్తూ, ఓవర్‌టైమ్ వర్కుచేస్తూ మరీ డబ్బు సంపాదించి తండ్రికి యిస్తున్నారు. ఇలా మరో పక్షంరోజులు గడిచిపోయాయి.

ఈ లోపల—

ఓసారి అమెరికా వెళ్ళి—

అక్కడ డెట్రాయిట్‌లో వుంటున్న అన్నపూర్ణేశ్వరి, సత్యవతిల పరిస్థితి ఏమిటో చూద్దాం.

* * * *

"ఏమిటే అమ్మాయ్ ఇది. నువ్విలా బెంగపెట్టుకుని ఒంటికి తెచ్చు

నాకేం నచ్చలేదు. అనవసరంగా నువ్వు కంగారు పెట్టేస్తున్నావ్" నుదుటిమీది తడిగుడ్డను తీసి మరోసారి చల్లటి నీటిలో ముంచి తిరిగి నుదుటిమీద వేస్తూ మందలించింది అన్నపూర్ణేశ్వరి

మౌనంగా విని వూరుకుంది సత్యవతి.

రెండ్రోజులుగా ఆమెకు జ్వరంగా వుంది.

మందులు వాడినా ఫలితం కన్పించకపోయేసరికి తనకు తెలిసిన నాటు వైద్యం ప్రయోగించింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

నిజానికి సత్యవతికి బెంగగానే వుంది.

పిల్లలిద్దరూ ఇండియా వెళ్ళారు.

భర్త కెనడా వెళ్ళాడు.

వారంరోజుల్లో వచ్చేస్తానని చెప్పి వెళ్ళినవాడు మధ్యలో ఒకటి రెండుసార్లు ఫోన్ చేసాడంతే. తిరిగి ఫోన్‌లేదు. తిరిగిరాలేదు. ఏం జరిగిందో అర్థంకావటంలేదు. పిల్లలు అనంత్, శివానీలు ఎలా వున్నారో తెలీదు.

వాళ్ళు ఇండియావెళ్ళి మూడుమాసాలు దాటిపోయింది. వెళ్ళిన కొత్తలో ఏం ఫోన్ చేసారో అంతే. తిరిగి వాళ్ళతో మాట్లాడటం వీలు కాలేదు. మున్నలూరు ఫోన్‌చేస్తే వాళ్ళు బాగానే వున్నారు. చాలా మారిపోయారు. మన పద్ధతుల్లోకి వచ్చేసారు అంటూంటారు. అంతేగాని వాళ్ళని పిలిపించి మాట్లాడించటంలేదు.

ఎప్పుడూ ఏదో సాకు చెప్తారు. అసలు వాళ్ళు అక్కడే వున్నారా వేరెక్కడికయినా వెళ్ళిపోయారా అర్థంకాదు.

ఇదిలా వుంటే కెనడా వెళ్ళిన భర్త ఎంతకీ తిరిగిరాకపోవటం సత్యవతికి కంగారు పుట్టించటమేకాదు. అనేక అనుమానాలకు తావిస్తోంది. ప్రస్తుతం షేర్లు కుప్పకూలి భారీనష్టం చవిచూసి, మానసికంగా కృంగిపోయి వున్న మనిషి ఆయన. ఆ బెంగతో ఏ అఘాత్యమన్నా చేసుకుని వుంటే? ఈ ఆలోచనే ఆమెను వణుకు పుట్టిస్తోంది. అలానిచెపితే అత్తగారు మరింత కంగారు పడుతుందని తన భయాల్ని, ఆందోళనల్ని గొంతులోనే దాచుకుని భర్త రాకకోసం ఎదురుచూస్తూ బెంగగా రోజులు గడుపుతోంది.

అందుకే అనుకోకుండా—

జ్వరం బారిన పడిందామె.

కొడుకు తిరిగి రాకపోవడంతో ఒకవేళ కెనడా నుంచి అలానే వాడు ఇండియా వెళ్ళాడేమోనన్న అనుమానంతో మున్నలూరు ఫోన్ చేసిన ప్రతిసారీ గోపాల్ అక్కడికి వచ్చాడాని అడుగుతూనే వుంది. అడిగిన ప్రతిసారీ రాలేదనే సమాధానం వస్తోంది.

ఏం చేయాలో అర్థంగాని పరిస్థితిలో—

అయోమయంగా కొట్టుమిట్టాడుతూ—

అత్తా కోడళ్ళిద్దరూ రోజులు గడుపుతున్నారు.

కొడుకు, మనవడు, మనవరాలితో సందడిగా వుండే అంతంత కొంప బోసిపోయి కనబడుతుంటే చాలా బాధగా వుంది.

"అత్తయ్యా! మనం ఇండియా వెళితే ఎలా వుంటుంది?" ఉన్నట్టుండి అడిగింది సత్యవతి.

"అదేమిటే.... అబ్బాయి రాకుండా ఎలా వెళతాం?" ఆశ్చర్యంగా అడిగింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"ఏమో. ఓసారి మనం అక్కడికి వెళ్ళొస్తే బాగుంటుందనుంది."

"నిజమే! నాకూ అలాగే వుంది గాని, వెళితే నేను తిరిగి రాను. ఒకవేళ వాడు అక్కడ లేకపోతే నిన్నొక్కదాన్ని వెనక్కి పంపించలేను."

"ఫరవాలేదు. పిల్లల్ని తీసుకుని నేను వెనక్కి వచ్చేస్తాను."

"నిజమే గాని, అందరం వెళ్ళిపోతే ఇక్కడంతా ఎవరు చూసుకుంటారు?"

"ఆ భయం లేదు అత్తయ్యా! ఆస్పత్రిలో అంతా నమ్మకమైన వాళ్ళు. ఇక్కడ మనింట్లో పనివాళ్ళు కూడా ఎంతో నమ్మకమైన వాళ్ళు. అయినా పోయేది మాత్రం ఏముంది? పోయేదంతా షేర్లలోనే పోయింది. అప్పులు ఏమన్నా వున్నాయేమో నాకు తెలీదు. అవసరమైతే ఆస్తులన్నీ అమ్మేసి ఆయన్ని ఇండియా తీసుకుపోదాం.

ఎప్పుడూ షేర్లమీద వస్తున్న లాభాలు చూసి మురిసిపోయేవారా

ఆ డబ్బుతో ఇండియాలో పెద్ద ఆస్పత్రి కట్టాలని, ఆ ఆస్పత్రికి ...ప పెట్టాలని మురిసిపోయేవారాయన. అంతా పోయింది. షేర్లు ఇలా ...ముంచుతాయనుకోలేదు...." అంటూ చిన్నగా లేచి కూర్చుంది ...వతి.

బయట సన్నగా వర్షం పడుతోంది.

వాతావరణం చలి చలిగా వుంది.

డెట్రాయిట్ వాతావరణం అన్నపూర్ణేశ్వరికి బాగా పడినట్టుంది. ...త ఆరోగ్యంగా, మరింత రంగుదేలి ఉత్సాహంగా కన్పిస్తోంది. ఎన్ని ...్యలున్నా వాటి ప్రభావాన్ని మనసు మీద పడకుండా జాగ్రత్తపడ్డం ...ి అలవాటు.

అది ఆమెకు వయసు నేర్పిన పాఠం. కష్టాలు వస్తూంటాయి. ...ంటాయి. అలాగని మనసును కష్టపెట్టుకుంటే, ఆ ప్రభావం ఆరో...మీద పడి మరింత ముసలితనం మీద పడుతుందని ఆమెకు తెలుసు.

"అమ్మాయ్! నాకో సందేహం వుంది. అడగనా?" కోడలికి దగ్గరగా ...లాక్కుని కూచుంటూ అడిగింది.

"అడగండి అత్తయ్యా! ఏమిటి మీ సందేహం?" నుదుటి మీది తడి ...తీసి పక్కన పడేసి అడిగింది సత్యవతి.

"ఏంలేదు. నిజంగానే షేర్లమీద అంత నష్టం వచ్చిందంటావా?"

"వచ్చుంటుంది. లేకపోతే ఆయన అంతగా బాధపడతారా.... ...త్తయ్యా! ఒక్క నిముషం" అంటూ ఏదో గుర్తొచ్చినట్టు చెప్పడం ఆపింది ...త్యవతి.

"ఏమైంది?"

"ఏం లేదు. స్టీవెన్ అని షేర్ల బ్రోకర్ ఒకతను మీ అబ్బాయికి ...ి ఫ్రెండ్. ఈ వీధి చివరే అతని ఆఫీసు. ఓసారి అతన్ని పిలిచి ...ట్లాడితే కొత్త విషయాలేమన్నా తెలుస్తాయేమో— ఒక్కోసారి పతన...న షేర్లు కూడా తిరిగి పుంజుకుంటాయి."

"అలాగా! అయితే మాట్లాడదాం. విశ్రాంతి తీసుకో. జ్వరంతగ్గాక ...దాం."

"పరవాలేదు. జ్వరం తగ్గింది. ఫోన్ చేసి అతన్నే పిలుస్తాను" అంటూ ఓపిక తెచ్చుకుని బెడ్ దిగింది సత్యవతి.

ఫోన్ వద్దకెళ్ళి స్టీవెన్‌కి ఫోన్ చేసింది.

ఆమె ఫోన్ చేసిన పావుగంటలోనే స్టీవెన్ కారు వచ్చి పోర్టికోలో ఆగింది. తెల్లగా, పొడవుగా హుందాగా వున్న మధ్యవయసు అమెరికన్ ఒకతను చిరునవ్వుతో లోనకు వస్తూ-

"నమస్తే మేడమ్!" అంటూ హిందూ సంప్రదాయంలో సత్యవతికి నమస్కరించాడు.

అన్నపూర్ణేశ్వరి అతడి నమస్కారానికి ఆశ్చర్యపోయింది.

"అమ్మాయ్! ఇతను ఇండియావాడా ఏమిటే? చూడ్డానికి అలాలేడే" అంది అతడ్ని పట్టిపట్టి చూస్తున్న అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"ఇతను కొంతకాలం హైదరాబాద్‌లో వున్నాడట. మన పద్ధతులు తెలుసు. కాని తెలుగు రాదు. హిందీ కొద్దిగా మాట్లాడగలడు" అంటూ స్టీవెన్‌కి నమస్కారం చేసి-

"రండన్నయ్యా! కూర్చోండి" అంది ఆదరంగా ఇంగ్లీషులో.

అతను కూచున్నాడు.

అత్తగారిని అతడికి పరిచయం చేసింది సత్యవతి.

"గోపాల్‌గారు ఇంకా రాలేదా?" చుట్టూ చూస్తూ అడిగాడు స్టీవెన్.

"కెనడా వెళ్ళారు. రెండు మాసాలు కావస్తోంది. ఇంకా తిరిగి రాలేదు. అందుకే కంగారుపడుతున్నాం. షేర్లలో భారీగా నష్టపోయినప్పట్నుంచి ఆయన పరిస్థితి బాగాలేదు...."

"వెయిటె మినిట్...." అంటూ ఆమె మాటలకు అడ్డం వచ్చాడు స్టీవెన్.

"షేర్లలో భారీగా నష్టం ఏమిటి?" అర్థంగానట్టు అడిగాడు.

"అదేమిటి మీకు తెలీదా? ఒకేసారి అయిదువందల కోట్లు నష్టం.. జీన్ లేబొరేటరీస్ కుప్పకూలటంతో మా డబ్బు కూడా పోయింది."

"వ్వాట్?" ముఖం చిట్లించి అర్థంగానట్టు అరిచాడు స్టీవెన్. ఆ వెంటనే పెద్దగా నవ్వటం మొదలుపెట్టాడు.

అతడు ఎందుకు నవ్వుతున్నాడో అర్థంగాక—

అత్తాకోడళ్ళు ముఖముఖాలు చూసుకున్నారు.

"మీ షేర్లు నష్టపోయినట్టు ఎవరు చెప్పారు మీకు?" నవ్వాపుకుంటూ ...గాడు.

"ఆయనే చెప్పారు, బెంగపడ్డారు కూడ. అదేమిటి? జీన్ లేబొ...టరీస్ షేర్లు పతనంగావటం నిజంగాదా?" ఉద్వేగభరితంగా అడిగింది ...త్యవతి.

"నిజమే! జీన్ లేబొరేటరీ కుప్పకూలిన మాట నిజమే."

"మరింకేమిటి? మా షేర్లు కూడ కుప్పకూలినట్టేగదా?"

"ఏమిటి సిస్టర్! ఇదేం జోకో నాకు అర్థంగావటంలేదు. జీన్‌లో ...షేర్లే లేవు. ఇక కుప్పకూలటం ఏమిటి?"

ఆశ్చర్యంతో నోటమాట రాలేదు సత్యవతికి.

"నమ్మను....నేన్నమ్మను. నాకు షేర్ల గురించి తెలీకపోవచ్చు. ...ఆయన చెప్పింది నేను మర్చిపోలేదు. జీన్ లేబొరేటరీస్ షేర్లలోనే ...మదుపు చేసానన్నారాయన." అంది.

"లేదు సిస్టర్! మీతో మిస్టర్ గోపాల్ అలా ఎందుకు చెప్పారో ...ం నాకు తెలీదు. మీ డబ్బు ఎక్కడికీ పోలేదు. పైగా ఇప్పుడింకా ...గే అవకాశాలున్నాయి.

మిష్టర్ గోపాల్‌కి జీన్ లేబొరేటరీస్‌లో ఒక్క షేర్ కూడా లేదు. ...న తన డబ్బంతా పెట్టింది జెన్‌ఫార్మా లేబొరేటరీస్ షేర్లమీద. ...తిహతంగా ముందుకు సాగుతున్న పెద్ద కంపెనీ అది.

జెన్‌ఫార్మా షేర్లకు ఎప్పుడూ డిమాండ్ వుంది. ఇప్పుడు అమ్మకానికి పెట్టినా మీ షేర్లమీద కోట్ల రూపాయల లాభం వస్తుంది. జెన్ ఫార్మాకి, జిన్‌కి పేర్లు దగ్గరగా వున్నంతమాత్రాన గోపాల్ పొరబాటుపడే ఛాన్సే లేదు.

ఏదో కారణంతోనే ఆయన మీకిలా నష్టం వచ్చిందని చెప్పుండాలి. సారీ సిస్టర్! జరిగిందానికి మీరు చాలా బాధపడినట్టున్నారు. నిశ్చింతగా వుండండి. గోపాల్ రాగానే నేను మాట్లాడతాను. మీరు అనుకున్నట్టు మీకు ఏ నష్టమూ జరగలేదు. ఓ.కె!" అంటూ ధైర్యం చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు స్టీవెన్.

అతడు వెళ్ళిన అయిదు నిముషాల వరకు—

అత్తా కోడళ్ళు యిద్దరూ కోలుకోలేకపోయారు.

ఏం జరిగింది? ఏం జరుగుతోంది అర్థంగాని పరిస్థితి. షేర్లలో నష్టపోలేదని తెలిసినందుకు సంతోషించాలా? లేక గోపాల్ ఎందుకిదంతా చేసాడో తెలీని పరిస్థితికి విచారించాలో అర్థంగాని పరిస్థితి. పైగా ఏ నష్టమూ రానప్పుడు ఇతగాడు కెనడా వెళ్ళి కూచోవాల్సిన అవసరం ఏమొచ్చింది?

"అమ్మాయ్ సత్యవతి!" అంటూ తనే ముందుగా తేరుకుంటూ కోడల్ని పిలిచింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"నాకంతా అయోమయంగా వుంది అత్తయ్యా! ఏమీ అర్థంకావటం లేదు" అంది తల పట్టుకుంటూ సత్యవతి.

"నాకు అర్థమైందిగానీ నువ్వేమీ కంగారుపడకు. వీళ్ళ సంగతేమిటో తేల్చేస్తాను. రా చెప్తాను" అంటూ లేచిందావిడ.

"ఎక్కడికి అత్తయ్యా?"

"చెప్పింది విను. మనం ఇక్కడ చేతులు ముడుచుకు కూర్చుంటే

...బు కావు. నా ఉద్దేశం సరయితే గోపాల్ కెనడాలో లేడు. ఇండియా ...ళ్ళిపోయుండాలి. గోపాల్ అక్కడికి రాలేదని కావాలనే వాళ్ళంతా ...బద్ధం చెప్తున్నారు. కాదు కాదు. గోపాల్ వాళ్ళచేత అలా చెప్పిస్తు...ండాలి."

"అలా ఎందుకు చేస్తారు?"

"ఎందుకేమిటే పిచ్చిమొద్దు. వాళ్ళు ముగ్గురూ అక్కడున్నారని ...స్తే మనం కూడా వచ్చేస్తామని ఈ నాటకం ఆడుండాలి."

"అయితే బావగారికి ఫోన్‌చేసి అడగనా?"

"వాళ్ళంతా ఒకటయిపోయారే పిచ్చిమొగమా! మనం ఎన్నిసార్లు ఫోన్‌చేసినా రాలేదనే చెప్తారు. అన్నన్నా.... నాకు ఇప్పుడు అర్థమవు...ంది. గుర్తుందా? వెళ్ళేముందు ఇక్కడ ఫోన్ నంబర్లన్నీ మార్పించే...రు."

"అవును. అకారణంగా మార్పించారు."

"అకారణం కాదు. అంతా సకారణమే. నీ కొడుకు, కూతురు ...ళ్ళే చాలా మారిపోయారని సొల్లుకబుర్లు చెప్పారుగా వాళ్ళు. అదంతా ...జమయి వుండదు. పాత నంబర్లుంటే అనంత్, శివానీలు మాటిమాటికీ ఫోన్‌చేసి వచ్చేస్తామని గొడవ చేస్తారని, ఇక్కడికొచ్చి నంబర్లు మార్చేసి, షేర్లలో నష్టం వచ్చిందని వంకపెట్టి నైస్‌గా ఇండియా వెళ్ళిపోయాడు. ...అనుమానం నిజమైతే ముందుగా జర్మనీ వెళ్తానని వెళ్ళాడు చూశావా? ...వంకన అప్పుడూ ఇండియానే వెళ్ళుంటాడు."

"ఓసారి ఇండియా వెళ్ళొచ్చి, రెండోసారి కూడా ఇండియానే ...ళ్ళారంటారా?"

"అవును. సందేహం అక్కర్లేదు. అక్కడ ఏదో గందరగోళం ...జరుగుతోంది. రా చెప్తాను. మనింటికి ఫోన్‌చేసి లాభంలేదు. నర్సారాయుడు

గారింటికి ఫోన్‌చేస్తే వాళ్ళు నిజం చెప్పేస్తారు. నా సూట్‌కేస్‌లో నంబర్ వుండాలి. తెస్తా" అంటూ గబగబా తన గదిలోకి వెళ్ళి పావుగంట తర్వాత తిరిగి వచ్చిందావిడ. చిన్న హేండ్ బుక్‌లో రాసిపెట్టుకున్న నంబరు సత్యవతికి చూపించింది.

"ఫోన్‌చేసి నాకివ్వు. నేను మాట్లాడతాను" అంది.

సత్యవతి ఫోన్ చేసింది.

పది నిముషాలు ప్రయత్నించాక లైన్ కలిసింది.

నర్సారాయుడుగారి భార్య రుక్మిణి ఫోన్ లిఫ్ట్ చేసింది.

ఆవిడ అన్నపూర్ణేశ్వరికి మంచి స్నేహితురాలు.

"ఏయ్ రుక్కూ! నేనే అన్నపూర్ణేశ్వరిని. అమెరికానుంచి ఫోన్ చేస్తున్నాను" అని ఆవిడ అరిచి చెప్పగానే—

అవతల రుక్మిణి చాలా సంతోషపడిపోయింది.

"అబ్బ! ఇన్నాళ్ళకి గుర్తొచ్చానా? అమెరికా కోడలి దగ్గర కెళ్ళగానే పూర్తిగా మమ్మల్ని మర్చిపోయావ్. ఎలా వున్నావ్, ఏమిటి?" అంటూ ప్రశ్నల వర్షం కురిపించింది.

కుశల ప్రశ్నలు అవగానే—

"ఇంతకీ మావాళ్ళంతా ఎలా వున్నారు?" అంటూ కూపీలాగటం ఆరంభించింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"వాళ్ళకేమిటే, నిక్షేపంగా వున్నారు. కాదంటే...."

"వూ! కాదంటే....ఏమైందే?"

"ఏంలేదు. మీ మనవడు, మనవరాలు యిక్కడ కన్పించటంలేదు."

"ఎక్కడికెళ్ళారట? అన్నట్టు మా అబ్బాయి గోపాల్ అక్కడే వున్నాడా?"

"అదేమడుగుతావ్, ముందోసారి వచ్చి మూడు రోజులుండి అమె... వచ్చేశాడా? గడ్డం పెంచుకుని, మనిషి దిగాలుగా. ఇంతకీ ఓ మాట ...ప్పాదినా. నేను విన్నది నిజమేనా?"

"ఏం విన్నావ్?"

"అదే....షేర్లు దివాళాతీసి ఎన్నో కోట్లు నష్టం వచ్చిందని, ఆ ...బులతోనే గోపాల్ ఇక్కడకొచ్చాడని?"

"లేదు. అలాంటి నష్టం ఏమీ జరగలేదు. ఏదో పొరబాటు జరి...ంది. ఇంతకీ గోపాల్, పిల్లలు మా ఇంట్లోనే వుంటున్నారా?"

"లేరుగా? వచ్చి వారం రోజులున్నాడేమో, తర్వాత మరి ఏం ...జరిగిందో ఏమిటో తెలీదు. గోపాల్ అనంత్, శివానీలతో వూరొదిలి ...ళ్ళిపోయాడు బెజవాడలో ఫ్లాటు అద్దెకు తీసుకుని వుంటున్నాడని, మన...డు, మనవరాలు ఏదో హోటల్లో ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారని ఇక్కడంతా ...పులు కొరుక్కుంటున్నారు. అసలు ఏం జరిగిందంటే ఎవరూ చెప్పలేక ...తున్నారు. ఈ విషయాలేమీ మీకు తెలీదా?"

"ఫోన్‌చేసినా వాళ్ళు చెప్పటంలేదు. అందుకే నీకు ఫోన్ చేశాను. ...నిలా ఫోన్ చేశానని ఎవరికీ చెప్పకు. నాకిక్కడ ఏమీ తోచటంలేదు. ...చ్చేద్దామనుకుంటున్నాను" అంటూ మూడు నిముషాలు మాట్లాడి ఫోన్ ...పెట్టేసింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

అవతల రుక్మిణి చెప్పిన విషయాలు వినగానే—

బుర్ర గిర్రున తిరిగినట్టయింది అన్నపూర్ణేశ్వరికి.

తను విన్న విషయాలన్నీ—

కోడలికి సవివరంగా చెప్పింది.

వింటూనే సత్యవతి కూడా కంగారుపడింది.

"అత్తయ్యా! ఇదంతా చూస్తే నాకేమిటో కంగారుగా వుంది. ఏం చేద్దాం? మనం కూడా ఇండియా వెళ్ళిపోదామా?" అనడిగింది.

"వెళ్ళాలి. కాని మనం వస్తున్న సంగతి వాళ్ళకి తెలియకూడదు. వెంటనే ఆ ఏర్పాట్లు చూడు. ఇంటికి వెళ్ళాక చెప్తా వీళ్ళ సంగతి" అంది కోపాన్ని అణచుకుంటూ అన్నపూర్ణేశ్వరి.

* * * *

సమయం, సందర్భం లేకుండా—

ఒక్కోసారి సమస్యలమీద సమస్యలు వచ్చి పడుతుంటాయి. అవి ఎందుకు వస్తున్నాయి, పరిష్కారం ఏమిటి? వాటినుంచి ఎలా బయట పడాలో తెలీక కొందరు ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతుంటారు.

ఇలాంటి వాటిలో కొన్ని స్వయంకృతాపరాధాలయితే కొన్ని కాలం కలిసిరాని కష్టాలు. ఇవన్నీ ఒక ఎత్తయితే, ఇక వున్న సమస్యలనుంచి ఎలాగో నెట్టుకొస్తున్నవాళ్ళకి ఉన్నట్టుండి మరో సమస్య వచ్చిపడితే ఇక వాళ్ళ అవస్థ ఇంతా అంతా కాదు.

సరిగ్గా అలాంటి పరిస్థితే ఆరోజు అనంతసాయి, సాయిశివానీలకు ఎదురయింది.

ఎందుకో ఆరోజు ఉదయం ఆలస్యంగా లేచాడు డాక్టర్ గోపాల్. అప్పటికే అనంత్, శివానీలు డ్యూటీకి వెళ్ళటానికి రెడీ అవుతున్నారు. శివానీ కాఫీకప్పు తెచ్చి గోపాల్‌కి అందించింది.

ఒకప్పుడు వంట చేయటమే రాని అమ్మాయి శివానీ.

ఇప్పుడు ఇంట్లోనే రైస్ వండుతోంది. చక్కగా కాఫీ టీలు పెడుతోంది. చిన్న చిన్న కూరలు, వేపుళ్ళు వండగలుగుతోంది. హోటల్ తిండి తినలేకపోతున్నానంటూ మొదట తనే వంట ఆరంభించి క్రమంగా

...నీకి అలవాటు చేశాడు. తండ్రికి సాయంగా కిచెన్‌లో అడుగుపెట్టడం ...దలుపెట్టిన శివానీకి ఇప్పుడు కిచెన్ బాగా అలవాటయిపోయింది.

"ఏమ్మా! హోటల్‌కి బయలుదేరుతున్నారా?" కాఫీ సిప్‌చేస్తూ అడి...రు గోపాల్.

"అవును డాడీ! టైమవుతోంది" అంది శివానీ.

"సారీరా! రాత్రి చెప్దామని మర్చిపోయాను. ఇవాళ మీరు వెళ్ళక్క...డు. ఈరోజు మీకు శలవు కావాలని నిన్నే హోటల్ మేనేజర్ని అడి...ను. ఆయన ఓ.కె. చేశారు" చెప్పాడు.

ఆశ్చర్యంగా చూసింది శివానీ.

ఆ మాటలు విని తన గదిలోంచి బయటికొచ్చాడు అనంత్.

"శలవు దేనికి డాడీ?" అనడిగాడు.

"చెప్తాను" అంటూ కాఫీ తాగుతూ కాసేపు న్యూస్‌పేపర్ తిరగే...రు గోపాల్.

ఏమిటా విషయం అన్నట్టు—

చెల్లెలి ముఖంలోకి చూశాడు.

తెలీదన్నట్టుగా—

పెదవి విరిచింది శివానీ.

తీరిగ్గా కాఫీతాగి కప్పు టీపాయ్‌మీద వుంచి—

కొడుకును, కూతుర్ని సాదరంగా చూశాడు గోపాల్.

"మీ ఇద్దర్నీ చూస్తుంటే నాకు చాలా గర్వంగా వుందిరా. అల్లరి ...ల్లరగా తిరుగుతూ మీ భవిష్యత్తు పాడుచేసుకుంటున్నారని ఇంతకు ...ముందు బాధపడేవాడ్ని. కోట్ల డబ్బు పోయినందుకూ్కడా నాకు బాధలేదు.

మీ గురించే నా బాధ. ఇప్పుడు ఆ బెంగ తీరిపోయింది. చాలావరకు పద్ధతి లోకి వచ్చారు.

బాధ్యతగా ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్నారు. కన్నతండ్రిగా నా మాట మీద గౌరవం వుంచి మీ సంపాదనతో నన్ను పోషిస్తున్నారు. నా అవసరాలు తీర్చి నన్ను ఆదుకున్నారు. ఏ తండ్రికయినా ఇంతకన్నా ఏం కావాలి?" అంటూ గర్వంగా చూసాడు.

శివానీ వచ్చి తండ్రి పక్కన కూర్చుంది.

"ప్లీజ్ డాడీ! అవన్నీ ఇప్పుడెందుకు? మీరు సంతోషంగా వున్నారు. అది మాకు చాలు" అంది.

"నా సంతోషానికి మరో కారణం కూడా వుంది తల్లీ! అమెరికాలో ఉన్నంతకాలం మన సాంప్రదాయాలు, కట్టుబాట్లు, పద్ధతులు ఇవేమీ మీకు నచ్చేవికావు. ఇప్పుడు చూసావా? చీర కట్టడంలో నీ తర్వాతే ఎవరయినా అన్నంత చక్కగా నువ్వే చీర కట్టుకోగలుగుతున్నావ్. నిన్నిలా చీర, జాకెట్‌లో చూస్తే మీ అమ్మ, నాయనమ్మ ఎంత సంతోషిస్తారో తెలుసా?" అన్నాడు ఆనందంగా.

"నేను మమ్మీతో మాట్లాడాలి. ఓసారి ఫోన్‌చెయ్యి డాడీ, ప్లీజ్" ఆర్తిగా చూసింది శివానీ.

"చేద్దాం. నే చెప్తాగా. అందుకు ఇంకా కొంత టైముందిగాని మనం ఒక ముఖ్యమైన పార్టీకి వెళ్ళాలి. నువ్వు మొన్న నేను తెచ్చిన పట్టుచీర, జాకెట్‌తో సింపుల్‌గా రెడీ అవు. అరే అనంత్, నువ్వు కూడా. ఇలా హోటల్ యూనిఫాం డ్రస్‌లో గాకుండా చక్కగా రెడీకా. ఈలోపల నేను స్నానంచేసి రెడీఅయి వచ్చేస్తాను" అంటూ లేచాడాయన.

"నిజంగానే ఇవాళ మాకు లీవు అడిగారా?" అనుమానంగా అడిగాడు అనంత్.

"డౌటయితే మీ మేనేజర్‌కి ఫోన్‌చేసి అడుగు" తన గదిలోకి పోతూ చెప్పాడాయన.

"ఇంతకీ పార్టీ ఎక్కడో చెప్పలేదు మీరు" వెనకనుంచి అరిచింది శివానీ.

"వచ్చిచెప్తాగా. మీరు త్వరగా రెడీ అవండి" అంటూ లోనకెళ్ళి తలుపు మూసుకున్నాడాయన.

"అన్నయ్యా! ఏమిటిదంతా? నాకేం అర్థంగావటంలేదు" అంది శివానీ అనంత్‌ని చూస్తూ.

"బాగుంది. నాకు మాత్రం అర్థమైందా ఏమిటి? నాకో డౌటు."

"ఏమిటది?"

"మనం హోటల్‌కెళ్ళి లీవు పెట్టబోతున్న సంగతి డాడీకి తెలిసి పోయి వుంటుందా?"

"ఎలా తెలుస్తుంది? ఛాన్సేలేదు. ఇప్పుడేదో పార్టీ అంటున్నారు. మనం మధ్యాహ్నం బావతో లంచ్‌చేసి సినిమా ప్రోగ్రాం పెట్టుకున్నాం. పన్నెండు లోపలే నవీన్, మహేశ్వరిలు వచ్చేస్తారు. ఇప్పుడేం చేద్దాం?"

"కంగారుపడకు. నేను నవీన్‌కు ఫోన్‌చేసి రావద్దని చెప్తాను. నువ్వు త్వరగా రెడీకా. నేను కిందకెళ్ళి ఫోన్‌చేసి ఇప్పుడే వచ్చేస్తాను" అంటూ వేగంగా బయటికెళ్ళిపోయాడు అనంత్.

శివానీ బట్టలు మార్చుకోడానికి తన గదిలోకెళ్ళి తలుపు మూసుకుంది.

సుమారు నలభై నిముషాల తర్వాత—

గోపాల్ గది తలుపులు తెరుచుకున్నాయి.

నీట్‌గా షేవ్ చేసుకుని, చక్కగా డ్రస్ చేసుకుని హుందాగా బయటికొస్తున్న తండ్రిని చూస్తుంటే ఎప్పటి డాక్టర్ గోపాల్‌ని చూస్తున్నట్టుగా వుంది ఇద్దరికీ. తండ్రిని చూస్తూ లేచి నిలబడ్డారు.

"డాడీ! మిమ్మల్ని ఎప్పటిలా చూస్తున్నందుకు చాలా ఆనందంగా వుంది" అంది వుత్సాహంగా శివానీ.

"మీ ఆనందమేగా నా ఆనందం. ఈ పట్టుచీరలో అచ్చం పెళ్ళి కూతురిలా ఉన్నావ్ తల్లీ! నా దిష్టే తగిలేలా వుంది" అంటూ ఆప్యాయంగా కూతురి నుదుట ముద్దాడాడు గోపాల్.

"డాడీ, ఇంతకీ పార్టీ ఎక్కడ? ఎప్పుడు వెళ్ళాలి?" అడిగాడు అనంత్.

"చెప్తాను కూర్చోండి" అంటూ సోఫాలో కూర్చున్నాడు.

ఎదురుగా సోఫాలో—

అనంత్, శివానీలు కూర్చుని తండ్రి ఏం చెప్తాడోనని ఆసక్తిగా చూసారు.

గోపాల్ పెద్దగా నిట్టూర్చాడు.

"మనం గన్నవరం వెళుతున్నాం. ఎ.సి. కారు బుక్‌చేసాను. కాస్సేపట్లో వస్తుంది" చెప్పాడు.

ఉలిక్కిపడ్డాడు అనంత్.

"మైగాడ్! డాడీ, ఎ.సి. కారంటే వెళ్ళిరావటానికి ఎంతవుతుంది? ఇప్పుడంత అవసరమా? పైగా నెలాకరు. చేతిలో డబ్బుకూడా లేదు" అంటూ గుర్తుచేసాడు.

"మీ దగ్గర డబ్బులేదని నాకు తెలుసు. అందుకే నిన్న లీవు అడిగినప్పుడే మీ మేనేజరువద్ద అయిదువేలు అడ్వాన్స్‌గా తీసుకున్నాను. నో ప్రాబ్లం" అన్నాడు ధైర్యం చెప్తున్నట్టు.

జీతం డబ్బుల్లో అయిదు వేలకు కోత పడిందని తెలీగానే అన్నాచెల్లెళ్ళు ఇద్దరికీ ఎక్కడలేని నీరసం ముంచుకొచ్చేసింది. అసలే ఎంత కష్టపడ్డా అంతంత మాత్రంగానే సరిపోతున్నాయి. ఇలా వేలకు వేలు ఖర్చుచేస్తే ఎక్కడ్నుంచి తేవాలి?"

"ఏమిట్రా డబ్బు తగలేస్తున్నానని తిట్టుకుంటున్నారా?" మనసులో మాట గ్రహించినట్టు సూటిగా అడిగాడు గోపాల్.

"అదేంలేదు డాడీ! కానీ....ఇంతగా దుబారాచేసి మనం ఇప్పుడు గన్నవరం వెళ్ళాలా?" నచ్చచెప్తున్నట్టు అడిగాడు అనంత్.

"దుబారా....హిహి....ఇది దుబారాగా కన్పిస్తుందా మీకు? ఆశ్చర్యంగా వుంది. మన స్టేటస్‌కి తగ్గట్టు ఎ.సి. కార్లో పార్టీకి వెళ్ళటం దుబారా అయితే మరి నా డబ్బు....నా కష్టార్జితం....లక్షలకు లక్షలు మీరు తగలేసారు? దాన్ని ఏమనాలి?

బెజవాడ, హైదరాబాద్, చెన్నై ఇలా వూళ్ళమ్మట తిరిగి ఎన్నో లక్షలు పాడుచేసారు. అప్పుడు దుబారా అన్పించలేదా? మీరు ఇండియా వచ్చిన ఈ మూడు మాసాల్లోను సుమారు పదిహేనులక్షలు హారతికర్పూరంలా హరించుకుపోయింది.

అలా ఖర్చుపెట్టినప్పుడు మీకు బాధనిపించలేదు. ఇప్పుడు మీరు సంపాదిస్తున్నారు గాబట్టి నా ఖర్చులు చూస్తే మీకు దుబారా అన్పిస్తోంది. అంతేనా?" కోపంగా ఆయన నిలదీస్తుంటే సమాధానం తెలీక అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరూ దిక్కులు చూస్తూ నిలబడిపోయారు.

"అయినా ఇది మీ తప్పుకాదు, నాది. మిమ్మల్ని నేనెంత బాగా చూసుకున్నానో, అలాగే మీరు కూడా నన్ను చూసుకుంటారని ఆశపడటం నా తప్పు. ఓ.కె. ప్రయాణం కేన్సిల్ చేస్తాను. మీరు డ్యూటీ కెళ్ళిపోండి" అన్నాడు తిరిగి తనే.

"సారీ డాడీ! డబ్బులేదు గాబట్టి అడిగాను. అలా అడిగి వుండ కూడదు. సారీ, మీరు ప్రయాణం మానక్కర్లేదు. మనం ఎ.సి. కార్లోనే వెళదాం" అన్నాడు అనంత్ చివరకు.

శివానీకి ఇదంతా నచ్చలేదు.

అసలు గన్నవరం ప్రయాణం ఏమిటి? ఈ గొడవేమిటి? అర్థం కాలేదు. పైగా తండ్రి తమనుంచి ఏదో దాస్తున్నాడనే అనుమానం క్రమంగా బలపడసాగింది. అందుకే ధైర్యంచేసి—

"ఓ.కె. డాడీ! కారు రాగానే బయలుదేరదాం. కాని నాకు తెలిసి గన్నవరంలో మనకి ఎవరూ వున్నట్టు వినలేదు. పైగా పార్టీ అంటు న్నారు. ఆ వివరాలన్నా అడగవచ్చా? నోరు మూసుకుని మీతో రావాలా?" అంటూ అడిగింది.

"వెల్....మీలో సొంత ఆలోచనలు, స్వతంత్రభావాలు కలగటం మంచిదే. అయితే వాటన్నిటికన్నా ముందు పెద్దవాళ్ళు ఏంచేసినా అది మీ మంచికోసమే అని గుర్తుంచుకోవటం మంచిది. మీతో విషయం చెప్పకుండా ఎక్కడికో తీసుకుపోతున్నాననే భయం మీకు అక్కర్లేదు. నోరు మూసు కుని నాతో రమ్మని చెప్పటానికి నేను నియంతను కాదు.

గన్నవరంలో వుంటున్న డాక్టర్ నిర్మలాదేవి, డాక్టర్ రాజేష్‌లు నా ఫ్రెండ్స్. బెస్ట్‌ఫ్రెండ్స్. డిగ్రీవరకు మేమంతా కలిసే చదువుకున్నాం. వాళ్ళిద్దరిదీ లవ్‌మేరేజ్.

మెడిసిన్ పూర్తికాగానే పెళ్ళిచేసుకున్నారు. వాళ్ళకి ఇద్దరు పిల్లలు· కొడుకు, కూతురు. అమెరికాలో చదువు పూర్తిచేసుకుని ఇండియా తిరిగి వచ్చిన సందర్భంగా వాళ్ళింట్లో గ్రాండ్‌గా పార్టీ ఇస్తున్నారు. నిజానికి మూడు రోజులక్రితం డాక్టర్ నిర్మలాదేవి కన్పించి చెప్పేవరకు ఈ విష యాలు అంటే వాళ్ళ పిల్లలు అమెరికాలో చదువుతున్న సంగతి నాకు తెలీదు.

మాటల సందర్భంలో మీ ప్రస్తావన వచ్చింది. మీ గురించి చాలా ఆసక్తి కనబర్చింది. పార్టీకి ఆహ్వానించారు. మిమ్మల్ని తీసుకెళ్ళటంలో ప్రధాన ఉద్దేశం ఏమంటే- సంబంధం కలుపుకోవటం. అర్థమైందిగా? ఒకరి కొకరు చూచుకున్నట్టు వుంటుంది, వాళ్ళబ్బాయికి శివానీని, వాళ్ళమ్మాయికి అనంత్‌ని యిచ్చి పెళ్ళి చేద్దామని. ఇది నా ఉద్దేశమే కాదు, ఖాయం అయి పోయినట్టే. వారం రోజుల్లోనే ముహూర్తాలు చూసుకుని అమెరికా నుంచి మీ మమ్మీని, నాయనమ్మను రమ్మంటాను. మీ పెళ్ళిళ్ళు కాగానే అందరం అమెరికా వెళ్ళిపోతాం. ఇది నా నిర్ణయం" అంటూ మనసులో మాట బయట పెట్టాడు గోపాల్.

"అన్యాయం....డాడీ! ఇది చాలా అన్యాయం" అనరిచాడు అనంత్.

"అవును. మీ చెల్లెలు మీద కోపంతో మా మీద ఇంత దారుణంగా కక్ష తీర్చుకుంటారనుకోలేదు. నేను బావని ప్రేమిస్తున్నాను. పెళ్ళంటూ జరి గితే నవీన్ బావతోనే" అంది ఉబుకుతున్న కన్నీటిని అణచుకుంటూ శివానీ.

"మాకు పెళ్ళిళ్ళుగాకపోయినా బాధలేదు డాడీ! కానీ బయట సంబం ధాలు మాత్రం చూడకండి. నేను మాటిచ్చాను. మహేశ్వరిని కాదని మరో అమ్మాయిని పెళ్ళి చేసుకోలేను. ఐ లవ్ హర్" అనరిచాడు అనంత్.

"షటప్!" కోపాన్నంతా కళ్ళలో చూపిస్తూ పెద్దగా అరిచాడు గోపాల్.

"అమెరికా నుంచి వచ్చి మూడు మాసాలు కాలేదు. ఆ అన్నా చెల్లెళ్ళంటే మీకు నచ్చదు. ఇంతలోనే మీ మధ్య ప్రేమా గీమా అంటే నమ్మేస్తాననుకున్నారా? ఒకవేళ అదే నిజమైనా ఎలా పెళ్ళి చేస్తామను కుంటున్నారు? ఆమె నా చెల్లెలే కావచ్చు. కాని ఎన్ని మాటలంది? ఎంతగా అవమానించింది?

అంతకుముందు సంబంధం కలిస్తే చాలని ఆశపడింది. షేర్లలో దివాళా తీసామని తెలీగానే మనల్ని పురుగుల్ని చూసినట్టు చూసింది. మర్చి

పోంది....నవీన్, మహేశ్వరిలను మీరు మర్చిపోవాలి. మీ పెళ్ళిళ్ళు డాక్టర్ నిర్మలాదేవి పిల్లలతోనే జరుగుతాయి."

"సారీ డాడ్....మీతో మేం గన్నవరం రావటంలేదు" అంటూ టై వదులు చేసుకుని సోఫాలో కూలబడిపోయాడు అనంత్.

"వస్తున్నారు. దిసీజ్ మై ఆర్డర్....పిచ్చివేషాలేస్తే వూరుకోను. నేవెళ్ళి కారు తీసుకొస్తాను. వెయిట్ చేయండి" అంటూ హెచ్చరించి కిందకు వెళ్ళిపోయాడు గోపాల్.

ఆయన అలా వెళ్ళగానే—

చివ్వున లేచింది శివాని.

"అన్నయ్యా! పద వెళ్ళిపోదాం" అంది అనంత్‌ని.

"ఎక్కడికి?" అమాయకంగా అడిగాడు అనంత్.

"అయ్యో అన్నయ్యా! ఇంకా అర్థంకాలేదా? పార్టీ పంకతో గన్నవరంలో మనకి పెళ్ళిచూపులు ఏర్పాటు చేసారు డాడీ. ఇక్కడే వుంటే బలవంతంగా మనల్ని తీసుకుపోతారు. ఈ సమస్యకు పరిష్కారం కావాలంటే మనం మున్నలూరు వెళ్ళిపోవడం మంచిది. పద."

"అత్తయ్య గొడవ చేస్తే...."

"మనం పెదనాన్న దగ్గర వుందాం. పెద్దమ్మకి మనమంటే ఇష్టమే గదా! అన్నిటికి మించి బావ నవీన్ ఏదో ఒకటి ఆలోచిస్తాడు. మనం వెళ్ళిపోదాం పదన్నయ్యా" అంటూ తొందర చేసింది శివానీ.

ప్రస్తుత పరిస్థితిలో మున్నలూరు పారిపోవటమే అనంత్‌కీ మంచిదనిపించింది. అంతే ఇంక క్షణం కూడా ఆలస్యం చేయలేదు. అన్నా, చెల్లెళ్ళు ఇద్దరూ కలిసి వెనక పక్క మెట్లగుండా అపార్ట్‌మెంట్ నుంచి బయటపడి వీధిలోకి రాగానే అటుగా వచ్చిన టాక్సీని ఎక్కేసారు.

అపార్ట్‌మెంట్ వెనక వీధిలో ఈ టాక్సీ అటు వెళుతూండగానే అటు అపార్ట్‌మెంటు ముందు భాగం గేటులోకి తిరిగింది డాక్టర్ గోపాల్ వచ్చిన ఏ.సి. కారు.

* * * *

మనిషి జీవితమే విచిత్రాల సంగమం

ఒక్కోసారి అనుకున్నదొక్కటి, జరిగింది వేరొక్కటిగా జీవితం మనల్ని తికమక పెట్టి కంగారు పుట్టిస్తుంది.

సుఖ-దుఃఖాలు కావచ్చు, మంచి-చెడులు గావచ్చు. ఉల్లాసభరితమైన ఆనందాలు కావచ్చు, కడుపుబ్బ నవ్వించే చమత్కారాలు గావచ్చు, అన్నిటిని ఉగాది పచ్చడిలా షడ్రుచుల సమ్మేళనంతో మనకి అందించేదే జీవితం.

ఇలా జరిగిందేమిటాని ఒక్కోసారి మనకి మనమే ఆశ్చర్యపోయే సంఘటనలు చోటు చేసుకుంటాయి.

అక్కడ విజయవాడలో—

తండ్రి గోపాల్ తమకు వేరే సంబంధాలు చూడబోతున్న విషయం తెలీగానే అన్నా, చెల్లెళ్ళిద్దరూ తమ ఫ్లాట్ నుంచి బయటపడి మున్నలూరు ప్రయాణమై వస్తుంటే, అదే సమయంలో ఇక్కడ మున్నలూరులో ఏం జరుగుతుందో చూద్దాం.

"ఎక్కడికో బయలుదేరుతున్నట్టున్నారు?"

హడావుడిగా ప్రయాణమవుతున్న భర్త రామలింగేశ్వరరావుని అనుమానంగా చూస్తూ అడిగింది మహాలక్ష్మి.

"ఏం? వెళ్ళకూడదా?" తల దువ్వుకుంటూ అద్దంలోంచే భార్యను చూసి కళ్ళెగరేస్తూ అడిగాడు రామలింగేశ్వరరావు.

"కూడదని కాదు...ఈ మధ్య కాస్త సోకులు ఎక్కువ చేస్తున్నారు. అదే అర్థంగావటం లేదు" అంది ముసి ముసిగా నవ్వుతూ.

"నీకు అర్థంగాకుండా వుంటేనే మంచిదిలే" ఆమెను కవ్వించటం కోసం ఒకమాట వదిలాడాయన.

అంతే! క్షణంలో ఆవిడ ముఖంలో రంగులు మారిపోయాయి. చటుక్కున ఆయన భుజం పుచ్చుకుని తన వైపు లాగింది.

"ఏమిటి అర్థంకాకూడదు? ఎవరది? నాకు ఇప్పుడే తెలియాలి. అత్తయ్య అమెరికా వెళ్ళటంతో మీరు చాలా ఎక్కువ చేస్తున్నారు. ఎవరా వగలాడి?" కరుగ్గా నిలదీసింది.

తనేదో వినకూడని మాట విన్నట్టుగా—

అమాయకంగా చూసాడు ఆయన.

"ఏమిటీ? నువ్వలా అర్థంచేసుకున్నావా? ఛఛ....నేను రాముడిని అయితే, నా సీత నువ్వే గదా....రంభలా నువ్వు నా పక్కనుండగా ఏ వగలాడయితే నాకెందుకోయ్ భార్యామణీ" అంటూ దగ్గరకు తీసుకో బోయాడు.

ఆ చేతిని విసిరికొడుతూ—

రుసరుసలాడుతూ చూసింది.

"ఈ సరసాలకేంలేండి. ముందీ సంగతి ఇప్పుడే తేలాల్సిందే! నాకు అర్థంకాకూడని విషయం ఏమిటది?" నిలదీసింది పట్టుదలగా.

"పిల్లలు స్కూలుకెళ్ళారా?"

"వాళ్ళు స్కూలుకెళ్ళి చాలాసేపయింది గాని, మీరు మాట మార్చాలని చూడకండి. ఎక్కడికి ప్రయాణం?"

"అంతా తెలిసి అడుగుతున్నావ్ చూడు! అందుకే అలా అన్నాను. ఆ పెద్దిరాజు పొలం పదెకరాలు బేరానికొచ్చిందని రాత్రి నీతో చెప్పానా లేదా?"

"చెప్పారు."

"మన పొలాలను చేర్చి వున్న పొలం అది. వాడు అమ్మితే, కొని మన పొలాల్లో కలుపుకోవాలని అమ్మకి ఎప్పట్నుంచో కోరిక. అదిప్పుడు నెరవేరబోతోంది. మా అమ్మ అమెరికా నుంచి వచ్చేలోగ రిజిస్ట్రేషన్ చేసేయాలి. ఆ బేరసారాలు మాట్లాడటానికే ఇప్పుడు చెవిటికల్లు వెళు తున్నాను."

"అవును. నా మాటలు మీకు చెవిటివాడి ముందు శంఖం వూదినట్టు న్నాయి. ఇప్పుడా పొలం ముఖ్యమా మనకి? ముందు బెజవాడ వెళ్ళి, అక్కడ మరిదిగారు, పిల్లలు ఎలా వున్నారో ఓసారి వెళ్ళి చూసిరానక్కర లేదా?"

"వాళ్ళకేమిటి? బాగానే వున్నారు. అయినా మనం వెళ్ళిపొమ్మని చెప్పామా? వాళ్ళేగా వెళ్ళిపోయారు. మనం కావాలనుకుంటే వాళ్ళే వస్తారులే."

ఆ మాటతో మహాలక్ష్మికి కోపం ముంచుకొచ్చింది.

"ఏమిటి వాళ్ళు వచ్చేది? కొంచెం కూడ బాధ్యత లేకుండా మీరిలా మాట్లాడతారనుకోలేదు. కనీసం శివానీ గురించయినా ఆలోచించారా? ఆడ పిల్ల. అమ్మా, నాయనమ్మ ఎక్కడో దూరాన వున్నారు. ఇటు చూస్తే దెబ్బ తోయిన బెంగ నుంచి మరిదిగారింకా కోలుకోలేదు. పిల్లల్ని మనం గాకపోతే ఎవరు చూస్తారు? మీ చెల్లెలేమో అసలు పట్టించుకోవడం మానే సింది. నాకు అనంత్‌ను, శివానీని చూడాలనుంది. చెవిటికల్లు తర్వాత వెళ్ళ వచ్చు. ముందు విజయవాడ వెళదాం పదండి" అంది పట్టుదలగా.

కాని రామలింగేశ్వరరావుకి—

బెజవాడ వెళ్ళే మూడే లేదు.

కొంచెం విసుగ్గా చూసాడు.

"చూడు మహాలక్ష్మి! నువ్విలా లేడికి లేచిందే ప్రయాణం అంటే కుదరదు. నేను వస్తున్నట్టు పెద్దిరాజుకు ఫోన్ చేశాను. బేరం కుదిరితే రేపు వారం రిజిస్ట్రేషన్ చేయించేస్తాను. డబ్బు సమస్య లేదు. అవకాశం చేయిదాటితే తిరిగి రాదు. అర్థంచేసుకోవేమిటి? ఈ ఒక్కరోజు వదిలెయ్! రేపు ఉదయమే ఇద్దరం బెజవాడ వెళ్దాం. సరేనా.... నా బంగారం కదూ! చెప్పిన మాట వింటుంది" అంటూ భార్యను కౌగిట బంధించి ముద్దు తీసుకున్నాడు.

"చాల్లే! వయసొచ్చేకొద్దీ మరీ కుర్రాడయిపోతున్నారు. అయినా మీ మాట మీదేకాని నా మాట ఎప్పుడు విన్నారని. రేపయినా తీసుకెళతారని నమ్మొచ్చా?" అంటూ కౌగిలి విడిపించుకుంది.

"నూటికి నూరుపాళ్ళు నమ్మొచ్చు. సరేనా?" అంటూ బయటికి నడిచాడు.

అతడు కారును షెడ్డులోంచి తీసుకొచ్చి—

తమ మండువాలోగిలి ముందు ఆపాడు.

అతనికో అలవాటుంది. అతనే కాదు. సాధారణంగా చాలామందికి వుండే అలవాటే యిది. బయటకు బయలుదేరితే భార్య ఎదురు రావాల్సిందే. ఎప్పటిలాగే కారుకి ఎదురు రావటం కోసం అంత దూరం వెళ్ళి ఆగి ఇటు తిరిగింది.

అతను కారు స్టార్ట్ చేయబోతూ—
చివరి క్షణంలో ఆగాడు.

ఎందుకంటే సరిగ్గా అదే సమయంలో—

ఎగువనుంచి ఒక కారు రివ్వున ఇటే దూసుకొస్తూ కన్పించింది.

ఆ వీధిలో తమ ఇంటికి తప్ప వేరే ఎవరింటికీ కారు రావటం ాలా అరుదైన విషయం. బెజవాడనుంచి తమ్ముడు గోపాల్ వస్తున్నట్టు న్నాడు అనుకుంటూ కారు దిగాడు. వస్తున్న కారును చూసి ఇదే అభి ప్రాయంతో మహాలక్ష్మి కూడా వెనక్కి వచ్చి భర్త పక్కన నిలబడింది.

అంతలో రివ్వున వచ్చి—

సడెన్ బ్రేక్‌తో వారిముందు ఆగిందా కారు.

అయితే వారు వూహించినట్టుగా ఆ కారులో వచ్చింది బెజవాడ నుంచి గోపాల్ కాదు. అమెరికా నుంచి అన్నపూర్ణేశ్వరి, కోడలు సత్య తి. అకస్మాత్తుగా వచ్చి దిగిన వాళ్ళిద్దర్నీ చూసి తమ కళ్ళని నమ్మలేక ోయారిద్దరూ. రామలింగేశ్వరరావుకి కాలు, చెయ్యి ఆడలేదు.

"అమ్మా! వస్తున్నట్టు ఫోన్ చేయచ్చుగదా, ఏమ్మా సత్యవతీ! గున్నారా?" అంటూ పలకరించాడు పొడిగా.

సత్యవతి మౌనంగా తలవూపి—

చెమర్చిన కళ్ళు తుడుచుకుంది.

మహాలక్ష్మి తోడికోడల్ని ఆప్యాయంగా పలకరిస్తూ దగ్గరకు తీసు ంది. కాని అన్నపూర్ణేశ్వరి కోపంగా కొడుకుని చూసింది.

"ఏరా పెద్దోడా.... అసలేమనుకుంటున్నావ్‌రా నువ్వు?" అంటూ ్కరజేసింది.

"అమ్మా! వస్తూనే ఏమిటి గొడవ? ఇప్పుడేమైందని? లోనకు ండి తర్వాత మాట్లాడుకోవచ్చు" అంటూ సర్దిచెప్పాలని చూశాడు.

అంతే—

ఆ మాటతో ఆవిడ ఆగ్రహం కట్టలు తెంచుకుంది.

"ఏమైందా? ఇప్పుదేమైందని అడుగుతావా? నీకు తెలీకుండానే అంతా జరిగిందా? అబద్ధాలు ఎప్పుడు నేర్చుకున్నావ్‌రా? గోపాల్ వచ్చి ఇన్ని రోజులయిందిగదా. వాడిక్కడికి రాలేదని మీరంతా ఎందుకు అబద్ధాలు చెప్పారు? జర్మనీ వెళ్ళినవాడు ఇంటికి రాలేదు, ఫోన్ చేయలేదు. ఏమై పోయాడోనని మేం అక్కడ తిండి, తిప్పలు మాని కంగారుపడుతుంటే నువ్వు కూడా యిక్కడ తీరిగ్గా కూర్చుని అబద్ధాలు చెప్తావా?"

"అదికాదమ్మా ...నా మాట విను...."

"వినను. నాకొస్తున్న కోపానికి నిన్ను....ఆగు చెప్తా...." అంటూ ఆపుకోలేని కోపంతో అటు యిటు చూసి పక్కనుంచి పోతున్న రైతు చేతిలోంచి చేతికర్ర లాక్కుంది.

అదిచూసి కంగారుపడిపోయి—

వేగంగా వెనక్కి తప్పుకుంటూ—

"అయ్యబాబోయ్! వీధిలో పరువు తీయకే అమ్మా! ఇందులో నా తప్పేంలేదు" అంటూ అతను అరుస్తూనే వున్నాడు.

"తప్పు లేదంటావా? ఇంకా తప్పు లేదంటావా?" అంటూ అన్న పూర్ణేశ్వరి చేతికర్రతో కొడుకుని రెండు పీకింది.

అంతటి రామలింగేశ్వరరావు కూడా తల్లికి భయపడి వెనక్కి దూకి ఇంట్లోకి పరుగుతీశాడు.

"వదలకండి అత్తయ్యా! మీరు అమెరికా వెళ్ళినప్పట్నుంచి అసలు మాట వినటంలేదు. అబద్ధాలు బాగానే చెప్తున్నారు. మీరు భయం చెప్పాల్సిందే" అంటూ నవ్వుతూనే అత్తగార్ని సపోర్ట్ చేసింది మహాలక్ష్మి.

"నేనెందుకు వదులుతానే అమ్మాయ్! వీళ్ళ నాటకాలేమిటో బయట పెట్టందే అసలు వదలను చూడు" అంటూ కర్ర పుచ్చుకుని కొడుకు వెంట పడిందావిడ.

"అమ్మా! చెట్టంత కొడుకుని మీరేం కొడతారుగాని, నా కర్ర ఇలా దేయండి నే పోతా" అనరిచాడు రైతు.

"నా టాక్సీ డబ్బులిస్తే వెళ్ళిపోతా బామ్మగారూ!" అంటూ టాక్సీ వాలా అరిచాడు.

హైదరాబాద్‌లో విమానం దిగ్గానే అత్తాకోడళ్ళు టాక్సీ మాట్లాడు ని వచ్చేసారు.

తమ లగేజి కిందకు దించటంతో—

టాక్సీ వాడికి డబ్బులిచ్చి పంపించేసింది సత్యవతి.

ఈలోపల విషయం తెలిసి భ్రమరాంబ రఘునాధ్, నవీన్, మహే శ్వరి అంతా మండువా లోగిట్లోకి పరిగెత్తుకు వచ్చారు.

రావటం రావటం రఘునాధ్ వెనక్కి పోయి—

అతడ్ని ముందుకు నెట్టాడు రామలింగేశ్వరరావు.

"ఉరుము ఉరిమి మంగలం మీద పడినట్టు ఇదెక్కడి న్యాయం బావా? అమ్మతో నువ్వయినా చెప్పు. ఇందులో మన తప్పేం వుంది? గోపాల్ చెప్తేనేగదా అబద్ధం చెప్పాం. ఆ మాట చెప్పు" అనరిచాడు.

"అవునత్తయ్యా! ఇందులో మా తప్పులేదు. పాపం పెదబావ నెందుకు కోప్పడతారు? తనిక్కడికొచ్చినట్టు చెప్పొద్దని చినబావే మమ్మల్ని కట్టడి చేశారు" అన్నాడు రఘునాధ్.

"అవునమ్మా! అన్నయ్య చెప్పొద్దన్నాడు" అంది భ్రమరాంబ.

ఆ మాటలకు మరింత మండిపడిందావిడ.

"వాడు చెప్పొద్దంటే మీరు చెప్పరా?.... ఎక్కడ? వాడెక్కడ? గొప్ప డాక్టరుగదా. ఎన్ని అబద్ధాలాడినా చెల్లిపోతుంది అనుకుంటున్నాడా? చిన్నప్పుడు చింతబెత్తంతో కొట్టిన దెబ్బలు వాడికి గుర్తురావాలి.

అన్నన్నా.... మొగుడు ఏమైపోయాడో, పిల్లలు ఎలా వున్నారోనని ఓ పక్క కోడలుపిల్ల దిగులుపెట్టుకుని, ఏం చేయాలో తెలీక నేను కుమిలి పోయి....వదలను. ఇవాళ వాడు కూడా నా చేతిలో దెబ్బలు తినాల్సిందే. ఎక్కడా వాడు?" చేతికర్ర పుచ్చుకుని పూనకం వచ్చినట్టు అరిచింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"అమ్మా! నువ్వు కొంచెం కోపం తగ్గించుకుని చెప్తే మాకు అర్థమవుతుంది. తమ్ముడు మీతో అబద్ధాలు చెప్పటం ఏమిటి?" అనడిగాడు రామలింగేశ్వరరావు.

"మీకు తెలీదా? ఒకటా రెండా....? ఒకసారి కెనడాకని చెప్పి ఇక్కడికొచ్చాడా? తిరిగి అమెరికా రాగానే ఫోన్ నంబర్లు మార్చేశాడా? ఇంకోసారి జర్మనీకని చెప్పి మళ్ళీ ఇక్కడికొచ్చి వుండిపోయాడు. ఓ కబురు లేదు, కాకరకాయ లేదు. పైగా అయిదువందల కోట్లు షేర్లలో నష్టం వచ్చిందని అబద్ధాలు చెప్పి అందర్నీ ఏడిపించాడు."

"అయ్యబాబోయ్.... షేర్లలో నష్టం రావటం నిజం కాదా? జీన్ లేబొరేటరీ కుప్పకూలటం నిజం కాదా?" నమ్మలేనట్టు అడిగాడు రఘునాథ్.

"ఆ మాట నిజమే. కానీ వీడి షేర్లు వున్నది ఆ కంపెనీలో కాదు. జెన్ ఫార్మా లేబొరేటరీస్ అని వేరే కంపెనీ. ఆ డబ్బంతా నిక్షేపంగా వుంది. వీడు అబద్ధాల పుట్టగా మారిపోయాడు. ఇంతకీ ఎక్కడ వాడు? ముందు వాడ్ని పిలవండి. అనంత్, శివానీలు ఎక్కడ?"

"అంతా వస్తారు. మీరు స్థిమితంగా కూర్చోండి అత్తయ్యా! భ్రమరా! వాళ్ళని కూర్చోబెట్టి ఏం కావాలో చూడు. అరే నవీన్! బయటికెళ్ళి లగేజి తీసుకురా" అన్నాడు రఘునాథ్.

నవీన్‌తో బాటు —

మహేశ్వరి కూడ లగేజి కోసం వీధిలోకొచ్చింది. అమ్మమ్మ చేతి ...రను రైతుకిచ్చి పంపించేసి లగేజి అందుకున్నాడు నవీన్. అన్నాచెల్లెళ్ళు ...గేజిని లోనికి తెచ్చి ఇలా దించారో లేదో అలా వీధిలో ఏదో కారు ...వ్వున వచ్చి ఆగిన చప్పుడైంది. నవీన్‌తో బాటు మహేశ్వరి కూడా ...ర్‌లోకొచ్చి బయటకు చూశారు.

అదే సమయంలో —

టాక్సీలోంచి దూకిన శివానీ —

ఎదురుగా డోర్‌లో కన్పించిన నవీన్‌ను చూడగానే లేడిపిల్లలా ...సుకొచ్చి అతడ్ని వాటేసుకుని ఏడ్చేసింది. టాక్సీని పంపించేసి వస్తున్న ...నంత్‌ను చూడగానే బయటకు పరుగెత్తి అతడి కౌగిట ఒదిగిపోయింది ...హేశ్వరి. శివానీ తనను కౌగిలించుకోగానే కంగారుపడ్డాడు నవీన్. లోప...న్న వాళ్ళకు తాము స్పష్టంగా కన్పిస్తారు.

"బావా? డాడీ మాకు వేరే సంబంధాలు చూస్తున్నారు. నువ్వేం ...స్తావో తెలీదు. ఇక్కడ్నుంచి వెళ్ళను" అంది చిన్నగా ఏడుస్తూనే ...వానీ.

"నువ్వు కొంచెం నన్ను వదిలేస్తే బాగుంటుంది. వాళ్ళంతా మనల్ని ...స్తున్నారు" ఆమెను సముదాయిస్తూనే హెచ్చరించాడు.

"ఎవరు?" అడిగింది.

"అమెరికానుంచి అమ్మమ్మా. అత్తయ్యా వచ్చారు."

"ఏమిటి?"

ఓసారటు చూడు."

అప్పుడు చూసింది.

ఎదురుగా అందరి మధ్యన నాన్నమ్మను, అమ్మను చూడగానే కంగారుపడి చటుక్కున అతడ్ని వదిలేసింది.

తల్లిని చూడగానే దుఃఖం ఆగలేదు శివానీకి.

"అమ్మా" అంటూ పరిగెత్తి సత్యవతి కౌగిట్లో వాలిపోయింది. పిల్లల్ని చూసిన ఆనందంలో సత్యవతికి నోట మాట రాలేదు. కళ్ళు చెమ ర్చాయి. తల్లిపక్షి తన బిడ్డను అక్కున చేర్చుకున్నట్టు కూతుర్ని కౌగిట పొదువుకొంది. ఈలోపల అటు అనంత్, మహేశ్వరిలు కూడా లోనకి వచ్చారు.

అన్నపూర్ణమ్మ తన కళ్ళని నమ్మలేకపోతోంది.

మనవరాలు శివానీలో ఇంత మార్పు–

ఆమె వూహించని మార్పు.

చక్కగా వాలుజడ, నుదుట బొట్టు, చేతుల నిండుగా గాజులు, చెవులకు, మెడలోను సింపుల్‌గా బంగారం ఆభరణాలు, నిండుగా పట్టుచీర, జాకెట్, తలలో మల్లెపూలతో, పాదాలకు పట్టీలతో సాక్షాత్తు మహాలక్ష్మిలా వున్న మనవరాల్ని చూడ్డానికి ఆవిడకు రెండుకళ్ళు చాలటంలేదు.

అమెరికా స్టయిల్ మిడ్డీలు, ఫ్రాకులు ధరించిన శివానికి ఈ శివానికి ఎక్కడా పోలికలేదు.

"ఎవరు....శివానీ....నువ్వేనా? చీరకట్టి, గాజులేసి, జడవేసి, ఈ ముసల్ది నన్ను జిప్సీలా మార్చాలని చూస్తోంది అంటూ నామీద మండిపడిన నా మనవరాలు శివానీయేనా యిది?" అంటూ అన్నపూర్ణేశ్వరి అడుగుతుంటే సిగ్గుపడిపోతూ-

"హాఁ నానమ్మా" అంటూ తల్లిని వదిలి నాయనమ్మను కౌగిలించుకుంది సాయిశివానీ. అంతేకాదు.

"నాయనమ్మా! బావ, నేను యిష్టపడుతున్నాం. ప్రేమించుకున్నాం. పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకున్నాం. కాని అత్తయ్యా, మావయ్యా మారిపోయారు. అన్నగారు షేర్లలో దివాళాతీసారని బావకి, మహేశ్వరికి వీళ్ళు వేరే సంబంధాలు చూస్తున్నారు" అంటూ ఫిర్యాదు చేసింది.

"ఓసి ఈ మాత్రానికే ఏడవాలా. మేం వచ్చేశాంగా. నువ్వు కంగారు పడకు" అంటూ మనవరాలికి ధైర్యం చెప్పిందావిడ.

"అంతే కాదు నాయనమ్మా. డాడీ కూడా మాకు వేరే సంబంధం చూస్తున్నారు. పెళ్ళిచూపులకి గన్నవరం తీసుకెళ్ళాలని చూస్తే తప్పించుకుని అన్నయ్యా, నేను పారిపోయి వచ్చేసాం. అన్నయ్యకి మహేశ్వరి అంటే ప్రాణం. వీళ్ళు మా పెళ్ళిళ్ళు చేయరు" అంది.

"చేయరా....చేయకపోడానికి వాళ్ళెవరు? నువ్వాగు. అసలు ఏం జరుగుతోంది ఇక్కడ. మీ నాన్న ఎక్కడ?"

"బెజవాడలో....అక్కడ ఫ్లాట్ అద్దెకు తీసుకుని వుంటున్నాంగదా. అన్నయ్య, నేను హోటల్లో ఉద్యోగాలు చేస్తున్నాం."

"ఓరి దేవుడా. మీకు ఉద్యోగాలు చేయాల్సిన ఖర్మేమిటి....ఆగు" అంటూ మనవరాల్ని వదిలించుకుని అల్లుడ్ని, కూతుర్ని కోపంగా చూసింది.

"ఏమే భ్రమరా....ఏమిటే యిదంతా? నీ పిల్లలకి బయట సంబంధాలు చూస్తున్నావా?" అంటూ నిలదీసింది.

"అమ్మా....అదేంలేదే. ఇది కూడా అన్నయ్య ఆడించిన నాటకంలో భాగమే. మా తప్పులేదు. నీ సంశయాలన్నీ తీరాలంటే చిన్నన్నయ్యనే అడుగు.

నన్ను అడిగితే అన్నయ్య వీళ్ళకి వేరే సంబంధాలు చూడ్డం కూడా అబద్ధమే. నా పిల్లల్ని చేసుకోకపోతే ఊరుకుంటానా ఏమిటి?" అంది.

"ఓసీ మీ ఇల్లు బంగారంగానూ. ఒక్కటీ అర్థమైచావటంలేదుగదరా. ఒరే పెద్దోడా....గోపాల్‌కి ఫోన్ చేసి వెంటనే రమ్మని చెప్పు. తొందరగా" అనరిచింది.

సరిగ్గా అదే సమయంలో—

బయట దుమ్ముతెరలు రేపుతూ వచ్చిన టాక్సీ ఏదో సడెన్ బ్రేక్‌తో ఆగింది. కారు దిగింది ఎవరో కాదు. డాక్టర్ గోపాల్ నిమ్మగడ్డ. టాక్సీని పంపించేసి హడావుడిగా లోనకు వస్తునే ఎదురుగా.... మొత్తం కుటుంబాన్ని ఎదురుగా చూడగానే డోర్‌లోనే ఆగిపోయాడు.

ఆయన్ని చూడగానే "ఏమండీ...." అంటూ ఆనందంగా పరుగెత్త బోతున్న కోడలు సత్యవతిని కోపంగా వెనక్కి లాగింది అన్నపూర్ణేశ్వరి.

"వాడు కనబడగానే పరిగెత్తడమేనా. నువ్వాగు....ఒరే....రారా. లోపలికి రా" అనరిచింది.

"అమ్మా....ఎప్పుడొచ్చారు మీరు....అంత కోపం దేనికి?" అంటూ లోనకొచ్చాడాయన.

"కోపం దేనికో....నీకు తెలీదా? అసలు ఏమనుకుంటున్నావ్‌రా నువ్వు? ఇన్ని అబద్ధాలు ఎప్పుడు నేర్చుకున్నావ్. ఇప్పుడు నిజాలు చెప్పక పోతే నిన్ను వదలను....పెద్దోడికి తగిలినట్టే నీకూ నాలుగు తగిలితేగాని బుద్ధిరాదు" అంటూ ఆయన ఒక పెద్ద డాక్టరని కూడా చూడకుండా చేయి పట్టిలాగి భుజం మీద నాలుగు చరిచింది.

బిడ్డ ఎంత పెద్దవాడయినా గొప్పవాడయినా అమ్మకు ఎప్పుడూ పసి వాడే. తల్లీ బిడ్డల అనుబంధంలో మమకారంలో గొప్పతనం అలాంటివి. తల్లి చేతిలో దెబ్బలు తినికూడా నవ్వుతూ ఆమెను వారించి కన్నీళ్ళు తుడి చాడు.

"అమ్మా....ఇంకా నీకు అర్థం కాలేదంటే ఆశ్చర్యంగా వుంది. నీ మనవడు. మనవరాలు ఎంతగా మారిపోయారో చూసావ్‌గా? వాళ్ళలోని ఈ మార్పు తీసుకురావటం కోసమే ఇన్ని అబద్ధాలు, నాటకాలు....ఇప్పుడు వాళ్ళు అమెరికా పిల్లలు కారు. అచ్చమైన ఆంధ్రాపిల్లలు. తెలుగింటి బిడ్డలు అంటూ సగర్వంగా చెప్పాడు.

"అయితే వేరే సంబంధాలు చూడ్డం?" నమ్మలేనట్టు అడిగింది.

"సర్లే....అలాంటి పనిచేస్తే నా చెల్లెలు వూరుకుంటుందా? వీళ్ళం దరి సహకారంవల్లే ఇది సాధ్యపడింది. పిల్లల విషయంలో చేతులు కాలాక ఆకులు పట్టుకున్నట్టయింది నా పరిస్థితి.

వీళ్ళని మన సంస్కృతికి మార్చాలంటే కొంచెం కఠినంగా ఏదన్నా చెయ్యాలనిపించింది. చేసాను. దీనికోసం మిమ్మల్ని కష్టపెట్టాను. క్షమిం చండి. నేను తెలుగువాడ్ని. ఏ దేశంలో వున్నా నా బిడ్డలు తెలుగువాళ్ళగానే వుంటారు.

ముందుతరాలూ తెలుగుదనంతోనే ప్రకాశిస్తాయి. అమ్మా! నీ ఆశయం తీరుతుంది. కుండమార్పిడి పద్ధతిలో రెండు జంటలకు పెళ్ళిళ్ళు చేసి కొడల్ని అల్లుడ్ని కూడా మాతోబాటు అమెరికా తీసుకుపోతాం. సరిగ్గా రెండేళ్ళ తర్వాత ముందుగా నవీన్ శివానీలని ఇక్కడికి పంపిస్తాను.

హాస్పిటల్ నిర్మాణం బాధ్యతలు వాళ్ళు చూసుకుంటారు. మీరు వాళ్ళకి సహకరిస్తారు. సరిగ్గా నాలుగేళ్ళ తర్వాత అనంత్, మహేశ్వరిని ఇండియా పంపిస్తాను.

వాళ్ళతోబాటే హాస్పిటల్‌కు కావలసిన అధునాతన పరికరాలు అన్నీ వస్తాయి. ఆ పై సంవత్సరం అంటే అయిదేళ్ళ తర్వాత అమెరికాలోని ఆస్తులన్నీ అమ్మేసి ఆ డబ్బుతో నేను సత్యా ఇండియా తిరిగి వచ్చేసి ఆస్పత్రి ఆరంభిస్తాం. విజయవాడ, హైదరాబాద్, తిరుపతి, వైజాగ్ నాలుగుచోట్ల నీ పేరుమీద అన్నపూర్ణేశ్వరి హాస్పిటల్స్ ప్రారంభమవు తాయి.

నువ్వు కోరుకున్నట్టే అరుదయిన గుండె ఆపరేషన్లు కూడా పేద వారికి అందుబాటులోకి వస్తాయి. ఇది నా ఖరీదైన భవిష్యత్తు ప్రణాళిక. ఇంతకన్నా ఏం కావాలి?" అంటూ మనసులో మాట వివరించాడు డాక్టర్ గోపాల్.

అతడు చెప్పింది విని అంతా సంతోషించారు.

ముఖ్యంగా నవీన్, సాయిశివానీ, మహేశ్వరి, అనంతసాయిల ఆనందానికి హద్దులేదు. తమలో మార్పు తీసుకురావడం కోసం తండ్రి పడిన తపన అర్థంకాగానే శివానీ, అనంత్‌లు ఆయన్ని కౌగలించుకుని సారీ చెప్పారు.

ఆ పైనెల్లోనే—

మున్నలూరులోనే మునుపెన్నడూ ఎవరింటా జరగనంత వైభవంగా అన్నపూర్ణేశ్వరి ఇంట రెండు జంటలకు వైభవోపేతంగా వివాహాలు జరిగాయి. ఏలూరునుంచి రామశాస్త్రిలు, అమరావతినుంచి శంకుశాస్త్రి వచ్చి దగ్గరుండి ఘనంగా పెళ్ళిళ్ళు జరిపించారు.

ఆ పై నెల్లోనే—

డాక్టర్ గోపాల్ తన భార్యాబిడ్డలతోపాటు అల్లుడ్ని, కోడల్ని తీసుకుని తిరిగి అమెరికా బయలుదేరాడు.

—: శుభం :—